APPENDIX
Ad Hiſtoriam Literariam
Ab Anno MCCC. ad Annum MDXVII.

APPENDIX

Ad Hiſtoriam Literariam

Ab Anno MCCC. ad Annum MDXVII.

161

APPENDIX
AD
Historiam Literariam
Cl. V. GULIELMI CAVE,
In quâ
De Scriptoribus Ecclesiasticis
Ab Anno MCCC. ad Annum MDXVII.
pari methodo agitur.

Authore *HENRICO WHARTON*, A. M.
R^mo. in Christo P^tri. ac D^no. Archiepiscopo
Cantuariensi a Sacris Domesticis.

LONDINI:
Typis *J. D.* & Impensis RICHARDI CHISWELL, ad insigne Rosæ ac Coronæ in Cœmeterio D. *Pauli.* MDCLXXXIX.

SÆCULUM WICKLEVIANUM.

Conspectus Sæculi.

HAud infœlicius à Christo nato, si decimum excipias, Sæculum experta est Ecclesia. Neglectum meliorum literarum studium, conculcata pietas; & hinc effreni Ordinum Mendicantium intemperie, illinc futilibus controversiis, discissus Christianus Orbis. Ab Ecclesiâ jamdiu exularat castioris Theologiæ studium, & salebrosis Scholarum nugis locum cesserat. Istas quinetiam è Clero pauci excoluerunt. Sacerdotibus enim sæcularibus Juris Canonici ac Civilis scientia inprimis in votis fuit; quâ ad summas Ecclesiæ dignitates compendio perveniri posset. Soli ferè Mendicantium Ordini rerum divinarum studium excolendi gloria relicta est. Illi verò immensam exinde apud vulgus autoritatem obtinuisse neququam contenti, in Academiarum Cathedras avidi involarunt, & antiqua Sæcularium munera ruptis Disciplinæ Ecclesiasticæ repagulis sibimetipsis arripuerunt. Hinc natum ferale Sæcularium & Fraterculorum odium. Illi temere a Mendicantibus usurpata concionandi confessionesq; excipiendi munera ægerrimè tulerunt, illi perfectiorem vitæ statum plebi credulæ ostentantes, Sæcularium ordinem Ecclesiæ gravem atq; inutilem esse prædicarunt. Summo utrinque partium studio ea lis toto fere Sæculo agitata est, hinc Clero pro veritatis causâ & antiquis privilegiis decertante, illinc Mendicantibus sedis Romanæ favore munitis, cujus ipsi assectæ fuerunt ut plurimùm juratissimi. Neq; ipsis tamen Mendicantibus adamussim inter se convenit. Sub initium enim Sæculi exortus est Petrus Joannis de Olivâ, Ordinis Franciscani, qui divinitus semet inspiratum jactitans, docuit Spiritualem statum nuper Orbi Christiano a Francisco invectum esse; cui Novi Testamenti leges utpote minus perfectæ cedere debeant; Christi & Apostolorum Evangelium nullum ad perfectionem ducere, adeóq; abolendum esse, introductâ Francisci Regulâ; eliminandum Cleri Sæcularis ordinem, atq; ordini cuidam Religioso Ecclesiæ regimen committendum, Evangelicam paupertatem tam religiosè ab omnibus colendam esse, ut neq; proprium aliquid, neq; in communi possidere liceat. Eymeric. Direct. Inquisit. par. 2. qu. 15. Hujusmodi ferè dogmatibus in vulgus effusis, Petrus Joannis ingentem Franciscanorum turbam in partes suas traxit; quibus *Spiritualium* nomen inditum fuit. Spiritualibus acerrimè se opposuit Joannes xxii. aliiq; sequentes Pontifices; qui dogmata illorum damnarunt, & sectariis anathema dixerunt. Verùm parùm id curârunt Michael Cæsenas, Occamus, cæteriq; Spirituales; qui innumeras Pontificum Bullis hæreses inesse palam prædicarunt. Spretâ Bullarum autoritate, Pontifices rem Fidei Inquisitoribus ferro ac flammis agendam commiserunt. Illi *Spirituales*, qui *Begvardi*, *Begvini* & *Fratricelli* jamdudum appellari cœperant, rogo passim addixerunt, nonnunqam & copiis militaribus oppugnarunt; sectam autem contumacem adeò expugnare non poterant; ut ad inchoatam usq; Reformationem reliquiæ ejus non contemnendæ superessent. Hactenus de Mendicantium jurgiis. Ineunte Sæculo Clemens V. sedem Pontificiam Avenionem transtulerat, ut Philippo Pulchro Galliæ Regi, cujus autoritate Papatum adeptus fuerat, gratiam rependeret. Eâdem fere de causâ habitum est Concilium Viennense anno 1311. quod quidem indixit Clemens, ut fidem de condemnandis Bonifacii VIII. hæresibus Philippo datam eâ ratione eluderet. In hoc Concilio sublatus est Equitum Templariorum Ordo, ipsi flammis damnati, illorumq; bona Equitibus Hospitalariis donata; confirmatum Corporis Christi Festum, & declarata S. Francisci Regula. Ablatâ enim Concilio libertate, omnia pro libidine decrevit Papa, Patrum suffragia nec rogans nec expectans. Cæterum sedis Romanæ

translatione haud parùm imminuta est majestas Pontificia; quæ ab illo tempore sensim labascere cœpit, & Regibus terrori esse desiit: Postquam Ludovicus Bavarus Imp. anathema sibi a Joanne xxii. incussum tam fœliciter dissflasset; & doctissimorum virorum calamos in subsidium vocando, Principes alios docuisset, quâ potissimùm ratione Pontificum fulmina repellenda essent. Longè graviorem autem plagam tulit sedis Romanæ autoritas à diuturno schismate, quod post Gregorii xi. obitum anno 1378. inchoatum quinquaginta plus minus annis perduravit: Schisma adeò difficile, ut è quâ tam parte staret veritas scitu ferè impossibile esse non ignobiles istius ævi Scriptores conquerantur. Diviso autem inter plures Papatu, factum est; ut singulis nihil non concedere, quo sequacium suorum favorem demererentur, ac tandem Concilii Generalis arbitrio fasces Pontificios demittere necesse fuerit. Post medium Sæculi Wiclefus Ecclesiæ Romanæ errores voce ac scriptis strenuè impugnavit; adscitisq; sibi innumeris per Angliam, Bohemiam exterasq; gentes discipulis, doctrinam suam longè lateq; propagavit. Quod ad Græcos attinet; illi quicquid otii ab intestinis seditionibus superfuit, futilibus de lanâ caprinâ controversiis impenderunt. Adulto enim Sæculo quæstio inter Barlaamitas ac Palamitas de lumine Thaboritico exorta est; quæ Synodis, anathematismis, ac libellis mordacibus agitata est tanto utrinq; animorum æstu, ac si de primariis fidei articulis certandum esset, totiusq; religionis prora ac puppis in ejusmodi nugis staret.

SCRIPTORES.

1301. JOANNES DUNS, cognomento SCOTUS, *Doctor Subtilis* dictus, natione Anglus, Dunstonæ in Parochiâ Emildonensi propè Alnwicum in Northumbriâ natus, secundùm alios verò gente Scotus, ex vico Duns, octo mille passibus ab Angliâ distante, oriundus; ex Waddingi deniq; aliorumq; sententiâ Hibernus, utpote Duni in Ultoniâ natus. Illum enim genti suæ tam Scoti quàm Hiberni præfractè vendicant, nullâ tamen ratione fulti. Præterquam enim, quòd omnes, qui de illo mentionem injiciunt, ante Sæculum xvi. Scriptores, & in his Bartholomæus Albicius *, cum Anglis annumerent; asservantur etiamnum nonnulli operum ejus Codices MSS. paulò post ætatem suam exarati, in quibus nomen, Patria, ac locus natalis ascripta reperiuntur. Juvenis adhuc Minoritis Novocastrensibus nomen dedit; & ab iis Oxonium missus, in Collegio Mertonensi, cujus demum Socius fuit, penitiorem literarum cognitionem hausit; in Theologiâ Scholasticâ omnium sui ævi facilè princeps, in Jure Civili pariter ac Canonico versatissimus; Logices, Physices, Metaphysices, Mathematicæ, Astronomiæ callentissimus. Claruit anno 1301. quo circiter tempore evocato ex Academiâ Oxoniensi ad Parisiensem Gulielmo Varrone, illius Præceptore, in Cathedram Theologicam suffectus est; quam tantâ sui nominis gloriâ moderabatur, ut triginta plusquam Scholarium millia ejus audiendi gratiâ Oxonium undiq; confluxisse perhibeantur. Post prælectas Oxonii Sententias, anno circiter 1304. à Symmystis suis Franciscanis Lutetiam accitus, primùm Baccalaureatûs, dein Doctoratûs insignibus cohonestatus, demum à suis in Comitiis Tolosanis anno 1307. Regens creatus est; & in Academiâ Parisiensi Scholas Theologicas regendas suscepit. Quo primùm tempore inauditum antea in Ecclesiâ dogma de Immaculatâ Beatæ Virginis Conceptione propalare cœpit, idq; solenni habitâ disputatione ducentis ordine prolatis argumentis demonstratum ivit. Tantum sanè apud Academicos Parisienses potuit Viri doctissimi fama; ut in sententiam ejus manibus pedibusq; transirent; Festum Immaculatæ conceptionis instituerent; neve quis, nisi ejusdem opinionis sectarius, ad gradus Scholasticos admitteretur, edicto caverent. Anno 1308. Scotus à Gondi-

* Conformit. S. Francisci.

Gondisalvo Minoritarum Generali Coloniam se transferre jussus, Lutetiâ discessit; & ab universâ civitate Coloniensi obviàm procedente solenni Pompâ receptus est. In Conventu autem Franciscanorum brevi post apoplexiâ correptus, & festinato nimis, ut volunt, funere elatus, obiit eodem anno die viii. Novembris, ætatis suæ 43. seu, ut alii habent, 34. Innumera ferè ingenii sui monumenta reliquit; in quibus SS. Thomæ & Bonaventuræ definitiones accuratè discutiens, & ad limam revocans, in plerisq; diversam, in nonnullis contrariam, init viam. Hinc natæ *Thomistarum* & *Scotistarum* sive *Realium* Sectæ; quæ Scholarum subsellia assiduis jurgiis & rixosis clamoribus per plura Sæcula impleverunt; & etiamnum, ubi ejusmodi tricis, ne dicam nugis, locus datur, implent.

OPERA.

GRammatica Speculativa, à nonnullis Alberto de Saxoniâ Augustiniano falsò ascripta.

Quæstiones uberrimæ in universam Logicam, cum Mauricii à Portu Hibernici, Archiepiscopi Tuamensis Expositione. Prodierunt seorsim *Venet.* 1512, 1600. 8°.

Commentaria in viii. *libros Physicorum Aristotelis*, à Waddingo Joanni nostro abjudicata. Prodierunt seorsim *Venet.* 1504. 4°. 1597. Editio *Lugdunensis* Francisci de Pitigianis Aretini annotationes apposuit.

Quæstiones in libros Aristotelis de Animâ imperfectæ, cum Scholiis & supplemento Hugonis Cavelli Pseudo-Archiepiscopi Armachani.

Tractatus de rerum Principio.

Tractatus de primo Principio, cum Scholiis Cavelli & Mauricii.

Tractatus Theorematum xxiii. cum eorundem Scholiis.

Collationes xxiii. *Physico-Theologicæ*, cum Scholiis Cavelli.

Collationes aliæ iv.

Tractatus imperfectus de cognitione Dei.

Quæstiones Miscellaneæ de Formalitatibus imperfectæ. Prodierunt *Venet.* 1514. *Paris.* 1584. 8°.

Meteorologicorum libri iv. in quibus citatur Thomas Bradwardinus Scoto junior.

Expositio in Metaphysicam Aristotelis, cum notis Cavelli. Prodiit *Parif.* 1520. & cum notis Mauricii *Venet.* 1501.

Conclusiones Metaphysicæ, cum notis Cavelli.

Quæstiones in Metaphysicam, cum notis Mauricii & Cavelli. Extant *Venet.* 1407, 1501.

Quodlibeta & Commentaria in libros iv. *Sententiarum*, cum notis Cavelli, Lycheti, Joannis Poncii, & Antonii Hiquæi. Opus ingens ac subtilissimum, *Anglicanum*, & *Oxoniense* vulgò dictum, quòd Oxonii elucubratum fuerit. Prodiit seorsim *Venet.* 1514, 1597. *Antverp.* 1620. & alibi.

Reportatorum Parisiensium libri iv. (qui quasi compendium rude sunt *Operis Anglicani*) cum notis Cavelli & Waddingi. Prodierunt seorsim *Paris.* 1519. *Venet.* 1597. *Paris.* 1600. 8°.

Quæstiones Quodlibetales xxi. seu, ut alii dividunt, xliii. cum notis Cavelli, & Lycheti. Prodierunt *Paris.* 1519.

Opera isthæc Scoti omnia collegit, notis ferè perpetuis illustravit, & in xii. Tomos distributa edidit Lucas Waddingus *Lugduni* 1639. f. plurima ejus Opera olim imprimenda curaverant Angli Franciscani, *Patavii* 1474.

Alia ejus Opera, & in his *Commentaria in Genesin, Evangelia, & Epistolas Pauli, Sermones de Tempore & Sanctis*; & *Tractatum de Perfectione statuum* enumerant Trithemius, Baleus *, & Waddingus †; quæ nondum lucem aspexerunt.

* Cent. iv. cap. 82.
† De Scriptor. Ord. Minor. p. 203.

ANDREAS NOVOCASTRENSIS, gente Anglus, Ordinis Dominicani Monachus, & Theologiæ Doctor, claruit anno 1301. Extat ab eo scriptus *Commentarius in librum primum Sententiarum*, *Paris.* 1514. f. *Com-* 1301.

mentarium in Boethii librum de Consolatione Philosophiæ ab eo scriptum esse prodit Baleus cent. x. p. 44.

1301. RAYNERIUS, gente Italus, Patriâ Pisanus, Ordinis Dominicani Monachus, Theologus ac Jurisconsultus consummatissimus, Scriptor incertæ admodum ætatis, quippe quem alii ad annum 1333. ad annum 1410. alii referunt. Nos cum Trithemio eum circa annum 1301. deponimus, donec certior lux affulgeat. Extat *Pantheologia*, seu *Summa universæ Theologiæ*, Alphabeticè disposita; quam multis additis, multis detruncatis, & stylo ubiq; immutato edidit Jacobus Florentinus Minorita *Norimbergæ* 1473. Corruptam istam editionem expresserunt *Veneti* 1486. *Lugdunenses* 1519. f. *Brixienses* 1580. 2 vol. 4°. *Parisienses* haud ita pridem 3 vol. f.

1301. THEODORUS METOCHITA, natione Græcus, Magnus Logotheta Dromi, atq; ipsi Andronico Imp. affinitate junctus; Joannis quippe Panhypersebasti, Andronici nepotis, socer. Exeunte Sæculo postremo unà cum Joanne Glycâ in Occidentem legatus, Mariam Germani Imperatoris sororem Michaeli Imp. Andronici primogenito desponsatam Constantinopolin adduxerat. Claruit anno 1301. Anno circiter 1314. Logotheta generalis factus, omnia apud Imperatorem poterat; ac res Imperii pro lubitu, summâ tamen fide ac diligentiâ, moderatus est. Anno circiter 1328. Andronicus Senior ab Andronico Juniore, rebelli Nepote, bello victus est; captaq; urbs Constantinopolis. Metochites itaq;, qui invictâ semper fide avi partes propugnârat, Didymotichum, maritimum Bithyniæ oppidum, relegatus est: & magnificæ ipsius ædes, direptis priùs opibus, à furente plebe solo æquatæ. Post aliquantulum temporis, Turcis Bithyniam populantibus, Constantinopolin reductus est, & in monasterio Choræ, quod à Justiniano Imp. olim fundatum, & ruinis pessundatum, ipse instaurârat, degere permissus; gravi tamen interdicto, Andronici Senioris, quem animâ cariorem habuit, colloquio vel qualicunq; literarum commercio privatus. Obiit anno 1332. die xiii. Martii, xxx. post Andronici mortem diebus: à Nicephoro Gregorâ, discipulo & amico summo, funebri oratione laudatus. Vir, judice Gregorâ *, Τῶν ὑφ' ἡλίῳ σοφώτατος, qui φύσεως εὐμοιρίᾳ πρὸς λόγους, καὶ καρτερίᾳ πρὸς πόνους, καὶ μνήμης ὑγιείᾳ καὶ καθαρότητι, σοφίας ἁπάσης εἰς τὸ ἀκρότατον ἤλασεν.—— βιβλιοθήκη γὰρ ἦν ἔμψυχος ἐπεί, καὶ τῶν ζητουμένων πρόχειρος ἀπόδειξις. Οὕτω πάντας μακρῷ τῷ μέτρῳ παρέδραμεν, ὅσοι ποτὲ λόγων ἥψαντο. *Vir omnium, quos sol intuetur, doctissimus; qui facundiâ naturali & tolerantiâ laborum, & memoriæ præstantiâ summum omnis eruditionis fastigium conscenderat.—— Viva Bibliotheca; & eorum, quæ scire velles, oraculum. Tanto intervallo omnes eos superabat, qui unquam in studiis versati sunt.* Immani prorsus errore hunc cum Georgio Metochite, Becci socio, confundit Cl. Vossius †, atq; adeò insigni Parachronismo Beccum & Melitenioten Theodoro Metochitæ exilii comites adjungit.

* Hist. l. 8. 7. p. 190.

† De Hist. Gr. l. 2. c. 29.

SCRIPTA.

Compendium Historiæ Romanæ à Julio Cæsare ad Constantinum Magnum, à Joanne Meursio cum versione sua ac notis editum Gr. Lat. *Lugduni Bat.* 1618. 4°. Sed non aliam esse hanc *Historiam* quàm *Glycæ Annalium librum tertium* demonstrat Theophilus Raynaudus ||, cui proinde non immeritò vapulat Meursius.

Paraphrasis in octo libros Physicorum, & parva Naturalia Aristotelis; quæ à Gentiano Herveto Latinè versa prodiit *Basil.* 1559. 4°.

Historiæ Sacræ libri ii. & *Historiæ CP. liber unicus*, exstiterunt Græcè MSS. penès Meursium.

Capita cxx. *Philosophica & Historica*, MSS. in Biblioth. Augustanâ *. Alia alibi.

|| De bon. & mal. lib. p. 155.

* Index MSS. Bibl. August. p. 74.

1301. RAYMUNDUS LULLIUS, seu LULLUS, gente Catalaunus, Raymundi Lulli & matris ex illustri Herilium familiâ filius, in Insulâ Majoricâ apud

apud Baleares in vico S. Michaelis natus anno 1236. Claruit anno 1301. Juvenis mercaturam coluit spe quæstûs; seu, ut alii habent, in Majorcæ Regis aulâ militavit, Seneschallus Jacobo Regi factus; libidine & insanis amoribus infamis; donec tandem inopinato quodam casu ad meliorem frugem converteretur. Aulâ igitur relictâ, quadragesimo ætatis anno Fratribus Minoritis se adjunxit, totus pietatem spirare cœpit, ingenti desiderio Mahumetanos ad fidem Christi convertendi flagravit; adeoq; literarum studiis, quæ olim flocci fecerat, diligenter incubuit. Penitiora imprimis Medicinæ ac Chemiæ arcana perscrutari & ediscere in votis habuit: licet Waddingus *, & cum eo alii, totum artis Chemicæ studium, non ad nostrum, sed ad juniorem quendam Raymundum de Terragâ, & Neophytum dictum è Judæis ad Christianos conversum, spectare contendant. Utut sit, Lullus primis Latinæ Linguæ elementis Lutetiæ imbutus; & ab empticio quodam servo Mahumetano (à quo mox perfidè vulneratus summum vitæ discrimen adiit) Arabicum sermonem edoctus, innumeris ferè libris, Hispanâ, Latinâ, & Arabicâ Linguâ evulgandis animum adjecit. Dein in montem secedens, precibus & contemplationi per septem menses totus vacavit; ibiq; novum scientiæ lumen divinitùs infusum accepisse dicitur. Mox Romam ad Honorium iv. profectus ut Cœnobia, in quibus studia linguarum orientalium vigerent, ab eo ubiq; terrarum erigi juberentur, postulavit anno circiter 1287. Ejusdem rei promovendæ gratia Parisios, Montem Pessulanum & Genuam ordine petiit; ac ubiq; locorum Artem suam Generalem, quam Inventivam appellavit, summo studio educuit. Anno sequente, ut eandem sibi Romæ prælegere liceret, frustra postulavit. Genuam igitur reversus, ad meditatum diu opus Evangelii inter Mahumetanos prædicandi se accinxit. Tunetum itaq; in Africâ trajiciens, disputatione cum Saracenis initâ grave capitis periculum adiit, sacerdotis cujusdam Arabis precibus ægrè liberatus, lege tamen latâ, ut in Africam reverso mors irrogaretur. Ex Africâ Neapolim venit; ibiq; artem suam usq; ad annum 1290. prælegit. Postmodò ut Romæ eam doceret, à Bonifacio viii. petens repulsam tulit. Mox Genuam profectus, multos exaravit libros; Majorcam, Regem invisit; Lutetiam, artem suam iterum prælegit; rursus Majorcam, cum Judæis & Saracenis disputavit; Cyprum, Jacobitas & Nestorianos voce oppugnavit, ac propinatum ab iis venenum ægrè evasit. Genuam ac Parisios reversus, artem suam edocuit; de eâdem verò Romæ docendâ Clementem v. interpellans, rejectus est. Dein Lugdunum, mox Majorcam concedens, inde in Africam ad Bugiæ Regiam transfretavit; ac fidem Christi prædicare cœpit. A Saracenis verò lapidibus appetitus, & ab Alfakino eorum Sacerdote rationem fidei suæ postulatus, cùm Philosophicis argumentis eam demonstratum iret, in squallidum carcerem conjectus est. Tandem Genuensium Mercatorum precibus liberatus, ex Africâ solvit; & amissâ naufragio totâ librorum supellectile, Pisam appulit. Nonnulli tamen iter illud Bugiense in annum 1313. circiter rejiciunt. Dein recuperandæ Terræ Sanctæ animum adjiciens, bellum sacrum strenuè apud omnes hortari cœpit; ejusq; suscipiendi seu animo seu prætextu ingentem nummorum vim à matronis Italis corrasit. Avenionem itaq; ad Clementem v. profectus, ut Sacrum Bellum decerneretur, petiit. A Pontifice ludibrio habitus, Lutetiam secessit; artiq; suæ edocendæ incubuit usq; ad Concilium Viennense anno 1311. Apud Concilii enim Patres omni modo fategit; ut Studia linguarum ubiq; extruerentur, ut ex omnibus ordinibus militaribus unicus conflaretur, ut Sacrum Bellum indiceretur, ut Averrois scripta damnarentur; nil tamen obtinuit. A Concilio rejectus, ad Reges Christianos se contulit; quos ad Sacrum Bellum suscipiendum sollicitare non destiit. Aulas itaq; Regias Galliæ & Hispaniarum circumvagatus, tandem in Angliam devenit, ibiq; artem Chemicam exercuit. Parùm tamen fidei meretur, quod Joannes Imperialis *, ipse etiam dubitabundus, ex aliorum autoritate refert, *pilas quasdam æneas hujus operâ in auri substantiam versas ad hæc usq; tempora in Regio Britanniæ ærario asservari.* Verùm iter istud Anglicum, multis argumentis in medium prolatis, dubium reddit Lucas Waddingus ‖. Anno circiter 1314. Raymundus derelicta

uxore

* Annal. Minor. Tom. iii.

† Mus. Histor. p. 13.

‖ Annal. Minor Tom. iii. ad an. 1315. num. 3.

uxore (uxoratus enim fuit) tertiarium Franciscanorum ordinem suscepit; & immenso Martyrii desiderio æstuans, pro Christo occumbere certum habuit. Aliquantulùm igitur in Siciliâ & Majorcâ commoratus, in Africam denuò trajecit; ubi postquam nonnullos ad fidem Christi perduxisset, Tuneti, seu, ut alii, Bugiæ, in carcerem conjectus, & gravissimis vulneribus ac tormentis à Saracenis excruciatus est. Semianimis à Genuensibus Mercatoribus eductus, & in navem delatus, in conspectu patriæ Insulæ animam efflavit die xxix. Junii anno 1315. ætatis suæ 80. Ingens de eo apud Scriptores est Controversia. Alii enim, & in his Bzovius, eum hæreticis, histrionibus, & circumforaneis nugivendulis annumerant; insanum Chemiæ studium, atq; auri conficiendi sitim exprobrant; & quingentos ferè errores ex libris ejus desumptos à Gregorio xi. Avenione anno 1372. anathemate notatos esse produnt. Alii è contra eum in Sanctorum & Martyrum album reponunt: Pietatem, zelum & doctrinam deprædicant: totam illam librorum Chemicorum & Medicorum farraginem Raymundo Neophyto deberi volunt; Lullium deniq; adeò in ejusmodi nugis non ineptiisse, ut in Scriptis genuinis Alchymistarum stultitiam sæpissimè irrideat, contendunt. Hujusmodi ferè argumentis Lullii partes operosè tutatur; qui de illo, ejusq; peregrinationibus, morte, arte, doctrinâ, libris, fusissimè agit, Lucas Waddingus Annal. Minor. ad an. 1275, 1287, 1290, 1293, 1295. præsertim verò ad an. 1315. ferè per totum.

SCRIPTA.

P*Robatio Articulorum Fidei & Legis Christianæ. Colon.* 1509.

Liber Natalis Pueri Jesu, anno 1310. scriptus. *Paris.* 1499.

Liber Blanquerna dictus, *de quinque statibus Personarum*, viz. de Uxoratis, Religiosis, Prælatis, Cardinalibus, & Pontificibus. In linguam Valentinam conversus prodiit *Valentiæ* 1521.

Liber de orationibus & contemplationibus intellectûs. Ibid.

De Meditationibus totius anni, seu *de Amico & Amato. Paris.* 1505.

De laudibus B. Virginis Mariæ, seu *Ars Inventionum. Paris.* 1499.

Clericus, seu *Liber pro Clericis.* Ibid.

Philosophia amoris, anno 1298. scriptus. *Paris.* 1516.

Liber Proverbiorum. Ibid.

Commentaria in Primordiale Evangelium Joannis, seu in 1 caput Joannis, *Ambianis* 1511.

Arbor Scientiæ. Venet. 1514. *Lugduni* 1515.

De Demonstratione per æquiparantiam liber, anno 1304. scriptus. *Valentiæ* 1510.

De substantiâ & Accidente liber, quo Trinitatem probandam sumit: anno 1313. scriptus. *Valentiæ* 1520.

Disputatio Raymundi Lulli & Homerii Saraceni, primò Bugiæ habita Sermone Arabico, dein Latinè à Lullo conversa anno 1308. *Valentiæ* 1510.

Disputatio quinque hominum Sapientum, anno 1294. scripta. *Valentiæ* 1520.

Quæstiones super iv. *libros Sententiorum*, anno 1298. scriptæ. *Lugduni* 1491. Panormi 1507.

Quæstiones Magistri Thomæ Atrebatensis solutæ secundùm artem, anno 1299. scriptæ. *ibid.*

De Anima rationali liber, anno 1294. scriptus. *Compluti* 1519.

Logica parva. Compluti 1518. & cum Commentariis Antonio Belver. *Majoricæ* 1584.

Logica nova, anno 1503. scripta. *Valentiæ* 1519.

Ars brevis, quæ dicitur, *Ars universalis magna*, anno 1307. scripta; pluribusq; Opusculis, quibus totidem sunt tituli, comprehensa. Prodiit *Argentinæ* 1617. 8°. *Valentiæ* 1515. f. *Francofurt.* 1596.

Practica compendiosa artis. Ludguni 1525. 4°.

Ars generalis ultima, anno 1308. finita. *Majoricæ* 1645.

Liber Correlativorum innatorum, anno 1309. scriptus. *Valentiæ* 1512.

Ars

Ars inventiva veritatis. *Valentiæ* 1525.
Tabula generalis ad omnes Scientias applicabilis, anno 1293. concinnata. *ibid.*
Ars Expositiva, seu *Lectura* super duos præcedentes libros. *Ibid.*
Liber de ascensu & descensu intellectûs, anno 1304. scriptus. *Valentiæ* 1519.
Dialogus de immaculatâ B. Virginis Conceptione. Prodiit Hispanicè & Latinè *Bruxellis.*
Testamentum duobus libris universam artem Chymicam complectens, anno 1332. scriptum. Prodiit *Colon.* 1566, 1573. 8°.
De Secretis Naturæ, seu *quintâ essentiâ libellus*, cum *Epistolâ ad Robertum Regem de lapide Philosophorum.* *Augustæ-Vindel.* 1518. 4°. *Venet.* 1514, 1521. 4°. *Argentinæ* 1541. 8°. *Colon.* 1567. 8°.
Secreta Secretorum Lullii & Hermetis Philosophorum. *Colon.* 1592. 8°.
Clavicula & Apertorium Alchymiæ, item *Magia naturalis.* *Noriberg.* 1546. 4°. *Colon.* 1579. 4°.
Codicillus, seu *Compendium artis Chymicæ.* *Colon.* 1572. 8°. *Rothomagi* 1651. 8°.
Apertorium de veri lapidis compositione. *Basil.* 1561. f. *Argentorati* 1613. 8°.
Ars intellectiva super lapidem Philosophorum, & Practica lapidis, ibid.
Compendium animæ transmutationis Theoria & Practica, atq; alia varia Opuscula. *Basil.* 1561. *Argentinæ* 1613. *Francofurt.* 1550. 4°.
Liber de Mercuriis, anno 1333. conscriptus, *ibid.* & seorsim *Colon.* 1567. 8°.
Praxis universalis magni Operis, inter alia Opuscula Chymica *Basil.* 1561. *Argent.* 1613. *Ursellis* 1602. 8°.
Repertorium, ad intelligendum Testamentum, Codicillum, aliosq; Raymundi libros perutile. *Ibid.*
Varii Tractatus Chymici. *Basil.* 1572, 1610. 8°.
Ars operativa Medica. *Basil.* 1597. 8°.
Epistola Medica. *Noribergæ* 1625. 4°.
De conservatione vitæ Tractatus, cum *libro Secretorum.* *Argentorati* 1616. 8°.
Cæterùm plura quàm quatuor voluminum millia conscripsisse Raymundus dicitur. Operum tamen ejus excusorum nullus quod sciam Catalogum contexuit accuratum. In indiculo nostro desunt certo certiùs quamplurima; quin & fortasse Theologica pleraq; quæ maximè notari meruerunt. Scripsit enim Lullius. *Psalterium*, seu *Librum de centum nominibus Dei*; *Tractatum de Confessione*; *Libros de Contemplatione plures: De centum signis & dignitatibus Dei: Expositiones binas Orationis Dominicæ*; *Tractatus de Oratione complures: De Conscientiâ, De consolatione eremiticâ: Artem Prædicandi majorem ac minorem: De* iv. *sensibus S. Scripturæ: Librum* lii. *Sermonum contra omnes incredulos: De Antichristo: De Articulis fidei*; *De Deo ignoto & mundo ignoto: De Trinitate in Unitate*, sive *de essentiâ Dei: De Spiritu S. contra Græcos: Adversùs Judæos: De modo convertendi Infideles: Libros de Attributis sive Proprietatibus Dei quamplurimos: De Prædestinatione & Libero Arbitrio: De naturâ Angelicâ: De Invocatione Dæmonum librum* (qui tamen potiùs Raymundo Neophyto debetur) *De septem donis Sp. S. & eorum effectibus* (MS. in Bibliothecâ Mertonensi Oxon. cod. 170.) atq; alia ferè innumera; quæ longo ordine recenset Lucas Waddingus de Scriptor. Ord. minor. p. 296.

GULIELMUS DE NANGIACO, seu *de Nangis*, natione Gallus, Ordinis Benedictini Monachus in Cœnobio S. Dionysii Parisiensi, claruit anno 1301. Scripsit *Historiam* ab orbe condito ad annum 1301. juxta annorum seriem: quam ad annum 1368. continuârunt bini ejusdem Cœnobii Monachi. Fragmentum ejus ab anno 977. ad 990. edidit P. Pithæus inter Scriptores Coætaneos *Francofurt.* 1594. p. 207. Integram dedit Dacherius Spicileg. Tom. xi. p. 405. Scripsit adhuc Gulielmus *Chronicum Regum Franciæ* ad annum usq; 1301. à Pithæo inter alios Scriptores Francicos evulgatum *Francofurt.* 1596. quin & *Gesta* S. Ludovici Francorum Regis, filiorumq; 1301.
ejus

ejus Philippi Audacis ac Roberti. Prodierunt *ibidem* à Pithæo edita, & apud Andr. Quercetanum Hist. Franc. Tom. v.

1301. GULIELMUS MANDAGOTUS, gente Gallus, ex Archidiacono Nemausensi & Uticensi Pontificis Romani Capellanus, & Ecclesiæ Tolosanæ Præpositus. Anno 1295. Ebredunensis Archiepiscopus à Bonifacio viii. creatus est. Claruit anno 1301. Anno 1312. Ecclesiæ Romanæ Cardinalis & Episcopus Prænestinus à Clemente v. die xiv. Decemb. renunciatus est. Obiit Avenione anno 1321. seu, ut alii, 1324. Præter operam quam Bonifacii viii. jussu *sexto Decretalium libro* condendo navavit, scripsit *Tractatum de Electionibus novorum Prælatorum*, qui typis excusus prodiit *Colon.* 1573. 8°. cum additionibus Boerii.

1301. HENRICUS STERO, Natione Germanus, Cœnobii Altaichensis inferioris Monachus Ordinis Benedictini, Hermanni Abbatis Capellanus, ac demum, ut nonnulli volunt, Abbas Piburgensis, claruit anno 1301. Scripsit *Annales* ab anno primo Frederici Barbarossæ Imp. ad primum Rodulphi Habspurgensis, seu ab anno Christi 1152. ad 1273. Annales istos primus edidit Marquardus Freherus inter alios Scriptores Germanicos; auctiores dedit Henricus Canisius Antiq. Lect. Tom. i. p. 229. Scripsit etiam Stero *Historiam de rebus gestis Rudolfi Habspurgensis, Adolfi Nassovii, & Alberti Austriaci Impp.* ab anno 1266. ad an. 1300. quam Ulricus & Conradus Wellingi fratres, Monachi Cœnobii Augustani SS. Udalrici & Afræ O. B. ad annum 1335. continuârunt. Extat *Historia* ista cum Wellingorum *Continuatione* apud Freherum Scripsit. German. *Francofurt.* 1600. Tom. i. p. 384.

1301. DINUS MUGELLANUS, Gente Italus, è Mugello agri Florentini vico oriundus, Juris utriusq; consultissimus, & apud Bononienses Professor primarius, claruit anno 1301. A Bonifacio viii. Cardinalatûs pollicitatione Romam accitus, sedulam illi in condendo sexto Decretalium libro operam præstitit. Pontificis tamen perfidiâ mercede excidit. Cardinalitiæ dignitatis consequendæ spe dejectus, ex nimio animi mœrore obiisse dicitur anno 1303. non quidem adhuc sine veneni suspicione.

SCRIPTA.

Commentarius in Regulas Juris Pontificii. Colon. 1569, 1594. 8°. & cum additionibus Nicolai Boerii. *Colon.* 1617. 8°.

Commentarius in Titulum Institutionum de Actionibus. Lugduni 1568. *Francofurt.* 1568. 8°.

Tractatus de Præscriptionibus secundùm annorum, mensium, & dierum numerum. Colon. 1568. 8°. 1576. 8°. *Venet.* 1584. *Colon.* 1594. 8°.

De Glossis contrariis Juris Civilis. Francofurt. 1596. *Venet.* 1584.

De Successione ab Intestato, & *de Interesse. Colon.* 1590. *Venet.* 1584.

Commentarius in librum sextum Decretalium, Bonifacii viii. jussu elucubratus, *Consilia,* aliaque jus utrumque spectantia nondum typis prodiisse videntur.

1301. JACOBUS DE BENEDICTIS, *Jacoponus* ob ingentem sui contemptum dictus, natione Italus, Patriâ Tudertinus, nobili loco natus. Relicto sæculo, familiæ Franciscanæ se adjunxit; & eximiâ vitæ sanctitate (prout ista ferebant tempora) spectabilis, claruit anno 1301. Præ cæteris autem pietatis officiis mirabili sui ipsius contemptu enituit. Francisci enim Patriarchæ vestigiis quàm proximè insistendum, ratus, ludibrium sibimet inferendum summopere ambivit; id maximè meritorium, & supremam perfectionis

fectionis Christianæ gradum esse arbitratus. Nec voto quidem excidit. Dum arrepto enim sibi munere Prophetico inconditas Revelationes in vulgus jactaret, & Bonifacii Pontificis (cui nondum ad Papatum evecto familiaris fuerat) mores factaq; redargueret, ludibrium tulit, à Bonifacio in vincula conjectus in urbe Prænestinâ. Utut novum illud pietatis ostentandæ artificium istiusmodi titulum tumulo ejus inscriptum meruit.

OSSA B. JACOPONI DE BENEDICTIS,
TUDERTINI FR. ORDINIS MINORUM,
QUI STULTUS PROPTER CHRISTUM,
NOVA MUNDUM ARTE DELUSIT,
ET COELUM RAPUIT.
OBDORMIVIT IN DOMINO
DIE XXV. DECEMBRIS, ANNO MCCCVI.

Scripsit linguâ rudi Italicâ *Rythmos & Poemata multa*, quibus crassiora verba, Tudertina, Calabra, Sicula, Neopolitana, datâ operâ immiscuit; ut Lectoribus risum, sibi ludibrium moveret. Franciscus Fresatus Minorita ista in septem libros distribuit, notisq; illustrata edi curavit *Romæ* 1558. auctiora *Venet.* 1617. 4°. Ejusdem *Rythmus ad B. Virg. Mariam prope crucem Christi Patientis stantem*, qui incipit, *Stabat Mater dolorosa*, in Officio B. Virginis habetur. *Sententiæ & Monita Salutaria*, apud Matthæum Raderum in Viridario Sanctorum. *Canticum de Contemptu Mundi*, cui initium, *Cur Mundus militat sub vanâ gloriâ?* omnibus satis notum. Deniq; *Prophetia* MS. in Bibliothecâ Vaticanâ.

JOANNES FRIBURGENSIS, à nonnullis *Joannes de Uriburgo dictus*, cognomento *Runsic*, natione Germanus, Friburgo in Brisgoiâ oriundus, ex Ordine Fratrum Prædicatorum, ac tandem Episcopus Ossunensis in Hungariâ, claruit anno 1302. In concionibus adeò potens, ut dum semel apud Bononiam in usuram inveheretur, cives tumultu facto usurarios urbe ejicerent. Obiit anno 1314. Postquam abdicato Episcopatu vitam otiosam apud Dominicanos suos aliquamdiu exegisset. 1302.

SCRIPTA.

SUmma Prædicatorum. Prodiit *Reutlingæ* 1487.
Summa major, seu *Confessariorum*, in iv. partes distributa. *Lugduni* 1518.
Glossæ in Summam Raymundi Pennafortis de Pænitentiâ & Matrimonio. Prodierunt unà cum Summâ *Romæ* 1603. 4°.
Commentaria ejus *in libros Sententiarum, Glossas in Decretum, Epistolas*, atq; alia quædam memorat Ambrosius de Altamura Biblioth. Prædicat. p. 95. 468.

PTOLOMÆUS LUCENSIS, gente Italus, ex civitate Lucâ, S. Thomæ Aquinatis discipulus, Ordinis Prædicatorum Monachus, claruit anno 1303. Tandem Joanni xxii. Pontifici à sacris Confessionibus fuit; atq; anno 1318. Episcopus Torcellensis in ditione Venetâ creatus, obiit anno 1321. Scripsit *Annales* rerum tum sacrarum tum civilium ab anno 1060. ad annum 1303. gestarum: item *Chronicon Pontificum atq; Imperatorum.* Prodiit utrumq; Opus *Lugduni* 1619. *Annales* habentur in Bibliothecâ Patrum Tom. xxv. p. 949. Scripsit etiam ad Gulielmum Petri Godivum, postea Cardinalem, *Historiam Ecclesiasticam* libris xxiv. quæ asservatur MS. in Bibliothecis Vaticanâ, Barberinâ, Colbertinâ, & Navarrensi. Habetur excerptum ejus *de Genealogiâ Roberti Guiscardi* Tom. iii. Hispaniæ illustratæ. Aliud *de Genealogiâ & posteritate Caroli Siciliæ Regis* in Collectaneo Hist. Franc. Tom. v. p. 893. 1303.

EBERARDUS, natione Germanus, Cœnobii Altahensis Monachus Ordinis Benedictini, Ecclesiæ Ratisponensis Archidiaconus, claruit anno 1305. 1305.

Scripsit *Annales de Ducibus Austriæ, Bavariæ, & Sueviæ* ab anno 1273. (quo desiit Henricus Stero) ad an. 1305. Steronis interim Annales continuare præ se ferens, ejusdem Historiam de Rodulpho Imp. egregiè compilavit. Extant *Annales* Eberhardi apud Canisium Antiq. Lect. Tom. i. p. 307.

1305. CLEMENS V. *Bertrandus Gotto* antea appellatus, natione Vasco, ex vico Villendraut in Diœcesi Burdegalensi oriundus, Bertrandi filius, ex milite Clericus, primùm Episcopus Convenarum, dein anno 1299. Archiepiscopus Burdegalensis à Bonifacio viii. creatus, tandem anno 1305. Pontifex Romanus absens electus est Perusii die v. Junii, coronatus Lugduni die xiv. Novembr. Pontificatum adeptus, sedem ab urbe Româ in Galliam transtulit; modò Lugduni, modò Burdegalis, potissimùm verò Avenione commoratus: & in grati animi tesseram regno Galliæ nullum ex Bonifacii viii. Bullâ, *Unam Sanctam Catholicam Ecclesiam*, præjudicium esse factum declaravit. Anno 1307. Andronicum Græcorum Imp. ob Schismatis crimen excommunicavit: initq; cum Angliæ ac Galliæ Regibus consilio, omnes unâ eâdemq; nocte comprehendi, & in carcerem mitti fecit Templarios; quorum opulenti reditus invidiam iis excitârant; & idololatriæ blasphemiæq; criminationes induxerant. Anno 1309. Venetos ob occupatam Ferrariam anathemate percussit, & personas ac res eorum occupare volentibus donavit. Eandem paulò post censuram Florentinis & Lucensibus irrogavit. Anno 1311. mense Novembri, habito Viennæ Generali Concilio Franciscanorum Ordinem confirmavit; & Templarios hæreseos damnari, proscribi, ac bonis exui effecit. Hinc ad supplicia passim rapti flammis interierunt Templarii: bona eorum Hospitalariis data. Anno 1313. Henricum vii. Imp. qui Romam ad coronam accipiendam profectus, Cardinalibus Pontificis vicariis fidelitatis Sacramentum præstare denegârat, & jura sua armis recuperatum ivit: è medio tollendum curavit; venenatâ hostiâ à Bernardo Politiano Dominicano Confessore suo, ad id subornato, ei dum Florentiam obsideret, traditâ. Obiit Clemens Roccæ-Mauri super Rhodanum anno 1314. die xx. Aprilis. Extant, *Epistolæ & Decreta* xviii. Concil. Tom. xi. p. 1499. *Aliæ* xvi. apud Bzovium Annal. ad an. 1307, &c. *aliæ* xi. apud Waddingum Annal. Minor. Tom. iii. ad an. 1306, &c. *aliæ* xlvi. ibid. in Regesto Pontif. p. 28. *Constitutiones Clementinæ, seu Decretalium liber septimus*, Clementis v. jussu ex variis sui & Concilii Viennensis Constitutionibus collectus in libros v. distributus, & post mortem ejus à Joanne xxii. anno 1317. divulgatus. Prodiit Parif. 1517. 12°. ibid. 1541. Rothomagi 1519. 12°. Venet. 1591. 8°. Lugduni 1584. f. Francofurt. 1586. 8°. Deniq; *Epistolarum Regesti volumina* ix. in Bibliothecâ Vaticanâ MSS. asservata.

1305. THOMAS JORSIUS, sive JOYCE, Anglicus, & Gualensis dictus, gente Anglus, Patriâ Londinensis, origine forsan Cambro-Britannus, Alberti M. Discipulus, Ordinis Dominicani Monachus, Doctoratûs laureâ insignitus, Theologiam Parisiis, Londini atq; alibi docuit: postea Dominicanorum in Angliâ per septennium Provincialis; & Edwardo Regi à confessionibus, & secretis Consiliis ascitus. Claruit anno 1305. quo Cardinalis & Episcopus Sabinensis à Clemente v. renunciatus est die xviii. Decembr. dignitatem istam grandi pecuniæ summâ mercatus, si Balæo fides. Non desunt equidem, & in his Trithemius & Oudinus, qui Thomam nostrum ad annum 1400. referunt. Quin & lepido prorsus commento Ambrosius de Altamura, ut Scriptorum Dominicanorum Catalogum per fas & nefas augeat eum datâ operâ in quatuor Scriptores dissecat, ac per totidem Sæculi hujusce partes distribuit: quos licèt ipse diversos fuisse credi velit; unum tamen eundemq; esse ex scriptis iis attributis primâ fronte patet. Anno demum 1311. Thomas noster à Clemente ad Henricum vii. Imp. legatus, Lugduni in itinere obiit. Corpus Oxonium delatum apud Dominicanos sepultum est. Non levem sanè Thomæ nostro Anglico Propinquitas nominis cum Thomâ Angelico Injuriam fecit: quùm factum exinde fuerit, ut Anglici Operum pars longè maxima

maxima Angelico ascribantur, & inter opera ejus collocentur; viz. *Commentaria in Genesin, in Isaiam, in Jeremiam, in Danielem, in libros Maccabæorum, in Threnos, in Epistolas Canonicas, in Apocalypsin, & in Boethium de Consolatione Philosophiæ, ac summa totius Logicæ Aristotelis*; quæ Thomæ Anglico deberi censentur, uti loco suo supra monuimus. Cæterùm sub Thomæ nostri nomine extat *Opus aureum in* xxvii. *Psalmos, Venet.* 1611. f. *Interpretatio Metamorphoseos Ovidianæ secundùm sensum moralem, Paris.* 1509. *Commentarius in Octateuchum*, MS. in Bibliothecâ Collegii Novi Oxon. Cod. 90. Magdalenensi cod. 47. Mertonensi cod. 200. *Commentarius super duos nocturnos Psalmorum* MS. in Bibl. Exoniensi Oxon. cod. 25. Pembrochiana Cantab. cod. 46. *De quatuor Prædicabilibus ad omne genus humanum*, MS. in Bibl. S. Petri Cantab. cod. 87. *De theoriâ prædicandi*, MS. ibid. cod. 99. & in Bibl. Lincolniensi Oxon. cod. 20. *De instantibus & momentis, & de videndo faciem Dei post Resurrectionem*, MSS. in Bibl. Publicâ Cantab. cod. 179. *Articuli Hæreticales contra eum, & Responsa*, MSS. ibid. *Commentarius in libros D. Augustini de Civitate Dei*, MSS. in Bibl. Mertonensi Oxon. cod. 169. Baliolensi cod. 70. qui quidem excusus est, *Tolosæ* 1488.

GULIELMUS PARISIENSIS, gente Gallus; Ordinis Prædicato- 1305.
rum Monachus, & Generalis fidei per Galliam Censor anno 1305. à Clemente V. constitutus. Anno 1308. ejusdem Pontificis jussu Templariorum causam & crimina unà cum aliis Prædicatoribus recognovit. Istum, ut videtur, Gulielmum autorem habent *Dialogi* vii. *de Sacramentis*, Gulielmo Arverno Parisiensi falsò tributi, & sub ejus nomine, *Lipsiæ* 1512. *Paris.* 1587. editi: de quibus paulò fusiùs supra egimus.

PHILIPPUS EYSTETENSIS, natione Germanus, Patriâ Alsatus, 1305.
S. Theologiæ Doctor, Abbas Cœnobii Cistercienfium Parisiensis, claruit anno 1305. quo Romam ab Alberto Austriaco Imp. missus, Episcopus Eystetensis sive Aichstadianus ordine xxxix. à Clemente v. creatus est. Obiit anno 1322. die. xxv. Februarii. Scripsit rogatu Annæ, Hungariæ Reginæ, Alberti Imp. filiæ, *Vitam S. Walpurgis*, Abbatissæ Heidenheimensis; quam ex fusioribus Wolfhardi commentariis ferè contexuit. Extat apud Canisium Antiqu. Lect. Tom. iv. p. 560.

SIFFRIDUS, natione Germanus, Misnensis Ecclesiæ in Saxoniâ Presby- 1307.
ter, claruit anno 1307. quem cum Sifrido, Ordinis Prædicatorum, Episcopo Cyrenensi, & Archiepiscopi Moguntini Suffraganeo circa an. 1470. nonnulli perperàm confundunt. Scripsit Sifridus noster *Chronicon* ab Orbe Condito ad annum 1307. quod omissâ priore parte ad annum usq; Christi 457. & resectis in reliquâ plurimis periochis inutilibus, evulgavit Georgius Fabricius Chemnicensis, & Historiæ suæ Saxonicæ calci subjunxit, *Lipsiæ* 1569. *Jenæ* 1598. f. inde à Pistorio inter Scriptores suos Germanicos collocatum, *Francofurt.* 1583. Tom. i.

HAITONUS, sive AITONUS, gente Armenus, Haitonis Arme- 1307.
niæ Regis nepos, & exiguæ cujusdam Provinciæ in Georgiâ regulus, postquam factis sub Aitone Patruo stipendiis Sacræ militiæ egregiam operam navasset; & diuturnum Saracenis Palæstinam tenentibus bellum intulisset; deposito cingulo cucullam induit, ordinis Præmonstratensis Monachus in Cypro factus anno circiter 1290. uti ipse indicat Historiæ suæ cap. 46. Illum sanè familiæ Dominicanæ intulit Ambrosius Altamura *; quo nomine illum furti, injuriæ, quin & mortalis peccati reum agit Cas. Oudinus, ipse Ordinis Præmonstratensis Socius. Haitonus, accepto Antonii nomine, vitam deinceps otiosum egit, pietate non minus, quam olim natalibus insignis. Claruit anno 1307. quo Pictavii agens, Clementis V. Pontificis jussu Historiam de Tartaris eorumq; moribus ac gestis dictavit, rebus à se fortiter gestis nequaquam dissimulatis. Historiam ab illo Gallicè dictatam ejusdem Ponti-

* Biblioth. Ord. Præd. p. 87.

ficis mandato Latinè transtulit Nicolaus Falconius Pictaviensis, stylo, prout ætas ista tulit, minimè eleganti usus. Operi titulum indidit, *Itinerarium & flos Historiarum Orientis*, cujus calci adnectitur *Passagium Terræ Sanctæ*. Prodiit *Hagenoæ* 1529. 4°. inter Novi Orbis Scriptores *Basil.* 1532. f. à Reinero Reineccio editum *Helmstad.* 1585. Italicè autem *Venet.* 1553.

1308. ANTONIUS ANDREAS, gente Hispanus, Patriâ Aragonius, *Doctor Dulcifluus* appellatus, Joannis Duns Scoti Discipulus, Ordinis Minoritarum sodalis, claruit anno 1308. obiisse dicitur anno 1320.

SCRIPTA.

Commentaria in iv. *libros Magistri Sententiarum*. Prodierunt curâ Constantini Cardinalis Sarnani *Venet.* 1578, 1584.

Super librum vi. *Principiorum Gilberti Porretani*. *Venet.* 1512, 1517.

Quæstiones super xii. *libros Metaphysicorum*. *Paris.* 1495. *Venet.* 1513. f. 1523. Istas Joanni Duns Scoto codices ac Scriptores nonnulli adjudicant.

Tria Principia rerum naturalium. *Venet.* 1517.

Commentaria in Artem veterem Aristotelis, viz. in Isagogen Porphyrii, Prædicamenta, & post Prædicamenta Aristotelis.

In libros Perihermenias Aristotelis.

In librum divisionum Boethii. Prodierunt opera ista postremùm recensita, *Venet.* 1480, 1509. f. *Lucæ* 1517. f.

Quæstiones in Artem veterem, & in Divisiones Boethii. *Venet.* 1517.

Quæstiones Mercuriales, seu *Commentarius super Regulas Juris*. *Rothomagi* 1509. 4°.

Atq; alia forsan, quibus immorari operæ haud pretium erit.

1310. NICOLAUS TRIVETHUS, seu Trivettus, natione Anglus, Patriâ Norfolciensis, illustri genere ortus, Thomæ Triveti, equitis aurati & Justiciarii regii filius, Londini à pueritiâ inter Dominicanos versatus, eorumq; instituta sectatus. Jacta Londini doctrinæ fundamenta, Oxonium profectus, ad culmen perduxit; doctoratûs Pileo ibi insignitus. Postea Lutetiam pergens, majorem sibi & scientiam & famam peperit. Demum Londinum reversus, Dominicanorum Cœnobii Præses seu Prior electus est. Claruit anno 1310. Obiit ferè septuagenarius anno 1328. apud Dominicanos sepultus.

SCRIPTA.

Chronicon, seu *Annales Angliæ* ab anno 1135. ad 1307. à Lucâ Dacherio editum Spicileg. Tom. viii.

Commentaria in S. Augustini libros de Civitate Dei, in quibus elucubrandis Thomam Anglicum socium & adjutorem habuit. Prodierunt sub utriusq; nomine *Tholosæ* 1488. *Venet.* 1489.

De gestis Imperatorum, Apostolorum & Regum MS. in Bibl. Magdalenensi Oxon. cod. 138.

Commentaria in Boethium de Consolatione MS. in Bibl. publicâ Cantab. cod. 236.

Flores super S. Augustini Regulam, MS. in Bibl. Lumleianâ cod. 291.

Ordo Missæ, seu *Speculum Sacerdotale*, MS. in Biblioth. Mertonensi Oxon. cod. 147. num. 1. Eundem esse arbitror, quem in Bibliothecâ Archiepiscopi Cantuariensis Lambethanâ MS. inspexi, Tractatum *de Officio Missæ*, in fol. auctore Triveto. Ex literis enim initialibus Capitulorum ejus iste titulus conficitur. *Frater Nicolaus Trivet de Ordine Fratrum Prædicatorum hunc Tractatum compilavit ad honorem Dei.*

Plurima alia Theologica, Historica, Philologica, recensent Baleus, Pitseus, Altamura, quos vide.

MALA-

MALACHIAS, gente Hibernus, Ordinis Minorum Monachus, Theologus Oxoniensis, Edwardo ii. Angliæ Regi à sacris concionibus, claruit anno 1310. & si rectè conjicit Waræus *, postea Neapolim migravit. *Vir inter insigniores sui Ordinis proceres numeratus* (inquit Baleus †) *magnam ab eruditione laudem domi forisq; sibi comparavit.* Extat *Liber de Veneno Peccatorum mortalium, deq; remediis ipsorum,* Prælo Henrici Stephani emissus *Paris.* 1518. *Concionum volumen,* quod ab eo conscriptum memorat Baleus, nondum tenebris emersit. 1310.

* De Script. Hibern. l. 1. p. 65.
† Cent. 14. p. 242.

GULIELMUS DURANTUS, gente Gallus, Durandi Speculatoris Nepos, & in sede Mimatensi successor, Episcopus ejus nominis ii. Sub fœlicibus patrui auspiciis egregiam bonis literis operam navârat, & insignem admodum Theologiæ, Philosophiæ, præsertim verò Juris Pontificii scientiam retulerat: Ecclesiæ Mimatensis Canonicus ac tandem Archidiaconus ab eodem factus. Defuncto Patruo, Bonifacii viii. Pontificis mandato successor illi datus est anno 1296. atq; anno sequente, consentiente Canonicorum Mimatensium Capitulo decrevit neminem inter Canonicos adsciscendum, cujus affines aut consanguinei ad tertiam usq; generationem Ecclesiam Mimatensem quomodolibet divexâssent. Claruit anno 1311. quo Clementis V. Pontificis Concilium propedièm celebratur; mandato Tractatum, De modo celebrandi Generalis Concilii, & corruptelis in Ecclesiâ reformandis conscripsit, & in Concilio Viennensi recitavit. Anno 1312. expulsis ex urbe Mimatensi Judæis, dirutisq; illorum ædibus, Collegium omnium Sanctorum ibidem extruxit. Anno 1316. à Philippo Rege ad Robertum Flandriæ Comitem Pacis componendæ ergo legatus est. Obiit circa annum 1328. Extat *Tractatus de modo celebrandi Generalis Concilii,* quo omnia singulorum Ecclesiæ Ordinum vitia depingit, inprimis autem pudendam Sacerdotum ac Monachorum ignaviam, sordes, ac luxuriam ubertim insectatur, citamq; corruptis illorum moribus medelam adhiberi monet. Primus illum edidit Philippus Probus, J. C. Bituricensis *Paris.* 1545. sub Durandi Speculatoris nomine. Speculatorem enim cum nepote suo cognomine plurimi perperam confundunt. Prodiit exinde authori vero restitutus *Paris.* 1635. 4°. & inter alia quædam haud dissimilis argumenti *Paris.* 1671. 8°. 1311.

MARINUS SANUTUS, seu *Sanudo*, cognomento *Torsellus*, Patricius Venetus, Marci filius; in Parochiâ Severi, civitate Rivoalti, Venetiis natus; familiaris & domicellus Richardi Cardinalis Diaconi S. Eustachii. Germani cujusdam artificis operâ usus, Organa illa Pneumatica, quæ hodie usurpantur, Italicè *Torsellos* dicta, primus omnium in Ecclesiam induxit: inde datum ei *Torselli* nomen. Claruit anno 1312. Negotio Terræ Sanctæ ab infantiâ intentus, totam ferè ætatem in exteris regionibus perlustrandis exegit, Sallustii in hoc diligentiam æmulatus, ut Opus, quod meditatus est, accuratius daret. Quinquies enim ultra mare transfretavit, In Cyprum, Armeniam, Alexandriam, Rhodum, Palæstinam. Absoluto opere in aulis Imperatoris, Pontificis, Regis Galliæ, aliorumq; Principum multùm diuq; versatus est. Obiit post annum 1329. Scripsit *Secreta Fidelium Crucis super terræ Sanctæ recuperatione & conservatione*, libris iii. quorum primo Saracenos debilitandi & in ordinem redigendi media proponit: Secundo ordinem quem Christiani Duces in sacro bello gerendo observare debeant, describit: tertio modum conservandi & tenendi Terram Sanctam semel recuperatam exhibet; ejusq; Historiam à primis incolis ad sua usq; tempora deducit, addita Chorographicâ ejus ac locorum vicinorum descriptione, Mappis aliquot, seu Tabulis Geographicis illustratâ. Opus istud inchoavit Marinus anno 1306. Joanni xxii. Pontifici obtulit anno 1322. Prodiit id à Jacobo Bongarsio editum *Hanoviæ* 1611. f. inter Gesta Dei per Francos, quorum Tomum secundum ferè integrum conficit. Calci adnectuntur *Epistolæ* Marini xxii. ad Joannem Papam, Andronicum Imp. CP. variosq; Cardinales ac Antistites; quibus illos 1312.

illos ad expeditionem in Terram Sanctam suscipiendam ut plurimùm cohortatur.

1312. ALEXANDER DE S. ELPIDIO, gente Italus, ex opido cognomine in Umbriâ oriundus, S. Theologiæ Doctor, è Provinciâ Picenâ Ordinis Augustiniani Eremita, claruit anno 1312. quo post Jacobi Ortani obitum Ordinis sui Prior Generalis in Comitiis Viterbiensibus electus est. Anno 1315. in conventu Ordinis sui Patavii habito Magistratus illi in aliud triennium prorogatus est, quin & anno 1318. in Comitiis Ariminensibus tertiâ Taurisinis anno 1321. quartâ Montepessulanis anno 1324. quintâ Vice-Generalis constitutus fuit. Anno 1325. Ravennæ Archiepiscopus creatus est. Quando obierit, incertum est. Scripsit Joannis xxii. pontificis jussu *Tractatum de Jurisdictione Imperii & authoritate summi Pontificis*, in duos libros distributum, qui typis excusus prodiit *Lugduni* 1498. *Arimini* 1624. Ejusdem *De Paupertate Evangelicâ, & Ecclesiasticâ unitate libros*, & *Commentaria in Aristotelis scripta quædam* MSS. in Conventu Eremitarum Augustinianorum Bononienti asservata memorat Jos. Pamphilus Chron. Ord. Erem. p. 46.

1312. VITALIS E FURNO, gente Aquitanus, domo Vasatensis, S. Theologiæ Professor, Ordinis Minoritarum sodalis, & Provinciæ Aquitaniæ præfectus, claruit anno 1312. quo Cardinalis SS. Sylvestri & Martini à Clemente V. renunciatus est. Sub Joanne xxii. Michaelis Cæsenatis Fratrumq; Spiritualium sententiam de paupertate Christi & Apostolorum scripto oppugnavit: quo imprimis labore meruit, ut Episcopus Cardinalis Albanus à Pontifice crearetur. Obiit Avenione die xvi. Augusti anno 1327. apud consodales suos sepultus.

SCRIPTA.

SPeculum *Morale totius S. Scripturæ*, quo cuncta ferè utriusq; Testamenti loca mystico sensu explicantur. Prodiit *Lugduni* 1513. 4°. *Venetiis* 1594, 1600. Opus istud anno 1305. ab Authore elucubratum est.

Commentaria in Proverbia Solomonis.

Expositio in quatuor Evangelia.

Commentaria in Apocalypsin. Prodierunt isthæc Opera *Venetiis* curâ Cardinalis Sarnani.

De tuenda sanitate & remediis morborum digressio. Typis excusa prodiit *Moguntiæ.*

Commentaria in iv. libros Sententiarum. MSS. in Bibliothecâ Vaticanâ.

Alia quædam illius scripta recenset Lucas Waddingus de Scriptor. Ord. Minor. p. 331.

1312. HERVÆUS NATALIS, natione Brito Aremoricus, in Academiâ Parisiensi Theologiæ Doctor Regens, Ordinis Prædicatorum primùm in Conventu Montis Relaxi prope Parisios Monachus, dein in Provinciæ Provinciâ Moderator, postea Vicarius generalis, ac demum in Comitiis totius Ordinis Lugduni anno 1318. habitis Generalis creatus. Claruit anno 1312. Obiit Narbone anno 1323. die x. Augusti.

SCRIPTA.

COmmentaria *in iv. libros Sententiarum.* Prodierunt *Venetiis* 1505. 4 vol. f. *Parif.* 1647.

Quodlibeta majora iv. *Venet.* 1486.

Quodlibeta minora xxiv. *Venet.* 1513.

Tractatus de Potestate Papæ. Parif. 1647. cum Commentariis.

Defensorium contra impugnantes Fratres Prædicatores, quòd vivant secundùm Apostolicam vitam. Venet. 1516. 8°.

Tractatus

Tractatus de Verbo. De Voluntate. Quæstiones de peccato originali. De æternitate Mundi. De cognitione primi Principii. De Beatitudine Quæstiones v. *De Virtutibus moralibus. De ordine secundæ intentionis ad primam. De secundis intentionibus Tractatus* ii. *De paupertate Christi & Apostolorum. Tractatus de Sacramentis. De utrâq; Potestate Papali & Regali. De materiâ Cœli Quæstiones* ix. *De Relationibus Quæstiones* v. *De unitate formarum Quæstiones* xviii. *De unitate formæ in homine. De motu Angeli.* Opuscula ista proximè recensita prodierunt simul *Venet.* 1513. f.

Commentarius in Epistolas S. Pauli, qui sub Anselmi nomine circumfertur, & Hervæo nostro à quamplurimis ascribitur, Hervæo Dolensi debetur: uti supra suo loco notatum est.

Summa Logica Aristotelis, quæ inter Aquinatis Opera habetur, à nonnullis Hervæo Natali adjudicatur.

HUGO PRATENSIS, seu de Prato Florido, gente Italus, Pratis prope Florentiam natus, Ordinis Dominicani Monachus, Ecclesiastes celebratissimus, claruit anno 1313. obiit anno 1322. Extant *Sermones Dominicales super Evangelia & Epistolas totius anni, Lugduni* 1528. 4°. *Sermones de Sanctis totius anni ibid.* 1528. 8°. *Quadragesimales Sermones, Venet.* 1578. 8°. 1584. 8°. 1313.

PORCHETUS SALVATICUS, natione Italus, Patriâ Genuensis, ex illustri Salvaticorum gente natus, Ordinis Carthusiani Monachus, incertæ admodum ætatis Scriptor, cujus nullus, quod sciam, ante Augustinum Justinianum meminit. Neq; ipsemet Justinianus, qui scripta ejus in lucem protraxit, ætatem illius indicavit. Illum equidem ad annum 1512. in Cartophylace suo retulerat Vir Cl. Gul. Cave, non aliâ tamen, uti ipse mihi coram agenti affirmavit, ratione motus, quam quòd Liber ejus contra Judæos paucis post annis prælo exierit. Sanè parùm credibile videtur, Petrum Galatinum, cujus opus anno 1518. in lucem primùm prodiit, Porcheti scripta adeò insigniter expilare aut potuisse aut ausum esse; modò ipse Porchetus pauculis antea annis scripserit, forsan & in vivis adhuc esset, qui ingrati hominis plagium detegeret: præsertim cùm ante Seculi xv. exitum Galatinus Opus suum concinnâsse videatur. Quin & Augustinus Justinianus, utcunq; certam Porcheti ætatem nequaquam indicet de eo tanquam superioris ævi scriptore verba facit. Miræus *, nescio quâ autoritate motus, illum anno 1315. vixisse prodit. Certè veri non absimilis iste calculus videtur, modò Scriptoris alicujus vetustioris authoritas accederet. Ipse Porchetus haud vulgari linguæ Hebraicæ scientiâ instructus, & in Hebræorum scriptis versatissimus, scripsit insigne Opus adversùs Judæos, cui *Victoriæ* titulum dedit, *ad Judaicam perfidiam subvertendam & ut præstantiùs veritas fulgeat fidei Christianæ*, uti ipse in Præfatione loquitur. In opere isthoc condendo quamplurima ex Raymundi Martini *Pugione fidei* exscripsit, adeo autem non ingratus, ut *ab illo se sumpsisse hujus libelli materiam in plerisq; compilandi* libenter agnoscat. Illud demum tenebris eductum Augustinus Justinianus, Episcopus Nebiensis, & ipse rerum Hebraicarum peritissimus, recognovit, auxit, & *Paris.* 1520. f. in lucem dedit; præmissâ ad Gulielmum parvum, Episcopum Trecensem, Epistolâ nuncupatoriâ, quâ locis ex Hebræorum monumentis à Raymundo & Porcheto prolatis fidem facit, se maximam illorum partem in iisdem libris, quos fermè omnes sibi comparaverat, legisse testatus. 1315.

* De Scriptor. Seculi xvi. p. 13.

FRANCISCUS MAYRONIUS, natione Gallus, Dignæ in Provinciâ natus, *Doctor Illuminatus* & *Acutus* dictus, Joannis Duns Scoti Discipulus, Ordinis Minorum sodalis, in Academiâ Parisiensi Theologiæ Baccalaureus, Roberto Siciliæ Regi admodùm charus, claruit anno 1315. quo circiter tempore Actum Sorbonicum primus omnium Academiæ invexit; quo singulis diebus Veneris, æstivâ tempore, ab ortu Solis ad occasum sine ullâ requie, sine ullo pastu aut potu, sine ullo Præsidis auxilio ab unico quodam Respondente contra multos opponentes disputatur. Anno 1323. Joannis xxii. lite- 1315.

rarum

rarum ad Cancellarium Parisiensem beneficio Doctoratûs seu Magisterii pileo donatus est, & Theologiam docendi potestatem accepit. Obiit Placentiæ anno 1325. à Pontificiis quibusdam recentioribus acriter vellicatus; quòd in iv. Sentent. libr. dist. 19. qu. 2. Superefluentem Christi ac Sanctorum meritorum Thesaurum in dubium revocaverit.

OPERA.

Commentaria in iv. *libros Sententiarum.*
De Formalitatibus liber.
Quodlibeta varia.
De primo Principio.
De expositione divinorum nominum.
De univocatione entis. Prodierunt Opera ista *Venet.* 1520, 1556, 1567. f. Prodierunt antea, exceptis Commentariis & Qodlibetis, *ibid.* 1517.
Sermones Quadragesimales, Venet. 1491.
Sermones de Sanctis, Venet. 1493. *Basil.* 1598.
De Paupertate Christi & Apostolorum.
De virtutibus & vitiis capitalibus.
De articulis fidei.
De Baptismo.
De Humilitate.
De Indulgentiis.
De Corpore Christi.
De Angelis.
De Suffragiis defunctorum.
De Pœnitentiâ.
De Jejunio.
De ultimo judicio.
De septem donis Sp. S.
Super Pater noster, & Magnificat. Prodierunt Opera ista à concionibus inclusivè enumerata *Basil.* 1498.
De decem Præceptis Explicatio, Parif. 1619.
Commentaria ejus in *Genesin* MSS. in Bibliothecâ Minoritarum Leodiensium; & *Reportata in quartum Sententiarum, de Virtutibus & Vitiis capitalibus: Quæstiones* MD. *de variis locis S. Scripturæ, & dubiis* Theologicis; ac demum *Interrogationes circa varias difficilesq; materias*; MSS. penes se asservata esse prodit Lucas Waddingus; qui & alia plura Francisci opera nondum in lucem edita recenset, de Scriptor. Ord. Minor. p. 124.
Theologicæ veritates in S. Augustinum de Civitate Dei. Extant cum Thomæ Anglici Commentariis in eundem *Tolosæ* 1488. *Venet.* 1489.
Commentarii super Universalia & Prædicamenta Aristotelis.
Commentarii in viii. *libros Physicorum ejusdem.* Prodierunt unà cum præcedente Opere & Formalitatibus, *Venet.* 1517.

1315. UBERTINUS, DE CASSALIS, & *de Iliâ* appellatus, natione Italus, Patria Casalensis, Ordinis Minoritarum Monachus, claruit anno 1315. Exorta gravi inter Franciscanos de lanâ caprinâ controversiâ, & exinde schismate, hinc *Spiritualibus*, Christum & Apostolos nil nec proprium nec in communi habuisse contendentibus, illinc Fraterculis *de communitate* dictis eos nil quidem proprium, aliquid tamen in communi possedisse asserentibus. Ubertinus *Spiritualibus* se ducem præbuit: quorum partes animosè tutatus est, donec anno 1312. Joannem Papam adversarium sortitus causâ cecidit. Indignatione igitur commotus, ut sibi cum suis separatim vivere liceret, à Pontifice postulavit. Repulsam passus, turbas molitus est. Graviorem idcircò procellam veritus, anno 1317. relictis Minoritis ad Benedictinos transeundi potestatem petiit & obtinuit; assignato sibi, in quod secederet, Monasterio S. Petri Gemblacensi in Brabantiâ. Tandem verò ad Carthusianos secessisse dicitur.

dicitur. Anno 1321. à Joanne Pontifice de vexatissimâ illâ circa paupertatem Christi quæstione consultus, Christum aliquid proprium aut in communi modo mundano possedisse hæreticam esse sententiam, cum verò aliquid in communi modo spirituali habuisse, satis Orthodoxè dici posse definivit. Mirè Pontifici & Cardinalibus placuit Ubertini sententia, & rem acu tetigisse visa est. Extat *Responsio circa quæstionem de Paupertate Christi & Apostolorum* coram Joanne xxii. apud Avenionem in Consistorio facta, contractior apud Waddingum Annal. Minor. Tom. iii. ad an. 1321. integrior unà cum *articulis* à fratre Bonagratiâ adversùs eum adductis, apud *Baluz.* Miscellan. Tom. i. p. 293, 307. Opus prolixum *Arbor Vitæ Crucifixæ* inscriptum, typis excusum est *Venet.* 1485. 4°. *Opus de septem statibus Ecclesiæ, Venet.* 1516. 4°. Cæterùm non desunt, qui librorum iv. de Imitatione Christi tres priores Ubertino nostro deberi censeant.

JOANNES DE NEAPOLI, gente Italus, civitate Neapolitanus, ex nobilissimâ stirpe Sicolâ oriundus, Ordinis Prædicatorum Theologus, S. Thomæ Aquinatis studiosus lector & strenuus assertor, Academiæ Parisiensis *Doctor solennis*, claruit anno 1315. In studio S. Dominici Neapolitano, Regentis officio functus, Cathedram magistralem multis annis summâ cum laude moderatus est. Obiit post annum 1323. Extant *Quæstiones variæ Philosophicæ & Theologicæ*, numero xlii. Parisiis disputatæ, à Dominico Gravinâ in lucem editæ *Neapoli* 1618. f. Alia ejus scripta, viz. *Super iv. libros Sententiarum. Quodlibeta* xiii. *Sermones de Tempore, de Sanctis, de Mortuis*, &c. memorat Ambrosius de Altamura Biblioth. prædicat. p. 105. 1315.

JOANNES xxii. antea *Jacobus Ossa* seu *Deusa* appellatus, gente Gallus, Patriâ Aquitanus, civitate Cadurcensis, Arnoldi de Ossâ, sutoris veteramentarii filius, ex Caroli Siciliæ Regis Cancellario, Roberti Vicecancellario, primùm Episcopus Foroliviensis, dein Archiepiscopus Avenionensis, mox Cardinalis Episcopus Portuensis, ac demum Pontifex Romanus Lugduni electus anno 1316. die vii. Augusti, coronatus ibidem v. Septembr. quùm priùs Cardinalibus, qui sedem Romanam à Clemente v. Avenionem translatam ægrè tulerunt, jurejurando confirmâsset, se nunquam equum vel mulam conscensurum, quin Romam accederet. Anno 1317. Ludovicum Episcopum Tolosanum, 1320. Thomam Episcopum Herfordensem, 1323. Thomam Aquinatem Sanctorum Catalogo intulit. Sub initio Pontificatûs à Ludovico Bavaro & Frederico Austriaco, quos discordes Electores in Imperatoriam dignitatem simul evexerant, de coronâ Imperii accipiendâ interpellatus, utrumq; rejecit; anno verò 1320. cum Ludovicus jus suum armis repeteret, Fredericum confirmavit, & illum Ludovici armis opposuit. Victo Frederico, Ludovicum publico scripto citavit, ut Avenione se sisteret, facti sui rationem redditurus, interea verò imperium deponeret. Renuit id Imperator, & ad Concilium provocat. Indignè id fert Joannes, & Ludovicum anno 1323. excommunicat, imperio deponit, & Electoribus alium eligere præcepit. Imperatoris quinetiam hyperaspistas fidissimos, Matthæum Vicecomitem Mediolanensem, & Marsilium Patavinum anathemati subjecit. Ludovicus à Romanis, qui Pontificis reditum frustra postulârant, accersitus Italiam intrat anno 1327. Romæ coronam imperialem accipit, habitoq; Cardinalium Concilio Joannem citat: comparere renuentem tanquam Antichristum, Sathanam, & Hæresiarcham damnat, Pontificatu deturbat, & imagine ejus coram combustâ anno 1328. Nicolaum v. antea Petrum Corbarium dictum, Antipapam constituit. Securus interim Avenione delitescit Joannes, & Ludovici minas & molitiones ridet; ac Pisanorum auxilio usus, anno 1333. Antipapam in ordinem redegit. Sed ut ad alia transeamus, acris Joanni cum Franciscanis duplici nomine mota est controversia. Isti enim Christum & Apostolos nihil aut proprium aut in communi possedisse, Christumq; nudum in cruce pependisse docuerunt: ac rerum quarumcunq; non Dominium, sed usum solummodò, ad se pariter ac Christianos quoslibet perfectos spectare gloriati sunt, contra- 1316.

riam Sententiam hæreseos insimulantes. Joannes, qui pecuniam animâ cariorem habuit, ejusq; immensam vim in loculis coacervatam mortuus reliquit, Dominicanos in partes advocans, utrumq; Minoritarum articulum tanquam vanum, stultum, & hæreticum damnavit, Christum coronâ, purpurâ, splendidáq; veste indutum in cruce pependisse, rerumq; usum à dominio separari non posse definivit: Franciscanos sibi adversantes excommunicavit; & *Fraticellos* vocans, ex iis complures flammis combussit. Nugæ hæ: verùm majoris momenti doctrina ista, quam anno circiter 1331. apertè docuit & prædicavit Joannes; damnavit Sorbona, refutârunt tanquam hæresin gravissimam plurimi: nempe animas defunctorum fidelium ad beatam visionem Dei ante Resurrectionem non admitti. Obiit Joannes Avenione anno 1334. die iv. Decembr.

SCRIPTA.

Epistolæ vi. Concil. Tom. xi. p. 1629.

Epistolæ aliæ lxiii. apud Bzovium Annal. ad an. 1317, &c.

Epistolæ aliæ lxxv. apud Waddingum Annal. Minor. ad an. 1317, &c.

Epistolæ aliæ ccxcvi. ibid. Tom. iii. in Regesto Pontif. p. 52.

Constitutiones xx. *Apostolicæ*, quas *Extravagantes* appellari voluit. Istæ quidem nec ab ipso Joanne, nec ab ullo alio Pontifice, vulgatæ aut probatæ sunt, sed privatâ authoritate collectæ anno circiter 1340. Prodierunt *Rothomagi* 1519. 12°. *Francofurt.* 1586. 8°. *Venet.* 1591. 8°. cum Glossis *Lugduni* 1584. f.

Acta Inquisitionis adversùs Petrum de Palude, & *Epistola unica*, quâ Fr. Michaeli Minoritæ committit causam quorundam Minoritarum malè de fide sententium; apud Baluz. Miscellan. Tom. i. p. 165.

Epistolarum Regestum in v. partes divisum. MS. in Bibliothecis Vaticanâ, Barberinâ, &c. Singularum Epistolarum argumenta & initia habentur Concil. Tom. xi. p. 1643.

Sermones ii. *in illud, Mementote Operum Patrum, quæ fecerunt in generationibus suis.* MSS. in Bibl. publicâ Cantab. Cod. 179. num. 1, 2.

Retractatio quæstionis, num animæ Sanctorum non fruantur Dei visione ante Judicium extremum, Extat apud Joan. Villanum Hist. Florent. lib. 2. c. 19. monente L. J. à S. Carolo Biblioth. Pontif. lib. 1. p. 139.

Libellus de Contemptu Mundi, an typis prodiit nondum comperi. Lucubrationes Spirituales in hunc libellum meditatum esse Patricium Fattorium Turritanum testatur Leo Allatius in Apibus Urban. p. 209.

Ars Metallorum transmutatoria. Ex Latino in Gallicum sermonem conversa prodiit *Lugduni* 1557. 8°.

1316. ALBERTUS PATAVINUS, natione Italus, Eremita Augustinianus, Ægidii Romani discipulus; in Academiâ Parisiensi Doctoratûs gradum assecutus, SS. Scripturas publicè, ac magnâ discipulorum frequentiâ interpretatus est. Claruit anno 1316. Obiit Lutetiæ anno 1328. seu, ut alii, 1323. ætatis suæ 46. in conventu Augustinianorum sepultus. Erecta ei est post mortem in Prætorio Patavino supra fores septentrionales marmorea statua, hoc elogio aureis literis insculpto. Super statuam. *Alberto Eremitarum patri singularissimo, vitæ continentissimæ, patriâ Patavino, studiorum alumno, & reipublicæ Christianæ summo splendori.* Sub statuâ. *Albertus liberalium artium ac urbis nostræ splendor, in Ordine Eremitarum regulam professus, continentissimæ vitæ fuit: is claruit ingenio, sub celeberrimo Egidio Romano ejusdem Ordinis literis apprimè imbutus; sumptâ Parisiis infulâ magistrali, tam clarus evasit, ut Paulum Apostolum, Moysem, Evangelia, ac librum Sententiarum expositione splendidissimâ reseraverit: idemq; ante omnes suæ ætatis viros facundissimus prædicator; immortali memoriæ hic optimo jure datur.* Scripsit quam plurima; ex quibus typis impressi prodierunt *Sermones de Tempore, de Sanctis, & Quadragesimales, Paris.* 1544,

1544, 1550. 8°. *Venet.* 1584. MSS. extant *Commentaria in Pentateuchum, in Evangelia quatuor, in Epistolas D. Pauli, in Magistrum Sententiarum,* Patavii etiamnum asservata, teste Josepho Pamphilo Chron. Ord. Eremit. S. Aug. p. 45.

MICHAEL CÆSENAS, natione Italus, S. Theologiæ Doctor, Ordinis Minoritarum socius, Provinciæ Bononiensis alumnus, Ordinis sui Generalis electus est in Comitiis Neapolitanis anno 1316. pridie Cal. Junii statimq; ad restaurandam Franciscanorum disciplinam strenuè se accinxit. Anno 1322. fervente inter Pontificem & Minoritas controversiâ de paupertate Christi, & usu ac dominio rerum, Capitulum generale Ordinis sui Perusii celebravit, & Minoritarum sententiam hæreseos notâ, quam inusserat Joannes Papa, immunem esse declaravit. Gliscente acriùs lite, Michael Ludovici Imp. partibus se adjunxit: quo nomine Avenionem à Pontifice ad dicendam causam anno 1327. evocatus, in custodiam datus est. Anno sequenti ex Petri Corbarii Minoritæ subrogatione in Antipapam toti Minoritarum ordini iniquior factus Pontifex, Michaelem hæreseos ob definitionem Perusinam accusat, judices assignat, causam agi jubet. Michael à Pontificis sententiâ appellat; & eventum veritus, Avenione clam fugit. Fugientem excommunicat Joannes, ac gradu deponit, commissâ Bertrando Cardinali Franciscanorum Præfecturâ. Michael ad Concilium provocat, & Ludovicum Imp. Nicolaum Papam, Occamum, potioremq; sui Ordinis partem sibi adjungens, rem suam fortiter agit, & Pontificis minas ridet. Anno 1329. Betrandus convocatis Franciscanis Pontificis sequacibus apud Lutetiam mense Junio Michaelem Generalatu Ordinis submovit, & Gerardum Odonis loco ejus substituit. Michael nihilominus Imperatoris favore subnixus nequaquam cessit; Joannem autem hæreseos palam accusavit. Quapropter ipse anno 1330. à Pontifice diris iterum devotus est; & à Gerardo in Conventu Franciscanorum Perpinianensi anno 1331. hæreseos damnatus. Obiit Monachii in Bavariâ anno 1343. in vigiliâ S. Andreæ, Generalatûs titulo ad extremum usq; spiritum mordicùs retento. Extant *Tractatus* iii. *contra varios errores & hæreses Joannis* xxii. *Papæ*, præcipuè verò *de utili dominio bonorum Ecclesiasticorum, & abdicatione rerum temporalium in perfectione status Monachorum & Clericorum*, apud Goldastum Monarch. Tom. ii. p. 1236. *Epistola* apud Waddingum Annal. Minor. ad an. 1317. *aliæ* ii. ad an. 1322. *Litera* ejus ac *Protestationes contra Joannem* xxii. prodierunt *Lugduni* 1495. Porrò *Commentarios in Ezechielem Prophetam, In* iv. *libros Sententiarum*; & *Sermones de Tempore, ac de Sanctis* à Michaele elucubratos esse refert Lucas Waddingus de Scriptor. Ord. Minor. p. 259. 1316.

ASTESANUS, sive Astensis, gente Italus, ex Astâ Subalpinorum urbe oriundus, Ordinis Minoritarum sodalis, Provinciæ Januensis alumnus, claruit anno 1317. Obiit circa an. 1330. Scripsit, hortante Joanne Cajetano Ursino Cardinale S. Theodori, *Summam de Casibus Conscientiæ*, vulgò *Astesanam* dictam, libris viii. quæ curâ Bellati & Gometii prodiit *Norimbergæ* 1482. Postea à Bartholomæo de Bellatis Feltrensi & Gometio Ulyssiponensi, Minoritis, recognita & in lucem edita, *Venet.* 1519. f. Ex hâc *Canones Pœnitentiales* excerpsit, & notis illustratos unà cum aliis edidit Antonius Augustinus, *Venet.* 1584. 4°. 1317.

JACOBUS DE LAUSANNA, natione Gallus, Ordinis Prædicatorum sodalis, & Academiæ Parisiensis Theologus, claruit anno 1317. quo Licentiatûs gradum accepit, pileo doctorali paulò post donatus. Postquam Theologiam Lutetiæ diu publicè docuisset, Ordinis sui Provincialis per Galliam totam constitutus est, sedi tandem Lausannensi regendæ admotus. Innumera ferè conscripsit, inprimis verò plures S. Scripturæ libros Commentariis fusissimis illustravit. Ex his in lucem prodiit ingens *Moralitatum Opus*, in xii. libros distributum, *Lemovicis* 1528. Sermones de *Tempore, Sanctis &* 1317.

Quadragesimâ, prælo bis exierunt, ab Alphonso de Castro postremâ vice evulgatæ; Præclarum illi in Præfatione elogium posuit Alphonsus; id verò præsertim notat Jacobum in Parabolis admodùm frequentem esse, ut Salvatorem ipsum, qui parabolice ad Judæos verba facere solebat, datâ operâ imitari videatur. Cætera illius scripta dabunt Possevinus Apparat. Tom.i. p.787. & Altamura Biblioth. prædicat. p. 112.

1319. BERTRANDUS DE TURRE, patriâ Aquitanus, Camboli in Cadurcensi Diœcesi natus, *Doctor Famosus* vulgò appellatus, Ordinis Franciscani socius, & Provinciæ Aquitaniæ Minister. Claruit anno 1319. quo ad Archiepiscopatum Salernitanum evectus est. Anno sequente inter Cardinales cooptatus, Episcopatum Tusculanum demum obtinuit. Plurimas ante & post susceptum Galerum pro Pontificibus Romanis Legationes obiit; atq; anno 1328. totius ordinis Franciscani Administrator à Joanne xxii. constitutus fuit; usq; dum Michael Cæsenas in ordinem redigeretur, aut dignitate submoveretur. Factum id à Bertrando anno sequente; cùm habitis Lutetiæ Franciscanorum Papæ sequacium Comitiis Cæsenati fasces abrogati sunt. Obiit Bertrandus circa an. 1334. Scripsit *Sermones Epistolares*, seu in Epistolas inter Missam habendam legi solitas: impressos *Argentinæ* 1501. *Sermones de Tempore ab Adventu usq; ad Pascha*; *Sermones de Sanctis, Dominicales, Quadragesimales, & Feriales: Commentaria in* iv. *libros Sententiarum: In Evangelia & Epistolas totius anni:* MSS. in Bibliothecâ Vaticanâ, teste Waddingo *: ut *Tractatum de paupertate Christi & Apostolorum, & Collationes Theologicas*, missa faciam.

* De Scriptor. Ord. Minor. p. 60.

1320. DURANDUS A S. PORCIANO, natione Gallus, in oppido, quod à S. Portiano Abbate dicitur, Arvernorum Boiis proximo natus, *Doctor Resolutissimus* dictus; Ordinis prædicatorum Theologus eximius, claruit anno 1320. septennio ante Doctor Parisiis renunciatus. In Italiam postea profectus, S. Palatii Apostolici Magister anno 1323. à Joanne xxii. constitutus est; atq; ibi sacras literas aliquamdiu explicuit. Anno 1326. die xiii. Januar. Meldensis Episcopus à Pontifice creatus est, anno sequente ad sedem Aniciensem seu Podiensem provectus. Obiit anno 1333. die xiii. Septembr. Meldis in Ecclesiâ principe sepultus. Extant *Commentaria super libros* iv. *Sententiarum*, (quæ juvenis inchoavit, senex absolvit) non unâ vice edita, præcipuè verò, *Venet.* 1571. f. *Liber de Origine Jurisdictionum, seu de Ecclesiasticâ Jurisdictione* & *Tractatus de legibus*, typis evulgati *Parif.* 1506. Plura alia ejusdem scripta adhuc inedita recenset Altamura Biblioth. prædicat. p. 109. Nugas agunt, qui nostrum cum Durandis Troarnensi, Leodiensi, & Speculatore confundunt, atq; illi *Epistolam* Deoduini ad Henricum Regem *de Corpore Domini* contra Brunonem ascribunt.

1320. THOMAS MORUS, seu *de la Moor*, gente Anglus, Eques Auratus, & Edwardi II. Angliæ Regis famulus. Sub illius auspiciis ac ductu contra Scotos stipendia fecit; causamq; ejus postea throno injuriâ depulsi summâ, quâ potuit, fide ac constantiâ tutatus est. Claruit anno 1320. Scripsit *Edwardi* II. *Vitam ac Res gestas* ab anno 1307. quo regimen suum auspicatus est, ad annum 1326. quo à nefariis Parricidis interemptus fuit. Gallicè Historiam suam Morus conscripsit; quam idcircò postulante illo Latinè vertit Gualterus Baker Canonicus Osneiensis. Extat Latinè inter Scriptores Anglicos Normannicos à Gul. Camdeno auspiciis Reverendissimi Præsulis Matthæi Parkeri Archiepiscopi Cantuariensis editos *Londini* 1574. f. *Francofurt.* 1602. f.

1320. NICOLAUS DE LYRA, seu *Lyranus*, Trithemio & Baleo Anglus, rectiùs verò Normannus, Lyræ in Diœcesi Ebroicensi natus, *Doctor Planus & utilis* dictus. Parentes Judæos habuit, atq; inter Rabbinos Judaicos prima literarum fundamenta posuit. Postea ad fidem Christianam conversus, Minoritarum habitum in Cœnobio Vernoliensi ad Custodiam Normannicam

spectante

spectante anno circiter 1292. induit. Theologiæ Magister in Academiâ Parisiensi creatus. Claruit anno 1320. Postquam aliquot in Conventu Vernoliensi annos exegisset, ad Academiam Parisiensem se contulit; & in Magno Franciscanorum Conventu per plures annos S. Scripturam interpretatus est; quam demum integram, arduum ac difficile opus aggressus, duplici Commentario, literali altero, altero morali, illustravit. Anno 1325. à Joannâ Franciæ Reginâ inter alios viros celeberrimos designatus est, qui Testamentum suum executioni demandaret. Obiit anno 1340. die xxiii. Octobr.

SCRIPTA.

Postillæ perpetuæ, seu *brevia Commentaria in universa Biblia libris* LXXXV. Opus arduum & eruditum, anno 1293. inchoatum, anno 1330. absolutum. Post imperfectas aliquot & minùs accuratas editiones *Basil.* 1508. *Lugduni* 1529. 6 vol. f. & alibi, prodiit castigatius cura Fr. Feuardentii, Jo. Dadrei, & Jacobi de Cuilly, *Lugduni* 1590. dein Bibliis Glossatis *Duaci* 1617. *Antverp.* 1634. in Bibliis maximis *Paris.* 1660.

Postillæ majores, seu *Enarrationes in Epistolas & Evangelia Dominicalia totius anni. Venet.* 1516, 1588. 8°.

Tractatus de idoneo ministrante & suscipiente SS. Altaris Sacramentum. Prodiit unà cum S. Thomæ libello ejusdem argumenti in Germaniâ in 4°. absq; loci vel temporis mentione factâ.

Disputatio contra perfidiam Judæorum, quæ unà cum ejusdem *Præceptorio Lugduni* & *Parisiis* edita fuisse à Miræo dicitur. Certè prodiit *Venetiis* 1483. ad calcem Postillarum in omnes utriusq; Testamenti libros.

Tractatus contra Judæum quendam, ex ipsis Evangelii verbis Christum ejusq; doctrinam impugnantem. Prodiit unà cum præcedente Opusculo ad calcem Postillæ *Lugduni* 1529.

Contemplatio de vitâ & gestis S. Francisci, à Lucâ Waddingo unà cum Opusculis S. Francisci edita *Antverp.* 1623. 4°.

Alia aliquot Lyrani scripta enumerat Bellarminus de Script. Ecclef. p. 369. plura Baleus Cent. v. cap. 12. nonnulla Waddingus de Script. Ord. Minor. p. 266. qui loca, quibus Tractatus illius quidam MSS. asservantur, indicat.

ALBERTINUS MUSSATUS, natione Italus, Patriâ Patavinus, 1320. Poeta & Historicus pro ratione ævi sui non incelebris, Obiit exul Clodii anno 1329. in urbe verò patriâ sepultus. Scripsit *Libros* XVI. *de Gestis Henrici* VII. Germanorum Imperatoris, *Priapeia*, *Ecelinum*, *Librum de Fato*, atq; alia quædam, quæ cum notis & Emendationibus Laurentii Pignorii, Osii, ac Villani prodierunt excusa *Venet.* 1635. f.

ANDREAS HORNE, natione Anglus, patriâ, ni malè conjecerit 1310. Baleus *, Glocestrensis, Juris Municipalis Anglicani studiosissimus. Claruit * Cent. 12. c. 41. anno 1320. Ætatem quidem ejus sibi incompertam esse Baleus agnoscit; neq; aliud de illo tradit, quàm quòd in Historiâ versatissimus, comparatis hinc inde Historiarum Floribus, *Claudiocestria Chronicon* condiderit. Chronicon quidem jampridem periit. Aliud autem, quod Baleum penitus fugit, superest Opusculum; unde Autoris ætas certò definiri queat. Scripsit enim Andreas Juris Forensis Anglicani *Summam*, quam *Speculum Justiciariorum* appellari voluit, linguâ Gallicanâ; quæ in Foro Anglicano more vetusto usurpari solet. Ex illo patet Autorem id sub Edwardo II. Rege, ante annum tamen 1324. conscripsisse. Obiit post annum 1343. quo Abbatis Walthamensis causam in foro egit; uti testimonium ex Archivis forensibus deprompτum atq; operi præmissum demonstrat. Vir sacrarum literarum non minùs quàm Jurisprudentiæ callentissimus, nullas in foro Anglicano leges usurpari voluit; nisi quæ S. Scripturæ & juri naturali consentanea essent; adeòq; postremâ Operis parte consuetudines Anglicas utrivis contrarias sigillatim enumerat & aboleri suadet. Prodiit *Speculum Justiciariorum* Gallicè *Londini* 1642. 8°. Anglicè conversum

conversum *Londini* 1646. 8°. Cæterùm non immeritò in Catalogo nostro locum obtinet Andreas; non solùm quòd S. Scripturam unicam Jurisprudentiæ normam ponat; sed & illustre Ecclesiæ Anglicanæ fidei de libris Scripturæ Canonicis Testimonium exhibuerit: quod quidem, cùm liber exteris ignotus, nostratibus etiam (si Jurisconsultos excipias) parùm notus sit, integrum apponere Lectori non ingratum fore arbitror. Postquam igitur universam Legem forensem in S. Scripturâ fundatam esse præfatus fuisset; totamq; Scripturam in Vetus ac Novum Testamentum distribuisset; xxii. Veteris Testamenti libros ex mente Hebræorum recenset; ac dein subjungit*: Et oustre ceux sont autre liures en l' viel Testament, tout soit ne soient elles authorises Canon, sicome, Tobie, Judeth, Maccabes, Ecclesiasticus. *Et præter istos alii sunt Veteris Testamenti libri; quamvis authoritate divinâ careant, neq; in Canonem recipiantur: ex. gr. Tobias, Judith, Maccabæorum libri, Ecclesiasticus.*

* In Præfat. p. 4.

1321. PETRUS AUREOLUS, gente Gallus, Vermeriæ seu Verberiæ ad Isaram fluvium natus, *Doctor Facundus* appellatus, Ordinem Minoritarum ingressus, Michaelis Cæsenatis electioni in Generalem anno 1316. in Comitiis Neapolitanis strenuè obstitit. Anno 1318. licentiam publicè docendi in Academiâ Parisiensi mandato Pontificio accepit, Magisterii apice donatus. In Magistrum itaq; Sententiarum legit, donec anno 1321. iii. Cal. Martii, ad Archiepiscopatum Aquensem in Galliâ eveheretur. Obiit die xxvii. April. sed quo anno, non constat: certè post annum 1345. quo *Breviarium Bibliorum* scripsit. Errant profectò qui eum Cardinalium albo inscribunt: nec minùs forsan, qui Joannis Duns Scoti discipulum fuisse volunt.

SCRIPTA.

Commentaria in libros iv. *Sententiarum*, quorum quæ in primum, edita sunt curâ Card. Sarnani *Romæ* 1595. f. quæ in 2^m^ 3^m^ & 4^m^ libros, prodierunt *ibid.* 1605. f.

Quodlibeta varia, cum Tomo 2°. Comment. *Romæ* 1605.

Breviarium Bibliorum, seu *Epitome universæ S. Scripturæ juxta literalem sensum.* Prodiit *Venet.* 1507. *Argentinæ* 1514. *Parif.* 1565. *Venet.* 1571. curâ Stephani Nouelleti *Parif.* 1585.

Tractatus de immaculatâ Conceptione B. Virginis, qui *Tholosæ* 1514. prodiisse dicitur.

Librum ejusdem, qui inscribitur, *Rosæ Distinctiones: Sermones de Tempore*, & *Tractatum de paupertate & usu paupere rerum.* MSS. in Conventu Sagiensi Normannico extare refert Lucas Waddingus de Script. Ord. Minor. p. 276.

1322. JOANNES BASSOLIS, natione, ut fertur, Scotus, *Doctor Ordinatissimus* dictus, Ordinis Minoritarum socius, Joannis Duns Scoti Discipulus, illi præ cæteris ob ingenium dilectus, adeò ut eo unico præsente Scotus sufficiens auditorium adesse diceret. Anno 1313. Rhemis, 1322. quo præcipuè claruit, Mechliniæ in Magistrum Sententiarum prælegit. Quando obierit, non liquet. Extant *Commentaria seu Lectura in* iv. *libros Sententiarum*, curâ Orontii Finei Delphinatis edita *Parif.* 1517. f. *Miscellanea* ejusdem *Philosophica & Medica ibidem* prodierunt.

1323. BERNARDUS GUIDO, gente Gallus, Patriâ Lemovicensis, ex vico Roeriâ prope Rupem-Apis oriundus, humili loco natus est anno 1261. Anno 1280. Prædicatorum Ordini se adjunxit, anno 1294. ex Lectore Cœnobii Albiensis prior factus, anno 1297. Carcassonæ, 1299. Castrensis, 1303. Lemovicensis prior constitutus. Anno 1305. Inquisitor contra Albigenses Tolosanos renunciatus est, Ordinis sui Procurator in Curiâ Romanâ anno 1312. electus. Quadriennio post à Joanne xxii. pro pace inter civitates conciliandâ & confirmandâ in Italiam missus est. Anno 1323. Tudensem Episcopatum in Gallæciâ diuturnæ militiæ præmium tulit; anno sequenti ad sedem Lodovensem in

in Galliâ Narbonensi translatus. Obiit anno 1331. die xiii. Novembr. apud Dominicanos Lemovicenses sepultus.

SCRIPTA.

De *Fundatione Ordinum Grandimontensis & Artigiæ, & Monasterii S. Augustini Lemovicensis Historia brevis* ad annum 1313. deducta. Extat apud Labbæum Biblioth. Nov. MSS. Tom. ii. p. 275.

Gesta Comitum Tholosanorum, à Catello edita *Tolosæ* 1623. f.

Vita S. Fulchranni Episcopi Lodovensis. Habetur apud Bollandum ad xiii. Februar.

Vita S. Glodesindis virginis, à Bernardo quodam Abbate, forsan nostro; conscripta habetur apud Surium ad xxv. Julii.

Speculum Sanctorale ad Joannem xxii. in quo de Christi, Sanctorumq; omnium ac Martyrum vitis agitur libris, seu potiùs voluminibus iv. Extat MS. in Bibliothecâ Prædicatorum Avenionensium. *Epistolam* ejus *nuncupatoriam & Præfationem* dedit Labbæus ibid. p. 513. qui *nomina & gesta Episcoporum Lemovicensium*, à S. Martiali usq; ad an. 1273. inde excerpta exhibet p. 265. *Historiam de S. Thomâ Cantuariensi*, p. 515. *aliquot Sanctorum Vitas* sparsim alibi. Inde etiam excerptas edidit Fr. Bosquetus *Clementis* v. *& Joannis* xx. *Pontificum Vitas:* alias alii.

Speculum Historicum Romanorum Pontificum atq; Imperatorum & Regum Galliæ usq; ad an. 1322. Berengarii Generalis sui jussu conscriptum, & Joanni xxii. dicatum. Extat. MS. in Bibliothecâ Colbertinâ & apud Prædicatores Avenionenses.

Acta omnium generalium Capitulorum Dominicani Ordinis ab Ordine condito ad sua usq, tempora, Aymerici Generalis jussu collecta & digesta. Habentur MSS. apud Dominicanos Tolosanos.

Practica Inquisitionis. MS. ibidem.

Tractatus brevis de temporibus & annis generalium & particularium Conciliorum. Tractatus de Officio Missæ, De Preceptis Decalogi, De Apostolis & LXXII. *Discipulis. De Episcopis Tolosanis. Dicta SS. Patrum & Doctorum de peccato originali. De Articulis fidei & Sacramentis Ecclesiæ*, atq; alia quædam, MSS. in Bibliothecâ Colbertinâ, teste Cl. Oudino Supplem. p. 595.

MARSILIUS PATAVINUS, MENANDRINUS dictus, natione Italus, civitate Paduanus, in Aurelianensi Academiâ Jurisprudentiæ elementis imbutus, uti de seipso prodit *, Philosophus & Jurisconsultus sui temporis celeberrimus, Ludovici Bavari Imp. Consiliarius, claruit anno 1324. quo Majestatem Imperatoriam à Pontificiâ tyrannide conculcatam indignatus, insigne illud Opus, *Defensorem Pacis*, evulgavit; in quo Imperatorem Pontifici adeò non subesse, ut Pontifex Imperatori non solùm in temporalibus, sed etiam in spiritualibus quoad externam Ecclesiæ Disciplinam moderandam subjici debeat, acutè & eruditè probat; aulæ Romanæ fastum, ambitionem & luxuriam luculenter depingit; Pontifici Romano ne minimam quidem supra reliquos Episcopos potestatis aut præeminentiæ Prærogativam jure divino competere fusè demonstrat. Tantâ Marsilii fiduciâ in rabiem actus Joannes xxii. anno 1327. prolixum edidit Decretum, quo eum diris devoveret, ipsiusq; argumenta utcunq; vellicat. Unde nil mirum eum in Indice Librorum Romano Authoribus damnatis adhuc accenseri. Obiit Marsilius apud Montemaltum anno 1328. medio Septembri. Extant *Defensor Pacis*, seu *de re Imperatoriâ & Pontificiâ adversùs usurpatam Romani Pontificis jurisdictionem libri* iii. *Basil.* 1522. f. *Francofurt.* 1612, 1623. 8°. & apud Goldastum Monarch. Tom. ii. p. 154. *De Jurisdictione Imperiali in causis Matrimonialibus*, ibid. p. 1383. *De Translatione Imperii Tractatus*, ibid. p. 147. & in Antilogiâ Papæ à Weissemburgio editâ *Basil.* 1555. 8°. quam in Appendice suo ad Fasciculum Rerum Expetendarum recudi fecit Vir doctissimus mihiq; amicissimus Edoardus Brown *Londini* 1688. f. p. 55. 1324

* Defens. pacis l. 2. c. 18.

PETRUS

1325. PETRUS BERTRANDUS, gente Gallus, Annonæensis oppidi in Vivariensi ditione civis, Matthæi Bertrandi filius, Gulielmi Noviomensis Episcopi frater, Juris Pontificii ac Cæsarei in Academiis Avenionensi, Monspessulanâ, Aurelianensi, & Parisiensi professor, Consiliarius Regius, & Joannæ Francorum Reginæ Cancellarius, ex Decano Aniciensis Ecclesiæ primùm Episcopus Nivernensis, dein anno 1325. Æduensis sive Augustodunensis factus est. Anno 1329. cum Gulielmo Archiepiscopo Senonensi, cæterisq; Prælatis, pro immunitate Ecclesiasticâ adversùs Petrum Cuncerium Advocatum Regium coram Philippo Valesio Rege strenuè decertavit. Anno 1331. die xx. Decembr. Ecclesiæ Romanæ Cardinalis titulo S. Clementis à Joanne xxii. renunciatus est. Anno 1341. Collegium Augustodunense ære suo fundavit. Obiit Avenione anno 1349. die xxiv. Junii. Extat *Libellus de Jurisdictione Ecclesiasticâ*, seu *Acta disputationis* adversùs Petrum de Cugneriis pro Ecclesiæ Gallicanæ libertate, seorsim *Parif.* 1495. 4°. apud Goldastum Monarch. Tom. ii. p. 1361. *Tractatus de origine & usu Jurisdictionum*, seu *de spirituali & temporali Jurisdictione*, inter alios Tractatus Juris editus *Venet.* 1584. Tom. xii. p. 408. Utrumq; Opus habetur in Bibliothecâ Patr. Tom. xxvi.

1326. PETRUS DE DUSBURG, Patriâ, ut videtur, Dusburgensis, Ordinis Teutonici frater & Sacerdos, claruit anno 1326. quo Historiam suam semet absolvisse testatur in Epistolâ nuncupatoriâ ad Wernerum de Orselen Teutonicorum Equitum Magistrum, qui electus anno 1325. occisus est anno 1330. Turpissimè igitur hallucinatur Oudinus, qui Petrum ad annum 1425. refert. Scripsit Petrus *Chronicon Prussiæ*, sive *Historiam Ordinis Teutonici* à primâ ejus institutione anno 1190. usq; ad annum 1326. ab incerto quodam Authore ad annum 1435. continuatam. Primus eam è tenebris eruit, notis illustravit, Dissertationibus xix. de Antiquitatibus Prussicis auxit, & in lucem emisit Christophorus Hartnochius *Jenæ* 1679. 4°.

1327. ANDRONICUS, Patriâ Constantinopolitanus, ex Imperatoriâ Commenorum prosapiâ oriundus, claruit circa an. 1327. Extat *Dialogus adversùs Judæos* Latinè ex Joannis Livineii versione in Stevartii Auctuario ad Canisium *Ingolstad.* 1616. 4°. & in Bibliothecâ Patr. Tom. xxvi. p. 38. Eundem Andronicum autorem habere videntur, *Dialogus adversùs Latinos de Processione Sp. S. Disputatio Imperatoris cum Doctore Armeniorum Petro de duabus in Christo naturis, & aliis Capitibus, & Scriptum contra Joannem Veccum*; quæ MSS. in Bibliothecâ Bavaricâ Cod. 120. asservantur, teste Possevino in Catalogo p. 62.

1329. JOANNES BACONUS, seu Baconthorpius, natione Anglus, ex Baconthorpâ villi pago agri Nordovolgiensis oriundus, *Doctor Resolutus* dictus. Ineunte ætate Carmelitis Cœnobii Nigeriensis seu Blacneiensis prope Walfinghamiam se adjunxit; & ab iis Oxonium primùm dein Lutetiam missus, Juris utriusq; & S. Theologiæ laureas adeptus est, tantam insuper famam consecutus, ut Averroistarum Princeps vulgò haberetur. Domum reversus, post aliquot annos Provincialis Carmelitarum in Angliâ ordine duodecimus in Conventu Fratrum generali Londini habito anno 1329. electus est. Post quadriennium Romam evocatus, ut super gravissimis de Matrimonio quæstionibus sententiam proferret, cùm nimiùm authoritati Pontificiæ circa enervandas dispensationibus leges de matrimonio divinas inter disputandum tribuisset; sibilis exceptus est. Erroris admonitus Baconus, rei veritatem diligentiùs investigavit; vitium agnovit; Palinodiam modestè cecinit; Pontificem in gradibus consanguinitatis lege divinâ prohibitis dispensare non posse contendit; & Sophisticen tanquam perniciosissimam fidei Christianæ pestem deinceps detestari cœpit. Obiit anno 1346. Londini sepultus.

SCRIPTA.

SCRIPTA.

Commentaria, seu Quæstiones super iv. *libros Sententiarum.* Prodierunt *Mediolani* 1510. 1611. & curâ Joannis Chrysostomi Marascæ *Cremonæ* 1618. Tom. ii. bis *Parisiis*, semel *Venetiis*.

Compendium Legis Christi, & *Quodlibeta. Venetiis* edita, sed quo anno, nondum comperi. *Quodlibeta* prodierunt unà cum Commentariis in Sententias *Cremonæ* 1618. & antea *Venet.* 1527.

Tractatus ii. *de Regulâ Ordinis Carmelitani, & Compendium Historiarum ac Jurium pro defensione ejusdem Ordinis*, nescio an adhuc in lucem exierint.

Ineditorum Baconi Operum longum satis Catalogum texit Balæus, ex eo Pitseus, aliique. In his maximè notari merentur *Commentaria in omnes utriusque Testamenti libros, in S. Augustinum de Civitate Dei. Tractatus varii adversùs Judæos. Tractatus adversùs Joannem Pontificem de Beatorum visione. Sermones varii*, &c.

GERARDUS ODONIS, natione Gallus, Patriâ Ruthenensis, de Castro Rodulphi oriundus, *Doctor Moralis* dictus. Ordinis Minoritarum sodalis, ac demum anno 1329. Minister Generalis, in Comitiis Parisiensibus Michaeli Cæsenati substitutus. Factum id favore Joannis XXII. Pontificis, cui perquàm familiaris fuit. Ut plurimas enim legationes, in Siciliam binas, unicam in Angliam, atq; alteram in Bosnam Croatiæ, illi à Pontifice commissas taceam: Pseudo-Patriarcha Antiochenus, & perpetuus Ecclesiæ Catanensis in Siciliâ Administrator ab illo demum constitutus est. Obiit Catanæ anno 1349. Extant *Commentarii in libros* x. *Ethicorum Aristotelis, Venet.* 1500. *Officium de stigmatibus S. Francisci*, à Franciscanis hodienum recitatum. *Tractatus de figuris Bibliorum*, MS. in Cœnobio Mirapicensi. *Quæstiones* ii. *Philosophicæ de Lumine, & divisibilitate materiæ*, MSS. in Bibliothecâ Vaticanâ; *Commentaria in libros* iv. *Sententiarum; & in varios S. Scripturæ libros*; atque alia quædam, teste Waddingo, Biblioth. Ord. Minor. p. 145. 1329.

JOANNES CANON, aliis *Canonicus* appellatus, gente Anglus, Ordinis Franciscani Socius, Rei Theologicæ peritissimus, nec Juris Pontificii ignarus. Claruit anno 1329. Positis Oxonii primis Theologiæ rudimentis, Lutetiam se contulit, ut conterraneum suum Joannem Duns Scotum magnâ gloriâ ibi docentem audiret. Pileum Magistralem adeptus, Parisiis Theologiam aliquamdiu, in Angliam verò redux, Oxonii usque ad obitum prælegit. Scripsit *Commentaria in Magistrum Sententiarum; Lecturas Magistrales; Quæstiones disputatas; & in Aristotelis Physica libros* viii. Prodierunt *Venet.* 1492. & Francisci Montis Feretri Philosophiæ apud Minoritas Venetos Professoris curâ *ibid.* 1516. 1329.

GULIELMUS OCHAM, sive OCCAM, gente Anglus, in vico cognomine agri Surreiensis natus, *Doctor Singularis, & Venerabilis Inceptor* appellatus, Ordinis Minoritarum, *inter maxima & portentosa ingenia referendus*, inquit Jacobus Gaddius *, Joannis Duns Scoti discipulus, postea tamen ejusdem acerrimus impugnator, adeò ut diversam ab eo sectam, *Nominalium* dictam, seu institueret, seu restauraret. Claruit anno 1330. diu tamen antea scriptis celebris. Ineunte enim sæculo cathedram Theologicam in Academiâ Parisiensi tenuit; & Philippi Pulchri Galliæ Regis partes adversùs Bonifacium Papam edito de Potestate ecclesiasticâ & sæculari libro egregiè propugnavit. Minoritarum in Angliâ Provincialis factus, anno 1322. Conventui Ordinis sui generali Perusii habito interfuit; ubi unanimi Franciscanorum suffragio definitum est, Christum & Apostolos nil aut proprium aut in communi possedisse asserere hæreticum non esse (prout credi voluit Joannes Papa) sed sanum & orthodoxum. Eandem doctrinam soluto Conventu ubivis locorum, & inprimis Bononiæ prædicavit Occamus; donec anno sequen- 1330.

* De Script. non-Eccles. Tom. ii. p. 122.

SÆC. XIV. ab An. MCCC. te à Joanne Pontifice sub anathematis pœnâ ad silentium adigeretur. In Galliam igitur secedens, ibi securus delituit usq; ad annum circiter 1328. quo calamum adversùs Pontificem pro Ludovico Bavaro Imp. strinxit; Petri Corbarii Antipapæ partes fovit; Joannis xxii. ambitionem & tyrannidem scriptis acriter oppugnavit; & Imperatorem nulli, nisi deo, in temporalibus subesse palàm edocuit. His nominibus anathematis fulmine à Joanne anno 1330. perculsus, ad Ludovicum Bavarum Imp. confugit; à quo benignissime acceptus, & secretioribus consiliis adhibitus, in aulâ illius consenuit; partesq; ejus, quoad vixit; non minùs eruditè quàm constanter egit; adeò ut Imperatorem sic affari soleret: *Tu me defendas gladio; & ego te defendam calamo.* Obiisse fertur anno 1347. die X. Aprilis, Monachii in Conventu Ordinis sui sepultus. Waddingus verò eum ante annum 1350. non decessisse, & Capuæ potiùs tumulatum esse contendit.

OPERA.

Quæstiones super iv. libros Sententiarum, & in Centiloquium Theologicum. Prodierunt *Lugduni* 1495. f.

Expositio aurea super totam Artem veterem, viz. in Porphyrii Prædicabilia, in Aristotelis Prædicamenta, & in libros duos περὶ ἑρμηνείας. Prodierunt studio Marci Beneventani *Bononiæ* 1496. fol.

Summa totius Logicæ. Venet. 1508. 4°. 1591. 4°. *Oxon.* 1675. 8°.

Major Summa Logicæ. Venet. 1532.

Quæstiones in libros viii. *Physicorum. Argentinæ* 1491. 1506.

Philosophia Naturalis, seu Summulæ in librum Physicorum. Venet. 1506. 4°. *Romæ* 1637. 4°. a Bonaventurâ Teulo Veliterno evulgatæ.

Disputatio de potestate ecclesiasticâ & seculari, sub formâ *Dialogi inter Clericum & Militem. Paris.* 1598. & apud Goldastum Monarch. Tom. i. p. 13.

De Jurisdictione Imperatoris in causis Matrimonialibus Tractatus, anno 1342. scriptus. Ibid. p. 21.

Quæstionum viii. *decisiones super potestate & dignitate Summi Pontificis. Lugduni* 1496. & apud Goldastum Tom. ii. p. 313.

Centiloquium Theologicum, omnem fermè Theologiam speculativam sub centum conclusionibus subtilissimè complectens. Lugduni 1496.

Dialogus inter Magistrum & Discipulum, in tres partes distributus. Prima pars constat libris vii. & agit de potestate definiendi, quænam sint assertiones catholicæ, quænam hæreticæ; de puniendis hæreticis, de infallibilitate Papæ, de potestate Concilii Generalis, &c. Secunda dividitur in duos Tractatus, & oppugnat Joannis XXII. hæresim de beatorum animabus ad visionem Dei ante resurrectionem non admissis. Tertia dividitur in Tractatus ix. quorum quilibet in plures libros subdividitur. Agit de primatu Pontificis Romani, an à Christo institutus, an Orbi Christiano conveniat; de autoritate Concilii Generalis, superioritate Imperatoris, de fidei articulis definiendis, potestatis ecclesiasticæ & secularis limitibus.

Compendium errorum Joannis xxii. in quo errores & hæreses lxxvii. à Pontifice edoctos & prædicatos fuisse Occhamus contendit.

Opus nonaginta dierum, de utili dominio rerum Ecclesiasticarum, & abdicatione bonorum temporalium in perfectione status Monachorum & Clericorum adversùs errores Joannis Papæ: quo Joannis XXII. Constitutiones adversùs Michaelem Cæsenatem & Franciscanos latas impugnat, rationes ejus diluit, Minoritarum sententiam de paupertate Christi & usu ac dominio rerum fusè confirmat. Prodierunt simul Opera ista tria *Lugduni* 1495. & habentur apud Goldastum Monarch. Tom. ii. p. 398.

Quodlibeta vii. *Paris.* 1487. *Argentorati* 1491.

Tractatus de Sacramento Altaris. Prodiit unà cum *Quodlibetis, Paris.* 1487. *Venet.* 1516. *Paris.* 1513. 8°.

De

De corpore Christi liber. *Argentorati* 1491. Illud enim Opusculum Lucas Waddingus * à superiore distinxit. Ego tamen unum idemq; esse Opus subdubitarem. Viderint id, qui utrasque editiones nacti fuerint, Eruditi. * De Scriptor. Ord. Minor. p. 155.

Tractatus, quòd Benedictus XII. Papa nonnullas Hæreses Joannis XXII. amplexus est & defendit.

Epistola ad Fratres Minores in Capitulo apud Assisium congregatos anno 1334. Utrumq; Opusculum extat MS. in Bibliothecâ Colbertinâ, teste Oudino Supplem. p. 607. Alia plura illius scripta enumerat Baleus & Waddingus *, quæ nondum viderunt lucem. * De Scriptor. Ord. Minor. p. 155.

PETRUS PALUDANUS, natione Burgundus, Gerardi Varembonii Toparchæ in Bressiâ filius, Ordinis Dominicanorum Monachus, Theologiæ & Juris Canonici scientiâ insignis, S. Thomæ doctrinæ pugil fortissimus. Anno 1314. Licentiatûs dignitatem in Academiâ Parisiensi meruit. Anno 1325. à Joannâ Franciæ Reginâ Testamento suo procurando inter alios præfectus est. Claruit anno 1330. quo circiter tempore Patriarcha Hierosolymitanus constitutus est. Obiit anno 1342. die ultimo Januarii Parisiis, seu, ut alii, in insulâ Cypro, Parisios post mortem deportatus. 1330.

OPERA.

Commentaria in 3m. & 4m. libros Magistri Sententiarum. Prodierunt *Paris.* 1530. 2 Tom. fol. Prodierat antea Commentarius in 4m. librum *ibid.* 1518. Lacunas in Commentariis hisce antea deprehensas ex MSS. Codicibus supplevit Vincentius Harlemius.

Thesaurus novus, seu Sermones de Tempore per totum annum, in tres partes divisi, hyemalem, æstivalem, & Quadragesimalem. *Antverp.* 1571. *Venet.* 1584. 8°. *Colon.* 1608. 8°.

Tractatus de causâ immediatâ Ecclesiasticæ potestatis, in sex partes divisus, viz. de Potestate S. Petri, Apostolorum, Discipulorum, Papæ, Episcoporum, Curatorum, cum Decisione articuli cujusdam circa materiam Confessionum. Prodiit *Paris.* 1506.

Quòd Fratres Prædicatores possunt habere possessiones & reditus, Tractatus, impressus alicubi in 8°.

Commentaria in universos S. Scripturæ libros. Extant MSS. in Conventu Dominicanorum Parisiensi.

Commentaria in primum & secundum librum Sententiarum extiterunt MSS. penès Damianum Zenarium Typographum Venetum, qui editionem eorum meditabatur.

Tractatus de paupertate Christi & Apostolorum contra Michaelem de Cesenâ, MSS. in Bibliothecâ Colbertinâ.

Opera omnia Paludani *Parisiis* impressa fuisse curâ Mag. Fratris Joannis Primarii Regentis Parisiensis prodit Ambrosius de Altamura Biblioth. Prædicat. p. 110.

GUIDO DE PERPINIANO, seu *de Terrenâ,* gente Catalaunus, ex Ruscinonensi Comitatu oriundus, Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo Monachus, lauream Doctoratûs in Academiâ Parisiensi meruit, inde *Doctor Parisiensis* vulgò appellatus. Anno 1318. Ordinis sui Generalis numero decimus tertius Burdegalis electus est, & Inquisitor generalis fidei à Pontifice renunciatus. Anno 1321. Majoricensis Episcopus in insulis Balearibus à Joanne Pontifice factus est, postea ad Elnensem sedem translatus. Claruit anno 1330. Obiit Avenione die xxi. Augusti, apud Carmelitanos suos Perpinianenses sepultus, sed quo anno incertum: licèt id hoc ipso anno 1330. contigisse velit Antonius Alegre *. Extant *Summa, de Hæresibus omnibus & earum confutationibus* ad Gaucellinum Cardinalem Albanensem, edita *Paris.* 1528. fol. *Colon.* 1631. *Concordia iv. Evangelistarum cum perpetuis Commentariis, Colon.* 1631. unà cum præcedente Opere impressa. *Commentarium* ejusdem 1330. * Paradis. Carmelit. ætas 14. c. 58.

dem *in Decretum Gratiani* MS. in Bibliothecâ Regis Galliæ extare memorat Baluzius *, *Tractatum de perfectione Vitæ* MS. in Bibliothecâ Colbertinâ Oudinus p. 597.

* Not. in Gratian. p. 642.

1330. ADAMUS GODDAMUS, sive *Woddheam*, natione Anglus, inde ἁπλῶς sæpe *Anglicus* dictus, patriâ, ut videtur, Norvicensis, (maximam enim vitæ partem Norwici degit) Ordinis Minoritarum socius, S. Theologiæ Doctor, & Professor Oxoniensis, Gulielmi Occami discipulus, claruit anno 1330. Obiit anno 1358. Babwellæ prope Burgum S. Edmundi sepultus. Scripsit *Commentaria in* iv. *libros Petri Lombardi Magistri Sententiarum*, quæ typis excusa prodierunt *Parif.* 1512. Alia plura recenset Balæus Cent. V. cap. 98. quæ adhuc inedita delitescunt.

1330. GUALTERUS HEMINGFORDUS, gente Anglus, Gisburnensis Cœnobii propè Cliviam in agro Eboracensi Canonicus Regularis Ordinis Augustiniani. Claruit anno 1330. Obiit Gisburnæ anno 1347. in Cœnobio suo sepultus. Scripsit *Historiam de Gestis Regum Angliæ à Gulielmo Bastardo ad Edwardi* II. *Regis tempora*, viz. ab anno 1066. ad annum 1308. si Balco * ac Vossio † fides. Curtiore exemplari usus est Cl. Galeus, qui in annotatiunculâ Historiæ isti ab ipso nuper evulgatæ præfixa nonnisi ad annum 1300. Historiam à Gualtero productam esse meminit. Aliud autem ejusdem exemplar MS. vidi Cantabrigiæ in Collegio Corporis Christi, quod ad annum usque 1313. progreditur, & in his verbis desinit, *Terra siluit & quievit.* Ibidem MS. extat ejusdem *Historia Edwardi* II. quæ tamen, ni malè memini, haud aliud est quàm postrema Historiæ prædictæ pars, quæ ad annum 1313. progressa res primo Edwardi II. sexennio gestas enarrat. Cæterùm Historiæ illius partem priorem, viz. ab anno 1066. ad 1273. inter Historiæ Anglicanæ Scriptores Quinque *Oxoniæ* 1687. fol. evulgandam curavit Cl. Galeus; reliquam se propediem editurum pollicitus. Præter Annales istos, habentur MSS. in Bibliothecâ Cottonianâ * *Gesta Edwardi* III. à Gualtero nostro conscripta; Verùm ut priores duntaxat Edwardi III. annos attingant necesse est, cùm triginta circiter ante Regem annis Gualterus obierit.

* Cent. 5. cap. 71.
† De Hist. Lat. l. 2. c. 65.
* Sub effigie Neronis D. 2. num. 19.

1330. LUDOLPHUS SAXO, à quibusdam Landulphus dictus, natione Saxo, post peractos in professione Dominicanâ 26, vel 30 annos, Carthusianis in Moguntino Cœnobio nomen dedit, postea Prior Carthusianorum Argentinensium factus, claruit anno 1330. Scriptor verè pius, & supra sæculi sui sortem elegans. Quo anno obierit incertum.

SCRIPTA.

Vita Domini nostri Iesu Christi, ex quatuor Evangeliis, aliisq; Scriptoribus Ecclesiasticis conflata, cum Commentariis precibusq; ad singula capita insertis. Prodiit *Argentinæ* 1483. *Parif.* 1509. *Venet.* 1536, 1564, 1572, 1578. (cui editioni accessit *Vita S. Annæ & B. Joachimi, B. Virginis parentum*) Parif. 1589.

Commentaria in Psalmos Davidicos, juxta spiritualem præcipuè sensum, ex Hieronymi, Augustini, Cassiodori, & Petri Lombardi sententiis accurata. Prodierunt *Parif.* 1506. *Venet.* 1521. *Parif.* 1528. *Lugduni* 1540.

1330. MONALDUS, natione Dalmata, civitate Justinopolitanus, Ordine Minorita, ac tandem Archiepiscopus Beneventanus vulgò habitus, alius à Monaldo Anconitano Minoritâ, qui Arzengæ à Saracenis martyrio coronatus est anno 1288. vel 1289. die ii. Martii. Verùm ab utroq; diversum fuisse Monaldum scriptorem demonstrat Arturus du Montier in Martyrologio Franciscano. Claruit Monaldus noster anno 1330. Obiit circa an. 1332. die ix. Novembris. Nec plura de eo constant. Extat *Summa Casuum Conscientiæ, Aurea*, & *Monaldina* dicta, edita *Lugduni* 1516. 8°. Scripsisse etiam dicitur *Summam*

Juris

Juris Canonici (MS. in Bibliothecâ Vaticanâ.) *Quæstiones in iv. libros Senten-
tiarum, & Sermones varios*; quæ nondum in lucem prodierunt.

BARTHOLOMÆUS à S. CONCORDIA, natione Italus, civi- 1331.
tate Pisanus, Ordinis Prædicatorum Monachus, claruit anno 1331. Obiit
anno 1347. cautè distinguendus à Bartholomæo Albicio Minoritâ, Patriâ
similiter Pisano, de quo plura infra. Extat *Summa Casuum Conscientiæ, Pisa-
nella* seu *Magistruccia* dicta, quam anno 1338. absolvit; & *Sermones Quadra-
gesimales*; *Lugduni* simul edita 1519. 8°.

THOMAS WALLEIS, *Gualensis & Anglicus* dictus, natione quippe 1332.
Anglus, patriâ, ut videtur, Cambro-Britannus, Theologus Oxionensis, Or-
dinis Prædicatorum Monachus, claruit anno 1332. quo Avenione coram totâ
aulâ Pontificiâ in solennitate S. Joannis Evangelistæ concionem habens, doctri-
nam de immediatâ Dei visione fortiter asseruit, & Joannem XXII. præsentem
hæreseos accusavit. A Pontifice igitur carceri mancipatus, mox Galliæ Regis
& Academiæ Parisiensis precibus eductus est. Alius noster à Thomâ Jorgio
Anglico, Cardinali Sabinensi, qui obiit anno 1311. cujus tamen scripta ita
cum nostri scriptis confundi solent, ut quænam ad Jorgium, quænam ad no-
strum spectant nullo modo dignosci queat. Id tamùm certum, utriq; simul
omnia deberi non posse, quod quidem vult Altamura. Magna tamen pars
Operum Jorgio ascriptorum Wallensem hunc nostrum authorem habere non
immeritò censeri queant. Certè ad hunc spectant *Articuli Hæreticales, &
Libellus de theoriâ prædicandi* ad Theobaldum de Urbinis Archiepiscopum Pa-
normitanum. Amplum satis Thomæ Wallensis Operum Catalogum texit
Baleus Cent. v. cap. 35. & ex eo Pitseus ætat. xiv. p. 429.

RICHARDUS BURIENSIS, cognomento *Aungervilius*, natione An- 1333.
glus, Patriâ Suffolciensis, in Burgo S. Edmundi natus, Richardi Angervilli,
equitis aurati filius. In Academiâ Oxoniensi educatus, doctrinâ adeò insig-
nis evasit; ut dignus haberetur, qui regendæ Edwardi Walliæ Principis,
postea Angliæ Regis, juventuti præficeretur. Discipulum ab Isabellâ matre in
Galliam abductum secutus, Quæstoris ei munere in Vasconiæ partibus funge-
batur. Edwardo demum anno 1326. rerum potito, summas Aulæ dignitates
obtinuit, primùm Coferarius, dein Thesaurarius Garderobæ, ac mox Priva-
ti Sigilli Custos constitutus, bis etiam ante annum 1333. ad Pontificem lega-
tus. Ineunte anno 1333. Decanus Wellensis, exeunte anno Episcopus Du-
nelmensis renunciatus est, die xix. Decembr. ad Adamo Episcopo Wintonien-
si Chertseiæ consecratus. Anno sequenti Magnus Angliæ Cancellarius, post
biennium Thesaurarius factus est. Obiit Auklandiæ, anno 1345. die xxiv.
Aprilis, ætatis suæ 59. Vir plane doctissimus, (*ardentis ingenii virum* appellat
Petrarcha, qui * præclaram ejus mentionem fecit) munificentissimus, morum- * Epist. famil.
que sanctimonia celeberrimus, inprimis verò immenso erga literas & litera- lib. 3. ep. 1.
tos studio insignis, quos tanto amore prosecutus est, ut unicus eruditorum
sui sæculi Mecænas meritò haberetur; & primarios Angliæ Præsules, Docto-
resq; familiâ suâ emitteret. Fundatâ Oxonii Bibliothecâ pulcherrimâ, scri-
psit anno 1344. *Philobiblon* seu *librum de amore librorum & Bibliothecarum in-
stitutione*, qui typis excusus prodiit *Spiræ* 1483. *Paris.* 1500. 4°. *Oxon.* à Cl.
Jamesio editus 1599. 4°. & cum Epistolis Philologicis à Goldasto editis *Fran-
cofurt.* 1610. 8°. p. 400.

NICEPHORUS CALLISTUS, Callisti Xanthopuli filius, claruit 1333.
anno 1333. Monachus fuisse videtur, & in S. Sophiæ Asceterio vitam egisse.
Se certè propè insignem Bibliothecam in S. Sophiæ templo repositam per
plures annos studiis incubuisse ipse testatur *. Annum ætatis necdum tricesi- * Hist. Eccl.
mum sextum egressus, *Historiam Ecclesiasticam* ex Eusebii, Socratis, Sozo- l. 1. p. 67.
meni, Theodoreti, Evagrii, aliorumq; Scriptorum Ecclesiasticorum monu-
mentis contexere cœpit: quam quidem ordine non incommodo, & stylo pro
ratione

ratione ævi non invenusto condidit, fabulis verò putidissimis & quisquiliis ubiq; ferè intertextis eam adeò vitiavit; ut judice Casaubono, *non pluris, quam folia farsari, facienda sit.* Libris xxiii. constitit Opus istud, & historiam à Christo nato ad Leonis Philosophi mortem anno 911. deduxit, Andronico seniori Palæologo Imp. nuncupatum. Extant hodienum libri priores xviii. qui à nato Christo usq; ad Phocæ Imp. interitum anno æræ Dionysianæ 610. progrediuntur. Unicum Historiæ hujusce, quod in Orbe Christiano supererat, exemplar à Turco quodam milite ex Matthiæ Corvini Hungariæ Regis Bibliothecâ Budensi ereptum in foro CP. vœniit: à Christiano quodam redemptum post multas vicissitudines in Bibliothecam Cæsaream Vindobonensem devenit; ubi nunc asservatur. Versionem ejus Latinam elucubravit Joannes Langius, typis excusam *Basil.* 1553. *Antwerp.* 1560. *Parif.* 1562. adjectis Langii scholiis *ibid.* 1573. *Francofurt.* 1588. Prodiit demum Græco-Latinè curâ Frontonis Ducæi *Parif.* 1630. 2. vol. f. Cæterùm Nicephori *Catalogum metricum Imperatorum Constantinopolitanorum*, & *Seriem Patriarcharum CP.* oratione solutâ fusius conscriptam evulgavit Phil. Labbeus in Protreptico de Scriptoribus Byzantinis *Parif.* 1648. p. 34. Prodiit ejusdem *Synopsis totius Scripturæ Iambicis trimetris digesta*, unà cum *Oratione ad Deum deprecatoriâ*, Græcè *Basil.* 1536. 8°.

1335. MATTHÆUS BLASTARES, Jurisperitus Græcus & Hieromonachus, sive Monachus sacerdos, claruit anno 1335. quo *Alphabeticum Canonum Syntagma* compilavit. Prodiit *Syntagma* istud, seu *Synopsis alphabetica rerum, quæ in sacris Canonibus comprehenduntur*, à Cl. Beveregio Gr. Lat. cum notis editum in Pandectis Canonum *Oxon.* 1672. Tom. ii. par. 2. p. 1. Extat ejusdem *Opusculum de Causis seu Quæstionibus Matrimonii*, Gr. Lat. in Leunclavii Jure Gr. Rom. l. 8. p. 478. *Græca* etiam *versio Donationis Constantini M.* ab eodem elucubrata prodiit alicubi in 4°. unà cum Balsamonis versione. Blastarem nostrum adversùs Arcudium defendit J. B. Catumsyritus, & ipse Italo-Græcus, lib. de Sacrament. Concord. p. 131. Antequam verò Lectorem dimittam, liceat mihi errorem notare viri eruditi, Ludovici Ellies du Pin, qui in Bibliothecâ novâ Scriptorum Ecclesiasticorum, Gallico idiomate nuper editâ *, Blastaris Syntagma Canonum typis nondum excusum esse affirmat.

* *Parif.* 1686. 8o. p. 87. Tom. i.

1335. BENEDICTUS XII. antea *Jacobus Furnerius* appellatus, Savarduni ad Aurigam amnem prope Pirenæos in provinciâ Tolosanâ natus, Gulielmi molitoris filius, Theologiæ Doctor Parisiensis, vitam Monasticam apud Cistercienses Professus in Bolbonâ Monasterio Diœcesis Mirapicensis, dein Abbas Montis Frigidi in Diœcesi Narbonensi, hinc Episcopus Apamiensis, & Mirapicensis, postea Presbyter Cardinalis titulo S. Priscæ ab avunculo suo Joanne XXII. anno 1327. creatus, & post mortem ejus Pontifex Romanus Avenione electus anno 1334. xx. Decembris, inauguratus anno 1335. die viii. Januarii. ineunte Pontificatu quinquaginta quinque Hæreseos, uti vocavit, capita de paupertate Christi & perfectione statûs Monachi & Clerici à Franciscanis propagata damnavit. Anno 1336. Beatorum animas ad visionem Dei statim post obitum admitti definivit, damnatâ Joannis decessoris sententiâ. Anno 1337. Joannem Boemiæ regem ob violatam immunitatem ecclesiasticam excommunicavit: & Ludovico Bavaro Imp. absolutionem enixè sæpiùs petenti non solùm denegavit, sed & Joannis XXII. censuras roboravit. Vice-Comites quinetiam, aliosq; civitatum & Provinciarum Præfectos ab Imperatoribus in Italiâ constitutos, excusso Principis jugo suam unumquemq; provinciam sibi arripere, & propriis deinceps auspiciis gubernare suadet atq; efficit. Senatum denique Populumq; Romanum hortatus est, ut senatoriam dignitatem, quàm imperatorio nomine ac vice hactenus gesserant, suis tandem auspiciis & Ecclesiæ administrarent. Tot injuriis commotus Imperator anno 1338. Francofurti Conventum habuit præsente Edwardo III. Angliæ Rege, ubi ex communi principum & Episcoporum consilio diploma edidit; in quo

quo Papam cum suis Pharisæos, perditissimos Antichristos, in Templo Dei instar Dei sedentes appellavit. Obiit Benedictus Avenione anno 1342. die xxv. Aprilis. Extant *Epistola* seu *Constitutiones* iii. satis prolixæ, Concil. Tom. xi. p. 1793. *alia* V. apud Bzovium ad an. 1336. &c. *alia* xxix. apud Waddingum Annal. Minor. Tom. iii. ad an. 1335, &c. *alia* xlii. ibid. in Regesto Pontificio p. 241. *Epistola de pravis moribus Clericorum Narbonensium*, apud Baluz. Miscellan. Tom. ii. p. 263. *Extravagantium & Constitutionum* libri ii. editi *Paris.* 1517. 4°. ex iis nonnulla in Collectione Romanâ 1579. Prodierunt. *Constitutio de reformatione Benedictinorum Paris.* 1519. 8°. *Epistola ad Abbatem Cisterciensem* apud Vischium Biblioth. Cisterc. p. 37. *Vita S. Joannis Gualberti*, Ordinis Vallis Umbrosæ Fundatoris, quæ habetur apud Surium ad xii. Julii, eidem à Ludovico Jacob, à S Carolo * ascribitur. Extant deniq; *Tractatus aliquot de statu animarum ante generale judicium*, *Sermones per omnes anni festivitates*, & *Registrum Epistolarum ac Constitutionum* Tomis ix. comprehensum, MSS. in Bibliothecâ Vaticanâ.

SÆC. XIV. ab An. MCCC.

* Biblioth. Pontif. l. 1. p. 24.

SIMON FIDATUS DE CASSIA, gente Italus, à Cassiâ natali in Hernicis vico cognomen traxit, Ordinis S. Augustini Eremita, vitæ sanctitate & concionandi facundiâ insignis. Claruit anno 1335. Ædificato Florentiæ ad montem S. Caii ante quinquennium Cœnobio S. Catharinæ, nobilissimis matronis & virginibus, sanctimonialibus Ordinis sui, id replevit; & ad mortem usq; gubernavit. Obiit anno 1348. die ii. Februarii. *Vir* (judice doctissimo Cardinali Bonâ *) *admodum pius & fervens*; *cujus est insigne Opus de Gestis Domini*. Extant enim Libri xv. *Enarrationum Evangelicæ Veritatis*, seu de *Gestis Domini Salvatoris* ad Thomam Corsinium Florentinum Jurisconsultum, editi *Colon.* 1540. fol. *Liber de B. Virgine*, *Basil.* 1517. Scripsit etiam *Librum de speculo Crucis*, *Librum Epistolarum ad diversos*, & alia tam vernaculo, quam Latino sermone; quorum indiculum exhibet Jos. Pamphilus Chron. Ord. Erem. S. Aug. p. 51. 1335.

* Notitia Auctorum lib. de divin. Psalmod præmissa.

JOANNES ANDREAS, natione Italus, patriâ Mugellanus, Joannis Presbyteri filius, à quo pariter ac Bonifacio Bergamensi literis institutus, Bononiam venit, ibiq; operam Juri Pontificio tam fœlicem navavit, ut Jurisconsultorum sui sæculi celeberrimus haberetur. Martini de Sulmannis discipulus. Claruit anno 1336. Postquam Bononiæ 45. annis docuisset, obiit ex peste in eâdem urbe anno 1348. die vii. Julii. Filium habuit Bonicontum, Jurisconsultum eximium; qui postquam scriptis nonnullis egregiam sibi famam peperisset, immaturâ morte extinctus ante patrem obiit. 1336.

SCRIPTA.

Novellæ, seu Commentaria in V. libros Decretalium. Prodierunt *Venet.* 1581.

Glossæ Mercuriales in sextum librum & in Clementinas, ibidem, & *Lugduni* 1572.

Quæstiones Feudales, *uti & de Matrimoniis*, & *Interdictis locorum*. *Venet.* 1584.

Arbor Consanguinitatis, *Affinitatis*, & *Cognationis cum spiritualis tum legalis*. *Basil.* 1517.

Additiones ad Speculum Gulielmi Durandi Episcopi Mimatensis, & *Liber de laudibus S. Hieronymi*, eidem ascribuntur: quæ quidem nondum, ut opinor, in lucem prodierunt.

GULIELMUS DE BALDENSEL, Eques Auratus Hierosolymitanus, claruit anno 1337. quo rogatu Talayrandi, Comitis Petracoriensis, S. R. E. Cardinalis, scripsit *Historiam itineris in Terram Sanctam à se suscepti*. Extat *Hodœporicon* istud, unà cum *Epistolâ* ad Petrum Abbatem Aulæ Regiæ Ordinis Cisterciensis in Diœcesi Pragensi, apud Canisium Antiqu. Lect. Tom. v. par. 2. p. 96. 1337.

ARNAL-

SÆC. XIV. ab An. MCCC.

1337. ARNALDUS CESCOMES, Archiepiscopus Tarraconensis, claruit anno 1337. Scripsit *Epistolas duas de Saracenis ab Hispaniâ pellendis*; quæ habentur apud Baluz. Miscellan. Tom. ii. p. 267.

1337. GUALTERUS BURLÆUS, gente Anglus, *Doctor Planus & Perspicuus* dictus, sacerdos secularis, ex nonnullorum tamen sententiâ, Ordinis Franciscani socius Collegii Mertonensis in Academiâ Oxoniensi alumnus, postea Lutetiam profectus, Magisterii dignitatem non sine summâ doctrinæ laude consecutus est. Joannem Duns Scotum & Oxonii & Parisiis docentem audivit: ejus tamen doctrinam Oxonium redux acerrimè impugnavit. Ob insignem doctrinæ famam invictissimo Principi Edwardo iii. præceptor datus. Claruit, seu, ut alii, obiit anno 1337. Certè eo adhuc anno libris scribendis incubuit, annos natus 62. Scripsit *Commentarios in Sententias*, & *Philosophica* innumera; ex quibus aliquot lucem viderunt, viz. *Expositio in libros Ethicorum Aristotelis, Venet.* 1521. *Quæstiones in Physica Aristotelis, Venet.* 1501. *In Isagogen Porphyrii, Gilbertum Porretanum, & Artem veterem, Venet.* 1497. 1509. *De intentione & remissione Formarum, Venet.* 1519. *Commentaria in libros Posteriorum Aristotelis, Oxon.* 1517. 4°. *Venet.* 1552. 1504. 1537. *Tractatus de Materiâ & Formâ, & de Relativis. Oxon.* 1500. 4°. *De Vitis Philosophorum,*—— 1472. 4°. Cætera dabit Balæus Cent. V. cap. 42. Pitseus, p. 435.

1338. JOANNES DE JANDUNO, sive de Gandavo, patriâ quippe Gandaviensis, Doctor Perusinus, Theologus & Philosophus non ignobilis, Ludovici Imp. partes adversùs Joannem xxii. Pontificem strenuè tutatus est: quo nomine unà cum Marsilio Patavino à Pontifice excommunicatus est. Claruit anno 1338. quo *Libellum pro superioritate Imperatoris* conscripsit. Extat *Tractatus* iste seu *Informatio de Nullitate. Processuum Joannis* XXII. *Papæ contra Ludovicum Imp. pro superioritate Imperatoris in Temporalibus*, apud Goldastum Monarch. Tom. i. p. 18. *Quodlibetum* ejusdem à Marsilio Ficino evulgatum, & *Commentaria in libros Sententiarum* se legisse testatur Goldastus *. Ego sanè editionis locum & tempus nullâ diligentiâ reperire potui. Extant præterea Philosophica pleraque, viz. *Quæstiones in Physica Aristotelis, Venet.* 1501, 1544. *Florentiæ* 1485. *Commentaria in Metaphysica ejusdem, Venet.* 1525. *Quæstiones in tres libros de Animâ, Vincentiæ* 1486. *Venet.* 1497, 1561. *in libros de Cœlo & Mundo, & in Averroem de Substantiâ Orbis, Venet.* 1488, 1501. & alia forsan, quæ minoris momenti sunt.

* Præfat. ad Tom. i.

1340. BARLAAM, gente Calaber, ex urbe Seminariâ oriundus, Ordinis S. Basilii Monachus, vir omni literarum scientiâ excultissimus, σοφὸς τε ὤν, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐξηγεῖσθαι ἱκανώτατος, καὶ τὰ Εὐκλείδου καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Πλάτωνος ἐπιστάμενος, καὶ διαβόητος ἐπὶ τούτοις ὤν, inquit Cantacuzenus *. Inter Latinos primùm educatus, cum Latinis contra Græcos sensit. Postea ad Græcorum castra transeuns, Latinos scriptis fortiter oppugnavit, Græcis tamen interim gravissimæ litis ansam dedit. Thessalonicam enim primò delatus in Græcorum Monachorum, eorum præsertim, qui se ἡσυχαστὰς nuncupabant, mores, instituta, & dogmata inquirere cœpit: cumq; quædam minùs orthodoxa ab iis foveri deprehendisset, Constantinopolim accurrit, à Joanne Cantacuzeno hospitio excipitur, Monachos hæreseos apud Joannem Patriarcham accusat, Gregorium Acyndynum sibi Parastatem acciet. Monachi Gregorium Palamam ducem sortiti rem suam strenuè agunt, & hæreseos crimen in Barlaamum rejiciunt. Barlaamus interim plurimis contra Latinos scriptis editis Andronici Imp. favorem demeretur; & Monasterii S. Salvatoris CP. Abbas constituitur. Synodus tandem indicitur, anno circiter 1337. scriptis & argumentis utrinq; concurritur. Palamas lumen in monte Thabor Christo circumfusum, increatum aliquid, & naturale ac coæternum Dei lumen fuisse contendit; Barlaam è contra lumen illud neq; ex divinâ essentiâ emanâsse, nec divinam essentiam fuisse asseruit; & præterea corporeos oculos per nullam

* Hist. l. 2. c. 39.

nullam diviniorem potentiam adeò elevari posse, ut deitatem conspiciant. SÆC. XIV.
Synodus nil in utramq; partem definivit; Barlaami tamen procacitatem & in ab An. MCCC.
disputando petulantiam acri satis censurâ notavit: Palamæ autem non minùs
quàm Barlaamo silentium indixit. Barlaamus injuriam sibi factam clamat;
& Imperatoris favore subnixus, adversarios impugnare nequaquam cessat.
Anno 1339. ab Alexio Imp. ut videtur, legatus, suscepto Avenionem itinere,
coram Joanne Pontifice in Consistorio Cardinalium multis peroravit, ut Synodum Generalem pro disceptandis utrinq; controversiis indici suaderet.
Surdis ille cecinit. Pontifex pacem noluit, nisi Ecclesia Græca penitùs succumberet. Constantinopolim igitur reversus Barlaamus, ad consueta se contulit studia. Claruit anno 1340. Anno sequente mortuo Andronico Imp. & Palamitis, qui Cantacuzenum in partes traxerant, omnia pro lubitu agentibus, Constantinopoli sese clam subduxit, sæpiùs, & in frequentibus Synodis, post abitum damnatus & excommunicatus. Ipse interim in Occidente positus, ad Latinorum partes defecit, & Græcorum dogmata scriptis acriter oppugnavit, Episcopus Gyracensis sive Hieracensis in regno Neapolitano brevi post constitutus. Quo anno obierit, non constat. Nugas agunt, qui cum ob rerum gestarum ignorantiam contraria Barlaami scripta conciliare nequeant, eum in binos scriptores, alterum Monachum Græcum, alterum Episcopum Hieracensem, dissecant.

SCRIPTA.

Liber contra Primatum Papæ, à Joanne Luido primùm Gr. Lat. editus *Oxonii* 1592. 4°. prodiit dein cum Salmasii adhuc pueri notis *Hanov.* 1608. 8°. ab eo tandem ætate provectiori libri de Primatu Papæ calci subnexus *Lugd. Bat.* 1645. 4°.

Λογιστικῆς, sive Arithmetica Algebraica libri vi. Gr. Lat. *Argentinæ* 1572. 8°. *Paris.* 1600. 4°.

Epistolæ ii. *ad amicos in Græciâ constitutos de Primatu Ecclesiæ Romanæ.* Lat. apud Bzovium ad an. 1331. §. 13.

Epistola ad Alexium Calochetum pro Latinis ante Episcopatum scripta, ibid. ad an. 1330. §. 59.

Responsio ad Demetrii Thessalonicensis Epistolam de Processione Sp. S. ibid. ad an. 1332. §. 5.

Probatio per Scripturas, quòd Spiritus S. procedat à Filio. ibid. ad an. 1333. §. 2.

Orationes pro unione Græcorum cum Ecclesiâ Romanâ ad Benedictum xii. Papam Avenione habitæ, ibid. ad an. 1339. §. 25.

Ethicæ secundùm Stoicos libri ii. Prodierunt unà cum Epistolis & Orationibus prædictis, Lat. apud Canisium Tom. vi. p. 4. & in Bibliothecâ Patr. Tom. xxvi.

Tractatus ejusdem xviii. *de Processione Sp. S. adversùs Latinos, duos de unione Ecclesiarum, ac totidem de Primatu Papæ* se perlegisse testatur Leo Allatius de Consensu l. 2. c. 17. §. 1.

MAXIMUS PLANUDES, Monachus Græcus, vir utrâq; linguâ eruditus, & omnifariâ doctrinâ excultus, Andronico Imp. seniori apprimè charus, à quo ante annum 1327. unà cum Leone Orphanotropho Aquileiam legatus est, ut Venetos Græcis subiratos placaret. Claruit anno 1340. Scripsit adhuc anno 1353. Doctrinam ejus atq; eruditionem ipsi deprædicant adversarii. Sic enim illum jam diu defunctum alloquitur Bessario Cardinalis 1340.
Οὐ γὰρ ἂν ἐγὼ σοῦ ἀνδρῶν ἄριστε καὶ σοφώτατε κατηγορείην, ὅτῳ πᾶσαν ἐξησκημένῳ παιδείαν, ὅτῳ δὲ διαλελαμπότος ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ θεωρίᾳ, καὶ διὰ πάντων τῶν μαθημάτων ἐληλυθότος, εὐδοκιμήσαντος δ' ἐν ἅπασι, περὶ δὲ τῇ Ἑλλάδι καὶ τὴν Λατίνων γλῶτταν εἰς ἄκρον ἐξησκημένε. Non enim de te, vir optime atq; sapientissime, male sentirem; qui in omni disciplinarum exercitatione versatus es, &c.

SÆC. XIV. ab An. MCCC.

SCRIPTA.

De Processione Spiritus Sancti contra Latinos Liber seu Capita. Prodiit Gr. Lat. una cum Responsionibus Bessarionis, & notis à Petro Arcudio inter Opuscula aurea edita *Romæ* 1630. 4°. p. 614.

Oratio in Sepulturam Christi, & B. Virginis Lamentationem, ab Axonio Latinè edita *Paris.* 1639. Quædam illius Græcè exhibet L. Allatius de lib. Eccle-siast. Græc. dissert. 2. p. 257.

Homilia ἀνέκδοτος in SS. Petrum & Paulum, quam sub Gregorii Nysseni nomine Gr. Lat. seperatim edidit Gretserus *Ingolstad.* 1620. à Cl. Lambecio * autoritate Codicum MSS. Planudi adjudicatur.

* Comment. l. 4. p. 55.

Epigrammatum Græcorum libri vii. qui Gr. prodierunt *Paris.* 1566. 4°. Gr. Lat. per Lubinum --- 1603. 4°. & cum Scholiis variorum *Francofurti* 1600. Planudem nostrum autorem, seu potiùs collectorem, habere vulgò censentur.

S. Augustini de Trinitate libri xv. a Planude *Græcè versi.* Versionis illius Capita nonnulla Græcè edita sunt *Romæ* 1630. Gr. Lat. per Leunclavium *Basil.* 1578. 8°. Integra extat MS. in Bibliothecâ Cæsareâ Vindobonensi, teste Lambecio Comment. l. 4. p. 159.

Dionysii Catonis Præcepta moralia, & Disticha, ab eodem *Græcè translata, & expositione interlineari illustrata*, prodierunt *Augustæ Vindel.* 1523. 8°. *Lugd. Bat.* 1598. 8°.

Scholia in Diophanti priores duos libros, à Gul. Xylandro unà cum Diophanto edita *Basil.* 1575.

Æsopi Fabulatoris Vita & Apologia, Gr. *Venet.* 1521. & innumeris aliis in locis.

Epistolæ cxxii. *Comparatio veris & hyemis, Oratio in S. Martyrem Diomedem, & Argumentationes* iii. *contra Latinos de Processione Sp. S.* extant Gr. MSS. in Bibliothecâ Cæsareâ, teste Lambecio Comment. p. 57, 328. Cætera ejus scripta enumerat Simlerus p. 498.

Dialogus ejus *de Grammaticâ*, & *Tractatus de Syntaxi* extant MSS. in Bibliothecâ Augustanâ. Vid. Indicem ejus p. 25.

1340. **GREGORIUS ACINDYNUS**, Monachus Græcus, Barlaami Sectator, Palamæ & Monachorum Hesychistarum, quin & Latinorum hostis acerrimus. Claruit anno 1340. Triennio circiter ante Barlaamo contra Palamam in Synodo CP. agenti astiterat, & unà cum eo gravem Synodi censuram expertus est. Ipse nihilominus, inquieti ingenii vir, Palamitas hæreseos palàm accusare non dubitavit. Quapropter à Josepho Patriarchâ in judicium vocatus anno 1341. in Synodo CP. Silentium sub anathematis pœnâ observare jussus est. Anno 1347. Cantacuzeno rerum potito, & Isidoro ad Patriarchatum CP. evecto, in frequentibus Synodis damnatus & excommunicatus, vitam deinceps obscuram & otiosam egit. Extat *Carmen Iambicum de hæresibus Gregorii Palamæ*, Gr. apud L. Allatium Græc. Orthod. Tom i. à pag. 756. ad 770. Fragmenta ii. Gr. Lat. apud eundem de Consensu l. 2. c. 16. §. 3. Habentur etiam Græcè MSS. in Bibliothecâ Bavaricâ Acindyni *libri* ii. (sed mutili) *de essentiâ & operatione Dei* adversùs Palamam, Gregoram, & Philotheum: quorum capitum Periochas Jac. Gretserus suis in Cantacuzeni Historiam notis inseruit, indeq; Bzovius Annalibus suis ad an. 1337. §. 8. Integrum Opus demum edidit Gretserus, *Ingolstad.* 1616. 4°.

1340. **NILUS CABASILAS**, Archiepiscopus Thessalonicensis, causæ Græcorum propugnator strenuus. Claruit anno 1340. Extant *Libri* ii. alter *de causis divisionum in Ecclesiâ*, alter *de Primatu Papæ*, editi Græcè *Londini* in 4°. sed absq; anni vel Typographi notâ, Gr. Lat. *Basil.* 1544. 4°. *Francofurti* 1555. 8°. cum notis Salmasii *Hanov.* 1608. 8°. & ad calcem operis sui de Primatu Papæ *Lugd. Bat.* 1645. 4°. In postremis hisce duabus editionibus accesse-

accesserunt Loca nonnulla ad idem argumentum spectantia, ex variis Nili scriptis excerpta. Cæterùm scripsisse Nilus dicitur *Libros* xxix. *de Processione Sp S. adversus Latinos.* Plurima ejus contra Ecclesiam Latinam Opuscula Manuscripta recenset Leo Allatius Diatr. de Nilis cap. 14. p. 49. SEC. XIV. ab An. MCCC.

RICHARDUS HAMPOLUS, à nonnullis *Pampolitanus* malè appellatus, vero cognomine *Rollus*, gente Anglus, Patriâ Eboracensis, Theologiæ Doctor, Ordinis S. Augustini Eremita, prope Cœnobium sanctimonialium Hampolense, quatuor milliaribus a Doncastro in agro Eboracensi dissitum vitam egit cremiticam. Claruit anno 1340. Obiit anno 1349. in festo S. Michaelis, in Monasterio Hampolensi sepultus. Sancti titulum apud populares suos post obitum sortitus videtur. Habetur enim MS in Bibliothecâ Cottoniani * Officium S. Richardi Hampolæ Eremitæ; in quo de vitâ & miraculis ejus agitur. 1340.

* Sub effigie Tiberii A. 15.

SCRIPTA.

DE emendatione peccatoris, & de regulâ bene vivendi Liber. Prodiit *Parif.* 1510. 4°.

Enarratio compendiosa & pia in Psalterium.

Enarratio in Cantica Vet. Testamenti in Ecclesiasticis Officiis usurpata.

Commentarius specialis in Psalmum xx.

Commentarius in Orationem Dominicam, Symbolum Apostolicum, & Symbolum Athanasii.

Commentarii in nonnulla loca Cantici Canticorum.

Commentarius brevis in Threnos Jeremiæ.

Enarratio brevis in aliquot capita Jobi.

Alia quadam Opuscula sacra, quæ unà cum supra recensitis omnibus prodierunt *Colon.* 1536. f. & in Bibliothecâ Patr. Tom. xxvi. p. 609. *Annotationes* ejus *in Apocalypsin*, & *Tractatus de vitâ activâ & contemplativâ*, extant MSS. in Bibliothecâ Cottonianâ loc. cit.

Stimulus Conscientiæ, opus versu Anglico concinnatum & in vii. partes distributum. Prima agit de naturâ humanâ, 2ª de mundo, 3ª de morte, 4ª de Purgatorio, 5ª de die judicii, 6ª de pœnis inferni, 7ª de gaudiis cœli. Id MS. vidi in Bibliothecâ Archiepiscopi Cantuariensis Lambethanâ in 4°.

Psalterium illum in linguam Anglicanam transtulisse, & in versum illum Davidis [ne auferas de ore meo verbum veritatis usquequaq;] judicium suum de necessitate Scripturarum vernacularum proposuisse ex MS. quodam Codice testatur RR. Usserius in Historiæ Dogmaticæ Controversiarum Specimine MS.

Cætera, quæ nondum sunt edita, à Baleo & Pitseo longo agmine recensentur, Manuscripta à Jamesio Eclog. par. 2. p. 35.

ROBERTUS HOLKOT, gente Anglus, Northamptoniæ natus, Ordinis Dominicani Monachus, Theologiæ Doctor & Professor in Academiâ Oxoniensi. Claruit anno 1340. Obiit in urbe patriâ anno 1349. peste extinctus, dum Ecclesiastici libro explicando incumberet. 1340.

SCRIPTA.

COmmentaria, seu *Quæstiones in iv. libros Magistri Sententiarum.* Prodierunt *Lugduni* 1497. f. 1510. 4°. 1518.

Moralitates pulchræ Historiarum in usum Prædicatorum, quibus annectitur *Tabula aurea D. Thomæ super Evangelia & Epistolas totius anni. Venet.* 1505. *Parif.* 1510. 8°.

Lectiones ccxiii. *in librum Sapientiæ Solomonis*, quas nonnulli Reginaldo de Alnâ Ordinis Cisterciensis adjudicant. Extant *Spiræ* 1483. *Reuthlingæ* 1489. *Venet.* 1509, 1586. f.

SÆC. XIV. ab An. MCCC. *Lecturæ in Canticum Canticorum, & in septem priora Ecclesiastici Capita. Venet.* 1509.

Commentarius in Proverbia Solomonis, quem quidem alii Thomæ Gualensi adscribunt. Prodiit *Parif.* 1515.

Tractatus de imputabilitate peccati, Conferentiæ quædam super sententias, & aliæ aliquot *Quæstiones. Lugduni* 1497. f. 1518.

Commentarius in xii. Prophetas Minores. Extat MS. in Bibliothecâ Baliolensi *Oxon.* cod. 25.

Quodlibeta. MSS. in Bibliothecâ Pembrochianâ Cantab. cod. 168.

Allegoriæ utriusq; Testamenti. MSS. in Bibl. S. Petri Cant. cod. 174.

Sermones per totum annum. MSS. ibid. cod. 107.

Alia Holcoti Opera inedita dabit Altamura Biblioth. Prædicat. p. 126. & in Append. p. 479. Baleus Cent. V. cap. 84. Pitseus æt. xiv. p. 463.

1340. PHILIPPUS DE MONTE CALERIO, seu *de Januâ*, regione Subalpinâ oriundus; Ordinis Minorum Monachus, in Conventu Tolosano primùm professus, dein verò Lector Conventus Sacri Loci Paduæ. Claruit anno 1340. Extant *Conciones Dominicales totius anni*, quæ à Jansfelmo Canovâ Ordinis Minorum custode Camano, Philippi consodale in compendium redactæ editæ sunt *Lugduni* 1510. *Quadragesimale, Conciones de Eucharistiâ, & Sermones de Sanctis*: quæ quidem omnia cum Concionibus Dominicalibus prodierunt *Lugduni* 1515. *Postilla super Evangelia Dominicalia* ab eodem anno 1352. conscripta habetur MS. in Biblioth. Pembrochianâ Cantab. cod. 51.

1340. HENRICUS DE URIMARIA, seu *Frimariâ*, natione Germanus, patriâ Thuringus, Ordinis Augustiniani Eremita, Sacræ Scripturæ & Philosophiæ Aristotelicæ studiosissimus, & in Academiâ Parisiensi Theologiæ Doctor. Claruit anno 1340. Effusam ejus erga pauperes benevolentiam, erga Deum pietatem insigni elogio cohonestant ex Jordano Jos. Pamphilus * & Possevinus †; qui charitatis quidem suæ egregium proferunt indicium; pietatem verò ejusmodi depingunt, ut enthusiasticum aliquid traxisse non possimus non suspicari. Utcunq; verò uterq; multorum illi in vitâ & in morte miraculorum gloriam affingit. Obiit grandævus, postquam immanes renum ac vesicæ dolores biennio tulisset.

* Chron. Ord. Erem. p. 42.
† Apparat. Tom. I. p. 733.

SCRIPTA.

Additiones ad libros Sententiarum. Prodierunt unà cum Ægidii Romani Commentariis *Colon.* 1513.

De quadruplici instinctu liber. Venet. 1498. alteri cuidam Henrico Ordinis Dominicani malè inscriptus.

Sermones de Passione Domini & de Sanctis. Hagenoæ 1513. & cum præcedente libro *Parif.* 1514.

Præceptorium, quod sub Nicolai Lyrani nomine sæpius excusum prodiit, isti à nonnullis adjudicatur.

Alia ejus Opera MSS. quamplurima enumerant Jos. Pamphilus, & ex eo Ant. Possevinus locis citatis.

1340. LUPOLDUS BEBEMBURGIUS, sive *Babenbergius*, à nonnullis Ludolphus & Liutolfus dictus, natione Germanus, ex nobili familiâ de Bebemburche, Juris utriusque Professor, & in Academiâ Bononiensi Joannis Andreæ auditor, ex Canonico Moguntino, Herbipolensi, & Babenburgensi Episcopus Bambergensis factus est anno circiter 1340. Sic Tritbemius & Pantaleon *. Sunt tamen qui Episcopalem apicem Lupoldo prorsus denegant. Extat *Liber* ad Rudolfum Saxoniæ Ducem *De zelo veterum Regum Galliæ & Germaniæ Principum*, in Bibliothecâ Patr. Tom. xxvi. p. 88. item *Liber de Juribus Regni & Imperii* ad Baldvinum Trevirensem Archiepiscopum, *Argentinæ* 1508. 4°. Prodiit uterq; simul Tractatus *Parif.* 1540. *Colon.* 1564. 8°. *Basil.* 1497, 1566. *Argentinæ* 1603, 1609.

* De viris illust. Germ. par. 2. p. 328.

ALVA-

SÆC. XIV. ab An. MCCC. 1340.

ALVARUS PELAGIUS, seu inverso ordine *Pelagius Alvarus*, natione Hispanus, Patriâ Gallæcus, natalibus non infimis solùm, sed & pudendis, ex Compostellanæ Diœceseos Clerico, & Decretorum Doctore Bononiensi, Minoritarum sodalis anno 1304. in generali Capitulo Assisii habito factus. Dein Pisis operam Theologiæ dedit; & Lutetiam profectus, Joannem Duns Scotum docentem audivit. Anno circiter 1329. Joannis XXII. Pontificis partes adversùs Michaelem Cæsenatem tutatus, Pœnitentiarius Apostolicus renunciatur. Anno 1332. xvi. Cal. Julii Coronensis in Achaiâ, ante annum 1340. Silvensis in Lusitaniâ Episcopus constitutus est. Quando obierit, parùm constat. Extant *de Planctu Ecclesiæ* ad Petrum Gomesium Franciscanorum Generalem libri ii. quos ante decennium conscriptos Alvarus Compostellæ correxit anno 1340. Prodierunt *Ulmæ* 1474. *Lugduni* 1517. *Venet.* 1560. *Summa Theologiæ*, *Ulmæ* 1474. *Collyrium Fidei adversùs Hæreses*, MS. in Bibliothecis Vaticanâ & Colbertinâ. *Sermo prolixus de visione animarum* coram Joanne XXII. Pontifice habitus, quo Joannis sententiam tuetur. MS. in Bibliothecâ Toletanâ. Alia ejus scripta recenset Waddingus de Scriptor. Ord. Minor. p. 15.

JOANNES CANTACUZENUS, patriâ Byzantinus, illustrissimi Cantacuzenorum prosapiâ oriundus, patrem habuit Præfectum Peloponnesi, quem 21. annos natum puer adhuc amisit, matrem Theodoram Palæologinam, lectissimam fœminam, cui Michael I. Palæologus Imp. avunculus erat magnus. Postquam juventutem literis & militaris disciplinæ scientiâ haud vulgariter imbuisset, rebus Imperii summis tractandis admotus, in aulâ & urbe enitere cœpit. Uxorem duxit Irenem Andronici Asanis, Magni Ducis, filiam, Andronici senioris Imp. ex sorore neptim; & ex eâ liberos sex, tres mares, totidem fœminas suscepit. Principio ab Andronico seniore Imp. Sacro Cubiculo Præfectus, cùm Andronici junioris, quocum singularem ab unguiculis amicitiam coluerat, partibus deprehenderetur addictus circa an. 1320. Imperatoris gratiam amisit: & ab Andronico juniore Magnus Domesticus, ac Thraciæ Præfectus constitutus est. Arreptis tandem Imperii fascibus anno circiter 1328. & exautorato avo, Andronicus junior Cantacuzenum honoribus atque opibus cumulavit; toti militiæ præfecit; Imperii collegam sibi expetivit, sed reluctantem non obtinuit; nil unquam eo inconsulto aut refragante egit; moriens deniq; anno 1341. Joannis Palæologi filii sui, pueri novennis, simul ac Imperii tutelam ei commisit. Strenuè non minùs quam fideliter provinciam sibi demandatam obiit Cantacuzenus; donec dissidia excitantibus Annâ Imperatrice, Joannis Imp. matre, Joanne Patriarchâ, aliisq; proceribus CPP. exeunte eodem anno Aulâ relictâ in Macedoniam secesserit, perduellis statim ab Annâ renunciatus. Ingens procerum ac militum numerus ad Cantacuzenum confestim accurrunt; eumque, diu reluctantem, purpuram Didymotichi induere compellunt. Anno sequente die xxi. Maii, à Lazaro Patriarchâ Hierosolymitano Imperator Hadrianopoli solenni pompâ coronatur. Bello per quinquennium gesto, Cantacuzenus victor evasit, captâq; ineunte anno 1347. Constantinopoli, Joanni Palæologo non iniquas pacis leges dedit; ut uterq; Imperium, dispari tamen, donec ad maturam ætatem perveniret Joannes, jure retineret, deinceps pari. Die xiii. Maii ab Isidoro Patriarcha CP. quem Joanni subrogârat, Imperator coronatus est; & post dies aliquot Helenam filiam Joanni Imp. cui olim desponsata fuerat, uxorem dedit. Parvo sanè tempore concordia inter Imperii collegas illibata mansit. Suspicionibus in inimicitias utrinq; exacerbatis, iterum ad arma deventum est. Victor Joannes Constantinopolim anno 1355. in potestatem redegit. Quarto post die Cantacuzenus, qui abdicationem Imperii dudum cogitaverat, & bellum civile diutiùs protrahere noluit, cui nondum ita attritæ erant vires, ut nulla resistendi copia daretur, in Monasterio Manganensi propè Constantinopolim sese ultrò ac lubens inclusit; mutato Joannis in Joasaphi seu Josaphati nomen, comam totondit, & Monachalem vestem induit; bellum usq; adeò detestatus, ut Matthæum filium Peloponnesi Despotam cum Joanne Palæologo armis de 1342.

Imperio

SÆC. XIV. An. MCCC.

Imperio certantem autoritate paternâ inceptis abduceret, & suscepto in Peloponnesum itinere Joanni conciliaret. Ad Monasterium redux, pietatis & literarum studio se totum dedit, & historiis rerum à se gestarum conscribendis infœlicem senectutem oblectavit. Quot annis depositæ purpuræ superfuerit, parùm liquet; plures tamen supertuisse constat. Sunt qui ad annum usque 1374. eum pervenisse volunt. Scripsit hortante Nilo, & assumpto sibi Christoduli nomine fictitio, eleganti non minùs quàm diffuso stylo *Historiam rerum ab Andronicis duobus Imp. & seipso gestarum* ab anno 1320. ad an. 1357. libris iv. præmissâ Historiarum Operi *Genealogiâ* Imperatorum Andronicos antecedentium ab anno 1195. ad 1320. Verè de illo eruditissimus Cardinalis Bona *, *Eximius Historicus, sed res suas nimium extollens.* Suis et ipsius enim gesta magnificè utplurimum depingit; & in proprias laudes aliquoties excurrere non erubescit. Prodiit Historia ista Latinè ex Jac. Pontani versione unà cum ipsius & Gretseri notis *Ingolstad.* 1603. fol. Gr. Lat. cum utriusq; notis *Parif.* 1645. 3. Tom. f. Extant ejusdem *Orationes* iii. & *Apologia seu Assertiones* iv. *pro fide Christianâ adversus Saracenos & Alcoranum*, Gr. Lat. cura Rodolphi Gualteri editæ *Basil.* 1543. fol. & cum Alcorano *ibid.* 1555. Habentur etiam illius Ἀντιρρητικά, seu *Contradictiones adversùs Prochorum Cydonium*, MSS. in Bibliothecâ Vaticanâ.

* Notitia Autor. lib. de Divin. Psalmod. præmissa.

1342. CLEMENS VI. *Petrus Rogerius* antea appellatus, natione Gallus, patriâ Lemovicensis, ex oppido Monstrio, seu, ut alii, Monte Malo oriundus, Gulielmi filius, primùm Monachus, dein Abbas Cœnobii Casæ Dei in Arvernis Ordinis Benedictini; postea Lutetiam studiorum Theologicorum ergo profectus, Joanni xxii. Pontifici innotuit, à quo Prior S. Basilii Nemausensis, Abbas Fiscanensis in Normanniâ, Episcopus Atrebatensis, Archiepiscopus Senonensis, ac dein anno 1330. Rothomagensis successivè factus est, a Benedicto xii. Presbyter Cardinalis titulo SS. Nerei & Achillei anno 1337. renunciatus. Post mortem Benedicti anno 1342. die vii. Maii Pontifex Romanus Avenione electus est, die xix. coronatus. Ineunte Pontificatu, ut Romanos diuturnâ Pontificum absentiâ irritatos demulceret, Jubilæum ab anno centenario ad quinquagesimum reduxit: & Ludovicum Imp. jus in Italiâ armis persequentem hæreticum esse declaravit, & anathemate devinxit. Sæpiùs à Ludovico postea de absolutione interpellatus, nullâ aliâ lege eam concedere voluit; nisi Ludovicus Occamum dederet, acta contra Pontifices cassaret; edicto sanciret Imperium esse sedis Romanæ beneficium, sese hæreticum esse confiteretur, Imperium deponeret nec nisi Papâ volente resumeret. Tam iniquas conditiones recusantem Ludovicum anno 1346. iterato anathemati innodavit; & Electoribus alium sibi Imperatorem brevi eligere præcepit, ni malint à Pontifice sibi regem dari. Anno 1348. Avenionem civitatem à Joannâ Neapolis & Siciliæ Reginâ emit; eamq; paulò post excommunicavit. Obiit Avenione anno 1352. die vi. Decembr. Extat *Epistola Encyclica adversùs Hæreticos flagellantes* Concil. Tom. xi. p. 1876. *alia de Episcopatu Ostiensi* apud Baluz. Miscellan. Tom. iv. p. 508. *aliæ* x. apud Bzovium ad an. 1342. &c. *aliæ* xxx. apud Waddingum Annal. Minor. Tom. iii. ad an. 1342. &c. *aliæ* ccxii. ibid. in Regesto Pontif. p. 263. *aliæ* xvii. apud eundem Tom. iv. ad an. 1351. 1352. *aliæ* xxxix. ibid. in Regesto Pontif. p. 1. *Epistolarum & Decretalium* ejus volumina plura exstant MSS. in Bibliothecâ Vaticanâ, *Propositiones* ejus adhuc Archiepiscopi Rothomagensis coram Papâ & Cardinalibus in Consistorio factæ MSS. in Bibliothecâ Pembrochianâ Cantab. cod. 89. num. 1. Cætera dabit Lud. Jacob à S. Carolo Biblioth. Pontif. p. 55.

1343. BARTHOLOMÆUS DE URBINO, gente Italus, Patriâ Urbinas, Augustini Triumphi discipulus, Ordinis Eremitarum Augustinianorum sodalis, Parisiis ac Bononiæ in scholis Theologicis versatus, inter clarissimos sæculi sui Scriptores nomen tulit. Claruit anno 1343. quo circiter tempore Episcopus Urbinas à Clemente VI. Papâ constitutus est. Autoritatis enim Pontificiæ, quam scripto adversus Ludovici Imp. sequaces

ces

ces propugnavit, pugil fortissimus summam apud Pontifices Romanos gratiam meruit. Obiit anno 1350. Augustini & Ambrosii Operum assiduus Lector, utriusque sententias maximè insignes excerpsit, & in Alphabeti ordinem digestis Milleloquii nomen indidit. Prodiit *Milleloquium S. Augustini* (ab Augustino quidem præceptore ejus inchoatum, a Bartholomæo absolutum) *Lugduni* 1555. *Milleloquium S. Ambrosii, Lugduni* 1556. *Tractatus contra errores qui inventi fuerunt tempore Ludovici Ducis Bavariæ*, MS. habetur in Conventu Augustinianorum Romano. Erroris illum Occamum, Marsilium, aliosque justi Principum in temporalibus suprematûs assertores notare arbitror. Scripsit adhuc *Tractatum de quatuor donis. De bello spirituali libros* ii. *Expositionem Evangeliorum Quadragesimalium, & Compendium libri Ægidii Romani de regimine principum*; quæ nondum, quod sciam, tenebris emerserunt.

NICEPHORUS GREGORAS, seu potiùs Gregoræ filius, patriâ Byzantinus, anno circiter 1295. natus, Juvenis adhuc Joanne Glycy Patriarchâ familiarissimè utebatur, & ab eo eloquentiæ scientiam hausit. Provectior factus Theodori Metochitæ amicitiam coluit, Astronomiam ab eo didicit, eique filii ad instar charus fuit. Annos xxvii. natus Andronici Imp. gratiam ambire cœpit; habitâq; in laudem ejus oratione Panegyricâ, Chartophylax Ecclesiasticus creatus est. Anno 1325. ab Imperatore ad Cralen Triballorum seu Serviorum principem legatus, multis difficultatibus ac periculis superatis, rem tandem fœliciter gessit. Anno 1327. Andronico seniore à nepote suo devicto, Gregoras qui avi partibus constanter adhæserat, in calamitatis partem venit; atq; ei post quinquennium morienti adfuit, mortuo parentavit. Theodorum etiam Metochitam post paucos dies defunctum funebri oratione laudavit. Mortuo seniore, in junioris Andronici aulâ versatus est. Anno 1334. Legatis Joannis XXII. Pontificis Constantinopolim appellentibus, & colloquium de religione postulantibus, Gregoras qui ob eximiam doctrinam disputatoribus Theologis adjungendus erat, disputationem omni modo declinandam esse suasit & obtinuit. Anno circiter 1338. Barlaamum lites in Ecclesiâ Græcâ serentem autoritate suâ oppugnavit. Anno 1341. Andronicum juniorem Imp. defunctum è rostris inter exequias laudavit. Claruit anno 1345. quo circiter tempore ad Historiam condendam se accinxit; & Gregorii Acindyni partes adversùs Palamam fortiter tutatus est. Habitâ itaq; à Callistrato Patriarcha Synodo unà cum reliquis Acindynistis damnatus, & ad silentium sub anathematis pœnâ adactus est. Sententiam ille indignatus, in Christi Monasterium secessit; & emissis ubiq; procacibus scriptis Imperatorem ac Patriarcham injuriæ, Ecclesiam Græcam corruptelæ, Monachos ignaviæ, luxuriæ, & hæreseos accusare non destit. Quapropter a Cantacuzeno Imp. in Monasterio Christi manere jussus, qualecunq; colloquii ac literarum commercium interdictum habuit. Anno 1355. Cantacuzenus, Imperio deposito, controversias Theologicas, & Gregoræ criminationes Synodi judicio subjecit; & præsentem hominem calumniæ & mendacii convicit. Quamdiu certamini huic superfuerit Gregoras, non constat. 1345.

SCRIPTA.

Historia Byzantinæ libri xi. à captâ per Latinos Constantinopoli usq; ad Andronici junioris obitum, seu ab anno 1204. ad 1341. De eâ tale fert judicium Lipsius *. *Scripsit Historiam pariter ac Nicetas Choniates, sed nequaquam pari castigatione aut industriâ, & vitia plura traxit sui ævi. Superfluit aut evagatur; & res orationesq; proprias miscet indecorè, immò ineptè: judicia tamen ejus crebra, & plerunq; recta: causæ eventuum curiosè posita: pietas inculcata, & multa opportunè ad primam illam causam relegata, id est, ad Deum. Sanè providentiam & fatum non alius scriptor asseruit magis.* Magnam sibi ac Andronico juniori Imp. injuriam à Gregorâ factum esse, veritatemq; rerum gestarum mendaciis plerunq; ac calumniis offuscatam esse acerbè satis conqueritur Cantacuzenus.

* Politic. l. i. c. 9. §. 12.

tacuzenus. Certè cæco affectu eum in Andronici senioris passim abreptum esse partes nullus non agnoscit, *multaque illum de se parùm decorè locutum esse* jure merito notat Cl. Card. Bona *. Ea quæ à Michaele Palæologo usq; ad Catelanorum ab Andronico seniore defectionem libris 4°, 5°, 6°, & 7°. scripsit, ex Georgii Pachymeris Historiâ in compendium redactâ ferè mutuatum esse Gregoram observat Wolfius. Prodiit Gregoræ Historia Lat. interprete Hieronymo Wolfio, *Paris.* 1567. f. *Francofurti* 1568, 1587. f. Gr. Lat. cum Wolfii notis *Basil.* 1562. f. *Genevæ* 1615. f. Fragmenta quædam, quæ in editis exemplaribus libro octavo deerant, Gr. Lat. ad calcem Breviarii Nicephori Patriarchæ CP. edidit Dion. Petavius *Paris.* 1616. 8°.

* Notitia Auctorum lib. de Divin. Psalmod. præmissa.

Oratio in obitum Theodori Metochitæ, prodiit Gr. Lat. ad calcem Metochitæ *Lugd. Bat.* 1618. ad calcem Glycæ *Paris.* 1660.

Commentarius seu *Scholia in Synesium de Insomniis.* Prodierunt cum Synesii Operibus Gr. *Paris.* 1553. Gr. Lat. *ibid.* 1613.

Passio Cordati Corinthii, aliorumque Martyrum Achæorum, Gr. Lat. ab Henschenio & Papebrochio cum notis edita inter Acta Sanctorum, Martii x.

Disputatio contra Palamam præsente Imperatore Joanne Palæologo habita. MS. in Bibliothecâ Augustanâ. Vid. Indicem ejus anno 1675. editum, p. 41.

Technologia Grammatica, atq; Orationes ii. MSS. ibidem. p. 64.

Contra Synodum, quæ pro Palamâ contra Barlaamum & Acindynum sententiam tulit, libri x. quorum Excerpta exstare MSS. in Bibliothecâ Vaticanâ notat Gesnerus.

Demonstratio de emendando tempore Paschatis. MS. in Bibliothecâ Bavaricâ. Summa ejus habetur libro 8°. Historiæ. Alia ejus Opuscula Manuscripta quamplurima ex Bibliothecâ Vaticanâ recenset Ant. Possevinus ad calcem Apparat. sacr. p. 13. *Tractatum illius de Constructione Globi* in Bibliothecâ Regis nostri MS. vidi.

1345. THOMAS DE ARGENTINA, natione Germanus, patriâ Argentoratensis, unde nomen traxit, Theologus Parisiensis, Ordinis S. Augustini Eremita, claruit anno 1345. quo prior Generalis Ordinis in triennium more consueto in Conventu Parisiis habito electus est V. Id. Julii. Anno 1348. in Capitulo Papiensi, atq; iterum 1351. in Basileensi magistratus ei in alia triennia prorogatus est, uti & in Conventu Perusino anno 1354. Obiit Viennæ anno 1357. Extant *Commentaria in* iv. *libros Magistri Sententiarum*, *Argentinæ* 1490. *Venet.* 1564. *Genuæ* 1585. & alibi edita. Cæterùm alius à nostro fuit Thomas de Argentinâ, Ordinis Prædicatorum; qui claruit anno 1495. & scripsit *Sermones, Meditationes, Epistolas, & Quæstiones*: de quibus Trithemius & Simlerus. Ea quidem nondum edita fuisse arbitror.

1347. THEOPHANES, natione Græcus, Archiepiscopus Nicænus, claruit anno 1347. Gregorii Acindyni æqualis. Scripsit insigne *Opus adversus Judæos*, in duos Tomos divisum, & *Concordiam Veteris ac Novi Testamenti* adversùs eosdem: quibus fidei Christianæ veritatem fusè astruit, & Messiam jamdiu advenisse invictè probat. Accuratam simul ac prolixam utriusq; Operis Analysin exhibet Possevinus Apparat. Tom. ii. p. 470. Habentur MSS. in Collegio Societatis Iesu Romano à Fr. Turriano donata. Ejusdem *Poemata* quædam à Gonsalvo Poncio Latinè versa sunt atq; evulgata *Romæ* 1590. 8°. *Epistola doctrinalis ad Sacerdotes suæ provinciæ, quodnam sit Sacerdotis munus, & officium ostendens*; atq; *altera ad Nicænos de Christiani munere*, ubi Acindynistarum æque ac Judæorum consortium fugiendum esse docet, asservantur MSS. in Bibliothecâ Vaticanâ teste Possevino Append. ad Apparat. Sacr. p. 16.

1347. RICHARDUS FITZ-RALPH, seu Richardus Radulphus, gente Hibernus, Patriâ Dundalkensis, aliis tamen Anglus, Theologiæ Professor in Academiâ Oxoniensi, Joannis Baconthorpii discipulus, Edvardo III. Angliæ Regi summo in precio habitus, à quo primùm Decanus Lychefeldensis, dein anno 1333. Cancellarius Oxoniensis constitutus est. Anno 1347. Archiepiscopus

scopus Armachanus in Hiberniâ à Clemente vi. Papâ jure Provisionis renunciatus est, Exoniæ à Joanne Grandisono Episcopo viii. Id. Jul. consecratus. Capitales & ante & post susceptum Episcopatum cum Fraterculis Mendicantibus inimicitiæ intercesserunt; quorum vanam ac superbam paupertatem Oxonii in lecturis Theologicis falsè vellicare solebat, Episcopus verò factus acriori calamo confixit. Quin & in Angliam anno 1356. trajiciens, habitis Londini concionibus, novem contra eos conclusiones evulgavit. Fraterculi eum hæreseos apud Pontificem confestim accusant, & Avenionem citari curant. Illuc profectus, per triennium hæsit; ibiq; nondum finitâ lite decessit anno 1360. xvi. Cal. Decembris.

SÆC. XIV. ab An. MCCC.

SCRIPTA.

Sermones iv. *ad Crucem Londoniensem anno* 1356. *habiti, atq; alii de laudibus S. Deipara.*

Summa, seu libri xix. *adversùs errores Armenorum. Parif* 1612.

Defensio Curatorum adversùs Fratres Mendicantes, seu Oratio coram Papâ & Cardinalibus Avenione anno 1357. habita. Prodiit *Parif.* 1496, 1625. 8°. 1633. & cum Rogerii de Conway defensione Mendicantium adversùs Armachanum apud Goldastum Monarch. Tom. ii. p. 1392. Prodierunt omnia simul ista Opuscula curâ Joannis Sudoris *Parif.* 1511.

Sermonum Liber. MS. extitit penès Cl. Waræum *, & in Bibliothecâ Collegii Novi Oxon. vol. 82. Codex Waræanus penès Cl. Tenisonum nunc asservatur, continetq; innumeros ferè Sermones de Tempore & Sanctis, ab anno 1345. ad 1351. habitos. Voluminis calci adnectuntur, præter orationem præcedentem, *Propositio* ex parte Regis Angliæ in Consistorio pro gratiâ Jubilæi Anglis obtinendâ anno 1344. mense Augusto. *Propositio* ex parte Prælatorum & omnium Curatorum totius Ecclesiæ coram Papâ in Consistorio anno 1350. die v. Julii adversùs Ordines Mendicantes. *Responsio* ad objectiones Mendicantium. *Informationes & motiva.* Domini Armachani super declaratione de illâ extravagante Joanninâ, *Vas Electionis.*

* Comment. de Præsul. Hibern. p. 21.

Commentarius in Sententias. MS. in Bibl. Oriilensi Oxon. vol. 6.

Novum Christi Testamentum Hibernicè conversum ab Armachano in quodam Ecclesiæ suæ muro paulo ante mortem occultatum ac tandem anno 1530. repertum esse memorat Baleus †, qui versionem ab ipsomet Armachano confectam esse non malè conjicit. Integrum enim Bibliorum Codicem ab eodem Hibernicè conversum in Hiberniâ sæculo postremo superfuisse fidem facit Joannes Foxus ‖. Plurimaq; hujusmodi Bibliorum fragmenta in Hibernia passim extare prodit dignissimus Armachani successor Cl. Usserius in Historiæ Dogmaticæ Controversiarum inter Orthodoxos & Pontificios Specimine MS. quod Reverendissimi in Christo Patris ac Domini, Gulielmi Archiepiscopi Cantuariensis favore penès me asservatur.

† Cent. 14. cap. 97.

‖ Martyrolog. anglic. Tom. I. p. 381.

Plura alia recensent Waræus *, & Baleus †. Manuscripta, quæ extant, dabit Jamesius Eclog. par. 2. p. 9.

* De Script. Hibern. l. 1. c. 10.

† Cent. 5. cap. 94. Cent. 14. cap. 97.

JOANNES HONSEMIUS, aliis HOXSEMIUS, natione Belga, Horgardiæ in Provinciâ Leodiensi natus, Philosophiæ & Jurisprudentiæ scientias, quas in Academiis Gallicis hauserat, in Patria publicè professus est, Ecclesiæ Leodiensis S. Lamberti Canonicus & Scholasticus factus. Claruit anno 1348. pro tuendâ Ecclesiæ suæ ditione ad Pontificem Romanum, Galliæ Regem, & Brabantiæ Ducem sæpiùs legatus. *Historiam & res gestas Episcoporum Leodicensium*, ab Ægidio Aureæ Vallis Monacho Cisterciensi superioris sæculi literis consignatam, ipse ab anno 1247. quo desiit Ægidius, ad annum 1348. produxit. Utriusq; Historiam inter ejusdem argumenti Scriptores alios evulgavit Joannes Chapeavillus Leodii 1613. 1348.

1348.

THOMAS BRADWARDINUS, natione Anglus, Hatfeldiæ in agro Suffolciensi (sic Godvinus ‖) Hartfeldiæ in Diœcesi Cicestriensi (sic Baleus *, cui potiùs assentirem) natus, *Doctor Profundus* appellatus, Oxonii in

‖ Com. de Præsul. Angl. par. 1. p. 160.

* Cent. 5. cap. 87.

SÆC. XIV. ab An. MCCC. in Collegio Mertonensi educatus, ubi Procuratoris munere anno 1325. fungebatur, postea Theologiæ Doctoratu insignitus. In aulam à Joanne Stratfordo Archiepiscopo Cantuariensi accitus Edvardi iii. Regis confessionibus præfectus est, Canonicatu Lincolniensi, & Cancellariatu Ecclesiæ Cathedralis Paulinæ Londinensis donatus. Confessionibus regiis admotus, Regem per Galliam arma victricia circumferentem secutus est; vitæ sanctimoniâ & puritate adeò ubiq; conspicuus; ut non defuerint, qui insignes Edvardi victorias hujus potiùs precibus ac pietati, quàm militum fortitudini & ducis solertiæ acceptas referant. Anno 1348. mortuo Stratfordo Archiepiscopus Cantuariensis à Capitulo Cantuariensi electus est; Rege tamen ac Pontifice Joannem Uffordum præponentibus, dignitate quidem tunc temporis excidit: Uffordo verò mense Junio ante consecrationem defuncto, à Capitulo iterum electus est, à Rege simul ac Pontifice confirmatus, & à Bertrando Cardinale Avenione consecratus. In Angliam redux, vix quadraginta diebus consecrationi suæ superstes Londini obiit, Cantuariæ nondum inthronizatus.

SCRIPTA.

De *Causâ Dei & de veritate Causarum contra Pelagium libri* iii. quos ex Prælectionibus Oxonii habitis Mertoneolium suorum rogatu Cancellarius jam Londinensis digessit. Prodierunt curâ Cl. Henrici Savilii *Londini* 1618. f.

Geometrica Speculativa, Parif. 1530. *Arithmetica Speculativa, Parif.* 1502. utraq; simul, *Parif.* 1512.

Tractatus Proportionum, Venet. 1505.

Plura alia Bradwardini Opera inedita recenset Baleus Cent. v. cap. 87. & Altamura Biblioth. Prædicat. p. 133, 489. qui eum Dominicanum fuisse somniat.

1350. FRANCISCUS PETRARCHA, gente Italus, Aretii in Tusciâ, vel, ut alii habent, Ancisæ agri Florentini, majorum Petrarchæ sedis, Patre Florentino exule natus anno 1304. die xx. Julii. Avenione & Carpentorati in Galliâ liberalibus disciplinis institutus est, Dante Aligerio Præceptore usus. Juris studio per quinquennium Montispessulani, per triennium Bononiæ incubuit. Anno 1327. sublato è vivis Patre, qui ad juris scientiam excolendam illum ferè invitum adegerat, Bononiâ Avenionem rediit. A Joanne Cardinale Columnâ inter domesticos ascitus Galliam & Italiam peragravit. Mox amœnam quandam Galliæ vallem, quam incolæ Clausam vocant, decimo quinto lapide ab Avenione remotam, studiis suis sedem delegit. Sede privatâ delitescens, famâ tamen nequaquam delituit vir ingenio, eloquentiâ, facultate Poeticâ, & ignotâ tot sæculis Latinæ linguæ elegantiâ sæculi sui Princeps: nec minùs pius quàm doctus, qui solutos ævi sui, & inprimis aulæ Romanæ, mores acri calamo flagellavit. Nondum annos 36. natus, Romam & Lutetiam uno eodemq; die ad lauream accipiendam evocatus est. Romam profectus, anno 1341. die Resurrectionis Dominicæ, Id. April. in Capitolio adstante Senatu ingentiq; procerum Romanorum & advenarum catervâ ab Urso Senatore laureâ redimitus est: Clausam repetiturus Ecclesiæ Parmensis Archidiaconatum donum accepit. Latibulo demum Gallico egressus, ac plura loca circumvagatus, jam senex Patavinum Canonicum egit. Cardinalis etiam à Benedicto xii. creandus, nisi sororis suæ, virginis elegantissimæ, stuprum Pontifici denegasset: sint licèt, qui Petrarchæ nullam fuisse sororem contendant. Claruit anno 1350. Summis Orbis Christiani Principibus, qui ab eloquenti Petrarchæ Musâ celebrari certatim ambiebant, præcharissimus, Arquatæ in agro Patavino consenuit, ibiq; tandem apoplexiâ correptus obiit anno 1374. die xiv. Julii septuagenario unico die minor; insigni pompâ elatus, & magnifico sepulchro conditus. Unicum de eo Erasmi elogium apponam. *Reflorescentis*, inquit *, *eloquentiæ Princeps apud Italos videtur fuisse Franciscus Petrarcha, suâ ætate celebris ac magnus: nunc vix est in manibus: ingenium*

* Ciceronian.

ingenium ardens, magna verum cognitio, nec mediocris eloquendi vis. Est tamen in eo ubi desideres linguæ Latinæ peritiam, & tota dictio resipit sæculi prioris horrorem. SÆC. XIV. ab An. MCCC.

OPERA.

DE *Vitâ Solitariâ libri.* ii.

De Remediis utriusq; fortunæ libri ii. quos, antequam castre tur, legi prohibet Index Romanus. Prodierunt seorsim *Lugduni* 1577. 8°.

De otio Religiosorum libri ii.

De verâ sapientiâ Dialogorum libri ii.

De contemptu mundi sive Secretorum Dialogi iii.

Psalmi Pœnitentiales vii.

De republicâ optimè administrandâ liber.

De officio & virtutibus Imperatoris liber.

Rerum memorandarum libri iv.

Epitome vitarum virorum illustrium. Prodiit cum præcedente Opere *Basil.* 1563.

De pacificandâ Italiâ exhortatio.

Ad veteres Rom. resp. defensores oratio.

De libertate capessendâ hortatoria.

De obedientiâ & fide uxoriâ.

De Avaritiâ vitandâ Oratio.

Itinerarium Syriacum.

De rebus familiaribus Epistolarum libri viii.

Epistolarum ad quosdam ex veteribus illustriorum liber.

De rebus senilibus & familiaribus Epistolarum libri xvi.

Epistolarum variarum liber. Ex Epistolis Petrarchæ, xv. quæ de Juribus Imperii Romani contra Papam agunt, habentur apud Goldastum Monarch. Tom. ii. p. 1345. & seorsim prodierunt *Argentinæ* 1555. 4°.

De sui ipsius & aliorum ignorantiâ liber. Prodiit seorsim *Genevæ* 1609. 12°.

Apologia contra Gallum.

Invectivarum contra Medicum quendam libri iv.

De laureâ sumendâ consolatoria Epistolæ libris v.

Bucolicorum Eclogæ xii. *Basil.* 1546.

Africa, sive de Bello Punico libri ix. *.net.* 1570. 4°.

Epistolarum metricarum libri iii.

Testamentum.

Poemata plurima linguâ Thuscâ, quæ ob amorem Lauræ juvenis adhuc lusit. *Venet.* 1515, 1545. 4°. 1553. 4°. 1596. 8°.

Prodierunt omnia Petrarchæ Opera in iv. Tomos distincta *Basil.* 1554, 1581. Prodierunt antea ex iis multa *ibid.* 1496. f.

Itinerarium ad sepulchrum Domini. MS. in Bibliothecâ Collegii Novi Oxon. cod. 181. num. 3. *Tractatus de Florentiâ,* MS. in Bibl. Magdalenensi Oxon. cod. 152. *De Gualtero Marchione & Grysildâ ejus uxore* liber, MS. in Bibliothecâ S. Benedicti Cantab. cod. 4. 85.

Liber de Vitis Cæsarum & Pontificum Romanorum usq; ad sua tempora, atq; *alius de Herculum numero,* habentur MSS. in Bibliothecâ Vaticanâ. Prior prodiit Italicè *Venet.* 1534. 8°.

Liber de Casibus virorum illustrium, & Epistolarum familiarium libri xv. nondum editi, extant MSS. in Bibliothecâ Colbertinâ, teste Oudino Supplem. p. 620.

Ars Punctuandi, MS. in Bibliothecâ Augustanâ. Index MSS. Bibl. August. p. 5c.

Plura de Petrarchâ, ejusq; scriptis, Lectorem affatim edocebit Jac. Philippus Thomasinus, Episcopus Æmoniensis, in Petrarchâ redivivo, *Patavii* secundâ vice edito 1650.

JOANNES BECANUS, sive *de* BEKA, natione Belga, Ecclesiæ Ultrajectinæ Canonicus, claruit anno 1350. Scripsit, ad Gulielmum Hollandiæ 1350.

SÆC. XIV. ab An. MCCC. Comitem, *Chronicon Ecclesiæ & Episcoporum Ultrajectensium, Comitumq; Hollandiæ*, à temporibus S. Willibrordi, primi Episcopi, usq; ad annum 1346. Continuavit id ad annum 1524. Gulielmus Hedam, Decanus Harlemensis, & Præpositus Arnhemiensis. Prodiit cum Hedami Continuatione, & Bernardi Furmerii notis, *Franekeræ* 1611. 4°. sed multis mendis scatet hæc editio. Auctior ac longè emendatior est, quæ cum Arnoldi Buchellii notis historicis, & duplici Appendice Lamb. Hortensii & Suffridi Petri, prodiit *Ultrajecti* 1643. f.

1350. ALBERICUS DE ROSATE, sive *Roxiati*, à patriâ *Bergomensis* vulgò appellatus, Juris Pontificii Doctor. Claruit anno 1350. Extat *Commentarius in librum sextum Decretalium, & de statutis libri* iv. inter Tractatus illustrium Jurisconsultorum *Venet.* 1584. item *Dictionarium Juris Civilis & Canonici*, *Venet.* 1573, 1601.

1350. NICOLAUS CABASILAS, Nili Cabasilæ Thessalonicensis, aliorumq; duorum Archiepiscoporum ex sorore nepos, primùm quidem Sacellii Curator; quo munere perfungens, missus est à Joanne Patriarchâ CP. anno circiter 1346. ad Cantacuzenum Imp. ut imperium deponere ei persuaderet. Anno 1347. à Cantacuzeno Constantinopolim recèns expugnatam ingresso ad Annam Imperatricem in Palatium legatus est; ut pacis conditiones ei à victore latas proponeret. Mortuo demum Nilo patruo, ei in sede Thessalonicensi successit. Claruit anno 1350. Scriptor sanè doctissimus, Latinorum verò hostis acerrimus. De tempore obitûs silent Autores.

SCRIPTA.

Liturgiæ Expositio, seu *Compendiosa interpretatio in Divinum Officium.* Extat Gr. Lat. in Auctuario Patrum *Paris.* 1624. Tom. ii. p. 200. Latinè prodierat *Venet.* 1545. *Antverp.* 1560.

De Vitâ in Christo libri vi. in quibus præcipuè agitur de vi & virtute trium Sacramentorum, Baptismi, Confirmationis & Eucharistiæ. Latinè eos vertit, & cum Philippi Solitarii Dioptrâ, & Gretseri notis edidit Jac. Pontanus *Ingolstad.* 1604. 4°.

Oratio contra Fœneratores, Lat. à Pontano edita *ibidem*. Prodiit eadem Græcè, mutila *Augustæ Vindel.* integra cum Oratione S. Epiphanii in sepulturam Christi, *Samoscii* 1604. 4°.

Habentur omnia Nicolai Opera hactenus recensita Latinè in Bibliothecâ Patrum Tom. xxvi.

Encomium S. Theodoræ viduæ. Gr. Lat. apud Henschenium April. v.

Commentarius in librum tertium magnæ Constructionis Ptolemæi. Prodiit *Basil.* 1530. f.

Index MSS. Bibl. August. p. 85. *Schemata quædam Astrologica* habentur MSS. in Bibliothecâ Augustanâ.

Observationum in visionem iv. *animalium Ezechielis liber*, extat Gr. MS. in Bibliothecâ Vaticanâ.

Librum Nicolai *de Processione Sp. S. adversùs Latinos*, aliumq; ejusdem argumenti *contra Thomam Aquinatem* memorat Leo Allatius de Consensu l. 2. c. 18. §. 9. qui plura alia ejusdem Opuscula MSS. recenset Dissert. de Nilis p. 55.

1350. JOANNES THAULERUS, natione Germanus, Ordinis Dominicani in Conventu Coloniensi Monachus. Vixit circa an. 1350. & Argentorati pariter ac Coloniæ concionibus inclaruit. Scripsit vernaculo sermone Opuscula complura, pietati & devotioni inservientia: difficillimis sententiarum ambagibus & obscuro stylo, recepto mysticorum Theologorum more, usus. Scriptorum illius præcipua ex Germano idiomate in Latinum vertit Laurentius Surius, atq; edidit ordine sequenti.

Conciones de Tempore.

Conciones de Sanctis. Utræq; simul prodierunt *Lugduni* 1557.

De veris virtutibus, & institutionibus divinis, seorsim *Colon.* 1587.

Epistolæ

Epistolæ piæ.
Prophetia de plagis nostri temporis.
Cantica spiritualia animæ Deum amantis.
De novem rupibus, sive gradibus Christianæ perfectionis.
Speculum lucidissimum, & exemplar D. N. Jesu Christi.
Convivium M. Echardi jucundum & pium.
Colloquium Theologi & Mendici.
Oratio fidelis præparatoria ad mortem.
Præparationes V. notabiles ad mortem fœlicem.
De X. cæcitatibus, & xiv. divini amoris radicibus libellus.

Quæ quidem omnia, exceptis Sermonibus, non tam Thauleri sunt Opera, quàm ex Thauleri aliorumq; scriptis contexta. Utcunq; sub Thauleri nomine prodierunt, *Colon.* 1548. 8°. 1603. 4°. 1572.

ROGERUS CONNOVIUS, seu de *Conway*, gente Anglus, Patriâ Cambro-britannus, ex Connovio antiquissimo oppido littorali originem & cognomen sortitus. Juvenis adhuc in Familiam Franciscanam adscitus, ad Academiam Oxoniensem à consodalibus Minoritis missus est. Theologiam ac Philosophiam Scholasticam probè edoctus, infulas Doctorales & egregiam eruditionis famam retulit. Quo nomine primarius Theologiæ professor, ac demum totius Angliæ Minister Provincialis a suis constitutus est. Claruit anno 1350. Ingens tunc temporis inter Clerum Secularem atq; Ordines Mendicantes exardescebat controversia de Confessionibus audiendis, aliisque Pastoris muneribus obeundis, quæ Mendicantes conculcatâ Canonum autoritate sibi passim arripuerunt. Cleri causam egit Richardus Archiepiscopus Armachanus. Pro Mendicantibus in arenam descendit Rogerus noster, qui *de Confessionibus per Regulares audiendis contra informationes Armachani librum* edidit. Prodiit is unà cum Armachani opere *Paris.* 1496, 1511. & apud Goldastum Monarch. Tom. ii. p. 1392. Ejusdem *Quæstiones* iii. *de Christi paupertate & dominio temporali* MSS. penès Waddingum extiterunt. Reliqua illius scripta enumerant Baleus Cent. vi. cap. 7. & Waddingus de Scriptor. Ord. Minor. p. 312. Cæterùm Rogerus Londini obiit anno 1360. in Cœnobio Minoritarum sepultus. 1350.

INNOCENTIUS VI. *Stephanus* antea appellatus, gente Gallus, Patriâ Lemovicensis, Alberti filius, Juris utriusq; Doctor, primùm causarum Auditor in Palatio Apostolico, dein Noviodunensis, postea Claromontanus Episcopus, Pœnitentiarius major, & Cardinalis Episcopus Ostiensis, demum anno 1352. Pontifex Romanus Avenione electus die xviii. coronatus xxx. Decembr. Anno 1355. Carolum iv. Imp. Italiam cum exercitu ingressum Romæ à Cardinalibus coronari permisit, eâ tamen lege, ut Urbem pedes intraret, datoque juramento promitteret, Italiam sese mox deserturum, nec rediturum deinceps donec à Pontifice accerseretur. Conditiones non aspernatus est vecors Imperator, juramentum præstitit, & ambitioni pontificiæ Imperii majestatem submisit. Anno 1359. Innocentius primus omnium Pontificum à Romanis impetravit, ut sibi Senatorem ipsis præficere liceret. Obiit Avenione anno 1362. die xii. Septembr. Villanovæ apud Carthusianos sepultus. Extant *Epistolæ* ii. de celebrandis Festis S. Augustini & S. Edwardi Regis in Anglia, Concil. Tom. xi. p. 1930. *aliæ* xxiii. apud Bzovium ad an. 1353, &c. *aliæ* xxx. apud Waddingum Annal. Minor. ad an. 1353, &c. *aliæ* LXXX. ibid. in Regesto Pontif. p. 27. *Epistolarum volumina* xv. aliis xix. in Bibliothecâ Vaticanâ MSS. asservari dicuntur. 1352.

GREGORIUS PALAMAS, genere Asianus, in aulâ imperatoriâ educatus; postquam maturuit, spretis Palatii honoribus, divenditisq; & in Pauperes distributis facultatibus, cum duobus fratribus ad montem Atho secontulit, ubi decennium plusquam Monasticæ vitæ impendit; quin & aliud decennium in Berrhææ Scete exegit. Morbo tandem debilitatus, ut vires repararet, 1354.

SÆC. XIV. ab An. MCCC. parare, Thessalonicam petiit, eo circiter tempore, quo Barlaamus Monachos lacessere incœpit. Monachis ducem atq; advocatum sese præbuit Palamas, Barlaamum hæreseos & calumniæ accusat, ipse [illegible] ab altero insimulatus. Res ad Synodum defertur. Utriq; silentium imponitur. Mox tamen rerum summâ ad Cantacuzenum delatâ, Palamas qui eo familiarissimè utebatur, Barlaamum crebris Synodis condemnari, neutiquam verò sententiam propriam de lumine Thaboritico confirmari obtinuit. Anno circiter 1347. fervente inter Cantacuzenum & Palæologum Impp. bello Joannes Patriarcha Palamæ, quem throno suo insidiari suspicatus est, Cantacuzenum anathematizare jussit; recusantem communione ejecit, & carceri inclusit. Captâ à Cantacuzeno Constantinopli Palamas ab Annâ Imperatrice carcere eductus est, & ad Victorem legatus, ut iras ejus adversùs Palæologorum gentem monitis leniret. Joanne Patriarchâ ejecto, ac statim defuncto, ipse à Cantacuzeno Patriarcha designatur, Episcopis tamen Isidorum potiùs optantibus, dignitate excidit: quo quidem tempore à Clericis quibusdam CPP. Joannis Patriarchæ sectariis confectus videtur Tomus ille qui apud Leonem Allatium de Consensu l.2.c.16.§.4. Gr.Lat. legitur, quo Isidorus pariter ac Palamas anathematizantur. Postea Archiepiscopus Thessalonicensis ab Isidoro Patriarchâ Cantacuzeni Imp. jussu consecratus est, circa annum (si rectè conjicio) 1354. sed à Præfectis Urbis non admissus, sedem nunquam obtinuit. In Lemnum igitur secedens, pingui otio Imperatoris beneficio fruebatur. Paulò post à Cantacuzeno & Callisto Patriarchâ evocatus contra Barlaamitas & Acindynistas in Synodo CP. strenuè disputavit; & utrosq; Synodicâ sententiâ damnari effecit. Quando obierit non liquet. Vir, teste Cantacuzeno *, τῶν ἄλλων, οὐ λόγοις μόνον, ἀλλὰ καὶ [illegible], *qui non in dicendo solùm eximius, sed etiam Theologicis literis præ aliis eruditissimus fuit.*

* Hist. l. 2. c. 40.

SCRIPTA.

O*Rationes demonstrativæ* ii. *de processione Spiritûs Sancti contra Latinos.* Prodierunt Gr. Londini absq; anni notatione in 4°.

Refutatio Expositionum seu Epigrapharum Joannis Vecci. Extat Gr. Lat. apud P. Arcudium inter Opuscula aurea *Romæ* 1630. 4°.

Prosopopœia, sive *Orationes* ii. *judiciales mentis corpus accusantis, & corporis sese defendentis, unà cum Judicum sententiâ.* Prodiit Græcè à Turnebo edita *Paris.* 1553. 4°.

Orationes ii. *in Transfigurationem Dominicam.* Habentur unà cum Prosopopœiâ Latinè in Bibliothecâ Patr. Tom. xxvi.

Index Bibl. August. p. 27. *Consideratio plenior in Transfigurationem Domini*, & *Epistolæ.* MSS. Gr. in Bibliothecâ Augustanâ. *Expositio Fidei Orthodoxæ:* MS. ibidem.

1354. GEORGIUS LECAPENUS, instituto, ut videtur, monachus, diu in Thessalia vixit, Gregorio Palamæ familiaris: claruit circa an. 1354. Extat liber *de constructione verborum* græcè *Venet.* 1526. 8°. & eodem anno eademq; forma *Florentiæ.* Scripsit etiam *Epistolas* plures, MSS. in Biblioth. Bavaricâ ac Regis Galliæ, item *de Artificio grammatico, de verborum significationibus*, MS. in Bibliothecâ Augustanâ. *Historiam, Carmina Iambica*, Libanii *Epistolas elegantiores* numero cclxiv. selegit, & in unum volumen redegit, de quibus omnibus vide quæ habet Cl. L. Allatius diatr. *de Georgiis & eorum scriptis* p. 363.

Index MSS. Bibl. August. p. 64.

1354. CALLISTUS, montis Atho Monachus, Cœnobii Iberorum sodalis; fervente adhuc inter Palæologum & Cantacuzenum bello, à Monachis legatus est Constantinopolim, ut pacem suaderet, ubi ab Annâ Imperatrice & Joanne Patriarchâ malè habitus est. Anno circiter 1354. Patriarcha Constantinopolitanus à Cantacuzeno Imp. renunciatus est. M. Freherus quidem in Chronologiâ suâ Patriarchatum à Callisto inchoatum ad annum 1360. refert: verùm errore manifesto. Præterquam enim quòd Callistus à Cantacuzeno adhuc

Imperii

Imperii clavum tenente Patriarcha constitutus sit, obiit ille post exactum ab exauthoratione Cantacuzeni (quæ contigit anno 1355.) annum integrum, sedem CP. biennio circiter moderatus. Ineunte, ut videtur, anno 1355. à Cantacuzeno Imp. ut Matthæum filium imperiali coronâ indueret, rogatus, obsequium denegavit, & in Xamantis Monasterium secessit: cúmq; ad munus Patriarchale redire renuisset, Patriarchatu submotus est, substituto Philotheo. Joanne Palæologo paulò post rerum potito, sedi suæ restitutus est; atq; anno sequente ad Elizabetham Cralis Serviæ Principis viduam pacis confirmandæ gratiâ legatus; ubi apud Pheras Serviorum metropolim diem supremum obiit. Extat Gr. Lat. *Homilia in exaltationem pretiosæ & vivificæ crucis*, apud Gretser. de Cruce Tom. ii. p. 1347. Idem Freherus meminit alterius Callisti Patriarchæ CP. ad an. 1406. Hujus an superioris sit ista Homilia, viderint eruditi; uti & *Oratio in Dormitionem Deiparæ*, atq; *alia in Decollationem S. Joannis Baptistæ*; quæ Gr. MSS. extant in Bibliothecâ Cæsareâ, teste Lambecio Comment. l. 4. p. 62. Junioris Callisti esse videtur *Opus de Vitâ Monasticâ*, quod habetur Græcè MS. in Bibliothecâ Barbarinâ, teste Allatio de Consensu l. 2. c. 18. §. 13.

SÆC. XIV. ab An. MCCC.

Cantacuz. Hist. l. 4. c. 16, 50.

PETRUS DE COLUMBARIO, à nonnullis dictus *Petrus Bertrandus junior*, Ecclesiæ Romanæ Cardinalis, Episcopus Ostiensis & Velitrensis. 1355.
Claruit anno 1355. quo missus est ab Avenione Romam ab Innocentio VI. Pontifice, ut Carolum IV. Imperatorem ioungeret & coronaret; quod quidem fecit ipso die Paschatis ejusdem anni. Extat *Historia* itineris istius, & ad Avenionem reditûs, titulo *Itineris Romani*, apud Labbeum Biblioth. Nov. MSS. Tom. i. p. 354.

NICOLAUS EYMERICUS, Gente Catalaunus, Patriâ Gerundensis, 1356.
ordinis prædicatorum Inquisitor generalis religionis per totam Regis Aragoniæ ditionem ab Innocentio VI. Pontifice anno 1356. constitutus est. Anno 1371. Capellanus, & summus causarum Judex à Gregorio XI. Avenione creatus. Anno 1375. multa Raymundi Lulli dogmata ab eodem Pontifice hæreseos damnari effecit. Obiit Gerundæ in Conventu S. Dominici die iv. Januarii anno 1399. Extat *Directorium Inquisitorum* in tres partes divisum, cum Commentariis Francisci Pegnæ editum, *Venet.* 1595. f. *Romæ* 1578, 1587. *Barcinone* antea anno 1503. excusum. Complura alia Eymerici scripta adhuc inedita, enumerat Ambrosius de Altamura Biblioth. Prædicat. p. 142. Oudinus Supplem. p. 667.

DEMETRIUS CYDONIUS, sive Cydo, Patriâ Byzantinus, Raph. 1357.
Volaterrano Thessalonicensis, Cantacuzeni Imp. Aulicus inter primos conspicuus, & præ aliis charus, quippe Rerum privatarum Comes, & secretarum Consiliarius. Cùm Cantacuzenus biennio circiter ante purpuram depositam secessum & vitam Monasticam meditaretur; Demetrius & Nicolaus Cabasilas rem eandem in animo habuerunt, uterq; σοφίας μὲν εἰς ἄκρον τῆς ἔξωθεν ἐπειλημμένοι, οὐχ ἧττον δὲ καὶ ἔργοις φιλοσοφοῦντες, καὶ τὸν σώφρονα βίον, καὶ οὐδὲ ἐν τῷ γάμῳ τυχὸν, ἀπηλλαγμένοι ἡρημένοι. Claruit noster anno 1357. Monasterium unà cum Cantacuzeno Imp. Ingressus. Desertâ Patriâ, Mediolani latinis literis, & Theologiæ operam dedit. Tandem erogatis in pauperes bonis, in Cœnobio quodam Cretensi vitam traduxit, & cum morte commutavit.

Cantacuz. Hist. l. 4. c. 16.

SCRIPTA.

De excerandis Dogmatibus Gregorii Palamæ liber, in quo omnes illius hæreses ex scriptis ejus excerptas recenset.

De Processione Spiritûs S. liber in Capita xiii. distributus. Prodiit uterq; à Petro Arcudio inter Opuscula aurea Gr. Lat. cum notis editus *Romæ* 1630.

Oratio deliberativa ad Græcos de non reddendâ Callipoli. Gr. Lat. cum notis apud Combefis. Auctuar. Nov. Tom. ii. p. 1221.

Oratio

SÆC. XIV. ab An. MCCC.

Oratio deliberativa ad eosdem de non reddendâ Callipoli postulante Amurate Turcorum Rege. Gr. Lat. ibid. p. 1283.

Oratio pia de morte contemnendâ, quæ sub Cydonii cujusdam nomine Gr. Lat. unà cum Hermiæ Διασυρμῷ prodiit *Basil.* 1552. & inter alia ejusdem argumenti Opuscula, ibid. 1559. cum Wolfii Scholiis 1577, 1586. Demetrii nostri esse non malè censeri possit. Habentur enim MSS. in Bibliothecâ Augustanâ Orationes Demetrii Cydonii plures de eodem argumento.

Index MSS. Bibl. August. p. 82.

Epistola ad Barlaamum contra Processionem Sp. S. ex Filio. Extat Lat. apud Canisium Tom. vi. p. 4. & in Bibliothecâ Patr. Tom. xxvi.

Richardi sive Ricoldi, Monachi Dominicani, *Confutatio Alcorani*, à Demetrio *Græcè versa*, prodiit unà cum Alcorano *Basil.* 1543, 1555. f.

Liber de Contemptu Mundi, S. Thomæ Aquinatis summa adversùs Gentes, & Summæ Theologicæ partes prima ac secunda, quin & *S. Anselmi Cantuariensis Liber de Processione Spiritùs S. & Epistola de tribus quæstionibus ad Valerianum Numburgensem Episcopum, Græcè versa*; *De Processione Sp S. libri* ii. alter Apologeticus pro S. Thomâ adversùs Nicolai Cabasilæ Elenchos, alter ad amicum quendam, qui id ab eo perquisierat, *Liber de Vitâ, doctrinâ, & miraculis D. Thomæ*, aliaq; plura Opuscula, à Leone Allatio de Consensu l. 2. c. 18. §. 5. R. Volaterran. Comment. l. 15. p. 537. Possevin. Apparat. Sacr. Tom. i. p. 418. atq; aliis, memorantur.

1357. RANULPHUS HIGDENUS, seu *Hikeden*, vulgò CESTRIENSIS dictus, natione Anglus, in Occidentali Insulæ regione natus, Ordinis Benedictini Monachus in Cœnobio Cestriensi, claruit anno 1357. Obiit grandævus anno 1363. sexagesimo quarto Monachatûs sui anno. Cùm ingentem Historicorum, præsertim verò Anglicorum, supellectilem congessisset, ipse Historiæ ab Orbe condito scribendæ animum adjecit. Illam itaq; ex variis Historicis eleganter admodùm concinnavit, integras ac prolixas illorum lacinias intexens, appositis tamen singulorum, à quibus sunt acceptæ nominibus, adjunctâq; ab Abrahami temporibus marginali annorum supputatione; adeò ut vix aliam quàm Compilatoris gloriam meruerit, nisi quòd libro ultimo multa è suo penu inseruerit. Compilatoris tamen munus tam egregiè præstitit, ut pauci admodùm è nostratibus Historici fide, gravitate ac judicio cum eo sint conferendi. Operi suo *Polychronici* nomen indidit; totumq; in septem libros juxta numerum ætatum mundi, ac dierum quibus orbis creatus est, distribuit. Primus liber nonnihil topographicam Orbis descriptionem exhibet. Secundus ab Orbe condito ad Captivitatem Judæorum Babylonicam progreditur. Tertius à transmigratione Babylonicâ ad Christi adventum. Quartus à Christo nato ad Saxonum in Angliam adventum. Quintus à Saxonum appulsu ad adventum Danorum. Sextus ad irruptionem Normannorum. Septimus ad sua usq; tempora, annum verò 1357. Quòd si nonnulli Codices Historiam ulteriùs producant, quales mihi nonnunquam in manus inciderunt, id ab alienâ manu accessisse censendum est; Ipse enim Ranulphus in præfatione totius Operis se ad istum annum Historiam deducturum esse pollicetur; & in illo desinit Versio Operis Anglicana paulò post Ranulphi obitum confecta. Ex quamplurimis, quos vidi, Historiæ illius Codicibus MSS. longè pulcherrimus est, qui in Collegio Gonvilii & Caii (cujus ipsemet alumnus fui) asservatur. Ranulphi Polychronicon jussu nobilis viri Thomæ de Barkeley Anglicè vertit Joannes de Trevisa, Sacerdos Cornubiensis, ac Vicarius de Barkely; qui & multis aliis scriptis, inprimis verò integrâ utriusq; Testamenti versione Anglicâ, inclaruit. Polychronici versioni ipse nonnulla, appositâ tamen semper distinctionis notâ, de suo intexuit, præsertim contra Monastici Ordinis petulantiam ac superstitiones quas sæpiùs exagitare solet. Versionem ad finem perduxit, uti ex notâ calci adnexâ patet anno 1387. die 8°. Aprilis: adeò ut palàm lapsus sit seu incuriâ seu errato Typographico Caxtonus, qui in fine versionis à se typis impressæ adnotavit eam finitam esse anno 1357. Illam enim immutato paululum Anglicæ linguæ Archaismo, & à seipso ad annum usq; 1460. Edwardi IV. Regis primum, continuatam typis

typis impressam evulgavit Londini 1482. f. Gulielmus Caxtonus, qui sub Edwardo Rege dicto claruit, primusq; omnium artem typographicam Angliæ intulit. Ipsamet autem Joannis de Trevisæ Versio, à Caxtono nondum perpolita extat MS. in instructissimâ RR. Viri Tho. Tenisoni, Theologi nostratis doctissimi, Bibliothecâ. Cæterùm præter Polychronicon supra memoratum, Ranulphus, quem alii *Radulphum* vocant, noster conscripsit *Distinctiones Theologiæ*; *Speculum Curatorum*, quod MS. extat in Bibliotheca Collegii Baliolensis Oxon. cod. 69. *Expositionem super Job*, *In Cantica Canticorum*, *Sermones per annum*, atq; alia quædam, quæ a Baleo * recensentur. Ut id etiam obiter notem, Joannis Trevisæ versionem Bibliorum Anglicam, quam Domini sui Thomæ de Barkeley mandato confecit, etiamnum MS. extare veri non est absimile. Cl. enim Jamesius † tria versionis totius Bibliæ Anglicanæ longe ante Wiclefum confectæ exemplaria MSS. in Oxoniensis Academiæ Bibliothecis asservari prodit.

SEC. XIV. ab An. MCCC.

* Cent. 6. c. 12.

† Corruptio Patrum par. 2. cap. 24.

GREGORIUS DE ARIMINO, gente Italus, civitate Ariminensis, Doctor Theologiæ Parisiensis, Ordinis Augustiniani Eremita & post Thomæ de Argentinâ mortem Prior Generalis, in Comitiis Montispessulani habitis anno 1357. die xxiv. Maii electus. Obiit Viennæ anno sequente, communem cum Thoma Argentinensi tumulum sortitus. Extant *Commentaria in libros primum & secundum Sententiarum*, *Valentiæ* 1500. *Venetiis* 1503. edita. *Additiones in Scriptum ejus super Sententias*, *Venet.* 1522. *Commentaria in Epistolas S. Pauli, & S. Jacobi Canonicam*, & *Liber de Usuris*, *Arimini* 1522. *Librum de Formis*, *Tractatum de moribus Venetorum*, & alium *de conditionibus Florentinorum*, memorat Jos. Pamphilus Chron. Ord. Erem. p. 58. Sermones de Tempore, & Sanctis accensent Simlerus, aliiq;. 1357.

ALPHONSUS VARGAS, natione Hispanus, Patriâ Toletanus, Ordinis Augustiniani Eremita, Philosophiam ac Theologiam in Academiâ Parisiensi per decennium professus, primò Ussamensis, dein Pacensis Episcopus, tandem Archiepiscopus Hispalensis factus est. Claruit anno 1358. Obiit Hispali anno 1359. die xiii. Octobr. seu, ut alii volunt, anno 1366. die xxvi. Decembr. Extant *Commentaria in librum primum Magistri Sententiarum*, (discipulis dictata Lutetiæ anno 1345.) *Venetiis* 1490. excusa. *Quæstiones in Aristotelis libros tres de Animâ*, *Vincentiæ* 1608. *Venet.* 1566. 1358.

NILUS, Metropolita Rhodius, Latinorum hostis acerrimus, Gregorii Palamæ sectarius, vixit forsan (neq; enim certam ejus ætatem indagare potui) circa an. 1360. Barlaamo & Acindyno si non ætate par, saltem non diu posterior: desinit enim in Synodo CP. ab Isidoro Patriarchâ habitâ, (quam quidem Nonam appellat) quæ Barlaamum condemnavit. An idem sit Nilus, qui juxta Freheri Chronologiam anno 1378. factus est Patriarcha CP. dicere non habeo. Ex parte eorum stetit, qui Barlaamitas damnarunt tanquam mentientes, modisq; omnibus insanientes, ὡς ἀνοήτους μᾶλλον τῶν ἄλλων ἁπάντων, uti ipse loquitur. Extat tum Græcè tum Latinè *Enarratio Synoptica de Sanctis & Oecumenicis Synodis* ix. à Justello patre edita ad calcem Nomocanonis Photiani *Paris.* 1615. 4°. à Justello filio in Bibliothecâ Juris Canonici *ibid.* 1661. f. Tom ii. p. 1155. *Oratio ejusdem in sanctam Matronam* ex insulâ Chio oriundam Gr. Lat. à Leone Allatio evulgata est. 1360.

THOMAS STUBBS, sive STOBÆUS, natione Anglus, Patriâ Eboracensis, Ordinis Dominicani Monachus, S. Theologiæ Doctor. Claruit anno 1360. Obiit post annum 1373. Scripsit *Vitas* seu *Chronicon Archiepiscoporum Eboracensium*, à S. Paulino ad Joannis Thoresbeii obitum, seu à primâ sedis fundatione usq; ad annum 1373. Extat istud Chronicon inter x. Scriptores Angliæ à Cl. Twisdeno editos *Londini* 1652. f. p. 1685. Quamplurima ejusdem scripta Theologica, adhuc inedita, recensent Baleus Cent. vi. c. 36. Pitseus æt. xiv. p. 512. Altamura Biblioth. Prædicat. p. 125. 1360.

SÆC. XIV. ab An. MCCC. 1360.

JOANNES WICLEFUS, natione Anglus, in septentrionali Insulæ parte natus, Oxonii in Collegio Mertonensi educatus, cujus primùm Scholaris, dein Socius fuit, Collegii Cantuariensis ac Baliolensis præfecturæ tandem admotus; Philosophus insignis, Theologus omnibus numeris consummatissimus; nec minùs vitæ sanctimoniâ & morum castitate, quam doctrinâ eximius. Theologiam Scholasticam ad unguem edoctus, inprimis verò Occami, Lincolniensis, atq; Armachani studiosus lector; postquam Doctoratûs insignia tulisset, Theologiam in Academiâ Oxoniensi publicè professus est; demum Ecclesiæ de Lutterworth in Provinciâ Lecestrensi Rector factus. Claruit anno 1360. quo circiter tempore ingravescentes ævi superstitiones, immanem, Ecclesiæ tamen jamdiu inolitam, Romani Pontificis tyrannidem, erronea fidei dogmata in Scholis passim recepta, & turpissimam vitiorum labem ab omnibus admissam, à plerisq; etiam defensam, voce ac scriptis acriter oppugnare cœpit, præsertim verò Regiæ potestatis atq; Ordinis Ecclesiastici jura contra immanes Pontificis Romani & Fratrum Mendicantium usurpationes constanter pariter ac eruditè propugnavit. Eò impudentiæ enim tunc temporis devenerat arrogantia Pontificia, ut Regi in Ecclesiasticis rebus nulla, in sæcularibus nonnisi dimidiata, authoritas conservaretur; plusq; emolumenti ex Angliâ reciperet curia Romana quàm Regia. Receptam autem Ecclesiæ disciplinam omniaq; Cleri jura penitus everterunt importuna Fraterculorum Mendicantium colluvies, qui Ecclesias circumvagati in Presbyterorum Parochialium munera involarunt, & Episcopali regimini, pristinisve Ecclesiæ canonibus subjici noluerunt. Tam insanam Pontificis & Fraterculorum ambitionem ac tyrannidem summâ, quâ pollebat, facundiâ oppugnavit Wiclefus; & utramq; ex Ecclesiâ eliminandam esse docuit. Adhæc Christianæ fidei dogmata nativâ atq; infucatâ sui simplicitate induta plebi tradidit; & fabularum & nugarum loco, quibus hactenus ferè sæculis postremis infuscati fuerant Christiani rudiores, S. Scripturæ oracula passim prædicavit, linguâq; vernaculâ populo legenda dedit. Haud mirum itaque, si ingentem exinde apud bonos gratiam, apud malos invidiam inierit. Edwardus III. ac Richardus II. Angliæ Reges illum sibi charissimum habuerunt; quorum ille Wiclefum in exteras regiones legatum misit, iste sacris domesticis admovit; uterq; autem in tutandis Regiæ potestatis juribus doctrinam ejus ac consilium in subsidium vocârunt. Sanè Wiclefi autoritate ac favore apud summos Regni proceres factum est; ut plures atq; acriores adversùs Pontificis Romani usurpationes ac Fratrum Mendicantium petulantiam leges sub hisce duobus Regibus sancitæ fuerint, quàm à Gulielmi Normanni temporibus ad excussum usq; penitus sub Henrico VIII. Papale jugum. Nec minùs apud plebem quam supremos Regni Ordines potuit Wiclefus; adeò ut *Discipulos ejus multiplicatos esse nimis, & implevisse ubiq; orbem regni*; quin & *in tantum in suis laboriosis dogmatibus prævaluisse, quod mediam partem populi, aut majorem partem suæ sectæ adquisierunt*, conqueratur Henricus Knyghton * Historicus coævus. Fusiùs id persequitur Walsinghamus †; qui Villas ac Civitates ipsamq; Academiam Oxoniensem doctrinâ ejus infectas esse dolet. *Longè latéque*, inquit, *per patrias populum maculando suam prædicationem dilatavit, ita ut pene majores Provinciarum eorum sequerentur errorem.—— Visus est absorbere Jordanem, & omnes Christianos mergere in Abyssum. Dixit publicè & prædicavit, Rectoribus Ecclesiarum non valentibus eum prohibere ob favorem popularem, qui libentissimè eum audiebant, & se periculo malebant exponere, antequam vel prohiberetur prædicare.* Quin & ipsemet Wiclefus in Confessionis de Sacramento Altaris Anglicæ calce refert plus tertiam Cleri partem è partibus suis stare, doctrinamq; suam summo Capitis discrimine tueri paratos esse. Mitto propensum Oxoniensis Academiæ in Wiclefum animum; adeò ut libri ipsius ad Concilii usq; Constantiensis tempora in Scholis publicis & Collegiis communi decreto legerentur, ac singulis Academiæ gremialibus pervolvendi more recepto traderentur. Authoritatem suam in Angliâ labefactari ægrè tulerunt Pontifices Romani; larvam sibi ereptam & detecta commenta dolebant

Frater-

* De Event. Angliæ l. 5. p. 2663.

† Hist. p. 305, 281, 256, 304.

Vid. Hussi Replic. adv. Angl. Jo. Stokes inter Opp. ejus Tom. I. f. 105, 110.

Fraterculi ; quin & ipsum pietatis ac veritatis incrementum malis invidiam commovit ; adeò ut innumera undequaq; mala in Wiclefi caput cusa esse neutiquam mirum videatur. Primò itaq; Collegii Cantuariensis apud Oxonienses præfecturâ illum Simon Langhamus Archiepiscopus Cantuariensis ac Cardinalis anno circiter 1367. injuriâ submovit. Wiclefus Collegi Præfectus secundum statuta à Simone Islip Archiepiscopo ejus fundatore paucis antea annis data a Sociis sæcularibus ritè electus fuerat. Id ægrè tulerunt Monachi quidam turbones, qui Collegio pedem nuper intulerant, & gregalem è suis quendam in præfecturam sufficere summo studio contenderant. Procaces Monachos Wiclefus & Socii sæculares Collegio ejecerunt. Monachorum causam suscepit Langhamus ; & Wiclefum præfecturâ cedere mandavit, substituto in locum ejus Henrico Wodehull Monacho. Nolente id Wiclefo, Collegii reditus sequestravit. Wiclefus & socii ad Urbanum V. Pontificem provocant. Is rem Andruyno Cardinali judicandam commisit. Iste tandem sententiam tulit, solos Monachos sæcularibus exclusis Collegium possidere debere, Wiclefum sociosq; expellendos esse, factâ priùs Monachis injuriarum compensatione. Cardinalis sententiam datâ anno 1370. Bullâ ratam habuit Urbanus Papa. Integer litis istius (uti vocant) processus in Bibliothecæ Archiepiscopalis Lambethanæ archivis MS. asservatur. Hactenus Wiclefum cuniculis aggressi sunt adversarii. Sub extremis autem Edwardi Regis, senio jam debilis ac ferè deliri, temporibus, Synodum Londini habuit Simon Sudburius Archiepiscopus Cantuariensis anno 1377. mense Februario, ut à Wiclefo doctrinæ suæ rationem, forsan & pœnas, exigeret. Adfuit Wiclefus, causamq; egit intrepidè, & Joannis Lancastriæ Ducis, partibus suis addictissimi, aliorumq; procerum, qui præsentes illi astiterunt, subsidio Episcoporum ictus ac insidias salvus evasit. Post Edwardi mortem, allatis in Angliam quas ad Episcopos contra Wiclefum dederat Gregorius XI. Papa, literis, nova Synodus coacta est Lambethæ mense Junio ejusdem anni ; quæ tamen Procerum populiq; minis deterrita sententiam definitivam contra Wiclefum præsentem ferre ausa non est. Ipse veritatis causam in foro, in Academiis & in Templis, voce, scriptis, ac concionibus tutari pergebat.

Tandem verò turbatis regni rebus, & Joanne Lancastrensi ab aulâ recedente, Episcopi crebris Gregorii Papæ literis incitati, postquam Richardum II. imbellem Regem, in partes traxissent, Wiclefi doctrinam melioribus auspiciis eradicatum ibant. Habitâ itaq; anno 1382. Londini Synodo, articulos seu dogmata ab illo propugnata ix. hæreseos, xiv. erroris damnarunt : sectarios ejus aut ad Palinodiam adegerunt, aut in carcerem conjectos bonis mulctârunt, in ipsum denique acriùs animadvertendum esse decreverunt. Neque enim se præsentem sistere voluit Wiclefus, de insidiis sibi à præsulibus in itinere positis certior ab amicis redditus. Absentis tamen causam egerunt Academiæ Oxoniensis Cancellarius, Procuratores bini, ac Senatûs pars longe major ; qui missâ ad Synodum Epistolâ publico Academiæ sigillo munitâ præclarum doctrinæ ejus, pietatis ac fidei orthodoxæ elogium reddiderunt, post latam à Synodo sententiam solita concionandi ac scribendi munia Lutterworthæ adhuc obiit Wiclefus, neque unquam ante mortem intermisit ; seu recrudescente Richardi Regis favore factum, seu viri famæ nominisque autoritati datum id sit, seu deniq; aliquali dogmatis palinodiâ inimicorum rabiem eluserit Wiclefus. Habetur etenim apud Knyghtonum * Declaratio ejus brevis de Sacramento Altaris vernaculo sermone, quam terrore mortis adactum Synodo illum obtulisse refert Historicus. Ista tamen Transubstantiationis dogmati reverâ usq; adeò non favet, ut contrariam sententiam haud obscurè doceat. Sunt etiam, qui Wiclefum in Bohemiam secessisse, inventâque ibi amplâ simul ac fœcundâ discipulorum messe, doctrinam suam longè lateq; propagâsse volunt. Verùm id parùm certum. Istud demum est certissimum, Wiclefum Lutterworthæ ex paralysi, qua integro ferè biennio laboraverat, anno 1387. die ultimo Decembris in pace obiisse, in Ecclesiâ suâ Parochiali sepultum. Vir erat, quo majorem non tulit postremis hisce sæculis Christianus Orbis ; quiq; non minùs supra laudem quàm invidiam positus videtur. Omnifariâ

* L. 5. p. 2647.

SÆC. XIV. ab An. MCCC. nifariâ rerum Theologicarum scientiâ instructissimus, legum municipalium impendiò peritus, rarâ morum gravitate præditus, inprimis verò immenso erga Deum zelo, erga proximum charitate flagrans. Hinc nata puritatis pristinæ in ecclesiam reducendæ cupido; quam tamen limites usque adeò egredi non permisit, ut omnia disciplinæ Ecclesiasticæ jura illibata conservare religioni haberet. Eximiam ejus pietatem ne pessimi quidem adversarii in dubium unquam vocare sunt ausi; præclaram certe doctrinam abunde testati sunt ex iis quamplurimi. *Potens erat*, inquit Knyghtonus *, *& validus in disputationibus super cæteros, & in argumentis nulli credebatur secundus:* quique primus illi in scholastica certamina venit, Joannes Kylynghamus Carmelita, *modeste tamen egit* (si Waldeno * fides) *admirators in eo doctrinæ excellentiam.* Sanè in omnibus ferè, quæ hodienum extant, sui scriptis accuratam Theologiæ notitiam & elimatum judicium prodit Wiclefus. Pressè ubique & acutè disputat, egregiam spirat pietatem, Sacram autem Scripturam summâ perspicuitate ac solertiâ interpretari solet. Nil in eo puerile aut otiosum (Scriptoribus istius ævi solenne vitium) deprehendi potest; omnia gravia, subacta, atque elimata. Is deniq; est, cui nihil ad consummatam eruditionem defuit, nisi Sæculum fœliciùs. Dissimulari tamen non potest, diversa sæpe ac contraria nonnunquam dogmata in illius libris reperiri posse: quod Wiclefo adeò non detrahit, ut in laudem illi potiùs cedere debent. Neque enim præfervido quodam animi impetu abreptus, sed maturo judicio ac ratione ductus Ecclesiæ Romanæ errores oppugnavit; quos unico ictu eum non detexisse nil mirum est. Ut alios enim articulos taceam, in expositionibus Orationis Dominicæ, Symboli Apostolici, & Decalogi, quas perlegi, MSS. Purgatorium sæpenumerò admittit; (in Tractatu autem de Spirituali Prælio MS. dilucide ac prolixè docet) Preces Sanctis offerri, ut ipsi pro nobis Deum interpellent, monet; Septem Sacramenta enumerat; animasq; in Purgatorio positas Ecclesiæ militantis precibus juvari prædicat. Istiusmodi tamen opiniones illum postmodùm abrenunciàsse constat. Certè septem Sacramentorum doctrinam Wiclefistas improbàsse fidem facit Æneas Sylvius *: quo nomine etiam à Concilio Constantiensi damnatus fuit. Purgatorium à Wiclefistis è medio sublatum esse, precesq; pro mortuis ludibrio habitas idem refert: quin & Waldensis † Wiclefum Sanctos invocare prohibuisse narrat: ut quamplurima è scriptis ejus à Cl. Jamesio prolata adversùs purgatorium ac preces pro mortuis testimonia impræsentiarum mittam. Cæterùm accuratam dogmatum Wicleviarorum cum hodiernâ Ecclesiæ Anglicanæ doctrinâ concordiam fusè demonstravit prolixâ Wiclefi Apologiâ Anglico sermone editâ Oxonii 1608.4°. Vir doctissimus Th. Jamesius; qui Parsoni aliorumque, absurdas opiniones Wiclefo summâ injuriâ affuentium, calumnias invictè diluit. Post clarissimi Confessoris obitum in sanctissimos ejus manes maximâ insaniâ debacchati sunt Pontificii. Conclusiones 18. ex Trialogo ejus desumptas, habita Londini anno 1396. Synodo, hæreseos damnavit Thomas Arundelius Archiepiscopus Cantuariensis, librosque illius omnes comburi jussit. Sint licèt argumenta, quæ Synodum istam ad annum 1410. referendam esse suadeant, non contemnenda. Inprimis verò Cancellarii totiusque Academiæ Oxoniensis testimonium solenni decreto anno 1406. Wiclefo redditum; quod ad calcem Operum Joannis Hussi reperitur. Postquam enim præclarum probitatis ac pietatis elogium illi reddidisset, *fortemque fidei athletam singulos mendicitate spontaneâ Christi religionem blasphemantes S. Scripturæ sententiis catholicè expurgantem* appellàsset; hæc subinfert. *Nec fuerat prædictus Doctor pro hæreticâ pravitate convictus, aut per nostros Prælatos post ejus humationem traditus incendiis. Absit enim, quòd nostri prælati tantæ probitatis virum pro Hæretico condemnâssent; qui in Logicalibus, Philosophicis, & Theologicis, ac Moralibus, & Speculativis inter omnes nostræ Universitatis, ut credimus, scripserat sine pari.* Conclusiones ejusdem 45. partim hæreseos, partim erroris damnavit Concilium Constantiense, libros flammis comburi, ossaq; sepulchro educta ignibus cremari decrevit. Decretum Concilii ex mandato Martini V. exequutus est Richardus Flemyng Lincolniensis Episcopus anno 1428. Acriùs tandem

* L.5.p.2564.

* Zizan. fascic. MS. ap. Baleum Cent.6. cap. 4.

* Hist. Bohem.

† Tom. 3. p. 204.

tandem in Wiclefi memoriam nuper invectus est Varillasius, Historiographus Gallus; qui pristinas calumnias renovavit, novas subinde excogitavit; & utrasq; in Historiâ suâ Hæresis in lucem dedit. Verùm tam insulsè ut plurimùm calumniatur Historicus ille mendacissimus, adeo omnem rerum gestarum Chronologiam perturbavit, tam crassas pariter ac ineptos errores admitit; ut putidissimum Impostorem ubique prodat, & risu potiùs quàm refutatione excipi mereatur. SÆC. XIV. ab An. MCCC.

Innumera ferè Wiclefus Latino pariter ac vulgari idiomate conscripsit, non vulgari sanè eruditione recondita; si Waldenum ipsum, hostem Wiclefi juratissimum, testem adhibeamus: qui in Epistola quâdam ad Martinum V. se Wiclefi assertionum acumen, autoritatum copiam, rationum vehementiam supra modum obstupuisse profitetur. Ducenta plusquam illius Operum volumina, pulcherrimè conscripta, bullis aureis tegumentisque pretiosis ornata, à Subincone Lepore, Archiepiscopo Pragensi, paulò ante Concilium Constantiense publicè concremata esse narrat Æneas Sylvius *. Haud minorem Opusculorum numerum, quorum partem longè maximam ipse oculis usurpârat recenset Baleus Cent. vi. cap. 1. Omnia Wiclefi scripta in Angliâ adhuc delitescere, & ex Bibliothecis nostris quà publicis quà privatis in lucem erui posse, lubenter crederem. Plurima ipsemet vidi, partim impressa, partim manuscripta; quorum Indiculum proximè subnectam.

* Hist. Bohem. cap. 35.

SCRIPTA.

Dialogorum libri iv. quorum primus Divinitatem & Ideas tractat; Secundus Universarum creationem complectitur; Tertius de Virtutibus vitiisque ipsis contrariis copiosissimè loquitur; Quartus Romanæ Ecclesiæ Sacramenta, ejus pestiferam votationem, Antichristi regnum, Fratrum fraudulentam originem atq; eorum hypocrisin, variaq; nostro ævo scitu dignissima perstringit. Prodierunt hi Dialogi, isthoc titulo insigniti, liquidis satis characteribus alicubi in Germaniâ impressi anno 1525. 4°. foliis 175. Habetur exemplar unicum in Bibliothecâ Collegii SS. Trinitatis apud Cantabrigienses.

Ostiolum Wiclefi, seu Tractatus Anglicus de Sacramento Altaris, quo Transubstantiationem petitis tam è Philosophiâ quàm Scripturâ argumentis nervosè oppugnat. *Norimbergæ* 1546. 8°. *Oxonii* 1612. 4°. Hallucinatus autem est, quisquis libelli titulo apposuit, cum anno 1395. scriptum esse. Ante septennium enim obierat Wiclefus.

Tractatus ii. *adversus Fratres Mendicantes.* Istorum prior est Supplicatio ad Richardum ii. & regni Ordines, ut Fraterculos ultra jus fasque omne sese efferentes in ordinem redigant. Posterior quinquaginta Fraterculorum errores ac crimina totidem capitolis impugnat. Prodierunt Anglicè à Cl. Jamesio editi *Oxonii* 1608. 4°.

Aphorismi seu Articuli Wicleviani, à Joanne Foxo in lucem editi *Argentinæ* 1554. 8°. Istos quidem nondum vidi.

Conclusiones xix. è scriptis ejus excerptæ, & à Gregorio XI. damnatæ, extant Concil. Tom. xi. p. 2041. *Conclusiones* xxiv. in Synodo Londinensi anno 1382. damnatæ, ibid. p. 2053. *Conclusiones* xviii. ex Trialogo ejus desumptæ, & in Synodo Londinensi anno 1396. damnatæ, ibid. p. 2080. *Articuli* xlv. in Concilio Constantiensi anno 1415. damnati, ibid. p. 45. Conclusiones & Articuli omnes prædicti habentur in Fasciculo Rerum Expetend. *Colon.* 1535. f. p. 95, 133.

Prologus ad integram Bibliorum versionem Anglicam ab ipso adornatam. Anglicè Londini 1550. 8°.

Anglica totius S. Scripturæ versio, quam ex vulgatâ Hieronymi versione concinnavit anno 1383. prout Codex MS. in Collegio Emanuelis Cantab. asservatus in fronte ascriptum habet. Habetur etenim ista Versio MS. in Bibliothecâ dicti Collegii pulcherrimè exarata, uti & in Bibliothecâ Cottonianâ sub effigie Claudii E. 2. & in Bibliothecâ Regis nostri Jacobæi, ut & in Lambethana & Collegii Sionensis Londinatis. Porrò extat MS. in Bibliothecâ publicâ Academiæ

SÆC. XIV. ab An. MCCC. Academiæ Cantab. Versio Novi Testamenti, eodem autore, Class. 3. num. 4. cui præfigitur prolixa admodùm *Introductio de autoritate atq; usu S. Scripturæ.* Sub istius initium enumeratis ex Judæorum ac Reformatorum sententiâ libris Scripturæ Canonicis, *reliquos omnes Apocryphos esse & autoritate fidei carere asserit.*

Expositio in omnes Epistolas Dominicales totius anni, Anglicè, quâ dogmata ac corruptelas Pontificiorum acerrimè impugnat. MS. ibid. Class. 4. fig. 10. 8°.

Commentarius in Epistolas & Evangelia Dominicalia totius anni, habetur MS. in principio tamen ac fine mutilus, in Collegio D. Joannis Cantab. C. 8. fol.

Tractatus varii contra Clericos & alios status, Anglicè. MS. in Collegio Corporis Christi Cantab. Num. 362. 40. Codicis margini nota isthæc inscribitur. In isto volumine habentur collecti Tractatus omnes mordaces de erroribus ac corruptionibus; quæ suo ævo Joannes Wiclefus deprehendit, præsertim autem in Clero, in Monachis, & in mundi ordinibus. *Quæstiones* ejusdem *variæ contra clerum* Anglicè extant MSS. in Bibliothecâ Lambethanâ in 12°.

Tractatus Prolixus de actubus animæ. MS. ibid. inter volumina Miscellanea lit. K. fol. à p. 47. ad 88.

Determinatio contra Joannem Kylyngham Carmelitam. MS. ibid. à p. 419. ad 426.

Determinatio contra Monachum quendam de Civili Dominio, Latinè, quâ adversùs Monachum probat resignationem coronæ & vectigalis solvendi sponsionem à Joanne Angliæ Rege Pontifici Romano olim factam in præjudicium regni Angliæ cedere non debere, neq; regem impræsentiarum obligare. MS. in Bibliothecâ Lambethanâ in 8°.

Commentarius in Psalmos, aliosq; S. Scripturæ ac Liturgiæ Ecclesiasticæ Hymnos. MS. in Collegio S. Trinitatis Cantab. f. Commentarius in priores LXXXIX. Psalmos habetur MS. in Bibliothecâ Lambethanâ.

Harmonia Evangelica, à Clemente Presbytero Lanthoniensi (claruit is anno 1170. & prolixum in septem Canonicas Epistolas Commentarium scripsit, MS. in Bibliothecâ Lambethanâ asservatum) Latino sermone contexta, à Wiclefo *Anglicè conversa,* MS. penès Richardum Chiswell Bibliopolam Londinensem, 4°.

Commentarius in selecta S. Scripturæ loca, Anglicè. MS. 4°. apud eundem.

Pauper Rusticus, seu Miscellanei Tractatus varii, Anglicè, qui pauperes sine multorum librorum ope totam Christianam religionem edocent. viz. *Expositio Symboli Apostolici, Decalogi, & Orationis Dominicæ, Parænses variæ homines ad desiderium cœleste excitantes, Consilium Christi, De Patientiâ bonâ, De tentatione, Diploma cœli, De Spirituali prælio, De nomine Iesu, De amore Iesu, De verâ mansuetudine, De effectu humanæ voluntatis, De vitâ activâ & contemplativâ, Speculum Castitatis;* quod putidissimis fabulis repletum Wiclefo cumprimis indignum videtur. Habetur iste Codex Miscellaneus MS. penès eruditissimum mihiq; amicissimum virum M. Joannem Laughton Academiæ Cantabrigiensis Protobibliothecarium, 12°. quin & in Bibliothecâ Cantabrigiensi publicâ 12°. & in Collegio D. Joannis, ubi Codex MS. *Catechismi Wicleviani* titulum præfert.

Alia Miscellaneorum Collectio, viz. *Expositio Decalogi,* priore multò brevior, *De 7. peccatis mortalibus, De 7. sensibus corporeis ac totidem facultatibus animæ, De 7. virtutibus spiritualibus, De 7. donis Spiritûs S. De 7. Sacramentis, De 12. impedimentis orationis, De naturâ fidei, De diversis gradibus charitatis, Expositio Orationis Dominicæ,* à præcedente diversa & in errores Pontificios oppugnando longè acrior, *Speculum Peccatorum, Diploma cœli* (quod quidem unicum præcedenti Collectione commune habet) *Tres Sagittæ.* Extat ista Collectio MS. 12°. penès RR. Virum mihiq; multis nominibus suspiciendum, Th. Tenisonum, Theologum nostratem. Ne verò plures ac diversos ejusdem argumenti Tractatus Wiclefo ascriptos miremur; plures illum Decalogi Expositiones ac Dialogi editiones evulgâsse prodit, qui in scriptis ejus versatissimus fuit Joannes Hussus*. Tertiam adhuc Miscellaneorum Wiclefi Collectionem vidi MS. in

* Replic. contra Angl. Jo. Stokes inter opp. ejus Tom. 1. fol. 108.

in Bibliothecâ Lambethanâ; in quâ præter Tractatus supra memoratos habentur Opuscula, *de desiderio Jesu*, *de spirituali & carnali amore*, *Equestris apparatus & armatura cœli*. Forsan & alia alibi habentur. SÆC. XIV. ab An. MCCC.

Præter hosce, quos ipse vidi, Codices MSS. alios à se visos sæpenumerò citat Jamesius in Apologiâ Wiclefi supra laudatâ, viz. *Librum de veritate S. Scripturæ*; *Tractatum alium de 7. peccatis mortalibus*; *Libellum Miscellaneum*; *De Civili Dominio* (MS. in Bibliothecâ publicâ Oxoniensi) *De Blasphemiâ*; *Confessiones binas de Sacramento Altaris*, Latinam alteram, alteram Anglicam; *Sermones iii. in Domini Sermonem in monte habitum*; *De vitâ Sacerdotum*; *De Regulâ S. Francisci*; *De Fundamentis Legum Angliæ Commentarium* vernaculo Sermone; *Expositionem* deniq; *Decalogi Latinam*; Wiclefi *Opus magnum de decem præceptis*, unà cum *Trialogo* ejus, & 23. *aliis tractatibus* se ex Hiberniâ fugientem reliquisse memorat Baleus. Plurima Trialogi excerpta exhibet Gul. Wodefordus in illius, quam elucubravit, Refutatione.

Habentur adhuc MSS. in Bibliothecâ Cottonianâ *Postillæ Wiclefi super Dominicarum & Feriarum Evangelius*, *sub effigie Claudii D. 8. Sermo in Festo omnium Sanctorum*, *Tractatus de modo orandi*, *Alius de virtutibus ac vitiis*, Anglicè omnia; sub effigie Titi D. 19. num. 16, 17, 18.

Tractatus de Incarnatione Verbi extabat MS. in Bibliothecâ Lumleianâ, Cod. 297. *Speculum Secularium Dominorum* MS. in Bibliothecâ Regis Westmonasteriensi.

Opus de Abominatione in Loco Sancto asservatur MS. in Bibliothecâ Cæsareâ Vindobonensi, teste Lambecio Comment. l. 2. p. 777.

JOANNES CALDERINUS, patriâ Bononiensis, Jurisconsultus celeberrimus, à Joanne Andreâ post Boniconti obitum in filium adoptatus, claruit anno 1360. Obiit Bononiæ, apud Dominicanos sepultus. Extat *Tabula continens authoritates & sententias Bibliorum*, prout in Decretalibus citantur, ordine Alphabetico disposita, *Spiræ* 1481. *Consilia* sive *Responsa Juris*, *Venet.* 1582. & admixtis Gasparis filii Consiliis, *Lugduni* 1536. *Repetitiones variæ in Jure civili*, *Lugduni* 1587. *Tractatus de Interdicto Ecclesiastico*, *Venet.* 1584. *Commentaria ejusdem in libros Decretalium*, *Decisiones*, aliaq; plura scripta Jus utrumq; spectantia, recenset Simlerus Biblioth. p. 350. 1360.

PETRUS BERCHORIUS, gente Gallus, Patriâ Pictaviensis, Ordinis Benedictini Monachus, Prior Monasterii S. Eligii Parisiensis, claruit anno 1360. Obiit anno 1362. in Cœnobio suo sepultus. Scripsit ad Joannem de Pratis, Episcopum Prænestinum, *Dictionarium morale Biblicum*, Alphabeticè dispositum, in quo dictiones præcipuas ad instar locorum communium tractat, & ad mores accommodat: item *Reductorium morale utriusq; Testamenti libris* xiv. in quo tota ferè Scriptura tropologicè exponitur, intermixtis plerunq; Allegoriis: deniq; *Inductorium morale*, in tres partes divisum. Prodierunt simul tria isthæc Opera *Basil.* 1515. *Parisf.* 1521. 4. vol. f. *Venet.* 1583. 1589. 3. vol. f. *Colon.* 1620. 3. Tom. f. 1360.

JOANNES SAPIENS, CYPARISSIOTA cognomento dictus, natione Græcus, de cujus ætate haud bene constat. Mihi tamen circa an. 1360. vixisse videtur, certè Gregorio Palamæ suppar. Extat *Expositio materiaria eorum, quæ de Deo à Theologis dicuntur*, in x. Decades distributa; quâ quidem *abdita continentur mysteria mystica & symbolica Theologia*, censente Card. Bona †. Prodiit Latinè à Fr. Turriano edita *Romæ* 1581. 4°. & in Bibliothecâ Patr. Tom. xxi. p. 377. Habentur ejusdem *Sermones* ii. *Palamicarum Transgressionum*, Gr. Lat. apud Combefis. Auctuar. Noviss. *Parisf.* 1672. 1360.

† Notitia Autor.

MANUEL CALECA, seu Calecas, natione Græcus, Ordinis, uti volunt, Dominicani Monachus, claruit anno, non 1250, quod plures volunt, sed 1360. quippe qui contra Palamitas scripserit. Fucum itaque Lectori facit Petrus Galesinius *, dum Calecam Concilio Lugdunensi ii. anno 1360.

* Vit. S. Bonavent.

1274.

SÆC. XIV. ab An. MCCC. 1274. interfuisse scribit; non magis hàc in re audiendus, quàm cum Michaelem Imp. CP. eidem Concilio adfuisse prodit.

SCRIPTA.

Libri iv. *adversùs Græcorum errores de Processione Spiritûs Sancti*: quos Ambrosius Camaldulensis jussu Martini V. Pontificis Latinè vertit, versos edidit Petrus Stevartius cum notis *Ingolstad.* 1608. 1616. 4°. exinde recusos in Bibliothecâ Patr. Tom. xxvi.

Liber de essentiâ & operatione Dei adversùs Palamitas, illorumq; Pseudo-Synodum, sub Joanne Cantacuzeno habitum.

De principiis Fidei Christianæ secundum traditionem S. Scripturæ & Doctorum Catholicorum liber in x. Capita distributus. Utrumq; Opusculum Gr. Lat. in lucem extulit Fr. Combefisius Auctuar. Noviss. *Paris.* 1672. f.

De SS. Trinitate Tractatum Calecæ opulentissimum à se visum esse testatur L. Allatius de Consensu l. 2. c. 18. §. 4.

1360. BARTHOLOMÆUS DE GLANVILLA, *Anglicus* à Patriâ cognomento dictus, ex illustrissimo Comitum Sudovolgiorum sanguine oriundus, Ordinis Franciscani Monachus. Claruit anno 1360. Præclarâ rei Theologicæ ac Philosophicæ, quas Oxonii, Lutetiæ ac demum Romæ summo studio coluerat, notitiâ instructus, S. Scripturæ Allegoriis atque ænigmatibus, quæ sub naturalium rerum proprietatibus & figuris plerunque obvelantur, explicandis animum adjecit; & ex centum plus minus Scriptoribus, quorum ipse post præfationem nomina recenset, prolixum concinnavit *Opus de Proprietatibus rerum*, in libros xix. distributum: quorum primus de Deo, secundus de Angelis bonis ac malis, tertius de animâ rationali, quartus de substantiâ corporeâ, reliqui de cæteris rebus creatis agunt. Prodiit Argentinæ 1488. 1505. 4°. *Noremberge*, 1492. & titulo *Allegoriarum ac Tropologiarum in utrumque Testamentum Paris.* 1574. Libris hisce xix. accedere solet vicesimus *de rerum accidentibus*, viz. *De numeris, mensuris, ponderibus & sonis*, & in editione Parisiensi 1574. *Liber de proprietatibus Apum.* Ejusdem *Sermonum liber* prodiit *Argentinæ* 1491. *Librum contra Laurentium Vallam* MS. in Collegio Baliolensi, & *Practica librum* MS. in Bibliothecâ publicâ Oxonii, atque alia quædam memorat Pitseus p. 495. & ex illo Waddingus de Scriptor. Ord. Minor. p. 50. *Postillas Scripturarum* ab eodem concinnatas esse prodit Baleus Cent. 6. cap. 15. Vidi equidem in Bibliothecâ Regis nostri Westmonasteriensi Postillas MSS. in Evangelia SS. Matthæi & Marci binis codicibus, quorum alter nonnisi Postillam in Matthæum apposito Authoris nomine, alter Postillas in utrumq; Evangelium tacito Authore, continebant. Eidem verò Authori utrumque Codicem deberi communis, quæ in utroque habebatur, in Matthæum Postilla demonstravit. Istæ tametsi Joannis cujusdam de Glanvillâ nomen præ se ferrent, Bartholomæo forsan nostro non immeritò ascribi possent. Neque enim ullus, quod sciam, Scriptor Joannis de Glanvillâ meminit; & Autorum nomina in Codicibus MSS. perperam collocari haud adeò insuetum est; ut ætatem Codicis MS. Bartholomæi ævo, quantum conjectari licuit, optimè convenientem taceam. Utut sit, binas, quas exinde descripsi de eucharistiâ lacinias apponere Lectori forsan non ingratum erit. In postillâ itaq; in S. Matthæum Autor ad illa verba, Hoc est corpus meum, & Hic est sanguis meus, istiusmodi glossam dedit: *Mysticè hoc ad corpus, illud ad sanguinem Christi refertur.* In Postillâ autem in S. Marcum, ad eadem verba, hæc habet. *Iesus accepit panem, sc. figurans corpus suum in pane, quod est Ecclesia: Præsensq; accipitur in fide, benedicitur in numero, frangitur in passionibus, datur exemplis, sumitur doctrinis.*

1360. JOANNES RUYSBROKIUS, gente Belga, in vico cognomine ad Sennam fluvium inter Bruxellam & Hallas natus, *Doctor Divinus* dictus, & à Dionysio Carthusiano alter Dionysius Areopagita appellatus,

Ecclesiæ

Ecclesiæ majoris Bruxellensis Presbyter, & Ecclesiæ S. Gudulæ Vicarius; postea Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini Cœnobii Viridis Vallis in silvâ Soniâ tertio à Bruxellâ lapide recèns fundati primus Prior anno ætatis suæ sexagesimo constitutus est. Claruit anno 1360. Obiit die ii. Decembr. anno 1381. ætatis suæ 88. hæreseos post mortem à Joanne Gersono accusatus, à Surio defensus. Scripsit idiomate materno Opuscula complura, pietatem & amorem Dei redolentia, mysticâ Theologiâ & obscuro satis stylo usus, Pseudo Dionysium Areopagitam utrinque æmulatus. Istorum præcipua quævis Latio donavit, atque ordine sequenti edi curavit Laurentius Surius. SÆC. XIV. ab An. MCCC.

Summa totius vitæ spiritualis.
Speculum salutis æternæ.
Commentaria in Tabernaculum Mosis, & ad id pertinentia, interprete Jordanô.
Tractatus de præcipuis quibusdam virtutibus.
De fide & judicio Libellus.
De quatuor Tentationibus.
De septem custodiis Scholæ Spiritualis, sive feris.
De septem gradibus Amoris, interprete Gerardo Magno.
De nuptiis spiritualibus libri iii. interprete Gulielmo Jordano.
De calculo, sive, *perfectione filiorum Dei*, interprete Gul. Jordano.
Regnum amantium Deum.
De verâ contemplatione Opus insigne.
Epistolæ vii. *utilissimæ.*
Cantiones ii *spirituales.*
Samuel, sive, *de altâ contemplatione.*
Oratio brevis. Prodierunt Opuscula isthæc omnia *Colon.* 1552. f. 1609. 4°.

NICOLAUS ORESMIUS, sive OREM, gente Gallus, Patriâ Normannus, Theologorum, Philosophorum, & Mathematicorum in Academiâ Parisiensi coryphæus; à Joanne itaq; Galliæ Rege delectus, qui Carolum filium, Sapientem postea dictum, bonis literis moribusq; informaret. Post adeptam Doctoratûs lauream, Navarrense Gymnasium anno 1356. regendum suscepit; ubi Theologiam ex officio docuit; & Caroli Regis jussu Gallicæ S. Bibliorum versioni incubuit. Anno 1361. quo præcipuè claruit, regiæ Palatii Capellæ Thesaurarius, & Decanus Rothomagensis factus, præfecturâ Navarrensi cessit. Anno 1363. Orationem coràm Urbano V. & Cardinalibus Avenione acrem habuit; quâ auditoribus suis totiq; Clero exitium haud ita procul imminere contestatus est; & prædictionis suæ argumenta ex eorum sceleribus desumpta palàm exposuit. Anno 1370. Caroli Regis mandatis obsecutus, veterum scriptis Gallicè vertendis operam dedit; & septennio circiter expleto Episcopatum Lexoviensem mercedem accepit. Obiit circa an. 1384. 1361.

SCRIPTA.

Sermo in illud Isaiæ, Juxta est salus mea, &c. coram Urbano V. & Cardinalibus habitus, à Flaccio Illyrico editus habetur in Catalogo Testium Veritatis p. 512. à Solomone Gesnero seorsim recusus *Wittebergæ* 1604.

De mutatione monetæ Liber. Extat in Bibliothecâ Patrum Tom. xxvi. p. 226.

Tractatus de Spherâ, Gallicè editus *Parif.* 1546.

Politica, atq; Ethica Aristotelis, libri aliquot Ciceronis, & Petrarchæ de remediis utriusq; fortunæ liber, ab eo *Gallicè versi*, & *Lutetiæ* 1486. 1488. 1534. excusi, in censum venire haud merentur.

Quamplurima alia Oresmii scripta, & in his *Sermones* cxv. in Bibliothecis Navarrensi, Vaticanâ, & Augustinianorum Parisiensium MSS. asservata recenset Jo. Launoius Hist. Gymnas. Navarr. Tom. ii. p. 458.

SÆC. XIV. ab An. MCCC.

1362. URBANUS V. paterno nomine *Gulielmus Grisant* appellatus, natione Gallus, Patriâ Lemovicensis, Juris Canonici Doctor, & Ordinis Benedictini Monachus, Cœnobii S. Victoris apud Massiliam Abbas, sedis Apostolicæ in regno Siciliæ & Neapolis Legatus, Pontifex Romanus Avenione absens electus est anno 1362. die xxiii. Septembr. electionem ratam habuit die xxvii. Octobr. Avenione inthronizatus die xxxi. ejusdem, consecratus & coronatus die vi. Novembris. Sub initia Pontificatûs excommunicato Bernabove Vicecomite Mediolanensi res Italiæ turbatas pro lubitu composuit. Anno 1364. Petrum Castellæ Regem anathemate percussit; regno ejici mandavit; Henricum, fratrem Petri naturalem, legitimum haberi, & Petri loco regem esse jussit. Mox levi quâdam offensâ irritatus Petrum Arragoniæ Regem diris devovit, & Sardiniæ ac Corsicæ regno mulctandum decrevit. Anno 1367. Romam iter suscepit; rebusq; in Italiâ ex animi sententiâ compositis, ubiq; triumphavit. Anno 1378. Carolum IV. Imp. post peractas sibi stratoris vices Romæ excepit. Anno sequente Joannem Palæologum Imp. CP. vanâ subsidii contra Turcas impetrandi spe lactatum Romam accersivit, stratoris munere dignatus est, & in quascunq; obsequii fideiq; formulas jurantem anno 1370. dimisit. Obiit eodem anno, Avenionem priùs redux, die xix. Decembr. Massiliæ apud S. Victorem sepultus. Extant *Epistolæ* iii. Concil. Tom. xi. p. 1957, 2033. *Constitutio contra pluralitatem beneficiorum*, ibid. p. 1936. *Epistolæ aliæ* viii. de unione Ecclesiarum Græcæ & Romanæ, apud Bzovium ad an. 1365, &c. *aliæ* LX. apud Waddingum Annal. Minor. Tom. iv. ad an. 1363, &c. *aliæ* LVii. ibid. in Regesto Pontif. p. 71. *Versus de Agno Dei*, apud Victorellum, addition. ad Ciacconium de Vitis Pontif. *Romæ* 1630. *Epistolarum Volumen*, MS. in Bibliothecâ Vaticanâ. *Expositionem ejus in Apocalypsin* MS. ex Hiberniâ fugiens post se reliquit Baleus.

1362. HAINRICUS, natione Germanus, Monachus Rebdorfiensis, claruit anno 1362. Scripsit *Annales* rerum ab Imperatoribus Adolfo, Alberto, Frederico III. Ludovico Bavaro, & Carolo IV. gestarum, ab anno 1295. ad an. 1363. Annales istos in lucem edidit Marquardus Freherus inter Historicos Germaniæ *Francofurt.* 1600. Tom. i. p. 411.

1362. PHILOTHEUS, natione Græcus, vitam Monasticam ab ipsis ferè incunabulis summâ virtute ac pietate excoluit, postea Moderator sacræ Lauræ in monte Atho, & ante annum 1354. Metropolita Heracleensis constitutus est. Ineunte, ut videtur, anno 1355. Didymotichum à Cantacuzeno Imp. legatus est; ut pacem inter Matthæum filium & Palæologum generum conciliaret. Eodem anno, deposito Callisto, Patriarcha Constantinopolitanus electus pacem inter Cantacuzenum & Palæologum summo animi studio promovit. Palæologo mox Constantinopolis urbis potito, Callisto Patriarchatum cessit, & populi metu in latebras sese dedit. Anno sequente Callisto è vivis sublato, sedi CP. à Joanne Imp. iterum restitutus est, summoq; deinceps favore cohonestatus. Claruit anno 1362. Obiit, postquam Patriarchatum quindecim annis administrâsset, anno circiter 1371. Vir, judice Cantacuzeno *, καὶ βίῳ καὶ λόγῳ τῶν ἱερῶν ἀξιόχρεως ὢν πρὸς αἰδῶ; *ob vitæ sanctitatem & eloquentiam venerabilis.*

* Hist. l. 4. c. 32.

SCRIPTA.

Liturgia & Ordo instituendi Diaconum. Extat Lat. in Bibliothecâ Patr. Tom. xxvi. p. 200.

Sermo Encomiasticus in tres Hierarchas, Basilium, Gregorium Theologum, & Joannem Chrysostomum. Lat. ibid. Gr. Lat. à Jac. Pontano unà cum Dioptrâ Philippi Solitarii editus *Ingolstad.* 1604. 4°. & à Frontone Ducæo in Auctuario Patrum *Paris.* 1624. Tom. ii. p. 313.

Oratio de Cruce. Gr. Lat. apud Gretser. de Cruce Tom. ii. p. 1255.

Oratio

Oratio in tertiam jejuniorum Dominicam. Gr. Lat. ibid. p. 1477. SÆC. XIV.

Refutatio Anathematismorum ab Harmenopulo Scriptorum. Extat Gr. Lat. apud Leunclavium Jur. Gr. Rom. l. 4. p. 268. ab An. MCCC.

De divinâ substantiâ, operatione, potentiâ, & lumine in monte Thabor libri XV. pro Gregorio Palamâ, contra libros X. Nicephori Gregoræ. Extant MSS. in Bibliothecis Bavaricâ & Vaticanâ. Fragmentum eorum Latinè exhibet Bzovius ad an. 1337. bina Græcè L. Allatius, alterum lib. de Purgatorio p. 770. alterum lib. de libris Eccles. Græc. p. 218.

Sermones dogmatici adversùs Barlaamitas & Acindynistas habentur MSS. in Bibliothecâ Augustanâ. Annon idem cum præcedente opus constituant, videant Eruditi. Index Biblioth. August. p. 27.

Confessio Fidei. MS. ibidem.

Homiliæ in Evangelia & Sanctos totius anni. MSS. in Bibliothecâ Bavaricâ.

Homilia in omnes Sanctos. MS. in Bibliothecâ Cæsareâ.

Compendium de œconomiâ hominis Christi, & Encomium S. Demetrii. MSS. in Bibliothecâ Vaticanâ.

BERNARDUS, DAPIFER cognomento dictus, Mollcensis in Austriâ Monachus, claruit anno 1362. Scripsit *Historiam de B. Gothalmo*, S. Colomanni Cellario, quam primus in lucem edidit Cl. Lambecius Comment. de Biblioth. Vindob. Tom. ii. p. 618. 1362.

S. BRIGITTA, gente Sueca, regio sanguine prognata, Birgeri & Sigridis filia, Wulfonis Nericiæ principis uxor, pietatis ac virtutis studio ab unguiculis innutrita, nec visionum divinarum ab ipsis, uti fertur, incunabulis ignara, vitam monasticam conjugatæ præoptare cœpit. Postquam igitur maritum secum in Hispaniam ad S. Jacobum religionis ergo peregrinari induxisset; reducem primùm perpetuam vovere continentiam, dein Monasterium ingredi persuasit. Annuit ille, septem tamen liberis ab uxore priùs susceptis, Cistercienfibus nomen dedit, & in Monasterio Alvastrâ haud ita diu post vitâ decessit. Brigitta conjugio soluta pietati excolendæ sese totam dedit; novum Ordinem Monasticum, quem S. Salvatoris vocant, instituit; & visionibus crebris inclaruit anno circiter 1363. Postquam biennium in cellis prope Alvastram Monasterium sitis commorata esset, divinitùs admonita Romæ propter condonationes & indulgentias, quas promeruere Sancti, à Pontifice dispensatas compendio veniri ad cœlum, illuc iter ante annum 1350. suscepit; & loca sancta visitando plures contrivit annos. Tandem post lustrata Sanctorum apud Neapolim & Siciliam monumenta, Hierosolymam proficisci divina visione jussa est: Post annum rediens, morbo in itinere correpta est; & Romam deducta, brevi post animam Cœlo reddidit anno 1373. die xxiii. Julii, primùm apud Monasterium S. Laurentii deposita, dein anno sequente ad Cœnobium Wasthenæ translata. Eam in Sanctarum album retulit Bonifacius IX. anno 1391. Canonizationem confirmavit Concilium Constantiense anno 1415. 1363.

SCRIPTA.

R*Evelationum libri* viii. Prologum iis præmisit Matthias de Sueciâ, Canonicus Lincopensis, qui Glossas in universam S. Scripturam eximias concinnâsse dicitur. Revelationes autem Alphonsus Episcopus Gyennensis in ordinem redegisse ac in libros distribuisse Christo jubente fertur.

Regula S. Salvatoris data divinitùs ab ore Jesu Christi devotæ sponsæ suæ B. Brigittæ, Capitibus xxxi. comprehensa.

Sermo Angelicus de excellentiâ B. Mariæ Virginis, quem Angelus Brigittæ coram adstans dictavit.

Orationes iv. divinitùs revelatæ.

Revelationes Extravagantes, quas in primâ Revelationum Collectione prætermissas Petrus Alvastri Prior collegit ac seorsim disposuit.

SÆC. XIV. ab An. MCCC. Prodierunt S. Brigittæ Opera *Lubecæ* 1492. *Norimbergæ* 1521. *Romæ* 1557. f. (quam quidem editionem nos secuti sumus) *Antverpiæ* 1611. f. curâ Joannis Cardinalis de Turrecrematâ recognita, & Gonsalvi Duranti notis illustrata, *Romæ* & *Coloniæ* 1628. Tom. ii. f. *Monachii* 1680. f.

Orationes xv. *de Passione Domini* typis excusæ—1530. 8°.

* Julii xxiii. Cæterùm tacendum non est, quod Autor Vitæ ejus prodit apud Surium *, illam nimirum S. Scripturam Gothico idiomate sibi describendam curâsse; ne divina oracula vulgari linguâ perlegendi facultas deesset.

1367. S. CATHARINA, natione Itala, Patriâ Senensis, Jacobi & Lappæ filia, nata est 1347. Octavum ætatis annum ingressa, perpetuæ virginitatis voto se obstrinxit, totam Christo dicavit, & Dominicanæ religioni animum adjecit: Prædicatorum habitu paulò post induta. Mitto, quæ de miraculis & frequentibus visionibus, de familiari oculorum & oris commercio, quin & nuptiis cum Christo Deo O. M. initis, fabulantur Monachi nugacissimi. Utcunq; verò sanctissimæ virginis famam portentosis ineptiis, ne dicam blasphemiis, sine fronte, sine corde assutis onerent, & inficiant gerrones putidissimi; ipsa certè meliori fato digna, sincerâ erga Deum pietate, illibatâ vitæ castimoniâ, & flagranti in pauperes charitate, in Ecclesiam Zelo, claruit circa annum 1367. Ante annum 1376. Avenionem profecta, Gregorium XI. Pontificem Florentinis iratum precibus suis placavit; & jubente mox Pontifice, quem crebris antea literis de reditu ad Urbem Romam tandem suscipiendo sollicitârat, in Cardinalium consessu contra Pontificis Romani à sede suâ Episcopali absentiam adeò efficaciter disseruit, ut vasis conclamatis, omnes Avenionem derelinquendam censerent. Anno 1376. Gregorium Papam in Italiam secuta, post illius mortem Urbani VI. partibus contra Clementem Papam pertinaciter adhæsit. Obiit prid. Cal. Maii anno 1380. ætatis suæ 33. à Pio II. Pontifice anno 1461. inter Sanctos relata.

SCRIPTA.

Dialogi de Providentiâ Dei, sex Tractatibus comprehensi. Prodierunt *Ingolstad.* 1583. *Colon.* 1601. *Venet.* 1611. 8°.

Epistolæ CCCLXIV. graves & pietatis plenæ ad varios Pontifices, Cardinales, Reges, Principes, & alios, linguâ vernaculâ conscriptæ. Prodierunt Italicè *Venet.* 1506. f. Gallicè *Parif.* 1644. 4°.

Oratio in Annunciationem Deiparæ, atq; aliæ plures, à Raymundo de Vineis Capuano, O. D. Catharinæ Confessario, ex Italico in Latinum sermonem conversæ. Extant *Ingolstad.* 1583.

Divina Doctrina data per Personam æterni Patris intellectui loquentis, in plures Tractatus & Orationes divisa: quam Latinè vertit, vel forsan sub Catharinæ nomine conscripsit idem Raymundus. Prodiit *Colon.* 1553. f.

Cæterum haud alia esse, quàm fumosi cerebri deliria, decantatas Catharinæ pariter ac Brigittæ Revelationes, nullus, cui sanum sinciput, facilè dubitabit. Utcunq; enim Brigittæ Revelationes à Cardinalibus Romanis, quibus illas Gregorius XI. anno 1377. Urbanus VI. anno 1379. examinandas commiserant, & à Bonifacio IX. in Bullâ inter Brigittæ Opp. Romæ 1557. p. 10. Canonizationis ejus, ac tandem à Concilio Basileensi approbatæ fuerint, & à Spiritu S. processisse affirmentur; Catharinæ autem donum Propheticum & divinæ Revelationes à Pio II. in Bullâ * Canonizationis ejus, & ab Eccle-
* Ap. Bzov. Annal. ad an. 1370. n. 20. siâ Romanâ in Breviario † celebrentur; mira verborum simplicitas, inanis sententiarum strepitus, incondita garrulitas, absurda dogmata, pessimusque,
† April. xxx. quo ubiq; scatent, Enthusiasmus, imposturam manifestò produnt. Quid quòd sibi invicem repugnent, & immaculata B. Virginis Conceptio Brigittæ, maculata Catharinæ revelata fuerit? Verùm nos effrænem mulierculárum intemperiem parùm moramur. Viderit, cujâ soli refert, Ecclesia Romana.

PHILIP-

SÆC. XIV. ab An. MCCC. 1368.

PHILIPPUS RIBOTUS, natione Hispanus, patriâ Catalaunus, Ordinis Carmelitani in Cœnobio Gerundensi Monachus, ac demum Ordinis sui in Catalauniâ Provincialis, claruit anno 1368. Obiit Petrelatæ in Cœnobio suo anno 1391. Scripsit *Speculum Carmelitanum*, seu libros x. de institutione, progressu, privilegiis, & rebus gestis Ordinis sui. Prodiit *Venet.* 1507. f. *Antverp.* 1680. f. Riboti *Sermones* & *Epistolas* typis olim excusos esse fidem facit Possevinus*: editionum tamen annos & loca nullatenus invenire potui. Habetur MS. in Bibliothecâ Lambethanâ in fol. Riboti *Speculum Carmelitarum*, quod calci subjectam habet integram versionem Anglicam antiquam satis. Istam Thomæ Scropo sive Bradlæo, Episcopo Dromorensi (circa annum 1434.) deberi mihi demonstravit Vir doctissimus, Joannes Battelcius, Archidiaconus Cantuariensis.

* Apparat. Sacr. Tom. 2. p. 280.

L. COLUCCIUS PIERIUS SALUTATUS DE STIGNANO, Patriâ Florentinus, omni literarum humaniorum genere excultissimus, & post Petrarcham Poeta Laureatus. Claruit anno 1368. ab Urbano V. & Gregorio XI. Pontificibus ob doctrinæ & prudentiæ famam à secretis ascitus; & à Republicâ Florentinâ ad idem postea munus & Cancellariatûs dignitatem evocatus, Galeatio Mediolanensium Duci, qui Florentinis bellum intulerat, tam strenuè repugnavit; ut Galeacius plùs sibi obesse Collucii scripta quàm mille Florentinorum equites agnosceret. Obiit Collucius Florentiæ IV. Id. Maii, anno 1406. Extant *Epistolæ* ii. apud Baluzium Miscellan. Tom. iv. p. 510. Scripsit verò præter has Coluccius *Libros* ii. *de verâ Religione*. *Disputationem de præstantiâ Jurisprudentiæ supra Medicinam*, *Librum de Fortunâ & Fato* in Tractatus v. divisum. *Epistolarum librum*, & Opusculum *Loculum noctis* inscriptum: quæ in Bibliothecis Florentinis MSS. adhuc asservari testatur Michael Poccianctus in Catalogo Script. Florentin. p. 42. Epistolæ ejus habentur MSS. in Bibliothecâ Cottonianâ sub effig. Caligulæ A. 16. 1368.

PHILIPPUS DE LEIDIS, patriâ Hollandus, Lugduni Batavorum ex equestri familiâ oriundus, Juris utriusq; lauream Doctoralem Aureliæ accepit, Canonicum verò Parisiis anno circiter 1369. publicè professus est, Ecclesiæ S. Mariæ Condatensis Canonicatu donatus. Tandem à Gulielmo Bavaro Hollandiæ Comite in Patriam revocatus, ipsi à sacris domesticis & consiliis secretioribus admotus est. Mox Arnoldi Hornani Ultrajectensis Episcopi Vicarius constitutus, Romam Principis sui jussu itinere suscepto Canonicatus, Ultrajectensem & Leidensem tulit à Gregorio XI. Pontifice cui perquam charus fuit. Obiit Trajecti anno 1386. die viii. Junii, in urbe Patriâ sepultus. Scripsit *Tractatum de Reipublicæ curâ & sorte principantium*, à Joanne Severino editum *Lugd. Bat.* 1516. f. & *Lecturam in librum* iii. *Decretalium*. Omnia Philippi Opera à Joanne Franconio eruditâ præfatione illustrata & in lucem edita fuisse fidem facit Fr. Sweertius Athen. Belgic. p. 644. editionis tamen nec annum nec locum indicat. 1369.

GERARDUS MAGNUS, patria linguâ *Groot* dictus, natione Belga, civitate Daventriensis, Lutetiæ studiis Theologicis tanto successu incubuit, ut anno ætatis 18. ad magisterium promoveretur. Domum reversus Canonicus Ultrajectinus & Aquisgranensis creatus est. Demum ad Joannem Rusbrochium Priorem Viridis Vallis visendum & audiendum profectus, Canonicorum Regularium ibi loci degentium vitæ genus adamare cœpit. Abdicato itaq; utroq; Canonicatu, Clericos seu Fratres Vitæ Communis, Daventriæ in patriâ, Emsteinii prope Dordracum, Windesemii prope Swollam, aliisq; in locis plurimis instituit; qui juventutem bonis literis moribusq; instituerent. Claruit anno 1370. Obiit anno 1384. die xx. Augusti, ætatis suæ 44. Extant Opuscula iii. viz. *Protestatio de veridicâ Prædicatione*; *Conclusa & Proposita*; *Tractatus de studio sacrorum librorum*; cum Operibus Thomæ à Kempis edi solita. Viginti plùs minùs alia Gerardi Opuscula, in Bibliothecis Belgicis MSS. asservata, enumerant Miræus Auctuar. c. 444. & Fr. Sweer- 1370.

SÆC. XIV. ab An. MCCC. Sweertius Athen. Belgic. p. 280. ut de Rusbrochii scriptis à Gerardo Latinè versis nil dicam.

1370. PHILOTHEUS ACHILLINUS, natione Gallus, & Caroli V. Regis Consiliarius, claruit anno 1370. Quisnam verò sub ementito Philothei Achillini nomine delitescat, incertum est. Goldastus non inani prorsus conjecturâ ductus suspicatur Philippum fuisse Mæserium seu de Mazeriis, Equitem, qui primùm Cypri Regni Cancellarius, dein Gregorii XI. Papæ Consiliarius, ac postremò Caroli V. Francorum Regis Domesticus & τὰ πάντα fuit; ac viginti quinq; ante obitum annis aulâ derelictâ in Cœlestinorum Parisiensium Monasterium secessit, ibiq; vitam pio simul ac literato otio exegit, à Carolo tamen adhuc de rebus regni sui gravissimis assiduò consultus. Quisquis demum fuerit; scripsit Philotheus adversùs iniquam Pontificis Romani ambitionem & tyrannidem Opus insigne, *Somnium Viridarii* dictum, seu *Libros* ii. *de potestate Regiâ & Sacerdotali, Dialogi inter Clericum & Militem formâ* compositos. Prodiit Opus istud, sed valdè mendosum, *Paris.* 1516. integrum verò & emendatum, apud Goldastum Monarch. Tom. i. p. 58. Cæterùm Philippus ille Mazerius scripsit *Vitam S. Thomæ Cretensis Archiepiscopi, seu Petri Thomasii*, qui obiit ineunte anno 1366. libris ii. Extat hæc Vita apud Bollandum ad diem xxix. Januarii.

1370. GALLUS, natione Germanus, Aulæ Regiæ Cœnobii (juxta Pragam Bohemiæ metropolim) Ordinis Cisterciensis Abbas, quem ob sacrarum literarum peritiam, diffusam Veterum Lectionem, profundam rerum divinarum contemplationem, ingenii acumen & morum sanctitatem, insigni elogio deprædicat Trithemius* claruit anno 1370. Scripsit ad Fratrum suorum instructionem prolixum satis opus *Malogranatum* dictum, formâ Dialogi inter Patrem & Filium. Opus in tres libros distribuitur, quorum primus agit de statu Incipientium, secundus de statu Proficientium, tertius de statu perfectorum. Prodiit in Germaniâ, tacito tamen loci nomine, excusum 1481. 4°. atq; iterum 1487. f. Porro *Sermonum ad Fratres librum* ab illo conscriptum memorant, quotquot de eo verba faciunt, Authores.

* De Script. E. 140.

1370. GREGORIUS XI. *Petrus Belliforti* antea vocatus, natione Gallus, patriâ Lemovicensis, Gulielmi Comitis Belfortii filius, Clementis VI. ex Joannâ Rogeriâ sorore nepos. Annum ætatis agens 17. Cardinalis Diaconus titulo S. Mariæ Novæ ab avunculo creatus est, & ad Baldum tunc temporis Perusii legentem missus, ut juris scientiâ instituteretur. Anno ætatis 35. Christi 1370. Pontifex Romanus electus est, die xxx. Decembr. consecratus & coronatus die v. Januarii anno sequenti. Anno 1375. Joannam Siciliæ & Neapolis Reginam, quòd intercessioni suæ proditoris cujusdam crimen non condonâsset, anathemate percussit. Anno sequente Florentinos in Ecclesiæ libertatem injurios summo excommunicationis genere, seu anathemate maranatha devinxit. Isti nihilominùs Pontificis fulmina flocci facientes, propositâ capitis pœnâ Clericos officia ecclesiastica exequi coegerunt. Eodem anno Gregorius sedem Pontificiam ab Avenione Romam postliminiò retulit, incredibili lætitiâ & triumpho à Romanis exceptus. Obiit Romæ anno 1378. die xxvii. Martii. Extant *Epistola* v. Concil. Tom. xi. p. 2037. *aliæ* x. apud Bzovium ad an. 1372, &c. *aliæ* xcvii. apud Waddingum Annal. Minor. Tom. iv. ad an. 1371, &c. *aliæ* cxii. ibid. in Regesto Pontif. p. 103.

1372. BARTHOLOMÆUS ALBICIUS, gente Italus, patriâ Pisanus, ex Rivano in Tusciâ oriundus, Ordinis Minorum Monachus, claruit anno 1372. Anno 1399. ad Capitulum generale Ordinis sui Assisii habitum profectus, librum suum de Conformitatibus obtulit, quem concordi omnium suffragio probatum retulit, & in laboris præmium integro, quo utebatur olim S. Franciscus, habitu donatus est. Obiit grandævus in Conventu Pisano die x. Decembr. anno 1401. Extant *Conformitates S. Francisci cum vitâ D. N.*

D. N. Jesu Christi, Mediolani 1510. f. emendatæ & auctæ à Jeremia Brucchio Ordinis Franciscani, *Bononiæ* 1590. f. *Conformitates B. Mariæ Virginis cum D. N. Jesu Christo*, seu Libri vi. de Vitâ & laudibus B. Mariæ Virginis, *Venet.* 1596. f. *Sermones Quadragesimales de Contemptu Mundi, sive de triplici Mundo*, anno 1397. scripti, *Mediolani* 1488. 4°. *Venet.* 1503. *Sermones alii Quadragesimales*, qui casuum conscientiæ resolutionem ferè spectant, *Lugduni* 1519. 8°. *Vita B. Gerardi Laici* anno 1343. defuncti; quam ab Albicio anno 1347. conscriptam MS. penès se habuit L. Waddingus *. Alia quædam à Bartholomæo elucubrata memorat Idem de Scriptor. Ord. Minor. p. 48.

SÆC. XIV. ab An. MCCC.

* Annal. Minor. ad an. 1343. num. 33.

ISAACUS ARGYRUS, Monachus Græcus, claruit anno 1373. quo Nicephorum Gregoram secutus, *Computum* suum edidit, Andronico urbis Æni præfecto inscriptum, Gr. Lat. à Jacobo Christmanno primùm evulgatum *Heidelberg.* 1611. 4°. Deinde versione suâ ac notis illustratum edidit Dion. Petavius de Doctrinâ Temp. Tom. iii. p. 359. omisso tamen Epilogo, qui in Christmanni editione habetur. *Computus alter*, qui ejusdem quoq; Argyri fuisse videtur, ab eodem Petavio editus est ex Bibliothecâ Regis Galliæ, ibid. p. 384. 1373.

BONAVENTURA BADUARIUS à PERAGA, gente Italus, civitate Patavinus, illustri genere ortus. Theologiæ Doctor in Academiâ Parisiensi, postquam ibi plures annos studiis impendisset, creatus, Ordinis Augustiniani Eremita, Ordinis sui Generalis in Comitiis Veronensibus anno 1377. electus est. Presbyter Cardinalis titulo S. Cæciliæ ab Urbano VI. Pontifice anno 1378. mense Septembri renunciatus, varias pro sede Romanâ legationes obiit. Tandem dum iniquis Francisci Carrariensis Patavinorum Reguli ausis quantâ animi poterat constantiâ obsisteret, immissis ab eo sicariis Romæ occisus est anno 1386. seu ut alii, anno 1389. secundùm alios 1396. ex aliorum sententiâ 1399. Extant *Speculum B. Mariæ, Augustæ* 1476. *Tomi* iv. *in libros* iv. *Sententiarum*, alicubi in Germaniâ excusi; *Meditationes in vitam Christi*, itidem impressæ, testibus Miræo *, & Jos. Pamphilo †. *Commentaria* adhuc *in Canonicas SS. Jacobi & Joannis Epistolas, & Sermones de Tempore, de Sanctis, & ad Clerum*, scripsisse Baduarium prodit Jos. Pamphilus loc. cit. 1377.

* Auctuar. cap. 442.
† Chron. Ord. Erem. p. 67.

MATTHÆUS, FLORILEGUS vulgò dictus, Westmonasteriensis Monachus Ordinis Benedictini, claruit anno 1377. Scripsit *Historiarum Flores*, seu Annales ab Orbe condito ad annum Christi 1307. ex Matthæo Paris. quoad partem priorem ferè descriptos. Extant Flores isti in duos libros distributi, curâ Reverendissimi Matthæi Parkeri editi *Londini* 1567. f. recusi *Francofurt.* 1601. f. Annales hosce usq; ad annum 1377. produxisse Florilegum, quin & *Chronica Monasteriorum Westmonasteriensis, & S. Edmundi* contexuisse, fidem facit Baleus Cent. vi. cap. 31. Nondum verò Continuatio ista, multò minùs Chronica lucem aspexerunt. 1377.

URBANUS VI. *Bartholomæus* antea appellatus, gente Italus, Patriâ Neapolitanus, Archiepiscopus Barensis, dum post mortem Gregorii XI. Cardinalibus in Conclavi coactis sedulò famularetur, & concordiam suaderet, Pontifex Romanus inopinatò electus est Romæ anno 1378. die viii. Aprilis, coronatus die xviii. ipso Paschatis festo: dissentientibus tamen acriter Cardinalibus Gallis, qui cùm numero prævalerent, Gallum Pontificem præoptabant; atq; adeò Romæ recedentes Robertum Cardinalem, Comitem Gebennensem, Papam Fundis mense Septembri elegerunt, eiq; Clementis vii. nomen indiderunt. Hinc natum grave & diuturnum in Orbe Christiano schisma; quod militum gladios illo ævo, scriptorum calamos nostro etiam exercet. Nec enim de vero Pontifice inter Pontificios convenit: sed prout olim Ecclesiarum Occidentalium regimen inter Urbanum & Clementem, eorumq; successores divisum extitit; sic & nunc fermè Authores Popularium suorum studiis obsecuti, 1378.

SÆC. XIV. An. MCCC. obscuri, in partes dissiliunt. Urbanus Romæ, Clemens Avenione sedit. Illi Italia, Germania, & Pannonia; huic reliquus Orbis Occidentalis cessit. Obiit Urbanus, postquam gravia cum Clemente Antipapâ armis non minùs temporalibus quam spiritualibus bella integro decennio gessisset, captivitatem plùs unà vice passus, & assiduis periculis jactatus; Romæ anno 1389. die xv. Octobris. Extant *Epistolæ* iv. Concil. Tom. xi. p. 2045. *Constitutio in violatores libertatis Ecclesiasticæ*, apud Bzovium ad an. 1383. *Epistolæ aliæ* iii. apud Waddingum Annal. Minor. Tom. iv. in Regesto Pontif. p. 165. 171. 176. ubi Clementis vii. Epistolæ xx. reperiuntur. *Bullam ejus de fide Hæreticis non servandâ*, ex Bibliothecâ Cottonianâ edidit Richardus Crackanthorpius noster. Apol. pro Eccl. Anglican. adversus Spalatensem. Porrò Urbani *Formulæ precum*, unà cum *Indulgentiis* ab eo concessis, vulgari idiomate prodierunt *Dilingæ* 1567. *Constitutiones quædam Ecclesiasticæ* in Collectione *Romæ* 1579. edità. *Literæ* seu *Bullæ* plures Apostolicæ in Laertii Cherubini Bullario Magno *Romæ* 1617. 1638.

1378. **ALBERTUS DE ARGENTINA**, gente Germanus, civitate Argentoratensis, Magister seu Doctor, & fortassis Presbyter, Episcopi Argentinensis familiaris, à quo Avenionem legatus fuit, ut se Pontifici excusaret, & Ludovici Imp. decretum contra ambitionem Pontificiam deferret. Claruit anno 1378. Scripsit *Chronicon* ab initiis Rodulphi Habspurgensis Imp. ad Caroli IV. mortem, seu ab anno Christi 1270. ad 1378. Mutilum id edidit Cuspinianus cum Consulibus Romanis, *Basil.* 1553. 1569. (quæ quidem editio in Indice Expurgatorio nominatim prohibetur quin & integrum Alberti Chronicon legi interdicitur, antequam pro Inquisitorum arbitrio expurgetur) integrum Christianus Urstisius inter Scriptores Germanicos, *Francofurt.* 1585. 1670. Tom. ii. p. 97. Scripsit etiam Albertus *Vitam Bertholdi à Buchecke*, Episcopi Argentinensis, & Spirensis ab anno 1328. ad 1353. Eam ad Chronici calcem edidit Urstisius ibid. p. 167.

1380. **GULIELMUS THORN**, natione Anglus, Cœnobii S. Augustini Cantuariensis Monachus Benedictinus, claruit circa an. 1380. Scripsit *Chronicon de Gestis Abbatum S. Augustini Cantuariensium*, ab ipso S. Augustini in Britanniam ingressu usq; ad an. 1397. summâ quidem fide ac diligentiâ ubivis usus; priorem verò Chronici partem usq; ad annum 1272. ex Thomæ Spotti Historiâ, pauculis quibusdam resectis mutuatus. Prodiit istud Chronicon intèr Scriptores x. Historiæ Anglicanæ *Londini* 1652. f. p. 1757. Alia quædam scripsisse dicitur Gulielmus, viz. *Historiam Regum Cantianorum*; *Vitas quorundam Sanctorum*, & *Chronica de Comitatibus, Episcopatibus, & Abbatiis per totam Angliam:* quæ quidem nondum typis edita sunt. Extat Opus postremum MS. in Bibliothecâ S. Benedicti Cantab. cod. 67.

1380. **BALDUS UBALDUS**, gente Italus, domo Perusinus, ex illustri Ubaldorum familiâ oriundus, Petri de Ubaldis, Doctoris Perusini filius, Juris utriusq; Doctor, Bartoli de Saxoferrato auditor, primùm in civitate patriâ, dein à Galeacio Vicecomite Mediolanensi evocatus, Ticini maximo auditorum concursu & applausu jus utrumq; docuit. Claruit anno 1380. quo circiter tempore de electione Pontificum Urbani VI. & Clementis vii. schismaticâ à summis reipublicæ Christianæ viris consultus, pro Urbano sententiam tulit. Tandem à caniculâ suâ, quam alebat, in labro leviter morsus, quarto deinceps mense rabiem concepit, ac diem obiit anno ætatis suæ 76. Christi 1400. die xxviii. Aprilis, seu, ut alii, anno 1423. mense Julio. Habitu S. Francisci amictus (ratus id plurimum ad animæ salutem conducere) sepeliri voluit. Factum id Ticini in Conventu Fratrum Minorum.

SCRIPTA.

SCRIPTA.

COmmentarius in libros Decretalium. Venetiis 1595.
Consiliorum volumina v. Francofurt. 1589. *sextum* Venet. 1600.
Commentarius in Codicem, Feuda, Digestum novum ac vetus, &c. Lugduni 1545.

Alia plura Baldi Opera Jus Civile spectantia innumeris ferè in locis typis impressa prodierunt. Omnia compendio enumerat Boissardus Icon. illustr. vir. Par. 1. p. 102.

MICHAEL ANGRIANUS, seu Aignanus, gente Italus, Patriâ Bononiensis, sint licet, qui ex Lombardiâ oriundum velint, Ordinem certè Carmelitanum in Cœnobio Bononiensi professus est, Theologiæ laureâ in Academiâ Parisiensi postea insignitus. Claruit anno 1381. quo totius Ordinis sui Generalis numero decimus nonus in Capitulo Veronensi constitutus est. Vicarii Generalis munus illi antea demandârat Urbanus VI. Pontifex. Summum Ordinis sui magistratum quinquennio administravit. Obiit Bononiæ anno 1416. Calendis Decembribus, ex Sixti Senensis autem calculo anno 1396. in Conventu Carmelitano ante summum altare sepultus. Scripsit *Commentariorum in Psalmos libros* v. quibus universum Psalterium methodo Scholasticâ, non infœlici tamen, explicat. Prodiit Opus istud sub *Incogniti* Authoris nomine Compluti 1524. *Lugduni* 1588. *Lugduni* 1602. f. Authori demum suo restitutum *Venet.* 1603. *Lugduni* 1652. 1673. *Commentarium ejus in libros Sententiarum Mediolani* excusum esse prodit Simlerus Biblioth. p. 503. qui plura alia Michaelis scripta, & in his insigne *Opus de purissimâ Conceptione Virginis Mariæ*, recenset; alia Antonius Alegre paradis. Carmelit. p. 316. 1381.

RAYMUNDUS JORDANUS, qui diu suppresso suo, sub *Idiota* nomine latuit, & Sæculi octavi aut noni antiquitatem præ se tulit; Canonicus erat Regularis Ordinis Augustiniani, primò Uticensis sive Uzecïensis in Galliâ Narbonensi Præpositus, dein Cellensis in Diœcesi Bituricensi Abbas. Claruit ab anno 1381. 1381.

OPERA.

COntemplationum libri vi. *de miserabili cursu vitæ præsentis*; *de innocentiâ perditâ*; *de conversione per* xii. *menses anni spiritalis producentis* xii. *fructus Spiritûs*; *de conflictu assiduo inter animam & carnem*; *de septem donis Sp. S. contra septem peccata mortalia*; *quòd Spiritus S. est adjutor animæ, & de variis ejus erga hominem officiis*; *De octo beatitudinibus*; *De Amore*; *De verâ Patientiâ*; *De Morte*; *De B. Mariâ Virgine*. Prodierunt Contemplationes istæ *Paris.* 1519. 4°. & alibi.

Tractatio plena de B. Virgine.

De statu religioso libri iii.

Opus de Oculo Spirituali: seu *Oculus Mysticus*. Prodiit mutilum tamen, sub Raymundi nomine à Raynaudo editum *Lugduni* 1641. Verùm id Joanni Guallensi deberi Waddingus demonstravit. Prodierat antea sub nomine cujusdam Magistri P. Lacepieræ integrum *Venet.* 1496. Italicè à Theophilo Romano Ord. Erem. August. conversum.

Regula Christianam vitam complectentes.

Paraphrasis in Psalmum xv. quam unà cum præcedente Opusculo Joanni Pico Mirandulano deberi conjicit Labbeus.

Opera ista omnia, in quâvis ferè Bibliothecæ Patrum editione sub Idiotæ nomine haberi solita, Raymundo vindicavit, additisq; Castigationibus suis edi curavit Theoph. Raynaudus *Paris.* 1654. 4°.

SEC. XIV. ab An. MCCC.

1384. JOANNES TAMBACUS, natione Teutonicus, patriâ Argentinensis, Ordinis Fratrum Prædicatorum in Cœnobio Argentinensi Monachus, dein Studii Pragensis primus Rector, ac demum Sacri Palatii Magister ab Urbano V. Papâ anno 1366. creatus. Claruit anno 1384. Obiit octogenario major, quo tamen anno, non liquet. Extat *Speculum Patientiæ*, seu *de Consolatione Theologiæ libri* xv. *Paris.* 1493. *Colon.* 1502. *Norimbergæ* 1509. & alibi pluries. Opus ejusdem *De Culpâ & Gratiâ* MS. habetur apud Dominicanos majoris Conventûs Parisiensis. Alia plura Tambaci scripta recenset Altamura Biblioth. Prædicat. p. 129. de quibus nil constat.

1384. MARSILIUS AB INGEN, seu Inghenius, gente Germanus, Trithemio tamen & Baleo Anglus, Academiæ Parisiensis Doctor, Canonicus & Thesaurarius Ecclesiæ S. Andreæ Coloniensis, Gymnasii Heidelbergensis fundator, primusq; ejusdem Doctor ac Rector. Claruit anno 1384. Obiit anno 1394. xiii. Cal. Septembris, Heidelbergæ in Ecclesiâ S. Petri sepultus. Scripsit *Commentaria in* iv. *libros Magistri Sententiarum*, quæ typis impressa prodierunt *Argentorati* 1501. Alia ejusdem scripta enumerat Baleus Cent. vii. cap. 5. quæ in tenebris adhuc delitescunt.

1384. EMANUEL II. Palæologus, Joannis V. Palæologi Imp. filius natu tertius, Imperium rarâ erga patrem pietate meruit. Cum Joannes enim pater anno circiter 1380. præfecto Constantinopoli Andronico filio natu maximo, in Occidentem proficisceretur, ut subsidia à Christianis Principibus adversùs ingravescentes Turcorum vires conquireret: & inter redeundum Venetiis à mercatoribus ob usurariam pecuniam nondum exsolutam detineretur; Andronicus de Imperio securus patris captivitatem in sinu risit: Emanuel verò corrasis è præfecturâ suâ Thessalonicensi pecuniis, Venetias properavit, & expunctis mercatorum tabulis Patrem redemit. Andronici scelere incarceratus, Emanuelis pietate liberatus Joannes Imp. illum cum Joanne filio exhæredavit, istum Imperii successorem sibi mortuo designavit, socium sibi vivo ascivit anno circiter 1384. Andronicus ejusmodi ignominiâ in rabiem actus ad Bajazetem Turcorum Regem confugit; & copiis illius auxiliaribus adjutus Constantinopolim expugnat, patrem fratremq; carceri mancipat, & Imperium invadit. Exacto in carcere triennio Joannes & Emanuel filius salvi evadunt, & Bajazetis tyranni, Andronico jamdudum infensioris facti, favore & auxiliis usi, Imperium recuperant; & Andronicum in carcerem perpetuum abducendum Turcis committunt. Anno 1391. defuncto Joanne Patre, Emanuel solus deinceps regnare cœpit: cumque Imperii majestatem adversùs Bajazetis ferociam constanter tueretur, decennalem statim Regiæ Urbis obsidionem passus est. Ipse Urbis curâ defensioneq; Joanni Andronici fratris filio commissâ, in Occidentem paterno exemplo subsidia à Latinis impetraturus navigat; paterno etiam infortunio usus. Postquam enim Italiam, Galliam, Angliam, Germaniam, & Pannoniam peragrasset; Constantinopolim demum re infectâ rediit. Desperatis ferè rebus Constantinopolitanis aliunde eluxit salus. Tamerlane enim Tatarorum principe ad suppetias Emanueli ferendas cum ingenti exercitu advolante, Bajazetes anno 1401. obsidionem solvit: & commisso anno sequenti cum Tataris prælio vincitur, ac captivus abducitur. Emanuel extincto tyranno perpetuam cum Mahometo ejus filio pacem iniit: & imperium deinceps securus tenuit. Obiit, uti volunt, anno 1418. rectiùs verò 1425. postquam senio debilis Imperii lampadem Joanni filio anno 1419. tradidisset.

SCRIPTA.

Præcepta C. *Educationis Regiæ ad Joannem filium.*
Orationes vii. *de virtutibus ac vitiis, & bonarum literarum studio*, ad eundem.
Oratio propitii principis ad benevolos subditos in ætatis flore constitutos.

Preces

Preces ad Deum matutinæ (prolixæ fatis) ii.
Capita Compunctionis seu Confessionis ad Deum, metricè.
Imago Veris in Auleo textili Operis Phrygii.
Oratio ficta Tamerlanis ad Bajazetem à se captum.
Psalmus Eucharisticus ad Deum pro captivitate Bajazetis.
Prodierunt Opuscula ista omnia curâ Joannis Leunclavii Gr. Lat. *Basil.* 1578. 8°.

Oratio funebris admodùm prolixa in Fratrem Theodorum Palæologum Despotam Gr. Lat. a Combefisio cum notis edita Auctuar. Nov. *Parif.* 1648. Tom. ii. p. 1045.

JOANNES DE BURGO, natione Anglus, Theologiæ Doctor, Academiæ Cantabrigiensis Cancellarius, necnon Ecclesiæ de Colingham in agro Nottinghamiensi Rector, claruit anno 1385. quo Pupillam Oculi compilavit. Scripsit enim librum, cui titulus, *Pupilla Oculi, omnibus Sacerdotibus, tam Curatis quàm non Curatis, summè necessaria; in quâ tractatur de septem Sacramentorum administratione, de decem præceptis Decalogi, & de reliquis Ecclesiasticorum officiis, quæ oportet sacerdotem ritè institutum non ignorare.* Prodiit *Parif.* 1510. *Argentinæ* 1514. *Rothomagi* 1516. 4°. Quanti olim habebatur liber iste, ex innumeris ferè, quæ Cantabrigiæ in Bibliothecis publicis asservantur, exemplaribus ejus MSS. patet adeò ut tam insignem Scriptorem Balei diligentiam penitùs fugisse haud satis mirari possim. 1385.

MANUEL CHRYSOLORAS, origine Romanus, patriâ Byzantinus nobilissimâ prosapiâ oriundus, claruit anno 1389. quo circiter tempore in Occidentem à Joanne Palæologo seniore Imp. legatus, ut subsidia adversùs Turcas à Christianis Regibus postularet; postquam apud Angliæ Regem, aliosq; principes munus sibi demandatum summâ diligentiâ, irrito tamen successu, obiisset, in Italiâ consedit: ubi Græcarum literarum studium septingentis plusquam annis in Occidente neglectum, quin & ignotum ferè, primus omnium resuscitavit; ac primùm Venetiis, mox Florentiæ, postea Romæ, tandem Ticini docuit; Leonardum Brunum Aretinum, Franciscos Barbarum, Philelphum, & Poggium, Baptistam Guarinum, aliosq; primarios seculi viros discipulos nactus. Anno circiter 1397. ab Emanuele Imp. in Occidentem profecto Florentiâ evocatus, Mediolanum se contulit. Post Emanuelis verò abitum ad solita docendi munia se recepit. Anno 1414. Constantiam petiit, Concilii Generalis spectator cupidus: ubi anno sequenti die xv. Aprilis vitam finivit, apud Dominicanos Constantienses sepultus. Epitaphium ei posuit Æneas Sylvius, Poeta Laureatus, quod sic incipit; 1389.

Ille ego, qui Latium priscas imitarier artes,
Explosis docui sermonum ambagibus, & qui
Eloquium magni Demosthenis & Ciceronis
In lucem retuli, Chrysoloras nomine notus,
Hic sum post vitam, & peregrinâ in sede quiesco, &c.

Extant, *Epistolæ* iii. *de Comparatione Veteris & Novæ Romæ*, prima admodùm prolixa ad Joannem Palæologum Imp. secunda ad Joannem Chrysoloram tertia ad Demetrium Chrysoloram, multò breviores. Prodierunt Græcè, prima etiam Gr. Lat. interprete Petro Lambecio, ad calcem Codini de Antiquitatibus CPP. *Parif.* 1655. f. *Quæstiones* ejusdem *Grammaticales* prodierunt Græcè alicubi in 8°.

BONIFACIUS IX. *Petrus Thomacellus* antea appellatus, patriâ Neopolitanus, ab Urbano VI. primùm Acolythus & Prothonotarius Apostolicus, deinde Diaconus Cardinalis S. Georgii in Velabro, postremo Presbyter Cardinalis titulo S. Anastasiæ constitutus. Post Urbani mortem Pontifex Romanus electus est anno 1389. die ii. Novembris, consecratus die xi. coronatus 1389.

SÆC. XIV. ab An. MCCC. die xiv. ejusdem, ætatis suæ anno 34. seu, ut alii, 45. Anno 1390. anathema Carolo Siciliæ Regi, totiq; ejus posteritati ab Urbano decessore incussum abrogavit: & Festum Annunciationis B. Virginis ab Urbano paulò ante mortem institutum confirmavit. Anno 1391. vir nummi, quo affines ditaret, cupidissimus, Annatarum onus Ecclesiæ primus invexit, ut primi anni fructus Beneficiorum Ecclesiasticorum, primitiarum Judaicarum ad instar, ærario Apostolico solverentur, sanciens. Anno 1394. seditionibus nuperis in Urbe sedatis, ut sibi magistratus pro lubitu constituere, vectigalia imponere, ac rem militarem disponere liceret, obtinuit, adeóq; *primus omnium Romanorum Pontificum*, inquit Bzovius *, *omnem populi Romani vim sustulisse, ac tandem Urbis summum imperium obtinuisse visus est.* Anno 1400. ex Assisi, ubi multis annis moram fecerat, Romam ingressus Jubilæum celebravit. Obiit anno 1404. die i. Octobris. Extant *Epistolæ & Constitutiones* iv. apud Bzovium ad an. 1390, 1391, 1403. *aliæ* vi. apud Waddingum Annal. Minor. Tom. iv. ad an. 1392, 1394, 1399. *aliæ* xiii. ibid. in Regesto Pontif. p. 177. *aliæ* plures apud eundem Tom. iv.

* Ad an. 1394. num. 1.

1390. JOSEPHUS, ALSHAHER BILTABIB dictus, Al-marchum Al-mashiki Altagi filius, natione Ægyptius, civitate Alexandrinus, Præpositus Ecclesiæ Catholicæ B. Virginis anno 1390. constitutus, Presbyter anno 1398. ordinatus. Iste omnes ferè Canones in Ecclesia Græcâ receptos Arabico sermone paraphrasticè interpretatus est. Extat integra *versio* MS. in Bibliothecâ Bodleianâ. Ex eâ excerptos *priorum* iv. *Conciliorum Generalium Canones* Arabicè & Latinè evulgavit Cl. Beveregius in Pandectis Canonum *Oxon.* 1672. Tom. ii. p. 681.

1390. PETRUS HERENTALIUS, seu *de Herentalis*, gente Belga, Patriâ Brabantus, ex oppido cognomine originem duxit, Canonicus ac Prior Cœnobii Floreffiensis Ordinis Præmonstratensis, claruit anno 1390. Obiit post annum 1436. modò calculos rectè ponat Simlerus *, qui Catenam illius in Psalmos isto circiter anno concinnatam prodit. Ex variis enim Patrum ac Doctorum Commentariis prolixam *Psalmorum Expositionem* Petrus composuit, quæ typis excusa prodiit *Colon.* 1487. f. *Reutlingæ* 1498. *Rothomagi* 1504. 4°. Colon. 1554. *Commentarium* ejusdem *in* iv. *Evangelia fusissimum*, uti & *Chronicon ab orbe condito ad annum* 1385. se MSS. in Bibliothecâ Floreffiensi vidisse testatur Oudinus Supplem. p. 657. Chronicon habetur etiam in Bibliothecâ Colbertinâ Cod. 751. Alia quædam illius scripta recenset Fr. Sweertius Athen. Belgic. p. 621.

* Biblioth. p. 558.

1390. RADULPHUS DE RIVO, natione Belga, Patriâ Brabantus, domo Bredanus, Decanus Tungrensis, antiquarum Ecclesiæ consuetudinum peritissimus simul ac tenacissimus, claruit anno 1390. Obiit Romæ anno 1401. die ii. Novembris, seu, ut alii anno 1403. die x. Aprilis. Extat *Calendarium Ecclesiasticum*, seu *de Canonum observantia Propositiones* xxiii. seorsim editæ *Lovanii* 1568. & in Bibliothecâ Patr. recusæ Tom. xxvi. p. 289. *Historia de rebus gestis trium Pontificum Leodiensium*, Engelberti à Markâ, Joannis de Arkel & Arnoldi de Horn, ab anno 1347. ad an. 1386. quam primus in lucem edidit Joannes Chapeaville Rerum Leod. Hist. *Leodii* 1616. 4°. Tom. iii. p. 1.

1390. GERARDUS, ZUTPHANIENSIS à civitate patriâ dictus, unus è primis Clericis Regularibus Ordinis S. Hieronymi, seu Fratribus Vitæ Communis à Gerardo Magno apud Daventrienses institutis, pietate eximiâ, & rarâ doctrinâ insignis, claruit anno 1390. Obiit die iv. Decembris, anno 1398. ætatis suæ 31. Extant Opuscula ii. Ascetica, alterum *De Reformatione interiori, seu virium Animæ*; alterum *De Spiritualibus Ascensionibus*, *Parisiis & Coloniæ* 1539. sæpiùs inter Opera Thomæ à Kempis, & in Bibliothecâ Patr. Tom. xxvi. p. 234.

WIL-

SÆC. XIV. ab An. MCCC.

WILHELMUS WODFORDUS, aliis *Wilfordus*, natione Anglus, Waddingo *, tamen (cui Scriptores Anglicos suis coterraneis annumerare solenne est) Hibernus, ac civitate Watertordiensis, Ordinis Franciscani Monachus, claruit anno 1390. 1390.
Sexennio post in Synodo Londinensi à Thomâ Arondelio Archiepiscopo Cantuariensi, totoq; Clero Anglicano, delectus est; qui Joannis Wiclefi Trialogum scripto refutaret. Obiit, uti vulgò fertur, Colcestriæ anno 1397. Sin autem verum sit quod vult Waddingus *, Wodefordum nempe Opusculum de Religione anno 1433. scriptum Juliano Cardinali nuncupâsse, necesse est illum diu supervixisse. Extat *Liber ad Thomam Archiepiscopum Cantuariensem adversùs Articulos* xviii. *ex Wiclefi Trialogo excerptos*, & in Concilio Londinensi anno 1396. (ex communi Scriptorum calculo) damnatos: in Fasciculo Rerum expetendarum *Colon.* 1535. f. p. 96. *Determinatio contra Hæreses Jo. Wiclefi*, MS. in Bibliothecâ Coll. Novi Oxon. cod. 87. Mertonensi cod. 222. *Defensorium contra Armachanum in libello de mendicitate Christi*, MS. in Biblioth. Magdalenensi Oxon. cod. 62. *Extractio errorum Armachani*, MS. in Biblioth. Col. Novi Oxon. cod. 168. *Super causis condemnationis Articulorum Joannis Wiclefi*, MS. in Biblioth. Mertonensi cod. 210. (quod quidem Opus nequaquam diversum à primo videtur.) *De Sacramento Altaris*, MS. in Biblioth. Exoniensi Oxon. cod. 11. *Summa ejus de virtutibus*, quam perfecit Walterus Prior à medio usq; in finem, MS. vidi in Coll. Gonvil. & Caii apud Cantab. fol. Alia adhuc plurima recensent Baleus Cent. vii. c. 3. & Waddingus de Script. Ord. Minor. p. 158.

*Annal. Minor.

*Annal. Minor. Tom. iv. ad an. 1393. § 2.

JOANNES BROMIARDUS, gente Anglus, patriâ Herefordiensis, 1390.
Ordinis Prædicatorum Monachus, Theologus ac Jurisconsultus summus, Doctor Oxoniensis, ac demum Professor S. Theologiæ Cantabrigiensis, Wiclefum in Synodo Londinensi anno 1382. acriter oppugnavit. Claruit anno 1390. sint licèt, qui ad annum 1290. errore manifesto eum referant. Obiisse dicitur post annum 1419. Extat *Summa Prædicatorum* in duas partes distributa, quâ præcipuos Disciplinæ Ecclesiasticæ locos & sensus ordine Alphabetico explicat, *Norimbergæ* 1485. *Venet.* 1586. 4°. *Dicta de missarum celebratione*, MSS. in Bibliothecâ Mertonensi Oxon. cod. 210. *Exhortationes*, MSS. in Biblioth. publicâ Cantab. cod. 208. *Tractatus Juris Civilis & Canonici ad moralem sensum applicati secundùm ordinem Alphabeti*, MS. in Biblioth. Pembrochianâ Cantab. cod. 122. in Biblioth. Coll. Novi Oxon. Cod. 140. & in Bibliothecâ Lamethanâ. Alia enumerant Baleus Cent. vii. cap. 4. Altamura Biblioth. prædicat. p. 63.

BENEDICTUS XIII. *Petrus de Lunâ* antea nominatus, natione Hispa- 1394.
nus, nobilissimo inter Aragonios loco natus. Diaconus Cardinalis S. Mariæ in Cosmedin à Gregorio XI. creatus, post mortem illius Clementis VII. partibus adhæsit, ab isto in Hispaniam anno 1381. legatus. Post Clementis mortem Pontifex Romanus Avenione electus est anno 1394. die xxviii. Septembr. consecratus & coronatus xi. Octobr. accepto priùs juramento se, cedente Bonifacio IX. Pontificatu cessurum. De pace in Ecclesiam revocandâ à Christianis Principibus & Episcopis sæpe interpellatus nullas non tricas nectit, & astutias commentus est; ut sibi Pontificatum conservaret aliis fucum faceret. A Carolo igitur Galliæ Rege anno 1398. Avenione obsessus, captus, & in custodiam datus est. Anno 1403. carcere elapsus ad consuetas fallendi artes rediit; Papatum abdicare se paratum esse nunquam non professus, eundem tamen interim retinere per fas & nefas contendens. Anno 1408. die v. à Concilio Pisano depositus, in Catalauniam aufugit, atq; anno 1408. Conciliabulum asseclarum suorum Perpiniani coegit: & mox Barcinone positus Pontifices æmulos, eorumq; sequaces, ac Patres Pisanos diris devovit, & Concilii Pisani acta abrogavit. Anno 1417. die xxvi. Julii, à Concilii Constantiensis decreto Papatu simul ac communione submotus est. Ipse nihilominùs ab omnibus desertus, ad extremum usq; spiritum titulum

malè

SÆC. XIV. ab An. MCCC. malè usurpatum pertinax retinuit. Obiit Paniscolæ, Regni Valentini arce, anno 1423. die xxiii. Maii. Extant *Epistolæ* v. Concil. Tom. xi. p. 2085, 2113, 2157, 2208. *Bulla*, quâ Reges ac Principes omnes ab obedientiâ suâ recedentes anathematizat, & Principatibus exuendos decernit, Concil. Tom. xii. p. 1812. *Responsio ad Sigismundum Imp.* apud Bzovium ad an. 1415. num 19. *Libellum contra Judæos*, ibid. num. 35. *aliæ plures Epistolæ* apud Theodoricum à Niem. *Liber de potestate summi Pontificis & Concilii.* MS. in Bibliotheca Vaticanâ. *Vita humana adversùs omnes casus Consolationum liber* Hispanicè evulgatus.

1395. HENRICUS KNIGHTON, natione Anglus, Canonicus Regularis Monasterii Leicestrensis, claruit circa annum 1395. Melioris notæ Historicus; quo non alius res Anglicas majori fide ac diligentiâ persecutus est. Scripsit *Chronicon de Eventibus Angliæ libris* v. ab anno circiter 950. ad an. 1395. quorum primo res a Saxonicis Regibus usq; ad an. 1066. gestas breviter percurrit: tres sequentes, qui ad annum usq; 1377. pertingunt, ex Ranulphi Higdeni Cestrensis Polychronico ferè verbatim exscripsit. Literis preterea commisit *Historiam Depositionis Richardi* II. Angliæ Regis anno 1399. factæ. Extat utrumq; Opus inter Scriptores x. Historiæ Anglicanæ à Cl. Twisdeno editos *Londini* 1652. p. 2311, 2743.

1396. PETRUS DE ALLIACO, natione Gallus, Compendii ad Isaram fluvium tenuissimæ fortis parentibus anno 1350. natus, liberalibus disciplinis probè institutus, Collegium Navarrense in Academiâ Parisiensi anno 1372. ingressus est; inter sodales Candidatorum Theologiæ quos Bursarios appellant, receptus. Anno 1375. Magistri Sententias in Collegio suo prælegere, & ad populum in Ecclesiâ concionari cœpit: & ad Synodum Ambianensem evocatus, Subdiaconus adhuc ad presbyteros concionem habuit. Anno 1380. iii. Id. April. Doctoris insignia retulit; atq; anno sequente habitâ coram Andegavensi Duce oratione, Concilio Generali ad tollendum schisma opus esse Academiæ Parisiensis nomine declaravit, Canonicus Noviodunensis eodem anno factus. Anno 1384. Collegio Navarrensi præfectus est; ubi Joannem Gersonem, Nicolaum Clemangium, aliosq; doctissimos viros, discipulos habuit. Anno circiter 1387. coram Clemente VII. Pontifice apud Avenionem sedente Facultatis Theologicæ Parisiensis causam oravit adversùs Joannem Montesonum, Dominicanum, quem sententiam suam de maculato B. Virginis Conceptu publicè docentem nuper damnârant. Anno 1389. Academiæ Parisiensis Cancellarius renunciatus est; & Carolo VI. Regi à sacris largitionibus, & Confessionibus adhibitus. Anno 1394. Capellæ regiæ apud Parisios Thesaurarius constituitur. Eodem anno à Carolo Rege ad Benedictum XIII. qui Clementi VII. successerat, missus est, de schismate tollendo in medium consulturus. Anno 1395. Aniciensis seu Vellavensis, 1396. Cameracensis Episcopus renunciatur. Anno 1305. Genuæ versatus, habitâ coram Benedicto Pontifice concione, ei, ut Festum Trinitatis celebrandum decerneret, persuasit: quod quidem à paucis antea Ecclesiis celebratum fuerat; deinceps verò duce & autore Cameracensi ubiq; observari cœpit. Anno 1409. Concilio Pisano interfuit. Anno 1411. vii. Id. Junias à Joanne XXIII. Papâ in Cardinalium cœtum titulo S. Chrysogoni allectus est; & post triennium in Germaniam legatus. Exeunte anno 1314. Constantiense profectus est Concilium; cujus tertiæ sessioni præfuit, & per integrum triennium pars magna fuit. Exeunte anno 1417. quo finita est Synodus, crebras ad Patres conciones habuit. Obiit anno 1325. Cameraci in Ecclesiâ Cathedrali sepultus; *Aquila Franciæ*, & *malleus à veritate aberrantium indefessus* appellari solitus.

OPERA.

OPERA.

Commentarii breves in libros iv. *Sententiarum.* Seorsim — 1500. 4°.
Quatuor Principia in quatuor libros Sententiarum.
Recommendatio S. Scripturæ.
Principium in cursum Bibliorum, præcipuè in Evangelium S. Marci.
Quæstio Vesperiarum, Utrùm Petri Ecclesia lege reguletur.
Quæstio de resumptâ, Utrùm Petri Ecclesia Rege gubernetur, lege reguletur, fide confirmetur, & jure dominetur.
Speculum Considerationis xii. Capitibus contentum.
Compendium Contemplationis in tres Tractatus divisum.
De iv. *gradibus scalæ spiritualis* ex dictis B. Bernardi.
Epitome quadruplicis exercitii spiritualis.
De Oratione Dominicâ Tractatus ii.
Salutationis Angelicæ Expositio devota.
Verbum abbreviatum super libros Psalmorum.
Meditationes ii. *in Psalmum* xxx. *In te Domine speravi.*
Meditatio in Psalmum, Judica me Deus.
Meditationes in vii. *Psalmos Pœnitentiales.* Habentur unà cum tribus prioribus Meditationibus inter Orthodoxographa p. 1085.
Meditationes in Cantica, Magnificat, Benedictus, & Nunc dimittis.
Expositio in Cantica Canticorum Solomonis.
Duodecim honores S. Josephi sponsi Virginis. Prodierunt simul Opuscula ista xvii. à Speculo Considerationis inclusivè enumerata *Duaci* 1634. 8°.
Tractatus de animâ. Prodiit seorsim *Paris.* 1494. 8°. 1505.
Sermones varii argumenti xx.
Modus, seu forma eligendi summum Pontificem. Prodierunt simul Opera omnia adhuc recensita *Argentinæ* 1490.
Quæstiones in Sphæram Mundi Joannis de Sacro-Bosco. Paris. 1498. Venet. 1508.
Libellus de emendatione Ecclesiæ. Concilii Constantiensis Patribus anno 1415. oblatus. Prodiit in Fasciculo Rerum expetend. *Colon.* 1535. p. 203. & apud Wolffium Lect. Memorab. Tom. i. p. 756.
De Ecclesiæ & Cardinalium authoritate Libellus. Extat inter Gersonis Opera *Paris.* 1606. Tom. i. p. 895.
Liber de Concordiâ Astrologiæ & Theologiæ. Habetur in Appendice operum Gersonis.
Tractatus super libros Meteororum Aristotelis de impressionibus aeris, ac de iis, quæ in 1°, 2°, & 3° *regionibus aeris fiunt.* Argentinæ 1504. Viennæ 1509.
Sacramentale, Lovanii 1487.
Vita S. Petri de Morono, Pontificis Romani, dicti Cœlestini V. Prodiit seorsim à Dionysio Fabro Priore Parisiensium Cœlestinorum in lucem edita *Paris.* 1539. 4°. & habetur apud Surium die xix. Maii.
Tractatus de Imagine Mundi.
Epilogus Mappæ Mundi.
De Legibus & Sectis.
De Correctione Calendarii.
De vero Cyclo Lunæ.
Cosmographiæ Tractatus ii.
Vigintiloquium de Concordantiâ Astronomicæ veritatis cum Theologiâ.
De Concordiâ Astronomicæ veritatis & narrationis Historicæ.
Tractatus Elucidarius Astronomicæ Concordiæ cum Theologiâ & Historiâ.
Apologeticæ Defensiones ii. *Astronomicæ veritatis*, Coloniæ anno 1418. scriptæ.
Tractatus de Concordiâ discordantium Astronomorum. Prodierunt simul Opuscula ista à Tractatu de Imagine Mundi inclusivè alicubi in folio, non expressis loci, temporis, aut Typographi nomine.

Prodie-

SÆC. XIV. ab An. MCCC. Prodierunt etiam alicubi *Liber de Concilio Generali*; *Liber Quæstionum in Hexaemeron*; *Conceptus & exponibilia*; *Tractatus de Interdicto*; *Tractatus de permutatione Beneficiorum*; & *Responsio contra Fr. Matthæi Conclusiones pro sectâ Flagellantium*. Verùm editionum tempora & locos invenire non potui.

Cæterùm plurima Cameracensis Opuscula inedita MSS. asservantur; viz. *Quæstio utrùm hæreticum sit pro docendi licentiâ pecuniam dare vel recipere*; *Quæstio de reprehensione Petri à Paulo factâ*; *Tractatus* ii. *de falsis Prophetis*; *Tractatus* iii. *contra Fratrem Joannem de Montesono*; *Sermones aliquot*; & alia in Bibliothecâ Collegii Navarrensis, à Launoio sigillatim enumerata Hist. Gymnas. Navar. Tom. ii. p. 479.

1398. ANTONIUS DE BUTRIO, gente Italus, patriâ Bononiensis, Juris utriusq; Doctor, & in Academiis Bononiensi ac Ferrariensi professor, Joannis de Imolâ & Geminiani magister. Claruit anno 1398. Obiit Bononiæ anno 1408. Non. Octobr. (si Forstero fides) ad S. Michaelem in monte Sepultus. Habetur tamen in Bibliothecâ Augustanâ Codex MS. secundam Lecturæ ejus super 2. Decretalium partem complectens, qui Lecturam illam anno 1439. scriptam esse præ se fert. Quàm parum autem inscriptionibus hisce Codicum MSS. tribuendum sit, vel exinde constat, quòd in eadem Bibliothecâ Codex MS. habeatur, qui Zabarellæ super Clementinas Lecturam anno 1436. compositam esse prodit; cùm tamen Authorem anno 1417. obiisse certo certiùs constet. Extat Antonii *Commentarius in quinq; libros Decretalium*, Venet. 1578. Tom. vii. *Commentarius in sextum Decretalium librum*, Venet. 1575. *Consilia sive Responsa Juris*, Venet. 1582. *Tractatus de jure Patronatûs*, Francofurt. 1581. *Repertoria duo*, alterum Juris Canonici, Juris Civilis alterum, piùs unâ vice edita: & alia quædam, quæ ad hunc locum minùs spectant.

Hist. Jur. Civil.

Index MSS. Bibl. August. p. 58.

Pag. 59.

1400. NICOLAUS DE GORHAM, quem nonnulli Gallum fuisse volunt, rectiùs verò natione Anglus, in vico cognomine Provinciæ Hartfordiensis natus, Oxonii in Collegio Mertonensi bonis literis innutritus, & Magisterii gradu cohonestatus. Tandem Dominicanis se adjunxit; & Lutetiam profectus, doctrinâ ac pietate inclaruit, Ordinis sui Provincialis in Galliâ factus. Eundem tamen Franciscanis Waddingus * annumerat. Vixit forsan excunte hoc sæculo, circa annum 1400. Alii illum ad an. 1350. alii etiam ad an. 1296. referunt; & Philippo cuidam Galliarum regi à sacris Confessionibus fuisse produnt.

* De Script. Ord. Minor. p. 264.

OPERA.

Commentaria in iv. *Evangelistas*. Prodierunt *Colon.* 1537. f.

Commentaria in Acta Apostolorum.

Commentaria in omnes Epistolas S. Pauli. Hagenoæ 1502. Parif. 1521. f.

Commentaria in Epistolas Canonicas. Sub Thomæ Wallensis nomine sæpiùs edita.

Commentaria in Apocalypsin.

Sermones de Tempore & Sanctis per totius anni circulum. Prodierunt unà cum Comment. in Ep. S. Pauli *Hagenoæ* & *Parisiis*.

Omnia Gorrami Opera collegit, & in duos Tomos distributa edi curavit Joannes Keerberg *Antwerp.* 1617. & 1620. 2 vol. fol.

Commentaria Thomæ Wallensis in Boethii Consolationem Philosophiæ in nonnullis Cod. MSS. Gorramo ascribuntur.

Reliqua Gorrami Opera inedita recensent Baleus Cent. vii. c. 22. Altamura Biblioth. Prædicat. p. 71. & Simlerus Biblioth. Tigurin. p. 519.

1400. JACOBUS MAGNI gente Hispanus, patriâ Toletanus, Ordinis Augustiniani Eremita, insigni S. Scripturæ peritiâ, & assiduâ veterum Theologorum lectione egregium sibi nomen tulit. Claruit anno 1400. postquam Patavii Theologiam ac Philosophiam publicè professus esset; Carolo VII. Francorum

Francorum Regi à ſecretis confeſſionibus adſcitus, Archiepiſcopatum Burdegalenſem ſibi oblatum repudiavit. Obiit Lutetiæ apud Auguſtinianos ſepultus. Scripſit inſigne *Opus de Sermone & Inquiſitione divinæ ſapientiæ*, cui *Sophologium* nomen dedit, libris x. diſtinctum, quod ex veterum Philoſophorum, Poetarum atq; Oratorum Scriptis ab ipſo conſarcinatum eſſe in Præfatione prodit. Prodiit id characteribus vetuſtiſſimis impreſſum *Lugduni* 1495. 8°. & cum Joannis de S. Geminiano opere de Similitudinibus & exemplis, *Lugduni* 1585. f. Alia illum elucubraſſe, & in his *Quæſtiones in libros Ariſtotelis de Animâ* luculentas, & utriuſq; *Philoſophiæ tam naturalis quam ſupernaturalis Compendium* ad Michaelem Epiſcopum Autiſiodorenſem, prodit Joſ. Pamphilus Chron. Ord. Erem. p. 73. SÆC. XIV. ab An. MCCC.

NILUS DAMYLA, patriâ Italus, Hieromonachus in Monaſterio Hieræ Petræ Carcaſinorum in Cretâ inſulâ, claruit anno 1400. Latinorum hoſtis infenſiſſimus. Scripſit *Opus de Ordine in divinâ Triade, & de Proceſſione Spiritus S.* MS. in Bibliothecâ Vaticanâ. Fragmentum ejus Gr. Lat. exhibet L. Allatius lib. adv. Hottinger. c. 19. p. 441. *Collectanea* inſuper elucubravit ad Maximum Monachum *ex ſacris literis, adverſus eos, qui contradicunt S. Spiritum non ex Patre procedere, ſed ex Patre & Filio*; & *Tractatus* ii. alterum *de Damaſo Papâ & fide antiqua Romæ*, alterum *de Synodis duabus Photianis*: MSS. in Bibliothecâ Regis Galliæ. Ex poſtremo Tractatu Fragmentum Gr. Lat. profert L. Allatius lib. de Synodo Photianâ c. 9. p. 179. aliud lib. de conſenſu l. 2. c. 18. §. 10. aliud è penultimo Tractatu habet in Addendis p. 1375. aliud ex ſecundo opere, ibid. l. 2. c. 18. §. 7. Alia Fragmenta vid. apud eundem de Conſenſu l. 2. c. 9. §. 5. & l. 3. c. 2. §. 3. 1400.

MAXIMUS, Monachus Græcus. Damylæ σύγχρονος, quem literis tentavit, ſententiæ autem ſuæ adverſarium ſenſit, claruit circa annum 1400. Scripſit acriter pro Latinorum dogmate adversùs Græcos, miſſis undequaque, inprimis verò ad Conſtantinopolitanos, hâc de re *Epiſtolis*. Ejus ſcripta haud adhuc ſupereſſe arbitror. 1400.

FRANCISCUS XIMENIUS, natione Hiſpanus, patriâ Catalaunus, domo Gerundenſis, Epiſcopus Elnenſis, & Pſeudo-Patriarcha Hieroſolymitanus. Claruit circa annum 1400. Scripſit *Librum inſignem de Naturâ Angelicâ, Compluti* 1527. excuſum. *Tractatum de Scalâ Dei, Barcinone* 1501. *Paſtorale pro inſtructione Epiſcoporum & Supernorum, Barcinone* 1495. f. *De Vitâ Chriſtianâ libros* iv. *Valentiæ* 1484. *Granatæ* 1496. Alia ejus opera quamplurima, linguâ patriâ conſcripta, in Bibliothecâ Cœnobii S. Mariæ de Jeſu prope Barcinonem MSS. aſſervari teſtatur Waddingus de Scriptor. Ord. Minor. p. 140. 1400.

FRANCISCUS ZABARELLA, ſeu *de Zabarellis*, gente Italus, domo Patavinus, Juris utriuſq; Doctor, quod à Joanne Lignano, Baldo, & Saliceto acceptum tum in Gymnaſio patrio tum Florentiæ docuit, Nicolai Abbatis Panormitani magiſter. Tantam apud concives Patavinos egregiâ nominis famâ ac vitæ probitate authoritatem iniit, ut extinctâ Carrarienſium familiâ, illi patriæ civitatis claves deferendi, deditioniſq; Venetis faciendæ provinciam committerent. Eccleſiæ Cathedralis Patavinæ jamdiu Archipresbyter, tandem Epiſcopus à Canonicis electus eſt: concivium verò ſuorum voluntati morem gerens, oblatam dignitatem refugit; & ab iis viciſſim opulentiſſimam S. Mariæ de Prataleâ Abbatiam pietatis erga patriam inſignis præmium tulit. Claruit anno 1400. Epiſcopus Florentinus a Populo electus, dignitate tamen uſq; ad annum 1411. caruit: cùm à Joanne XXII. Papâ in Cardinalium cœtum titulo SS. Coſmæ & Damiani cooptatus, ſedem etiam ſuam ab eo confirmatam retulit. Poſt biennium à Pontifice ad Sigiſmundum Imp. mittitur de Concilio Generali indicendo & ſchiſmatibus tollendis 1400.

SÆC. XIV. ab An. MCCC. acturus. Concilium utriusq; consensu Constantiæ convocatur: ad convocatum anno 1414. legatur Zabarella Pontificis obiturus vices: quas summâ prudentiâ, fide, ac diligentiâ triennio ferè administravit; Hieronymum Pragensem capitis damnatum in carcere invisere & ad Palinodiam hortari non dedignatus. Obiit Constantiæ die vi. Novembr. anno 1417. ætatis suæ 78. honorificè admodùm elatus; tota Synodo, ipsoq; Imperatore, funeris pompam cohonestantibus, & Poggio Florentino laudes illius è suggesto recitante. Corpus postea Patavium translatum est, & illustri à civibus ornatum Epitaphio, quod apud J. Phil. Thomasinum * videre est.

* Illustr. viror. elog. p. 16.

SCRIPTA.

Commentarius in v. libros Decretalium, & Clementinas. Prodiit *Venet.* 1602. Commentarius in *Clementinas* seorsim prodiit *Venet.* 1481. Tom. iv.

Consilia Juris. Venet. 1581.

Varia Legum Repetitiones. Venet. 1587.

De Schismatibus authoritate Imperatoris tollendis Liber, inter alia quædam editus *Basil.* 1557. *Argentinæ* 1609, 1618. Illum Indices Romani, antequam expurgetur, legi prohibent.

† Ibid. p. 9.

Alia illius scripta enumerat Thomasinus †, viz. *Commentarios in Naturalem & Moralem Philosophiam*; *Tractatum de Horis Canonicis*; *Historiam sui temporis*; *De Fœlicitate libros* iii. *Commentaria in Vetus & Novum Testamentum*; *Opuscula de Artibus liberalibus*; *De Naturâ rerum diversarum*; *Acta in Conciliis Pisano & Constantiensi. Volumen Orationum, & Epistolarum*: quæ quidem nondum in lucem prodiisse puto.

Finis Sæculi decimi quarti.

SÆCU-

SÆCULUM SYNODALE.

Conſpectus Sæculi.

POST incultam tot Sæculorum barbariem, & tam diuturnum literarum ſqualorem, tandem advenit exoptatum illud Sæculum, quo doctrina fugatis ignorantiæ tenebris quaſi ab inferis emergeret, & bonarum artium linguarumq; ſtudium Orbi Chriſtiano poſtliminio redderetur. Duplici ferè id cauſæ acceptum referri debet, captæ à Turcis Conſtantinopoli, & inventæ arti Typographicæ. Expugnatâ enim anno 1453. Græcorum metropoli, doctiſſimi quiq; gentis iſtius viri Paupertate & barbarici jugi duritie coacti, in occidentales partes, præſertim verò Italiam ſeſe contulerunt; & non ſolùm Græcæ linguæ ſed & omnis ferè melioris literaturæ ſcientiam Latio ſecum invexerunt; ſaltem Latinis, ut aliquid ſupra nodoſam Scholarum diſciplinam ſapere contenderent, incitamento fuerunt. Dein paucis antea annis reperta ars typographica, ſeu Batavis ſeu Germanis id laudis debeatur, antiqua Eruditorum monumenta in lucem protraxit, recentiora mirà celeritate propalavit. Iſte literarum ſtatus: Sin res eccleſiaſticas ſpectemus, haud ullum à quarto uſq; Sæculum Synodorum feracius inveniemus. Ut minoris enim notæ Concilia & Conciliabula taceam, anno 1409. ut diuturnum Pontificum Romanorum ſchiſma è medio tolleretur, habita eſt Synodus Piſana, quæ Benedictum XIII. & Gregorium XII. Papatu ſubmovendos decrevit, & Alexandrum V. ſedi Romanæ præfecit. Cùm verò id Schiſma adeò non extingueret, ut adaugeret potiùs, & Triumviratus Pontificius Eccleſiæ intolerabilis videretur, Concilium Conſtantienſe anno 1313. curante Sigiſmundo Imp. coactum eſt, cujus Autoritate, cùm quiſnam è tribus verus eſſet Pontifex dignoſci non poſſet, ſingulis faſces abrogati ſunt, illorumq; loco Martinus V. ad Pontificatum evectus. Summâ enim conſtantiâ Concilii iſtius Patres Synodi Oecumenicæ ſuperioritatem ſupra Papam aſtruxerunt, ne hiſcere quidem auſis, qui interfuerunt, Pontificibus Romanis; eamq; decreto ſolenni, tanquam indubitatum fidei articulum, confirmarunt. Nondum tamen finitum Schiſma: Papatum ad extremum uſque vitæ actum mordicus retinuit Benedictus XIII. Gravioris momenti, quæ Concilio Conſtantienſi cum Huſſitis fuit, controverſia. Iſti veritatis & primævæ fidei tenaces eucharìſtiam Chriſtianis ſub utraq; ſpecie adminiſtrandam eſſe prædicàrunt; ſaltem, ut ipſis utraq; ſpecies concederetur, poſtulabant. Huſſum datâ fide publicâ Conſtantiam advocarunt Patres, advenientem violatâ fide ad rogum damnàrunt; utque ora Huſſitis æternùm occluderent, Seſſione xiii. decreverunt. *quòd licèt Chriſtus poſt cœnam inſtituerit, & ſuis diſcipulis adminiſtraverit ſub utrâque ſpecie panis & vini venerabile ſacramentum, tamen hoc non obſtante*, Calix Laicis auferendus eſſet. Definitam Conſtantiæ ſuperioritatem Concilii, Synodus Oecumenica Baſileenſis anno 1431. roboravit ac fortiſſimè aſſeruit. Illam indixerat Eugenius IV. Papa, ut Sigiſmundo Imp. & Concilii Conſtantienſis decreto de frequentibus Synodis habendis, morem gereret: verùm quamprimùm Baſileenſes ſuperioritatem Concilii ſupra Papam aſſerere animadverteret, Synodum diſſolvi ac Bononiam transferri juſſit. Pontificis audaciæ conſtanter refragarunt Concilii Patres; & Papatu illum, ni mandatum revocaret, ſubmovendum eſſe decreverunt. Poſt innumeras tergiverſationes Eugenius, Pontificum à Concilio Conſtantienſi haud ita pridem depoſitorum exemplum veritus, faſtum demiſit; & Synodi juſſis obſecutus, acta illius omnia confirmavit. Sublato autem è vivis, cujus autoritatem maximè reveritus eſt, Sigiſmundo Imp. ad conſuetas fallendi artes rediit, &

SÆC. XV. ab An. MCCCC. & Concilium Ferrariæ anno 1438. celebravit, Florentiam anno sequente translatum; ut haberet, quod Basileensium decretis opponeret. Huc vana auxilii contra Turcos impetrandi spe allectus Joannes Imperator CP. Episcoporum Græcorum turbam adduxit. Disputatum est aliquamdiu de processione Sp. S. de Primatu Papæ, de Purgatorio, aliisq; Religionis capitibus; tandem Unionis formula excogitatur, cui aut Imperatoris minis adducti, aut Pontificis auro corrupti, subscripserunt è Græcis quamplurimi. Concilium interim Basileense Sessiones suas producit; & deposito Eugenio, dignitatem Pontificiam Fœlici V. donat. Cæterùm nullum non ex supra memoratis Conciliorum Oecumenici titulum atq; autoritatem sibi vendicavit; singula à sede Romanâ aliquoties confirmari meruerunt, & indubiam definitionibus suis fidem a Christianis omnibus adhiberi jubent. Quin ex frequenti ac diuturnâ Conciliorum isto sæculo habitorum Sessione, & acerrimâ, quæ secuta est de singulorum autoritate, controversiâ, factum non malè censeri potest: quòd Conciliorum Generalium infallibilitas, à paucis antea recepta, ferè universalem in Ecclesiâ Romanâ fidem obtinuerit. Exeunte Sæculo Pragmatica S. Ludovici Sanctio, quæ anno 126[illegible]. condita fuerat, in usum revocata est: qua sedes Pontificia intra Gallias gravem potestatis jacturam fecit. Conciliorum enim Constantiensis ac Basileensis decreta Ecclesia Gallicana religiosè sibi observanda sumpsit; nec ultrà limites à Canonibus Ecclesiastici positos autoritatem Pontificiam evagari passa est. Concilium interim Florentinum, quod nihil non Pontificum libidini permisit, in Italiâ aliisq; occidentis partibus obtinuit, ita tamen ut augescente indies bonarum literarum & antiquæ Theologiæ studio, recepta olim Apostolicæ plenitudinis opinio paulatim evanesceret; & omnipotentiæ Pontificiæ moles nutaret.

SCRIPTORES.

1401. JOANNES HUSSUS, gente Bohemus, in Pago Hussenitz cognominato natus, in Academiâ Pragensi bonis literis institutus, ubi Artium liberalium Baccalaureus anno 1393. Magister Philosophiæ anno 1395. Sacerdos & Concionator Templi Bethlehemitici anno 1400. creatus est. Claruit anno 1401. Vir, ipsis fatentibus adversariis doctrinâ illustris, pietate conspicuus. Dum sacrarum literarum & castioris Theologiæ studia depositis præjudiciis ac sincero veritatis zelo urgeret, & Wiclefi si non sermones præsens audiret, saltem scripta diligenter pervolveret; fœdissimos nec diutiùs tolerandos Ecclesiæ Romanæ errores & corruptelas facilè agnovit: agnitos quà concionando quà scribendo fortissimè oppugnavit: studiorum ac laboris socium & parastatem nactus HIERONYMUM PRAGENSEM, gente pariter Bohemum, in urbe Pragâ natum, Lutetiæ Parisiorum & in præcipuis Galliæ ac Germaniæ Academiis studiis Theologicis innutritum, & ob raram ac divinam planè in concionando eloquentiam apud populares suos celeberrimum. Utriusq; doctrinam arrectis auribus exceperunt Bohemi; conciones turmatim frequentârunt; & errores insolitos agnoverunt simul & oderunt. Frigescente itaq; apud Bohemos indulgentiarum mercaturâ, actum de religione clamabant Pontificii; ni Joannis & Hieronymi ausis properè obviaretur. In utrumq; igitur insurgit Subinco Lepus, Archiepiscopus Pragensis anno circiter 1408. Synodum cogit, Academicos accersit, Wiclefi dogmata & sectatores damnat, librosq; comburit, Joanni & Hieronymo concionandi munus interdicit; atq; Urbe mox excedere compellit. Subincone verò paulò pòst è vivis sublato, ad consueta redeunt docendi munia. Annis sequentibus ad Gregorium XII. & Joannem XXIII. Pontifices hæreseos delatus Hussus majus discrimen adit. Pontifices rem totam Cardinali Columnæ com-

committunt. Ille Joanni diem dicit, quâ Romæ se judicandum sisteret. Mittit iste procuratores suos qui innocentiam firmissimis rationibus probent: mittit & Wencellaus Rex legatos qui Joannis causam tuerentur. Nullam defensionem admisit Cardinalis; verùm Joannem contumacem esse hæreticum pronunciavit. Anno 1413. increbrescentibus inter Bohemos ob religionis causam seditionibus, Hussus a Wencelao Rege ex civitate Pragâ ejectus, apud vicanos concionari cœpit, donec sedatis paululùm turbis, redeundi copia daretur. Anno 1414. inchoato Constantiensi Concilio Hussus Sigismundi Imp. literis, quibus saluti suæ publicâ Imperii fide cautum est, Germanicè simul ac Latinè scriptis munitus, a nobilibus aliquot Bohemis die iii. Novembris Constantiam deducitur, acceptis priùs in itinere Pontificis & Concilii literis, quas salvi conductus vocant. Nil tamen fidei tam solenni religione datæ authoritas & reverentia potuit, quo minùs, Hussus reclamantibus Sigismundo & Germanis, vicessimo sexto post ingressum die in fœdissimum carcerem daretur. Integris sex mensibus variis carceribus, insidiis & tormentis exagitatus, tandem in Concilio hereseos absens & inauditus damnatur præcipuè ob Eucharistiam in utraq; specie administratam. Verùm cùm id iniquè admodum ferret Sigismundus Imp. disputandi ac semet defendendi copia Husso conceditur. Die igitur quinto atq; iterum septimo Junii iste in medium adducitur, & certamen instituitur. Verùm omnia strepitu & clamoribus aguntur. Hussus conviciis & vociferationibus obrutus ne verbum quidem facere permittitur, nisi palinodiam agere vellet. Constanter id recusat ille, & in carcerem amandatur. Die vi. Julii carcere iterum eductus Concilio sistitur, hæreseos damnatur, flammis addicitur, vestibus sacerdotalibus exuitur, gradibus Academicis deprivatur, & papyraceâ coronâ cacodæmonibus depictâ redimitus, ad supplicium perducitur. Summâ ille animi constantiâ & fortitudine mortem oppetiit, vivicomburio extinctus in patenti prato extra muros urbis. Mense Aprili ejusdem anni Hieronymus Constantiam venerat, acceptâ prius à Concilio tutò veniendi, non tamen redeundi (id commenti enim boni Patres scelestissimæ perfidiæ prætexebant) potestate, & in carcerem datus, dirisq; tormentis excruciatus fuerat. Post Hussi mortem abjurationis formulam sibi datam ex scripto recitare supplicii terrore adactus fuit. In carcerem nihilominus remissus turpissimæ ignaviæ pœnitentiâ duci cœpit; & excusso veterno veritatem iterum profiteri non dubitavit. Anno igitur 1416. die xxv. Maii in Templum Cathedrale adductus tantâ animi præsentiâ & invicto argumentorum robore disseruit, ut adversarios suos ad silentium adegerit. Ad rogum itaq; damnatus iii. Cal. Junii par Husso certamen obiit, parem triumphum reportavit. SEC. XV. ab An. MCCCC

OPERA.

Explicatio Symboli, Decalogi, & Orationis Dominicæ.

Tractatus de peccato mortali, de Matrimonio, de Cognitione & dilectione Dei, de tribus hostibus hominis & septem peccatis mortalibus, de Sacramento corporis & sanguinis Domini, Constantiæ in carcere conscripti.

De sanguine Christi sub specie vini à Laicis sumendo Quæstio.

De sufficientiâ legis Christi ad regendam Ecclesiam.

Sermo de fidei suæ elucidatione.

Sermo in illud, Pax huic domui, & alius de pace.

Epistolæ LXVIII. Hussi aliorumq; sub tempus Concilii Constantiensis scriptæ.

Narratio de initiis & progressu certaminum Joannis Hussi cum factione Pontificia.

Appellatio ab Archiepiscopo Pragensi ad Papam contra combustionem librorum Wiclefi.

Epistolæ scriptæ quo tempore Hussus per excommunicationem Pragâ abierat.

Replica contra Anglicum Joannem Stokes Wiclefi calumniatorem.

Defensio quorundam articulorum Joannis Wiclefi.

De

SÆC. XV. ab An. Mcccc. *De ablatione bonorum temporalium à Clericis.* Habetur apud Goldastum Monarch. Tom. i. p. 232.

De Decimis.

Replica contra occultum adversarium.

Replica contra Prædicatorem Plenensem.

Quæstio de arguendo Clero pro Concione.

De quinq; Officiis Sacerdotis.

Determinatio Quæstionis cum suo Tractatulo de sanguine Christi glorificato.

Tractatus de Corpore Christi.

Tractatus de tribus dubiis factis in Holomutz.

Quæstio de Credere.

De libris Hæreticorum legendis.

Actus pro defensione libri Joannis Wiclefi de Trinitate.

Quæstio de Indulgentiis, sive de Cruciatâ Papæ Joannis XXIII.

Contra Bullam à Joanne XXIII. *editam de erectione Crucis contra Ladislaum Apuliæ Regem.*

Opusculum de sex erroribus, compilatum & parietibus Bethlehemiticis inscriptum.

Tractatus de Ecclesiâ, pronunciatus publicè in civitate Pragensi.

Responsio ad scripta M. Stephani Paletz Theologiæ Doctoris.

Responsio ad scripta M. Stanislai de Znoyma T. D.

Refutatio scripti octo Doctorum Theologiæ.

Liber de Antichristo, & membrorum ejus Anatomia.

Liber de regno, populo, vitâ, & moribus Antichristi.

De Sacerdotum & Monachorum abhorrendâ abominatione in Ecclesiâ Christi.

De abolendis sectis & traditionibus hominum.

De pernicie traditionum humanarum.

De Unitate Ecclesiæ, & Schismate. Prodiit seorsim *Basil.* 1520.

De Evangelicâ perfectione.

De mysterio iniquitatis fragmentum.

De Revelatione Christi & Antichristi fragmentum.

Alia quædam Fragmenta. Opuscula ista à Libro de Antichristo inclusivè recensita prodierunt simul *Argentorati* cum Appendice Othonis Brunfelsii.

Historia gestorum Christi ex quatuor Evangelistis in unum collecta, & secundùm tres annos prædicationis ejus digesta.

Conciones Synodicæ.

Sermones xxviii.

Explicatio in vii. *priora Capita primæ Epistolæ S. Pauli ad Corinthios.*

Commentarii in Epistolas vii. *Canonicas.*

Enarratio Psalmi cix. *& novem sequentium Psalmorum.*

De Corpore Christi in Sacramento Altaris, quòd non creetur, neq; incipiat esse, contra crassos Papistarum errores.

De Adoratione, & contra Imaginum adorationem.

Carmen de Cœna Domini.

Opera ista omnia unà cum plurimis monumentis Historicis, literis & Tractatibus aliorum, Bullis Pontificiis, &c. Historiam Hussi, Hieronymi, & Wiclefi spectantibus prodierunt *Norimbergæ* 1558. 2. Tom. fol.

Epistolæ ejus cum Præfatione M. Lutheri excusæ sunt *Wittembergæ* 1537. 8°.

Commentarius in Apocalypsin, sine Autoris nomine editus *Wittembergæ* 1528.

Responsiones Hieronymi Pragensis ad Articulos in causâ fidei habentur Concil. Tom. xii. p. 1551.

1404. PAULUS, ANGLICUS à natione dictus, Decretorum Doctor, claruit anno 1404. quo Opusculum suum elucubravit, decimo quinto Bonifacii IX. anno, uti ipse in fine disertè testatur: adeò ut menda typographica in numero 1444. lateat, necesse sit, qui in oram libelli apud Goldastum irrepsit. Scripsit Paulus *Aureum Speculum,* seu Dialogum inter Petrum & Paulum, in tres partes divisum. Operis sui scopum ac materiam ipse his verbis in Præfatione

fatione depingit. *Primò errores gravissimos Curiæ Romanæ detegam, circa provisiones beneficiorum, & indulgentiarum concessiones, detectasq; eliminando cum Simoniacis & eorum participibus condemnabo. Secundò scripta minùs Catholicè scribentium quædam, quæ tantæ destructioni ecclesiasticæ causam præstitisse videbantur aut occasionem, tanquam hæretica clarissimè reprobabo: & ibi fundamentum enervabo illius destructionis de Symoniacis quâ prohibitæ, & de prohibitis quâ Simoniacis; quæ multos etiam communiter peritos videntur ponere in errorem. Tertiò totam Romanam Curiam erroneam, & in statu damnationis laborantem, ex verissimis fundamentis declarabo, necnon omnes qui à jure communi per exorbitantes gratias beneficia Ecclesiastica sunt adepti, Papæ plenitudinem potestatis pertractando. Et secundùm hoc tres erunt partes, quas Lectori suadeo toto studio perlegere.* Extat Speculum illud Aureum apud Goldastum Monarch. Tom. ii. p. 1527.

JOANNES CHARLIERIUS DE GERSON, gente Gallus, à vico cognomine, Diœceseos Rhemensis in Campaniâ oriundus, *Doctor Christianissimus* appellatus, natus est anno 1363. xix. Cal. Januar. Arnulphi & Elizabethæ filius, Anno 1377. Lutetiam Parisiorum à parentibus missus, Artistarum Socius in Collegio Navarrensi factus est. Anno 1382. in Theologorum Societatem receptus, postquam Petrum Alliacum septennio, Ægidium Campanensem triennio docentes audivisset, anno 1392. Collegii Magister designatus est. Exin paucis post annis Cancellarii Parisiensis munus obtinuit, quod quidem tantâ prudentiâ & honore gessit, ut *Cancellarius* κατ᾽ ἐξοχὴν hodienum appellari soleat. Claruit anno 1404. Hallucinantur planè, qui Joannem nostrum Ordinis Cœlestinorum Monachum, eorundemq; deinceps Lugdunensis Cœnobii Priorem fuisse volunt: in hoc lapsi, quòd noster fratres duos Joannem & Nicolaum Cœlestinis ascriptos habuerit. Anno 1407. Joannis Parvi, qui Ludovici Aurelianensis Ducis interfectionem licitam esse affirmarat, assertiones concionibus ac scriptis oppugnavit, & à Facultate Parisiensi acri censurâ notari effecit. Anno 1408. in Concilio Parisiensi, quod ob causam Schismatis tollendi coegerat Carolus Rex, utriq; Papæ, Benedicto XIII. & Gregorio XII. obedientiam denegari, donec alter alterutri cederet, persuasit; & apud Benedictum Tarasconæ semel atq; iterum, & tertiò Massiliæ concionibus egit, ut Pontificatu deposito pacem Ecclesiæ daret. Anno 1409. depositis in Concilio Pisano Benedicto ac Gregorio, & electo Alexandro V. cùm adeò non finiretur, ut adaugeretur, schisma; Gerso eandem pacis rationem, quam Benedicto antea suaserat, ab Alexandro iniri voluit. Verum uterque arreptum semel Pontificatum mordicùs retinuit. Anno 1413. exortâ gravi inter Parisienses seditione, Gerso cum tumultuanti populo obviam iret, ad necem vel carcerem quæsitus est. Fugâ ille sibi consuluit, & inter superiores ædis S. Mariæ fornices per aliquot dies delituit; domo interim à plebe expilatâ & supellectile direptâ. Anno 1414. Regis Gallorum & Senonensis Provinciæ Legatus ad Concilium Constantiense mittitur: ubi nullum non movit lapidem, ut schisma tolleretur; Ecclesiæ Pax simul & puritas restitueretur, resectis erroribus, & detersis maculis; totus deniq; Christianus Orbis & in Capite & in membris instauraretur: cúmq; exoptatæ reformationi Pontifices obesse compererit, Commentarium *de Auferibilitate Papæ ab Ecclesiâ* conscripsit, à Concilii quidem Patribus approbatum, minimè tamen executioni mandatum. Sanè tantam sibi Gerso eximiâ doctrinæ & pietatis famâ autoritatem in Synodo conciliavit, ut in omnibus Doctorum virorum congressibus principatum facilè teneret; & unanimi Patrum jussu Concilii Decreta ac Definitiones componeret. Quin & Zabarella Cardinalis haud aliud, quod Hussitis opponeret, præter Gersonis autoritatem habuit. *Cancellarium*, inquit, *Parisiensem dicitis vobis suspectum existere; qui tamen usq; adeò superexcellens Doctor est, qualis in totâ Christianitate vix reperiri queat.* Dum Ecclesiæ verò emendandæ sedulò incumberet Gerso, ingens ei cordolium pepererunt Burgundiones. A Concilio enim postularunt, ut assertionum Joannis Parvi censura à Facultate Parisiensi ante octennium lata, pro quâ Gerso strenuè decertaverat, examini denuo subjiceretur. Factum id, repugnante Gersone atq;

SÆC. XV. ab An. MCCCC. atq; aliis, qui à partibus ejus ftabant; resq; selectis judicibus à Concilio commissa. Censuram Parisiensem illi abrogant. Gerso ad Concilium provocat. Judicum sententiam Patres confirmant. Pessimè id Gersoni cessit. Post Concilium enim anno 1418. solutum nequaquam illi liberum fuit Lutetiam reverti, ut Cancellarii munere defungeretur. Urbem enim nuper occupârat Joannes Burgundiæ Dux, qui Aurelianensem Ducem immissis olim sicariis interficiendum curârat. Gerso itaq; ut adversariorum rabiem effugeret, per montosa Bavariæ loca, ac varias Helvetiæ plagas Lugdunum se recepit; ubi asylum illi apud Archiepiscopum & Joannem fratrem Cœlestinorum Priorem paratum fuit. Reliquum ibi vitæ tempus libris conscribendis, & parvulis in æde D. Pauli catechizandis impendit, cumq; mortem sibi imminere persentisceret, adductis in Ecclesiam parvulis suis discipulis Deum pro se orare quotidie, & orando exclamare jussit. *Deus meus, Creator meus, miserere pauperrimi famuli tui Joannis Gersonis.* Obiit vir sæculi sui Princeps, subitâ inter orandum morte extinctus, anno 1429. iv. Idus Julii, in Basilica S. Pauli sepultus, ubi verba hæc, *Pœnitemini & credite Evangelio*, ab illo inter concionandum sæpissimè usurpata, Epitaphium tumulo suo inscriptum habuit.

OPERA.

Liber de laude Scriptorum ad Cœlestinos, anno 1423. scriptus.

Monotessaron, seu Harmonia ex quatuor Evangeliis.

De potestate Ecclesiasticâ, seu *de origine Juris & Legum* liber Constantiæ tempore Concilii scriptus.

Sermo pro viagio Regis Romanorum ad Petrum de Lunâ, anno 1415. habitus.

Libellus de auferibilitate Papæ ab Ecclesiâ.

Sententia de modo habendi se tempore Schismatis.

De statu Ecclesiæ in V. & N. Testamento Tractatus, Gersoni ascriptus.

De Unitate Ecclesiasticâ liber, anno circiter 1408. scriptus.

De statibus Ecclesiasticis.

De modo vivendi omnium fidelium. Prodiit *Antverp.* 1511. 4°.

Sermo de tribulationibus ex defectuoso Ecclesiasticorum regimine adhuc Ecclesiæ perventuris, & de signis earundem, in Concilio Constantiensi habitus.

Declaratio compendiosa defectuum virorum Ecclesiasticorum.

De Schismate Tractatus ii.

Tractatus de Concilio generali unius Obedientiæ.

Decretum Concilii Constantiensis super frequentatione Conciliorum Universalium, anno 1417. editum.

Sermo de Prælatorum Officio, in die Circumcisionis Domini Tarascone coràm Benedicto Papâ habitus.

Considerationes iv. *de Pace & unitate Ecclesiæ*, coram eodem ibidem prædicatæ.

Epistola ad Ducem Aurelianensem pro unione Ecclesiæ.

Epistola ad Petrum Cameracensem Episcopum.

Sermo factus in die Ascensionis coram Alexandro v. *Papâ.*

Sermo habitus Massiliæ coram Benedicto xiii. anno 1403. die ix. Novembris, *pro pace & unione Ecclesiæ.*

Propositio facta Parisiis anno 1408. *ex parte Universitatis Parisiensis coràm Anglis Episcopis euntibus ad Concilium Pisanum.*

Trilogus in materiâ Schismatis.

Epistola Regis Franciæ justificativa substractionis à Petro de Lunâ anno 1407.

Sermo coram Constantiensi Concilio anno 1417. *habitus, in illud: Nuptiæ factæ sunt in Cana.*

Tractatus de nuptiis Christi & Ecclesiæ, in quo solvit quæstiones motas in præcedenti Sermone.

Sermones & Tractatus iv. *de erroribus circa Præceptum: Non occides.*

Sermo in festo Purificationis de potestate ordinariâ Episcoporum.

Sermo

Sermo in Concilio Constantiensi anno 1415. *habitus, postquam Joannes* XXIII. *recessit à Concilio.* SÆC. XV. ab An. Mcccc.

Propositio ex parte Regis Franciæ contra propositionem quam Atrebatensis Episcopus ex parte Ducis Burgundiæ fecit pro condemnatione Conclusionum M. Joannis Parvi.

Declaratio veritatum, quæ credendæ sunt ex necessitate salutis.

Propositiones corollariæ de eâdem materiâ in Concilio Const. edita.

Tractatus de Protestatione circa materiam fidei contra Hæreses diversas, in Concilio Const. anno 1415. recitatus.

Considerationes & signa xii. *quibus aliquis convinci solet de hæresi.*

Quomodo, & an liceat in causis fidei à summo Pontifice appellare, & judicium ejus declinare.

Duo Libelli Articulorum Theologicorum & Scholasticorum contra errores & pertinacem hæresin Petri de Lunâ.

Discussio illius assertionis; Sententia Pastoris, etiam injusta, timenda est.

Epistola de susceptione humanitatis Christi allegoricâ & tropologicâ.

Epistola contra Jo. Rusbrochii librum de ornatu spiritualium nuptiarum.

Epistola, quâ Joannis de Schoenhaviâ Defensio ejusdem libri refutatur.

Lectiones ii. *in Evangelium S. Marci.*

Propositiones de sensu literali S. Scripturæ, & de causis errantium.

Tractatus contra hæresin de Communione Laicorum sub utrâq; specie, in Concilio Const. anno 1417. editus.

Tractatus de probatione Spirituum, in Concilio Const. anno 1415. editus.

Tractatus de examinatione doctrinarum, anno 1424. scriptus.

Epistola laudans mellifluam & igneam S. Bonaventuræ doctrinam.

Epistola ad Oswaldum Carthusiensem.

Epistola ad studentes Navarrenses, quid & qualiter studere debeat novus Theologiæ auditor.

Epistola ad eosdem de regendâ disciplinâ.

Responsiva ad Carthusianum quærentem, an liceat pro exercitio spirituali Conventum & prolixitatem Divini Officii deserere.

Admonitio de cautè legendis quorundam libris propter errores occultos.

De distinctione verarum Visionum à falsis.

Trilogium Astrologiæ moralizatæ, ad Delphinum Regis filium anno 1419. scriptum.

Contra superstitiosam dierum observationem. Prodiit unà cum præcedente opusculo *Lugduni* 1519.

De sculpturâ & fabricatione idololatricâ imaginum Astrologicarum contra Medicum Monspeliensem. Prodiit cum prioribus *ibidem.*

De erroribus circa artem Magicam.

Propositiones in Concilio Const. factæ contra assertiones Fr. Matthæi Grabon Dominicani de statu perfectionis Religionis Christianæ & Religiosorum.

Tractatus contra Sectam Flagellantium in Concilio Const. anno 1417. editus. Prodiit unà cum præcedente Opusculo & Tractatu de defectibus Clericorum, *Erfordiæ* 1616.

Epistola de eâdem Sectâ ad M. Vincentium Dominicanum.

Tractatus contra Proprietarios Regulæ B. Augustini, Gersoni ascriptus.

Regulæ Morales.

Compendium Theologiæ, Gersoni ascriptum.

Opusculum tripartitum, de Præceptis Decalogi, de Confessione, & de arte moriendi; à Gersone Gallicè scriptum, & à Semidocto quodam Latinè versum. Melius sanè fatum meruit Opus istud decantatissimum, quod tantam apud Gallos existimationem obtinuit, ut Synodorum xvii. decreto à Presbyteris & Curatis in exponendo Decalogo, excipiendis Confessionibus, & visitandis ægrotis adhiberi jubeatur: quin & in Ecclesiarum xx. libros Rituales transferatur. Synodorum decreta, & Ecclesiarum nomina sigillatim recenset Launoius Hist. Gymnas. Navarr. par. 2. l. 2. c. 1. p. 510.

SÆC. XV. ab An. Mcccc.

Tractatus de differentiâ peccatorum venialium & mortalium. Gallicè à Gersone scriptus, & alio quodam Latio donatus.

De arte audiendi Confessiones.

De confessione mollitiei.

De remediis contra recidivum peccati.

Responsio de statuto Ordinis Cartusiensium, quòd Confessarii non absolvant à mortali certo, sed confitentem remittant ad Superiorem suum.

Avisamentum per modum confessionis in religionibus non lapsis audienda.

De modo excommunicationum & irregularitatum, & absolutionis ab iisdem.

Notabile de formâ absolutionis à peccatis.

Aliud notabile de primis motibus & consensu.

Opusculum super absolutione Confitentis Sacramentalis.

De formâ absolvendi defunctos Cartusiensibus usitatâ.

De potestate absolvendi & peccatorum reservatione.

Epistola ad Episcopum quendam super moderatâ casuum reservatione.

Dialogus de potestate ligandi & solvendi.

Propositiones viii. *de eâdem materiâ.*

Tractatus de cordis induratione.

Tractatus de Indulgentiis.

De Suffragiis quæ fiunt pro vivis & defunctis.

Resolutiones L. *totidem Quæstionum seu Casuum Conscientiæ.*

De duplici peccato veniali.

De correctione proximi.

De parvulis ad Christum trahendis.

De contractibus, venditione & emptione liber anno 1420. scriptus.

Tractatus de Simoniâ.

Propositiones xii. *de eâdem re.*

De sollicitudine Ecclesiasticorum, seu de intentione dantis & accipientis temporalia pro suffragiis & officiis Ecclesiasticis.

Considerationes xii. *pro volentibus condere Testamentum.*

Epistola super testamento librorum suorum, anno 1428. scripta.

Epistola, quâ postulat à Carthusianis, ut suffragia quæ illi pollicebantur post obitum, sic anticipent, quatenus à Deo impetret, ut in gratiâ Dei moriatur.

Testamentum Gersonis per formam orationis quotidianæ.

Poemata varia de nativitate, patriâ, vitâ, studiis, & Testamento Gersonis.

Epistola consolatoria ad Joannem fratrem super morte Nicolai fratris.

De præparatione ad Missam, & pollutione nocturnâ.

De pollutione diurnâ.

Dialogus de cœlibatu & castitate Ecclesiasticorum, anno 1423. scriptus.

Carmen de pulchritudine corporis, quæ multis fuit occasio ruinæ.

Contra impugnantes Ordinem Carthusiensium, quòd pauca inter eos reperiuntur miracula, Tractatus Gersoni suppositus, qui Bonifacium Ferrerium Carthusianum, S. Vincentii Ferrerii Ordinis prædicatorum fratrem, autorem habet.

De indispensabili carnis abstinentiâ Carthusianorum.

An liceat gravatum debitis admittere ad vovendam Religionem.

De temperantiâ in cibis, potu, & vestibus Prælatorum.

Carmen contra Superbiam, & aliud de voluntariâ paupertate.

Sermo de vitâ Clericorum, ad Clerum habitus.

Sermones iv. *in Cœnâ Domini.*

Sermo de Christi Resurrectione in die Pascha.

Sermo de officio Pastorum, in Concilio Remensi anno 1408. habitus.

Tractatus de visitatione prælatorum, & curâ Curatorum.

Sermones xiv. quorum ille de Conceptione Virginis dubius est.

Carmen ut crescant Lilia Galliæ.

De onere & difficultate officii Cancellariatûs, & cur eo se abdicare voluerit.

Recommendatio Licentiandorum in Decretis.

Tractatus de Nobilitate.

De

De considerationibus, quas debet habere Princeps.
Dialogus inter Francum & Anglum, de bello Galliæ ab Anglis injustè illato.
Opusculum de Puellâ Aurelianensi, Gersoni ascriptum.
De consolatione Theologiæ libri iv. metro & prosâ.
Dialogus Apologeticus pro condemnatione Propositionum M. Joannis Parvi.
Varia Poemata.
Josephina, seu Vita B. Josephi, conjugis B. Mariæ, carmine decantata.
Poematia aliquot de Divâ Virgine.
Sermo de Nativitate Virginis Mariæ.
Prosa in Circumcisione Domini.
Centilogium de Conceptibus.
Liber de Vitâ spirituali animæ ad Episcopum Cameracensem.
Centilogium de impulsibus.
Considerationes de mysticâ Theologiâ, Lugduni anno 1424. scriptæ.
Carmen de purificatione sensuum inferiorum.
Opusculum Epistolare de Religionis perfectione, anno 1422. scriptum.
De Consiliis Evangelicis, & statu perfectionis.
Dialogus de perfectione cordis, anno 1423. scriptus.
De Meditatione cordis. Augustæ Vindel. 1488. 4°.
De simplificatione & mundificatione cordis.
De directione seu rectitudine cordis.
De illuminatione cordis, seu de unâ pretiosâ Margaritâ.
De oculo, ejus objecto & actione.
De remediis contra pusillanimitatem & scrupulositatem Tractatus ab ipso Gallicè conscriptus, ab alio Latinè versus.
De diversis Diaboli tentationibus Tractatus, Gallicè pariter scriptus.
Tractatus contra Professum inobedientem, anno 1426. scriptus.
Tractatus de zelo & fervore Novitatus.
Documentum notabile de Sacramento Altaris. Augustæ Vindel. 1488. 4°.
Instructio pro devotis simplicibus, Gallicè primùm à Gersone composita.
Epistolæ viii. *ad diversos varii argumenti.*
Tractatus de Passionibus Animæ, anno 1409 scriptus.
Carmen, Vitam esse somnium, ad Petrum de Alliaco Cameracensem.
Tractatus de monte contemplationis, Gallicè primùm conscriptus.
Epistolæ iii. *quibus se aliquamdiu ægrotâsse significat.*
De mendicitate spirituali partes ii.
Epistola ad sorores suas, docens de quibus per singulos dies cogitare debent.
Appellatio Peccatoris à divinâ justitiâ ad divinam misericordiam.
Tractatus de Oratione, & valore ejus.
Expositio Orationis Dominicæ.
Tractatus de triplici Cantico, sensuali, morali, & rationali.
Varia Poematia.
Collectorium, seu Tractatus xii. *super Magnificat.*
Anagogicum, de verbo & hymno, Gloria in excelsis Deo, Patri, & Filio, & Sp. S.
Epithalamium mysticum Theologi & Theologiæ versibus decantatum.
Tractatus super Cantica Canticorum, triduo ante mortem absolutus.
De elevatione mentis ad Deum, seu Alphabetum divini amoris, Gersoni ascriptum.
Expositio & meditatio super septem Psalmos Pœnitentiales.
Donatus moralizatus.
Sermones x. *varii argumenti.*
Consilium, ut posthabitis recentioribus Auctoribus antiqui legantur.
Epistolæ ii. *Consolatoriæ ad Petrum Episcopum Cameracensem.*
Indiculus aliquorum Doctorum, qui de Contemplatione locuti sunt.
De officio Prælatorum, durante præsertim subtractione.
Propositiones utiles pro exterminatione schismatis.
Arbor de origine Juris & Legum.

SÆC. XV. ab An. MCCCC.

Epistola ad Canonicum Remensem de distinctione visionum.

Explicatio quorundam terminorum ad S. Scripturam & Theologiam intelligendam necessariorum.

Tractatus de passionibus animæ.

De distinctione peccatorum, ex Alberto.

Additamentum ad Tractatum de Schismate.

Epistola de S. Dionysio ad Abbatem S. Dionysii, anno 1408. scripta.

Acta super dimunitate Schismatis, & de Schismate tollendo.

Lectiones ii. *in illud S. Marci, Pœnitemini & credite Evangelio.*

An liceat Christiano initia rerum observare ex cælestium siderum respectu.

Epistolæ ii. *de Festo B. Josephi celebrando.*

Officium sacrum in Festo B. Josephi dicendum.

Supplementum Sermonis de Purificatione B. Mariæ in Concilio Constantiensi.

Tractatus de illuminatione cordis.

Propositiones iii. *super esu carnium Religiosorum S. Benedicti,* anno 1428. scriptæ.

Opusculum contra eos, qui dicunt, Quo die quis Missam audivit, non subitaneâ morte periturum.

Instructiones ad Præceptorem Delphini, anno 1429. datæ.

Sermo de reddendo debito, in Synodo Lugdunensi anno 1422. habitus.

Opusculum contra quendam docentem, Puerulos etiam non baptizatos ante rationis usum innocentes esse.

De signis bonis & malis peccatorum.

Contra eos, qui beatitudinibus, & actibus Hierarchicis privatorum devotorum orationes præferunt, Tractatus anno 1428. scriptus.

Sermo de Sp. S. in feriâ 2ª. Pentecostes anno 1403. habitus.

Schedula de regimine cujusdam Reclusi in monte Valeriani.

Protestatio facta in Comitiis Facultatis Theologicæ contra Schismata.

Epistola Brugis anno 1400. scripta, quâ deflet statum Ecclesiæ tempore Schismatis.

Propositiones aliquot pro reformatione disciplinæ Facultatis Theologicæ.

Epistola ad Provincialem Ordinis Cælestinorum, explicans quid, & quot modis crux Christi feratur.

Centilogium de causâ finali.

Propositiones L. *de modis significandi.*

Propositiones L. *de concordiâ Metaphysicæ cum Logicâ,* anno 1426. scriptæ.

Sermones XLVI. à Joanne Brisgoico Theologo ex ore Gersonis Gallicè concionantis excepti, & in Latinum sermonem versi.

Tractatus de Consolatione in mortem amicorum.

Tractatus de Consolatione in mortem parentum.

Solennis Oratio coram Carolo VI. *Rege habitus, de vitâ Principis naturali, spirituali, & politicâ.*

Considerationes X. *contra Adulatores Principum.*

Propositiones pro Pace coram Rege anno 1408. factæ.

Sermo ad Regem pro justitiâ.

Expositio Passionis Domini, è Gallico in Latinum versa.

Tractatus contra Romantium de Rosâ.

Conclusiones V. *contra ludum stultorum.*

Exhortatio de celebrando Festo B. Josephi ad Ducem Bituriæ anno 1413. facta.

Meditationes devotæ in Ascensionem Domini.

Ratio quâ quis potest spiritualiter peregrinari Romam in anno Jubilæi.

Remedia refrænandæ linguæ.

Quomodo puer Iesus concipi, nasci, & educari possit in unoquoq; nostrûm.

Speculum bonæ vitæ.

Sermo coram Rege in commendationem Hospitalis Parisiensis.

Considerationes VI. *contra peccatum blasphemiæ.*

Querela defunctorum in igne purgatorio detentorum.

Moralia

Moralis admonitio pro Sanctimonialibus.
Perfectiones xi. necessariæ volenti Deo servire.
Dialogus sex Magistrorum de Tribulatione.
Opusculum contra nimis strictam & scrupulosam conscientiam.
Considerationes xii. *ut homo exaudiatur à Deo.*
Tractatus contra fœdam tentationem, aut spiritum blasphemiæ.
Colloquium quinq; sensuum & conscientiæ.

Prodierunt Gersonis Opera curâ Joannis Geileri *Argentinæ* 1488. 3. Tom. 1499. 4. Tom. *Colon.* 1483. vol. iv. f. *Basil.* 1518. 4. Tom. *Paris.* 1521. auctiora *Paris.* 1606. 4. Tom. quam quidem editionem nos in Indiculo nostro ordine repræsentavimus.

Cæterùm non desunt, qui *libros* iv. *de Imitatione Christi* Gersoni nostro adjudicent: sed de iis nos plura inferiùs.

GREGORIUS XII. *Angelus Corarius* antea appellatus, Patriarcha CP. 1406.
titulo tenus, & ab Innocentio VII. Presbyter Cardinalis titulo S. Marci renunciatus, Pontifex Romanus electus est Romæ anno 1406. die xxx. Novembr. coronatus die v. Decembr. anno ætatis suæ 80. eâ tamen lege, ut Pontificatum adeptus Benedictum Antipapam ad sese invicem Papatu abdicandos literis invitaret. Fecit id quidem ille: nec conditionem recusavit Benedictus. Nil tamen utrinq; actum. Aliud in fronte, aliud in corde gerunt boni Pontifices; atq; alter alteri suaviter colludunt. Indicto igitur anno 1409. à Cardinalibus Concilio Pisano uterq; deponitur, & electus Alexander V. sedi Romanæ præficitur. Gregorius ad Concilium vocatus, respondet, non Cardinalium sed ipsius esse Concilium convocare; atq; adeò judicium ipsorum ridet & declinat. Idem facit & Benedictus. Alexandro electo, ille Ariminum, iste in Cataloniam fugit. Uterq; novos Cardinales creat, & pro vero Pontifice haberi contendit. Gregorius insuper collecto Foro-juliensi Concilio Patres Pisanos, Alexandrum, Benedictum, eorumq; sequaces anathemate percussit. Anno demum 1415. cùm apud omnes jamdudum vilesceret, in Concilio Constantiensi per Procuratorem suum Carolum Malatestam die iv. Junii Papatu semet abdicavit: Cardinalis Tusculanus & perpetuus Piceni Legatus deinceps factus. Obiit Recineti anno 1417. die iv. Julii, in Cathedrali Ecclesiâ sepultus. Extat *Epistola ad Petrum de Lunâ Antipapam* Concil. Tom. xi. p. 2084. *Responsio ad appellationem Cardinalium, qui ab illo defecerant*, ibid. p. 2261. *Epistolæ aliæ* V. ibid. p. 2273, 2286. *aliæ Epistolæ sive Bullæ* iii. Concil. Tom. xii. p. 105. *aliæ Epistolæ & Responsiones* V. apud Bzovium ad an. 1406, 1408, 1409. *aliæ* plures apud Waddingum Annal. Minor. Tom. V. & Theodoricum à Niem. l. 2, 3, & 4.

JOANNES LATTEBURIUS (Lathberium minus rectè vocat Ba- 1406.
leus *) natione Anglus, Ordinis Franciscani in Conventu Redingensi Mona- *Cent. 7. c. 34.
chus, in Academiâ Oxoniensi sacris literis innutritus, eximium inter istius ævi Theologos locum tulit. Claruit anno 1406. quo Commentarium in Threnos ad umbilicum perduxit. Scripsit enim *Librum Moralium super Threnos Jeremiæ*, operosum & prolixum valde, Capitibus cxv. Prodiit iste typis excusus anno 1482. f. Alia ejusdem scripta recenset Baleus, viz. *Distinctiones Theologiæ*, & *Alphabetum Morale*, MSS. in Collegio S. Petri Cantab. *Commentarios in Jeremiam, in Acta Apostolorum, & in Psalmos, Lectiones Scripturarum*, & *Conciones varias*; quæ quidem interiisse videntur, certè nondum in lucem prodierunt.

RICHARDUS ULLERSTON, natione Anglus, in Ducatu Lanca- 1408.
strensi natus, uti ipsemet in Præfatione ad Tractatum de Officio militari prodit, Sacræ Theologiæ apud Oxonienses Professor, Richardum Cortenay, Henrici Walliæ principis Clericum & consanguineum, præceptorem habuit. Roberto Halamo, Episcopo Sarisburiensi & Ecclesiæ Romanæ Cardinali, summâ familiaritate junctus. Claruit anno 1408. quo ab Halamo provocatus

SÆC. XV. ab An. MCCCC.

vocatus Tractatum de Reformatione Ecclesiæ Oxonii edidit. Diuturni enim Schismatis tædium, & increbrescens Concilii Generalis quam citissimè habendi fama complures excitarat Præsules, gravissimarum, quæ in Ecclesiâ jamdiu obtinuerant corruptelarum conscios, & Reformationes tandem aliquando instituendæ cupientissimos; ut abusus vitiaque, quæ maximè reformari meruerunt, scriptis mandarent Concilio mox proponenda. In his eluxit Robertus Cardinalis, qui Conciliis Pisano, & Constantiensi interfuit, & opus reformationis tantopere exoptatum promovere certus, Richardo nostro id operæ dedit; ut elucubrato eâ de re commentario abusus maximè tollendos notaret. Summâ fide ac prudentiâ provinciam sibi demandatam Richardus obiit; utpote haud vulgariter literatus; & ingenti disciplinæ ecclesiasticæ denuo instaurandæ desiderio tactus. In concinnando isthoc opere Roberti Lincolniensis ductum præ aliis secutus est; quem studiorum ac Theologiæ magistrum sibi adhibuisse videtur: certè in scriptis ejus versatissimus fuit, illumque tantopere admiratus est; ut *pro tempore suo lucem & lucernam hujus mundi fuisse* prædicârit. Extat iste Commentarius titulo *Petitionum quoad Reformationem Ecclesiæ Militantis*, MS. Cantabrigiæ in Bibliothecâ SS. Trinitatis in fol. dignissimus qui lucem aliquando videat; præsertim cùm inter tot istius ævi de corrupto Ecclesiæ statu Tractatus, nullus adhuc in lucem prodierit ab Anglo conscriptus Authore, nisi quem Adversarii hæreticum fuisse clament. Nos itaque Prologum, quo totius Operis ratio luculenta redditur, & excerpta quædam, ex Codice MS. prædicto descripta, in Lectoris gratiam hic loci subjiciemus.

Petit. quoad Reform. Eccles. Art. 6.

Incipit Præfatio in Tractatum, qui intitulatur, Petitiones Ricardi quoad reformationem Ecclesiæ militantis.

REverendo in Christo Patri ac Domino suo Roberto Sarum Episcopo suus supplex Orator & servus, & ad familiaritatem acceptatus, Ricardus Ullerston, sacræ Paginæ Professor minimus, reverentias & honores debitas tanto patri. Venerandissime Pater, quùm à tempore jam transacto perpendens zelum vestrum non remissum sed prægrandem ad ecclesiæ unitatem, sciens iterum quòd ex voto vestro erat, quòd exilitas mea inter cæteros ad unitatem ecclesiæ contendentes aliquid operis impertiret; quatinus cum viduâ pauperculâ minutum offerens laudem reportem pro voto, de quanto locupletiores in Scripturis per me oblatis sint ad proficiendum in istâ materiâ animati. Hinc est quòd in hâc materiâ quædam scribere destinavi; quibus effectualiter executis crederem certè per Dei gratiam, quòd ecclesia jam vacillans esset ad stabilem unitatem reformata. Nam & sub istâ figurâ videtur mihi procedendum, videlicet quòd concionatoris more in personâ Ecclesiæ Anglicanæ, seu pociùs universalis Ecclesiæ, proponam, quæ mihi videntur proponenda, tanquam in medium me provincialiter exponemus coram Concilio Generali. Quapropter & xvi. articulos mihi proposui tangendos per modum peticionum generali Synodo dirigendos; rationes, quare debeant adimpleri, subnectens, canonicâ auctoritate, ut æstimo, roboratas; quatinus non habito respectu ad petentem, sed ad Ecclesiæ, cujus formam induo, rationem, rationi pareant; quæ ejus veritati innititur, qui non potest fallere neq; falli; executioniq; demandare satagant, quæ tam vivax ratio postulavit, juxta votum scribentis, immò pociùs juxta nutum Ipsius ad scribendum impellentis: quatinus per hoc ecclesia jam militans ad solidam unitatem reformetur. Verùm quia non pro certo constar, quòd vel Ecclesia Universalis vel Anglicana quoad per me petenda diffiniet; hinc est, quòd si visum fuerit dominacioni vestræ, censui præsens opusculum taliter nominare: *Petitiones Ricardi quoad reformationem Ecclesiæ militantis.* In quibus quidem peticionibus sic procedam; scilicet quòd primus Articulus erit de Summi Pontificis ordinatâ electione: Secundus erit de Symoniæ declinatione: Tertius verò erit de legis Christi exaltatione. Sed quartus erit contra anormalam ecclesiarum appropriationem. Et quintus propter ydoneorum perfectionem. Sextus contra exemptiones. Septimus contra dispensaciones. Octavus contra beneficiorum pluralitates. Nonus contra appellationes.

Legendum forsan & tanquam, & delenda vox me.

pellationes. Decimus contra privilegiorum abusiones. Undecimus contra apostasiam Clericorum sese secularibus negotiis immiscentium. Duodecimus contra prærogativam Cantorum & Officialium in curiis Dominorum residentium. Tertius decimus contra extorsiones universaliter. Quartus decimus erit contra superfluum & nimis sumptuosum & inordinatum apparatum in Clericis & eorum familiâ. Quintus decimus erit pro cultu divino fructuosiùs ampliando. Et sextus decimus erit pro pace inter regna Christianâ summo opere procurandâ. SÆC. XV. ab An. MCCCC.

Sub calcem Articuli secundi hæc habet. Ista quidem tantò diverim pro eo, quòd nulla gens sub cœlo fidelis est adeò notata de execrandâ & insatiabili avaricià; quemadmodum est Romana Curia. Adeò quòd ubiq; terrarum in vulgatum proverbium vertitur; videlicet quòd, Curia Romana non quærit ovem sine lanâ.

Artic. 3. Tertiùm petimus, quòd Christi vicarius hic in terris nullam aliam legem tantùm reputet, tantùm exaltet, tantùm promoveat, quemadmodum legem Christi. Probatur hujus peticionis rationabilitas per hoc, quòd aliter ipse non esset verus Christi vicarius, nec etiam Christus optimus legislator: quod profectò audire abhorrent omnium Christianorum aures. Christus enim non perfecit penitus; ut autoritas Evangelii sui esse desineret, aut quòd legem majoris auctoritatis statueret, aut quòd ejus Evangelium in minorem honorem esset per aliqua facta Successorum; cùm ab initio promulgatum eis fuerat. Ex quo sequitur, quòd Domini præcepto quisq; ad hunc finem laboraret; quòd magis timerent Christiani ejusce transgressionem, quàm cujuslibet alterius ordinationis seu statuti. Cujus oppositum tam diu experti sunt Christiani; quòd modò si contingat de legibus loqui, statim de legibus humanis intelligimus, & nequaquam de Evangelio; quod certè modò in Ecclesiâ non plùs reputatur, quàm versus Cathonis, aut Senecæ proverbia; nisi fortè hoc solum dictum Petro & suis Successoribus, Quodcunq; ligaveris supra terram, &c. Quod utinam quòd verbo allegantes, non tamen ex toto intelligentes, non allegarent in contumeliam legis Christi. Adeò quòd processum est & deventum est modò ad veritatem vaticinii Ysaiæ: Populus iste ore suo & labiis suis glorificat me; cor autem ejus longè est à me, & timuerunt me mandato hominum & doctrinis.

Artic. 13. Nec valet hic consuetudinem contra bonos mores allegare, præsertim cùm malum, quò diutinius, eò pejus.———Aliter enim tota congeries peccatorum posset faciliter excusari, dicendo, quòd sic consuevit fieri, & sic fecerunt boni viri, & rursum quòd talia memoriam hominum transierunt, non interim impetita; & iterum quòd nonnulli, qui videbantur aliqui esse in Ecclesiâ, talia tam scriptis quàm factis approbârunt: & absit, quòd omnes talia facientes essent in perdicionis periculo. Verùm multiplicare inconvenientia non est solvere. Et ut volunt Philosophi cum Scripturâ; Nullum violentum æternum. Non superest aliud pro salute, nisi quòd emendemus in melius, quæ vel scienter vel ignoranter peccavimus in præmissis.

Habetur in eodem Codice MS. ejusdem Autoris *Tractatus de Officio militari*, præceptoris sui Richardi Cortenay precibus conscriptus, & Henrico Walliæ Principi, postea invictissimo Angliæ Regi, nuncupatus. Alia adhuc Ullerstoni scripta enumerat Baleus*, viz. *Defensorium dotationis Ecclesiæ* a Constantino factæ: *Commentarios in Psalterium*; *Super Cantica Ecclesiæ*; *Lectiones Ordinarias*: & insigne Opus *de Symbolo Ecclesiæ* anno 1409. elucubratum; quod Joannes Stauberius Episcopus Herefordensis anno 1463. in lucem revocatum Commentariis illustrasse dicitur. * Cent.7.c.85.

THEODORICUS DE NIEM, seu *Niemus*, natione Germanus, Pontificum Romanorum scriba ab anno usq; 1372. saltem à Gregorii XI. obitu. Ecclesiæ Lucensis Clericus; siq; Gaspari Bruschio & Gabrieli Bucelino* fides, 1408. * Germania sacr.

ab

SÆC. XV. ab An. MCCCC. ab anno 1390. Verdensis Episcopus, eâq; sede post pauculos annos resignatâ Cameracensis Episcopus à Bonifacio ix. constitutus. Claruit anno 1408. Scripsit *Historiam de schismate sui temporis gravissimo inter Papas & Antipapas libris* iii. à Gregorii XI. morte ad Alexandri V. electionem, seu ab anno Christi 1378. ad 1410. admixtâ etiam passim luculentâ satis rerum civilium historiâ. Prodiit *Norimbergæ* 1532. *Basil.* 1560. Libris hisce tribus quartum addidit Theodoricus, in Tractatus vi. divisum, cui *Nemus Unionis* nomen dedit. In eo agit de modis tollendi Schismatis à Regibus Christianis usurpatis, de technis à Gregorio XII. & Benedicto xiii. ut omnia pacis consilia profligarent, adhibitis, deq; utriusq; depositione in Concilio Pisano: quin monumenta, Epistolas atq; Bullas Pontificum, Cardinalium, & aliorum rem præ manibus spectantia passim profert, & Historiæ suæ admiscet. Prodierunt integri iv. libri *Basil.* 1566. f. *Norimbergæ* 1592. *Argentorati* 1608. 8°. & cum Francisci Zabarellæ & Joannis Marii Belgæ commentariis de eodem Schismate, *ibid.* 1629. 8°. Extat ejusdem *Historia de Vitâ Joannis* XXIII. *Papæ*, sub Joannis Niemii nomine ab Henrico Meibomio edita *Francofurti* 1620. 4°. *Privilegia & jura Imperii circa Investituras Episcopatuum & Abbatiarum, restituta à Papis, Imperatoribus Romanis*, inter alia quædam typis impressa *Basil.* 1557. *Argentorati* 1609. 1618. *Exhortatio ad Rupertum Regem Romanorum*, ut à diuturno somno excitatus, Pontificum schisma ex Ecclesiâ extirpet, & Imperii jura reformet; apud Goldastum Monarch. Tom. ii. p. 1581.

1409. THOMAS NETTERUS, WALDENSIS à natali loco appellatus, natione Anglus, ex vico Walden in agro Essexiensi oriundus, Joannis Netteri & Mathildis filius, Oxonii bonis literis institutus, & Magisterii pileo donatus; Londini Carmelitanam religionem ingressus est; claruit anno 1409. quo ab Henrico IV. Angliæ Rege ad Concilium Pisanum legatus est; ubi pro schismate tollendo strenuè disseruit: & adversùs Gregorii & Benedicti Antipaparum partes fortiter disputavit. Domum reversus, Ordinis sui Prior Provincialis numero vicesimus tertius anno 1414. creatus est; & contra Wiclevistas summo animi fervore decertavit: tanto sanè partium studio abreptus, ut Henricum V. Regem socordiæ in puniendis Hæreticis acriter pro concione increpare non vereretur. Hinc tanquam unicus fidei pugil spectatus, Henrico Regi à sacris Confessionibus adhibitus est; & ad Concilium Constantiense anno 1415. missus; ut adversùs Hussitas declamaret. Anno 1419. ad Uladislaum Poloniæ Regem, & Michaelem Teutonici Ordinis Magistrum pacis componendæ gratiâ legatus est. Inter legationem illam obeundam, Witoldum Lithuaniæ Ducem, ferocissimum totius Orbis tyrannum, ad fidem Christianam convertit. Dein Henricum V. victricia per Galliam arma circumferentem secutus, anno 1422. ultimos invictissimi Principis spiritus vitales in sinum ipsius efflatos excepit. Henrico VI. Regi à confessionibus pariter & secretis adscitus, atq; illum in Galliam, ut coronam regni Lutetiæ indueret, profectum anno 1430 comitatus, Rothomagi in Normanniâ obiit die iii. Novembris, in Conventu Carmelitarum suorum honorificè sepultus. Innumera ferè scripsit, è quibus unicum typis excusum habetur *Doctrinale Antiquitatum fidei Ecclesiæ Catholicæ*, adversùs Wiclevitas & Hussitas, Opus ingens ac prolixum, in tres Tomos distributum, ac Martino V. Pontifici nuncupatum. Primo Tomo de Deo, Christo, Petro, Ecclesiâ, & Religiosis; secundo de Sacramentis; tertio de Sacramentalibus agit. Prodiit apud Badium Ascensium *Paris.* 1532. f. dein *Salmanticæ* 1556. f. ac brevibus Jo. Bapt. Rubei Elucidationibus illustratum *Venet.* 1571. f. & alibi. Reliqua Waldensis Opera recenset Baleus Cent. vii. cap. 84. *Fasciculus Zizaniorum* ejus MS. penès Baleum extitit; qui Fragmenta quædam illius in Opere de Scriptoribus Anglicis repræsentat. Aliud ejusdem exemplar MS. penès Cl. Usserium fuit, uti ipsemet in Historiæ Dogmaticæ Controversiarum Specimine MS. fidem facit.

SYMEON,

SIMEON, natione Græcus, ex Monacho Archiepiscopus Thessalonicensis, claruit anno 1410. Calisti Patriarchæ CP. qui circa an. 1406. thronum tenuit, æqualis. Crasso tamen satis errore Possevinus & Miræus eum ante annos sexcentos floruisse asserunt. Acerrimus Græcæ Ecclesiæ adversùs Latinos, reipublicæ adversùs Turcos vindex & assertor, illos scriptis oppugnavit; horum impetus summâ animi præsentiâ sustentavit. Obsessâ enim anno 1428. ab Amurathe tyranno Thessalonicâ, nullis nec præmiis nec minis induci poterat, ut Græcos ejectis Latinis in Turcorum deditionem concedere permitteret. Obiit anno 1429. mense Septembri, sex mensibus ante Thessalonicam ab Amurathe iterum expugnatam. Laudes ejus ubertim prosequitur Eugenius Nomophylax in Synodico Dominicâ Orthodoxiæ in Ecclesiâ Thessalonicensi recitari solito, ὃς τὰ τῆς ἔξω τε καὶ τῆς πνευματικῆς σοφίας πλήρης ὑπερφυῶς γενόμενος, κἀν τῷ ἀσκητικῷ εἴτ' οὖν ἀγγελικῷ ἀγωγῇ τε καὶ πολιτείᾳ διαπρέψας, καὶ ταύτην εἰς ἄκρον κατορθώσας, &c. *qui externæ & spiritualis sapientiæ super humanum captum repletus, in Ascetico, sive potius Angelico instituto, & vitæ ratione excellens, eamq; cum summâ virtute & laude perfectissimè egit*, &c. Extat *Commentarius de divino Templo, de ejus Ministris, de sacris eorum Vestibus, de Sacrosanctâ Mystagogiâ sive Missâ, ad pios quosdam Cretenses:* à Jacobo Pontano Latinè versus atq; evulgatus *Ingolstad.* 1603. 4°. inde in Bibliothecam Patrum translatus Tom. xxii. Verùm Pontanus fraude apud Pontificios non infrequenti usus, plurima Commentarii loca resciderat, plura mutilârat; adeóq; nil mirum, si Græca suppresserit. Græcum igitur textum adjunctâ versione Latinâ fideliori in Rituali suo Græcorum *Paris.* 1647. f. p. 212. dedit vir candidioris animi Jacobus Goar; qui *nimium*, uti vocat, Pontani *zelum* castigat; & Simeonem nostrum modò Ecclesiæ Romanæ conjunctus fuisset, antiquis Patribus annumerandum esse non diffitetur. Scripsit adhuc Simeon *Ecclesiasticum Dialogum adversùs omnes Hæreses*, de solâ D. N. Jesu Christi fide, sacris Sacrificiis, & mysteriis omnibus Ecclesiæ, ex S. Scripturis & patribus collectum; qui Græcè MS. habetur in Bibliothecis Vaticanâ & Cæsareâ; *pius & doctus*, judice Allatio *, *dignusq; qui aliquando lucem videat, sed manuductus à Catholico.* En hominis cautelam. Utinam dent tamen, modò Catholico isti non adsit Pontani zelus. Insignem ex illo opere Dissertationem seu *Dialogum de Pœnitentiâ* excerpsit, & Gr. Lat. edidit Jo. Morinus Append. ad Lib. de Pœnitent. p. 125. Quamplurima ejusdem Fragmenta habet Turrianus Annotat. in Constitut. Apostolicas: Petrus Arcudius Lib. de Concordiâ Eccles. Orient. & Occident. Allatius de Synodo Photianâ p. 164. advers. Hottinger. p. 18, 110, 135, 278. lib. de consensu l. 2. c. 3. §. 4. Extant præterea ejusdem *Responsiones* LXXXV. *ad Interrogata Gabrielis Metropolitæ Pentapolitani*, MSS. in Bibliothecâ Vaticanâ. Insigne earum Fragmentum Gr. Lat. exhibet idem Allatius Lib. advers. Hottinger. p. 78. *Liber de Sacerdotio ad Monachum quendam. Expositio compendiosa Symboli Orthodoxæ & inculpatæ nostræ Fidei Christianorum. Expositio necessaria sententiarum S. Symboli, unde collecta sunt, & adversùs quos dictata. Capita* xii. *quæ solam Christianorum fidem seu Articulos omnes Fidei continent, & quid Symbolum Apostolicum eos contineat, deq; Virtutibus comprehensivis. Libellus de iis circa quæ Latini innovant.* MSS. in Bibliothecâ Vaticanâ. Prolixum Simeonis Opus MS. Græcè penès doctissimum Virum H. Covellum S. T. P. Ecclesiæ Eboracensis Cancellarium asservari audio. Istius operis pars satis exigua est, qui primo memoratus est loco, Commentarius. Quænam alia è supra recensitis Opuscula in eodem locum obtineant, nondum accepi.

SÆC. XV. ab An. MCCCC. 1410.

* Diatrib. de Simeon. script. p. 193.

PETRUS ANCHARANUS, sive *de Ancharano*, gente Italus, patriâ Bononiensis, ex illustri Farnesiorum familiâ oriundus, Jurisconsultus celeberrimus, nec infimæ sortis Philosophus: Baldi auditor, claruisse dicitur anno 1410. quanquam ad annum usq; 1487. vixisse à nonnullis perhibeatur. Id tamen parum credibile; Codex quippe MS. Lecturæ ejus super Clementinis & Rescriptis, qui in Bibliothecâ Augustanâ asservatur, eam Bononiæ anno 1397. conscriptam esse præ se fert: necnon alius Codex MS. Lecturæ 1410.

Index MSS. Bibl. Augusti p. 58.

Append. * M illius

SÆC. XV. ab An. MCCCC. illius super secundo Decretalium libro, ibidem repertus, istam Venetiis anno 1392. completam esse prodit. Obiit Bononiæ, in Templo S. Benedicti sepultus; ubi Epitaphium tumulo ejus inscriptum, inter alia, bina ista habet Disticha:

Canonis hic speculum, Civilis & Anchora Juris
Hic jacet: æternas mens tenet alta domos.
Quis superavit eum virtute micante? quis isto
Consiliis hominum clarior ante fuit?

Extant ab eo scripta, *Commentaria in Decretales & Clementinas, Lugduni* 1549, 1553. f. *Bononiæ* 1581. f. *Consilia*, sive *Juris Responsa Venet.* 1568, 1585, 1589, 1599. *Selecta Quæstiones omnium præstantissimorum Jurisconsultorum, in tres Tomos digestæ, Francofurt.* 1581.

1410. BOSTONUS BURIENSIS, natione Anglus, Ordinis Benedictini Monachus in Cœnobio S. Edmundi Buriensi. Vir industrius simul ac eruditus, claruit anno 1410. Quo meliùs rem literariam promoveret; universa ferè Angliæ Monasteria & Collegia perlustravit, Bibliothecas rimatus est, libros conquisivit, Scriptores ordine Alphabetico digessit, ætatem eorum ac vitam adjecit, quibusq; in Bibliothecis monumenta illorum invenirentur notavit. Extitit *Catalogus iste Scriptorum Ecclesiæ* (sic enim Opus suum appellari voluit) MS. olim penès Cl. Usserium, nunc verò penès doctissimum virum Thomam Gale, S. Theol. Profess. qui illum suo tempore, ita vovemus, publici juris faciet; saltem ex illo Lelandum nostrum à se edendum illustrabit. Scripsisse præterea Bostonum *Speculum Cœnobitarum, & Monasterii sui Chronicon*, author est Baleus *: quæ quidem interiisse videntur.

* Cent. 7. c. 43.

1410. JOANNES xxiii. seu ut alii numerant, xxiv. *Balthasar Cossa* antea appellatus, patriâ Neapolitanus, juvenis Juri Civili & Pontificio Bononiæ operam dedit, Doctoratûs gradu insignitus. Dein Romam profectus à Bonifacio IX. inter cubicularios ascitus est, mox Archidiaconus Bononiensis, postea Prothonotarius Apostolicus, inde Diaconus Cardinalis S. Eustachii, & Legatus Flaminiæ constitutus; Bononiam, magnamq; Flaminiæ partem in Ecclesiæ potestatem redegit. Anno 1409. Concilio Pisano interfuit. Anno 1410. veneno priùs Alexandro V. decessori propinato, & corruptis partim largitionibus partim armorum terrore Cardinalibus, Pontifex Romanus electus est Bononiæ die xvii. Maii, coronatus die xxv. Ineunte Pontificatu Ladislaum Neapolis Regem anathematizavit, & Cruciatam contra illum prædicari jussit, plenam peccatorum remissionem omnibus pro sede Romanâ militantibus abunde pollicitus. Anno 1413. à Sigismundo Imp. intentato defectionis metu coactus Concilium Generale Constantiæ habendum indixit; & Pontificatu se cessurum, modò Benedictus & Gregorius Antipapæ idem facerent, spospondit. Ipse anno sequente v. Cal. Novembr. Constantiam ingressus, paucis post diebus Concilio initium dedit. De Papatu verò abdicando à Concilii Patribus interpellatus, moras nectit; & graviora veritus, mense Martio anni 1415. abjectis insignibus Pontificiis, ex urbe Constantiâ clam noctu fugit, & Schaffusam, Austriæ Ducis oppidum se subducit. Fugâ elapsus, quadraginta criminum, & in his Hæreseos, negatæ scilicet animarum immortalitatis, atheismi, Simoniæ, homicidii, veneficii, aleæ, adulterii, Sodomiæ, stupri, in Concilio reus agitur; & ad comparendum frustra sæpiùs citatus, convincitur ac damnatur; adeóq; die xiv. Maii Synodali decreto Pontificatu deponitur. Mox Helvetiorum ope ex fugâ retractus, & Manhemii in carcerem datus, Papatu semet abdicare, & Concilii acta confirmare coactus est. Lectâ itaq; in Synodo cessionis schedulâ, majori solennitate sententia depositionis die xxxi. Maii ab Episcopo Atrebatensi pronunciata est. Joannes dein Ludovico Bavariæ Duci custodiendus committitur, & in castro Hedelbergensi carceri triennali mancipatur. Tandem anno 1418. liberatus, obiit Florentiæ anno sequente die xxii. Decembris. *Extat Bulla* *convo-*

convocationis Concilii Constantiensis Concil. Tom. xii. p. 11. *Sponsio de abdicando Papatu*, ibid. p. 16. *Epistola* quædam apud Binium in Concilio Const. Tom. vii. *Epistola* ii. apud Bzovium ad an. 1413, 1414. SEC. XV. ab An. Mcccc.

JOANNES GROSSIUS, seu *Grossus*, natione Gallus, patriâ Tolosanus, Ordinis Carmelitani Monachus, claruit anno 1411. quo Ordinis sui Generalis numero vicesimus secundus in Conventu Bononiensi creatus est; atq; eo nomine Concilio Pisano eodem anno interfuit. Annis antea 22. ejusdem Ordinis Generalis à Carmelitis quotquot Gregorio VII. Antipapæ adhæserunt, in Capitulo Perpinianensi electus fuerat. Ut collapsam Carmelitarum disciplinam restauraret, tria Ordinis Comitia Generalia, Balneolense anno 1416. Montepessulanum anno 1420. & Apameense anno 1425. celebravit. Anno demum 1424. senio jam gravis, præfectura cessit, postquam decem Cœnobiis ac binis Provinciis Ordinem auxisset, eodemq; anno vitâ excessit. Scripsit *Viridarium Ordinis Carmelitani* libris iii. quibus Ordinis sui institutionem, progressum, & illustres seu doctrinâ, seu pietate viros, fusè describit. Prodiit unà cum Philippi Riboti Speculo, aliisq; ejusdem argumenti Scriptoribus à Baptista Cathaneo editis *Venet.* 1507. f. & in Speculo Carmelitarum quod Daniel à Virgine Mariâ Carmelita edendum curavit *Antverp.* 1680. iv. Tom. f. 1411.

HIERONYMUS à S. FIDE, natione, ut videtur, Hispanus, ex Judæo Christianus, Benedicti XIII. Papæ Medicus, claruit anno 1412. Scripsit *librum de reficiendis Judæorum erroribus*, aliumq; *adversùs Talmuth Judaicum*: ex quorum recitatione quinq; ampliùs Judæorum millia ad fidem Christianam dicuntur conversa. Prodiit uterq; sub titulo *Hebræo-mastigis Francofurti* 1602. 8°. & habetur in Bibliothecâ Patr. Tom. xxvi. p. 528. Posterior Tractatus prodierat antea *Tiguri* 1552. 1412.

VINCENTIUS FERRERIUS, natione Hispanus, Provinciâ Valentinus, Ordinis Dominicani Monachus, Benedicto XIII. à sacris Confessionibus, & Sacri Palatii Magister, claruit anno 1414. Concionator ævi sui celeberrimus, qui triginta annorum spatio Hispaniam, Italiam, & Galliam concionando perlustratus, maximam sui eloquentiæ & sanctitatis famam, auditoribus Pietatis & pœnitentiæ fructum peperit. Mira de eo fabulantur Dominicani, & Pontificii, quibuscunq; minus est aut cordis aut frontis: illum nempe cæcis visum, claudis gressum, mortuis vitam reddidisse, omne genus morborum verbo sanâsse, 35000. Judæos & 8000. Saracenos ad fidem Christianam convertisse; & centum millia hominum perditorum ad meliorem frugem reduxisse: quin & Patrio, id est, Cathalaunico idiomate ubivis gentium concionantem ab omnibus, cujuscunq; fuerint nationis, auditoribus intellectum esse. Anno 1418. Concilio Constantiensi interfuit: quòm electo à Concilii Patribus Martino V. à Benedicto XIII. à cujus partibus hactenus steterat, defecit: eumq; deinceps in concionibus acriter oppugnavit. Obiit anno 1419. die v. Aprilis in urbe Venetensi apud Armoricos Britones, in Sanctorum album à Callisto III. anno 1455. ascriptus. 1414.

OPERA.

TRactatus de vitâ spirituali, sive de interiori homine. Prodiit *Magdeburgi* 1493. *Venet.* 1500. & sæpiùs cum Meditationibus S. Augustini & S. Bernardi.

Tractatus consolatorius in fidei mutationibus.

Epistola ad Benedictum xiii. *Antipapam.*

Epistola ad Joannem de Podio Nucis Ord. Prædicat. Generalem.

Fragmentum Epistolæ ad Bonifacium Cartusianorum Generalem.

Fragmentum Epistolæ ad Joannem Gersonem.

SEC. XV. ab An. Mccc. *Epistola* ii. *ad Infantem Martinum* Petri IV. Aragoniæ Regis filium, postea Regem: ex Hispanico in Latinum Sermonem ab Antistio conversæ.

Epistola ad Ferdinandum I. *Aragoniæ Regem.*

Opuscula ista omnia collegit, & Scholiis illustrata edidit Vincentius Justinianus Antistius *Valentiæ* 1591.

Conciones de Tempore, & de Sanctis, à Vincentii Discipulis, ut videtur, collectæ, & in tres Tomos digestæ. *Ulmæ* 1475. *Colon.* 1485. *Argentinæ* 1493, 1503. *Lugduni* 1527. 8°. *Venet.* 1606. 8°.

Commentarius in Orationem Dominicam. Prodiit unà cum Concionibus *Antverp.* 1573. 8°. *Lugduni* 1523. 4°.

Liber de Fine Mundi, seu de ruinâ vitæ spiritualis, Ecclesiasticæ dignitatis, & fidei Catholicæ, ac de duplici Antichristi adventu; *Neapoli* in 4°. excusus, & Germanicè alicubi 1582. 4°.

1414. HERMANNUS DE LERBEKE, natione Germanus, Ordinis Prædicatorum in Cœnobio S. Pauli apud Mindenses sodalis, claruit anno 1414. Scripsit Historiam seu *Chronicon Comitum Schawenburgensium* ab Adolpho Comitum istorum primo ad Othonis Schawenburgensis obitum, seu ab anno 1006. ad annum 1414. Primus id in lucem eruit, ac notis illustratum evulgavit Henricus Meibomius *Francofurti* 1620. 4°.

1415. JOANNES CAPREOLUS, gente Gallus, ex oppido Ratinensi Diœceseos Tolosanæ oriundus, Ordinis Prædicatorum Monachus, & in Academiâ Tolosanâ Theologiæ Professor, doctrinæ D. Thomæ vindex acerrimus. Claruit anno 1415. Interfuisse dicitur Concilio Basileensi anno 1431. Quando obierit, incertum. Extant *Commentaria in* iv. *libros Magistri Sententiarum*, *Venet.* 1484, 1514, 1588. *Defensiones Theologicæ S. Thomæ Aquinatis.* ibid. 1483. f. si forsan à præcedente Opus sit diversum. Elogium ei posuit Ambrosius de Altamura Biblioth. Prædicat. p. 158.

1315. PAULUS CARTHAGENA à S. MARIA, natione Hispanus, *Burgensis* à patriâ dictus, aliis tamen ex oppido S. Mariæ ortus, sectâ Judæus, & gentilium suorum nobilitate, doctrinâ, opibus facilè Princeps; postea verò ad fidem Christianam lectione Operum D. Thomæ conversus, primùm Trevigni Archidiaconus, dein Carthaginensis Episcopus, mox Burgensis creatus est; Scrinio regio præfectus, Regnorum Castellæ & Legionis Archicancellarius, ac demum Patriarcha Aquileiæ constitutus. Claruit anno 1415. Tres ante fidem acceptam filios susceperat, Alfonsum, Gonsalvum, & Alvarum Garsiam, quorum illum sui in sede Burgensi successorem, istum Placentinum Episcopum, hunc familiæ propagatorem post se reliquit. Obiisse fertur anno 1435. die xxix. Augusti. Extant *Additiones notabiles ad Postillas Nicolai de Lyrâ in totam Scripturam*, unà cum Postillis Lyrani *Lugduni* 1590. & alibi sæpiùs impressæ. *Scrutinium Scripturarum libris* ii. quod anno Christi 1434. ætatis suæ 81. absolvit. Prodiit *Mantuæ* 1474. f. *Burgis* 1591. f. *Quæstiones* xii. *de Nomine Tetragrammato*, cum notis Jo. Drusii *Franekeræ* 1604. 8°.

1416. NICOLAUS DE CLEMANGIIS, Nicolai filius, gente Gallus, in vico Clemangæ Provinciæ Catalaunensis natus, *Doctor Theologus* à recentioribus dictus. Avunculum habuit Petrum Clemangium, Medicum celeberrimum, fratrem Stephanum, Collegii Navarrensis Provisorem. Ipse duodecimo ætatis anno Lutetiam missus, in Collegium Navarrense receptus est: ubi præceptores habuit Petrum Nongentinum, Gerardum Machetum, postea Castrensem Episcopum, & Joannem Gersonem. Præclaros itaq; in Theologiâ profectus fecit: eloquentiæ verò ac Poeseos studio præ aliis incubuit. Anno circiter 1393. ab Academiâ Parisiensi Rector creatus est, & scribendis Epistolis adhibitus. Comparatâ sibi per Epistolas elegantissimo stilo exaratas famâ, à Benedicto XIII. in Curiam Avenionensem evocatus est, & à secretis sibi adesse jussus

jussus. Paulò post Ecclesiæ Lingonensis Thesaurariam dignitatem obtinuit. Anno circiter 1408. cùm Benedictus XIII. Galliæ regno, quod edicto regio obedientiam ei nuper subtraxerat, sacra interdixisset; Clemangius in scripti interdicti suspicionem lapsus immeritò (tribus enim ante promulgatum anathema mensibus Curiâ Romanâ egressus, Genuam se receperat) maximum famæ & fortunæ discrimen subiit. In Vallis itaq; profundæ Monasterium apud Carthusianos, ac dein Fontem in Bosco secedens, Principis iram deprecari, ac crimina missis quaquaversum literis diluere necesse habuit. Dissipatis calumniis, ad Lingones suos se contulit, Thesaurariatûs munus obiturus. Anno 1415. à Benedicto XIII. ut in aulam suam rediret, multis rogatus, otium ac tuguriolum suum, quo tunc apud Fontem delituit, Curiæ Pontificiæ honoribus præposuit. Sub id temporis abdicatâ dignitate Lingonensi, Baiocensis Ecclesiæ Cantor constituitur. Errant, qui Archidiaconum Briocensem fuisse volunt. Claruit anno 1416. summis seculi viris, Gersoni, Alliaco, Ferrerio, aliisq; familiaris ac charus. Obiit ante annum 1440. in Sacello Collegii Navarrensis sub lampade coram altari magno è tholo pendente sepultus; & breviculum istud Epitaphium sepulchro inscriptum habet; *Qui lampas fuit Ecclesiæ, sub lampade jacet.* Vir certè sincerâ animi pietate præditus, ac stylo supra sæculi sui sortem eleganti usus: intrepidus principum malorum censor & objurgator; qui Pontificum schismata, ambitionem & vitia, Ecclesiasticorum sordes & avaritiam, Monachorum ignaviam, luxuriam, & libidinem; omnium deniq; Ordinum mores solutos acri calamo flagellat. SEC. XV. ab An. MCCCC.

OPERA.

Liber de corrupto Ecclesiæ statu, anno circiter 1414. scriptus. Prodiit seorsim curâ Joannis Fuchtenii Helmstadii 1620.

Deploratio calamitatis Ecclesiasticæ per Schisma nefandissimum, cum exhortatione Pontificum ad ejus extirpationem, heroicis versibus descripta.

Liber de lapsu & reparatione justitiæ, ad Philippum Burgundiæ Ducem, anno 1421. scriptus. Prodiit *Viennæ* 1481. 4°.

Disputatio cum quodam Parisiensi Scholastico de Concilio Generali, anno 1409. scripta. *Viennæ* 1482. 4°.

Collatio duplex ad eundem Scholasticum de eâdem materiâ.

Liber de Annatis non solvendis, seu Responsio Gallicanæ nationis Cardinalibus appellantibus ab ejusdem voto, conclusione, & deliberatione Constantiæ factis de Annatis ampliùs non solvendis. Librum istum Clemangio primâ fronte abjudicat styli barbaries: prodiit tamen sub Clemangii nomine, una cum duobus præcedentibus Opusculis, in Fasciculo Rerum Expetend. *Colon.* 1535. f. p. 189.

Tractatus in Parabolam de filio prodigo.

De fructu Eremi liber, circa an. 1413. elucubratus.

De fructu seu prosperitate rerum adversarum liber, eodem circiter tempore conscriptus.

De novis festivitatibus non instituendis liber, anno 1413. scriptus.

De Præsulibus Simoniacis liber, anno circiter 1411. scriptus.

Oratio ad Galliæ Principes, quâ eos à bello civili dehortatur.

Epistola ad Gerardum Machetum, quòd tam corpore è Babylone sit fugiendum, quàm mente.

Epistolæ iii. *ad Gregorium* XII. scriptæ nomine Benedicti XIII. pro extirpatione Schismatis, & unione Ecclesiæ.

Scripta quædam nomine Universitatis Parisiensis.

Epistolæ cxxxvii.

Fragmentum descriptionis vitæ Tyrannicæ cum detestatione ac reprehensione, versibus heroicis comprehensæ.

Liber de Antichristo, & ortu ejus, vitâ, moribus, & operibus.

Opera ista Clemangii omnia in unum collegit, Analectis & Glossario Latino-Barbaro illustravit, atq; edi curavit Jo. Martinus Lydius *Lugduni Batavorum* 1613. 4°. Opuscula Clemangii aliquot prodierant antea *Paris.* 1521. a Margarino

SÆC. XV. ab An. Mcccc.

garino Bignæo etiam in primâ Bibliothecæ patrum editione repræsentata.

Liber de Studio Theologiæ, à Clemangio anno circiter 1409. scriptus, à Dacherio primùm in lucem editus Spicileg. Tom. vii.

Epistolæ aliquot antea ineditæ habentur apud eundem Tom. vi.

Carmen de Vitæ rusticæ fœlicitate extat apud Phil. Camerarium Meditat. Historic. Tom. iii.

Opuscula quædam Clemangii MSS. viz. *Descriptionem rei mirabilis, quæ in Galliis accidisse ferebatur*; *Epistolas* ix. *nomine Universitatis Parisiensis scriptas*; *Sermonem de SS. Innocentibus*; *Orationes seu Preces* x. *Commentarios in Isaiam usq; ad sexagesimum caput*; *Descriptionem metricam urbis Genuæ*; *Epistolas alias* xii. *Exhortationem ad resistendum Mahometanis*: in Bibliothecis Galliæ privatis extare prodit Launoius *. *Epistolæ* ejusdem MSS. aliquot extant in Bibliothecâ Lambethanâ, & penes Cl. virum Joannem Battely, S. Theol. Profess. Archidiaconum Cantuariensem.

* Hist. Gymnas. Navarr. part. 2. p. 578.

1416. JOSEPHUS, natione Græcus, Ephesi Archiepiscopus, ac tandem anno 1416. Patriarcha Constantinopolitanus in Synodo CP. electus. Alii quidem & in his Freherus *, Patriarchatum à Josepho anno 1424. susceptum esse volunt. Verùm rem extra dubium posuit Sguropulus †; qui Josephum in Concilio Florentino, exactis 23. in munere Patriarchali annis ac 20. diebus, obiisse narrat. Difficilem, si quis alius, provinciam nactus est Josephus; & ipse tanto oneri subeundo, seu naturæ indolem, seu ingenii vires spectes, longè impar. Sic enim res Græcorum à Turcis attritæ eâ ætate ferebant; ut Latinorum amicitiam & suppetias quovis modo ambire, & Ecclesiæ libertatem Reipublicæ saluti postponere, iis necesse fuerit. De unione Græcos inter & Latinos ineundâ jamdiu agitatum fuerat, ac rebus CPP. indies in deteriùs vergentibus, Joannes Imp. inceptum facinus festinatò urgebat. Principio quidem Josephus Ecclesiæ suæ dignitatem constanter asseruit, & iter à Græcis Episcopis ad Occidentale Concilium suscipiendum maximè improbavit, id in Græcorum opprobrium cessurum esse prædicans; utq; Concilium Constantinopoli potiùs indiceretur, atq; illuc evocarentur Latini, multis suasit. Mox verò Imperatoris blanditiis expugnatus cessit; missisq; anno 1435. ad Concilium Basileense Legatis Synodi istius acta rata habuit; atq; iterum anno 1436. missâ Bullâ plumbeâ se ad unionem inter Ecclesias resarciendam in Occidentem venire paratum esse præ se tulit; & Concilii Generalis eâ de re habendi locum ac tempus definiri postulavit. Post biennium imminutâ Eugenii Pontificis fraudibus Concilii Basileensis autoritate, ad Eugenii partes sese contulerunt Græci, & Concilium ab illo Ferrariæ indictum adire decreverunt. Itineris ducem sese dedit Josephus, haud adeo tamen de tuendâ Græcorum fide, quàm de conservandâ Patriarchatûs CP. dignitate sollicitus. Innumeras enim cæremonias ventosus homo excogitârat, ut in primo cum Eugenio Pontifice congressu sese illi parem ac nequaquam inferiorem esse demonstraret. Incassum verò. Et Græcorum enim infortunium & Latinorum fastus infœlicem Patriarcham se demittere coegerunt. Disputatione de dubiis fidei articulis utrinque initâ, ipse unionem quavis lege consarcinandam esse arbitratus est; atque adeò cedendum esse Latinis, etiamsi veritas penès Græcos staret, ut eo modo auxilium contra Turcos obtinerent, palàm prædicare non erubuit. *Si ex viginti quatuor enim*, inquit, *religionis capitibus unum tantum Latinorum libidini demus; reliqua viginti tria unius defectum supplere satis valebunt.* Re ad exitum spectante, ipse gravi morbo decubuit, & Patrum sententias de rebus definiendis audire voluit. Illas ei clam perlegit Bessarion; sed fide pessimâ curtatas ac pro lubitu mutatas. Istiusmodi artificio pariter ac innatâ animi levitate inductus, Latinorum dogmatibus subscripsit, aliosq; autoritate suâ Episcopos ad subscribendum impulit. Cùm verò Latinos à fidei articulis ad vellicandam Ecclesiæ Græcæ disciplinam procedere videret, subscriptionis datæ gravi pœnitentiâ ductus est; & post octiduum mœrore simul ac morbo confectus obiit die x. Junii anno 1439. Extant Lat. *Epistola ad Concilium Basileense*, Concil. Tom. xii. p. 545. *Bulla plumbea ad idem*, ibid. p. 571. Gr. Lat.

* Chronolog. ante Leunclavii jus Gr. Rom.

† Hist. Conc. Flor.

Sguropol. Hist. Conc. Flor. §. 8. c. 12.

Lat. *Oratio ad Synodum, CP.* iter in Occidentem sui ipendi m dissuadens, apud Sguropulum Hist. Concil. Florent. Sect. 2. cap. 18. *Alia ejusdem argumenti Oratio*, ibid. cap. 24. *Oratio exhortatoria* ad Græcos Episcopos Italiam secum profecturos, ut constanter se gerant, ibid. Sect. 3. cap. 16.

MARTINUS V. aliis iii. *Odo Columna* antea dictus, patriâ Romanus, 1417.
ex illustrissima Columnensium sanguine oriundus, Juris Pontificii studiis Perusii innutritus, ab Urbano VI. Referendarius, ab Innocentio VII. Diaconus Cardinalis S. Georgii in Velabro factus, anno 1414. ad Concilium Constantiense profectus, rebus gestis inter primos enituit. Anno 1417. depositis tribus Antipapis, & electione novi Pontificis Cardinalibus in Concilio præsentibus, & triginta delegatis ex quinq; nationibus pari numero selectis commissâ, ipse unanimi omnium consensu Papa electus est die xi. Novembr. S. Martini memoriæ sacro. Presbyter ordinatus die xii. Episcopus die xiii. Pontificiâ coronâ indutus die xxi. Pontifex creatus, nil antiquius habuit, quàm Concilium solvere, & toties promissam ac tantopere à Sigismundo Imp. & principibus Christianis efflagitatam Ecclesiæ reformationem eludere. Factum id rem in futurum Concilium, quod propediem se coacturum spopondit, rejiciendo. Utcunq; igitur reclamantibus Imperatore & Episcopis Germaniis anno sequente die xxii. Aprilis Concilium claudit, & Italiæ turbas præsentiâ suâ componendas causatus, xvii. Cal. Junii Constantiâ discedit. Anno 1420. Cruciatam contra Bohemos Hussi sectatores indixit, plenam peccatorum remissionem vexilla sacræ militiæ sequentibus largitus. Anno 1423. mense Augusto Concilium Generale Senis coegit; cùm verò mentio de Ecclesiâ reformandâ in Synodo injiceretur; eam in se fabam cudi probe sciens, Concilium properè abrupit, & in annum septimum Basileæ habendum rejecit. Anno 1429. Alphonsi Aragoniæ Regis auxilio usus, Ægidium Sancii Munionis Benedicto XIII. ante quinquennium à Cardinalibus Schismaticis titulo Clementis VIII. suffectum, Papatu semet abdicare, & Cardinales illius sequaces in partes suas concedere adegit: adeoq; tandem aliquando Schismati gravissimo in Ecclesiâ Romanâ per 51. annos grassato finem imposuit. Obiit die xx. Februarii, anno 1431. ætatis suæ 63. Extant *Epistolæ, Bullæ, & Constitutiones* xv. Concil. Tom. xii. p. 252, &c. *aliæ Epistolæ & Constitutiones* xvii. apud Bzovium ad an. 1419. &c. *aliæ* plures in Magno Bullario Laertii Cherubini Tom. i. *Sermo de Translatione B. Monicæ S. Augustini matris ab Ostiâ ad Romam*, in Historiâ Augustinianâ *Tolosæ* 1641. *Approbatio Regulæ Monachorum Hieronymianæ*, inter Hieronymi Opera Tom. iv. *Leges pro Cardinalibus*, in Vitâ ejus à Contelorio editâ.

GOBELINUS PERSONA, natione Germanus, in antiquâ Saxoniâ, 1418.
quæ nunc Westphalia dicitur, anno 1358. natus. Postquam Italiam ferè universum lustrârat, & in Curiâ Romanâ diu hæserat; anno 1386. sacerdotio initiatus est, triennio pòst Rector Capellæ S. Trinitatis in Urbe Paderbornensi factus. Cùm verò adversùs Edictum quoddam ab Urbis Consulibus latum, Pontificiis & Imperatoriis sanctionibus contrarium pro concione declamare non dubitaret; loco suo excidit, & Episcopi Vicarius seu Officialis constitutus est. Monachorum paulò post Ordinis Benedictini invidiam expertus, & veneno tentatus, Paderbornâ relictâ, Bilefeldam se contulit; ubi Ecclesiæ Cathedralis Decanus brevi renunciatus est. Claruit anno 1418. Tandem negotiorum pertæsus, cucullam induit; & sexagenario major è viris excessit. Scripsit *Chronicon* ab Orbe condito usq; ad annum Christi 1418. *Cosmodromium* dictum; quod ante annum 1404. inchoatum anno demum 1418. absolvit. Prodiit cum notis & Appendice Henrici Meibomii *Francofurt.* 1599. f. Eidem tribuunt Molanus & Surius *Vitam S. Meinulphi*, Paderbornensis Diaconi, & Confessoris, quem ex fonte sacro suscepit Carolus Magnus. Eam interpolatam, ac stylo immutato deformem dedit Surius ad v. Octobr. sinceram, omissâ tamen miraculorum farragine, Christophorus Browerus *Moguntiæ* 1616.

HENRI-

SÆC. XV. ab An. MCCCC. 1418. HENRICUS DE HASSIA, seu de Langenstein, natione Germanus, S. Theologiæ Licentiatus in Academiâ Parisiensi, Ordinis Carthusiani Monachus, & Cœnobii S. Mariæ in Geldriâ prope Arnheimium Prior; & si rectè conjicit Trithemius, Ecclesiæ Wormatiensis Canonicus, Viennam tandem evocatus, ut Academicis Theologiam prælegeret. Claruit anno 1418. Obiit anno 1428. Scriptor prolixus admodùm & operosus; qui cùm plures annos Genesi pro cathedrâ explicandæ impendisset, vix quartum libri caput attigit, ac totidem complevit volumina.

SCRIPTA.

Regulæ ad discernendum mortale peccatum à veniali. Prodierunt unà cum Antonini Opere de eruditione Confessorum *Memmingæ* 1483.

Liber de Contractibus, & ordine Censuum. Habetur in Appendice Operum Joannis Gersonis.

Secreta Secretorum. *Daventriæ* 1501. edita.

De Animæ conditionibus Soliloquium. Extat apud Orthodoxogr. Tom. ii. p. 1607.

Contra disceptationes & contrarias prædicationes Fratrum Mendicantium super Conceptione Mariæ Virginis, & contra maculam S. Bernhardo mendaciter impositam. Mediolani 1480.

Index Bibl. August. p. 42, 43, 49, 55. *Tractatus de Confessione, De Nobilitate Animæ, De Oratione Dominicâ, & Angelicâ Salutatione, Epistola Invectiva contra æmulos Cleri, De mundi contemptu, Animæ Speculum, De eruditione Sacerdotum*, MSS. in Bibliothecâ Augustanâ.

Alia plura Henrici Opera, adhuc inedita, recensent Trithemius de Script. Eccles. p. 146. Bellarminus p. 381. Simlerus p. 278.

1419. AUGUSTINUS DE ROMA, de Favaronibus cognominatus, gente Italus, patriâ Romanus, Ordinis Augustiniani Eremita, & ab anno 1419. Prior Generalis, in Comitiis Astensibus xii. Cal. Septembr. electus. Postquam Ordinem suum duodecim annis rexisset, ad Episcopatum Cæsenatem anno 1431. assumptus est, tandem Nazarenus in ditione Neapolitanâ Archiepiscopus factus. Obiit anno 1443. seu, ut alii, 1445. Pratis in Tusciâ apud Augustinianos sepultus. Multa scripsit; è quibus nulla typis impressa reperire potui. Prælum tamen aliquando subiisse conjicerem *Librum de Sacramento unitatis Christi & Ecclesiæ, Librum de Christo capite & ejus inclyto principatu; ac Librum de Charitate Christi circa electos, & de ejus infinito amore*: eò quòd in Indice Romano, teste Bellarmino *, prohibeantur. Eosdem antea Augustini libros tanquam non sanam & erroneam in fide doctrinam continentes damnavit & reprobavit Concilium Basileense †. *Commentaria* Augustini nostri *in omnes D. Pauli Epistolas, in Epistolas Canonicas, & in Apocalypsin*; sese apud Eremitas Patavinos Manuscripta vidisse prodit Possevinus ‖. Reliqua ejus scripta enumerant Possevinus loc. cit. & Josephus Pamphilus Chron. Ord. Erem. p. 79.

* De Script. Eccles. p. 388.
† Sess. 22.
‖ Apparat. sacr. p. 135.

1420. JOSEPHUS BRYENNIUS, patriâ Constantinopolitanus, vitæ instituto Monachus, concionibus ad Populum habendis præfectus, claruit anno 1420. quem in Oratione 8ª. de Trinitate ab Allatio citatâ ipse designat. Multa scripsit adversùs Latinos: præsertim verò adversùs dogma eorum de Processione Spiritûs S. *Orationes* xviii. quas ipse περὶ τῆς ὑπερθέας τριάδος, *de divinissimâ Trinitate* inscripsit, MSS. in Bibliothecâ Vaticanâ asservatas. Singularum titulos, argumenta, initia, & loca, in quibus sunt habitæ, ordine recenset Leo Allatius de Consensu l. 2. c. 18. §. 14. qui & Fragmenta iii. ex iis Gr. Lat. adducit ibid. alia ibid. c. 5. §. 3. c. 15. §. 7. l. 3. c. 2. §. 3. lib. advers. Hottinger. p. 315, 318. *Orationes* ejusdem *duas de futuro Judicio & sempiternâ beatitudine* idem citat Allatius, & excerptas exinde lacinias Gr. Lat. exhibet lib. de libris Ecclesiast. Græcor. p. 136, 143, 339. lib. de Purgatorio p. 79, 141, 713. Ejusdem *Dialogi* iii. *de Processione Spiritûs*

Spiritûs S. Disputatio de Orthodoxâ Ecclesiâ; atq; alia de Fide, habentur MSS. in Bibliothecâ Ambrosianâ.

LEONARDUS BRUNUS ARETINUS, natione Italus, Aretiam urbem, unde cognomen traxit, natalem habuit; Humaniorum literarum studio ab ipsis incunabulis innutritus, Latini sermonis elegantiâ, venustate dictionis & ingenii acumine inter clarissimos sæculi sui Historicos, Oratores & Philosophos nomen tulit. 1420. Græcæ autem linguæ scientiam ab Emanuele Chrysolorâ acceptam primus omnium Latinorum erexit & restituit. Ingentem eruditionis famam apud Italos adeptus, ab Innocentio VII. pontifice in aulam Romanam accersitus & Epistolis scribendis admotus fuit anno circiter 1404. eodem etiam munere apud tres sequentes Pontifices Gregorium XII. Alexandrum V. & Joannem XXIII. perfunctus. Tandem in Hetruriam à Senatu Florentino revocatus, summus civitatis Cancellarius concordi Patrum suffragio constitutus est. Claruit anno 1420. Pingui otio donatus, Historiis, aliisq; quibus de re literariâ præclarè meruit, lucubrationibus conscribendis animum appulit; nec minus tamen divitiis coacervandis intentus, quo nomine turpissimæ avaritiæ ab Historicis notatur, & abunde vapulat. Obiit Florentiæ, dierum & gloriæ satur vii. Id. Martii anno 1443. ætatis suæ 74. In templo S. Crucis sepultus, magnificum nactus est sepulchrum, nec minus gloriosam inscriptionem, hisce verbis conceptam: *Postquam Leonardus è vitâ migravit, Historia luget, eloquentia muta est; fertur q; Musas tum Græcas tum Latinas lachrymas tenere non potuisse.* Sane eloquentiæ uberrimiq; ingenii laudem nullus Aretino facilè denegabit; atque adeò Æneas Sylvius * illum *Hetruriæ splendorem, quo nemo post Lactantium Ciceroni proximior fuit, vocat: virumq; doctissimum atq; omnium eloquentissimum* fuisse prædicat Poggius Florentinus †. Interim tamen dissimulari non potest, illum plurimis consummati Scriptoris dotibus destitui; utq; Erasmi ‖ de eo verbis utar, *Facilitate dictionis ac perspicuitate satis accedit ad Ciceronem, sed nervis aliisq; virtutibus aliquot destituitur: alicubi vix tuetur Romani sermonis castimoniam, alioqui vir doctus juxta ac probus.* His adde, quâ major viro erudito inuri non potest labes, plagii literarii crimine teneri Aretinum. Gothicam enim Procopii Historiam Latinè versam, suppresso veri autoris nomine, sibi inscriptam evulgavit. Pessimè Aretino id furti cessit. Paucis enim post obitum illius annis Historiam Procopio postliminiò vendicavit Christophorus Persona; & detecto plagio Aretini pudendo fraudem ejus orbi erudito deridendam propinavit.

* Epist. 51.

† Invect. adv. Philelp. 2.

‖ Ciceronian.

SCRIPTA.

Contra hypocritas Libellus. Prodiit in Fasciculo Rerum Expetend. *Colon.* 1535. f. 154.

Historia Florentinæ libri xii. quibus fusè enarratis exteris Florentinorum bellis, intestinas seditiones, concivium offensam veritus, plerumq; tacet. Prodierunt à Sixto Brunone editi *Argentinæ* 1610.

De Bello Italico adversùs Gothos libri iv. quos Procopio subfuratus est. *Basil.* 1531. *Paris.* 1534. 8°. *Bellovisiis* 1607. 4°.

De Bello Punico libri iii. quibus illa quæ in Livio, ob amissam Historiæ Decadem secundam, desiderantur, supplere præ se fert. Omnia autem ferè ex Polybio desumplit; utcunq; se nudum interpretem egisse vir ingratus in præfatione neget. Prodierunt *Augustæ-Vindel.* 1537. & sub Polybii nomine à Badio Ascensio *Parisiis* editi.

Epistolarum libri viii. *Argentinæ* 1521. *Basil.* 1535. 8°.

Dialogus de moribus. *Paris.* 1516.

Versio x. librorum Ethicorum Aristotelis. ibid. Græca fœliciter admodum vertit Aretinus, quippe qui non solum stylum luculentum satis adhibeat, sed & Græci sermonis sensum sine ullâ ferè unquam verborum paraphrasi summâ fide reddat.

SÆC. XV. ab An. MCCCC. *Commentarius de rebus suo tempore in Italiâ gestis*, à Schismatis Romani superiore sæculo inchoati exordiis ad annum usq; 1440.

Commentarius de rebus Græcis, à Callicratidæ & Thrasybuli temporibus ad Epaminondæ obitum, ad Angelum Acciolum equitem Florentinum. Prodiit uterq; Commentarius unà cum Historia Florentinâ *Argentina* 1610. posterior *Lugduni* 1539.

Commentarius in Libros Aristotelis Oeconomicos, & Introductio in ejusdem Moralia. Venet. 1550.

Historia de crudeli amoris exitu Guisgnardi & Tancredi Salernitanorum principis filia. Extat inter Æneæ Sylvii Epistolas num. 410.

Libellus de disputationum exercitationisq; studiorum usu. Basil. 1536. *Paris.* 1642. 8°.

Cætera Aretini Scripta, & in his *versiones* Scriptorum Græcorum, Aristotelis puta, Platonis, Plutarchi, Demosthenis, Æschinis, &c. quamplurimas recenset Simlerus Biblioth. p. 449. Boissardus Icon. par. i. p. 125. Historica quædam Vossius de Hist. Lat. l. 3. c. 5.

1420. JOANNES FRANCISCUS POGGIUS, BRANDOLINUS dictus, Patria Florentinus, ex Terranovâ agri Aretini oppido oriundus, linguarum & humaniorum literarum scientiâ probè excultus, Græcè ab Emanuele Chrysolorâ edoctus, octo Pontificum Romanorum Secretarius seu Scriniorum Præfectus, claruit anno 1420: In Concilio Constantiensi partes non infimas egit, ibiq; defunctum Zabarellam Cardinalem funebri Oratione anno 1417. laudavit. Post Nicolai V. mortem anno 1455. postquam quinquaginta annos in Curiâ Romanâ militâsset, quadraginta ferè Secretarii munus obiisset; annos jam natus 72. Florentiam evocatus est, ut Reipublicæ Patriæ à secretis esset. Obiit grandævus anno 1459. Florentiæ sepultus. Vir sane non ineruditus, sed rixosi, si quis alius, & lascivi ingenii. *Illi natura satis erat*,
* Ciceronian. judice Erasmo *, *artis & eruditionis non ita multum; interim impuro sermonis fluxu usus, si Laurentio Vallæ credimus.* Graviorem longè Poggii censuram ali-
* Epist. l. 4. Ep. 7. bi profert Erasmus *, qui postquam elliænem ejus in Laurentium Vallam, ipsomet centuplò doctiorem, iracundiam castigasset, hæc subinfit; *Poggius rabula adeò indoctus, ut etiamsi vacaret obscœnitate, tamen indignus esset qui legeretur; adeò autem obscœnus, ut etiamsi doctissimus fuisset, tamen esset à bonis viris rejiciendus.*

OPERA.

DEscriptio ruinarum Urbis Romæ.

Descriptio obitus & supplicii Hieronymi Pragensis ad Leonardum Aretinum. Prodiit in Fasciculo Rerum Expetend. *Colon.* 1535. p. 152. & inter Hussi Opera *Norimbergæ* 1588.

Oratio funebris in Franciscum Zabarellam Cardinalem.

Oratio funebris in Nicolaum Albergatum Cardinalem anno 1443. defunctum. Habetur inter alios Scriptores Vitæ Albergati *Colon.* 1618. 4°.

Oratio funebris in Laurentium Medicæum principem Florentinum.

Oratio de vitâ Nicolai Niccoli civis Florentini.

Facetiarum liber, qui spurcitiis & fœdissimis obscœnitatibus totus scatet, ad flammas, vel ad orcum potiùs relegandus. Prodiit mutilus *Tubingæ* 1550. 8°. integer *Norimbergæ* 1485. f. *Venetiis* 1523. 8°.

De situ regionis Indiæ liber.

De officio Principis ad Julium II.

De varietate fortunæ ad Nicolaum V. *libri* iv.

De authoritate & potestate Pontificis & Concilii.

De nobilitate liber.

De miseriâ conditionis humanæ.

Historia Florentina libris viii.

Disceptatio, utrùm præstantior sit Medicus an Jurisperitus.

Epistolarum

Epistolarum volumen.
Invectivarum in Laurentium Vallam libri ii.
Invectivæ ii. *pro Nicolao Nicholo in Franciscum Philelphum.*
Orationes complures.
Prodierunt Poggii Opera *Argentinæ* 1511. & 1513. f. *Basil.* 1538. f.
De infœlicitate Principum libellus, ab Eliâ Ehingero editus *Francofurt.* 1629. 8°.
Oratio in funere Leonardi Aretini, apud Baluz. Miscellan. Tom. iii. p. 248.
Vita Dominici Capranicæ Cardinalis, ibid. p. 263.
Dialogus adversus Hypocrisim, quem è Bibliothecâ Florentinâ in lucem extulit, atque unà cum Leonardi Aretini Oratione adversus Hypocritas edendum curavit Hieronymus Sincerus Lotharingus *Lugduni* 1679. 8°. recusum in Appendice ad Fasciculum Rerum Expetend. *Londini* 1688. f.
Latinè adhuc transtulit Xenophontis Cyropædiam, & Diodori Siculi Historiam. Utraq; *versio* typis excusa prodiit. Ut de Quintiliano, Asconio, Valerio Flacco, & Silio Italico ab eo in lucem protractis nihil dicam.

MACARIUS MACRES, natione Græcus, Montis Atho Hieromonachus, Georgii Phranzæ amicus cum primis familiarissimus; quo satagente, Constantinopolim profectus, Regii Monasterii Pantocratoris Hegumenus constitutus est, postea Protosyncellus Magnus renunciatus. Claruit anno 1420. Latinorum hostis infensissimus, quo nomine à Patriarchâ CP. qui cum Latinis tunc sensit, inter Hæreticos habitus, multis exagitatus est malis. Ante annum 1430. à Joanne Palæologo Imp. ad Martinum V. Pontificem Romanum unà cum Marco Jagro, Magno Duce, legatus, anno 1431. inter redeundum die vii. Januarii è vivis excessit: ἀνὴρ ἄριστος κατά τε λόγον καὶ ἀρετὴν καὶ σύνεσιν, si Phranzam audiamus, *Vir & eloquentiâ, & virtute animi, & intelligentiâ longè præstantissimus.* Scripsit *Opus de Processione Spiritûs S. à Filio, id dogmatis neq; necessarium esse, sed innovationem fidei, probare annisus.* Totidem id verbis memorat, & in decem Capita divisum esse prodit Leo Allatius de Consensu l. 2. c. 18. §. 10. 1420.

NICOLAUS DINCKELSPULIUS, natione Germanus, Patriâ Suevus, Gymnasii Viennensis Rector, claruit anno 1420. Superfuit anno 1431. quo ab Academiâ Viennensi delegatus Concilio Basileensi interfuit. Extant *Liber de Præceptis Decalogi*; *Expositio in Orationem Dominicam*; *Tractatus de octo Beatitudinibus*; *Confessionale*; *Liber de tribus partibus pœnitentiæ*; *De octo vitiis capitalibus*; *De peccatis linguæ*; *& alia*, *Argentorati* 1516. edita. *Tractatus de Donis Spiritûs S. De quinq; sensibus, De Gratitudine & Ingratitudine, De Communione Sacramentali*, extant MSS. in Bibliothecâ Augustanâ. Plura adhuc Nicolai scripta enumerat Simlerus Biblioth. Tigurin. p. 518. quique Simlerum tacito nomine solet exscribere, Possevinus Apparat. Sacr. Tom. ii. p. 147. 1420.

THEODORICUS ENGELHUSIUS, natione Germanus, Ecclesiæ Hildesheimensis Canonicus, claruit anno 1420. Scripsit *Chronicon Chronicorum*, seu Chronicon Universale rerum in Ecclesiâ & republicâ gestarum ab Orbe condito ad annum 1420. Primus id è tenebris eruit, & publici juris fecit Joachimus Joannes Maderus *Helmstadii* 1671. 1420.

GULIELMUS LINDWOOD, gente Anglus, rarâ Juris Pontificii scientiâ celebratissimus, primùm quidem Aulæ Gonvilii in Academiâ Cantabrigiensi alumnus; postea verò Oxonium transeuns, Doctoratûs insignia ibi loci tulit. Rebus agendis admotus, tantam brevi nominis famam conciliavit, ut ab Henrico Chichleio Archiepiscopo Cantuariensi Decanus de Arcubus, sive summus sedis Metropolitanæ Cancellarius; ab Henrico V. Rege privati Sigilli Custos constitueretur. Claruit anno 1422. quo missus à Rege ad Hispaniæ & Lusitaniæ Reges legationem obiit. In Galliam exeunte anno reversus, 1422.

SÆC. XV. ab An. Mcccc. Regem apud Saltum Vincennarum nuper defunctum deprehendit; & dolore animi compulsus, Aulâ recedit, in Angliam redit, & ad scribendum se accingit, post annum 1434. Episcopus Menevensis factus. Obiit anno 1446. apud Canonicos Ecclesiæ S. Stephani Westmonasteriensis sepultus. Quod enim habet Pitseus *, eum anno 1423. è vitâ decessisse; mendam typographicam in numero cubare suspicarer. Præterquam enim quòd Lindvodus se hoc ipso anno Provinciale suum inchoâsse, annoq; demum 1430. ad finem perduxisse in Præfatione asserat; ipse Pitseus id non obscurè probat, dum Lindvodum scribit tantam processu temporis apud Henricum VI. gratiam iniisse, ut sedi Menevensi ab eo præficeretur. Scripsit *Provinciale seu Constitutiones Angliæ libris* V. ad Henricum Chichleium, Mecœnatem suum; in quibus Constitutiones Archiepiscoporum Cantuariensium xiv. à Stephano Langtono ad Henricum Chichleium inclusivè collegit, & fusissimis Commentariis explicatas dedit. Prodiit Badii Ascensii typis impressum *Paris.* 1505. f. dein *Londini* 1557. 8°. *Oxon.* 1679. f. & recisis annotationibus, quæ ad Jus Canonicum minùs spectabant, curâ Roberti Sharrock LL. D. *Oxon.* 1663. 8°. Eidem ascribit Pitseus *Catalogum quorundam Archiepiscoporum Cantuariensium*, non aliâ forsan ratione, quàm quòd unà cum Provinciali *Londini* 1557. prodierit. Certè non aliâ de causâ Lindvodo adjudicavit *Collectionem Constitutionum Othonis & Othoboni*, & amplissima in eos *Commentaria*, quæ Joanni de Athonâ qui exeunte Sæculo xiii. floruit, deberi omnes nôrunt; quàm quòd in omnibus editionibus Provinciali subnecti soleant. *Summam* adhuc *Causarum*, & *Commentarium in Psalmos quosdam* scripsisse Lindvodus dicitur: quæ nondum in lucem prodierunt. Cæterùm taceri non debet Lindvodum ad Concilium Basileense ab Henrico VI. Rege legatum, insignem Regio nomine Concilii Patribus obtulisse *Appellationem* contra Pontificum Romanorum fastum & arrogantiam, Regemq; nullum in terris sibi in temporalibus superiorem agnoscere prædicâsse. Appellationem istam ab omnibus Conciliorum Editoribus hucusq; summâ fraude omissam conqueritur Jamesius Tractatu de Corruptione Patr. p. 201.

* De Script. Angl. p. 610.

1422. JOANNES CANANUS, natione Græcus, Historicus Byzantinus, claruit anno 1422. Scripsit *Historiam Obsidionis Urbis Constantinopolitanæ*, ab Amurate II. Turcorum anno 1422. die x. Junii inchoatæ, die xxiv. Augusti solutæ. Extat Historia ista Gr. Lat. interprete Leone Allatio, ad calcem Georgii Acropolitæ *Paris.* 1651. f.

1424. GEORGIUS PHRANZA, Patriâ Byzantinus, natus est anno 1401. die xxx. Augusti, non ignobili genere ortus, utpote Gregorio Palæologo Mamonæ, Magno Monembasiæ Duci, affinitate junctus. Utrosq; parentes peste extinctos anno 1417. amisit. Ipse anno sequenti, die xvii. Martii, inter Cubicularios ab Emanuele Imp. cooptatus est. Claruit anno 1424. quo pacis ineundæ gratiâ ad Amuratem Turcorum Regem cum duobus aliis Legatis missus rem bene gessit. Anno 1425. Manuelis Imp. cui ante biennium ab Epistolis adhibitus fuerat, fato jam vicini Testamentum literis consignavit, & inter Curatores locum obtinuit; Paulò pòst à Manuele morituro Joanni Imp. filio de meliore notâ commendatus. Post Manuelis mortem à Constantino Palæologo Despotâ inter Cubicularios & amicos charissimos, ægrè id concedente Joanne Imp. fratre, ascitus, cum in Peloponnesi præfecturam mense Novembri secutus est. Anno 1428. moto inter Constantinum Despotam & Carolum Dynastam bello, Phranza copiis militaribus præfectus, Glarentzam urbem expugnavit. Anno sequenti dum Constantino Patras obsidenti Consiliarius adesset; & ex subitâ præsidiariorum eruptione periclitantem corpore suo tegeret, in duram admodum captivitatem à Patrensibus abductus est: mox, pactis utrinq; induciis, liberatus. Bello iterum resuscitato, egregiam ille Constantino operam præstitit, in prælio fortis, in consilio prudens: sæpè turmis militaribus præfectus; sæpe ad exteros Principes barbaros pariter ac Christianos legatus; plùs unâ vice ab inimicis captus, & pretio venditus. Anno 1431. expugnatis à Constantino Patris præfuit. Anno

1432.

1432. ad Joannem Imp. missus. Protovestiarii dignitatem tulit. Anno 1436. Constantinum Peloponnesi regimine cedentem ad Urbem Regiam comitatus est. Anno 1438. Helenam Alexii Palæologi filiam, sibi uxorem duxit; multiplici prole auctus. Anno 1440. Constantino Peloponnesum repetenti comitem se dedit; ab eo rebus maximis præ aliis adhibitus, Selybriæ urbis, & Spartanæ provinciæ præfecturâ donatus, & octennio sequenti plusquam totidem legationibus insignitus. Anno 1448. Constantino post Joannis fratris obitum ad Imperium evecto, majori deinceps dignitate augeri cœpit. Postquam enim Trapezuntem & Iberiam legatus, Iberiæ Regis filiam Constantino Imp. desponsârat; Byzantium reversus, Magnus Logotheta renunciatus est. Anno 1453. die xxix. Maii, expugnatâ a Turcis Constantinopoli, Phranza in servitutem raptus est, venditus, & Spartam in Peloponnesum abductus; uxore pariter liberisq; venditis atq; aliò deportatis. Anno exeunte libertatem nactus, ad Thomam Peloponnesi Despotam, Constantini Imp. fratrem se recepit; à quo inter Domesticos allectus, & Certezâ oppido donatus fuit. Anno 1455. uxorem è servitute redemit; & ad Venetos legationem obiit. Anno 1460. attritis bello intestino fratrum Palæologorum opibus, & Turcis Peloponnesum longè lateq; devastantibus, Phranza Thomam Despotam in Monasterium quoddam Macedoniæ confugientem secutus, rerum eventum ibi loci positus expectavit. In potestatem a Turcis redactâ Peloponneso, anno 1466. Græciæ longum vale dixit: & postquam Italiâ peragratâ Viterbium, Romam, Anconam, & Venetias inviserat; Corcyræ sub exitum anni consedit: ubi deposito Georgii, & assumpto Gregorii nomine, vitam Monasticam induit; & ad Historiam sui temporis scribendam se accinxit. Eam demum absolvit anno 1477. die xxix. Martii. Quamdiu absolutæ superfuerit, non liquet. Scripsit *Historiam rerum Byzantinarum* ab anno 1260. usque ad an. 1476. libris iv. res ante se natum gestas leviter delibans, deinceps verò Historiam grandiori telâ pertexens. Latinè eam convertit, amputatis digressionibus crebris in tres libros contraxit, & adjectis ubiq; notis Theophylacto Simocattæ subjunctam edidit Jacobus Pontanus *Ingolstad.* 1604. 4°.

JOANNES DE IMOLA, patriâ Bononiensis, parentibus qui ab Imolâ Bononiam olim transmigrârant, natus; Baldi senis auditor. Juris utriusq; Doctor in urbe patriâ non incelebris. Claruit anno 1425. Obiit Bononiæ anno 1436. die xviii. Februarii, in Peristylio Templi S. Benedicti sepultus. Extant *Commentaria in tres libros Decretalium, in sextum Decretalium, & in Clementinas, Venetiis* edita anno 1575. ii. vol. f. & juris Canonici Professoribus satis nota. *Commentarius in primam & secundam Infortiati, Digestiq; novi partes*, Bononiæ 1580. *Consiliorum volumen*, Venet. 1581. Alia alibi. 1425.

JULIANUS CÆSARINUS, Patriâ Romanus, illustri loco natus, Juris utriusq; Doctor, & in Academiis Italicis Professor, egregiæ doctrinæ famâ aditum sibi ad summos Curiæ Romanæ honores fecit, Protonotarius Apostolicus, Referendarius, Rotæ Auditor, & Cameræ Apostolicæ Clericus ordine constitutus. Tandem Cardinalis Diaconus titulo S. Angeli anno 1426. die xxiv. Maii, seu, ut alii habent, 1430. à Martino V. renunciatus est: mox Presbyter Cardinalis titulo S. Sabinæ, & Episcopus Grossetanus, ac Tusculanus creatus. Purpuram adeptus, ad Hussitas debellandos in Germaniam cum exercitu legatus est. Verùm ab Hussitis probe cæsus & in fugam conjectus ludibrium retulit. Anno 1431. ab Eugenio IV. Basileam missus, Pontificis vices tenuit, & Concilio Generali ibi loci inchoato præfuit. Cùm verò Patres superioritatem Concilii supra Papam fortiter assererent, Eugenius datâ ad Julianum exeunte anno Epistolâ, illi Concilium dissolvere jubet. Noluit id Julianus, rescriptisque ad Eugenium duabus Epistolis eum acerrimè objurgavit, gravissimisque argumentis à consilio abducere conatus. Pontificem *causam schismatis & infinitorum malorum, ni consilium mutaverit, futurum esse* obtestatus est: Summâ quinetiam constantiâ atq; eruditionis famâ Concilii autoritatem tutatus est, & præsidis locum tenuit; donec anno circiter 1438. 1426.

SÆC. XV. ab An. MCCCC.

vela flecteret, & in Eugenii partes transitione factâ, contra Marcum Ephesium in Concilio Florentino strenue disputaret. Solutâ Synodo Florentin., ad Uladislaum Hungariæ ac Poloniæ Regem legatus, pacem à Christianis cum Amurathe Turcorum Rege sanctissimè nuper initam summâ perfidiâ violari suasit & obtinuit, Regemq; a juramenti vinculo absolvit. Pessimè Christianæ Reipublicæ illa cessit perfidia. Commisso enim apud Varnam anno 1444. prælio Uladislaus occubuit, Christianorum copiæ deletæ sunt; ipseque Julianus, qui prælatâ Cruce Christianis in pugnam præivit, vulneribus confectus interiit, anno ætatis suæ 46. Extant *Epistolæ ii. ad Eugenium Papam*, quibus illum à Synodi Basileensis dissolvendi consilio abducere conatur, in Fasciculo Rerum Expetend. *Colon.* 1535. p. 27. *Oratio habita in Concilio Basileensi nomine Ecclesiæ Catholicæ ad convertendum Bohemos*, admodùm prolixa habetur Concil. Tom. xii. p. 834. ubi plures alias in eodem Concilio habitas Orationes sparsim reperire est. Acta disputationis in Concilio Florentino contra Græcos in Concilii illius historia inveniuntur. Alius à nostro fuit Julianus Cardinalis, cujus extat *Tractatus de Translatione Imperii* MS. in Bibliothecâ Augustanâ; nedùm verum sit, quod præ se fert titulus, autorem ejus Nicolai V. Pontificis Legatum fuisse.

Index MSS. Bibl. August. p. 47.

1426. BERNARDINUS, SENENSIS à patriâ dictus, ex nobili Albizeschorum familiâ oriundus, patre Senensi in Massanâ Hetruriæ oppido natus est anno 1380. die viii. Septembr. Tolli & Neræ filius. Matrem trimulus, patrem septennis amisit. Anno 1392. Senas à propinquis accitus, Onuphrium in Grammaticis, Joannem Spoletanum in Philosophicis præceptores habuit. Anno 1496. Confraternitati Disciplinatorum B. Mariæ Virginis se adjunxit: & in Domo hospitali de la Scala, cui præfuit Tobia consobrina, sedes posuit; crebris corporis flagellationibus, urticâ & cilicio carni in remedium libidinis adhibitis, præ aliis insignis. Anno 1400. sævissimâ per Italiam grassante peste, sedulam fovendis ægrotis, qui ad Hospitale de la Scalâ turmatim confluxerunt, operam navando egregiam sibi pietatis ac charitatis famam comparavit. Anno 1404. Franciscanorum religioni nomen dedit; & post brevem in Cœnobio Senensi moram factam, otium sectatus, ad Conventum Columbarii Urbe procul in medio nemore situm se contulit. Sacerdotio posthac initiatus, concionibus admodùm inclarescere cœpit. Hierosolymam dein ab Ordinis sui Generale missus, locis Sanctis Guardiani vice præfuit; totiusq; Terræ Sanctæ Commissarium egit. In Italiam reversus, summâ nominis famâ, ac populi plausu urbes concionando peragravit. In sermonibus id præcipuè egit; ut auditores ad eximiam Iesu Christi nominis reverentiam excitaret. Nomen itaq; sacrosanctum istud in centro Solis circino circumscripti depictum circumgestare solitus, id inter concionandum sæpe ostentavit, populumq; ad nominis adorationem multis hortatus est. Exinde autem rerum novarum studii suspectus, apud Martinum V. Pontificem hæreseos accusatur: & Romam accitus, crimen quidem diluit, more tamen usurpato deinceps abstinere jussus est. Claruit anno 1426. Ab Eugenio IV. Pontifice Episcopus Ferrariensis, Senensis, & Urbinas ordine designatus, & à populo avidè expetitus, dignitates oblatas constanter recusavit. Fratribus verò de Observantiâ (quos ipse anno circiter 1412. instituerat) Cismontanis præfectus, trecenta ampliùs Monasteria aut collapsa restauravit, aut è fundamentis erexit. Obiit Aquilæ in Vestinis die xx. Maii anno 1444. ætatis suæ 64. à Nicolao V. inter Sanctos ascriptus anno 1450. Mira planè atque innumera de eo nugantur fabulatores Pontificii, morbos quoscunque verbulo difflatos, mortuos reliquiarum ejus beneficio vitæ restitutos, Græcæ linguæ scientiam ei penitùs rudi, coram Græcis tamen concionari auso, divinitus inspiratam, Christumq; ac B. Deiparam supra sermocinantis caput videri solitos, aliaq; id genus portenta; quæ stupent bardi, rident sani.

OPERA.

OPERA.

QUadragesimale de Religione Christiana, in plures Tractatus divisum.

Quadragesimale de Evangelio æterno, quod plures Tractatus complectitur, & in his insignem *de usuris*.

Adventualia ii. *viz. de vitâ Christi, & de Inspirationibus.*

Quadragesimale duplex, unum *de Pugnâ spirituali*, alterum *Seraphim dictum*, seu *de Amore*.

Sermones de Quatuor novissimis, & alii *Extraordinarii* dicti, numero xxv.

Tractatus de Confessione.

De Speculo peccatorum.

De Præceptis Regulæ Minorum.

De Præceptis Religiosi.

Epistola ad Fratres Familiæ Ultramontanæ.

De Aspirationibus quotidianis ad Deum.

Dialogus de Obedientiâ.

Sermones de Christo Domino, augustissimo Eucharistiæ Sacramento, Deiparâ Virgine, de Tempore, & de Sanctis. Sermones de Festivitatibus gloriosæ Virginis per annum prodierunt *Norimbergæ* 1493.

Commentarii in Apocalypsin B. Joannis Evangelistæ.

Prodierunt S. Bernardini Opera curâ Petri Rodulfii, Episcopi Senogallensis, *Venet.* 1591. 4. Tom. in 4°. auctiora verò studio Joannis de la Haye, Franciscani, *Paris.* 1635. Tom. V. f.

NICOLAUS TUDESCHUS, *Panormitanus* vulgò dictus, gente Siculus, Patria Catanensis, Ordinis Benedictini Monachus, & Cœnobii S. Agathæ Abbas, Monacensis Abbas Trithemio atq; aliis dictus; dein Archiepiscopus Panormitanus, claruit anno 1428. Jurisconsultus sui sæculi longè celeberrimus, adeò ut ob eximiam Juris utriusq; scientiam Lucerna Juris communi voce appellaretur. Francisci Zabarellæ & Antonii Butrii discipulus. Postquam Jus Canonicum in gymnasio Senensi, & ab anno 1425. Parmæ aliquamdiu docuisset; Romam evocatus, causarum Rotæ Auditor constitutus est. Anno 1431. ab Aragoniæ Rege ad Concilium Basileense legatus, dicendi copiâ, verborum gravitate, reconditâ Juris Canonici scientiâ, & nominis authoritate principem inter omnes locum tenuit. Concilii causam edito contra Eugenium Papam commentario fortissimè tutatus est; ejusq; superioritatem supra Pontificem Romanum invictis argumentis astruit; Eugenium tamen Concilii authoritatem detrectantem, & Conciliabulum Ferrariæ celebrantem, hæreseos eo nomine damnari noluit: quin Patres anathema Pontifici communi suffragio parantes consilio abduxit; & Presbyteris atq; Abbatibus non loca solùm, sed & definitivas sententias in Synodo ambientibus spem decollavit; atq; antiquam Episcoporum prærogativam fortiter asseruit. Anno circiter 1440. Cardinalitiam purpuram à Fœlice V. Papâ virtutis ac laborum præmium accepit. Obiit peste correptus anno 1445. seu, ut alii habent, 1443. 1428.

OPERA.

COmmentaria fusissima in quinq; libros Decretalium. Prodierunt *Venet.* 1492. *Lugduni* 1586. in tres priores libros, *ibid.* 1524.

Commentaria in Clementinas, & earum Glossas.

Consilia numero cxviii.

Quæstiones subtilissimæ vii. Prodierunt unà cum Consiliis *Lugduni* 1584, 1586.

Repetitio in caput, Per tuas, *de Arbitris*.

Practica in omnibus ferè curiis observari solita.

Thesaurus singularium in Jure Canonico decisionum.

Tractatus de Superioritate Concilii supra Papam, seu *Defensio Concilii Basileensis adversùs Eugenium Papam.* Ejusmodi librum à Panormitano conscriptum esse Bellarmino * parùm credibile videtur, qui contrarium planè rationibus quibusdam stramineis innixus innuit, seq; illum in variis Panormitani Operum editionibus frustra quæsivisse asserit. Verùm invitâ hæc omnia veritate, forsan & conscientiâ.

* De Scriptor. Eccl. p. 288.

conscientiâ. Librum enim antiquis characteribus anno circiter 1500. excusum ad calcem reliquorum Panormitani Operum penès se haberi mihimet indicavit Præsul omni laude major, Reverendus in Christo Pater ac Dominus Gulielmus Episcopus Asaphensis.

Prodierunt Panormitani Opera *Lugduni* 1547. 5. vol. f. *Venetiis* 1592. 8. Tom. f. *ibid.* 1617. 9. Tom. f.

1429. ALEXANDER CARPENTARIUS, natione Anglus, claruit anno 1429. quo *Destructorium vitiorum* condere incœpit. Isti enim debetur Opus illud, quod *Venetiis* 1582. 4°. *Norimbergæ* 1496. & alibi sæpius, sine Authoris cognomine, Alexandro Anglo inscriptum, prodiit. Sic enim ad calcem Codicis MS. in Bibliothecâ Baliolensi Oxon. notatum legitur. *Auferens angustias tenebrarum cujusdam fabri lignarii filius hæc notabilia supradicta ex SS. Doctorum sententiis, & S. Scripturæ documentis collegit; & ad honorem Dei scribere ad Ecclesiæ utilitatem decrevit*, &c. Codex verò in fronte Alexandri nostri nomen fert. Hæc αὐτόπτης Cl. Usserius in Bibliotheca suâ Theologicâ MS. prodit. Porrò Destructorium istud habetur etiam MS. sub Alexandri nostri nomine in Bibliothecâ S. Petri Cantab. cod. 115.

1430. RAYMUNDUS DE SABUNDE, sive SEBEYDE, gente Hispanus, Artium & Medicinæ Doctor, in facultate etiam Philosophicâ, quin & Theologicâ insignis. Plurimam sibi in Gymnasio Tolosano (quod regendum demum suscepit) docendo & scribendo famam consecutus est. Claruit anno 1430. Extat *Theologia naturalis, de Homine & Creaturis*, seu *Thesaurus divinarum Considerationum*, quem Tolosæ inchoavit anno 1434. ad finem perduxit anno 1436. impressus *Daventriæ* — f. *Argentinæ* 1496. *Paris.* 1509. *Lugduni* 1540. 8°. *Francf.* 1631. 8°. *Venet.* 1581. 8°. Prologus in Indice Romano Clementis viii. prohibetur. Nec mirum quidem. Omnes enim veritates revelatas in S. Scripturâ contineri, atq; unico illo medio Christianis à Deo propositas esse clarè docet. Habetur etiam ejusdem Dialogus *Viola Animæ* inscriptus, qui Raimundum & Dominicum Seminiverbium de hominis naturâ, de cognitione sui, Dei, & proximi, deq; omni debito, quo Deo & proximo obstringimur, colloquentes repræsentat; nec aliud ferè est quam Liber de Theologiâ naturali ab ipsomet autore in Dialogi formam redactus. Prodiit iste Dialogus *Coloniæ* 1501. 4°. *Lugd.* 1568. 12°.

1430. DEMETRIUS CHRYSOLORAS, natione Græcus, domo, ut videtur, Thessalonicensis, summus Philosophus ac Astronomus, Emanueli Imp. admodùm charus; à quo aliquando, dum prandenti adstaret, rogatus, referente Sguropulo *, num ex astrorum scientiâ certò aliquid futurum pronunciare posset; respondit se ex siderum concursu reperisse septimum Palæologum initurum concordiam cum Latinis & unionem Ecclesiarum maximè perniciosam, & Christianis omnibus detestandam. Cúmq; id Imperator in Joannem consobrinum suum rejiceret; Demetrius Joannem filium ab astris destinari affirmavit. Claruit circa annum 1430. Scripsit adversùs Latinos *Orationem Synopticam ex iis, quæ Nilus Thessalonicensis disseruit: Dialogum, quod fas non sit Orthodoxis alios Orthodoxos de re aliquâ accusare; Dialogum deniq; contra Orationem, quam scripsit Demetrius Cydonius adversùs Nilum Cabasilam Thessalonicensem.* Postremi istius Dialogi Fragmentum Gr. Lat. exhibet Allatius lib. advers. Hottinger. p. 49. Singula Demetrii Opuscula MSS. asservantur in Bibliothecâ Vaticanâ.

* Hist. Concil. Florent. Sect. 3. c. 8.

1430. MACARIUS, gente pariter Græcus, Metropolita Ancyranus, claruisse videtur circa annum 1430. vel paulò ante; in Latinos acriter invectus. Extat Opus ineditum *contra pravas Latinorum opiniones*, & in fine etiam contra Barlaamum, Acindynum, eorumque asseclas, Capitibus cxx. constans. Memorat id, atque acriter perstringit Leo Allatius de Consensu l. 2. c. 18. §. 15.

ESAIAS,

ESAIAS, patriâ Cyprius, Latinorum amicus & sectarius, claruit, si rectè conjiciam, (neque enim certam ejus ætatem hactenus investigare potuerim) circa an. 1430. Certè Nicolai Sclengiæ æqualis, cujus librum de Processione Sp. S. adversùs Latinos datis ad illum literis oppugnavit; quibus ipsum ineptiarum atq; impietatis arguit; Spiritum S. verò à Filio æquè ac Patre procedere multis argumentis probare contendit. Extat *Epistola ista* Gr. Lat. apud Leonem Allatium de Consensu l. 2. c. 18. §. 16. & Græc. Orthod. Tom. i. p. 396. 1430.

JOANNES, ANAGNOSTA Thessalonicensis, urbi patriæ ab Amurate II. Turcorum Principe anno 1430. expugnatæ præsens adfuit, laborum & calamitatum particeps. Ipse victoris pollicitationibus è fugâ revocatus, pristinas in Urbe sedes inter alios concives incolere perrexit. A tyranno verò post biennium reverso bonis exutus instituti consilii pœnitentiam egit. Scripsit *Narrationem de Extremo Excidio Thessalonicensi*, cui *Monodiam* sive *Threnum Prosaicum* subtexuit. Utraq; Gr. Lat. ab Allatio edita est Symmict. Part. ii. p. 318. 374. 1430.

PETRUS JEREMIÆ, natione Siculus, domo Panormitanus, Ordinis Dominicani Monachus, Concionator in primis facundus, claruit circa an. 1430. Bononiæ primùm inter Prædicatores cooptatus, postea Insulam patriam repetiit, ac Monasteria sui Ordinis plura authoritate suâ reformavit. Bononiam demum regressus, obiit (uti ex Epitaphio liquet) anno 1452. V. Non. Martii, juxta Altamuram verò anno 1434. 1430.

SCRIPTA.

Sermones de Tempore, & de Sanctis per totum annum.
Expositio Orationis Dominicæ.
Expositio decem Præceptorum.
Tractatus de Passione Domini.
Tractatus de Fide.

Prodierunt Opera Petri Hieremiæ modò recensita *Hagenoæ* 1514. Alia quædam recenset Altamura Biblioth. Prædicat. p. 173. quæ nondum in lucem edita videntur.

NICOLAUS AUXIMANUS PICENS, gente Italus, patriâ Picenus, Ordinis Minoritarum sodalis, Bernardino Senensi familiaris, claruit anno 1430. Vir pius, nec indoctus quidem. Multa pro Ordine suo gessit, variaque obiit munera; inprimis verò Vicariatu provinciæ S. Angeli, & locorum Terræ Sanctæ præfecturâ fungebatur. Hierosolymis redux, obiit in Cœnobio Aræ-cœli. Scripsit *Summam Casuum Conscientiæ*, Venetiis 1484. excusam; *Supplementum ad Summam Pisanellam*, Mediolani 1444. Venet. 1469. 4°. *Interrogatorium Confessorum*, Venet. 1489. 8°. *Commentarii in Regulam Fratrum Minorum*, *Juris Canonici Epitome*, *Sermonum liber*, & *Quadragesimale*; quæ ab eodem conscripta esse refert Lucas Waddingus de Scriptor. Ord. Minor. p. 263. nondum in lucem prodiisse videntur. 1430.

JOANNES NIDER, natione Germanus, Patriâ Suevus, Ordinis Prædicatorum Theologus summus, Domûs Prædicatorum Basileensium Prior, Hæreticæ Pravitatis Inquisitor, & Gymnasii Viennensis Rector. Claruit anno 1431. quo ab Academiâ Viennensi ad Concilium Basileense missus, disputationibus adversùs Hussitas institutis sibi famam aucupatus est. Ineunte anno 1432. à Concilio ad Bohemos legatus, ut eos datâ salutis cautione & reformationis spe ad Synodum invitaret, operam lusit. Nondum enim illis memoriâ exciderat Hussi vivicomburium, & Concilii Constantiensis perjurium. Obiit Nider Norembergæ anno 1438. 1431.

SÆC. XV. ab An. MCCCC.

SCRIPTA.

Consolatorium timoratæ Conscientiæ. Prodiit *Romæ* 1604 8°. *Parisiis* 1494. 16°. antea impressum.

Formicarius, seu *Dialogus ad vitam Christianam exemplo conditionum Formicæ incitativus,* historiis Germaniæ refertissimus. *Paris.* 1519. 4°. *Duaci* 1602. 8°.

Præceptorium, seu Tractatus de decem Præceptis. *Paris.* 1507. 4°. 1515. 4°. *Duaci* 1612. 8°.

Alphabetum divini Amoris. Habetur inter Opera Gersonii *Paris.* 1606. fol.

De modo bene vivendi liber, sub nomine D. Bernardi ad Sororem, editus *Paris.* 1494. 16°. *Romæ* 1604. 8°.

De Reformatione Religiosorum libri iii. *Antverp.* 1611. 8°.

De Contractibus Mercatorum liber. Habetur in Collectione Tractatuum Juris, *Venet.* 1584. Tom. vi. p. 279. & inter alia Opuscula *Lugduni* 1593. p. 615.

Sermones totius anni de Tempore & Sanctis cum Quadragesimali. Prodierunt alicubi in 8°.

Epistolæ ii. ineunte anno 1432. *ad Bohemos* scriptæ. Habentur Concil. Tom. xii. p. 848. *alia ad Concilium Basileense,* ibid. p. 969.

Alia plura Nideri Opera inedita recenset Ambrosius de Altamurâ Biblioth. Prædicat. p. 170.

1431. EUGENIUS IV. *Gabriel Condelmerius* antea nominatus, Patriâ Venetus, illustri sanguine oriundus, Gregorii XII. ex sorore Nepos, Angeli Condelmerii filius. Adolescens adhuc Canonicis Cœlestini habitûs Congregationis S. Georgii in Algâ nomen dedit. Excitatâ sanctitatis opinione, Romam ab avunculo accitus est, & Episcopus Senensis, Clericus Cameræ, Thesaurarius, ac Presbyter Cardinalis titulo S. Clementis, ordine constitutus. Sub Martino V. Piceni primùm, dein Bononiæ Legatus, rem utrobiq; bene gessit. Post Martini obitum Pontifex Romanus electus est anno 1431. ii. Nonas Martii, coronatus die xi. ejusdem mensis. Ineunte Pontificatu, *cum divina humanaq; omnia perturbaret,* inquit Joannes Stella *, populum Romanum ad arma concitavit; qui tumultu facto Eugenium cucullo arrepto Urbe se proripere compellunt; fugientem telis & sagittis insequuntur; Magistratus Pontificios loco submovent, suos subrogant, & libertatem sub Bonifacio IX. deperditam asserunt. Eugenius Urbe ejectus, Florentiam concedit. Interea temporis Concilium Basileense à Martino V. anno præcedenti indictum die xxiii. Julii à Juliano Cardinale S. Angeli, Eugenii legato, inchoatur: & sessione secundâ mense Martio anni sequentis habitâ, Papam Concilio subesse, reformandam esse Ecclesiam tam in Capite quàm membris, nec Concilium sine consensu proprio dissolvi aut aliò transferri posse decernit. Ægerrimè id fert Eugenius, Legatum revocat, & Concilium Bononiam transferri jubet. Concilium authoritatem suam strenuè vindicat, Pontificis edictum irritum esse, temerarium, atq; in Ecclesiæ scandalum cedere declarat; ipsum in Concilio intra tres menses comparere jubet, ni Concilii decreto in ordinem redigi malit: diem tamen illi sæpiùs ampliat usq; ad initium anni 1434. cùm Eugenius Patrum minis territus, Concilio cedit, acta illius omnia confirmat, edicta sua revocat, & Legatos, qui in omnibus Concilio morem gerant, remittit. Post trienniam verò Græcis in Occidentem adventuris, ut unionem cum Latinis sancirent, de Conventûs loco decertatur. Eugenius Concilium Ferrariam moveri mandat. Patres è contra Basileenses Eugenium Simoniæ, perjurii, aliorumq; criminum reum agunt, & Basileæ se judicandum sistere jubent; parere nolentem sessione xxviii. die i. Octobr. anni 1437. contumacem declarant; anno sequente sessione 31. ab authoritate Pontificiâ suspendunt; anno 1439. sessione 34. penitùs deprivant: Conciliorum Ferrariensis & Florentini acta irrita ac schismatica esse decernunt; & exeunte anno die xvii. Novembr. sessione 39. Amedeum Sabaudiæ Comitem, sibi

* Vit. Pontif. Basil. 1507.

ſibi Pontificem titulo Fœlicis V. eligunt. Eugenius interim in Baſileenſium capita haud parcè fulminat; & allectis in Italiam Græcis Concilium ſuum celebrare pergit. Inchoatum id Ferrariæ anno 1438. & ſerpente ibi lue Epidemicâ Florentiam ſub initium anni ſequentis tranſlatum. Acriter Græcos inter & Latinos aliquamdiu diſputatur, tandem tamen utrinq; convenit. Joannes enim Palæologus Imp. CP. ad incitas à Turcis jamdudum redactus, in Concilio præſens, ſubſidia ſibi adversùs barbaros ferri paciſcitur; cæterà de rebus fidei & Eccleſiæ ſuæ libertate parùm ſolicitus, Epiſcopos Græcos in Latinorum partes cedere authoritate ſuâ compellit. Utcunq; igitur reclamantibus Marco Epheſino, atq; aliis antiquæ fidei tenacibus, communi ſuffragio definitur, Purgatorium eſſe, Papam Eccleſiæ caput eſſe, Spiritum S. à Patre & Filio procedere, azyma in Euchariſtiâ celebrandâ uſurpari poſſe. Re confectâ Concilium ſolvitur; Palæologus Imp. inanibus promiſſis, Epiſcopi Græci dolore & ignominiâ onuſti domum redeunt. Eugenius verò Romam ſe confert, & in Fœlicem ac Baſileenſes tonat: nec illi minùs acriter anathema in Eugenium rejiciunt. Convitiis, quin & armis, res utrinq; agitur: donec tandem anno 1442. die xvii. Cal. Junii Patres Baſileenſes, indicto priùs Lugduni poſt triennium Concilio, Synodum claudunt, à Nicolao V. Papâ anno demum 1449. confirmatam. Obiit Eugenius die xviii. Februarii, anno 1447. ætatis ſuæ 64. Extant *Epiſtolæ & Bullæ* xxiv. Concil. Tom. xii. p. 469, 931, &c. *aliæ Epiſtolæ* xxxiii. (quarum aliquæ Gr. Lat.) Concil. Tom. xiii. p. 21, &c. *aliæ* x. apud Bzovium Annal. Tom. iv. *aliæ* plures apud Waddingum Annal. Minor. Tom. v. & in Bullario Laertii Cherubini *Romæ* 1617, 1638.

SÆC. XV. ab An. MCCCC.

LAURENTIUS JUSTINIANUS, patriâ Venetus, dignitate Patricius, Bernardi Juſtiniani & Quirinæ filius, Canonicus Regularis Ordinis S. Auguſtini Congregationis S. Georgii in Algâ. Triginta annis in Regulari vitâ exactis, Venetiarum Epiſcopus ab Eugenio IV. anno circiter 1431. ſeu ut alii habent, 1435. conſtitutus eſt; poſtquam nullas non preces, nullas non artes, ut onus impoſitum excuteret, adhibuiſſet. Vir infucatâ erga Deum Pietate, prodigâ in pauperes charitate, & ingenti religionis Zelo, meritò celebrandus. Anno 1450. Patriarchæ titulo ac dignitate à Nicolao V. Pontifice auctus eſt, primuſq; apicem Patriarchalem urbi patriæ intulit. Obiit die viii. Januarii, anno Chriſti 1455. ætatis ſuæ 74. à Clemente VII. anno 1524. in Sanctorum album relatus. 1431.

OPERA.

Lignum vitæ, anno 1419. ſcriptum.
De Diſciplinâ & ſpirituali perfectione;
De caſto connubio Verbi & animæ.
Faſciculus amoris.
De triumphali agone Chriſti.
De interiori Conflictu.
De complanctu Chriſtianæ perfectionis.
Sermones de Feſtis Chriſti, Deiparæ, & Sanctorum.
De vitâ ſolitariâ Opus.
De contemptu mundi. Opera omnia, hactenus enumerata, à Juſtiniano ante ſuſceptas infulas Epiſcopales ordine ſunt conſcripta. Quæ ſequuntur, poſt admiſſum Præſulatum ſunt elucubrata.
De ſpirituali interitu animæ liber.
De ejuſdem Reſurrectione Spirituali, quæ per mediatorem Dei & hominum Chriſtum Jeſum fit gratiâ ipſius multipliciter operante, libri ii.
De regimine & inſtitutione Prælatorum.
De obedientiâ.
De humilitate.
De gradibus perfectionis.

SÆC. XV. ab An. MCCCC. *Epistolæ variæ.*
Prodierunt omnia Laurentii Justiniani Opera *Lugduni* 1568. f. *Venetiis* 1606. f.

1432. ANDREAS DE PETRA, Colossarum, seu, ut Sguropulo passim audit, Rhodi Archiepiscopus; inter Græcos natus, educatus, & Episcopali dignitate insignitus, tandem ad Latinos defecit. Claruit anno 1432. quo ad Consilium Basileense ab Eugenio Papâ legatus, Patres, ut Eugenio morem gererent, & schisma ab Ecclesiâ averruncarent, prolixâ oratione die xxii. Augusti habitâ persuadere conatus est. Mox à Concilio legatus ad Græcos concordiæ ineundæ gratiâ designatus est. Ipse munus istud olim obierat; an verò Provinciam sibi recèns concreditam adierit, haud satis patet. Anno 1438. contra Marcum Ephesium & Bessarionem de processione Sp. S. in Concilio Ferrariensi strenuè disputavit. Extat *Oratio in Synodo Basileensi habita* Concil. Tom. xii. p. 872. & apud Bzovium ad an. 1432. §. 37. *Assertiones in Concilio Ferrariensi adversus Græcos proposita*, ibid. ad an. 1438. §. 8.

1432. JOANNES, Archiepiscopus Tarentinus, claruit anno 1432. quo ipse pariter ab Eugenio ad Concilium Basileense missus, pro Pontifice in Synodo peroravit. Anno 1434. pace inter Eugenium & Concilium resarcitâ, ab illo iterum legatus est, ut cum aliis Concilio sua vice præesset. Anno 1438. derelictis Basileensibus, ad Eugenium se contulit, & Concilio Ferrariensi interfuit. Extat *Oratio in Synodo Basileensi habita* Concil. Tom. xii. p. 884. & apud Bzovium ad annum 1432. §. 51.

1433. ÆGIDIUS CARLERIUS, natione Belga, ortu Cameracensis, Collegii Navarrensis in Academiâ Parisiensi socius, & Theologiæ Professor. Postquam prælectionibus in Sententiarum libros, & concionibus ad populum non vulgarem sibi nominis famam comparâsset; anno 1431. v. Id. Octobr. Ecclesiæ Cameracensis Decanus creatus est. Claruit anno 1433. quo Concilio Basileensi adfuit, & in reducendis ad Ecclesiam Hussitis strenuam navavit operam. Pragam enim à Concilio legatus nullum non laborem impendit, ut Bohemos in Ecclesiæ sinum revocaret, saltem ad Concilium adduceret. Basileam reversus, contra Nicolaum Taboritam, Hussitarum pugilem in Synodo per quatriduum disputavit. Obiit grandævus anno 1473. die xxiii. Novembris.

SCRIPTA.

Sporta Fragmentorum, in quâ habentur Tractatus, *De conservatione bonorum Ecclesiæ*; *Defensorium Ecclesiæ*; *De perpetuâ virginitate B. Mariæ*; *Contra Iconomachos*; *Pro Cœlibatu, præsertim Ecclesiasticorum.*

Sportula Fragmentorum, quæ continet Tractatus, *De electione Judæ proditoris*; *De Hierarchiâ Ecclesiasticâ*; *De reditibus ad vitam*; *De Decimis*; *De Indulgentiis*; *De integritate Confessionis*; *De non esu carnium apud Benedictinos*: *Contra consummati seculi calculatores*; *De clausurâ Religiosarum Ordinis S. Dominici.*

Prodierunt Sporta atq; Sportula istæ, titulo *Diversarum Casuum Consultationum*, *Bruxellis* 1478. 2 vol. f.

Oratio, quâ respondit per dies quatuor in Concilio Basileensi ad articulum secundum Bohemorum, de corrigendis peccatis publicis, quem proposuit per biduum Nicolaus Taborita. Extat Concil. Tom. xii. pag. 1159. usq; ad pag. 1248. apud Bzovium ad an. 1433, & 193. & apud Canisium Antiqu. Lect. Tom. iii. pag. 289.

Commentarii in iv. libros Sententiarum, *Sermones* xliii. & *Tractatus de rebus diversis quamplurimi*, MSS. in Bibliothecâ Collegii Navarrensis asservantur. Singulorum titulos & argumenta exhibet Launoius Hist. Gymnas. Navarr. par. ii. c. 4. p. 581.

JOANNES

SÆC. XV. ab An. MCCCC.

JOANNES RAGUSÆUS, seu *de Ragusio*, natione Dalmata, Ordinis Prædicatorum Monachus, & Procurator Generalis. Quo nomine ad Concilium Basileense legatus, ineunte anno 1433. adversùs Joannem de Rogkyzanâ, Hussitarum Advocatum, integro octiduo disseruit. Anno sequenti à Concilio Constantinopolim missus est; ut Græcos pacis & subsidii spe ad Synodum invitaret. Anno 1438. derelictis Patrum Basileensium partibus, in Eugenii Pontificis castra transiit, & Concilio Ferrariensi interfuit. Anno 1440. Episcopatu Argentinensi, seu ut alii habent, Argensi, à Pontifice ante biennium donatus, Constantinopolim ad Joannem Imp. legatus est. Sunt qui Ragusæum in Cardinalium numerum titulo S. Sixti postea cooptatum fuisse tradunt. Extat *Oratio quâ respondit per octo dies in Concilio Basileensi ad Articulum primum Bohemorum, de Communione sub utrâq; specie, à Joanne Rogkyzanâ propositum*; Concil. Tom. xii. p. 1013. usq; ad p. 1159. apud Bzovium ad annum 1433. §. 99. & Canisium Antiqu. Lect. Tom. iii. par. 2. p. 1. 1433.

GERARDUS LANDRIANUS. Episcopus Laudensis, claruit anno 1433. quo circiter tempore à Concilio Basileensi ad Henricum VI. Angliæ Regem legatus, in consessu Ordinum Angliæ orationem ad Regem habuit; & Oratores ac Episcopos reliquorum regnorum exemplo ex Angliâ ad Concilium mitti, pacemq; afflictis Galliæ rebus concedi multis rogavit. Extat *Oratio ista* Concil. Tom. xii. p. 867. 1433.

JORDANUS BRIXIUS, natione Gallus, dignitate Miles, professione Jurisconsultus, Consistorii Regii Advocatus, & Provinciæ Galliarum Judex major, claruit anno 1433. Scripsit *Tractatum pro Eugenio* IV. *Pontifice adversus Concilium Basileense*; quem primus in lucem edidit Baluzius Miscellan. Tom. iii. p. 303. 1433.

HENRICUS DE KALTEISEN, natione Germanus, patriâ Confluentinus, *Frigidum Ferrum* vulgari cognomento dictus. In patriâ Urbe educatus, Dominicanis se adjunxit: & Doctoratûs laureâ in Academiâ Coloniensi insignitus, Cruciatæ contra Bohemos prædicandæ provinciam sibi a Pontifice demandatam suscepit. Anno 1433. in Concilio Basileensi contra Udalricum Hussitarum Patronum integro triduo disputavit. Anno 1440. Sacri Palatii Magister creatus est, & Hæreticæ pravitatis per totam Germaniam Inquisitor constitutus; cùm priùs Inquisitor fidei apud Colonienses fuisset. Anno 1452. iii. Cal. Mart. duarum in Norvegiâ Provinciarum, Nydrosiensis & Cæsariensis, Archiepiscopus à Nicolao V. Papâ consecratus est. Obiit anno 1465. vi. Cal. Octobris, in Conventu Confluentino sepultus. Extat *Oratio, quâ in Concilio Basileensi per tres dies refutavit tertium Articulum Bohemorum, de liberâ prædicatione verbi Dei, quem proposuit per biduum Udalricus Presbyter Orphanorum*: Concil. Tom. xii. p. 1249. usq; ad p. 1364. apud Bzovium ad an. 1433. §. 254. & Canisium Antiqu. Lect. Tom. iv. par. 2. p. 1. Reliqua ejus scripta, adhuc inedita, recensent Trithemius fol. 173. & Altamura p. 187. 1433.

JOANNES DE POLEMAR, Archidiaconus Barcinonensis, Apostolici Palatii Auditor, Juris Pontificii Doctor in Gymnasio Viennensi, à Juliano Cardinale anno 1431. ad Concilium Basileense inchoandum præmissus, in Synodo deinceps præclarè rem gessit. Præcipuè verò in colloquiis de concordiâ ineundâ cum Hussitis anno 1433. institutis inclaruit. Ineunte enim anno à Concilio Pragam ad Bohemos legatus, crebras de pace apud Ordines Regni orationes habuit; eosq; Oratores suos ac Theologos ad Synodum mittere persuasit. Basileam deductis Hussitis, & disputatione utrinq; initâ, ipse Petri Rayne, Angli, qui ultimus omnium pro Bohemis peroràrat, argumenta triduanâ dissertatione oppugnavit. Mox ad Bohemos, qui Basileâ proditionis metu 1433.

SÆC. XV. ab An. MCCCC. metu properè excesserant, remissis, pacem exoptatam Concilii jussu composuit, & Hussitis postulata concessit. Utrinq; enim convenit, ut Eucharistia sub utraq; specie Laicis daretur; ut enormia crimina acri censurâ ab Ecclesiasticis asficerentur; ut Presbyteris Dei verbum liberè prædicare liceret; utq; sacerdotes rerum civilium dominio sese ampliùs non immiscerent. Extat Polmarii *Oratio*, quâ in Concilio Basileensi per tres dies refutavit quartum articulum Bohemorum, *de civili dominio Clericorum*, quem proposuit per triduum Petrus Rayne Anglus: Concil. Tom. xii. p. 1364. usq; ad p. 1419. apud Bzovium ad an. 1433. §. 338. & Canisium Antiqu. Lect. Tom. iv. par. 2. p. 229. *Liber de abstinentia carnium, Sermones, & Quæstiones*, à Trithemio memorata, adhuc latent.

1434. ALPHONSUS TOSTATUS, gente Hispanus, in oppido Madrigali apud Vaccæos natus, primâ ætate in Academia Salmanticensi bonis literis operam dedit, dein in Collegium Bartholomæi ad Laurum Salmanticense adscitus, sacros Presbyteratûs ordines suscepit. Annos nondum 22. natus, totum literarum, quà latè patet, stadium tam fœlici cursu permensus fuerat, ut nulla humanæ scientiæ materia ipsi inaccessa videretur. Triplici itaq; stipendio è publico conductus, nullas ferè non artes liberales in Academia Salmanticensi docuit. Claruit anno 1434. quo circiter tempore Concilio Basileensi interfuisse dicitur. Episcopus demum Abulensis factus, Regi à secretioribus consiliis adhibitus, & major Hispaniarum Referendarius creatus. Obiit gloriæ magis quàm dierum satur, anno Christi 1454. quadragenario haud major, in Ecclesia Abulensi sepultus; atq; istiusmodi elogio ab Hispanis donatus; *Hic stupor est mundi, qui scibile discutit omne.* Vir sane stupendæ memoriæ, incredibilis diligentiæ ac rari planè judicii; qui non modò intima Theologiæ adyta penetrarat; sed & reconditiorem exterarum disciplinarum, Philosophiæ, Mathematicæ, Geographiæ, Historiæ, ac Juris utriusq; scientiam toto, quod aiunt, pectore exceperat. Nec tamen pietate minùs ac religionis zelo, quàm doctrinâ insignis; jejuniis, vigiliis, & orationibus perquam deditus; adeò ut defuncti memoria apud populares suos eximiâ veneratione coleretur. Diligentiam verò quòd attinet, & indefessum legendi scribendiq; studium: certe omnium non sui modò, sed cunctorum sæculorum πολυγραφώτατος fuit: qui 22. annorum spatio plura scripsit, quàm integrâ ferè ætate aliquis attentè perlegere possit; ut in hoc decantato illi Didymo Alexandrino conferri soleat: quem admirandâ etiam memoriæ fœlicitate ita exæquavit, ut nil unquam semel perlectum oblitus feratur. Sanè ut immensa, quæ typis excusa circumferuntur, taceam volumina, quadringenti plusquam illius libri, dum ex Hispaniis in Italiam prælo destinati adveherentur, naufragio interiisse dicuntur. Ne tantas tamen dotes labe aliquâ immunes censeamus, nonnulli in eo debitam erga SS. Trinitatis mysterium venerationem, plures majorem erga Patres reverentiam, omnes styli nitorem atque elegantiam desiderant; ut Pontificiorum criminationes mittam, qui illum nimio placita sua à Card. Turrecrematâ impugnata, & ab Eugenio Pontifice notata, defendendi studio abreptum ipsam Papalem authoritatem haud obscurè impugnâsse conqueruntur.

ERA.

Commentariorum in Genesin liber, anno 1436. scriptus, cui præmittitur *Commentarius in Epistolam S. Hieronymi ad Paulinum, & in Præfationem ejusdem in Pentateuchum.*

Commentariorum in Exodum libri ii.

In Leviticum liber.

In Numeros libri ii.

In Deuteronomium liber.

In Josue libri ii.

In Judices & Ruth liber.

In primum librum Regum libri ii.

In

In tres sequentes libros Regum libri totidem, quorum ultimus scriptus est anno 1440. SÆC. XV. ab An. MCCCC.

In libros Paralipomenon libri ii.

Commentariorum in Evangelium S. Matthei libri vii. anno 1449. ad umbilicum perducti.

Defensorium trium Conclusionum, anno 1445. scriptum.

Liber de quinq; figuratis Paradoxis. Prodiit seorsim *Duaci* 1621. 8°.

Libellus de sanctissimâ Trinitate.

Tractatus in illud, Ecce Virgo concipiet, &c.

Contra Sacerdotes publicos concubinarios.

De statu Animarum post mortem.

De optima Politiâ.

Prodierunt omnia ista Tostati Opera Francisci Ximenii Cardinalis sumptibus *Venet.* 1530. (quæ quidem editio in Indice Romanensium Expurgatorio iniquam satis censuram passa est, atque adeò præ aliis sincera est habenda) *ibid.* 1596. & *Colon.* 1612. Tom. xxvii. f. quorum ultimi duo Tomi nonnisi Indicem complectuntur, studio Francisci Fontani, Canonici Complutensis, compilatum.

Censura Colloquii Ratisbonensis. Prodiit alicubi 1608. 4°.

Commentarius sive Expositio in libros Chronicorum Eusebii, in V. Partes distributa, quam patriâ linguâ conscripsit Tostatus. Prodiit Hispanicè *Salamanticæ* 1506.

Quæstiones xiv. quarum quatuor priores universam ferè S. Scripturam compendio repræsentant; reliquæ de stirpe ac successione Deorum Gentilium agunt. Prodierunt Hispanico idiomate excusæ *Antverp.* 1551.

Cæterùm Tostatus universos S. Scripturæ libros *Commentariis* explicavit; atq; innumera diversi argumenti Opuscula conscripsit. Horum, quotquot oblivioni supersunt, titulos exhibet Ant. Possevinus Apparat. Sacr. Tom. i. p. 47.

JOANNES, titulo tenùs Patriarcha Antiochenus, claruit anno 1434. quo Basileæ positùs *Tractatum de superioritate Concilii supra Papam* composuit; in quo id præcipuè agit, ut Concilii superioritatem argumentis è Jure Canonico prolatis astruat. Postquam libellum suum in Conventu Fratrum Minorum publicè recitâsset, Concilii patribus legendum obtulit. Extat ille Concil. Tom. xii. p. 912. 1434.

ISAIAS, & ipse etiam titulo tenùs Patriarcha Hierosolymitanus, forsan aliquis ex Minoritis, qui Missionem tunc temporis in partibus Orientalibus obierunt, cui Armenorum Ecclesiæ Romanæ conciliandorum cura commissa est, & augustus iste titulus à Pontifice collatus. Neq; enim onus ei impositum, nec submissa verborum humilitas, quâ Pontificem affatur, vero Patriarchæ conveniunt. Claruit anno 1434. sub cujus exitum datâ ex Urbe Constantinopoli Epistolâ breviculâ, Armenorum unionem sibi curæ fore promisit. Extat *Epistola* ista Concil. Tom. xiii. p. 539. 1434.

MARCUS EUGENICUS, natione Græcus, primùm quidem ludo aperto pueris edocendis & orationibus conscribendis operam dedit; dein paratâ à Joanne Imp. in Occidentem profectione, ob raram doctrinam atque eloquentiam electus qui pro Græcorum dogmatibus contra Latinos inter primipilares decertaret. Archiepiscopatu Ephesino post Josephi Metropolitæ obitum donatus est anno circiter 1436. Anno 1438. à Joanne Imp. ad Concilium Ferrariense ductus, principem inter Græcos post Patriarcham CP. locum tenuit, tum ob doctrinæ famam, tum quòd Patriarcharum Antiocheni & Hierosolymitani vices sibi demandatas obiret. Sub initium Concilii gravissimam Imperatoris iram subiit; eò quòd vocem FILIOQUE è Symbolo expungi, & azyma in Eucharistiâ non amplius usurpari, à Latinis oblato libello postulans, Eugenii Pontificis animum exacerbâsset. 1436.

 buisset. Institutâ utrinq; disputatione Marco communi omnium suffragio primæ partes à Græcis sunt demandatæ; ut aciem instrueret, copias educeret, & adversariorum ictus repelleret simul ac repensaret. Provinciam ille sibi demandatam intrepidâ animi constantiâ & immenso fervore egit; Latinorum utpote hostis juratissimus, & effræni erga Ecclesiæ Græcæ dignitatem zelo ductus. Primo quidem certamine longe infra conceptam de se opinionem, & Juliani Cardinalis, Latinorum Antesignani, acumen subsedit; Scholasticis quippe disputandi formulis in Occidente receptis insuetus; & causæ, quam agebat, (de processione enim Sp. S. agebatur) veritate destitutus. Postea verò Bessarionem sibi parastatam nactus, tantâ dicendi copiâ, tam invicto argumentandi acumine disseruit, ut omnes in sui stuporem raperet: tam immoderato interim animi ardore usus, ut Latini, quos Hæreticos vocare nequaquam dubitavit, eum insanire ficto rumore in vulgus dissererent; & ab ipso Bessarione, laboris socio, Cacodæmonis titulo notaretur. Re demum ad exitum spectante, & Episcopis Græcis Pontifici morem gerere, & Concilii decretis subscribere à Palæologo Imp. jussis, solus omnium constanter recusavit; neque ullis minis, ullis promissis adduci potuit, ut Ecclesiæ Græcæ libertatem proderet. Post concilium igitur solutum Constantinopolim reversus, divinis ferè honoribus à Populo exceptus est: & Latinos scriptis oppugnare pergens, ut unio tanto rerum apparatu, tanto strepitu composita, in nihilum recideret, effecit.

SCRIPTA.

Epistola de Synodo Florentinâ ad omnes Christianos, quos multis hortatur, ne Synodum Florentinam suscipiant; Græcorum subscriptiones partim precio partim terrore a Latinis surreptas esse docens. Extat Gr. Lat. unà cum Josephi Methonensis Responsione, Concil. Tom. xiii. p. 677.

Epistola circularis ad omnes ubicunq; terrarum degentes, de eâdem re. Extat Gr. Lat. cum Gregorii Protosyncelli Responsione, ibid. p. 740.

Tractatus, quòd Divina Dona sanctificantur non solùm à verbis Dominicis, verùm etiam à consequentibus oratione & benedictione Sacerdotis, virtute Sp. S. Habetur Græcè inter Liturgias *Parif.* 1560. p. 138.

Professio Fidei. Fragmentum ejus Gr. Lat. exhibet Leo Allatius de Consensu l. 3. c. 3. §. 4.

Epistola ad Joannem Palæologum Imp. cujus laciniam dabit Idem lib. de Synodo octavâ c. 14. p. 544.

Ecphrasis animam agentis. Excerptum ejus habet Idem ibid.

Capita Syllogistica contra Latinos de Processione Spiritûs S.

Epistola ad Georgium Scholarium contra ritus & sacrificia Romanæ Ecclesiæ. Habetur MS. uti & quatuor præcedentia Opuscula, in Bibliothecâ Vaticanâ. *Orationes de purgatorio* Ferrariæ ad Cardinales habitæ; *Responsiones ad Quæstiones Cardinalium & de consecratione Corporis Dominici. Solutio duarum quæstionum à Rege propositarum. Epistola ad Orthodoxos, Epilogus adversus Latinos.* Ὁμολογία τῆς ἱερῆς πίστεως Florentiæ facta, & alia quædam in Bibliothecâ Regis Galliæ MS. Gr. asservantur. Teste Ph. Labbéo. nov. Biblioth. MSS. p. 2. §. 2. p. 88.

1436. BESSARION, gente Græcus, patriâ Trapezuntinus, Ordinis S. Basilii, Monachus, anno circiter 1436. Monasterio post 21. annos inibi exactos eductus, & ad honores eâdem de causâ, ob quam Marcus Eugenicus, evectus est, Archiepiscopus Nicænus constitutus. Anno 1438. ad Concilia Ferrariense & Florentinum profectus, latum eloquentiæ & doctrinæ explicandæ campum nactus est. Marco in disputando socius datus, præclarè rem gessit; Latinorum argumenta acute dissolvit, & Græcorum causam nervosè admodùm tutatus est. Famæ sibi exinde comparatæ (neq; enim aliud versipellis homo egit) fatur, molliùs deinceps pedem Latinis commisit; ita ut in istorum partes pedetentim propendere, & Pontificis gratiam aucupari, manifestis

festis indiciis deprehenderetur; acriter à Marco eo nomine increpitus, & Spurius, atq; Ecclesiæ patriæ proditor appellatus. Sub Concilii finem detracto velo ad Latinos penitus defecit; eorum causam strenuè promovit; & Josepho Patriarchæ CP. moribundo Concilii definitiones subscriptione suâ confirmare persuasit. Soluto Concilio, in Græciam reversus, Patriarcha CP. à Joanne Imp. & Latinorum sectatoribus designatus est; verùm Græcis, quotquot Florentiæ fidem non decoxerant, avitam religionem mordicùs retinentibus, & Latinorum amicos cane & angue pejus detestatis; dignitate Patriarchali cedere necesse habuit. In Italiam itaq; se recipiens, divitiis simul ac honoribus ab Eugenio Pontifice cumulatus est,& inter Cardinales cooptatus. A Nicolao V. Eugenii successore Episcopus Tusculanus, & Legatus Bononiæ constitutus est: quam quidem provinciam tantâ prudentiâ quinquennio administravit; ut perpetuus Patronus ac Protector à Dominicanis pariter ac Franciscanis Sodalibus designaretur. Post Nicolai mortem anno 1455. parum absuit quin Summus Pontifex à Cardinalibus eligeretur. Post annum 1458. Pio ii. Papæ belli contra Turcos suscipiendi author fuit; & ad Fredericum Imp. ac Germaniæ principes, & Venetorum Rempublicam legatione perfunctus, omnes flagrantissimis precibus ab sacrum bellum concitavit. Apud illos quidem surdis cecinit, his verò facundo sermone id animi addidit; ut exercitum haud contemnendum conscriberent. Verùm Pii mors repentina tantos belli apparatus difflavit. Anno circiter 1464. à Paulo Pontifice in Isidori Cardinalis, titularis Patriarchæ CP. defuncti, locum suffectus est, & post Pauli obitum anno 1471. omnium votis ad Papatum expetitus, fatali quodam casu dignitate excidit. A Sixto Pontifice in Galliam legatus, sub reditu Taurini morbum, Ravennæ mortem incurrit, anno 1472. ætatis suæ 77. Romæ in Basilicâ SS. Apostolorum sepultus. Vir, judice Chalcocondyla *, ξυνέσει τε τῇ ἀπὸ φύσεως, πολλῶν δὴ τῶν εἰς τοῦτο εὐδοκιμούντων Ἑλλήνων μακρῷ γενόμενος, καὶ κρίνειν τε ἐφ' ὅ, τι ἂν γένοιτο, κράτιστος δοκῶν γενέσθαι, τά τε ἐς σοφίαν, τὴν Ἑλλήνων τε καὶ Ῥωμαίων, οὐδενὸς δεύτερος, quin & non modò omni literarum genere excultissimus, sed & summus literatorum Mecænas; adeò ut familia ejus artium liberalium officina videretur; & ipse Græcis libris magno sumptu in Italiam transvectis Bibliothecam locupletissimam Venetiis erigeret; cui Marcum Ant. Sabellicum Româ lauto stipendio accitum præfecit; eamq; moriens Venetæ Reipublicæ dono dedit.

* Hist. l. 6.

SCRIPTA.

L*iber de Sacramento Eucharistiæ, & quibus verbis Corpus Christi conficiatur.* Extat Lat. in Bibliothecâ Patr. Tom. xxvi. Gr. Lat. inter SS. Patrum Liturgias *Paris.* 1560.

Oratio dogmatica in Synodo Florentinâ habita de causis schismatis. Habetur Gr. Lat. Concil. Tom. xiii. p. 391.

Alia Oratio de Unione ineundâ, sessione primâ Concilii Ferrariensis habita. Gr. Lat. ibid. p. 36.

Epistola prolixissima ad Alexium Lascarin Philanthropenum, Antidotus dicta, de successu Synodi Florentinæ & Processione Sp. S. Extat. Lat. Concil. Tom. xiii. p. 1228.

Epistola alia ad eundem de processione Sp. S.

Apologia pro Vecco, seu *Confutatio Confutationum Palamæ.*

Epistola generalis ad omnes, qui sedi Patriarchali CP. subsunt. Quam ipse postea Bessario Latinè vertit.

Responsio ad quatuor argumenta Maximi Planudis de Processione Sp. S. ex solo Patre. Opuscula ista quatuor edita sunt Gr. Lat. à Petro Arcudio in aureâ suâ Opusculorum Theologicorum collectione, quam *Romæ* emisit anno 1630. 4°.

Epistola ad Pædagogum filiorum Thomæ Palæologi, quomodo pecunia iis à Pontifice assignata per singulos menses distribuenda sit; & dicti filii in omni pietate & obedientiâ erga sedem Romanam instituendi. Græcè edidit Jac. Pontanus

SÆC. XV. tanus in notis suis ad G. Phranzæ Historiam *Ingolstad.* 1604. 4°. Gr. Lat. cum
a5 An. Mcccc. notis Jo. Meorsius *Lugd. Bat.* 1613. 8°.

Epistola ad Senatum Venetum de Bibliothecâ suâ, quam iis in æde S. Marci locandam donaverat. Habetur Lat. inter Epistolas Philologicas à Melch. Goldasto editas *Francofurt.* 1610. p. 500.

Oratio, sive Consilium de bello movendo contra Turcos. Prodiit *Islebii* 1603.

Monodia in obitum Manuelis Palæologi Imp. Lat. apud Bzovium ad an. 1472. §. 56.

In calumniatorem Platonis libri iv.

Correctio librorum Platonis de Legibus.

De naturâ & arte contra Trapezuntium.

Translatio xiv. *librorum Metaphysicorum Aristotelis, & unius Metaphysicorum Theophrasti.* Prodierunt simul Opera ista Philosophica *Venet.* 1503, 1516.

1438. GEORGIUS SCHOLARIUS, natione Græcus, καὶ παρ' Ἕλλησι τὰ ἐς
* Hist. l. 6. σοφίαν εὐδοκιμῶν, inquit Chalcocondylas *, *inter Græcos doctissimus*, Marci Ephesii summus sectator & amicus, Latinorum hostis virulentissimus, claruit anno 1438. Tandem vitam Monasticam amplexus, deposito Georgii, Gennadii nomen assumpsit, & Monasterii cujusdam in monte Atho præfecturam suscepit. Hactenus res patet. In reliquis hæret aqua. Eodem enim tempore in Oriente floruit Georgius quidam Scholarius, qui Joanni Imp. inter familiares habitus, Concilio Florentino interfuit, ac tandem captâ Constantinopoli laicus adhuc in thronum Patriarchalem CP. evectus est; cui post quinquennium renuncians, in Monasterium se recepit assumpto Gennadii nomine, multaq; pro Latinis scripsit. An unus idemq; cum priore Georgius iste fuerit, vel quænam cuiq; partes sint assignandæ haud satis patet. In eam
* Præfat. ad V. Cap. Concil. Florent. it sententiam Matthæus Caryophilus, Iconiensis Episcopus *, ut existimet duos fuisse Scholarios, alterum Latinorum amicum, qui Concilio Florentino adfuit, & ante captam Constantinopolim laicus obiit; alterum eorundem hostem, qui captæ urbis Patriarchatum obtinuit. Verùm sententia ista multis nominibus damnanda venit. Pluribus eam oppugat, aliamque à se
† De Consensu l. 3. c. 5, 6. & Diatrib. de Georgiis p. 394. confictam profert † Leo Allatius; Georgium nempe Marci amicum, morbo impeditum esse, quò minùs Concilio interesset; & ante captam Urbem defunctum, Græcorum causam ad extremum usq; spiritum fovisse: Georgium è contra Patriarcham Concilio adfuisse, & cum Latinis semper sensisse. Multa sane argumenta congerit Allatius; quæ tamen, ut id pace tanti viri dixerim, rem extra omnem controversiam nequaquam ponunt. Hallucinatur quidem Caryophilus; sed quid si unicum illo sæculo floruisse Scholarium dicamus; qui primùm patriam Ecclesiam constanter propugnans, postea ad Latinos defecerit, & thronum Patriarchalem conscenderit. Certè
* Hist. l. 2. c. 10. disertis id affirmant verbis Phranza * (scriptor coævus, & in Græcorum re-
† Hist. Eccl. publicâ versatissimus; sola cujus autoritas mille argumentis præponderare debet) Historia Civilis CP. Manuel Malaxus †, aliique; ut de Latinis taceam. Sane mutasse sententiam Scholarium haud adeò mirantur, qui versipelle Græcorum ingenium nôrunt; præterquam quòd Scholarium, quisquis ille demum fuerit, qui Concilio Florentino interfuit, Latinis adeò non accessisse, ut Marci Ephesii æmulus subscriptionem constantissimè denegârit; totidem verbis prodant Phranza, & Rhacendyta apud Plusiadenum, ut Chalcocondylam impræsentiarum mittam. Utut sit, id doctissimi Allatii autoritati, & aliquali saltem argumentorum verisimilitudini damus; ut Scholarium bisecemus, & Patriarcham infra suo loco exhibeamus. Scripsit Scholarius, Latinorum adversarius, Syntagma, Ὀρθοδόξων καταφύγιον dictum, *adversùs Synodum Florentinam*, in partes seu libros viii. distributum. Prodiit Græcè *Londini* in 4°. sed absq; anni notâ, editum. *Epistolas* ejusdem aliquot ad Notaram, Magnum Ducem & Imperatoris generum, MSS. citat, & exinde fragmenta profert Allatius de Consensu l. 3. c. 5. §. 3. Diatrib. de Georgiis p. 397, 398. & singularum initia exhibet ibid. p. 409. Orationem etiam *De inani irrationali & incompositâ circa fidem, permissione Dei, attentatâ novitate*, idem se MS. legisse prodit de Consensu c. 6. §. 4.

JOAN-

SÆC. XV. ab An. MCCCC. 1438.

JOANNES EUGENICUS, Magnus Ecclesiæ Patriarchalis CP. Nomophylax, Marci Ephesii frater germanus; cui in oppugnandis Latinis operam subsidiariam, in Concilio Florentino anno 1438. præsens, tulit: cumq; moras de die in diem à Pontifice Romano necti animadverteret; & subtimidum Imperatoris sui animum odio haberet, fugam molitus est, Marcum etiam fratrem in consilii partem trahens. Verùm è fugâ retractus, inceptum facinus pudore luit. Scripsit *Antirrheticum adversùs Synodum Florentinam*; cujus Fragmenta quædam Gr. Lat. exhibet L. Allatius lib. de Purgatorio p. 61, 220, 241, 265.

ISIDORUS, RUTHENUS à sede suâ Episcopali dictus, gente Græcus, patriâ, ut videtur, Thessalonicensis, Ordinis S. Basilii Monachus, & Monasterii S. Demetrii apud Constantinopolim Abbas. Anno circiter 1435. à Joanne Imp. ad Concilium Basileense unà cum Demetrio Palæologo, Magno Duce, legatus, Imperatorem suum cum Episcopis Græcis, rejecto Eugenio Papâ, ad Concilium profecturos esse pactus est; modò ipsi Patres conventa servarent; & in unionis tesseram Missam Basileæ celebravit. Paulò post reditum, Metropolita Kioviensis, totiusq; Russiæ Patriarcha creatus est. Anno 1438. Dorothei etiam Patriarchæ Antiocheni unà cum Marco Ephesio vicem obeuns, Concilio Florentino interfuit; & pro Græcis adversùs Latinos eruditè aliquamdiu disputavit. Postea verò vela flectens in Latinorum partes manibus pedibusq; transivit: adeò ut sub finem Concilii, Bessarionem sectarium nactus, anathema Marco Ephesio subscribere recusanti à Concilio incutiendum esse acriter, frustra tamen, contenderet. Falluntur itaq; Gemistus & Amyrutzius, qui Isidorum decretis Synodi Florentinæ neutiquam consensisse volunt. Soluto Concilio, in Italiâ substitit: atq; anno 1439. ab Eugenio Papâ Presbyter Cardinalis titulo S. Petri & Marcellini, renunciatus est. Mox in Russiam reversus, à Russis unionem cum Ecclesiâ Romanâ initam exosis captus, bonis exutus, & in carcerem conjectus, fugâ ægre demum evasit. Dein à Nicolao V. titulari Constantinopolis Patriarchatu insignitus, & in Orientem legatus, miserrimæ Urbis Regiæ cladi anno 1453. adfuit. Turcorum manibus astu quodam elapsus, Italiam repetiit; & Episcopus Sabinensis, ac Cardinalium Collegii Decanus constitutus, obiit demum Romæ anno 1463. Scripsit *Epistolam lugubrem de captâ à Turcis Constantinopoli*, ex Perâ anno (non 1452. quod error est numeri, sed) 1453. datam; quæ habetur inter Epistolas Turcicas à Reusnero editas l. 4. p. 104. 1438.

GEORGIUS GEMISTUS, PLETHO ob Platonis amorem, ut nonnulli volunt, cognominatus, genere Constantinopolitanus, qui tamen in Peloponneso ut plurimùm vitam degit, Philosophus nobilissimus, ὁ σοφὸς à Sguropulo passim appellatus, quo post Platonem & Aristotelem σοφώτερον ἐν ἔτεσιν ἡ Ἑλλὰς, adeò ut Platonis anima in Gemisti corpus transmigrasse videretur, inquit Bessario Cardinalis in Epistolâ * ad Demetrium & Andronicum Gemisti filios. Acer Latinorum adversarius, adeò ut ab Imperatore circa an. 1426. de proposito suo Concilium Occidentale adeundi interrogatus; id omnino improbaret, in Ecclesiæ Græcæ dedecus & servitutem rem cessuram esse vaticinatus. Anno tamen 1438. Concilium Florentinum à Græcis adductus est; ut haberent, quem Scholasticis Latinorum argutiis opponerent. Nec sanè ille conceptam de se opinionem fefellit: nodosa Latinorum argumenta acumine singulari diluit; & Græcorum causam summo pariter verborum robore atq; eloquentiâ egit; tanto etiam zelo, invictâq; animi constantiâ usus, ut posthabito Imperatoris Latinorumq; favore, partes susceptas neutiquam desereret; nec ad finem usq; Concilii disputandi ardorem remitteret. Obiit centenarius in Græciam redux, quo verò anno non liquet. Μέγα κλέος Ἑλλάδι νῦν γέγονεν ἐκεῖνος ἀνὴρ, inquit Bessarion †, μέγας αὐτῇ κόσμος εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἐσεῖται. *Magnum iste vir Græciæ decus fuit: magno illi in posterum ornamento erit.* Philosophiæ antiquæ, inprimis Platonicæ, admodùm deditus fuit; illam maximo 1438.

* Ap. Allat. de Consensu l. 3. c. 3. §. 6.

† Loc. cit.

SÆC. XV. ab An. MCCCC.

semper studio excoluit; & de reconditioribus ejus mysteriis scripta quamplurima in lucem edidit. Hinc arreptâ occasione, magis tamen famæ invidia motus, Georgius Trapezuntius * cum à Christianâ fide tandem ad Ethnicismum penitùs descivisse, precesq; Soli extremâ ætate obtulisse calumniatur. Doctrinæ autem famam illi adeò non audet denegare; ut *Platone non minorem eloquentiâ non inferiorem scientiâ* fuisse libenter agnoscat.

* Comparat. Platon. & Arist. cap. ult.

SCRIPTA.

D*E Processione Spiritûs S. Demonstratio, Sp. S. ex Patre solo procedere neq; inde aliquod absurdum sequi:* in quâ Græcorum sententiam Philosophicis ut plurimùm rationibus demonstrare satagit.

Aliud de eodem argumento Opus uberius, & rationibus abundantius. Utrumq; MS. à se visum esse prodit L. Allatius de Consensu l. 3. c. 3. §. 6. Habetur quinetiam MS. in Bibliothecâ Augustanâ.

Index MSS. Bibl. August. p. 90.

Libri ii. *de gestis Græcorum post pugnam ad Mantineam.* Prodierunt Lat. ex Marci Ant. Antimachi versione *Basil.* 1540. Græcè ad calcem Xenophontis *Venet.* 1503. ex Aldi officinâ, & *Basil.* 1557.

De rebus Peloponnesiacis constituendis Orationes ii. Gr. Lat. *Antverp.* 1575. f.

De virtutibus Libellus. Gr. *ibid.* 1572. f. Gr. Lat. *Basil.* 1552. 8°. *Antverp.* 1575. f. *Jenæ* 1590. 8°.

De differentiâ Philosophiæ Aristotelis & Platonis. Græcè *Paris.* 1541. 8°. Lat. *Basil.* 1574.

Scholia in Zoroastris Oracula. Gr. Lat. *Paris.* 1538, 1599. 8°. Inedita, quæ præcipue sunt historica, rhetorica, philosophica, longa serie recenset Leo Allatius diatr. *de Georgiis eorumq; scriptis* p. 385, &c. quæ ab eo petat Lector curiosus. Tractatus illius *de Fato,* &c. extat MS. in Bibliothecâ Augustanâ. *Thessaliæ Descriptionem chorographicam* ejusdem (quæ quidem Allatii notitiam fugit) in Bibliothecâ Regis nostri MS. vidi.

Index MSS. Bibl. August. p. 85, 90.

1438. SILVESTER SGUROPULUS, seu ut ipse in Concilii Actis subscribit, *Syropulus,* Patriâ Græcus, Diaconus CP. Magnus Ecclesiarcha, & Dicæophylax; & unus è quinq; Crucigeris Patriarchæ CP. seu ex iis, qui è totâ Græciâ delecti, ut Patriarchæ in rebus Ecclesiasticis à sanctioribus essent consiliis; Crucis figuram ornamenti & distinctionis honorariæ ergo vestibus adsutam gestabant. Claruit anno 1438. quo Patriarcham suum ad Concilia Ferrariense & Florentinum secutus, rebus omnibus gestis aut accitus est, aut se immiscuit. Summus Latinorum hostis, & acerrimus Græcæ libertatis vindex: inter sex tamen pugiles delectus qui pro Græcorum dogmatibus adversùs Latinos decertarent, munus arduum subire noluit; seq; disputantium numero eximi obtinuit. Ipse nihilominus tam præfracto zelo Ecclesiæ suæ causam nutantem datâ quàvis occasione sustentavit; ut Imperatoris, Patriarchæ, & Bessarionis iram experiretur. Sub Concilii exitum subscribere jussus, innumeras nexuit moras, diuq; tergiversatus est; donec Imperatoriis minis territus, morem gesserit, se vi coactum & invitum subscribere priùs protestatus. Domum reversus, cum ob subscriptionem Florentinam se ab omnibus odio haberi animadverteret; Magistratum abdicavit; & negotiis Ecclesiasticis renuncians, ad res in Concilio gestas scripto consignandas se contulit. Extat *Historia Unionis non veræ inter Græcos & Latinos,* seu *Concilii Florentini,* à doctissimo viro, Roberto Creyghtono, postea Episcopo Bathoniensi ac Wellensi, in lucem protracta, & cum notis edita Gr. Lat. *Hagæ-Comitis* 1660. f.

1438. CATHARINA BONONIENSIS, natione Itala, patriâ Bononiensis, sint licèt qui Veronæ natam, Ferrariæ educatam affirment; ex honestâ Vigrorum familiâ, Patre Joanne Ferrariensi, matre Benevenutâ Bononiensi, originem duxit. In Ordinem S. Claræ, quem Ferrariæ professa est, adscita, Bononiam translata est; ut recens exstructo ejusdem Instituti Corporis

poris Christi Monasterio præfuit. Claruit anno 1438. quo Revelationes suas scripto consignavit. Vanâ etenim pietatis specie delusa, revelationes sibi divinitus factas esse, crebrasq; mentis illuminationes cœlitùs indulgeri somniavit. Obiit anno 1463. die ix. Martii. Innumeris ferè illius, quæ circumferuntur, Revelationibus haud pauciora post obitum ejus miracula Pontificii affinxerunt. Eam divino Officio coli permisit Clemens VII. Papa; Martyrologio tabulisq; Ecclesiasticis intulit Clemens VIII. Quin & de Canonizatione ejus Consilium sæpe initum fuit. Extat *Liber de Revelationibus sibi factis* Bononiæ 1511, 1536. Venet. 1583. Præter illum, *Rosarium metricum de mysteriis Passionis Christi Domini, & de Vitâ B. Mariæ Virginis*, Latinè: & *Libellum de septem armis necessariis ad pugnam spiritualem*, Italicè: ab eadem conscripta memorat Waddingus *. Nescio, an in lucem prodierint. SEC. XV. ab An. MCCCC.

* De Scriptor. Ord. Minor. p. 88.

JOANNES DE TURRECREMATA, gente Hispanus, ab oppido natali Torquemado vulgari idiomate dicto, Diœceseos Palentinæ, nomen sortitus; Ordinis Dominicani Monachus in Conventu S. Pauli Vallisoletani. Ad Academiam Parisiensem missus, Theologiæ & Juris Pontificii laureas tulit, & utriusq; scientiam per plures annos docuit. In Hispaniam rediens Monasteriis S. Pauli Vallisoletano, & S. Petri Toletano præfectus est. Anno circiter 1431. ab Eugenio Papâ in Curiam Romanam accitus, & S. Palatii Magisterio donatus, ad Concilium Basileense missus est: ubi contra Hussitas fortissimè dimicabat, & Pontificis partes strenuè tutabatur: à Concilio etiam S. Brigittæ Revelationibus severo examine discutiendis præpositus. Anno circiter 1437. à Pontifice ad Basileenses iterum legatus est; & mox ad Concilium Florentinum revocatus, contra Marcum Ephesium eruditè disputavit. Anno 1439. Presbyter Cardinalis titulo S. Sixti ab Eugenio creatus est: & in Galliam missus, Synodo Bituricensi præfuit. Plurimas pro autoritate sedis Romanæ asserendâ legationes obiit: in quibus omnibus si non votum, saltem famam tulit, summâ prudentiâ ac doctrinâ usus, & rarâ vitæ sanctitate conspicuus. Anno 1450. ad Episcopatum Orensanensem in Gallæciâ evectus, eum mox dimisit, à Nicolao Papa ad Albanum in Italiâ translatus. Anno 1464. Pii II. favore Albanam Sabinensi sede commutavit; & illustri *Fidei Defensoris ac Protectoris* titulo à Pontifice insignitus est. Obiit octogenarius anno 1468. die xxvi. Septembris. Romæ in Cœnobio S. Mariæ super Minervam, quod ipse vivus construxerat, & moriens centies mille aureis ditaverat, sepultus. 1439.

OPERA.

IN Decretum Gratiani Commentariorum Tomi v. prodierunt cum notis ac summis Nicolai Boerii, præsidis Burdegalensis, *Lugduni* 1555. *Venet.* 1578.

Summa de Ecclesiâ & ejus autoritate libris iv. *Lugduni* 1496. *Venet.* 1561.

De Pontificis Maximi Conciliiq; Generalis autoritate ad Basileensem Oratorem Responsio, in Concilio Florentino recitata. Prodiit seorsim *Venet.* 1563. 4°. & habetur Concil. Tom. xiii. p. 1661. usq; ad p. 1719.

Meditationes in figuras, quas Romæ in Templo S. Mariæ de Minervâ ipse poni curavit. *Romæ* 1467, 1473. f.

Expositio omnium D. Pauli Epistolarum. Basil. 1495.

Quodlibetica. Argentinæ 1490.

Commentarius in Psalterium Davidis. Moguntiæ 1474. Venet. 1485. f. *ibid.* 1513.

Sermones de Tempore & de Sanctis. Lugduni 1509.

Tractatus de Aquâ benedictâ contra Petrum Anglicum. *Romæ* 1559.

De veritate Conceptionis B. Virginis Mariæ. Tractatus in xiii. partes divisus. *Romæ* 1547. 4°.

Commentaria in Regulam S. Benedicti. Paris. 1494. Colon. 1575.

Expositio Regulæ S. Brigittæ. Colon. 1628. Ejusdem *Defensorium super Revelationes Cœlestes S. Brigittæ* prodiit inter Brigittæ Opera *Romæ* 1557. f.

Salus

Salus Animæ, seu Stabilimentum Fidei Catholicæ. Londini 1509.
Tractatus contra principales errores Mahumedanorum. Parif. 1465. 8°.
Collectio omnium Quæstionum D. Thomæ de Summi Pontificis autoritate. Augustæ 1496. Venet. 1562. Lugduni 1496.

Dissertatio contra Græcos in Concilio Florentino, demonstrans azymum fermentatum indifferenter in Eucharistiâ adhiberi posse: quin & Christum Dominum azymo potiùs consecrâsse; item verbis Salvatoris tanquam formâ, & non aliis, fieri Transubstantiationem. Extat Concil. Tom xiii. p. 1141.

Prodierunt Turrecrematæ Opera *Augustæ* 1472. Tom. viii. Alia quædam adhuc inedita recenset Ambrosius de Altamura Biblioth. Prædicat. p. 191.

1440. JOANNES DE LYDGATE, gente Anglus, Patriâ Suffolciensis, Ordinis Benedictini in Cœnobio Buriensi Monachus. Post perlustratas exterarum simul ac patriæ regionum Academias, humaniores literas in Cœnobio suo professus est, & edocendis magnatum liberis operam dedit. Anglicorum suo tempore poetarum princeps, multa patrio idiomate Poemata componendo, multa ex Gallicâ & Italicâ linguis vertendo, maximam sibi famam apud populares suos consecutus est. Ingenium variis metrorum generibus exercuit: & elegantiæ sermonis invigilans, Anglicam linguam incultâ, quâ olim squallebat, barbarie haud parùm defæcavit. Claruit sexagenarius anno 1440. & Buriæ tandem defunctus, inter Cœnobitas suos sepulchrum tenuit. Extant Anglicè *Libri* ix. *de Casibus virorum illustrium* ab Adamo usq; ad Joannem Franciæ Regem ab Anglis in Pictaviâ captum, seu ad annum Christi 1356. quos ex Joanne Boccatio, aliisq; transtulit, *Londini* 1527, 1554. *Historia Belli Thebani* carmine Anglico conscripta. *Londini* ad calcem Chauceri Operum 1687. f. *Poemation de bono consilio*, ibidem p. 569. Habentur MSS. in Bibliothecâ Lamethanâ Opuscula ejusdem varia versu Anglico conscripta, viz. *Quomodo audienda sit Missa. Litaniæ, Bonum Consilium, Oratio ad B. Virginem. Alia ad Deum oratio & Vita B. Virginis Mariæ libris* iv. *Vita S. Edmundi* Regis ac Martyris, carmine Anglico, MS. penes Reverendissimum Primatem, Archiepiscopum Cantuariensem. *Liber de saltu Machabræ*, Londini 1554. *Vita & res gestæ Hectoris, Londini* 1614. *Liber metricus in laudem B. Virginis Mariæ*: atq; alia quædam typis Anglicis excusa. Multa etiam Latinè scripsit, Historica, Theologica, Moralia. Omnium utriusq; linguæ Opusculorum Indiculum exhibet Baleus Cent. viii. c. 7. illiusq; pro more exscriptor Pitseus p. 632.

1440. GEORGIUS, TRAPEZUNTINUS quidem origine, in insulâ tamen Cretâ natus anno 1396. Post haustam domi præclaram literarum scientiam Romam profectus est; & aperto ludo, Græcæ Linguæ artiumq; liberalium scientiam summâ cum laude docuit. Singulari doctrinæ famâ excitatus Eugenius Pontifex eum in Aulam evocavit, sibiq; ab Epistolis admovit. Claruit anno 1440. Post Eugenii mortem Alphonsus Rex eum Neapolim accersivit & lauto admodùm stipendio honestavit. Anno 1465. è Cretâ Constantinopolim adnavigans, Andreæ Chii ob Christianæ fidei confessionem à Turcis nuper interfecti Martyrium à nautis Byzantinis sibi narratum accepit; & post biennium Romam redux literis mandavit. Ingravescente ætate, acuto morbo afflictus, postquam convaluit, literarum omnium adeò oblitus fuisse dicitur; ut nec scribere, nec legere potuisset. Quod tamen alii ex summo animi dolore illi contigisse scribunt. Cùm ingenii enim sui monumenta, multorum annorum vigiliis elaborata, lautum aliquod præmium se accepturum ratus, Pontifici obtulisset; misellam centum ducatorum mercedem retulit. Spei igitur frustratæ dolore & avaritiæ Papalis indignatione extra se positus Trapezuntius deinceps delirâsse dicitur, & pecuniam in Tyberis alveum abjecisse, additâ exclamatione, *Periere labores, pereat & ingrata merces.* Obiit nonagenarius anno 1486. Filium reliquit Andream Trapezuntium; qui Patris Defensionem adversùs Theodorum Gazam conscripsit.

SCRIPTA.

SCRIPTA.

E*Pistola ad Joannem Palæologum Romanorum Imp.* quâ eum hortatur, ut spretis Basileensium promissis, Florentiam adnaviget. Prodiit Gr. Lat. cum Simocattâ & Phranzâ à Jacobo Pontano edita *Ingolstad* 1604. 4°.

Liber de Processione Sp. S. contra Græcos ad Joannem Cuboclesium.

Epistola ad Hieromonachos Cretenses & Sacerdotes de eadem re; & de unâ sanctâ & catholicâ Ecclesiâ. Habetur utrumq; Opusculum Gr. Lat. apud L. Allat. Græc. Orthod. Tom. i. p. 469.

Expositio in illud, Si volo eum manere, &c. quâ probare nititur S. Joannem nondum obiisse. Prodiit Lat. *Basil.* 1543. 8°. & in Orthodoxogr. p. 1231.

Martyrium Andreæ Chiensis, anno 1465. à Turcis ob constantem fidei Christianæ professionem morte multati. Extat Lat. apud Surium Maii xxii.

De viii. partibus Orationis Compendium. Prodiit *Augustæ* 1537. 8°.

Dialectica brevis, Colon. 1530. & Joannis Noviomagi ac Bartholomæi Latomi Scholiis illustrata, *ibid.* 1544. 8°.

Comparatio Platonis & Aristotelis. Venet. 1523. 8°.

Rhetoricorum libri V. Venet. 1523. *Basil.* 1522. 4°. *Paris.* 1538. 8°.

Cur Astrologorum judicia ut plurimùm sint falsa. Paris. 1549. 8°. & cum Commentario in Centiloquium Ptolomæi *Colon.* 1544. 8°.

Interpretatio in Ciceronis Orationem pro Ligario. Paris. 1520. *in aliquot alias Ciceronis Orationes,* Basil. 1553. *in Centiloquium Ptolomæi* Basil. 1550.

Cæterùm Trapezuntius è Græco in Latinum sermonem *transtulit S. Cyrilli Commentarios in Evangelium S. Joannis, & de Trinitate libros* xiv. inter Cyrilli Opera sæpiùs editos, & seorsim *Paris.* 1514. f. *Plures Homilias Chrysostomi in Matthæum; Gregorii Nysseni de vitâ Mosis librum,* inter Opera Nysseni *Viennæ* 1527. *Basil.* 1562. *Basilii libros contra Eunomium,* inter Opera Basilii *Antverp.* 1570. *Eusebii de Preparatione Evangelicâ libros* xiv. *Tarvisii* 1480. f. *Rhetoricorum Aristotelis libros* iii. inter Aristotelis Opera *Basil.* 1538. *Venet.* 1560. *Almagesti Ptolomæi libros* xiii. *Basil.* apud Henricum Petri in fol. Quæ vero inter Damasceni Opera *Basil.* 1548. sub Trapezuntii nomine prodiit Historiæ SS. Barlaami & Josaphati versio, antiquioris reverà Interpretis cujusdam fœtus est. Pessimâ autem fide in versionibus conficiendis usus est Trapezuntius, multa de suo addere, nonnulla detruncare, plurima in aliam sententiam mutare, solitus.

Tractatum ejusdem *de Eleemosynâ, de veritate fidei Christianæ,* &c. MSS. memorat Leo Allatius Diatrib. de Georgiis p. 395, &c.

JOSEPHUS, Episcopus Methonensis, gente, saltem sectâ, Latinus, ὁ Ῥωμαϊκὸς Ἐπίσκοπος apud Methonenses, teste Sguropulo *, licèt Patriarchæ CP. Methonen, dum Italiam anno 1436. navigaret, appellenti assentatus, se à Græcorum partibus stare finxerit. Claruit anno 1440. Scripsit *Apologeticum libellum pro Synodo Florentinâ adversùs Marcum Ephesium.* Extat Gr. Lat. Concil. Tom. xiii. p. 677. In libello isto Josephus se pro quinque Capitibus Synodi Florentinæ *Apologiam* scripsisse memorat. Verùm ista nusquam hodie comparet. 1440.

* Hist. Concil. Florent. Sect. 4. c. 4.

JOANNES, Jacobitarum in Ægypto Patriarcha, claruit anno 1440. quo receptis ab Eugenio Papâ literis & munusculis, Epistolam Pontifici rescripsit ineptissimis assentationibus, Orientalium more, refertam; & Andream S. Antonii Abbatem Romam legavit. Extat *Epistola* illa Latinè Concil. Tom. xiii. p. 1201. 1440.

NICODEMUS, gente Æthiops, & Abbas Æthiopum Monachorum Hierosolymis ad Sepulchrum Domini degentium, claruit anno 1440. quo ab Eugenio 1440.

SÆC. XV. ab An. MCCCC. Eugenio Pontifice de obsequio sedi Romanæ præstando interpellatus, Epistolam excogitatissimis blanditiis cumulatam misso oratore ad Pontificem destinavit: se tamen rem tanti momenti inconsulto Rege suo facere non posse præ se tulit. Extat Latinè *Epistola* ista Concil. Tom. xiii. p. 1214.

1440. GREGORIUS MELISSENUS, *Mammas* dictus, natione Græcus, Hieromonachus, Ecclesiæ CP. Pœnitentiarius, & Joanni Imp. à sacris Confessionibus. Anno 1438. ad Concilium Florentinum profectus est, vicarias Patriarchæ Alexandrini partes gerens. Ac primùm quidem adeò contra Latinos excanduit; ut ne Christum quidem Dominum in eorum templis adorare vellet. Postea verò Pontificis auro corruptus, quod nec ipse dissimulavit *, maximus Unionis procudendæ artifex evasit; Protosyncellus seu Primicerius ab Imperatore, apud quem flagranti gratiâ pollebat, in Concilio renunciatus. Anno 1440. deposito Metrophane Patriarchâ CP. qui Bessarioni anno præcedente substitutus, ob subscriptionem Florentinam à Patriarchis Orientalibus collectâ Synodo anathematizatus fuerat; Gregorius ad thronum Patriarchalem evectus est: postquam triginta annos in vitâ monasticâ exegisset. Me quidem nequaquam latet virum minimè ineruditum || contendere, Metrophanem ante captam urbem sede motum non esse, nec Gregorium Patriarchatum unquam obtinuisse. Verùm Phranzæ * authoritas mille conjecturis hâc in re prævalet; qui disertis verbis & Metrophanis depositionem & Gregorii evectionem tradit. Addit Phranza Gregorium post annos aliquot patriarchatum abdicâsse, & Constantinopoli anno 1451. exulis instar, discessisse. Quò se contulerit, haud ita patet. Sunt qui Romam petiisse, ibiq; tandem sepultum miraculis inclaruisse volunt. Sanè Gregorium Patriarchatui non tam cessisse, quàm à Græcis, tanquam Ecclesiæ in Concilio Florentino proditorem, ejectum esse suadet Nicolai Pontificis Epistola ad Constantinum Imp. quâ suppetias oranti præcipit; ut Gregorium ad sedem suam revocet, illiq; reverentiam Pontificali authoritati debitam à populo exhiberi efficiat, nec tanquam abjectum sacerdotem ludibrio esse permittat. Extant à Gregorio scripta, *Apologia pro Synodo Florentinâ* adversus Marci Ephesii Epistolam encyclicam, seu Refutatio istius, Gr. Lat. Concil. Tom. xiii. p. 739. *Oratio seu Epistola ad Alexium Comnenum Imp. Trapezuntinum de Processione Sp. S.* demonstrans, additione illâ ad Symbolum, FILIOQUE, nil innovatum esse: Gr. Lat. apud L. Allatium Græc. Orthod. Tom. i. p. 419. *Alia pro defensione Synodi Florentinæ Opuscula* se scripsisse memorat Gregorius; quæ nondum in lucem prodierunt.

* Vid. Sguropulum Sect. 8. cap 6.

|| Rob. Creyghtonus Præfat. ad Sguropulum.

* Hist. l. 3.

1440. THOMAS WALSINGHAMUS, natione Anglus, Patriâ Norfolciensis, oppido cognomine non incelebri oriundus, Ordinis Benedictini Monachus in Cœnobio S. Albani, cui Præcentoris munus gessit. Claruit anno 1440. Scripsit *de Rebus Anglicis Historias binas*, breviorem unam, prolixiorem alteram. Illa ab anno 1273. initium sumens, usque ad an. 1422. progreditur. Ista, cui titulus est *Hypodigma Neustriæ* ab irruptione Normannorum anno 1066. usque ad sextum Henrici V. Regis annum, Christi verò 1417. res gestas ordine enarrat. Utraque à Cl. Cambdeno inter Scriptores Anglicos Normannicos editæ sunt *Londini* 1574. f. recusæ *Francofurt.* 1602. f. Præter istæc scripsit Walsinghamus *Auctuarium Polychronici Ranulphi Higdeni*; quod quidem (si Baleo * fides) *habet rarissimas Historias, & à nullo alio scriptas.* Exordium ducit ista Continuatio ab anno 1342. & ad annum 1417. pertingit. Unicum ejus Exemplar MS. vidi, in Bibliothecâ Collegii Gonvilii & Caii, quod tamen in fine mutilum ultra annum 1398. non progreditur. Denique *Henrici* V. *Angliæ Regis*, cujus temporibus vixit, *Gesta* literis consignâsse dicitur.

* Cent. 7. cap. 88.

1440. JOANNES DE ANANIA, *Archidiaconus* vulgò dictus, gente Italus, civitate Bononiensis, Juris Pontificii Doctor celeberrimus, patriæ Urbis Archidiaconus & Professor. Claruit anno 1440. Obiit anno 1455. Extant

Com-

Commentaria in Decretalium libros Mediolan. 1492. 1497. Lugduni 1546. & alibi. *Quæstiones Juridicæ* Lugduni 1572. *Consiliorum volumen*, Lugduni 1540. *Tractatus de Jure Patronatûs.* Francofurt. 1581.

JOANNES CAPISTRANUS, natione Italus, Aprutii prope A- 1440.
quilam Marsorum urbem natus, ex nobili Chiolorum stirpe oriundus, annum 1385. natalem habuit. Bernardini Senensis discipulus & necessarius; Minoritarum Regularis Observantiæ in Conventu Florentino sodalis, atq; Ordinis sui in partibus Cismontanis bis Vicarius Generalis. Maximam sibi concionibus, & eximiâ vitæ sanctimoniâ famam concivit: adeò ut quatuor Pontificibus summis, Martino V. Eugenio IV. Nicolao V. & Callisto iii. gratissimus haberetur. Claruit anno 1440. Inquisitor fidei, & Legatus Apostolicæ Sedis primùm in Italiam, dein in Germaniam missus, de re Pontificiâ præclarè meruit. Per civitates enim & oppida circumforanei ad instar agyrtæ oberrans, in foris & triviis conciones ad plebem habuit; quibus sacram adversùs sedis Romanæ adversarios militiam capessere persuasit. Apud Germanos verò exterasq; nationes, Italici idiomatis ignaros, inconditis gesticulationibus verborum loco usus, auditorum animos miris modis deliniisse dicitur. Conflato itaq; Cruciatorum, quos vocant, exercitui se ducem præbuit; & ad hæreticos ferro flammâq; exscindendos perrexit. In Campaniâ etenim octoginta sex Fratricellorum oppidula combussit. Dein in Germaniam transiens, Hussitis grave intulit bellum, & effrænis asseclarum suorum zeli beneficio ut plurimùm potiora tulit. Profligatis Bohemis, communi deinceps Christianæ reipublicæ bono operam dedit. Conscriptis enim plusquam centum millibus Cruciatorum, Tauruno, munitissimæ Hungariæ urbi, à Mahomete Turcorum Imperatore obsessæ, anno 1456. suppetias tulit: ubi non solùm milites verbis atque orationibus animavit; sed ipse etiam Crucem vexilli loco Christianis præferens, in primâ acie fortissimè rem gessit; & insignem Turcorum stragem edidit. Obiit Willaci in Diœcesi Quinqueecclesiensi die iii. Octobris, anno 1456. ætatis suæ 71. à Gregorio XV. Beatorum numero ascriptus.

SCRIPTA.

Tractatus de Papæ & Concilii sive Ecclesiæ authoritate, adversùs concilium Basileense. Extat inter Tractatus Juris *Venetiis* editos 1584. Tom. xiii. part. 1. p. 32.

Speculum Clericorum, seu Sermo ad Clerum in Tridentinâ Synodo Diœcesanâ anno 1439. habitus. Prodiit seorsim cum præcedenti Tractatu *Venet.* 1580. 4°.

De instructione seu directione simplicium Sacerdotum.

Defensorium Tertii Ordinis à S. Francisco instituti. Tres istos Tractatus imprimi curavit Antonius Amicius Aprutius. *Venet.* 1580.

Speculum Conscientiæ. Habetur inter Tractatus Juris Tom. i. p. 323.

Tractatus de Canone Pœnitentiali: ibid. Tom. xiv. p. 395.

Tractatus de Excommunicatione; ibid. p. 388.

De Matrimonio, per modum Consilii; ibid. Tom. ix. p. 77.

Repetitiones aliquot in Jure Civili; Venet. 1587.

De Judicio universali, & Antichristo, ac Bello spirituali, Venet. 1578.

De usuris & Contractibus. Venet. 1583.

Alia plura scripsit Capistranus, adhuc inedita; quorum Indiculum exhibet Possevinus Apparat. Sacr. Tom. i. p. 833. & Bellarminus de Script. Eccl. p. 391. præ aliis verò Waddingus de Scriptor. Ord. Minor. p. 196.

LAURENTIUS VALLA, Patricius Romanus, anno circiter 1315. 1440.
natus, S. Theologiæ Doctor, & Ecclesiæ S. Joannis Lateranensis Canonicus. Claruit anno 1440. Vir omni humanioris literaturæ genere probe subactus; acris verò ac supra modum mordacis ingenii; qui omnibus minùs Latinè loquentibus dicam scripsit: nec Theologos sui sæculi vanis dogmatibus &

SÆC. XV. ab An. Mcccc. ineptis argutiis deditos acuto calamo perstringere dubitavit. Censoriâ istiusmodi libertate innumeros sibi inimicos conciliavit; & in his Joannem Fr. Poggium, quocum ferale bellum scriptis commisit. Româ tandem seu sponte, seu Pontificis jussu digressus anno circiter 1443. Neapolim se contulit ad Alphonsum V. Aragoniæ Regem; cui quinquagenario Latinæ linguæ elementa tradidit. Tantum tamen patronum nactus vix rogum, cui à fidei Inquisitoribus addicebatur, evitare potuit. Cùm plurimas enim Ecclesiæ Romanæ traditiones erroris damnare non vereretur; ab aulæ Pontificiæ asseclis ad flammas rogatus est. Id supplicii quidem Alphonsi precibus evasit Valla; scopis tamen in foro cæsus crimen suum luere coactus est. Romam denuò reversus, quorundam amicorum ope Pontificem sibi propitium reddidit; & acceptâ docendi potestate, lauto insuper stipendio donatus est. Obiit anno 1465. Calend. Sextil. ætatis suæ 50. De tanto Critico judicium ferat Erasmus* ὁ κριτικώτατος. *Et quis tam exigui*, inquit, *animi est, cujus pectus tantis invidiæ angustiis concluditur; ut Vallam non & magnificè laudet, & amet quam maximè: qui tantâ industriâ, tanto studio, tantis sudoribus barbarorum ineptias refellit, literas penè sepultas ab interitu vindicavit, prisco eloquentiæ splendori reddidit Italiam: doctis etiam id præstitit, ut posthac circumspectiùs loqui cogantur.*

* Lib. 7. Ep. 3.

OPERA.

Elegantiarum linguæ Latinæ libri vi. Lugduni 1544. 8°. Cantabrigiæ 1687. 8°.

Libellus de reciprocatione Sui & Suus. ibid.

Antidoti in Poggium Florentinum libri iv.

Apologus & actus scenicus in eundem.

Alius in eundem Liber.

In Antonium Raudensem Annotationum libellus. Venet. 1481. f.

Epistola Apologetica ad Alphonsum Regem, adversùs Titum Livium de duobus Tarquiniis.

Invectivarum sive recriminationum in Benedictum Morandum Bononiensem libri ii.

In Bartholomæum Facium Ligurem & Antonium Panormitanum Recriminationum libri iv.

In Bartoli de insigniis & armis libellum ad Candidum Decembrem Epistola.

De Dialectica libri iii. Paris. 1530. Venet. 1499. f.

De ementitâ Constantini donatione Declamatio ad Papam. Prodiit in Fasciculo rerum Expetend. *Colon.* 1535. f. 66. & inter Scriptores de Potestate imperiali,&c. à Simone Schardio editos *Basil.* 1566. f. *Argentorati* 1618. f. seorsim verò *Lugd. Bat.* 1620. 4°.

Apologia pro se & contra calumniatores ad Eugenium Papam.

Annotationes in Novum Testamentum ex diversorum utriusq; linguæ codicum collatione. *Paris.* 1505. *Basil.* 1541. & cum notis Jacobi Revii *Amstelodami.* 1631. 8°.

De voluptate & vero bono libri iii. Basil. 1519. 4°.

De Libero Arbitrio ad Garsiam Episcopum Ilerdensem.

Prodierunt omnia Vallæ Opera, hactenus enumerata, Henrici Petri typis excusa *Basil.* 1540. f.

De mysterio Eucharistiæ Sermo. Argentinæ 1490. 4°.

De gestis Ferdinandi Castellæ & Aragoniæ Regis libri iii. ab anno 1410. ad annum 1415. Prodierunt *Romæ* 1520. f. *Uratislaviæ* 1546. 8°. inter Scriptores Hispanicos à Roberto Belo editos *Francofurt.* 1579. f. Tom. i. ab Andreâ Schotto editos *ibid.* 1603. f. Tom. i. p. 727.

Mitto *Commentaria in Salustium, Emendationes in Livium, Commentaria in Quintiliani Institutiones, versiones Homeri Iliadis, Herodoti & Thucydidis Historiarum, & Æsopi Fabularum Latinas,* aliaq; ejusmodi, unâ plùs vice prælo emissa.

Vita

Vita Aristidis ab eo conscripta MS. habetur in Bibliothecâ Augustanâ. SÆC. XV. ab An. MCCCC.

1440.

FLAVIUS BLONDUS, seu rectiùs inverso ordine *Blondus Flavius*, gente Italus, patriâ Foroliviensis, natus est anno 1388. Humaniorum literarum studio, prout Italorum illius ævi ingenia ferebant, operam non infelicem navavit. Romam profectus, Cardinalium quorundam favore in aulam Pontificiam accitus fuit, & Eugenio IV. ab Epistolis scribendis admotus, & ab eo ad Venetos unà cum Recanatensi Episcopo mox legatus. Claruit anno 1440. sequentium etiam Pontificum Secretarius usq; ad Pium II. sub quo Romæ pauper admodùm, ut Philosophum decuit, diem obiit anno 1463. die iv. Junii, ætatis fere 75. relictis quinq; filiis de meliori notâ literatis; quos ex Marganiâ, illustris inter Romanos sanguinis fœminâ, susceperat. Talem de eo censuram fert Joannes Gobelinus*. *Procul Blondus ab eloquentiâ prisci fuit; neq; satis diligenter, quæ scripsit, examinavit: non quàm vera, sed quàm multa scriberet, curam habuit.*

* Comment. Pii II. Pont. L. 11.

SCRIPTA.

Historiarum Decades iii. (quarum tamen ultima libros xi. complectitur) de rebus in Occidente gestis ab Imperii Romani inclinatione usq; ad ætatem suam, seu ab anno Christi 410. usq; ad an. 1440. Historiam istam (quod in Blondi laudem haud parùm cedit) in compendium redegit Pius II. Pontifex. Prodiit seorsim unà cum Abbreviatione Pii *Venet.* 1484. f.

Romæ instauratæ libri iii. ad Eugenium Papam; quibus qualis suo tempore esset Roma, post crebras devastationes restituta, describit.

Italiæ illustratæ libri viii. quibus Italiæ in xviii. Provincias divisæ urbes & regiones, resq; sequioris ævi maximè notabiles commemorat.

De Venetorum origine & gestis liber, à jactis Reipublicæ fundamentis usq; ad captam à Saracenis Ptolemaidem, seu ab anno Christi 456. ad 1291.

Romæ triumphantis libri x. quibus de veterum Romanorum rebus, religione, Reipublicæ administratione, militiâ, moribus, & triumphis agit.

Prodierunt omnia Blondi Opera *Basil.* 1559. f.

AMBROSIUS CAMALDULENSIS, gente Italus, patriam habuit Porticum Flaminiæ oppidum non procul à Florentiâ situm. 1440. Decimum quartum ætatis annum agens, Monachorum Camaldulensium qui eremum quandam inter Apenninos montes incoluerunt, Ordini initiatus est. Vir pro sæculi sui captu eruditissimus, quodq; illâ ætate paucis contigit, utriusq; linguæ peritus. In Græcis Emanuelem Chrysoloram Venetiis docentem audivit; tantoq; studio Græcarum literarum scientiam excoluit, ut à Sguropulo† inter omnes Latinos τῆς ἑλληνικῆς παιδείας ἐμπειρότατος haberetur. Tandem Ordinis sui Abbas Generalis constitutus, claruit anno 1440. Eugenio IV. & Nicolao V. summis Pontificibus inprimis charus; à quibus ad Cardinalitiam purpuram sæpe designatus, dignitate seu sponte seu fatali quadam sorte excidit. Ab Eugenio ad Concilium Basileense legatus, partes Pontificias egregiè propugnavit: nec minùs sedulam in Conciliis Ferrariensi & Florentino operam navavit: in quibus contra Græcorum dogmata acriter disseruit; & coram Imperatore & Episcopis Græcis plùs unâ vice Græcè peroravit. Ex Concilio Ferrariensi Florentiam ab Eugenio missus, ut Concilium isthuc transferre liceret à Florentinâ republicâ obtinuit: quin & eleemosynæ Papali dispensandæ præfectus est, qui nummulos esurientibus apud Concilium Græcis minutatim erogaret. Pactâ tandem utcunq; inter Græcos & Latinos concordiâ, spectatæ Ambrosii eruditioni datum est, ut Unionis ineundæ formulam componeret: ἀνὴρ παλαιὸς δὲ καὶ πανοῦργος, ut de eo Sguropulus‖, περικείμενος δὲ προσποιητὸν εὐλάβειαν, ἐν ἀμφοτέροις τε τῆς τε ἑλληνικῆς λέξεως παιδείας, καὶ τῷ Πάπᾳ πιστότατος. *Vir veteratorius & callidus, insignis sanctitatis simulator, nec linguæ nec disciplinarum Græcarum penitùs ignarus, & Papæ fidelissimus.* Obiit valdè grandævus, non sine sanctitatis opinione in Eremo suâ Camaldulensi,

† Hist. Concil. Flor. Sect. 10. cap. 2.

‖ Sect. 7. c. 1.

SÆC. XV. ab An. MCCCC. vel, ut alii habent, Constantiæ. Vitam ejus fusissimè descripsit Augustinus Florentinus Historiarum Camaldulensium libro 3. à pag. 321. usq; ad finem. Errat verò Labbeus *, cùm Augustinum tribus libris vitam illius descripsisse ait. Scripsit quidem Augustinus de Historiâ Camaldulensi libros tres: Ambrosii verò vita solummodò in Appendice ad librum tertium continetur.

* Dissert. Tom. i. p. 45.

SCRIPTA.

Hodeporicon, seu descriptio itineris Eugenii Papæ auctoritate anno 1431. à se per Italiam suscepti, ut corruptos Monachorum & Virginum claustralium mores emendaret. Prodiit curâ Nicolai Bartholini *Florentiæ ac Lucæ* 1681. 4°.

Unionis formula inter Ecclesias Græcam & Romanam, seu *Definitio Synodi Florentinæ*. Extat Gr. Lat. Concil. Tom. xiii. p. 510.

Palladii Vita S. Chrysostomi, è Græco Sermone in Latinum *versa*. Prodiit versio *Venet.* 1533. & alibi.

Joannis Moschi Pratum spirituale. Lugduni 1617. & cum Græco textu in Auctuario Duceano Tom. ii. p. 1057.

Joannis Scholastici Climax. Venet. 1531.

Manuelis Calecæ libri iv. *contra errores Græcorum*. Ingolstad. 1608.

S. Ephræmi Syri Sermones xix. *Argentinæ* 1509. Extant in Bibliothecâ Cæsareâ *Sermones* xxi. *S. Ephræmi* ab Ambrosio olim *Latinè versi*, & Cosmo Medici (summo ipsius Mæcenati) nuncupati. *Præfationem ad Cosmum*, sanè elegantissimam, exhibet Lambecius Comment. de Biblioth. Vindob. Tom. i. p. 119. Non versionem solùm, sed Præfationem etiam, tacito Ambrosii nomine, expilavit Gerardus Vossius Tungrensis.

Alia multa veterum Patrum scripta Latio donavit Ambrosius, & in his *S. Dionysii Areopagitæ opus de Cœlesti Hierarchiâ*; *S. Basilii librum de Virginitate*; *S. Athanasii contra Gentes*; *S. Chrysostomi libros tres ad Stagirium Monachum*, *Homilias in Matthæum*, & xviii. *alia Opuscula diversi argumenti*; *Vitas Monachorum*, & *S. Gregorii Nazianzeni*; atq; alia plura; quæ quidem ferè omnia diversis locis ac temporibus in lucem prodierunt.

Cæterùm non contemnenda etiam ingenii sui monumenta proprio Marte Ambrosius composuit, viz. *Epistolarum libros* xvi. MSS. in Bibliothecâ S. Marci Florentinâ; *Chronicon Montis Cassini*; *Commentariorum de rebus à se, dum Generalis esset Camaldulensium, gestis libros* ii. *Vitas Sanctorum aliquot*; *Tractatum de Sacramento admirabili Corporis Christi*; *Tractatum contra Græcos de Processione Sp. S. Orationes nonnullas ad Conciliorum Ferrariensis & Florentini Patres habitas*; quodq; nec Bellarminus, nec Pocciancius enumeravit, *Opus contra vituperatores Monasticæ vitæ*, MS. in Bibliothecâ S. Justinæ Patavinâ asservatum, teste J. Tomasino lib. de Biblioth. Patavinis p. 46.

1443. MEFFRETHUS, natione Germanus, Ecclesiæ Misnensis Presbyter, claruit anno 1443. quo Hortulum suum se inchoâsse testatur, Joanne Episcopo Diœceseos Misnensis clavum tenente. Scripsit *Hortulum Reginæ*, seu Sermones de Sanctis, & Dominicales per totum annum in partes Æstivalem & Hyemalem distributos. Prodierunt *Norimbergæ* 1487. f. *Basileæ* 1488. 2 vol. f. Utramq; editionem in Bibliothecâ Lamethanâ inspexi. Cæterùm Meffrethus antiquos Doctores secutus, in Sermonibus de Conceptione B. Virginis eam originali labe immunem non fuisse ausus est docere. Ægrè id tulerunt Operis sui Editores; atq; adeò in priore editione brevis Typographi Admonitio, in posteriore prolixa Fr. Joannis de Lapide, Carthusiani, Doctoris Parisiensis, concionibus istis præmittitur Præmonitio; quâ Meffrethi sententia & assertiones refutantur, & hæreseos arguuntur. Sententiam enim de maculatâ B. Virginis Conceptione antiquitus quidem obtinuisse non diffitetur Carthusianus; verùm post evulgatam ab Academiâ Parisiensi, à Concilio Basiliensi, & à Sixto IV. Pontifice definitionem contrariam, puram putam esse hæresim à Catholicis omnibus repudiandam strenuè contendit.

REGI-

REGINALDUS PAVO, Anglicè *Peacock*, natione Anglus, Patriâ Cambrobritannus, in Collegio Orialensi apud Oxonienses educatus, Doctoratûs insignia tandem accepit. Vir summâ rei Theologicæ peritiâ ac morum probitate conspicuus; quo nomine magno illi Pietatis ac melioris literaturæ Mecænati Humphredo Glocestriæ Duci facilè in notitiam devenit. Illius favore Episcopatum Asaphensem obtinuit anno 1444. ad Cicestrensem translatus anno 1450. Summo animi studio Wicleviftis, quos vulgò *Lollardos* vocârunt, in Ecclesiæ Romanæ sinum reducendis incubuit; cui operi ad extremam usq; ætatem intentus, plurimos tum vernaculo quàm Latino sermone libros edidit. Haud ita tamen partibus Pontificiis addictus quin gravissimos in Ecclesiâ Romanâ tunc passim receptos errores ac superstitiones agnosceret & insectaretur. Lollardis quinetiam adeò non iniquus, ut vivicomburium illis à Clero Anglicano sæpe inflictum vehementer improbaret, mitioribus argumentis & ratione solâ controversiam dirimendam esse ratus. Ecclesiæ Repræsentativæ, seu Papæ, seu Concilii Generalis, infallibilitatem, quæ quidem post habita isto ævo Concilia Constantiense & Basileense in Scholis passim venditari cœperat, acriter scriptis oppugnavit; Ecclesiamq; fidei Articulos definientem & errare posse & revera sæpius erràsse contendit. Alias adhuc opiniones Vir supra communem sæculi sui sortem eruditus ab egregià antiquitatis cognitione hauserat, quæ tunc temporis quidem parum notæ, ab omnibus verò jam receptæ, hæresens suspicionem illi apud indoctos atq; æmulos præsules moverunt. Post Humphredi itaq; Ducis interitum ad Synodum Lamethanam anno 1457. citatus, à Thomâ Bourchiero Archiepiscopo Cantuariensi, Episcopis Wintoniensi, Lincolniensi, Roffensi, ac viginti quatuor inferioris subsellii Theologis hæreseos accusatus est, erroresq; aliquot partim ex scriptis ejus collectos, partim Inimicorum fraude confictos, abrenunciare jussus. Palinodiam egit in Templo D. Pauli Londinensi die iv. Decembris ejusdem anni. Quid illi exinde contigerit, parùm constat. Tradunt nonnulli eum in carcere nece clandestinâ sublatum esse, alii in ædibus Episcopalibus ad mortem usq; incarceratum, plures verò in Cœnobium quoddam secessisse, dato illi ex reditibus Episcopalibus exiguo admodum stipendio. Utcunq; parvo illum tempore dignitati suæ superfuisse, inter omnes convenit. Næ verò ludibrium debent nuperi Indicis * Librorum prohibitorum & expurgandorum Hispanici Authores qui Peacocum nostrum Cicestriensem Pseudo-episcopum vocant, & Professorem Oxoniensem Lutheranum fuisse somniant. Certè non alius istius ævi Scriptor Ecclesiæ Romanæ causam majori acumine atq; eruditione contra Wiclevistas egit; utcunq; is fuerit, qui pessimas morum ac disciplinæ corruptelas in Ecclesiam invectas esse dissimulare nollet; & crassiusculas, quæ tunc passim vigebant, superstitiones improbaret.

* Madrit. 1667. fol. p. 865.

SCRIPTA.

DE *Fide libri* ii. formâ Dialogi inter Patrem & Filium, Anglicè conscripti, quorum priore fidem Argumentis duntaxat probabilibus, non demonstrativis, niti probat; posteriore S. Scripturam unicam esse fidei Regulam acutè satis disputat. Liber iste posterior, unà cum Excerptis ex priore nonnullis, prolixà Editoris Præfatione illustratus, in lucem emissus est *Londini* 1688. 4°. Integrum extat Opus MS. in Collegio SS. Trinitatis Cantab. Paucis admodùm ante obitum atq; actam Palinodiam annis Opus istud Peacocus composuit. Siquidem non solùm *Repressoris* (quem anno 1449. evulgavit) à se antehac conscripti inibi mentionem facit; verùm etiam complures, quos sese conscripturum esse in *Repressore* promiserat, libros veluti jamdiu in lucem editos commemorat.

Repressor nimiæ Cleri reprehensionis, Opus inprimis prolixum, ac summo, ut videtur, studio elimatum; quo recepta Ecclesiæ Romanæ dogmata ac ritus adversùs Wiclevistarum objectiones Author vulgari idiomate fusè astruit.

SÆC. XV. ab MCCCC. astruit. Integrum Opus in v. partes distribuitur; quarum prima impugnatos à Wicleviftis ritus generali argumento propugnat; reliquæ singulos ordine tuentur. Primâ itaq; parte Palmariam Wicleviftarum, qui nil five dogmatum five Cæremoniarum, nisi à S. Scripturâ expressè approbatum, recipi voluerunt, objectionem aggreditur: idq; inprimis probandum sumit; nequaquam in id nobis datam esse S. Scripturam, ut illa, quæ naturalis ingenii viribus dignosci possent, revelaret; adeoq; innumera Christianis omnibus necessariò facienda ac credenda esse, de quibus ne verbum quidem habet S. Scriptura; immo potiorem fidei atq; officii Christiani partem è ratione naturali petendam esse. Christianam enim religionem (si Sacramenta excipias) nihil penitus addidisse legi morali; adeoq; totam (si Sacramenta demas) non in S. Scripturâ, sed in ratione naturali primariò fundari. Hinc sequi; quòd legis & rationis naturalis dictatis obtemperandum esset; etiamsi Christus & Apostoli aliquid ipsis contrarium prædicaverint. S. autem Scripturam unicam esse veritatum revelatarum normam ac mensuram, tanquam indubitatum & ab omnibus receptum dogma ubivis supponit; quin & sexcentis ferè locis luculenter asserit. Parte secundâ Imaginum usum, & Peregrinationes religionis causâ susceptas defendit; acutè quidem satis, neq; ineruditè; adeò invitâ tamen veritate; ut absurdas sæpenumero sententias tueri necesse habeat. Ut alia enim ejuscemodi taceam; Judæorum ac Gentilium idololatriæ originem & naturam explicans, tantum paulò ante Christum natum Philosophiæ indies augescentis beneficio veritatis jubar eluxisse prædicat *; ut omnes à Christo nato Gentiles (si pauculos obscuri nominis excipias) idololatriæ crimine penitus immunes fuerint. Inter agendam verò imaginum causam cultum iis exhiberi neutiquam probat; idq; duntaxat licere contendit, ut commemorativa Dei beneficiorumq; ejus ac Sanctorum, nequaquam repræsentativa, signa in Ecclesiis asserventur. Parte tertiâ fundos atq; ampla patrimonia possidere Sacerdotibus Christianis licere probat; & ministrantis culpam jus ministerio debitum non auferre, neq; Laicis decimas illi debitas subtrahendi potestatem conferre, contra Lollardos asserit. Constantini interim donationem, quam Sylvestro Papæ olim factam esse Pontificii crassiores fabulantur, uberrimis validisq; argumentis impugnat †. Parte quartâ diversos sacerdotii gradus in Ecclesiâ necessariò admittendos esse & à Christo institutos fuisse demonstrat contra Lollardos, qui paritatem omnium sacerdotum præoptârunt; neq; alios, præter Presbyteros ac Diaconos, ordines admitti voluerunt. Capite quarto, Petri, ejusq; successorum, Pontificum Romanorum, primatum astruit: & sequentibus, Leges ab Ecclesiæ præsulibus circa res indifferentes rectè condi, & homines ad easdem servandas licitè cogi posse disputat. Nimiam tamen rituum ac cæremoniarum farraginem in Ecclesiam jamdiu invectam esse non illubenter agnoscit; & innumera, quæ exinde orta sunt, mala dolet; quin & librum eâ de re se scripturum esse vovet ‖, utq; voto Deus annuat, precatur. Parte ultimâ singulares & à vulgo Christiano discretas Religiosorum Ordinum vivendi formulas, peculiarem habitum, magnifica ædificia, aliasq; consuetudines tuetur: & Capite tertio, varias Hæreticorum sectas, quæ antiquam Ecclesiam divexarunt, earumq; dogmata recensens, postremo loco Waldenses & Wicleviftas apponit. Hactenus sex Ecclesiæ consuetudines à Lollardis impugnatas defenderat. Quinq; aliæ pari modo propugnandæ restabant; viz. i. Preces Sanctis oblatæ & communicatio meritorum à Sacerdotibus & Monachis passim venditata. ii. Nimia vasum pretiosorum in Ecclesiis asservatorum multitudo, quæ divendi & in egenos distribui melius possent; & honor imaginibus ac reliquiis Sanctorum datus. iii. Assiduus Sacramentorum usus, maximè verò divinus, qui Eucharistiæ elementis exhibetur, cultus. iv. Juramentorum usus à Clero usurpatus & aliis impositus. v. Pœnarum capitalium & belli usus ab Ecclesiâ approbatus. Quùm verò capita ista aliis in libris fusè pertractârat; ampliùs de iis disserere hîc loci noluit. Integrum Opus MS. pervolvi in Bibliothecâ publicâ Cantab. Class. 4. fig. 3. in fol. E quamplurimis, quæ notari meruerunt, locis bina præ aliis selegi; alterum de Canonicis S. Scripturæ libris, de Sacerdotum

* Par. 2. c. 17.

† Par. 3. c. 12, 13.

‖ Par. 4. c. 9.

cerdotum nuptiis alterum, quæ Latinè versa in Lectorum gratiam subjicerem.

Par. i. c. 19. *Porrò in sui defensionem Historiam Susannæ adversarii producere non debent, Danielis* xiii. *cap. Iste enim locus & Historia non est S. Scripturæ portio, sed apocrypha. Verùm autem Danielis liber, quantus quantus est S. Scriptura, in duodecimo capite terminatur, uti Hieronymus interpres testatur.* Atq; iterum par. ii. cap. 17. cùm sententiæ de Idololatriæ origine ab ipso prolatæ Hæreticus objiceret locum Sapientiæ xiv. Authorem istius libri hallucinatum esse affirmat; ac dein subdit: *Iste locus Sapientiæ* xiv. *falsus est; utq; ita credam, integrum mihi est. Liber enim Sapientiæ non est S. Scripturæ liber; nudaq; affirmatio ejusce libri Sapientiæ authoris Scriptorisve, cui nomen erat Philo, nequaquam parem meretur fidem, neq; tantum habet ponderis; quantum S. Scriptura, atq; argumenta superiùs à me hâc de re prolata. —— Atq; ita quidem mihi videtur fidem* xiv. *capiti Sapientiæ neutiquam in hâc re adhibendam esse. Si cui rudioris ingenii mirum videatur, dictum Sapientiæ librum tam eximium in Bibliis hodierno tempore locum obtinere, quin & pari, atq; alios S. Scripturæ libros, solennitate in Bibliis collocari; illi sic respondeo. Sub Ecclesiæ primordiis paulò post Christi passionem Scripta homines ad Sanctitatem incitantia, rara admodum & pauca erant; si libris ejusdem argumenti ab illo tempore conscriptis conferantur. Postmodum, cum Christiani maximo piorum librorum studio afficerentur, copiâ autem destituerentur; ob devotionem & aviditatem, quâ spirituales doctrinas homines tunc temporis exceperunt, in Biblia sua descripserunt & Philonis librum, qui Sapientia appellatur; & Jesu filii Sirach librum, qui vocatur Ecclesiasticus; aliosq; plures, ob magnam devotionem, quâ Christiani tantæ piorum librorum caritatis tempore in ejuscemodi libros ferebantur; quamvis satis nôrint dictos hosce libros è S. Scripturâ non esse; quod & Hieronymus aliiq; clariùs testantur libros istos S. Scripturæ partem non esse. Prisca verò ista devotio dictos libros in Bibliis collocandi ab omni tempore, quo Biblia à privatis descripta passim habebantur, in hunc usq; diem non cessavit. Exinde tamen istorum librorum authoritas non altiùs, quàm olim, attollitur; nec exempli gratiâ eo usq; exinde ampliari potest; ut argumentis nudâ illorum affirmatione majoribus præponenda sit.*

Par. iii. cap. 15. *Quamcunq; actionem Apostolus aliquis aut Scriptura ejus in morali sacerdotis conversatione usurpari perhibet; istam actionem à sacerdote frequentari rationi non repugnat. Aliter enim Apostolus & Scriptura ejus quiddam rationi contrarium perhiberet; quod nequaquam concedendum est. Ita verò res habet, ut à sacerdote aut alio quolibet Christiano omnia ciborum genera, quantum sufficit, actis Deo gratiis, accipi Scriptura satis approbet; uti patet ex* 1 *Tim. cap.* iv. *Pari modo ista actio, ut sacerdos ex omnibus virginibus sibi uxorem pro lubitu eligat & accipiat (modò nuptias statim post primæ uxoris obitum non ineat) utq; liberos gignat, possessiones teneat, familiam habeat, liberos alat & educet, uxorem, possessiones & liberos gubernet, atq; illis prospiciat; ista inquam actio à Paulo, ac pari argumento à cæteris Apostolis, comprobatur. De Paulo res patet ex eo, quod scriptum est* 1 *Cor.* vii. *cap. in initio, ubi ad omnes generaliter Corinthi Christianos, atq; adeò ad sacerdotes non minùs quàm alios verba facit:* 1 *Tim.* iii. *cap. & Tit.* i. *cap. si eo sensu accipiantur, quo Pauli temporibus, & à Pauli ævo ad hunc usq; diem per universam Græciam, intellecta sunt; uti Ecclesiæ istius praxis demonstrat: quin & secundùm intellectum, quem verbis illis apposuit Ecclesia Occidentalis à Petri ac Pauli diebus ad Augustini usq; tempus; uti sacerdotum in Ecclesiâ Occidentali consuetudo Augustini ævo recepta demonstrat; unà cum Historiâ Tripartitâ ubi de Concilio Nicano verba facit; atq; ipso Augustino, qui Sacerdotum suo tempore uxoratorum mentionem fecit. Negari tamen non potest, Paulum Timotheo Ep.* i. *cap.* v. *consilium dedisse, ut semetipsum castum servaret.*

Cæterum Operis istius conscripti tempus ex eodem certissimè definiri potest. Parte etiam V. cap. 6. annos ab inchoato inter Anglos & Gallos bello 34. effluxisse sæpiùs dicit; adeò ut anno 1449. scriptum esse necesse sit.

Præter

SÆC. XV. ab An. Mcccc.

Præter libros supra recensitos scripsit Peacocus alios à semetipso in iisdem memoratos, viz. *Justam Doctorum æstimationem* Latinè, *Justam S. Scripturæ æstimationem* tribus partibus comprehensam Anglicè: *De Religione Christianâ*; *De matrimonio, de implendis iv. Tabulis Tractatum*, cujus tertia pars *de usurâ* egit. *De Extensione* iv. *Tabularum*; *De Sacerdotio*; *De Christianæ fidei regulâ*; *Librum de fide*, atque alium *de Sacramentis*, Latinè: *Donatum in religionem Christianam ducturum*; *Donati sequacem* seu Appendicem: *Provocatorem Christianorum*; *De Evangelicis Consiliis*; *Demonstrationem Christianæ fidei*, *De Baptismo*; *De Eucharistia*; *Præconem*: *De signis in Ecclesia*, seu *de cultu*; *De Doctrinâ*; *De Ecclesiâ* Latinè. Porrò Par. 3. Repressoris cap. 12. sese librum *de fabulis Legendarum* scripturum esse in se recipit. Par. 4. cap. 2. libros *de Baptismo*, & *Pœnitentiâ*, Latinè; Par. 1. cap. 2. *Logicam* linguâ vulgari in Laicorum usum: ac demum Par. 5. cap. 6. se *Lectionum* è cathedrâ Academicâ habitarum volumen editurum esse pollicetur.

Alios adhuc recenset Baleus *. Puta, *Defensorem*, *Declaratorium*, *Symbolum*, *Ad Godhardum Minoritam*, *Epistolam*, (quam MS. in privatâ Gualteri Copi Bibliothecâ extitisse prodit Jamesius †) *Divinum Officium*, *Enchiridion*, *De Providentiâ Dei*, *De libertate Evangelii*, *De sæcularium potestate*, *De æqualitate ministrorum*, *De legibus & doctrinis hominum*, *De communione sub utraq; specie*, *Contra mendicitatem impiam*, *De suâ Palinodiâ*. Verùm præter Opera bina primo loco recensita vix alia extare putem. Edidit quidem Joannes Foxus, unà cum Articulis seu Aphorismis Wiclevianis, Collectanea quædam ex Peacoci scriptis *Argentinæ* 1554. 8°. Libellum autem istum mihi nondum videre contigit.

* Cent. 8. cap. 19.

† Eclog. Oxon. Cantab. par. 2.

1444. LEONARDUS DE UTINO, aliis *Bellunensis*, nonnullis *Micensis* dictus, gente Italus, Ordinis Prædicatorum socius, Gymnasii Bononiensis Regens ac Professor, Eugenio IV. Pontifici à sacris Concionibus, & Dominicanorum in Lombardiâ Provincialis, claruit anno 1444. Nec plura de eo constant.

SCRIPTA.

Sermones floridi de Dominicis, & quibusdam Festis, quos Florentiæ prædicavit anno 1435. & Venetiis. Prodierunt *Lugduni* 1496. *ibid.* 1516. 2. Tom. 4°. Iidem forsan sunt *Sermones Aurei* Utinæ 1466. nescio annon & *Sermones Quadragesimales & Dominicales*, Ulmæ 1478. Lugduni 1496. excusi.

Sermones de Sanctis, qui sub ipsa artis Typographicæ incunabula excusi prodierunt anno 1446. absq; loci mentione, *Ulmæ* 1475. *Spiræ* 1479. *Lugduni* 1495. 4°.

Tractatus de locis communibus Concionatorum. Ulmæ 1478.

De Legibus Opus satis crassæ molis. Prodiit *Venetiis* 1473. f.

1444. PETRUS DE PILICHDORF, natione, ut videtur, Germanus, S. Theologiæ Professor, claruit, si ex notâ ad finem libri appositâ conjicere liceat, anno 1444. Scripsit *Librum contra Sectam Waldensium*, qui cum Reinerii Sachoni Opere ejusdem argumenti à Gretsero editus est *Ingolstad.* 1613. p. 201. ubi & pars *Tractatus contra pauperes de Lugduno* reperitur. p. 279. Habetur utrumq; Opusculum in Bibliothecâ Patr. Tom. xxv.

1444. ANTONINUS, vero nomine *Antonius*, ob pusillam verò staturam *Antoninus* dictus, gente Italus, patriâ Florentinus, Nicolai & Thomasiæ filius, natus est anno 1389. Primâ ætate Juri Canonico Fœsulis operam dedit. Sedecennis Prædicatorum Ordini se adjunxit; & in Conventu Cortonensi cucullum induit, Laurentium Ripafractam præceptorem sortitus. Adultior factus, cùm doctrinæ & pietatis famâ enitere cœperit, Cœnobiis Dominicanorum Cortonensi, Romano, S. Petri Neapolitano, S. Marci Florentino, Senensi, Cajetano, Suessano, & Fœsulano ordine præfectus est. Plures Reipublicæ

Florentinæ

Florentinæ nomine legationes adhuc Fraterculus ad diversos principes, maximè verò ad Martinum V. & Eugenium Pontifices, obiit. Tandem Vicarius Generalis Congregationis Neapolitanæ constitutus, anno demum 1446. iv. Id. Februar. Archiepiscopus Neapolitanus ab Eugenio Papâ invitus admodùm renunciatus est. Anno 1447. atq; iterum 1455. Romam à Populo Neapolitano legatus est; ut Nicolao V. & Callisto III. ad Pontificatum evectis faustâ precaretur. Obiit die ii. Maii anno 1459. ætatis suæ 70. in Ecclesiâ S. Marci ingenti Pompâ sepultus. Pius enim II. Papa Florentiæ tunc præsens funeris curandi onus in se suscepit; omnibusq; cadaver ejus, antequam terræ mandaretur, osculatis plenariam septem annorum ac totidem Quadragenarum indulgentiam concessit. Neq; enim sine insigni sanctitatis famâ decessit Antoninus: quin mira de illius pietate, vigiliis, humilitate, ac charitate narrant vitæ ejus Scriptores; miracula verò sine fine sine fronte accumulant. Tantam quinetiam virus adhuc de se excitaverat sanctimoniæ opinionem Antoninus; ut Nicolaus V. Papa de eo dicere soleret, Antoninum non minùs vivum, quam Bernardinum Senensem mortuum in Sanctorum album referri meruisse. Id tandem in votis habuit Leo X. sed morte præreptus rem Hadriano successori absolvendam reliquit; qui Antoninum Calendario intulit anno 1523. Pietatis certè famam Antonino denegare haud æquum erit: id tamen dicere veritas cogit, eum nullius judicii scriptorem fuisse, qui aniles ac putidissimas fabulas undequaq; convasare solet. SÆC. XV. ab An. MCCCC.

SCRIPTA.

Summa Historialis, seu *Chronicon Tripartitum*, à mundo condito usq; ad annum 1459. ex pluribus Historicis (quos ipse in Præfatione recenset) consarcinatum. Prima pars ab Orbe condito ad Constantinum M. secunda exinde ad annum 1313. tertia exin ad sua usq; tempora producitur. Prodiit *Venet.* 1481. *Noremberga* 1484. *Basil.* 1491. & cum notis P. Maturi *Lugduni* 1586 3. Tom. f.

Summa Theologica, in iv partes distributa. Prodiit *Memminga* 1483. *Argentina* 1496. 4. vol. f. *Venet.* 1591.

Summa Confessionalis, Argentinæ 1492, 1499. 4°. Paris. 1516. 8°. Lugduni 1564. 8°. Venet. 1572. 16°.

Annotationes de Donatione Constantini M. Habentur inter alios aliorum Tractatus *Colon.* 1535.

Trialogus de Discipulis Emmaunticis, unà cum Autoris vitâ, ante annum 1500. alicubi typis impressus.

De Virtutibus liber, Noribergæ 1472.

Tractatus de Excommunicatione, *De Interdicto Ecclesiastico*, *De Irregularitate*, *De Suspensione*, & *De Usuris*, reperiuntur inter Tractatus Juris *Venetiis* 1584. editos.

Opera Antonini inedita dabunt Altamura Biblioth. Prædicat. p. 183. & Michael Pocciancius Catalog. Script. Florentin. p. 13.

NICOLAUS V. *Thomas Sarzanus* antea dictus, patriâ Genuensis, vel ex Platinæ mente, Lucensis, humili loco natus, Bartholomæi Chirurgici filius, bonarum literarum studio Nicolai Albergati Cardinalis beneficio Bononiæ incubuit. Dein in Curiam Romanam accitus, postquam in disputationibus Ferrariæ & Florentiæ habitis doctrinæ ac prudentiæ famam sibi conciliasset; ab Eugenio Pontifice in Germaniam legatus est, ut Fredericum Imp. & Imperii Principes à Concilii Basileensis partibus ad Romanæ sedis obsequium revocaret. Fecit id Thomas, & partim disertis orationibus, partim effusis reformationis propediem secuturæ promissionibus Germanorum animos flexit, & schisma sustulit. Romam anno 1446. reversus, Cardinalitium galerum, & Episcopatum Bononiensem laboris mercedem tulit. Anno 1447. Post Eugenii mortem Pontifex Romanus electus est die vi. coronatus die xix. Martii. Anno 1449. Fœlicem Antipapam à Concilio Basileensi Eugenio deposito ante decennium subrogatum, Frederici Imp. potentiâ atq; armis usus, Papatu se- 1447.

SÆC. XV. ab An. Mcccc. met abdicare coegit. Abdicanti locum in Cardinalium consessu dedit; & perpetuum Germaniæ legatum constituit. Cæterùm civilibus Italiæ bellis se immiscens, rebus Ecclesiasticis parùm vacavit. Obiit anno 1455. die xxiv. Martii. Summus literarum ac literatorum Patronus; qui quidem omnes ferè sæculi sui viros doctrinâ insignes stipendiis ditavit; innumera ferè veterùm Scriptorum monumenta toto orbe conquisita sumptu suo exscribi & in Bibliothecâ Vaticanâ reponi fecit; primusq; omnium artes liberales è Græciâ in Italiam liberalitate suâ postliminiò invexisse visus est. Extant *Epistolæ* vi. & *Avisamenta Oratoribus suis data pro extinguendo Schismate*, Concil. Tom. xiii. p. 1321. *aliæ plures Epistolæ* apud Ezovium ad an. 1447, &c. Waddingum Annal. Minor. Tom. V. & in Bullario Romano.



1448. MAPHÆUS VEGIUS, gente Italus, Patriâ Laudensis, Martini V. Pontificis Datarius, fin Libellorum supplicum Magister, Canonicus Romanus, poeta atq; Orator insignis, claruit anno 1448. Obiit anno 1458. apud Augustinianos sepultus in Sacello S. Monicæ, cujus corpus ex ostiis Tiberinis Romam transferendum olim curârat. Vir amœniorum literarum scientiâ, Poesi præsertim, insignis; qui, Jovio * judice, *heroico spiritu Maronem fœliciter amulatus, omnes ferè à mille annis illustres Poetas, nec excepto quidem Petrarchâ laureato, præclarâ cum laude superavit.*

* Elog. Viror. Illustr.

SCRIPTA.

De perseverantiâ in religione libri vii.

De educatione liberorum, & claris eorum moribus libri vi. prodierunt seorsim *Basil.* 1541.

Disputatio Terræ, Solis, & Auri de Præstantiâ disceptantium.

Dialogus de miseriâ & fœlicitate. Prodierunt simul omnia ista Opuscula *Paris.* 1511.

Dialogus Philalethes dictus, sive Veritas invisa & exulans. Lipsiæ 1499.

Antonias, seu de Vitâ S. Antonii Anachoretæ libri iv. versu scripti. *Antverp.* 1559.

De quatuor hominis novissimis Tractatus.

Paraphrasis in vii. *Psalmos Pœnitentiales* versu Elegiaco.

Opera omnia Vegii hactenus recensita habentur in Bibliothecâ Patrum Tom. xxvi. p. 632.

Officium Ecclesiasticum S. Monicæ. Extat inter Officia Ecclesiæ Romanæ.

Liber de significatione verborum in Jure Civili. Vicentiæ 1477.

Æneidos Virgilianæ liber decimus tertius, cum Virgilio sæpiùs excusus.

1448. NICOLAUS, CUSANUS, à vico natali Cusâ ad Mosellæ ripas in Trevirensi Diœcesi sito, dictus, pauperculi cujusdam piscatoris filius, S. Theologiæ & Decretorum Doctor. Primùm quidem, ut nonnulli volunt, Canonicorum Regularium juxta Pennotum sodalis, & Monasterii Wotobergensis Præpositus; dein Archidiaconus Leodiensis, & Decanus S. Florini Constantiensis. Ab anno 1431. Concilii Basileensis authoritatem fortiter propugnavit, editoq; Opere de Concordantiâ Catholicâ Papam Concilio inferiorem esse demonstratum ivit; neq; ipsas Pseudo-Isidori Decretales, quibus tot retrò sæculis Orbi Christiano fucum fecerant Pontifices, convellere ac falsi arguere veritus. Postmodùm verò ad Eugenii Partes anno circiter 1437. deficiens, à Pontifice in Germaniam legatus est; ut Confessiones quorumcunq; audiendo, & à casibus majori etiam Pœnitentiario reservatis absolvendo, nummis Germanos emungeret. Anno 1441. Nuncius Apostolicus ad Conventum Imperii Moguntinum missus est, ut Imperatorem ac principes à Concilii Basileensis obsequio abstraheret; pari in Galliam legatione haud ita diu post perfunctus. Anno 1448. die xx. Decembris Cardinalitiam dignitatem titulo S. Petri ad Vincula à Nicolao V. obtinuit; mox ad Germaniam remissus, ut Monasteria reformaret, Imperii principes ad bellum contra Turcas suscipiendum cieret, & Jubilæum Romæ brevi celebrandum prædicaret. Exin Episcopus Brixinensis

Brixinensis in Comitatu Tirolensi à Nicolao constitutus, diuturnam cum Sigismundo Austriæ Duce rixam iniit. Noluit enim Sigismundus Cardinales Episcopatus in ditione suâ jure commendatitio possidere. Cusanus ad Calistum Pontificem, qui Nicolao successerat, provocat. Papa Sigismundum excommunicat; & regioni ejus sacra interdicit. Cusanus anno circiter 1459. Brixinum proficiscitur; & à Sigismundo obsessus captusque, grandi auri pondere soluto & remissis Ecclesiæ suæ privilegiis libertatem redemit. Sigismundum quidem Pius papa iterato anathemate ulciscitur: Cusanus tamen sede suâ privatus Italiam repetere necesse habet. Obiit Tuderti in Umbriâ pridie Idûs Augusti anno 1464. ætatis suæ 63. Corpus Romam delatum apud S. Petrum ad Vincula depositum fuit. Vir erat censente Card. Bonâ * *profundæ scientiæ & subtilissimi exercitatione limatæ.* Eruditionem quidem ejus nullus facilè negabit; constantiam omnes desiderant.

* Notitia Auctor. lib. de Divin. Psalmod. præmissa.

OPERA.

De doctâ ignorantiâ libri iii.
Apologia doctæ ignorantiæ.
De Conjecturis libri ii.
De filiatione Dei.
De Genesi.
Idiota libri iv.
De visione Dei.
De ludo globi libri ii.
De Fortunâ.
Compendium seu directio veritatis.
De Possest, sive de Principio rerum omnium *Trialogus.*
De Beryllo.
De dato Patris luminum.
De quærendo Deum.
De veneratione sapientiæ.
De apice Theoriæ.
De Deo abscondito.
D Annunciatione.
Excitationum libri x.
De æqualitate.
De Catholicâ Concordantiâ libri iii. Ex Opere isto excerptus est *Tractatus de Donatione Constantini M.* qui in Fasciculo Rerum Expetendarum prodiit *Colon.* 1535. p. 79.
Epistolarum liber.
De pace fidei.
Cribrationum Alcorani libri iii. Prodierunt unà cum Alcorano *Basil.* 1550. f. & inter alia adversus Alcoranum Opera *ibid.* 1543. f.
De novissimo die.
De Geometricis transmutationibus.
De Arithmeticis complementis.
De Mathematicis complementis.
De Quadraturâ circuli.
De Sinibus & chordis.
De unâ recti curviq; mensurâ.
Complementum Theologicum.
De Mathematicâ perfectione.
Reparatio Kalendarii.
Correctio Tabularum Alphonsi.
Prodierunt omnia Cusani Opera *Parisf.* 1514. *Basil.* 1565. 3. Tom. f.
Dialogus de Staticis experimentis. Argentinæ 1550. 4°.

MATTHÆUS PALMERIUS, natione Italus, patriâ Florentinus; Poeta, Orator & Historicus insignis. Claruit anno 1449. quousq; Chronicon 1449.

SÆC. XV. ab An. MCCCC.

suum perduxit. In Concilio tamen Florentino partes non infimas tulit. Dantis Aligerii æmulus librum de Angelis Italico versu conscripsit; in quo cum de rebus divinis parùm cautè locutus deprehenderetur, in hæresis Arianæ suspicionem incidit; cumq; errores suos revocare nollet, temeritatem capite luit, apud Cornam civitatem flammis exustus: quod tamen alii factum negant. Scripsit *Chronicon* ab Orbe condito usq; ad annum 1449. quod cùm Eusebii & Prosperi Chronicis subjungi soleat, non nisi mutilum hactenus lucem vidit, ea sc. pars, quæ Prosperi Chronicon ab anno 444. quo ipse desiit, ad annum 1449. continuet. Integrum interim Palmerii Chronicon penès Laurentium Pignorium Patavinum MS. extitisse fidem facit Vossius *. Prodiit Chronicon dictum unà cum Eusebii & aliorum Chronicis *Basil.* 1536. & alibi. Extat etiam *Vita Nicolai Acciaioli* ab eodem Italicè conscripta, *Firenze* 1588. 4°. Alia quædam ab eo, partim Latino, partim patrio sermone elucubrata commemorat Mich. Poccianctus †, viz. *Libros* iv. *de Vitâ civili ad Alexandrum de Alexandris, Historiam Pisanam, Epistolas & Orationes complures, & Poema de Angelis*: quæ quidem, quod sciam, nondum prælum subierunt.

* De Histor. Lat. l. 3. c. 7.

† Catalog. Scriptor. Florentin. p. 124.

1450. JOANNES CAPGRAVIUS, gente Anglus, patriâ Cantianus, Ordinis Augustiniani in Cœnobio Cantuariensi Monachus, & post adeptum Oxonii Doctoratûs gradum, provincialis; Humfredo Glocestriæ Duci à sacris Confessionibus, ac summè familiaris. Claruit anno 1450. & inter Theologos ævi sui Anglos principem locum tenuit, in solutos Ecclesiasticorum mores acriter detonare solitus. Obiit Linnæ apud Nordovolgios die xii. Augusti, anno 1464. Edvardo IV. rerum potito, & apud Augustinianos suos sepultus est. Sic quidem Baleus & Josephus Pamphilus. Pitsæus verò, cui suffragantur Vossius & Miræus, illum sub Richardo demum tertio, anno 1484. obiisse prodit. Scripsit *Catalogum* sive *Legendam Sanctorum Angliæ*, quæ typis excusa prodiit *Londini* 1516. f. Historiam istam expilâsse dicitur Capgravius ex ingenti ac pulchro admodum volumine ejusdem argumenti; quod in Bibliothecâ Cottonianâ MS. asservatur. Alia etiam quamplurima partim Historica, partim Theologica, ingenii sui monumenta planè non contemnenda, post se reliquit. Inprimis verò in totam S. Scripturam commentatus esse dicitur. Amplum satis scriptorum illius Catalogum texit Balæus Cent. viii. cap. 1. & ex eo Pitsæus p. 672. ac Jos. Pamphilus Chron. Ord. Erem. p. 83. Ex his extant MSS. *Commentarius in Genesin*, in Bibliothecâ Orialensi Oxon. Cod. 20. *in Acta Apostolorum*, in Bibl. Baliolensi Oxon. Cod. 171. *De Symbolo*, ibid. Cod. 172. *Historiam de inclytis Henricis omnibus*, Regibus, Imperatoribus, Scriptoribus, aliisque, ad Henricum VI. Angliæ Regem, MS. in Bibliothecâ Colleg. S. Benedict. seu Corp. Christi Cantab. N. 296. vidi. Habetur eadem, tacito tamen Capgravii nomine, in Bibliothecâ Cottonianâ sub effigie Tiberii A. vol. 8. Extat ibidem MS. sub effigie Vitellii D. 15. num. 4. *Vita S. Gilberti autoris Ordinis Sempringhamii* Anglicè à Capgravio scripta.

Sub Effig. Tiberii E. 1.

1450. THOMAS à KEMPIS, cognomento *Hammerlein* sive *Malleolus*, ex oppidulo cognomine Kempis sive Campis Diœceseos Coloniensis oriundus, Joannis & Gertrudis filius, natus est circa an. 1380. Tredecennis puer Daventriam studiorum ergò à parentibus missus est; ubi Florentium, Fratrum Clericorum Præfectum, præceptorem sortitus est. Post septennium anno 1399. Monasterium Canonicorum Regularium S. Augustini Congregationis Windesimensis in Monte S. Agnetis prope Swollensem civitatem situm petiit: ubi post exactum sub fratre germano Joanne Monasterii Priore tyrocinii quinquennium anno 1406. habitum induit, post aliquot annos Monasterii Procurator & Superior factus. Claruit anno 1450. Obiit grandævus anno 1471. ætatis suæ 92. Vir, si quis alius, pius & devotus; quem tamen nonnullibi, quasi extra se raptum, Enthusiastam agere, & tantùm non delirare dissimulari nequit. De eo Sanctorum cœtui inferendo in Ecclesiâ Romanâ modò cogitari innuit Papebrochius *, qui corpus ejus non sine prodigiis anno 1672. die xiii. Augusti

* Conat. Chronol. ad Catal. Pontif. par. 2. p. 83.

gusti repertum esse narrat; & *ut religioso cultu eum aliquando venerari liceat,* sperandum esse subdit.

OPERA.

S*ermones* xxx. *ad Novitios Regulares.*

Sermones ix. *ad Fratres.*

Utilissimæ Conciones & Meditationes seu Orationes de Passione Domini, numerò xxxvi.

De Imitatione Christi Libri iv. Opus non tam mole, quàm usu & famâ magnum: cujus admirandam, venustum tamen, dictionem zelum, sententiarum pondus, & igneas pietatis scintillas multi multis deprædicarunt. Mihi satis erit insigne Magni Bellarmini * elogium apponere. *Ego certè,* inquit, *ab adolescentiâ, & usq; in senectam hoc opusculum sæpissimè volvi & revolvi: & semper mihi novum apparuit, & nunc etiam mirificè cordi meo sapit.* Libri dignitatem nullus non agnoscit: de Authore verò ferali odio invicem digladiantur Scriptores. Ego sanè memet hisce turbis non immiscebo, nec nostrum est tantas componere lites. Aliorum tamen sententias breviter notare Lectori non ingratum fore arbitror. Commune ferè itaq; Codicum pariter ac Typographorum suffragium Thomæ nostro Kempensi Opus istud adjudicat. Receptæ isti Sententiæ favet Codex ipsâ Thomæ manu descriptus, qui ejusmodi notam in calce repræsentat. *Finitus & completus anno Domini* 1441. *per manum Fratris Thomæ Kemp. in monte S. Agnet. prope Zwoll.* His accedit styli similitudo, & spectata Kempensis pietas. Verùm ineluctabiles è contra difficultates militant. Præterquam enim quòd notula dicti Codicis calci subjecta Thomam Operis haud tam Autorem quàm descriptorem arguat; quodq; Bonaventura * ex hoc Autore partem Capitis ultimi libri ad verbum citaverit, & illa devoti cujusdam libelli de Imitatione Christi verba esse dixerit: asservatur in Cœnobio Gerardimontensi Codex sine apposito Autoris nomine ante annum 1400. scriptus: aliusq; adhuc antiquior Codex, cui Joannis de Gersen, sive de Gessen, Abbatis Vercellensis (claruit iste ab anno 1230. ad 1245.) nomen præfigitur, in Monasterio Aronensi asservari dicitur, cujus meminit Bellarminus †, alias in Kempensem pronus: quin & editionis Venetæ anno 1501. Curatores, cùm Joannis Abbatis nomen præfixerint, ad Codicem ipsâ Abbatis manu scriptum provocant. Posterior quidem difficultas (modò istiusmodi Codices revera extent) nequaquam expugnari potest. Priorem autem enervârunt Kempensis sectarii; dum Collationes supra memoratas Bonaventuræ perperam ascribi contendant, istâ inprimis ratione nixi, quòd Ubertinus de Casalis, Bonaventurâ junior, in illis citatus reperiatur. Hinc ab ineunte usq; sæculo ingens inter Benedictinos, & Canonicos Regulares, à quorum partibus stant Jesuitæ, nata est controversia: illi pro Joanne, isti pro Thomâ, utriq; ut tanti Operis conscripti meritum Ordini suo arripiant, tanquam pro aris & focis pugnant. Pro Benedictinis in arenam descendit Constantinus Caetanus; pro Canonicis Heribertus Rosveydus, & Henricus Sommalius. His utrinq; successerunt ingens gladiatorum numerus, qui Apologiis, Vindiciis, Refutationibus rem egerunt. Nec intra modestiæ fines certamen stetit, conviciis quin & fraude res utrinq; agitur: illi abrasos & immutatos Codicum MSS. titulos conqueruntur; isti effossum Thomæ Operum Indiculum rident. Haud tamen ita fors fæcundæ istius controversiæ tulit; ut intra Thomam Kempensem & Joannem Vercellensem claudatur. Fuere enim, qui, cùm Joannem de Gersen, obscurum Scriptorem, parùm nôrint, nominis affinitate decepti, Opusculum istud Joanni Gersoni, Cancellario Parisiensi, adjudicarunt. Verùm ea sententia dudum apud eruditos exulavit. Aliam init viam nuperus Conjecturæ, *Romæ* anno 1667. editæ, autor: qui expensis utrinq; argumentis, non unum sed plures Operis istius autores fuisse opinatur; ita ut Thomæ quidem Kempensi Compilatoris gloriam relinquat; quartum verò librum Joanni Gersoni indubitanter ascribat; de reliquis autem tribus dubitet, sintne ascribendi Joanni Vercellensi, an Ubertino de Iliâ Casalensi, an Petro Corbariensi:

(qui

* De Script. Eccl. p. 367.

* Collat. 7. ad Fratres Tolosates.

† De Script. Eccl. p. 385.

SEC. XV. ab An. MCCCC.

(qui Pontificatum Romanum, assumpto Nicolai V. nomine, anno 1328. usurpavit, & post biennium abdicavit): & allato demum Mariani cujusdam Florentini (quem anno 1430. floruisse putat) testimonio, in Petri partes propendet. Argumenta verò ejus diluit, ac Marianum integro seculo juniorem esse demonstrat Daniel Papebrochius in Conatu suo Chron.Hist. ad Catal. Pontif. par. 2. p.82. Hactenus de Autore Operis de Imitatione Christi, restat ut editiones aliquot subnectam. Prodiit igitur innumeris ferè vicibus excusum, & in omnes ferè linguas conversum, Anglicè, Germanicè, Gallicè, Italicè, Hispanicè, Bohemicè, Hungaricè, Arabicè, Turcicè, Græcè autem *Augustæ-Vindel.* 1615. Latinè—1485. 8°. *Venet.* 1501. *Antverp.* 1569. 12°. cum Heriberti Rosweydi Vindiciis, *Antverp.* 1621. 8°. *ibid.* 1654. 24°. *Amstelodami* 1679. 12°. *Paris.* 1640. f.

Soliloquium animæ.
Hortulus Rosarum.
Vallis liliorum.
De tribus Tabernaculis.
De disciplinâ Claustralium.
De fideli Dispensatore.
Hospitale pauperum.
Dialogus Novitiorum.
Spiritualia Exercitia Religiosorum duplicia.
Doctrina Juvenum.
De verâ cordis compunctione.
De solitudine & silentio.
De recognitione propriæ fragilitatis.
Epitaphium seu Enchiridion Monachorum.
Manuale parvulorum.
De elevatione mentis ad inquirendum summum bonum.
Alphabetum parvum Monachi in scholâ Christi, seu *Alphabetum Religiosorum.* Prodiit Bonaventuræ ascriptum *Argentinæ* 1495. Trithemius, Possevinus, Sweertius, & editiones nonnullæ id Kempensi ascribunt. Kempensis causam agit Rosweydus, Bonaventuræ Waddingus*, qui tamen Opusculum prologo simul ac Epilogo à Kempensi auctum esse non illubens concedit.

* De Scriptor. Ord. Minor. p. 76.

Consolatio pauperum & infirmorum.
Orationes plurimæ admodùm piæ atq; devotæ.
De mortificatione sui ipsius.
De Humilitate.
De Vitâ bonâ & pacificâ.
Vita boni Monachi rythmicè.
Hymni & Cantica valdè pia & spiritualia, numero XX.
De Vitâ Christi ac de Beneficiis ejus Meditationes in iv. partes distributæ. Prodierunt seorsim *Colon.* 1626. 8°.
Vita S. Lidwinæ seu *Lidewigis Virginis*, quæ diem obiit anno 1433.
Vitæ Ven. Magg. Gerardi Magni, & D. Florentii; qui Ordinem Fratrum Clericorum instituerunt.
Vitæ Discipulorum utriusque, D. *Joannis Gronde*, D. *Joannis Brincherincke*, D. *Luberti Berneri*, D. *Henrici Brune*, D. *Gerardi Zutphaniensis*, D. *Aurelii Burensis*, D. *Jacobi de Viana*, *Joannis Cacabi vulgò Ceteloci, & Arnoldi Schoonhove.*
Epistolæ vi. *admodùm utiles & religiosæ.*

Prodierunt Thomæ Kempensis Opera *Noribergæ* 1494. f. *Paris.* 1520. 1570. f. *Venet.* 1565. 1569. *Antverp.* 1574. 1480. 8°. curâ Henrici Sommalii in tres Tomos digesta *Antverp.* 1607. 4°. 1615. 8°. *Duaci* 1635. 8°.

Chronicon Monasterii S. Agnetis, à Rosweydo editum *Antverp.* 1615. 1622. 8°.

ANTO-

SÆC. XV. ab An. Mccce. 1450.

ANTONIUS DE ROSELLIS, natione Tuscus, Patria Aretinus, utriusq; Juris Doctor & in Gymnasio Patavino interpres, Eugenii IV. Pontificis Orator ad Concilium Basileense missus, postea verò Frederico III. Imp. a secretis Consiliis. Claruit anno 1450. Obiit senectute vegetâ Patavii 1467. Scripsit insigne Opus, *Monarchiam* dictum, de potestate Imperatoris & Papæ, in v. partes divisum, quod sub Eugenio Papâ ante annum 1440. elucubratum, sub Frederico Imp. post annum 1457. auxit & recensuit. In quo adductis ex S. Scripturâ, patrum scriptis, ratione, & utroq; Jure argumentis probare nititur Pontificem Romanum in temporalibus non præesse; neq; ullam gladii civili authoritatem, quin nec ullam supra reliquos Episcopos superioritatem habere. Prodiit Opus istud *Venet.* 1483. 1587. & habetur apud Goldastum Monarch. Tom. i à p. 252. usq; ad p. 556. in Indice Romanensium Expurgatorio 1. gi prohibitum. Extat ejusdem *Consilium Matrimoniale* inter alios Juris Tractatus *Francofurt.* 1580. p. 121.

DIONYSIUS à RICKEL, cognomento *de Leewis*, natione Belga, in oppidulo Ryckel, quod Hasbaniæ municipium est in Diœcesi Leodicensi, honestis parentibus natus, *Doctor Ecstaticus* dictus. In Academiâ Coloniensi bonis literis innutritus, & Magister Artium creatus, anno ætatis suæ 21. Carthusianis Cœnobii Ruremundensis Monachis nomen dedit. Claruit anno 1450. 1450.
Cardinalis Cusani amicus & necessarius summus. Obiit anno 1471. die xii. Martii, ætatis suæ 69. seu, ut alii habent, 77. *Vir in divinis Scripturis*, inquit Trithemius *, *studiosissimus; & continuâ exercitatione peritus: secularis quoq; Philosophiæ non ignarus; ingenio subtilis, sermone scholasticus; vita & conversatione singulariter devotus; adeò ut etiam divinis revelationibus dignus haberetur. Tot ac tanta scripsit; ut numero Opusculorum præter Augustinum apud Latinos parem habuerit neminem.*

* De Script. Eccl. p. 175.

OPERA.

Commentarii in universos S. Scripturæ libros. Prodierunt *Colon.* 1533. vii. vol. f. (in Evangelia *Venet.* 1569. *Lugduni* 1579.)

Enarratio in Hymnos aliquot veteres Ecclesiasticos. Ibid. ad calcem Commentariorum.

Commentarius in libros iv. *Magistri Sententiarum.* Venet. 1584. Colon. 1535.

Commentarius in S. Dionysii Areopagitæ Opera. Colon. 1536. f.

Summa Fidei Orthodoxæ. Antverp. 1569. Venet. 1572. ii. Tom. 16°.

Dialogus de Fide Catholicâ libris viii. Venet. 1568.

De doctrinâ & regulis vitæ Christianæ libri ii. Colon. 1577.

Monopanton, seu Liber ex omnibus Epistolis S. Pauli secundùm argumenta digestus. *Lugduni* 1547. 16°. *Paris.* 1551, 1631. 8°.

Liber de iv. *hominis Novissimis*, viz. de Morte, Judicio, Inferni pœnis, & Gaudiis Cœli: in quo docet Animas Purgatorii haud certas esse de ipsorum salute: quo nomine Pontificiis vapulat: & in Indice Expurgatorio gravi censurâ notatur. *Delphis* 1487. 4°.

Colloquium de particulari judicio Animarum. Prodiit unà cum præcedente Opere. *Colon.* 1591, 1598.

Paraphrastica redditio aliquot Operum Cassiani. Colon. 1640.

Enarrationes in Joannis Scholastici Climacem. ibid.

Inflammatorium divini amoris. Colon. 1605.

De arctâ viâ salutis & contemptu mundi Tractatus.

Speculum amatorum mundi.

De gravitate & enormitate peccati.

De Conversione peccatoris Speculum. Bisuntii 1488. 4°.

De fonte Lucis & semitâ Vitæ.

Devotum Præcordiale.

Dialogus

Dialogus Patroni ad Canonicum. Prodierunt simul Opuscula ista septem *Lovanii* 1577.

Speculum beatæ vitæ, & humanæ vitæ. Noribergæ 1495. 4°.

Scala Religiosorum Pentateuchus. Antverp. 1556. 16°.

Contra Alcoranum & Sectam Mahometicam libri v. Colon. 1533. 8°.

De instituendo Bello contra Turcos, de Generali Concilio celebrando, & contra vitia Superstitionum. ibid.

De vitâ Sacerdotali rectè instituendâ, —— 1614. 8°. Antverp. 1532.

De omnium Ordinum ac statuum Institutione, Prolapsione, & Reformatione. Colon. 1559.

Sermones de Tempore, & de Sanctis. Colon. —— f.

Indiculus Operum à se scriptorum, apud Bzovium ad an. 1471. §. 22.

Revelationes ipsi à Domino factæ, ibid. §. 23, &c.

Hactenùs Dionysii Carthusiani Opera, quæ ad notitiam nostram pervenerunt. Prolixum satis scriptorum ejus Catalogum a seipso consignatum compendio exhibet Trithemius de Script. Eccl. p. 176. Simlerus Biblioth. Tigurin. p. 171. Possevinus Apparat. Sacr. Tom. i. p. 476. longè ampliorem verò Fr. Sweertius Athen. Belgic. p. 215.

1450. JOANNES CANALES, gente Italus, Ordinis Franciscani Monachus in Conventu Ferrariensi, S. Theologiæ Doctor, sacrarum juxta ac profanarum literarum scientiâ, inprimis verò elimatâ Philosophiæ Platonicæ notitiâ, insignis. Claruit anno 1450. Borsoni primo Ferrariensium Duci perquam acceptus; à quo ad plurimos Italiæ Principes ablegatus res maximi momenti gessit. Scripsit libros, *de Cœlesti vitâ; De naturâ animæ, ejusq; immortalitate, De Paradiso, & animæ fœlicitate; De Inferno, & animæ cruciatu.* Prodierunt simul *Venet.* 1494. f.

1450. GULIELMUS VORILON[illegible]US, natione Gallus, Ordinis Minoritarum sodalis, Conventus Dina[illegible] alumnus, claruit anno 1450. Tantâ eruditionis famâ, ut cùm acerrima inter Franciscanos & Dominicanos controversia de Sanguine Christi jamdiu mota vigeret; Romam accitus fuerit, qui Ordinis sui partes coràm Pio ii. Pontifice tueretur. Obiit Romæ anno 1464. ad Aramcæli sepultus. Extant ab illo scripta, *Commentarius in* iv. *libros Sententiarum.* Lugduni 1484. Paris. 1503. Venet. 1519. & *Vade mecum,* seu *Repertorium propositionum, quæ sunt contra Scotum, sive Collectaneum quæstionum* iv. *librorum Sententiarum,* Argentinæ 1501.

1450. JOANNES, PLUSIADENUS cognomento dictus, Sacerdotum Primarius, sive Archipresbyter, claruit post Synodum Florentinam, circa annum, ut videtur, 1450. Eundem cum Josepho Methonensi esse suspicatur Allatius lib. de Consensu l. 3. c. 3. §. eò quòd Josephi Libellus pro Synodo Florentinâ adversùs Marcum Ephesium in Codice MS. Bibliothecæ Ambrosianæ Joannis Plusiadeni nomen in fronte gerat: idq; penè pro certo habet Epilog. ad Græc. Orthod. Tom. i. Sanè Græcis sequioris ævi mutato vitæ instituto nomen etiam commutare adeò non infrequens erat; ut idem qui ante Episcopatum Joannes, post susceptas insulas Josephus fuisse non incommodè censeri possit. Verùm si is, quem de Episcopo Methonensi ex Sguropulo supra adduximus, locus de Josepho accipiendus sit (quod quidem videtur) iste Latinus erit, & à Joanne nostro longè alius. Scripsit Plusiadenus *Dialogum* sive *Disceptationem pro Synodo Florentinâ*; quam Gr. Lat. edidit Leo Allatius inter Scriptores Græciæ Orthod. Tom. i. p. 583.

1450. HILARIO, Monachus Græcus, Latinorum pariter sectarius, claruit circa an. 1450. Scripsit, post Synodum Florentinam, *Dialecticam Orationem de pane mystico Græcorum, & Latinorum azymo:* quam Gr. inter Varia sua Divina emisit Jo. Meursius *Lugd. Bat.* 1619. 4°. Gr. Lat. Leo Allatius Græc. Orthod. Tom. i. p. 655.

JOANNES

JOANNES ARGYROPULUS, Patriâ Byzantinus, claruit anno 1450. & deinceps. Captâ à Turcis Constantinopoli, Patriâ exul in Italiam transiit: & ob raram, quâ enituit, eruditionem apud Cosmum Medicem, Florentiæ Principem summo in honore fuit; adeò ut Petro filio & Laurentio nepoti præceptor datus, parentis loco haberetur; & juventuti Florentinæ Græcas literas enarraret. Peste demum Hetruriam devastante, Romam concessit; & Aristotelem publicè explicando, amplum satis sibi stipendium conivit. Obiit vergente seculo septuagenarius. Vir præter immodicam ingluviem & bibacitatem, quibus perquam malè audit, nimiâ sui opinione inflatus, & alieni contemptor meriti: adeò ut Ciceronem Græcas nescivisse literas illoto ore jactitare auderet. Præter *versiones Latinas* & *Enarrationes librorum Aristotelis*, quæ typis sæpiùs commissæ sunt; scripsit ad Cosmum Ducem *librum de Processione Spiritûs S. & Concilii Florentini decreto*; à Leone Allatio Gr. Lat. editum Græc. Orthod. Tom. i. p. 400. *Ejusdem Monodia de Joanne Imp. CP. Consolatio ad Imperatorem CP. Liber de Regno, & Comparatio inter Principes antiqui & novi Imperii*, extant MSS. in Bibliothecâ Regis Galliarum. SÆC. XV. ab An. MCCCC. 1450.

MATTHÆUS CAMARIOTA, Patriâ Constantinopolitanus, aliis Thessalonicensis, Sacerdotis cujusdam Græci, qui in clade CP. occubuit, filius; Philosophus & Rhetor eximius; claruit Constantinopoli anno 1453. quo captæ Urbi præsens interfuit. Extat prolixæ *Epistolæ de captâ Constantinopoli* portio insignis, (à Theodoro Zygomalâ in Epistolam suam de Constantinopolitanis periculis & cladibus transcripta) Gr. Lat. apud Crucii Turcogræciam lib. 1. p. 76. Ejusdem *Epitomen in Hermogenem*, & *Rhetoricæ librum*, MSS. extare memorat Jos. Simlerus Biblioth. Tigurin. p. 491. *Synopsis ejus Rhetoricæ* habetur MS. in Bibliothecâ Augustanâ. Scripsit etiam *Commentarios in Synesii Epistolas* qui olim penes Johannem Zygomalum erant, teste Crucio Turco-Græc. p. 187. *Encomium in tres Hierarchas, Basilium, Gregorium & Chrysostomum*: habetur græcè in Bibliotheca Regis Galliæ, & forsan alibi. Matthæo adhuc nostro deberi videntur Tractatus duo, qui in Bibliothecâ Augustanâ Græcè Manuscripti extant, his titulis insigniti: *Matthæi Monachi & Presbyteri Thessalonicensis de Divinâ Gratiâ & Lumine adversùs eos qui creaturam dixere*; & *Ejusdem Tractatus de iis qui spuria & aliena docent in Ecclesiis*. Prior, forsan & posterior, Tractatus Barlaamitas oppugnavit; qui Lumen Thaboriticum increatum aliquid esse negârunt. 1453. Index Bib. MSS. Biblioth. August. p. 27.

DUCAS, cujus prænomen latet, patriâ Byzantius, ex Imperatoriâ Ducarum familiâ oriundus, Michaelis Ducæ nepos, claruit anno 1453. post expugnatam à Turcis Constantinopolim, Lesbum Insulam concessit, & in Dorini Gateluzi, Principis Lesbii, Christiani quidem, Turcorum verò tributarii, aulâ militavit. Anno 1455. à Gateluzo ad Hamzam Turcicæ classis Ducem, ut munera deferret, missus, pacem & amicitiam à Barbaro Lesbiis impetravit. Eodem anno à Dominico Gateluzo Dorini nuper demortui successore Adrianopolim legatus est; ut tributa Mahometi Turcorum Imp. numeraret. Annis sequentibus alias binas ad Turcorum Tyrannum legationes obiit; ac Lesbo à Turcis anno 1462. Summâ perfidiâ expugnatæ superfuit. Scripsit *Historiam Byzantinam* de postremis Imperii Constantinopolitani rebus gestis, ab Andronici Palæologi junioris morte usq; ad captam à Turcis Lesbum Insulam, seu ab anno Christi 1341. ad 1462. præmissis etiam annorum Summis ab Orbe condito usq; ad Andronici obitum. Prodiit Historia ista Gr. Lat. cum versione ac notis Ismaelis Bullialdi, *Paris.* 1649. f. 1453.

GEORGIUS SCHOLARIUS, qui & GENNADIUS, natione Græcus, patriâ forsan Constantinopolitanus, omni literaturæ genere haud vulgariter institutus; Matthæi Camariotæ, si Maximo Margunio fides, discipulus; vir (judice Card. Bonâ *) *linguâ nitidus & ingenio acer*. Pluribus ante Synodum Florentinam annis in Didascalorum Collegia Constantinopoli 1453.

* Notitia Author. lib. de Divin. Psalmod. præmiss.

SÆC. XV. ab An. MCCCC.

conſcriptus, haud levem apud Joannem Imp. gratiam iniit; ſecretioribus Conſiſtorii Imperialis conſiliis, omnibuſq; de unione cum Latinis ineundâ Senatûs Epiſcoporum conſultis adhibitus. Anno 1438. in Italiam ab Imperatore ductus quaſnam in Concilio Florentino partes egerit, haud ſatis patet. Circumferuntur quidem ſub illius nomine Orationes aliquot ad Synodum Florentinam; quæ Latinorum partibus non ſolùm favent, ſed datâ etiam operâ eas propugnant. Verùm iſtas à maleferiato quodam Latino confictas & Gennadii nomini ſuppoſitas eſſe contendunt Rivetus * & Creyghtonus †. Sanè effuſa Eccleſiæ Romanæ adulatio, & Græcæ contemptus, quibus ſcatent Orationes iſtæ, longè infra ſpectatam Scholarii prudentiam & gravitatem ſubſidunt. Quin nec imbellem prorſus Chalcocondylæ authoritatem, quâ pugnavit Rivetus, Allatius reddidit. Sic enim Chalcocondylas ‖. Eugenius Papa (paulò poſt ſolutam Synodum Florentinam) Conſtantinopolim miſit viros quoſdam doctos εἰς διάλεξιν ἀφιξομένους τοῖς τῶν Ἑλλήνων σοφοῖς, οἳ οὐ προσίεντο τὴν γενομένην σφίσι ξύνοδον κατὰ τὴν Ἰταλίαν, Μάρκῳ τε τῷ Ἐφέσου ἀρχιερεῖ οἳ δὲ τὴν ἀρχὴν ἐπῄνεσαν τῷ τῶν Λατίνων δόγματι τοῦ πνεύματος, καὶ Σχολαρίῳ τῷ τότε παρ' Ἕλλησι τὰ ἐς σοφίαν ἐνδεικνυμένῳ οὐ δὲ τι ἐνδεῶ αὐτοῖς ἐδόξε, &c. Quamvis, inquam, Rivetus Interpretis Latini errore deceptus, verba iſta: οἳ δὲ τὴν ἀρχὴν ἐπῄνεσαν τῷ τῶν Λατίνων δόγματι τοῦ πνεύματος, quaſi de Scholario pariter ac Marco dicta malè acceperit: quod tantundem tamen eſt, priorem periodum, τοῖς Ἑλλήνων σοφοῖς, οἳ οὐ προσίεντο τὴν γενομένην σφίσι ξύνοδον κατὰ τὴν Ἰταλίαν, Scholario non minùs quàm Marco apponendam eſſe ne ipſe quidem Allatius negabit. His adde Phranzæ, & Rhacendytæ authoritatem, qui Scholarium in Synodo Florentinâ Latinis neutiquam acceſſiſſe affirmant: & argomenta, quæ unicum fuiſſe Georgium Scholarium ſuadent: certè optima nobis aderit Orationes iſtas ſi non abjiciendi, ſaltem de iis dubitandi ratio. Utut ſit, Scholarium cum Latinis poſtea ſenſiſſe ſatis ſuperq; conſtat. Anno 1453. captâ à Turcis Conſtantinopoli, in thronum Patriarchalem Urbis tunc vacantem, Laicus adhuc, à Mahomete Imp. evectus eſt; & inuſitatis planè honoribus cumulatus. Illum ſub primis Patriarchatûs auſpiciis à Palatio ad Patriarchalem domum pedes deduxit Tyrannus; & de rebus ſacris diſſerentem non illubenter poſtea audivit. Quinquennium ille ſedi CP. mutato Georgii in Gennadium nomine præfuit; cùm regiminis pertæſus, ſeu quòd pertinax Græcorum adversùs Latinos odium doleret; ſeu quòd de Mahomete ad fidem Chriſtianam perducendo ampliùs ſperare deſiſteret; onus depoſuit, Patriarchatu ſemet abdicavit; & in Monaſterium conceſſit: anno circiter 1460. fato defunctus.

* Critic. Sacr. L. 4. c. 19.
† Præfat. ad Sguropulum.
‖ Hiſt. L. 6.

SCRIPTA.

Epiſtola ſeu Oratio adhortatoria de unione cum Latinis ineundâ ad Epiſcopos Orientales in Synodo Florentinâ: in ipſo cujus exordio non leve planè τῆς νοθείας argumentum primâ fronte patet. Author enim ſibi veniam præfatur, quòd huic negotio ſeſe non vocatus immiſcere audeat: cùm ex Sguropulo Sole clariùs conſtet Scholarium, etiam antequam à Conſtantinopoli ſolveretur, omnibus Imperatoris ac Epiſcoporum de unione pangendâ conſultationibus admotum fuiſſe.

Orationes aliæ iii. admodùm prolixæ, *ad omnes Synodi Florentinæ Patres*. Extant Orationes iſtæ iv. Gr. Lat. interprete Matthæo Caryophilo, ad calcem Actorum Concilii Florentini, Concil. Tom. xiii. p. 544.

Expoſitio, ſeu *Apologia pro ſanctâ & Oecumenicâ Synodo Florentinâ*, & *Defenſio quinq; Capitum in Concilio contra Græcos definitorum*, viz. de Proceſſione Sp. S. de Sacrificio in Azymo, de Purgatorio, de Fruitione Sanctorum, & de Primatu Papæ. Genuinum eſſe Gennadii Opus negant, ſententiamq; ſuam multis argumentis confirmant Petrus Arcudius & Matthæus Caryophilus, ambo partibus Pontificiis addictiſſimi. Rationes iſtorum aggreditur, & Gennadio Opus prolixè vindicat Leo Allatius de conſenſu l. 3. c. 6. §. 2. Prodiit Lat. *Dilingæ* 1581. 8°. Gr. *Romæ* 1577. & linguâ Græcorum vulgari cum verſione Latinâ *Romæ* 1628. 4°.

Oratio

Oratio ad Joannem Imp. in Synodo Florentinâ, cùm sententiam ejus de unione exquireret Imperator. Habetur Gr. Lat. Concil. Tom. xiii. p. 478.

Oratio brevicula ad eundem Constantinopoli facta, cùm de unione ab illo consuleretur. Gr. Lat. apud Sguropulum Sect. 3. cap. 6.

Confessio, seu *Sermocinatio habita cum Mahomete Turcorum Imp. de rectâ Christianorum fide:* quam in Mahometis gratiam linguâ Turcarâbicâ donavit Achmetes Berrhoeæ Prætor. Extat Græcè, Latinè, & Turcarabicè in Crusii Turco-Græciâ lib. 2. p. 110. Gr. Lat. apud D. Chytræum Orat. de statu Ecclesiarum in Græciâ, &c. *Francofurt.* 1583. 8°. p. 173.

Libellus de Articulis fidei ad eundem Mahometem, seu *Dialogus de viâ salutis humanæ*, interrogante Turco & Patriarchâ respondente. Habetur Gr. Lat. in Hæresiologiâ *Basil.* 1556. p. 797. & seorsim à Fuchtenio editus *Helmstadii* 1611. 8°.

Tractatus de Prædestinatione ad Josephum Monachum Thessalonicensem. Græcè à D. Hæschelio editus *Augustæ-Vindel.* 1593. 4°. Gr. Lat. à Fred. Morello post Appendicem Operum S. Basilii *Paris.* 1618. demum à Carolo Libertino Soc. Jesu, novâ versione & Commentariis illustratus Gr. Lat. *Vratislaviæ* 1681. 4°.

Oratio in unum in naturâ, & trinum in Personis Deum. Gr. Lat. ab Aldo Manutio excusa unà cum Damasceni & aliorum Hymnis *Venet.* 1501. 4°.

Extant omnia ista Gennadii Opera (præter Orationes binas ad Joannem Imp.) Latinè in Bibliothecâ Patrum Tom. xxvi.

Expositio literarum in sepulchro Constantini M. excusarum de excidio Urbis CP. & Turcorum imperio. Habetur Græcè ad calcem Chronici Dorothei Monembasiæ Metropolitæ, & Synopseos Historiarum Matthæi Cigalæ, utriusq; excusi *Venet.* 1637. 4°.

Scripsit præterea Gennadius *Responsionem ad argumenta Marci Ephesii de Processione Sp. S.* quam quidem imperfectam ab illo morte prærepto relictam alius quis absolvit: (Bessarion is Cardinalis fuit, si Caryophilo fides) & *Responsionem ad argumentum Græcorum.* Utrumq; Opus MS. extare memorat Leo Allatius de Consensu l.3. c. 6. §. 5. qui & alia quædam à Gennadio conscripta, & MSS. etiamnum variis in Bibliothecis asservata memorat Diatrib. de Georgiis p. 400, &c. puta *Librum de Animâ*; *De inani, absurdâ & incompositâ innovatione fidei*; *Canonem in Gregorium Palamam Archiepiscopum Thessalonicensem*, &c. ut multa è Latino in Græcum sermonem ab eodem conversa taceam.

CALLISTUS III. *Alphonsus Borgia* antea vocatus, gente Hispanus, patriâ Catalaunus, Joannis filius. In Gymnasio Ilerdensi bonis literis institutus, Juris utriusq; Doctoratum meruit. Mox Alphonso Aragoniæ Regi à secretis & Epistolis accitus; anno 1429. Episcopus Valentinus à Martino V. Pontifice, ab Eugenio IV. Cardinalis titulo SS. Quatuor Coronatorum anno circiter 1440. creatus est. Anno 1455. Pontifex Romanus electus est die viii. coronatus die xx. Aprilis, decrepitâ jam ætate gravis. Pontificatu inito, Turcis statim bellum indixit, missis ubiq; Legatis Christianos Principes excitavit, Indulgentias amplissimas militaturis concessit: & ut Christianos animaret Festum Transfigurationis D. N. Jesu Christi instituit ac celebrari jussit. Ipse armatis triremibus xiii. Turcorum oras devastavit; & moriens centum & quinquaginta millia numnûm aureorum sacro bello impendenda legavit. Obiit anno 1458. die vi. Augusti. Extant *Epistolæ* iii. Concil. Tom. xiii. p. 1391. *aliæ* ix. inter Æneæ Sylvii Epistolas: & *Officium Transfigurationis* inter alia Ecclesiæ Romanæ Officia. 1455.

NICOLAUS DE ORBELLIS, seu *Dorbellus*, natione Gallus, patriâ Andegavensis, Ordinis Minoritarum Provinciæ Turonensis sodalis, Theologiæ & Philosophiæ Scholasticæ in Gymnasio Pictaviensi Professor. Scoti vindex fortissimus, claruit sub Callisto iii. circa annum 1456. De obitu ejus nil constat. 1456.

SCRIPTA.

Commentarius seu *Compendium in iv. libros Sententiarum*, secundùm Doctrinam Joannis Scoti. *Hagenoæ* 1503. 4°. *Paris.* 1511, 1517. 8°. 1520. 8°.

Sermones in omnes Epistolas Quadragesimales, Lugduni 1491.

De scientia Mathematicâ liber; Bononiæ 1483.

Commentariorum in libros Physicorum Aristotelis libri viii. *De Cœlo & Mundo libri* ii. *De Generatione & Corruptione libri* ii. *In libros Meteororum libri* iii. *in libros Metaphysicorum libri* xii. *in libros Ethicorum libri* x. Prodierunt unà cum præcedenti Opusculo *Basil.* 1503.

Commentarius in libros Aristotelis de Animâ. Basil. 1542.

Logica, seu *Commentarius in aliquot ejusdem libros*, Venet. 1516.

Super Formulâ Petri Hispani libri vii. Venet. 1516. 4°.

Expositio Logica secundùm Scoti subtilis doctrinam, Parmæ 1482.

Physicam, & *Ethicam* secundùm ejusdem opinionem se in juventutis usum compilasse prodit ipsemet Dorbellus præfat. in Comment. super libros Sententiarum.

1457. GULIELMUS HOUPELANDUS, gente Gallus, Bononiæ in Morinis natus, Theologiæ Magisterio in Academiâ Parisiensi donatus est anno 1457. Dein Parisiis Archipresbyter S. Severini Parochiam regendam suscepit, mox Ecclesiæ B. Mariæ Canonicus, & Archidiaconus Briensis. Tandem Facultatis Theologicæ Decanus, obiit anno 1492. die ii. Augusti. Scripsit *Librum de Immortalitate Animæ, & statu ejus post mortem*, variis antiquorum Patrum, sive Philosophorum, sive Poetarum, & Doctorum Catholicorum, & sanctorum virorum sententiis refertissimum. Prodiit ille *Paris.* 1499. 8°.

1457. JACOBUS DE PARADISO, natione, ut videtur, Germanus, Ordinis Carthusiani Monachus, Doctor Erfordiensis. Claruit anno 1457. Scripsit multa; ex quibus impressa prodierunt, *Collectum de septem statibus Ecclesiæ in Apocalypsi mysticè descriptis, & de autoritate Ecclesiæ, & de ejus reformatione* in Antilogia Papæ *Basil.* 1555. 8°. p. 462. apud Goldastum Monarch. Tom. ii. p. 1567. & in Appendice ad Fasciculum Rerum Expetend. *Londini* 1688. f. *Tractatus* iii. viz. *de arte curandi vitia, de planctu peccatoris, & de Statu ac officio Ecclesiasticarum Personarum*, Amstelodami 1617. *Tractatus de Animabus à corpore exutis*, Basil. ——. 4. *Liber de veritate dicendâ aut tacendâ* Basil. —— f. teste Simlero Biblioth. Tigurin. p. 321.

1458. PIUS II. *Æneas Sylvius* antea dictus, gente Italus, ortu Senensis, ex illustri Piccolominæorum prosapiâ oriundus, Sylvii & Victoriæ filius, Corsiniani natus est anno 1405. In oppido natali Grammaticam didicit; rei interim familiaris angustiis adeò constrictus, ut omnia ruris officia ob inopiam subire sit coactus. Anno 1423. amicorum subsidio usus, Gymnasium Senense se contulit: ubi poetas inprimis & oratores audivit & perlegit; ac Poëmata tam Latinâ quàm Hetruscâ linguâ brevi edidit. Dein Juri Civili operam dedit: anno verò 1431. exorto inter cives gravi bello patriâ recessit; & in Dominici Caprannicæ Cardinalis comitatu Concilium Basileense profectus est: & apud Patres summo in honore ob raram doctrinam habitus; ipse vicissim Concilii partes integro decennio voce ac scriptis strenuè propugnavit. Scriba enim Synodi constitutus, Clericus ceremoniarum, literarum abbreviator, & unus ex Duodecimviris (qui magistratus illic quasi censorius habebatur) sæpe in Concilio peroravit; sæpe inter Collatores Beneficiorum præfuit: crebras legationes obiit, Tridentum semel missus, Constantiam secundò, Frankfordiam semel, in Sabaudiam iterum, Argentinam tertio: ubi crimen admisit, quod ipse adeò non deflet, ut datis ad patrem literis * tantùm non jactitet. Anno circiter 1337. flagrante inter Eugenium & Basileenses aperto schismate, & Pontifice rem fulminibus ac deprivationibus agente, cùm alii metu clàm dilaberentur, alii palam deficerent, Æneas Synodo constanter adhærendum

* Lib. 1. Epist. 15.

SÆC. XV. ab An. MCCCC.

dum esse ratus est. *Nos*, inquit †, *cùm nihil haberemus, quod nobis auferri posset, perseverandum putavimus: ne partem, quæ verior nobis apparebat, relinquentes, detrimentum animæ faceremus.* Anno 1439. à Fœlice Papâ secretis admotus est; & paulò pòst ad Fredericum Imp. legatus, laureâ poeticâ ab Imperatore donari, & inter amicos acciri meruit. Anno 1442. a Frederico Basileâ accitus, in aulam Imperatoriam transiit; & Prothonotarius seu Secretarius Imperii factus, & in Senatorium Ordinem cooptatus; necdum tamen Basileenses damnare ausus est; nec Eugenii partibus penitus accessit, sed *neutralibus* adhæsit. Sensim verò in Eugenii partes transeunte Frederico, ipse etiam Æneas sententiam pedetentim mutavit; & postquam in Conventu Ratisponensi, ubi de Schismate tollendo agebatur, Cæsareas vices tenuisset, duplicíq; ad Eugenium legatione persunctos esset; tandem à Thomâ Sarzano, Apostolico in Germaniâ Legato persuasus, ipse Eugenio collum submisit; & exeunte anno 1446. vel ineunte 1447. à Frederico Romam missus, nationis Germanicæ obedientiam Apostolicæ sedi detulit. Post Eugenii obitum, à Cardinalibus delectus est, qui durante interpontificio conclavi præesset. Episcopatu Tergestino à Nicolao Papâ donatus, Germaniam repetiit; & ab Imperatore inter Consiliarios allectus, gravissima Imperii negotia procuravit. Post quadriennium Episcopatu Senensi auctus, anno 1452. Fredericum Romam, ut coronam imperialem susciperet, profectum secutus, Legatus Bohemiæ omniumq; Austriæ regionum inter redeundum constitutus est. Anno circiter 1456. in Italiam ab Imperatore missus, ut de bello Turcis inferendo cum Pontifice aliisq; Principibus consuleret, Cardinalitiam purpuram à Callisto III. retulit. Post Callisti mortem, anno 1458. Pontifex Romanus electus est die xix. Augusti, coronatus die iii. Septembris. Multa de eo spes concepta fuerat, ductis ab eruditione illius, & uberrimis promissionibus argumentis, Ecclesiam denuò auspiciis ipsius reformandam forè. Verùm ille spem conceptam plurimùm fefellit; editâ Retractationis Bullâ, ea quæ in Concilio contra Eugenium Papam egerat, revocavit; Regesq; & principes inobedientes apertâ vi ad Apostolicæ sedis obsequium redacturum esse palàm præ se tulit; Concilium Papæ subesse debere declaravit; emissâq; Bullâ à Pontifice ad Concilium appellari sub anathematis pœnâ prohibuit; utq; Platinæ & Stellæ de eo verbis utar; *Non Reges, non Duces, non populos, non tyrannos, in se aut Ecclesiasticum quempiam delinquentes, bello, censuris, interdictu, execrationibus persequi priùs destitit, quàm eos ad sanitatem redisse cognoverit.* Extrema ferè Pontificatûs tempora bello contra Turcos indies ad majora grassentes parando impendit; cúmq; ingentem Cruciatorum militumq; subsidiariorum exercitum constasset; & Anconæ classi imponendum deduxisset; lentâ febre ibi correptus obiit anno 1464. die xiv. Augusti. Romam relatus, in Vaticano sepultus est.

† Bulla retractat.

OPERA.

BUlla *Retractationum omnium ab eo olim contra Eugenium Papam in Concilio Basileensi gestorum.* Extat Concil. Tom. xiii. p. 1407.

Commentariorum de gestis Concilii Basileensis libri ii. Prodierunt in Fasciculo rerum expetendarum *Colon.* 1535. seorsim *Basil.* 1577. 8°.

De Coronatione Fœlicis V. *Pontificis Maximi liber.*

De ortu, regione, ac gestis Bohemorum, seu Historia Bohemica à primâ gentis origine usq; ad annum 1458. Prodiit seorsim *Romæ* 1475. f. *Basil.* 1532, 1575. *Hanov.* 1602. f. *Salingiaci* 1528. *Amberge* 1593. 4°.

Abbreviationum Flavii Blondi Historiarum ab inclinatione Imperii usq; ad tempora Joannis xxiii. *Papa libri* xx. Habentur unà cum Blondi Historiâ *Venet.* 1484. seorsim *Basil.* 1533.

Cosmographia, seu *Historiarum de mundo universo, liber primus*, in quo de Asiâ minori agit, *Paris.* 1534. 8°. *Colon.* 1573.

Europa, seu *Cosmographia liber secundus*, in quo sui temporis varias historias complectitor. *Paris.* 1543. 8°. *Colon.* 1573. 8°. & apud Freherum Script. German. *Hanov.* 1602. Tom. ii. p. 37.

In

SÆC. XV. ab An. Mcccc.

In Antonii Panormitæ Poetæ de dictis ac factis memorabilibus Alphonsi Aragonum Regis libros iv. Commentaria. Hancv. 1611. 4°. Wittebergæ 1585. 4°. cum commentariis Jacobi Spiegelii: & *Rostochii* 1590. 4°. studio Davidis Chytræi.

In Triumphum Alphonsi Regis.

In Alphonsum Aragoniæ Regem Oratio.

Epistolarum liber, continens Epistolas ccccxiv. ante Pontificatum ferè adeptum scriptas; quarum nonnullæ justi Tractatus haberi possunt; & inter Opuscula sigillatim à plurimis recensentur, viz. Epistola ciii. quæ est *Triplicis problematis resolutio.* cviii. *Somnium de Fortunâ.* cxi. *De Poetica laudibus.* cxiv. *Historia de Euryalo & Lucretiâ se amantibus* (prodiit seorsim *Lovanii* 1479. 4°.) cxxx. *Dialogus contra Taboritas & Bohemos de sacrâ communione sub unâ specie*, anno 1451. scriptus. cxxxi. *Oratio de clade CP. & bello contra Turcas suscipiendo.* clxii. *De clade universalis Ecclesiæ.* clxv. *Descriptio Urbis Viennensis.* clxvi. *De Curialium miseriis.* clxxxvii. *De rebus à se gestis.* clxxxviii. *De Papa officio & ejus Officialibus.* ccclxix. *Excusatio contra murmur gravaminis nationis Germanicæ.* cccxcv. *Retractatio libelli de duobus se amantibus.* cccxcvi. *De fide Christianorum ad Mahometem Turcorum Regem, & de vanitate sectæ Mahometicæ.* cccxcvii. *Oratio Pii Papæ* ii. *in Concilio Mantuano anno* 1459. *habita.* cccxcvii. *Bulla de profectione in Turcas.* cccxcviii. *Oratio ad Callistum Papam offerendo obedientiam Imperatoris.* cccxcix. *Oratio coram Frederico Imp. in Consessu Cardinalium habita ad eum inducendum ad bellum contra Turcas.* cccc. *De crudeli amoris exitu Guisguardi & Sigismundæ Tancredi Principis Salernitanorum filiæ, Tractatus*, ex vulgari in Latinam linguam ab Æneâ Sylvio conversus. ccccxi. *De vindictâ illata violentiæ, quam de se extorsit Lucretia Speculum Romanæ pudicitiæ.* Prodierunt omnes simul Æneæ Sylvii Epistolæ, numero ccccxxxii. *Noribergæ* 1481. & *Lugd.* 1497. Epistolæ & Orationes *Lovanii* 1483.

In Salvatoris nostri Passionem Carmen Sapphicum.

De Liberorum educatione ad Ladislaum Hungariæ & Bohemiæ Regem.

De Grammaticâ ad eundem.

De arte Rhetoricâ & Epistolarum partibus ad Archiepiscopum Trevirensem.

Descriptio de ritu, situ, moribus, & conditione Germaniæ ad Antonium S. Chrysogoni Cardinalem. Romæ 1584.

Prodierunt omnia ista Pii II. Opera ex Officinâ Henricopetrinâ *Basil.* 1571. f.

Tractatus de ortu & autoritate Imperii Romani ad Fredericum Imp. Habetur apud Goldastum Monarch. Tom. ii. p. 1558.

Responsio ad Orationem Oratorum Galliæ in Conventu Mantuano. Extat apud Dacherium Spicileg. Tom. viii. & Concil. Tom. xiii. p. 1773.

Alia ad eosdem Responsio sive Oratio. Concil. Tom. xiii. p. 1765.

Bulla contra Appellationes à sede Apostolicâ ad Concilium, & Decreta ii. *de bello Turcis inferendo*, in eodem Concilio promulgata. Inveniuntur ibid. p. 1801.

Ilias contra Venereos ex Homero. Latinè, *Londini* 1509. cum *Præfatione* in laudem Homeri.

De pravis mulieribus libellus. Argentorati 1507.

Constitutiones Ecclesiasticæ variæ, quæ habentur in Collectione *Romæ* 1579. editâ.

Sermo primus, dum esset Pastor factus, ad populum. MS. in Bibliothecâ Augustanâ.

Historiam de rebus à se gestis, quæ sub Joannis Gobelini, Secretarii sui, nomine prodiit, scripsisse creditur. Plura alia Pii II. Opuscula adhuc inedita recenset Ludovicus Jacob à S. Carolo Biblioth. Pontif. p. 187. quem vide sis.

Scripsisse *Dialogum adversùs falsam donationem Constantini Imp.* produnt Hieronymus, Occalus Catalanus, Joannes Felinus, & Balbus Episcopus, à Labbeo citati Differt. de Script. Eccl. Tom. ii. p. 228.

JOAN-

SÆC. XV. ab An. MCCCC 1458.

JOANNES GOBELINUS, Vicarius Bonnensis, & Pio II. Pontifici à secretis. Claruit anno 1458. Veteranus, ut videtur, Curiæ Romanæ aulicus: Martinum enim V. Eugenium IV. Nicolaum V. & Calistum III. se vidisse testatur. Pio Papæ superfuit. Extant sub illius nomine *Commentariorum* de rebus à Pio II. Papà, seu potiùs de rebus omnibus sub Pii Pontificatu ab anno 1458. ad 1464. totà Europà gestis libri xii. Quisnam istorum Autor fuerit, haud satis inter eruditos convenit. Multi in eam propendent sententiam, ipsum Pium eos sub alieno nomine edidisse. Pium sanè autorem fuisse parùm dubito. Mihi potior tamen videtur sententia, Historiam istam à Pio morte abrupta imperfectam fuisse relictam; & a Joanne Gobelino suppletam, revisam, ac publici juris factam. Hæc enim Platina de Pio habet. *Scripsit etiam rerum sui temporis in Italiâ gestarum libros* xii. *quod opus nondum absolutum cum vitâ finivit, vetuitq; publicari, nisi emendaretur.* Quisquis demum fuerit, Author ab origine domus Piccolomineæ exordium sumit; & fidem sibi hisce verbis præfatur: *Tu verò, qui hæc aliquando legeris, ita demum boni consule, ut mentienti nihil ignoscas.* Prodiit curà Francisci Bandini Piccolominæi, Archiepiscopi Senensis, *Romæ* 1584. 4°. & 1589. cum Commentariis Jacobi Piccolominæi *Francofurt.* 1614. f.

ALPHONSUS SPINA, natione Hispanus, ex Judæo Christianus, Ordinis Franciscani Monachus, & Academiæ Salmanticensis Rector. Claruit anno 1459. Fidei Inquisitoris munus obiisse ipse fidem facit; cum Alfonsum Deheiar, sacerdotem Vallisoletanum à se hæreseos ad Petrum Episcopum Palentinum delatum esse, & ad Palinodiam adactum referat *; non aliâ sanè de ratione, quàm quòd peccatorum confessiones sacerdoti Parochiali potiùs quàm Religiosis Mendicantibus faciendas esse prædicaret. Tandem Episcopatum Orinopolitanum Alfonsus noster obtinuisse dicitur. Prodiit suppresso Autoris nomine *Fortalitium Fidei contra Judæos, Saracenos, aliosq; Christianæ fidei inimicos,* Norimbergæ 1494. 4°. & Gulielmi Totani, Ordinis Prædicatorum, curà *Lugduni* 1511. Editionis Norimbergensis titulus id per quendam Doctorem eximium Ordinis Minorum anno 1459. in partibus Occidentis conscriptum esse prodit. Ipsemet verò Autor † sese Operi condendo in villâ Vallis Oletanæ anno 1458. incubuisse narrat. Autoris demum nomen indicavit Joannes Mariana ‖. qui Alvari Lunæ, Fontidoniæ Reguli, à Castellæ Rege anno 1453. capite plexi supplicium enarrans, morienti adfuisse refert Alfonsum Spinam, *is qui Fortalitium Fidei edidit, splendido titulo, voce barbarâ, eruditum Opus, & divinarum rerum cognitione præstans.* Hallucinantur itaque qui Thomæ Patriarchæ Barbariensi Opus istud tribuunt; nec minùs, qui Gulielmo Totano id ascribunt, non aliâ forsan ratione fulti, quàm quòd id Totanus prælo iterum excudendum curaverit. Ejusmodi sane Opus est, & communi Eruditorum notitiâ adeò non indignum; ut scopum ac materiam ejus summatim exhibere Lectori non ingratum fore arbitrer. Integram enim Religionis, qualis tunc temporis in Ecclesiâ Romanâ obtinuit, Historiam subministrat; quibus argumentis Ecclesiæ dogmata, seu Romanæ adscititia, seu Christianæ genuina, Hæretici ac Judæi impugnarint, Inquisitores asseruerint, docet; quænam dogmata inter necessarios fidei articulos locum obtinere censerentur, indicat; qualisq; esset fidei Romanæ statera, antequam crassiora dogmata nuperorum Methodistarum fraude fucum induerent, demonstrat. Primo itaq; libro agit de spiritualibus fidelium Christianorum, maximè verò Prædicatorum, armis; de optimâ concionandi methodo, cujus unicum, pariter ac totius fidei fundamentum S. Scripturas ponit *: de nobilitate & præstantiâ fidei Catholicæ, quam Judaicâ lege antiquiorem, nobiliorem, atq; utiliorem esse fusè probat; & prolatis Veteris Testamenti de futuro Messia oraculis, omnia in Christo adamussim impleta esse demonstrat. Aliis tamen, quæ adferre solent Christiani, argumentis putidissimas admiscet nugas, & ex ipso Iesu nomine, quod decantatum illud Tetragrammaton, & Judæis ante Christum natum penitus incognitum fuisse somniat, centena ferè argumenta excudit, straminea sanè, ipsisq; farfari foliis inaniora; quæ tamen demonstrativa esse jactitat. 1459.

* Fortalit. Fidei. l. 2. Consid. 6. Hær. 5. fol. 61.

† Loc. cit.

‖ De rebus Hispan. Tom. ii. l. 22. c. 13. p. 313.

* Consid. 2. fol. 4.

SÆC. XV. ab An. Mcccc.

ctitat. Neve parum nugacem existimes; se xxii. *Ser nonet* de miris nominis
Iesu proprietatibus composuisse testatur. Libro secundo Hæreticos aggredi-
tur; & de Hæreseos definitione, naturâ ac origine multa præfatus, hæreses
14. sæculo demum suo repullulantes enumerat atq; ordine oppugnat. Ex his
pars ferè media circa Confessionem & Absolutionem sacerdotalem versatur.
Decima indulgentias Episcoporum inutiles esse docet. Undecima orationes
pro defunctis *ab existentibus in mortali peccato factas* prodesse negat. Duo-
decima Purgatorium tollit. Integra ubiq; Hæreticorum argumenta in me-
dium adducuntur; quibus frigidiusculas solutiones Alphonsus subnectere solet.
De Confessionis sacerdotalis necessitate verba faciens, eam tempore Ambrosii
nondum in Ecclesiâ receptam esse agnoscit; illorumq; sententiam, qui confes-
siones excipiendi munus Clero Parochiali potiùs quàm Ordinibus Mendican-
tibus competere censuerunt, tanquam hæresin gravissimam impugnat. De
Purgatorio disputans, id à Christi exemplo probare nititur. Animam enim
ejus à corpore solutam in Purgatorio usq; ad Resurrectionem triduò incarce-
ratam fuisse contendit; quodque Purgatorium subter terrâ situm sit, inco-
lasque animas pœnâ sensus excruciet, certissimum esse fidei articulum do-
cet. Ultimo loco de Hæresis pœnâ, & Inquisitionis faciendæ ratione agit; ac
tandem propositâ istiusmodi quæstione, *An in aliquo casu Hæretici sint tole-
randi?* decernit quòd in pœnâ hæresis tria spectari possint; gravitas crimi-
nis, ecclesiæ corrigentis charitas, & fidelium utilitas. Quoad primum, Hæ-
retici quamprimùm deprehensi sunt, *magis interficiendi essent, quàm incendiarii
aut falsarii.* Quoad secundum, *non statim traduntur exterminio*, sed servato
ordine correctionis fraternæ semel aut iterum admonentur. Sin monita re-
spuant; nequaquam diutius tolerandi sunt. Quoad tertium, si Hæretici er-
rorem suum palàm defendant, & in conventicula secedant; *tunc absque a'iâ
dilatione vel inquisitione exterminandi sunt.* Tertio libro Judæorum argumenta
contra fidem Christianam exhibet. Horum plurima genuinis Christianæ re-
ligionis articulis adversantur; fortiora autem contra peculiares Ecclesiæ Ro-
manæ articulos militant. Vicesimo quarto enim argumento *contendit Judeus
probare, quòd Christiani sunt ydolatræ; quia adorant sacramentum altaris, &
propter venerationem imaginum. Dicunt enim Judæi, quòd Christiani sunt pessimi
ydolatræ, adorantes Christum purum hominem tanquam Deum; & quod pejus est,
hostiam de frumento ab eis formatam & coctam adorant sicut Deum, quòd est de-
risibile; & postea comedunt, quod est horribile. Adorant etiam imagines opera
manuum hominum. Illud autem est contra legem Dei, Deut.* vi. &c. Conside-
ratione sextâ quamplurima impossibilia in Christianâ lege doceri Judæus con-
tendit. *Decimum Impossibile est, quòd in sacramento altaris est verum corpus
Christi; cùm locutus sit Christus signativè, & non realiter, dicens, hoc est corpus
meum.* xi. *Impossibile est, quòd corpus Christi sit in sacramento altaris per mi-
raculum, cùm ad oculum non apparet.* xii. *Impossibile est, quòd corpus Christi in-
cipiat esse in altari; quia nec per motum localem nec per conversionem alterius in
ipsum.* xiii. *Impossibile est, quòd corpus Christi sit integrum, & quòd caro &
sanguis manent in locis separatis sub speciebus panis & vini.* xiv. *Impossibile est,
quòd corpus Christi in tam parvâ hostiâ contineatur, cùm majus in minori non ca-
piatur.* xv. *Impossibile est, quòd unicum corpus Christi sit simul in diversis altari-
bus; cùm non possit unum corpus simul esse in diversis locis.* xvi. *Impossibile est,
quòd caro Christi & sanguis sint sub speciebus panis & vini; cum sit impossibile duo
corpora simul esse in eodem loco; sc. substantiam panis & vini cum carne & san-
guine Christi; cùm illa accidentia, ut dicunt, non sint per se, nec in aere, nec in
carne & sanguine Christi, sed subjectivè in substantia panis & vini.* xvii. *Im-
possibile est, quòd in sacramento altaris sit corpus Christi incorruptibile; cùm possit
putrefieri & à muribus comedi.* xviii. *Impossibile est, quòd corpus Christi sit in
sacramento; cùm illud frangatur in partes, nonnisi substantia autem frangi pos-
sit.* xix. *Impossibile est quòd istud sacramentum sumatur & non consumatur.* xx.
*Impossibile est, quòd qui manducat partem hostiæ istius sacramenti, manducet totum
Christum; cum omnis Pars minor sit toto.* xxi. *Impossibile est, quòd aliquando ac-
cidit, quòd una Pars istius sacramenti manet in altari, & altera cadet in terram*
&

& pedibus conculcatur. Id autem de Deo dici est impossibile; cùm Deus non possit cadere nec pedibus conculcari. xxii. *Impossibile est, quòd si esset Deus ille Christus vester, qui est in Sacramento, cùm cadit in terram, elevaret se, & non dimitteret etiam se à malis & immundis sacerdotibus tractari.* xxiii. *Impossibile est, quòd in illo sacramento sit verus Deus, ideò quòd descendat in stomachum & ad loca digestionis, cùm sumitur.* xxiv. *Impossibile est, quòd in illo sacramento sit verum corpus Christi per miraculum quotidie.* Fusè Judæus singula impossibilia totidem capitulis persequitur; quibus ficulnam aliquam responsionem Alfonsus ut plurimùm adnectit: non rarò autem contrarias Judæorum ac Hæreticorum responsiones apponit; quibus ipse ne verbulum quidem solet subjungere. Reliquus iste liber de Judæorum sævitiâ atque odio in Christianos, de variis eorundem fatuitatibus, infortuniis, excidio Hierosolymitano, Judæorum è Provinciis Christianis expulsione, pœnis, futurâ conversione, & Antichristi adventu agit. Quartus liber Mahometi originem, vitam, sectam, & nugacem doctrinam depingit, variisq; argumentis impugnat; & institutâ fidei Christianæ ac Mahometicæ collatione utriusq; concordiam ac discordiam demonstrat. Octavâ Consideratione Saracenus contra fidem Christianam disputare fingitur: & inter alia, nonum argumentum *contra imagines, quæ habentur in ecclesiis*, profert. *Saraceni enim cum Judæis insultantes contra nos, dicunt hæc nobis non licere, quod facimus contra divinum præceptum*, Exod. xx. Deut. xxviii. *&* Levit. xxvi. *Derident etiam Christianos, quòd effigiant Deum*, &c. Reliquo libro de Mahometanorum ac Christianorum bellis à Mahometi morte ad sua usque tempora Historiam contexuit. Quintus liber, frivolum satis argumentum nactus, de Dæmonum essentiâ, ordine, differentiâ, regimine, ferali contra fidem Christianam odio, præstigiis, potestate, habitatione, & tormentis agit.

JACOBUS PICCOLOMINÆUS, gente Italus, patriâ Lucensis, Caroli & Leonardi Aretinorum in poeseos ac eloquentiæ studio discipulus. Postquam animum literis probè excoluisset, Romam venit, & Cardinali Firmano ab epistolis inserviit, Nicolao V. thronum Pontificalem tenente. Post obitum Nicolai Callisto iii. à secretis fuit; eodemq; munere apud Pium II. gentilem suum perfunctus est, cui inprimis dilectus & familiaris erat. Claruit anno 1460. quo Episcopus Papiensis à Pio creatus est; & vigesimo post mense in Cardinalium numerum titulo S. Chrysogoni allectus. Anno 1487. Presbyter Cardinalis esse desiit, & Episcopus Tusculanus audire cœpit. Obiit apud Cryptas Laurentianas lacûs Vulsiniensis, III. Id. Septembr. anno 1489. ætatis suæ 57. Romæ apud Augustinianos sepultus. Scripsit *Commentariorum de rebus toto Orbe per quinquennium gestis libros* vii. Eos exorditur à Pii II. contra Turcos profecturi ad Anconam itinere; & in Joannis Carvagiali, Cardinalis S. Angeli morte finit; adeoque ab anno 1464. ad 1469. deducit. Prodierunt unà cum Gobelini Commentariis *Francofurti* 1614. f. Extant ejusdem *Epistolæ* DCCLXXXII. ab anno 1462. ad an. 1489. exaratæ. Editæ sunt *Mediolani* 1521. Prodiit verò utrumq; simul Opus *Mediolani* 1506. f. & *Francofurti* 1614. f. Ex commentariorum illius libro sexto edita habetur *Historica narratio de Hussitis, & Georgio Pogiebrachio Bohemiæ Rege*, Hanoviæ 1602. 1460.

ANDRÆAS BARBATIUS, seu *Barbatias*, aliàs *Andreas de Bartholomæo*, gente Siculus, civitate Mastanensis, Juris utriusq; Professor, Joannis de Imolâ discipulus, & in arte suâ celeberrimus; adeò ut *Monarcha Legum* passim appellaretur. Claruit anno 1460. Decrepitâ ætate jus Bononiæ edocere cœpit; ubi cùm procaci receptas opiniones convellendi studio abriperetur, *Deliri Senis* nomen meruit. Obiit Bononiæ apud S. Petronium sepultus. 1460.

SÆC. XV. ab An. MCCC.

SCRIPTA.

Lectura in Clementinas. Parif. 1517.

Commentaria in tres priores libros Decretalium. Venet. 1511.

Consiliorum volumina iv. Venet. 1516.

Additiones ad Baldum Ubaldum in Codicem Digestorum, Feuda, & Infortiatum: Lugduni 1545.

De præstantiâ Cardinalium Tractatus ad Cardinalem Bessarionem. Extat in Tractatu Tractatuum *Venet.* 1584. Tom. xiii. par. 2. p. 63.

Tractatus de Cardinalibus & Legatis à latere. ibid. p. 131.

Tractatus de Testibus. ibid.

Repetitiones variæ. Papiæ 1496. Lugduni 1553. Venet. 1587.

1460. GREGORIUS DE HEIMBURG, natione Germanus, Juris utriusq; Doctor, & Æneâ Sylvio * judice, *inter Germanos scientiâ juris ac facundiâ facilè princeps*; authoritatis Pontificiæ, si quis unquam alius, hostis jurastissimus. In Concilio Basileensi præsens, Papæ primatum viriliter oppugnavit: summamq; cum Æneâ Sylvio amicitiam contraxit. Mox Noribergam à civibus accitus, Syndicatûs munere per triginta annos summâ cum laude perfungebatur. Anno 1460. Sigismundo Austriæ Duci à pontifice recèns excommunicato Advocati vices obiit: illiusq; nomine ad proximum Concilium Generale appellavit: nec his contentus ipsam Romanam sedem è fundamentis convellere, editisq; libellis, *Synagogam, Babylonem* & *Meretricem Babylonicam* appellare non veretur. Hinc in rabiem actus Pius Pontifex, veteris amicitiæ obliviscitur, & exeunte anno Gregorium diris devovet: scriptâq; ad Norimbergenses epistolâ, ipsum civitate ejici, bonaq; ejus in fiscum redigi jubet. Gregorius à Pontifice ad Concilium appellat; & in Bohemiam se recipiens, Pii minas ridet. Postea à Dithero Archiepiscopo Moguntino in Germaniam revocatus, diem in pace obiit; illudq; Paulinum * tumulo suo inscribi jussit, *Non judicabit me humana dies.*

* Comment. in dict. & fact. Alfonsi Reg. l. 3. §. 5.

* 1 Cor. iv. 3.

SCRIPTA.

Admonitio de injustis usurpationibus Paparum Romanorum ad Imperatorem, Reges, & Principes Christianos; sive *Confutatio Primatûs Papæ.* Extat apud Goldastum Monarch. Tom. i. p. 557.

Appellatio Sigismundi Ducis ab excommunicatione Pii ii. *Papæ ad Concilium generale & liberum, cum scholiis in Pii* ii. *Breve de excommunicatione Sigismundi, & suis*: seu *Sigismundi Ducis processus contra papam.* Tom. ii. p. 1576.

Appellatio ad Concilium generale à Bullâ Pii ii. *Papæ contra se emissâ.* ibid. p. 1592.

Apologia contra detractationes & blasphemias Theodori Lelii Feltrensis Episcopi. ibid. p. 1604.

Invectiva in Nicolaum Cusanum Cardinalem Papalis plenitudinis defensorem. ibid. p. 1626.

Prodierunt seorsim Opuscula ista *Francofurt.* 1608. 4°. tria priora in Antilogiâ Papæ *Basil.* 1555. 8°. & in Appendice ad Fasciculum Rerum Expetend. *Londini* 1688. f. p. 114.

1460. THEODORUS LÆLIUS, natione Italus, Referendarius Apostolicus, & Episcopus Feltrensis, seu Tarvisinus. Claruit anno 1460. Ad Cardinalitiam dignitatem à Paulo II. designatus, Romæ obiit anno 1464. antequam purpuram acciperet; in Ecclesia S. Mariæ Novæ sepultus. Scripsit *Replicam*, seu *Confutationem Appellationis Gregorii Heimburg à Pio* ii. *Bullâ contra se emissâ ad Concilium generale*, conviciis & dicteriis refertissimam. Extat illa apud Goldastum Monarch. Tom. ii. p. 1595. & inter Heimburgii Opuscula *Francofurt.* 1608. 4°. *Orationes* ejusdem *duas pro Pio* ii. alteram ad Venetiarum Ducem,

Ducem, alteram ad Francorum Regem, MSS. in Bibliothecâ Card. Sirleti olim asservatas memorat Ludovicus Jacob. à S. Carolo Biblioth. Pontif. par. 2. p. 443. SÆC. XV. ab An. MCCCC.

HENRICUS GORCOMIUS, sive *Gorichemius*, natione Belga, patriâ Hollandus, de vico natali cognomen traxit, Theologus & Philosophus insignis, Academiæ Coloniensis Vice-Cancellarius, claruit anno 1460. Extat *Tractatus de superstitiosis quibusdam Casibus seu Cæremoniis Ecclesiasticis*, Coloniæ 1503. 4°. *Lugduni* 1621. 8°. *Opus de celebritate Festorum*, ibid. *Conclusiones & Concordantiæ Bibliorum ac Canonum in libros Magistri Sententiarum*, additis Summariis, & erroribus Magistri Parisiis & in Angliâ damnatis. *Colon.* 1502. *Basil.* 1513. *Venet.* 1506. *Commentarius in libros Aristotelis de Cælo & Mundo*, typis Quentelii anno 1501. *Quæstiones Metaphysicæ de Ente & Essentiâ*, ibid. 1502. Plurima ejusdem Opuscula inedita recensent Valerius Andreas Biblioth. Belgic. p.353. & Fr. Sweertius Athen. Belgic. p. 328. Deniq; Petri Lombardi, & Aquinatis Sententias, additis titulis & conclusionibus, Gorcomius edi curavit *Basil.* 1492. f. *Argentinæ* 1489. 1460.

GEORGIUS, aliis GREGORIUS, HERMONYMUS sive *Charytonimus*, Spartiata Monachus, post expugnatam Constantinopolim in Galliam se recepit, & in Academia Parisiensi Græcas literas publicè docuit annuo stipendio eo nomine donatus, claruit anno 1460. præcipuè vero sub Sixto IV. Pontifice, cui admodum familiaris erat, ab eo in Angliam anno 1476. legatus, ut Archiepiscopum Eboracensem ab Edwardo Rege carceri inclusum intercessione suâ liberaret. Extat Gennadii Scholarii libellus *de vita salutis hominum*, ab eo Latinè versus in Hæresiolog. *Basil.* 1556. f. p. 797. *Mahometis vita* ab illo Lat. reddita unà cum aliis *Basil.* 1541. 8°. *Demonstratio, Christum esse Filium Dei, & Deum*, Gr. Lat. cum Cyrilli, Damasceni, & Pselli opusculis *Augusl. Vind.* 1608. 8°. *Monodia in obitum Georgii Gemisti* in Bibliothecâ Augustanâ MS. asservatur. Vid. Indicem Codicum MSS. Bibliothecæ istius p. 90. 1460.

GEORGIUS CODINUS, natione Græcus, *Curopalates* dictus; id verò an officii sui, an familiæ nomen, prorsus incertum est. Nec incerta minùs illius ætas, Miræus illum ad annum 1081. refert, crasso sanè errore; cùm Codinus * Andronici Palæologi junioris, & Joannis Cantacuzeni Impp. disertè meminerit. Propiùs veritatem attigit Gretserus, qui Codinum Cantacuzeno Imp. supparem facit. Iste tamen integro saltem sæculo aberravit. Post expugnatam enim à Turcis Constantinopolim scripsit Codinus; quippe qui Urbem sub Constantino Palæologo Imp. ab impiis Agarenis anno Mundi 6961. (viz. Christi 1453.) captam esse; atq; Imperatorem gloriosâ morte occubuisse narrat †. Anno igitur 1453. superior non fuit; neque, ut videtur, inferior multò; adeóq; circa annum 1460. jure deponi possit. 1460.

* De Offic. CP. cap. 2.

† Lib. de Impp. CPP.

SCRIPTA.

De Curiæ & Ecclesiæ Constantinopolitanæ Officiis & Officialibus liber. Prodiit Gr. Lat. cum versione & notis Fr. Junii (qui sub Hebraicis Nadabi Agmonii vocabulis nomen occultare voluit) *Francofurt.* 1588. 8°. dein auctior ab eodem editus *Heidelberg.* 1596. 8°. Gr. Lat. interprete Gretsero, cum tribus observationum & emendationum libris *Paris.* 1625. f. deniq; cum iisdem & Jac. Goari notis amplissimis *Paris.* 1648. f.

De Originibus Constantinopolitanis liber, ex antiquo quodam Chronico excerptus, Gr. Lat. primus evulgavit Georgius Douza *Heidelberg.* 1596. 8°. cum Joannis Meursii notis recusum *Genevæ* 1607. 8°. Versione emendatâ & notis doctissimis superadditis Cl. Lambecius denuò edi curavit *Paris.* 1655. f.

SÆC. XV. ab An. MCCCC.

De formâ Urbis Constantinopolitanæ libellus. Prodiit Gr. Lat. una cum præcedente Opusculo, & eruditissimis Lambecii animadversionibus, *Paris.* 1655. f.

Liber de signis, statuis, & aliis spectatu dignis Constantinopolis. Prodiit Gr. Lat. mutilus cum versione Douzæ, & Meursii notis, *Genevæ* 1607. 8°. integer cum Lambecii versione & animadversionibus *Paris.* 1655. f.

Liber de ædificiis Constantinopolitanis. Habetur Gr. Lat. ex Lambecii versione, ejusdemq; notis illustratus, inter priora Opuscula *Paris.* 1655. f.

Liber de structurâ Templi S. Sophiæ CP. Gr. Lat. cum Meursii notis *Genevæ* 1607. 8°. cum Lambecii animadversionibus *Paris.* 1655. f.

Liber de Imperatoribus Constantinopolitanis, seu de annis ab Orbe condito usq; ad Imperium Constantini M. & de iis qui in ipsâ regnârant, usq; dum ab Agarenis capta est. Prodiit Gr. Lat. cum versione & notis Cl. Lambecii *Paris.* 1655. f. Gregorii Papæ, *Dialogi dicti, Missam* in linguam Græcam convertit, quam Græcè edidit Morellus *Paris.* 1595. Gr. Lat. Fr. Ducæus in *Auctuar.* Tom. ii. p. 125. Auctiorem multo, & perfectiorem haberi in Bibliotheca Barberina Cod. 75. Emmanueli tamen Chrysoloræ tributam, monet Leo Allatius Diatr. *de Georgiis & eorum scriptis* p. 362.

1464. PAULUS II. *Petrus Barbus* antea dictus, patriâ Venetus, Nicolai & Polyxenæ filius, Eugenii IV. ex sorore nepos. Mercaturæ exercendæ innutritus, postquam avunculus thronum Pontificalem adeptus est, literarum studio se dedit, præceptore usus Jacobo Ricionio: & mox ab Eugenio in aulam accitus, Archidiaconus Bononiæ, Episcopus Cerviæ, Protonotarius Apostolicus, & Cardinalis titulo S. Marci, ordine creatus est. Anno 1464. Pontifex Romanus electus est die xxxi. Augusti, coronatus die ix. Septembr. Pontificatu suscepto nil antiquiùs habuit, quam Pii decessoris acta abrogare, & amicos injuriis afficere, authoritatemq; Pontificiam armis & insidiis augere. Anno 1466. Georgium Pogebrachium, Bohemiæ Regem, Hussitis addictum, latâ in Consistorio sententiâ hæreseos damnavit, anathemate percussit, regno exuendum decrevit; idq; Frederico Imp. ac illo munus oblatum renuente, Matthiæ Hungariæ Regi authoritate Apostolicâ donavit: quin & legato in Bohemiam Laurentio Roverellâ, Episcopo Ferrariensi, Georgii subditos ad rebellionem movendam incitavit. Primus omnium galeri coccinei usum Cardinalibus proprium fecit. Obiit apoplexiâ correptus anno 1471. die xxvi. Julii, ætatis suæ 53. Extant *Epistolæ* ii. Concil. Tom. xiii. p. 1434. *aliæ* plures in Collectione *Romæ* 1579. editâ, & in Cherubini Bullario magno *ibid.* 1638.

1466. RODERICUS SANCIUS DE AREVALO, natione Hispanus, illustri loco natus, postquam Juris studio in Academiâ Salmanticensi per decennium insudasset, utriusq; Juris & Artium Professor, creatus est. Dein Henrici IV. Castellæ Regis Sacellanus, Auditor, & Consiliarius, Referendarius Apostolicus, Episcopus primùm Ovatensis, dein Palentinus, demum Caligurritanus, claruit anno 1466. Castro S. Angeli in Urbe Româ à Paulo II. Pontifice præfectus. Scripsit, jubente Henrico Rege, *Historiam Hispanicam libris* iv. a primâ gentis origine usq; ad annum 1469. De eo simul ac Lucâ Tudensi & Roderico Ximenio, tale fert judicium Alfonsus Garsias Matamorus *, *Cùm non ad voluptatem aurium, sed ad memoriam, & judicium Posteritatis scripserint, cùm à deliciis longissimè, tum ab ineptiis & mendacio procul absuerunt.* Prodiit Historia illa in Italiâ seorsim excusa, dein *Francofurti* 1603. Hispaniæ Illustratæ Tom. i. p. 121. Extant ejusdem *Tractatus* iii. *de Appellatione à Sententiâ Papæ, de Synodis Generalibus, de remediis afflictæ Ecclesiæ militantis adversùs Turcas.* MSS. Patavii in Bibliothecâ S. Joannis in Viridario, indicante Tomasino lib. de Biblioth. Patavinis p. 12. Num editi sint, me latet. Ejusdem etiam *Epistolam lugubrem simul & consolatoriam de expugnatione insulæ Nigropontis per Turcas,* memorat Simlerus Biblioth. Tigurin. p. 609. Cæterum *Romæ* 1468. f. *Paris.* 1475. f. & *Bisuntii* 1488. 8°. typis excusum prodiit

Vid. Prolog. ad Speculum Hum. Vitæ.

* Lib. de Acad. & doct. viris Hispan.

prodiit Roderici nostri *Speculum Humanæ Vitæ*, in duos libros divisum. Primus agit de omni statu vitæ temporalis; secundus de statu & vitâ spirituali, Ecclesiasticâ & regulari. Opus Paulo II. Pontifici inscribitur, omnibusq; omnium vitæ ordinum ac conditionum commodis & incommodis sigillatim enarrandis insumitur. SÆC. XV. ab An. MCCC.

ALEXANDER DE IMOLA, TARTAGNUS cognomento dictus, gente Italus, Imolæ seu Forocornelii natus, Juris utriusq; consultus celeberrimus, Joannis de Imolâ & Joannis Ananiensis discipulus; Papiæ, Ferrariæ, & Bononiæ per triginta ferè annos Juris scientiam publicè professus est. Claruit anno 1467. tantâ eruditionis famâ eximius; ut quicunq; illum docentem non audiverat, vix inter doctos Italiæ Jurisconsultos illo ævo numerari posset. Obiit anno 1487. ætatis suæ 54. professionis 30. Bononiæ apud S. Dominicum sepultus. Extant *Commentaria in sextum Decretalium, & Clementinas*: & *Consiliorum libri* vii. Venet. 1571 1597. f. *Commentaria in Digestum vetus, Codicem, Digestum novum, & Infortiatum*, Lugduni 1558. *Additiones ad Baldum Ubaldum in Codicem, Digestum, & Infortiatum*, Lugduni 1545. 1467.

HENRICUS HARPHIUS, natione Belga, ex vico De Herp, seu De Erp. Campiniæ Brabanticæ, Ordinis Minoritarum Regularis observantiæ Theologus & Provincialis, ac demum, Conventûs Mechliniensis Guardianus. Claruit anno 1468. Obiit Mechliniæ anno 1478. in medio chori apud Franciscanos suos sepultus; *Mysticæ Theologiæ Magister doctus, methodicus, singularis*, ut Card. Bonæ * verbis utar. 1468.

* Notitia Auctor. lib. de Divin. Psal. mod. præmissa.

SCRIPTA.

De *Theologiâ mysticâ, tum speculativâ, tum affectivâ libri* iii. quorum primus vocatur *Epithalamium*, secundus *Directorium aureum contemplativorum*, tertius *Eden sive Paradisus contemplativorum*. Prodierunt *Colon.* 1538, 1555. erroribus & fecibus sedis Apostolicæ jussu repurgati curâ Petri Pauli Philippi, Ord. Prædicat. *Romæ* 1585. *Brixiæ* 1601. & *Colon.* 1611. 4°. In Indice enim Romano cavetur, ne deinceps imprimantur, nisi secundùm exemplar Romanum anni 1585. adulterati. Pars secunda Germanicè ab Harphio conscripta fuerat. Eam itaq; Latinè vertit & introductione præmissâ illustravit Petrus Blomovenna Carthusianus Leydensis.

Speculum aureum in x. *præcepta Decalogi*. Noribergæ 1481. *Basil.* 1496. Argentinæ 1520. 4°.

Speculum perfectionis. Venet. 1524.

Collationes iii. *de perfectione vitæ*, sive *Compendium Directorii*. *Colon.* 1536.

Sermones de Tempore & Sanctis. Hagenoæ 1509. f.

Liber de tribus Pœnitentiæ partibus, ibid.

Tractatus de triplici adventu Christi, ibid. Cæterum Harphius Opera sua Belgico ferè sermone elucubravit, ab aliis postea in Latinum translata.

LAONICUS CHALCOCONDYLAS, seu *Chalcondylas*, (sunt qui inverso nomine pro Laonico Nicolaum vocant) natione Græcus, patriâ Atheniensis, illustri genere oriundus. Claruit anno circiter 1468. Vitam produxisse dicitur ad annum usq; 1490. Scripsit *Historiam de origine & rebus gestis Turcarum libris* x. ab Ottomanno Orthogulis filio usq; ad adultum Mahometis II. regnum, seu ab anno Christi 1300. ad 1463. Prodiit Latinè ex versione Conradi Clauseri *Paris.* 1550. *Basil.* 1556, 1562. Gr. Lat. *Genevæ* 1615. f. *Paris.* 1650. f. 1468.

JACOBUS PEREZIUS, gente Hispanus, patriâ Valentinus, domo Aiorensis, ex Ordinis Augustiniani Eremitâ Episcopus Christopolitanus seu Chrysopolitanus anno 1468. Calendis Octobris creatus, & Suffraganeus 1468.

Roderici

SÆC. XV. ab An. Mccc. Roderici Borgiæ, Cardinalis Valentini, Episcopi Portuensis & Carthaginensis. Obiit anno 1491. in Ecclesiâ S. Augustini sepultus.

SCRIPTA.

Commentaria in omnes Psalmos Davidis Allegorica & Anagogica.

Expositio in Cantica Officialia, viz. Benedictus, Magnificat, Nunc dimittis, Gloria in excelsis, Te Deum, & Quicunq; vult: ad Rodericum Borgiam Cardinalem.

Tractatus contra Judæos de Christo reparatore generis humani. Prodierunt Opera ista *Paris.* apud Ascensium. *Lugduni* 1512. *Venet.* 1568. 4°.

Expositio in Cantica Canticorum.

Quæstionis finalis discussio, Utrùm solus Christus sit metrum & mensura, & largitor omnium bonorum, & reparator humanæ naturæ. Prodiit una cum Expositione præcedenti, *Paris.* apud Ascensium 1498. *Lugduni* 1513.

1470. PETRUS NATALIS, seu *de Natalibus*, patriâ Venetus ex Parocho SS. Apostolorum in Diœcesi Castellanensi Episcopus Equilinus Gradensis Provinciæ. Claruit anno 1470. Superfuit anno 1482. quo Catalogo suo ultimam manum adhibuit. Scripsit *Historiam*, sive *Catalogum Martyrum & Sanctorum*, quo Vitas, Miracula & Passiones eorundem enarrat; brevitatis quidem ac veritatis Jacobo de Voragine studiosior, haud majori tamen judicio usus. Præterquam enim quòd a communi Martyrologorum vitio, effræni fabulandi libidine, immunis non sit; Priscillianum Hæresiarcham, ejusq; sectatorem Latrocinianum Martyribus annumeravit: ut alios mittam. Prodiit iste Catalogus *Argentinæ* 1502. *Lugduni* 1542. Ejusdem *Catalogus Venetorum Senatorum & gestorum eorum* prodiit *Vicentiæ* 1493.

1470. GABRIEL BARLETTA, gente Italus, patriâ Apulus, ex oppido Barulo natales & nomen traxit, Ordinis Dominicani Theologus insignis. Claruit anno 1470. Scripsit adhuc post annum 1480. Hydrunti enim à Turcis capti meminit. Extant *Sermonum Tomi* ii. quorum prior Sermones Quadragesimales, alter Sermones de tempore Adventûs, Ascensionis, Pentecostes, & de nonnullis Sanctis continet. ——1470. *Venet.* 1571, 1585. 8°. Notandum verò est, quod Leander Albertus a Miræo * citatus prodit: sc. Conciones istas ab homine quodam imperito, sibi in adolescentiâ noto, fabricatas fuisse, qui ut splendorem operi ineptissimo quæreret, falsò Gabrielis Barlettæ nomen prætexuit. Cæterùm alius à nostro, ætate tamen par, fuit Gabriel Bareletus, Ordinis quidem Dominicani Theologus & Concionator insignis, patriâ verò Aquinas, ab Ambrosio de Altamura † ad annum 1486. relatus. Hujus extant *Sermones per annum*, *Hagenoæ* 1518. (in quâ editione appellatur *Stephanus*) Venet. 1577. 8°.

* De Script. Seculi xvi. cap. 23.

† Biblioth. Prædicat. p. 210.

1471. SIXTUS IV. *Franciscus à Ruvere* antea vocatus, natione Italus, patriâ Ligur, civitate Savonensis, ex nobilissimâ gente Ruvereâ oriundus, Leonardi & Luciniæ filius, natus est anno 1414. Novennis puer Franciscanis nomen dedit; & Cœnobium ingressus, Joannem Pinarolium Præceptorem in Grammaticis sortitus est. Adultior factus, Cherii Dialecticam, Bononiæ Philosophiam & Theologiam didicit. Patavii demum Magisterii gradu cohonestatus, in primariis Italiæ Academiis Theologiam & Philosophiam prælegit. Eruditionis & eloquentiæ famam non vulgarem adeptus, à familia Franciscanâ primùm Jacobo Sarguellæ Ministro Generali, senectute gravato, adjutor datus est; dein Liguriæ Provincialis, mox Ordinis sui in Romanâ curiâ Procurator, & totius Italiæ Vicarius Generalis, demum cedente Sarguellâ Minister Generalis in Capitulo Perusino constitutus. Anno 1467. Presbyter Cardinalis titulo S. Petri ad Vincula à Paulo II. renunciatus est. Post Pauli obitum anno 1471. Pontifex Romanus electus est die ix. coronatus die xxv. Augusti. Anno 1476. Festum Immaculatæ B. Virginis Conceptionis instituit: & post biennium confirmatâ

firmatâ Rosarii Sodalitate, 11000. annorum Indulgentiam omnibus B. Virginem breviculâ quâdam Salutatione compellantibus concessit. Vid. Breviarium *Venet.* 1522. excusum; & Hippolytum Maraccium lib. de Pontif. Marianis, *Romæ* 1642. cap. 70. Anno 1478. Laurentium Medicem & Florentinos ob Franciscum Salvianum, Archiepiscopum Pisanum, scelestissimum perduellem, meritâ pœnâ mulctatum, excommunicavit & armis persecutus est. Paulò post Venetorum potentiam in Italiâ crescere ægrè ferens, totam Rempublicam sacris interdixit: & Helvetios, misso vexillo sacro, ad bellum iis inferendum concitavit, plenariam peccatorum remissionem omnibus sub vexillo isto militaturis pollicitus. Anno 1483. promulgatâ Bullâ Franciscanos & Dominicanos ob controversiam de B. Virginis conceptione metam hæreseos notam sibimet invicem inurentes, ab istiusmodi contumeliis in posterum abstinere sub anathematis pœnâ mandavit. Obiit anno 1484. die xii. Augusti. Vir quidem & ipse supra communem Pontificum sortem eruditus, quiq; Bibliothecam Vaticanam adjectis ex Europâ undequaq; libris instituit; moribus tamen fœdissimis infamis, & libidinibus tam impuris mancipatus, ut eas prodere Scriptores pudeat. Certè primus omnium publicis lupanaribus Romæ aditum & licentiam fecit; & ex annuo scortorum vectigali Apostolicum ærarium ditavit. Extant *Decreta* iii. Concil. Tom. xiii. p. 1442. *alia Epistola & Decreta* xvi. apud Bzovium ad an. 1472, &c. *Passagium pro Expeditione in Terram Sanctam*, apud Freher. Script. German. Tom. ii. p. 161. *Epistola ad Carolum Burgundum*, apud Baluz. Miscellan. Tom. iv. p. 527. *Bullæ & Constitutiones* quamplurimæ in Bullariis & Constitutionibus Romanis. Cæterùm scripsit Sixtus, dum inter Cardinales adhuc subsisteret, *Librum de Christi Sanguine*; *& de potentiâ Dei Commentaria contra errores cujusdam Carmelitæ Bononiensis, affirmantis Deum suâ omnipotentiâ damnatum hominem salvare non posse.* Uterq; Tractatus prodiit Romæ 1471. Ejusdem *Explicatio* in Nicolai Richardi Tractatum super declaratione Indulgentiarum pro animabus in Purgatorio concessarum, unà cum dicto Nicolai opere excusa est —— 1487. *Tractatus de futuris Contingentibus, & de Conceptione Beatissimæ Virginis*, in Italicis Bibliothecis MSS. asservari memorant Lucas Waddingus de Scriptor. Ord. Minor. p. 317. & Lud. Jacob à S. Carolo, Biblioth. Pontif. p. 203.

MARTINUS, MAGISTER cognomento dictus, natione Gallus, 1473.
patriâ Turonensis, infimo loco natus, utpote Lanii cujusdam filius. In Collegium Navarrense receptus, anno 1469. Baccalaureatûs, anno 1473. Magisterii gradum magnâ cum laude tulit. Postea in Collegium S. Barbaræ secedens, id non modò gubernavit, sed & incrementis non contemnendis auxit; tantâq; celebritate Philosophiam Moralem prælegit; ut paulò ante mortem accerseretur, qui Ludovico XI. Regi à sacris Confessionibus & Eleemosynis adesset. Obiit quinquagenarius anno 1482. Extant *Liber*, seu *Quæstiones Morales de Fortitudine*, Paris. 1489. f. *Liber de Temperantiâ*, Paris. 1490. *Expositio perutilis & necessaria super libro Prædicabilium Porphyrii*, Paris. 1499. *Tractatus Consequentiarum in verâ divinâq; Nominalium viâ*, Paris. apud Antonium Denidelum. *Quæstio de Fato*, præfixa Compendio Alberti M. in octo Physicorum libros, *Paris.* apud Dionysium Roccum.

RUDOLPHUS AGRICOLA, gente Friso, in pago Baflon juxta
Groningam natus anno circiter 1442. Postquam Groningæ prima literarum 1474.
fundamenta fœliciter posuisset, ad Academiam Lovaniensem se contulit; ubi in Gymnasio Falconensi Philosophiæ artiumq; liberalium studio incubuit. Laureâ donatus Philosophicâ, in Galliam secessit, ut politioris literaturæ scientiam, quam inprimis ambiit, ad summum perfectionis culmen perduceret. Relictâ Galliâ, Italiam petiit; ut Theodorum Gazam Græcas literas Ferrariæ magnâ nominis gloriâ enarrantem audiret. Voti compos factus, Hebraicæ etiam linguæ scientiam sæculo isti ferè ignotam adjecit. Tot tantisq; animi dotibus instructus, in patriam rediit: & Reipublicæ Groningensis Syndicum aliquot

SÆC. XV. ab An. MCCCC.

aliquot annis egit. Claruit anno 1474. A civibus suis ob negotia publica procuranda legatus, in Maximiliani Cæsaris aulâ semestri spatio hæsit: ubi patriæ suæ causam fœliciter procuravit, communi tamen magnorum virorum fato, minimè gratos expertus est cives. Domum reversus, cùm ab Antverpiensibus aliisq; ad scholas regendas amplo stipendio deposceretur; à necessario suo, cui Græcas literas olim prælegerat, Joanne Dalburgio præsule Wormatiensi anno 1482. evocatus, in illius comitatu reliquam vitam exegit, modò Wormatiæ, modò Heidelbergæ degens. Utrobiq; literas humaniores publicè edocuit, quin & Gymnasii Heidelbergensis præfecturam gessit. Illam ipsi contulerat Philippus Princeps Palatinus, qui Agricolam non solùm liberali stipendio ornavit, sed & de rebus maximi momenti consuluit. Integro triennio Academiæ Heidelbergensi totiq; Germaniæ ad meliorum literarum studium facem prætulit; ipse præter accuratam trium linguarum notitiam, omni scientiarum genere excultissimus; Philosophus summus, Rhetor disertus, Theologus insignis, Musicæ, picturæ, aliarumq; artium molliorum studiosissimus. Obiit Heidelbergæ, immaturâ morte præreptus, dum Dionysii Areopagitæ libris Latinè vertendis incumberet, die xxviii. Octobris, anno 1485. ætatis suæ 42. apud Minoritas in Franciscani habitu (sic enim voluerat) sepultus. Tumulum ei posuit Hermolaus Barbarus: justa persolvit Joannes Reuchlinus. De Agricolæ stylo sententiam ferat Erasmus *. *Vir divini pectoris*, inquit, *eruditionis reconditæ, stylo minimè vulgari, solidus, nervosus, elaboratus, compositus; sed qui nonnihil resipiat & Quintilianum in eloquendo, & Isocratem in orationis structurâ, utroq; tamen sublimior, Quintiliano etiam fusior ac dilucidior. Et huic tamen ad summam laudem cùm alia quædam obstitere; tùm præcipuè regionis ac temporis infælicitas; —— In Italiâ summus esse poterat, nisi Germaniam prætulisset.* Taceo magnificum illius Encomium, quod in Adagio, *quid cani cum balneo!* ei reddidit Erasmus; cùm non tam Critici Censoris, quam Panegyristæ partes isto in loco Vir Maximus egisse videatur. Fusè illic in Agricolæ laudes excurrit; nihil illo unquam Cisalpinum orbem produxisse omnibus literariis dotibus absolutius asserit, consummatam ejus eloquentiam, diffusam linguarum peritiam, atque elimatam Philosophiæ scientiam prædicat; maximum denique Italiæ pariter ac Germaniæ ornamentum fuisse testatur. Tam insigne Rudolphi elogium ægrè tulerunt Inquisitores librorum Pontificii; adeò ut in editione Erasmi Adagiorum Manutianâ nusquam appareat. Neque enim dissimulari potest Rodulphum nostrum manifestas Ecclesiæ Romanæ corruptelas tam scriptis quàm sermonibus acriter satis sæpe impugnasse.

* Ciceronian.

OPERA.

De Inventione Dialecticâ libri iii. Prodierunt seorsim cum scholiis Joannis Matth. Phrissemii *Paris.* 1538.

De universalibus Quæstiones aliquot singulares.

Propedeumatum dialecticæ inventionis Opusculum.

Scholia in Orationem Ciceronis pro lege Maniliâ.

Apthonii Sophistæ Progymnasmata, ab Agricolâ Latinè conversa.

Prisciani Cæsariensis Præexercitamenta ex Hermogene translata.

Commentariola in aliquot L. Ann. Senecæ Declamationes. Basil. 1529. 8°.

Oratio de nativitate Domini.

Oratio in laudem Philosophiæ & reliquarum artium, Ferrariæ anno 1476. habita.

Oratio gratulatoria ad Innocentium viii. *Pontificem.*

Epistola de studio formando, anno 1484. scripta. *Heidelberg.* 1621. 8°.

Epistolæ aliæ vii.

Parænesis Isocratis ad Demonicum, Ejusdem de regno libellus, Luciani libellus de non credendis delationibus, Ejusdem Micyllus sive Gallus, Platonis Axiochus de contemnenda morte, ab Agricolâ Latino sermone donati.

Carmina & Epitaphia. Antverp. 1511. 4°.

Pro-

Prodierunt omnia ista Agricolæ Opera, in duos Tomos digesta, curâ Alardi Amstelredami *Colon.* 1539. f. SEC. XV. ab An. MCCCC.

Commentaria in Boethii libros de Consolatione Philosophiæ. Colon. 1535. Basil. 1570.

Oratio in laudem Matthiæ Richili, typis Jo. Soteri 1529. 8°.

Alia quædam conscripsit Rodolphus, puta, *Epitomen Historicam* jussu Philippi Principis Palatini, *Vitam Francisci Petrarchæ*, *Carmen de S. Annâ*, &c. quæ nondùm in lucem edita videntur.

BARTHOLOMÆUS PLATINA, Paterno nomine *Sacchus* dictus 1474.
(alii *Baptistam* vocant; Bartholomæum autem, qui illum probe novit, Richardus Flemyngus *) gente Italus, Patriâ Cremonensis, nonnullis tamen Veronensis, ex vico patrio cognomen duxit. Humili loco & obscuris parentibus natus, juventutem militiæ dedit. Annis provectior, operam literis non infœlicem præstitit, claruit anno 1474. Calixto III. imperante in urbem venit, & à Bessarione Cardinale inter Domesticos adscitus est. Mox à Pio II. Pontifice Abbreviator Apostolicus factus, non exigui sanè pretii sacerdotia dono accepit. Post Pii mortem à Paulo II. loco motus est, & bonis omnibus spoliatus, non alio nomine, quàm quòd apud Pium in honore fuisset. Ægrè admodùm id tulit Platina, & Palatium continuis viginti diebus obsidens, cùm ad Pontificis colloquium neutiquam admitteretur; missâ Epistolâ se ad Reges Principesq; dilapsurum minabatur, eosq; adhortaturum, ut Concilium ipsi indicerent, in quo facti rationem reddere cogeretur. Platinæ petulantiam carcere durissimo & compedibus castigavit Paulus; Exacto in carcere quadrimestri spatio, Pauli Gonzagæ Cardinalis Mantuani precibus liberatus, in Cardinalis clientelam transiit. Post triennium Paulus illum iterum comprehendi jubet, læsæ majestatis reum agit, negantem equuleo imponit & gravissimis tormentis excruciat: cùm verò nullà arte, nulla sævitiâ criminis confessionem extorquere posset; misellum hominem hæreseos accusavit; ideò scilicet quòd de immortalitate animæ disputare soleret, & Platonis aliorumq; Philosophorum scripta tereret. Bessarionis demum & Gonzagæ Cardinalium precibus fatigatus Pontifex Platinam carcere post annuam moram eduxit; & biennio sequenti dignitatis restituendæ vanâ spe lactavit. Paulo è vivis sublato suffectus est Sixtus IV. qui Platinæ innocentiam simul ac doctrinam probe sciens, eum inter Contubernales allegit, opibus auxit, ædibus in Quirinali donavit, & Bibliothecæ Vaticanæ præfecit. Obiit ille Romæ, peste extinctus, anno 1481. ætatis suæ 60. in Templo S. Mariæ Majoris sepultus. Vir sanè non ineruditus, quique, judice Erasmo *, *in historiâ valiturus erat, si nactus fuisset argumentum fœlicius. In optimo cive, & Panegyrico nonnihil accedit ad Ciceronis imaginem, sed tanto intervallo, ut hoc nomen non promereatur eruditorum calculis: alioqui vir doctus, facundus, & ni fallor, bonus.* Illustre illi elogium posuit Richardus Flemyngus in Lucubrationibus Tiburtinis lib. 1. In Pontificum autem vitis describendis *parùm veracem* esse notat Card. Bona in Notit. Autor. lib. de Divinâ Psalmod. præmissâ.

* Lucubrat. Tiburt. l. 1.

* Ciceronian.

SCRIPTA.

Historia de Vitis Pontificum Romanorum à Christo nato ad Pauli II. obitum, seu ad annum 1471. Sixto iv. Pontifici nuncupata. Prodiit *Basil.* 1479. *Norimbergæ* 1481. f. cum Onuphrii Panvinii Continuatione usq; ad an. 1565. *Lovanii* 1572. *Colon.* 1600. & 1611. 4°.

De naturis rerum liber.

Epistolarum ad diversos liber.

De honestâ voluptate & valetudine libri x. Bononiæ 1498. 4°.

De falso & vero bono Dialogi iii.

Contra amores Dialogus.

Dialogus de verâ Nobilitate.

Dialogi ii. *de optimo cive.*

Append. * V *Pane-*

SÆC. XV. ab An. MCCCC. *Panegyricus in laudem Bessarionis Cardinalis Nicæni.*

Oratio ad Paulum ii. *Papam de pace Italiæ componendâ, & bello Turcis indicendo.*

Prodierunt omnia ista Platinæ Opera *Colon.* 1529. *Lovanii* 1572. *Colon.* 1574. f.

Dialogus de flosculis linguæ Latinæ. Venet. 1480. 4°.

De ratione victus, & modo vivendi, seu de tuendâ *valetudine:* item *de Naturâ rerum, & Arte coquendi* sive *popinæ scientiâ libri* x. *Colon.* 1529. 8°. *Parif.* 1530. 8°. *Basil.* 1541. 4°.

Historiarum de rebus Urbis Mantuæ, & familiâ Gonzagarum libros iii. Platina conscripsit. Horum editionem meditatum esse Joannem Oporinum, typographum Basileensem testis est Simlerus *. An præstiterit, haud invenio.

* Biblioth. Tigurin. p. 85.

1476. JOANNES DE CIRCYO, natione Gallus, Patriâ Divionensis, Ordinis Cisterciensis Monachus, ex Abbate Balernensi ad Cistercii præfecturam anno 1476. assumptus: Innocentio VIII. Pontifici ob singulares animi dotes eximiè charus. Acriter contra Commendas Monasteriorum disputavit in Synodo Aurelianensi anno 1477. Toronensi 1478. & in Romanâ Curiâ coram Innocentio Papâ, à quo multa Ordini suo privilegia impetravit. Anno 1503. senio gravatus dignitati suæ renunciavit, & exeunte eodem anno diem clausit. Extant *Compendium Sanctorum Ordinis Cisterciensis*; & *Collectio Privilegiorum à diversis Pontificibus, Regibus, & Principibus* eidem Ordini concessorum; simul impressa *Divione* 1491. Prodiit posterius Opus iterum *Antverp.* 1630. Illi adjungitur *Exhortatio ad Monachos Ordinis Cisterciensis*; quam transtulit Carolus du Visch in Bibliothecam suam Scriptor. Ord. Cisterc. p. 201.

1476. M. JOANNES WESSELUS HERMANNI, qui & BASILIUS, cognomento *Gansfortius*, gente Friso, civitate Groningensis, Rodolphi Agricolæ conterraneus & amicus summus ob eximiam pietatem & doctrinam *Lux mundi* vulgò dictus: juratissimus Pontificiæ autoritatis & superstitionis adversarius. Post hausta domi prima literarum fundamenta, ad Lutetiam & celeberrimas totius Europæ Academias se contulit; & nativâ ingenii felicitate pariter ac immani diligentia summum literarum apicem conscendisse visus est: Rhetor, Poeta, Philosophus, & Theologus insignis; Hebraicè, Græcè, & Latinè peritus. Claruit anno 1476. Theologiæ laureâ insignitus, Parisiis, Coloniæ, Heidelbergæ, Romæ, & præsertim Basileæ (ubi Reuchlinum discipulum habuit) frequenti auditorio docuit; Pontificis autoritatem, & spurias Ecclesiæ Romanæ traditiones, neutiquam locorum oppugnare veritus: quodq; proletarios tunc temporis Theologos non minùs pupugit, Aristotelis dogmata Philosophica, in Ecclesiæ non minus quàm Scholarum usum jamdiu recepta, palam oppugnavit, Platonicam Philosophiam veriorem ac Christianæ fidei propiorem esse ratus. Ac hæc D. Thomæ autoritatem sæpe in disputando floccifecit, soliq; Scripturæ fidem indubiam adhibendam esse prædicavit. Habentur sane in Fasciculo Rerum Expetendarum * (*Moguntiæ* priùs anno 1479. excusa) Paradoxa aliquot, uti tunc videbantur, illius dogmata, ex ipsius ore apud Wormatiam concionantis à Thomistis quibusdam excerpta; quibus infallibilem Ecclesiæ Doctoribus in explicandâ S. Scripturâ aut tradendis fidei articulis autoritatem esse negat: divinam festorum ac jejuniorum institutionem in dubium vocat, Romam peregrinantes stoltitiæ insimulat, & mandata Ecclesiæ non ligare ad peccatum docet; ut alios minoris momenti articulos taceam. Tam immanes errores gravi pœnâ plectendos esse censuerunt Inquisitores, Gerardus Eltenius & Jacobus Sprengerus, Ordinis Prædicatorum. His suadentibus, ac penè cogentibus, Archiepiscopus Moguntinus epistolâ ad Academiarum Heidelbergensis & Coloniensis Doctores anno 1479. datâ jussit, ut Wesseli dogmata Hæreseos suspecta è libris ejus excerperent & examini subjicerent. Factum id solenni apparatu, multiq; è scriptis illius excerpti errores in medium sunt prolati: de regulâ fidei, Nihil enim credendum esse voluit,

* Fol. 163.

luit, quod in S. Scripturâ non habeatur; de Sacramento Eucharistiæ, in quo substantiam panis manere credidit; de Indulgentiis, quas parùm approbavit; de Concilii Generalis autoritate, quam fallibilem esse docuit; de Processione Spiritûs S. quam Filio æquè ac Patri deberi negavit; deq; aliis Theologiæ placitis quamplurimis. Hoscè primùm tuebatur Wesselus; cùm verò ignem ab Inquisitoribus intentari sentiret, ad Palinodiam descendit. Maximè id displicuit Theologis non obscuri nominis quibusdam Academicis; qui cum tanto viro tam præcipitanter actum esse doluerunt, nimis acrem & inanem Thomistarum simultatem insimulabant; *immo non verebantur asserere multos articulos ejus & majorem Partem posse sustineri.* Ingravescente ætate Wesselus domum repetiit; & in patriâ civitate sacras literas exposuit: donec senectute nimiâ gravatus in Conventum Spiritualium Virginum Groningensem secesserit, & deinceps privato ocio ac precibus totus vacaverit. Obiit septuagenario major anno 1489. apud Franciscanos sepultus.

SÆC. XV. ab An. MCCCC.

Examen ejus propè fin. in Fasciculo, fol. 165.

OPERA.

De Dei providentiâ liber.

De causis Incarnationis, & de magnitudine ac amaritudine Dominicæ Passionis libri ii. Prodierunt *Antverp.* — 8°.

Tractatus de dignitate Ecclesiasticâ, de verâ & rectâ obedientiâ, & quantum obligent subditos mandata & statuta Prælatorum. Exstat apud Goldastum Monarch. Tom. i. p. 563.

De Sacramento Pœnitentiæ, & quæ sint claves Ecclesiæ.

De potestate ligandi & solvendi.

Quæ sit vera communio Sanctorum.

De thesauro Ecclesiæ, & de participatione ac dispensatione ejus Propositiones xxxii. Habentur apud Goldastum ibid. p. 573.

De fraternitatibus, &c.

De purgatorio, & statu animarum post hanc vitam.

Tractatus contra potestatem Pontificis Romani in Indulgentiis. Extat apud Goldastum ibid. p. 576.

Epistolæ plures.

Opuscula Wesseli omnia, adhuc recensita, edita sunt, titulo *Farraginis rerum Theologicarum*, Basil. 1523. f. & curâ M. Lutheri *Basil.* 1525. 4°. Auctiora accurante Petro Pappo *Groningæ* an. 1614. Deniq; curâ Theodori Strackii *Marpurgi* 1617.

De moribus veterum Hæreticorum liber. Lipsiæ 1537.

Alia quædam scripsit Wesselus, viz. *De audiendâ Missâ librum*, *De Justificatione per Christum librum*, &c. quæ an typis adhuc excusa fuerint, nondum comperi. Cæterùm omnia ejus scripta in Indicibus Romanis prohibentur; ipseq; autoribus damnatis annumeratur.

ROBERTUS FLEMYNGUS, natione Anglus, illustri loco natus, Richardi Flemyngi, Lincolniensis Episcopi, consanguineus. Positis Oxonii in Collegio Lincolniensi, quod Richardus Episcopus recens fundaverat, primis literaturæ fundamentis, in Italiam se contulit, & Baptistam Guarinum Veronensem Ferrariæ docentem audivit; utriusq; linguæ elegantiarum, inprimis verò poetices, studiosus. Romam delatus, Protonotarii Apostolici dignitatem obtinuit. Claruit anno 1477. In patriam demum redux, Lincolniensis Ecclesiæ Decanus constitutus est. Obiit Lincolniæ, in sacello propè Richardum consanguineum sepultus. Dum in Italiâ adhuc ageret, & Tiburti in secessu anno 1477. moram faceret, scripsit heroico carmine magnificum Sixti IV. Pontificis Encomium libris ii. quibus *Lucubrationum Tiburtinarum* titulum dedit. Priore libro Sixti prosapiam, vitam, res gestas ac virtutes celebrat; posteriore calumnias illi affictas diluit, & illustre parentelæ ejus elogium ponit; ubiq; autem pudendâ adulatione usus immensis laudibus Pontificem immerentem cumulat; vix alio nomine notandus. Haud adeò fœlicem 1477.

SÆC. XV. An. MCCC. enim nactus est veniam; versusq; scabros satis atq; impolitos dedit. Prodiit *Romæ* eodem, ut videtur, anno excusum in 8°. Unicum ejus exemplar vidi penès R. V. Gul. Cave. Alia ejus scripta, & in his *Dictionarium Græco-latinum* memorat Balæus Cent. 8. cap. 21.

1479. JOANNES RAULINUS, patriâ Tullensis, præclaris & opulentis parentibus natus. In Collegio Navarrensi Academiæ Parisiensis bonarum literarum studiis innutritus, anno 1479. Theologiæ lauream accepit. Anno 1481. Gulielmo Castrofortio in Collegii Navarrensis regimine suffectus; quod quidem summa probitatis & prudentiæ opinione administravit. Anno circiter 1497. abdicato magistratu, Cluniacensibus Monachis se adjunxit; & inter istos non minùs pietate, quàm olim inter Academicos doctrinâ eluxit. Anno 1501. Ordinis Benedictini reformandi Provinciam sibi à Cardinali Ambaliano Legato commissam obiit. In vivis esse desiit Lutetiæ in Cluniacensi Collegio viii. Id. Febr. anno 1514. ætatis suæ 71.

SCRIPTA.

Sermones de Adventu Domini. Prodierunt *Paris.* 1516. *ibid.* 1519. 8°. *Venet.* 1584. 4°.

Sermones Quadragesimales in duas Partes distributi. *Paris.* 1523. *Venet.* 1584.

Sermones de Festivitatibus Sanctorum totius anni, in duas itidem Partes digesti. *Paris.* 1524.

Itinerarium Paradisi, seu Sermones de Pœnitentiâ. *Paris.* 1524.

Doctrinale de triplici morte, Naturali, Culpæ, & Gehennæ, Paris. 1520. & cum Itinerario Paradisi *Venet.* 1585. 4°.

Sermones xiv. *de Eucharistiâ.* Paris. apud Joannem Parvum.

Volumen Epistolarum LV. quibus accesserunt *Collatio in Festo S. Ludovici per thema: Domine, ne in virtute tuâ latabitur Rex; & Collatio habita in Conventu Cluniacensi de perfectâ Religione S. Benedicti.* Parif. 1520. 4°.

Oratio de Reformatione Cleri ad Capitulum generale. Basil. 1498.

Prodierunt Opera Raulini Theologica *Antverp.* 1612. 6. vol. 4°. Sermones *Paris.* 1642. 2. vol. 8°.

Commentarius in omnes Logicos libros Aristotelis. *Paris.* 1500.

1480. AUGUSTINUS PATRICIUS, gente Italus, Ecclesiæ Senensis Canonicus, Francisci Piccolominæi Cardinalis Senensis Secretarius, claruit anno 1480. Novennio ante Cardinalem Senensem à Paulo II. ad Conventum Germanorum Ratisponensem pro subsidiis contra Turcas postulandis missum comitatus fuerat: & Romam reversus, rerum in Conventu gestarum historiam literis consignârat. Scripsit etiam isto anno 1480. jussu Domini sui, *Historiam Conciliorum Basileensis & Florentini*, præsertim verò illius, ex Codicibus duobus in Ecclesiâ Basileensi, ut ipse refert, asservatis, maxima parte exscriptam. Habetur Historia ista Concil. Tom. xiii. p. 1488. usq; ad p. 1616. Extat etiam *Historia Conventûs Ratisponensis* inter Scriptores Germanicos à Frehero editos *Francofurt.* 1602. Tom. ii. p. 143.

1480. MATTHÆUS MARESCHALCUS DE BAPPENHEIM, natione Germanus, nobilissimâ familiâ oriundus, Udalrici Mareschalci, Castellani Ducis Bavariæ,& Annæ à Schwabsperp filius,literarum studio in Academiis exteris plurimos annos impendit,& utriusq; Juris Doctoratum meruit.Domum reversus, Canonicatu Ecclesiæ Augustanæ, aliisq; beneficiis Ecclesiasticis cumulatus est. Claruit anno 1480. Extat *Chronicon Australe* dictum, quod res totâ Europâ gestas ab anno 852. ad 1327. brevissimè secundùm annorum seriem percurrit, apud Freherum Script. German. Tom. i. p. 311. Ejusdem Chronici pars plenior, quæ res gestas ab anno 1276. ad 1303. uberiùs enarrat. ibid. p. 327. *Chronicon Augustanum* ab anno 973. ad annum 1104. ibid. p. 343.

p. 343. *Chronicon Elwangense* ab anno 1095. ad annum 1477. ibid. p. 453. Cæterùm Chronica ista omnia nonnisi Excerpta sunt ex amplioribus Chronicis (Australi, Augustensi & Elwangensi) à Matthæo descripta.

GABRIEL BIEL, Patriâ Helvetus, aliis tamen Spirensis, *Collector* dictus, S. Theologiæ Doctor, & in Academiâ Tubingensi professor publicus, ab Eberhardo Comite Wirtembergensi, qui Academiam istam anno 1477. fundavit, evocatus, ut Theologiam & Philosophiam accepto stipendio edoceret. Claruit anno 1480. Eberhardo Principi admodùm charus, & summo in precio habitus. Postquam plures annos cathedram Tubingensem rexisset; Clericorum Vitæ communis ordinem suscepit, obiitq; juxta nonnullos anno 1495. sint licèt, qui illum usq; ad annum 1520. vitam produxisse velint; quod minùs quidem verisimile videtur, cùm Trithemius illum anno 1494. provectâ jam ætate apud Tubingenses egisse prodat. 1480.

SCRIPTA.

Commentaria in libros iv. *Magistri Sententiarum.* Prodierunt *Basil.* 1512. *Brixiæ* 1574. 3. vol. 4°.

Expositio Canonis Missæ, quæ reverà est Eggelingi Brunsvicensis, paucis à Bielio omissis, nonnullis additis aut mutatis: quod quidem ipse in calce Operis ingenuè satis agnoscit. Prodiit *Lugduni* 1542. *Venet.* 1576. *Brixiæ* 1580. *Bergomi* 1594.

Sermones de Tempore, Deipara, & Sanctis per totum annum.——1499. f. *Brixiæ* 1583. 4°. *Basil.* 1519.

Sermones medicinales contra pestem & mortis timorem.

Defensorium obedientiæ pontificis, ad Ecclesiam Romanam.

Historia Dominicæ Passionis. Prodiit unà cum Defensorio & Sermonibus cunctis, *Hagenoæ* 1519.

Tractatus de Monetarum potestate simul & utilitate. Norimbergæ 1542. 4°. *Colon.* 1574. *Lugduni* 1605. 4°.

Epitome scripti Gulielmi de Occam, & Collectorium circa iv. *libros Sententiarum*, in Academiâ Tubingensi editum. Vid. Indicem MSS. Bibl. Augustanæ p. 102.

HERMOLAUS BARBARUS, Patricius Venetus, natus est anno 1454. die xxi. Maii, Francisci Barbari, viri eruditissimi, qui summo proximùm in Patriâ civitate locum tenebat, filius: vir ad bonarum literarum gloriam in Italiâ resuscitandam natus, Græcè & Latinè impensè doctus, & utriusq; linguæ elegantiarum scientissimus; *verè magnus ac divinus homo*, inquit Erasmus *, *qui raræ literaturæ castissimos mores adjunxit; nec minùs vitæ innocentiâ, quàm doctrinæ præstantiâ enituit.* Claruit anno 1480. quadriennio antè scribere exorsus. A Republicâ Venetâ ad Romanum Pontificem legatus, ab Innocentio VIII. anno 1491. Patriarcha Aquileiensis inscio Senatu constitutus est. Cùm verò Legati Reipublicæ, qui Romæ apud Pontificem agebant, lege Patriâ vetarentur, ne inconsulto Senatu sacerdotium acciperent, aut in Clerum transirent; ausum id contra civitatis leges graviter tulerunt Veneti; datisque ad illum literis mandârunt, ut morâ omni sublatâ Patriarchatum abdicaret; aliter patrem suum magistratu submovendum, bonaque ejus fisco addicenda fore. Frustra tergiversatus est Hermolaus, civiumque iracundiam morâ leniri posse speravit. Pater magistratu exuitur, & incassum tentatis rebus omnibus dolore animi absumitur. Ipse Hermolaus bonis spoliatur, civium albo eximitur, & perpetuo exilio mulctatur. Tam infœlici fortunæ ictu oppressus, meliori certè fato dignus, vir doctissimus inopem Romæ vitam traduxit, misellâ Alexandri Pontificis sportulâ aliquamdiu sustentatus; donec anno 1494. morbo plebeio extinctus interiit, anno ætatis suæ 39. funeris etiam honore defraudatus. Erasmi de eo judicium supra audivimus. Verùm jejunum id nimis, si ejusdem elogio, quod alibi occurrit, conferatur. In Adagio enim, 1480.

* Ciceronian.

quid

SÆC. XV. ab An. MCCCC. *quid cani cum balneo?* hæc de Hermolao habet. *Is vir erat, qui non solùm Italiam suam, verùm etiam omne sæculum hoc nostrum illustrârit: cujus tanta est apud omnes eruditos authoritas, ut impudentissimum sit ab illo dissentire: tam insignis in restituendis literis utilitas; ut à literis omnibus alienissimus, aut certè ingratissimus habeatur, apud quem Hermolai memoria non sit sacrosancta.*

SCRIPTA.

Oratio gratulatoria ad Fredericum Imp. Brugis 1486. 4°. Basil. 1520. 4°.

Compendium scientiæ naturalis. Lausannæ 1579. 8°.

Castigationes Plinianæ ad Alexandrum VI. Romæ 1492. f. & castigatiores *ibid.* 1493. f. *Venet.* 1497.

Orationes, Prælectiones, &c. Parif. 1494. 4°.

Epistolæ variæ, & Præfationes inter Angeli Politani Epistolas. *Basil.* 1553. lib. 1, 9, & 12.

Versiones Latinæ aliquot Aristotelis librorum. Basil. 1533.

Castigationes in Pomponium Melam; Corollarium ad Dioscoridis quinq; libros priores de materiâ Medicâ; Versiones Latinæ Dioscoridis librorum, Themistii Orationum, & aliquot Plutarchi Opusculorum, variis locis ac temporibus in lucem prodierunt.

Cæterùm præter isthæc supra recensita scripsit Hermolaus *De Cælibatu libros* ii. *Contra barbaros Philosophos librum, De re uxoriâ Poema, Quæstiones Geometricas, Convenientiam astrorum & medicinæ, Præcepta historiæ conscribendæ ad M. Ant. Sabellicum, Orationes & Epistolas multiplices, Carminum plusquam* 12000. *librum, Compendium Galeni, Versiones Græcorum aliquot librorum, & in his Responsiones Gennadii Patriarchæ CP. de fide Catholicâ ad Mahometem Turcarum Imp.* Omnium illius Operum editionem factam esse memorat Simlerus *: quæ tamen à me nullâ diligentiâ inveniri potuit.

* Biblioth. Tigurin. p. 288.

Concionum sacrarum volumen extare dicitur MS. Patavii apud Augustinianos Eremitas.

1480. BAPTISTA SALVIS, sive *de Salis*, natione Italus patriâ Ligur, Ordinis Franciscani socius, Provinciæ Januensis alumnus. Claruit anno 1480. Obiit post annum 1494. Scripsit *Summam Casuum Conscientiæ*, quæ ab Authore nomen ducens, *Baptistiana* appellari solet. Prodiit *Parif.* 1499.

1480. PACIFICUS, gente Italus, patriâ Novariensis, Ordinis Minorum frater. Claruit anno 1480. Scripsit *Summam Casuum Conscientiæ*, ab Authoris nomine *Pacificam* dictam: quam Fr. Tarvisinus Carmelita Italicè vertit, versamq; edi curavit *Venet.* 1574, 1580.

1480. ANGELUS DE CLAVASIO, natione Italus, patriâ Ligur, ex oppidulo cognomine oriundus, Ordinis Minoritarum sodalis, & familiæ Observantium Vicarius Generalis. Theologus & Jurisconsultus insignis, claruit anno 1480. Sixto IV. aliisq; Romanis Pontificibus gratissimus; à quibus Nuncii Apostolici titulo insignitus pro corradendâ contra Turcas pecuniâ subsidiariâ legatus est. Obiit Cunii in Cœnobio S. Mariæ de Angelis anno 1495. Scripsit *Summam Casuum Conscientiæ, Angelicam* vulgò dictam; quæ post vitiosas aliquot editiones, ipsomet Authore curante, typis excusa prodiit *Venet.* 1490. emendatior *ibid.* 1569, 1578, 1582. *Argentinæ* 1513. *Norimbergæ* 1498, 1588. f. Alia quædam composuit, viz. *Tractatum de Restitutionibus; Tractatum* inscriptum, *Arcam fidei*, &c. quæ prælo exierunt *Complut.* 1562. 4°.

1480. BAPTISTA TROVAMALA, aliis *Novamala* dictus, patriâ itidem Ligur, & Ordinis Franciscani Monachus, claruit Lovanii ab anno 1480. Scripsit, *ad utilitatem simplicium Confessorum, Summam Casuum Conscientiæ*, quæ *Rosella* dici solet, secundùm Alphabeti ordinem digestam. Prodiit ista *Venet.* 1499. 4°. *Parif.* 1515. 8°. *Argentinæ* 1516. f.

† BERNA-

SÆC. XV. ab An. MCCCC.

BERNARDINUS AQUILANUS, natione Italus, Fossâ Aprutii oppido oriundus, Ordinis Minoritarum sodalis & in Curiâ Romana Procurator; Juris utriusq; pariter ac sacrarum literarum peritissimus: quo nomine in Curiam Romanam accitus, Concionatoris munere fungebatur. Claruit anno 1480. Obiit anno 1503. in Conventu S. Juliani prope civitatem Aquilanam, ætatis suæ 83. Anno demum 1515. reliquiæ ejus exinde translatæ ad Cœnobium S. Angeli intra Fossam & Ocram; ubi subtus altare conditæ insigni veneratione hodienum coluntur. Extant ab illo scripta, *Funerale*, Venet. 1572. *Tractatus de rubore volentium doctrinâ*, inter Tractatus Juris *Venet.* 1584. Tom. ix. *Admonitiones vitæ Spiritualis*, (anno 1491. elucubratæ) Italicè, *Venet.* 1572. *Historia brevis de Cœnobiis & illustribus viris provinciæ S. Bernardini*; *Quodlibetum Scholasticum*; *Quadragesimales*; *Centuria in memoriam Passionis Christi*; *Peregrinus*, seu de Christo sub Peregrini specie Discipulis Emmauntem proficiscentibus apparente: *Sermonum libri aliquot*; *Vitæ S. Bernardini Senensis, & S. Philippi Aquilani*, Italicè. Ex his pleraq. MSS. asservantur in Cœnobio S. Angeli prædicto; teste Waddingo de Scriptor Ord. Minor. p. 54. 1480.

ANTONIUS DE BALOCHO, aliis *Antonius de Vercellis* dictus, gente Italus, Balocho Diœcesis Vercellensis pago natus, Ordinis Franciscani Socius, è familiâ Regularis Observantiæ, ac Provinciæ Genuensis. Claruit anno 1480. Prædicator totâ Italiâ celeberrimus. Scripsit *Quadragesimale de xii. excellentiis Christianæ fidei*; Venet. 1492. & Lugduni 1504. excusum. *Tractatum de Virtutibus*, Hagenoæ 1513. 4°. Quadragesimale alterum de æternis fructibus Spiritûs Sancti; in xvii. Tractatus destributum. Singulorum titulos exhibet, totumq; Opus penès se MS. extitisse prodit Lucas Waddingus de Scriptor. Ord. Minor. p. 29. 1480.

BERNARDINUS TOMITANUS, natione Italus, patriâ Feltrensis, *Parvus* à brevi staturâ cognomento dictus, Ordinis Minoritarum, Sixto IV. & Innocentio VIII. Pontificibus Romanis acceptissimus, quibus operam in rebus gravissimis obeundis locavit. Claruit anno 1480. Vir rarâ morum castitate, & eximiâ concionandi facundiâ apud conterraneos suos celebratissimus. Innumera ferè miracula illi affinxerunt Historici è Minoritis sequiores; quin & coævus illi Bernardinus de Bustis *, plures in aere Angelos, quam in terrâ homines illi Vincentiæ concionanti astitisse refert. Verùm illa ad popellum. Certius id pietatis indicium, quòd Christianos intolerandis Judæorum usuris afflictos dolens, *Montem Pietatis* multis in locis erigi curaverit; ut veprorum nummulariorum tyrannidi occurreret. Obiit Ticini die xxviii. Septembris anno 1494. summâ veneratione à vicina plebe etiamnum cultus. Scripsit *Tractatulum de modo confitendi*, Brixiæ 1542. 12°. editum: & *Conciones quasdam Italicas de Perfectione Vitæ Christianæ*, Venet. 1532. 8°. 1480.

* Rosar. par. 1. Ser. 3.

BERNARDINUS DE BUSTIS, gente Italus, oppido cognomine in Ducatu Mediolanensi oriundus, Familiæ Franciscanæ sodalis; rei Theologicæ, Philosophicæ ac Jurisprudentiæ scientiâ, pro ratione ævi, haud vulgariter instructus, Michaelis de Carcano discipulus; claruit anno 1480. quo Officium de Immaculatâ Conceptione B. Virginis, quod ipse concinnarat, à Sixto IV. Papâ diplomate Apostolico confirmari obtinuit. Vir præclarâ eloquentiæ famâ, & præstanti concionandi arte inter primarios Ordinis sui proceres numerandus: adeò ut cùm recepto illâ ætate apud Italos more illustriores è Minoritis Concionatores à celebrioribus Italiæ civitatibus missâ ad Generalem legatione quotannis deposcerentur; Bernardinus singulis ferè ab eo, quo primùm florere cœpit, tempore annis ad totidem Principes aut insignes Urbes eum à Generale deposcentes destinatus fuerit. Qualicunq; verò dicendi genere enituit; certè judicio, parùm valuit, ad inanes superstitiones 1480.

SÆC. XV. ab An. MCCCC. ſtitiones & nugas pronus. Ut effrænem enim ejus B. Mariæ ſine fronte ſine corde aſſentandi libidinem taceam; ut inſanas laudes, ne dicam blaſphemias, quibus Lectori nauſeam, Beatiſſimæ Virgini injuriam facit, mittam: tantâ in nudum Jeſu nomen, quod novo Bernardini Senenſis commento divino honore nuper in Italiâ coli cœperat, devotione ferebatur; ut id die anniverſario rituq; ſolenni per univerſam Eccleſiam celebrari ardentiſſimis precibus ab Innocentio VIII. poſtularet. Obiit poſt annum 1500.

SCRIPTA.

Mariale, ſeu Sermones de B. Virgine Mariâ, ejuſq; excellentiis, non ſolum per ſingulas ejus feſtivitates, verùm etiam per omnia totius anni Sabbata. Prodiit *Mediolani* 1494. 4°. *Argentinæ* 1496.

Quadrageſimale. Argentinæ 1496.

Roſarium Sermonum per Quadrageſimam, cunctoſq; totius anni tam Dominicales, quàm feſtos, dies; necnon de unaquâq; materiâ prædicabili. Prodiit in duos Tomos diſtributum *Hagenoæ* 1500. *Lugduni* 1507, 1525. 4°. & cum Mariali *Brixiæ* 1588. Tom. 3.

Pro defenſione Montium Pietatis Tractatus ii. ad Bernardinum de Carvaialo Cardinalem, anno 1497. ſcripti. *Mediolani* 1503. f.

Officium de Conceptione B. Virginis.

Officium nominis Jeſu. Utrumq; à Minoritis hodienum recitatur; iſtud die xiv. Januarii, illud die viii. Decembris.

1480. ROBERTUS CARACCIOLUS, natione Italus, Lycii in regno Neapolitano natus, illinc *Robertus de Licio* cognominatus, Ordinis Minorum Socius, ac demum ordine Epiſcopus, Aquinas, Licienſis, atq; (ut nonnulli volunt) Aquilanus in Marſorum provinciâ. Claruit anno 1480. Summâ apud plurimos Pontifices & univerſam Italorum gentem gratiâ florebat; id honoris rarâ concionandi ubertate ac fœlicitate nactus, quâ tantopere excellere credebatur; ut recepto apud omnes elogio *Secundus Paulus* appellaretur. Egregius ſane (prout ea ferebant tempora) Concionator, & ingenti planè zelo actus; qui lachrymas auditoribus ſuis pro lubitu excutere potuiſſe fertur; quique ſolutos ſæculi mores, ac præſertim pluſquam regiam Pontificum & Cardinalium Pompam, acri calamo flagellavit. Obiit anno 1495. poſtquam quinquaginta annos Concionatoris munus obiiſſet, in Eccleſiâ Conventualium Licienſi ſepultus, atq; iſtiuſmodi diſticho medio ſepulchri inciſo collaudatus:

Ille Robertus hic eſt Chriſti, quo præſule, vatum
Nemo poſt Paulum clarior orbe fuit.

SCRIPTA.

Sermones de Chriſto, B. Virgine, ac Sanctis. Prodierunt *Venetiis* 1489, & 1490.

Sermones de Tempore, & de laudibus Sanctorum. Neapoli 1489. *Baſil.* 1490.

Quadrageſimale de Peccatis Baſil. 1475. Venet. 1488. 8°. Licii 1490.

Quadrageſimale de Pœnitentiâ. Venet. 1472. 4°. Argentinæ 1497. f.

Sermones de Annunciatione Virginis Mariæ, de Prædeſtinatorum & Damnatorum numero, de catenis peccatorum, de ſpe bonâ, de Judicio peſtilentiæ. Prodierunt iſti unà cum præcedente opere ſecundâ vice excuſo *ibidem*.

Sermones de Adventu, & Quadrageſimâ. Venet. 1496. 8°.

Sermones de timore Judiciorum Dei, de immortalitate animæ, de æternâ beatitudine. Excuſi ſunt apud Gregorium Arivabenium *Venetiis* in 4°.

Sermones per Solennitates totius anni, Domini Sabaoth, & Beatiſſimæ Virginis Venet. 1471, 1496.

De hominis formatione liber. Noribergæ 1470.

Sermones

Sermones de amore divinorum Officiorum, ad Joannem Aragonium Ferdinandi Regis Siciliæ filium quibus mysticè exponuntur verba S. Joannis: *Vidi alterum Angelum volantem*, &c. Neapoli 1473. SÆC. XV. ab An. Mcccc.

Speculum Fidei Christianæ. Venet. 1555.

Prodierunt pleraq; ex antedictis Opera uno volumine, *Lugduni* 1503. tribus tomis, *Venet.* 1490.

MICHAEL DE MEDIOLANO, gente Italus, patriâ Mediolanensis, Ordinis Franciscani Regularis Observantiæ insignis Concionator. Claruit anno 1480. Eundem fuisse, ac *Michaelem de Carcano*, non malè conjicit Waddingus *. Certè uterq; Mediolanum patriam habuit: uterq; in familiâ Franciscanâ militavit; & utriq; eadem ferè Opera ascribuntur. 1480.

* De Scriptor. Ord. Minor. p. 261.

SCRIPTA.

Confessionale, seu methodus confitendi. *Venet.* 1513. 8°.

Quadragesimale de quatuor capitalibus vitiis, Gulâ, Irâ, Invidiâ, Acediâ. Venet. 1476. 4°.

Quadragesimale alterum duplicatum de Pœnitentiâ & ejus partibus. Venet. 1492. 4°.

Sermones de Adventu. Venet. 1487. 4°.

Sermones XI. *more scholastico in Decalogum.*

Sermones de Sanctis.

Sermones de Tempore.

Sermones de Pœnitentiâ ad dies Quadragesimæ.

De Peccatis generatim.

De tribus præcipuis peccatis, Superbiâ, Avaritiâ, Luxuriâ.

De quatuor reliquis peccatis capitalibus, & eorum filiabus.

De fide Christianâ liber.

Prodierunt ista à Sermonibus in Decalogum inclusivè enumerata Opuscula, Michaeli de Carcano inscripta, *Basil.* 1479.

STEPHANUS BRULIFER, natione Gallus, patriâ Armoricus, domo Macloviensis, Ordinis Minoritarum, Doctor Parisiensis, Gulielmi Vorilongi discipulus. Theologiæ Scholasticæ juxta Scoti sententiam apud Moguntinos & Metenses Professor. Claruit anno 1480. Obiit in Conventu Bernonis Provinciæ Britanniæ, post annum, uti videtur, 1500. 1480.

SCRIPTA.

Reportata in IV. libros Sententiarum S. Bonaventuræ. Prodierunt seorsim *Basil.* 1501. *Venet.* 1504. *Parif.* 1507.

Liber de Sanctissimâ Trinitate, quo Pictores insulsis imaginibus S. Trinitatem depingentes acriter castigat.

Sermones de paupertate Christi & Apostolorum. Parif. 1500.

Apologeticus adversus quendam Episcopum Minoritam, Fratres Regularis Observantiæ damnantem, quòd alio se nomine appellârint, quàm Regula expresserit.

Tractatus de timore servili, & de donis Dei.

Tractatus de Formalitatibus ad mentem Scoti. Prodierunt tres isti Tractatus *Venet.* 1516. f.

Declaratio identitatum & distinctionum rerum secundùm Scotum. Basil. 1507. 8°. ad calcem *Reportatorum.*

Concio de valore Missarum, in Synodo Moguntinâ habita.

Prodierunt Bruliferi Opera *Parif.* 1499. atq; *ibid.* 1500. 8°.

ANDREAS, primùm quidem Ordinis Prædicatorum frater, dein Craynensis, sive Carnensis Archiepiscopus, & Ecclesiæ Romanæ Presbyter Cardinalis titulo S. Sixti; vir insigni facundiâ, & eximiæ vitæ sanctitate 1480.

SEC. XV. ab An. MCCCC.

meritò celebrandus. Claruit anno 1480. Immenso pietatis & religionis Christianæ zelo ductus, cùm corruptam Ecclesiæ Romanæ doctrinam, & corruptiores Ecclesiasticorum, præsertim verò Sixti Pontificis, mores diutiùs ferendos non esse arbitraretur; & utriq; malo remedium adhiberi è re Christianâ fore censeret; crebris precibus & adhortationibus apud Sixtum Papam privatim, & in publico Cardinalium consessu egit; ut tamdiu desiderata reformatio tandem aliquando inchoaretur. A Pontifice & Cardinalibus ludibrio & sannis exceptus, aliò se vertit; acceptâq; (uti præ se tulit) à Frederico Imp. potestate, Basileam urbem se contulit; & in Ecclesiâ Cathedrali anno 1482. die xxv. Martii, Concilium Generale ibi loci quàm citissimè habendum indixit, *ad fidei Catholicæ* (ut ipsius verbis utar) *reformationem; morum correctionem, scelerum vitiorumq; extirpationem, & pacem universalem in populo Christiano procurandam.* Infremuit Sixtus re auditâ, datisq; ad Basileenses literis Andream compedibus vinctum sibi mitti jussit. Iste à Pontifice ad Concilium provocat, & Concilii indictionem renovat. Sixtus legato in Helvetiam Angelo Episcopo Suessanensi Andream sub anathematis pœnâ tradi mandat; & detractantes Basileenses diris devovet: cumq; anathema parùm curarent Helvetii, Jodocum Præsulem Sedunensem ad Fredericum Imp. mittit, qui Cæsarem invitum perquam ac diu renitentem, eò tandem deduxit, ut Basileensibus Andream custodiæ mancipare sub perduellionis pœnâ præceperit. Factum id exeunte anno 1482. & Andreas, mensibus aliquot in carcere exactis, tandem clandestinis insidiis strangulatus interiit.

SCRIPTA.

Epistola Encyclica, quâ instituti sui de Concilio convocando rationem reddit, miserum Ecclesiæ statum, & Papæ Apostasiam describit, resq; in Concilio tractandas proponit.

Appellatio à Papali sententiâ, quâ acriter in Sixtum IV. invehitur, pessima illius scelera depingit, & exaggerat; totamq; Pontificiam authoritatem ab imis fundamentis convellit.

Responsio ad Epistolam Henrici Institoris Dominicani, Appellationis suæ refutatoriam, quâ Pontificum authoritatem prolixè impugnat; crassamq; totius Ordinis Prædicatorum inscitiam & hypocrisin detegit & perstringit.

Exhortatio de reformandis moribus & Ecclesiâ ad omnes Christianos.

Epistola ad Fredericum Imp. quâ illum enixè rogat, ut inceptis suis opituletur.

Oratio defensoria ad Antonium Gratiam-Dei, judicem Cæsareanum.

Epistola ad Casparum Episcopum Basileensem, quâ eum, ut instituto suo obsecundet, multis hortatur.

Opuscula ista omnia collegit, & Scholiis illustravit, qui Andreæ Secretarii & procuratoris vice præstò fuit, Petrus Numagen, Trevirensis, Notarius & Sacellanus Ecclesiæ Tigurinæ, additâ *Gestorum Andreæ Historiâ breviculâ.* Collectionem istam ex Bibliothecâ Ecclesiæ Tigurinæ in lucem protraxit Joannes Henr. Hottingerus, & Historiæ suæ Ecclesiasticæ inseruit Sæc. xv. Tiguri 1654. 8°. Append. ad Sect. 1. à pag. 355. ad p. 605.

1480. Jo. Fr. Picus Mirand. in Vitâ ejus.

HIERONYMUS SAVONAROLA, natione Italus, patriâ Ferrariensis, origine tamen Patavinus, nobili familiâ oriundus, Hieronymi Savonarolæ & Helenæ Bonacorsiæ filius, natus anno 1452. xi. Cal. Octob. A teneris unguiculis pietatis artiumq; liberalium studio summâ diligentiâ incubuit; ita ut adolescens adhuc præclarum inter eruditos nomen obtineret. Anno 1474. Bononiam inconsultis parentibus profectus, Dominicanæ familiæ se adjunxit; & impositam sibi Philosophiæ ac Metaphysicæ perdocendæ provinciam suscepit. Postea sacro muneri initiatus, crebris ad populum concionibus in solutos sæculi mores detonare cœpit; tantâ eloquentiâ, tam fœlici successu usus, ut auditorum animos quo vellet persuasos flecteret, & perditissimis quibuscunq; homuncionibus pietatis & religionis Zelum incuteret,

incuteret, tanto passim populi confluxu celebratus, ut amplissima templa auditorum multitudinem nequaquam caperent. Claruit anno 1480. Vir ad religionem promovendam natus, qui summâ vitæ austeritate & illibatâ morum sanctimoniâ omnium in se admirationem rapuit: & certissimis quibusdam rerum futurarum prædictionibus *, divini ferè hominis opinionem sibi conciliavit. Tantâ pietatis & eloquentiæ famâ instructus, mirum sanè, quam immanem apud Italos authoritatem sibi comparaverit, adeò ut tota Italia à dicentis ore pendere videretur. Frequentibus ille concionibus oppidatim habitis, in id solùm incubuit; ut deploratam ævi malitiam castigaret; collapsam Pontificum incuriâ religionem restitueret; pietatem, charitatem, & justitiam in Christianorum animos revocaret; solutosq; omnium mores corrigeret. Inprimis verò id curæ habuit; ut Pontificum, Ecclesiasticorum, & Principum qualiumcunq; vitia detegeret, & acri satyrâ flagellaret. Anno 1489. Florentiam se contulit; tantamq; concionibus disertis, Propheticis prædictionibus, & morum gravitate potestatem sibi brevi conciliavit; ut in Republicâ Florentinâ omnia deinceps pro nutu ageret. Anno 1494. à Florentinis ad Carolum Galliæ Regem victricia per Italiam arma circumferentem legatus, victoris iram authoritate suâ compescuit, & civibus pacem impetravit. Jamq; Curiæ Romanæ, totiq; Ecclesiasticorum Ordini invisus esse cœperat Hieronymus, tam quòd Ecclesiam reformandam, & Babylone (Romam innuens) excedendum esse clamaret; quam quòd singulorum vitia palam notare & acerbè perstringere neutiquam vereretur. Præsertim verò Alexandrum VI. Pontificem, monstrum illud vitiorum, & Christianæ religionis propudium, in rabiem egerat, scelera illius detegendo, & pro concionibus exaggerando. Anno igitur 1498. Alexander submissis Dominicanis quibusdam fraterculis, qui Hieronymi concionibus adversarentur; primores aliquot in partes trahit, & inimicam factionem suscitari curat. Isti Hieronymum, à Pontifice priùs anathemate percussum, armatâ manu in templo invadunt, ferro & flammis sibi aditum patefaciunt: ab Hieronymianis tamen post acre certamen repelluntur. Mox verò à Senatu, datâ fide publicâ, ut incolumis ad Cœnobium reverteretur, accersitus, paruit; & Ecclesiâ egressus, summâ perfidiâ carceri mancipatus est; sævissimisq; tormentis excruciatus, ut Prophetias suas falsas esse confiteri cogeretur. Cessit tormentis Hieronymus, & nimiâ doloris vehementiâ animo abalienatus, morem gessit. Quamprimùm Hieronymum in vincula ductum esse novit Alexander Papa, Romam eum mitti postulavit; cùm verò id à Florentinis obtinere non posset, binos illi fidei Inquisitores judices dedit, & Florentiam legavit. Isti Hieronymum tormentis jam seminecem hæreseos reum agunt; habitoq; judicio tumultuario, mortem in crastinum indicunt. Summâ animi fortitudine eam oppetiit Hieronymus, in foro Florentino strangulatus & flammis combustus die xxiii. Maii anno 1498. ætatis suæ 46. Defuncti memoriam ingenti honore sectatores sui coluerunt, eumq; inter Martyres reposuerunt. Quod ad crimen certè illi impactum attinet; illi hæresis fuit (ut Florentinorum ad Alexandrum VI. Epistolæ verba adhibeam) *docere omnes justitiam, hortari cives æquali quodam jure uti; insidias omnium in Rempublicam detegere, nec pati contra jus civitatis plura aliquem sibi occupare: docere parentes optimam filiorum educationem & eruditionem, ut digni Christiano nomine evadant; persuadere mulieribus, deposito omni ornatu, sequi Christum, pueros nihil magis nosse quàm gesta Christi & Sanctorum:* aliaq; hujusmodi agere, quæ bonorum amorem, malorum odium facilè permovere possent. Magno utrinq; animorum æstu anno circiter 1556. sub Pauli IV. Pontificatu decertatum est in Curiâ Romanâ de comprobandis aut prohibendis Hieronymi scriptis. Vicit tandem Dominicanorum sedulitas, & pro Hieronymo sententiam ferri obtinuit; ita tamen, ut pauci aliquot qui in Indicem priùs relati fuerant, libri ex illo nequaquam eximerentur: non quidem Hæretici aut erronei habendi, sed inter *suspensos* (sic enim loqui voluerunt Judices) reponendi.

SÆC. XV. ab An. MCCC.

* Vid. Philip. Cominæum Hist. l. 8. c. 2.

SÆC. XV.
ab An. Mcccc.

OPERA.

T*Riumphus Crucis*, seu *de fidei Christianæ veritate libri* iv. anno. 1497. scripti, & *Florentiæ* editi, dein *Venet.* 1517. *Paris.* 1524. 8°. *Venet.* 1540. *Lugd. Bat.* 1633. 8°. Hos libros MSS. editis longe auctiores penès se habuit Joan. Cordesius Lemovicensis, teste Illustr. Grotio in apolog. Rivet. discussione. Libri iv. caput 7. loco motum in Collectione suâ scriptorum contra Mahometanos edidit Theodorus Bibliander *Basil.* 1543. f. titulo *Commentatiunculæ Mahumetanorum sectam omni ratione carere demonstrantis.*

De simplicitate vitæ Christianæ libri V. Florentiæ 1496. Venet. 1507. 8°. Colon. 1550. Paris. 1511. 8°. Lugd. Bat. 1633. 12°. Gratianopoli 1667. 12°.

Contra Astrologiam divinatricem libri iii. ex Joannis Pici Mirandulani disputationibus collecti. Italice ab Hieronymo conscriptos Latinè vertit, & scholiis illustravit Thomas Boninsignius *Florentiæ* 1581. 8°. *Venet.* 1586. Italicè prodierunt *Florentiæ* 1495.

Expositio quadruplex in Orationem Dominicam. Lugduni. 1536. Ingolstad. 1543. 16°. 1556. Venet. 1538. Lugd. Bat. 1633. 12°. Gratianopoli 1669. 12°.

Alia *Orationis Dominicæ Expositio*, quæ singulis petitionibus singulas Orationes subnexas habet, sub Hieronymi nomine impressa est *Paris.* 1538. 16°. *Gratianopli* 1669. 12°. Verùm an genuinus sit Hieronymi fœtus jure merito dubitari queat.

Expositio salutationis Angelicæ, Ave Maria, Italicè, *Venet.* 1558. 8°.

De Humilitate Tractatus, Italicè, *Venet.* 1538. 8°. *Paris.* 1617. 12°.

De *Amore Christi liber*, Italicè, *Florentiæ* 1529. 4°. *Venet.* 1588. 8°. *Paris.* 1617.

De *Vitâ Viduali liber*, Italicè, cum priore *Florentiæ* 1495. 4°. *Paris.* 1617. 12°.

Lamentatio Christi sponsæ adversus Pseudapostolos, sive *Exhortatio ad fideles ut precentur Dominum pro renovatione Ecclesiæ.* Venet. 1537. & cum Vitâ Savonarolæ *Paris.* 1674 8°. Tom. i. p. 381.

Dialogi vii. Spiritûs & animæ interlocutorum, quibus titulus, *Solatium itineris mei*, *Genuæ* 1536. 12°. *Venet.* 1537. 16°. *Lugd. Bat.* curâ Joannis Balesdenii 1633. 12°. & *Gratianopoli* 1668. 12°.

Dialogi *alii* iii. Rationis & Sensus interlocutorum, quibus idem est titulus, *Solatium itineris mei*, Venet. 1537. 16°.

De *Oratione libri* ii. Italicè, *Venet.* 1538. 8°. *ibid.* 1547. 8°.

Regulæ x. *orandi tribulationis tempore*, Italicè, *ibid.*

Regula bene vivendi, ad discipulos suos, Italicè, *ibid.*

Regulæ vivendi Christianè, in carcere anno 1498. Italicè conscriptæ, & *Florentiæ* 1498. 4°. editæ.

Expositio Decalogi, Italicè *Florentiæ* 1495. 4°. *Venet.* 1538. 1547. 8°.

De *sacrificio Missæ & mysteriis ejus*, Italicè, *ibid.* & *Paris.* 1617. 12°.

Epistola de frequenti Communione, Italicè, *Florentiæ* 1496. 4°.

De Beneficiis Christi in Christianos collatis per Crucis mysterium & signaculum. Paris. 1610. 24°.

De *modo bene vivendi & tendendi in* Deum, Italicè, *Venet.* 1538. 1547. 8°.

Epistola ad Nicolaum Patrem de suscepto à se Dominicanorum habitu, Italicè, *Venet.* 1547. 8°. & cum Vitâ ejus *Paris.* 1674. 8°. Tom. ii. p. 70.

De *perfectione status religiosi*, Italicè, *Florentiæ* 1495. 4°. *Venet.* 1538. 1548.

Regula de discreto & ordinato modo vivendi in Religione, Italicè, *Venet.* 1538. 1547.

Epistolæ plures ad Fratres suos Congregationis S. Marci, Italicè, *ibid.*

De *Lectione Spirituali Epistola ad Sorores tertii ordinis S.* Dominici, Italicè, *ibid.*

Oratio, quam morti addictus ad sacrum Christi corpus habuit, Italicè, *Florentiæ* 1498. 4°.

Tractatus

Tractatus graduum ascendendi ad perfectionem vitæ spiritualis, anno 1497. scriptus, *Florentiæ* 1497. 4°. *Venet.* 1537. 16°. Italicè, *ibid.* 1538. 1547. 8°. SÆC. XV. ab An. MCCCC.

Regulæ vii. *Religiosis omnibus observandæ*, Latinè *Venet.* 1537. 16°. Italicè *ibid.* 1537. 1548. 8°.

Oratio, seu *Meditatio in Psalmum*, Diligam te Domine, Venet. 1537. 16°.

Tractatus de mysterio crucis, & Officium ejusdem, Venet. 1537. 16°.

Expositio, seu Meditatio in Psalmum xxx. *In te Domine speravi:* quam paulò ante mortem composuit. *Venet.* 1507. 8°.

Meditatio in Psalmum, Miserere mei Deus: quam inter vincula itidem & carceris angustias dictavit. Extat cum præcedente Meditatione, & Triumpho Crucis, *Venet.* 1540.

Meditatio in Psalmum xxx. *In te Domine speravi.*

Meditatio in Psalmum lxxix. *Qui regis Israel, intende.* Lugd. Bat. 1633.

Habentur Meditationes cum Expos. in Orat. Domini. *Lugduni* 1536.

Expositio sive Meditationes in plures Psalmos. Paris. 1524. 8°.

Meditationes quædam. Paris. 1538. 16°.

Manuale Confessionum, item *Recollectorium Rudimentorum Theologiæ.* Venet. 1543. 8°.

Eruditorium Confessorum. Paris. 1517. 8°. Venet. 1543. 8°. Lugd. Bat. 1640.

Sermones xxx. *de tempore & Sanctis*, anno 1495. habiti, Italicè *Florentiæ* 1496. 4°. *Venet.* 1517, 1520. 4°. 1539. 8°. Concio tertia in Indice Romano prohibetur.

Conciones Quadragesimales xlviii. anno 1496. habitæ, Italicè, *Florentiæ* 1497. 4°. *Venet.* 1514, 1519. 4°. 1539, 1543. 8°. Concio 12ª. in Indice Romano expurgari jubetur.

Conciones xxix. *in Ruth & Michæam*, eodem anno habitæ, Italicè, *Florentiæ* 1497. 4°. *Venet.* 1513, 1520. 4°. 1540. 8°. Latinè *Salmanticæ* 1556. 4°. Concionem tertiam damnavit Index Romanus. Concio 28. *Tractatus de arte bene moriendi* à nonnullis inscribitur.

Conciones xlix. *in Ezechielem, & unicus in Psalm.* vii. anno 1497. habitæ, Italicè, *Venet.* 1517, 1520. 4°. 1541. 8°. Ex his Conciones 21ª. 32ª. & 40ª. in Indice Romano notantur.

Conciones xxii. *in Exodum & Psalmos*, anno 1498. habitæ, Italicè, *Florentiæ* 1498. 4°. *Venet.* 1520. 4°. *Venet.* 1540. 8°. Istæ præ aliis omnibus concionibus Ecclesiæ & Aulæ Romanæ corruptelas exagitant; adeóq; ex iis Conciones 1, 2, 3, 6, 10, 12, & 20. in Indice Romano legi prohibentur.

Conciones xiii. *per Adventum, & aliæ* xlvi. *per Quadragesimam, super Arcam Noe.* Venet. 1536. 8°. à Bernardino Stagnino de Tridino Latinè editæ.

Conciones xxiii. *super Aggæum Prophetam & Psalmos*, anno 1494. habitæ. Italicè, *Venet.* 1544. 8°.

Conciones xlvii. *in Job*, per Quadragesimam anno 1495. habitæ, Italicè, *Venet.* 1545. 8. Ex his concionem 14. Index Romanus expurgari jubet.

Epistola quædam Apologetica, Florentiæ anno 1497. scriptæ, Italicè, *Florentiæ* 1497. 4°. *Venet.* 1537, 1548. 8°.

Epistola ad quendam N. Fratrem, adversùs sententiam excommunicationis contra se nuper injustè latam, Italicè & Latinè, *Florentiæ* 1497. 4°.

Sermones xl. *in Amos, &* xx. *in Zachariam Prophetam*, ab Hieronymi prædicantis (ut & reliqui ferè omnes Sermones) ore excepti, & ab aliis Latinè versi, *Venet.* 1514, 1519. 4°.

Sermo in vigilia nativitatis Domini, Italicè, *Paris.* 1517. 8°. *Ingolstad.* 1556. *Gratianopoli* 1669. 12°.

Alia ejusdem argumenti, Italicè, *Venet.* 1548. 8°.

Sermones xxv. *in Psalmum* lxxii. *Quàm bonus Deus Israel*, anno 1493. habiti, Italicè, *Venet.* 1528. 4°. 1544. 8°.

Sermones quamplurimi in Psalmos, Italicè, *Venet.* 1500. 4. vol. 4°. *ibid.* 1517. 4°.

De amore divino concio, in illud Thren. 1. Ego vir videns. *Senis* 1543. 8°.

Sermones

SÆC. XV. ab An. MCCCC.

Sermones xix. *in primam Epistolam S. Joannis, aliosq; Scripturæ locos*, Italicè, *Venet.* 1556.

Oraculum seu prophetia de renovatione Ecclesiæ, Italice, *Venet.* 1560. 8°.

Meditationes seu Conciones in Cantica & alia Scripturæ loca. Venet. 1556. 8°.

Conciones breviculæ ix. *in Threnos Jeremiæ.* ibid.

Brevis Expositio in librum Esther. ibid.

Compendium totius Philosophiæ, tam naturalis, quàm moralis, libris xv. *Venet.* 1542. 8°. *Wittembergæ* 1596. 8°.

Opus de divisione, ordine, & utilitate omnium Scientiarum, libris iv. Ex his liber quartus de re politicâ agit.

Compendium Logices, libris x. Prodierunt tria ista Opuscula unà cum Compendio Philosophiæ, *Venet.* 1542. 8°.

Margarita Philosophica, seu *rationalis & moralis Philosophiæ Principia*, ab Orontio Finæo aucta & castigata. *Basil.* 1535. 4°.

Apologiæ, sive *Epistolæ* iii. *ad Alexandrum* VI. *Papam*, anno 1497. datæ. Extant apud Bzovium ad an. 1497. *Sermo prolixus Apologeticus* Florentiæ in Festo Annunciationis habitus, ibid. ad an. 1495. §. 24.

De Veritate Propheticâ libri seu Dialogi ix. qui in Indice Romano prohibentur, *Florentiæ* 1497. 4°. *Venet.* 1548. 8°.

Compendium Revelationum. Prodiit *Paris.* 1496. 4°. & unà cum Vitâ Savonarolæ *Paris.* 1674. 8°. Tom. i. p. 216.

Apologeticus Fratrum Congregationis S. Marci Florentiæ Ordinis Prædicatorum, à seipso institutæ adversus Alexandrum VI. Papam. Ibid. Tom. ii. p. 74. *Tolosæ* 1612. 12°. antea excusus.

Sermo Apologeticus in illud Psalmi vii. *Domine Deus meus in te speravi*, Florentiæ anno 1497. in die Ascensionis Domini habitus, Italice, ibid. p. 157.

Epistolæ plures, ibid. sparsim.

Epistolæ Spirituales & Asceticæ, quas in unum volumen collegit, ex Etruscâ linguâ Latinè convertit, atque unà cum Savonarolæ Vitâ, ibid. Tom. ii. Mantissæ vitæ edendas curavit Jacobus Quetif Ord. Prædicat.

Plura adhuc ab Hieronymo conscripta memorat Jo. Fr. Picus, Comes Mirandulanus, in Vitâ * ejus, viz. *Commentationes in Hexaemeron, & alia plura Geneseos loca*; *In partem Levitici*; *In Psalterium Davidicum*: *In Solomonis Cantica*; *In Hieremiæ Threnos*; *Interpretationem Evangeliorum imperfectam*; *Conclusiones perbreves in Decreta Pontificia*; *Admonitionem ad Sacerdotes & Clericos*; His accenset Bzovius †, *Librum de regimine Reipublicæ Florentinæ*; Ambrosius de Altamura ‖, *Libros de Cambiis, De Usuris, De Simoniâ, De defensione proximi, De furto notabili*; & *Commentaria in* vii. *Psalmos Pœnitentiales.* Ex his forsan aliqua in lucem prodierunt; quorum editiones me plane fugiunt. Cæterum de Hieronymi vitâ, rebus gestis, supplicio, innocentiâ, doctrinâ, ac scriptis fusissime egit nuperus Vitæ ejus Editor, *Paris.* 1674. ii. Tom. 8°. seu Jacobus Quetif seu quisquam alius is fuerit; Vir certe minime indoctus, cui nos in texendo Hieronymi operum Catalogo plurimum debemus.

* Cap. 13.

† Ad an. 1497. §. 19.

‖ Biblioth. prædicat. p. 215.

1480. **MARSILIUS FICINUS**, gente Italus, patriâ Florentinus, Ficini Chirurgici filius, natus est anno 1433. die xix. Octobr. Literis excultus sumptu Laurentii Medicis Florentinorum Principis, Lucam Gyminianensem, & Commodum præceptores habuit. Post decursa feliciter literarum stadia, cùm in omni Philosophiæ genere versatissimus, Theologus ac Medicus celeberrimus, Græcè vero ac Latinè peritissimus haberetur; summâ apud Laurentium & Cosmum Medices gratiâ valuit; & ab iis honestis ædibus, Sacerdotio, Ecclesiæ Cathedralis Florentinæ Canonicatu, annuisq; stipendiis donatus est. Tantorum Mecænatum favore otium nactus ad juvandam rem literariam se accinxit; cùmq; alii Aristotelis volumina certatim verterent, ipse Platonis scripta Latinè transferenda suscepit; Platonicam Philosophiam ingenti studio excoluit, primusq; omnium in Occidente instauravit. *Platonicorum Princeps*, inquit Card. Bona *, *qui ferè solus ex Platonicis inoffenso pede percurri potest.* Claruit anno 1480. Rei philosophicæ nimiùm deditus, religionis

* Notitia Author. lib. de Divin. Psalm. præmissa.

religionis & pietatis curam posthabuisse dicitur; donec Savonarolæ Florentiam advenientis eloquentiam admiratus, concionibus ejus audiendis animum adjecit; dumq; flosculis Rhetoricis inhiavit, pietatis igniculos recepit. Reliquam dein vitam religionis officiis impendit; & pro Savonarolâ eruditissimam Apologiam scripsit. Obiit in villâ Coregianâ propè Florentiam anno 1499. in Templo S. Mariæ sepultus. Statim post obitum Michaeli Mercato Miniatensi se visendum, prout vivus promiserat, obtulisse: quæq; anteà de animarum immortalitate disseruerat, expertum jam confirmasse, ex proborum (uti ipse ait) & eruditissimorum testium fide narrat Baronius ad an. 411. propè finem.

OPERA.

De *Religione Christianâ, & fidei pietate liber*, ad Laurentium Medicem. *Paris.* 1559. 8°. cum notis Lud. Crocii, *Bremæ* 1617. 8°.

De immortalitate animorum ac æternâ fœlicitate libri xviii. *Theologia Platonicæ*, ad eundem.

In Epistolas S. Pauli Commentarius, & Ascensus in tertium cœlum ad Paulum intelligendum. Quicquid verò tituli Opus istud in fronte gerat, nonnisi Epistolam ad Romanos explicatam dat.

Conciones habitæ ad Fratres, viz. *De quinq; panibus. De duobus Discipulis euntibus ad Emmaus. In illud, Si consurrexistis. De Passione Domini, De laboribus & ærumnis D. Pauli. De stellâ Magorum. De Cantico Simeonis ac verâ fidelium pace. De creatione rerum.*

De vitâ libri iii. ad Laurentium Medicem, quorum primus agit de studiosorum sanitate tuendâ, secundus de vitâ producendâ, tertius de vitâ cœlitùs comparandâ. *Venet.* 1584. 4°.

Apologia, in quâ de Medicinâ, Astrologiâ, Vitâ Mundi, & de Magis Christum salutantibus agitur. *Venet.* 1494.

Quòd necessaria sit ad vitam securitas, tranquillitasq; animi.

Antidotus Epidemiarum, tutelam bonæ valetudinis continens, à Ficino Italicè conscripta, ab Hieronymo Riccio Latinè versa.

Epistolarum libri xii. in quibus varii Tractatus habentur, viz. *Dialogus inter Deum & animam. De divino furore. De Fœlicitate. Oratio ad Deum Theologica. Quæstiones* v. *de Mente. Compendium Platonicæ Theologiæ. Dialogus inter Paulum & Animam, quòd ad Deum non ascendatur sine Deo. Exhortatio ad bellum contra Barbaros. De Officiis. Oratio de laudibus Philosophiæ. Oratio de laudibus Medicinæ. De Philosophiâ Platonicâ. De Vitâ Platonis Philosophi. Apologia de moribus Platonis. Disputatio contra judicia Astrologorum. De institutione Principis. Oratio Christiani gregis ad Pastorem Sixtum* iv. *Pontificem. Oraculum Alfonsi Regis ad Ferdinandum Regem. Orphica comparatio Solis ad Deum atq; declaratio idearum. Philosophica principis institutio. De Christianæ legis divinitate. De Platonicorum contemplationibus. Oratio de Charitate habita ad Populum. De adoratione Divinæ virtutis. Apologia de voluptate. Excerpta ex Proclo in Rempublicam Platonis. Apologia in librum suum de Sole & lumine. Oratio ad Carolum Gallorum Regem. De providentiâ, vaticiniis, remediisq; malorum.* Prodierunt Ficini Epistolæ seorsim *Norimbergæ* 1497. 4°. *Venet.* 1495. f.

De Sole liber allegoricus & anagogicus. Venet. 1498.

De Lumine liber. ibid.

De Voluptate liber.

Dionysii Areopagitæ translatio cum suis argumentis.

In Platonem Epitome seu Argumenta, Commentaria, Collectanea, & Annotationes.

In Plotini libros LIV. *in sex Enneadas distributos Argumenta*, quibus totam ejus Philosophiam summatim complectitur.

Expositio in Theophrastum de sensu, phantasiâ, & intellectu.

Mercurii Trismegisti Pœmander, & Asclepius, Latinè versi.

Athe-

SÆC. XV. ab An. MCCCC. *Athenagoræ Atheniensis De Resurrectione Excerpta.*
Jamblichus de Mysteriis Ægyptiorum, Chaldæorum, atq; Assyriorum.
Procli in Alcibiadem Platonicum de animâ ac dæmone Excerpta.
Proclus de sacrificio, & Magiâ. Venet. 1497.
Porphyrius de Occasionibus, sive *causis ad intelligibilia nos ducentibus.*
Ex Porphyrii libris iv. *de Abstinentiâ Excerpta.*
Ex Psello de Dæmonibus.
Alcinous de doctrinâ Platonis. Venet. 1497.
Speusippus de definitionibus Platonis.
Xenocratis de Morte libri ii.
Synesius de somniis.
Pythagoræ aurea verba & symbola.

Prodierunt Marsilii Ficini Opera, *Venet.* 1516. *Basil.* 1561. 1576. 2. Tom. f. *Paris.* 1641. 2. Tom. f. *Excerpta ex variis Authoribus,* Venet. 1497. f. *Versio Operum Platonis,* Venet. 1491. *Lugduni* 1590. *Francofurt.* 1602. *Versio Operum Plotini,* Basil. 1580. Scripta ejus paucula, adhuc inedita, enumerat Michael Pocciancius Catalog. Scriptor. Florentin. p. 123.

1480. WERNERUS ROLLWINCK DE LAER, patriâ Westphalus, ex oppidulo Diœceseos Monasteriensis oriundus, Ordinis Carthusianorum Monachus in Cœnobio S. Barbaræ Coloniensi. Claruit anno 1480. Obiit anno 1502. ætatis suæ 77. conversionis 55.

OPERA.

F*Asciculus Temporum,* omnia Antiquorum Chronica complectens, per sex Ætates digestus, ab Orbe condito ad sua usq; tempora. Triplicem Operis istius editionem dedit Wernerus. Prima in anno 1470. desiit. Exemplar ejus MS. penès Vossium * extitit. Secunda ad annum 1474. pertigit: & exinde Appendix seu Continuatio Joannis Linturii, Hostensis in Voitlandiâ pastoris, initium sumit, & usq; ad annum 1514. progreditur. Prodiit editio ista *Lovanii* 1476. Tertia editio ad Hydruntum a Turcis expugnatum, sive annum 1480. deducitur; & *Augustæ* 1481. prodiit, atque unà cum Linturii Appendice habetur inter Scriptores Germanicos Pistorii *Francofurt.* 1584. Tom. ii. p. 580.

* De Hist. Lat. l. 3. c. 6.

De Westphaliæ situ & laudibus, & Westphalorum seu antiquorum Saxonum moribus, &c. liber, ab Orthuino Gratio editus—1514. recusus *Colon.* 1602. 8°.

Paradisus Conscientiæ, & Quæstiones xii. *pro S. Theologiæ studiosis.* Colon. 1475. 4°.

De Sacramento Eucharistiæ, & fructu Missarum. Colon. 1535.

Sermo prolixus de S. Benedicto, typis impressus ante annum 1494 teste Trithemio: quo verò anno aut loco, me latet.

Alia plura conscripsit Wernerus, viz. *Calendarium ac Martyrologium, Librum de origine Frisonum, Opus grande super omnes Epistolas S. Pauli, Libros* vii. *de Vitâ S. Pauli. Librum de regimine principum,* &c. quorum Indiculum satis longum, ab ipso Wernero acceptum, exhibet Trithemius lib. de Viris Illustr. Germaniæ.

1481. MATTHIAS PALMERIUS, gente Italus, civitate Pisanus, Simlero tamen Vincentinus, claruit anno 1481. Matthæi Palmerii Florentini Chronicon continuavit ab anno 1449. (quo desiit iste) usq; ad annum 1481. Prodiit sæpiùs ista *Continuatio,* Matthæi Chronico subnecti solita. Latinè etiam vertit, satis infœliciter quidem, Aristeæ Historiam de LXXII. Interpretibus. *Versio* typis excusa est *Basil.* 1536, 1551.

1483. JOANNES TRITHEMIUS, sive *Trittenheimius,* natione Germanus, in vico cognomine ad Mosellam fluvium non longè à Treviris natus anno 1462. die i. Februarii, parentibus quidem honestis, mediocris tamen fortunæ.

tunæ. Joannis de Monte & Elizabethæ de Longuvico filius. In Academiis Trevirensi & Heidelbergensi bonis literis institutus, anno ætatis suæ 22. die Purificationis B. Virginis, Ordinis Benedictini Monachus in S. Martini cœnobio Spanheimensi factus est. Juvenis adhuc & Novitius tantam sibi apud sodales rara eruditione & pietate eximia autoritatem conciliavit; Philosophus, Mathematicus, Poeta, Historicus & Theologus insignis; ut altero conversionis suæ anno, Christi 1483. communi Monachorum suffragio Abbas eligeretur. Hanc provinciam non sine summa laude per 22. annos administravit; cum Nicolai Remitii Prioris (uti vocant) sui, aliorumq; quorundam monachorum (quos *Cynmotorum* nomine in Epistolis suis passim traducit) factione diu multumq; vexatus, eò quod Philippi principis Palatini partes adversus Hassonum Comitem tueretur, monasterio suo exivit April. i. 1505. & apud Joachimum Marchionem Brandeburgensem, Coloniæ Agrippinæ tunc agentem, aliquantisper substitit, quocum etiam in Marchiam Brandeburgensem profectus est, ubiq; ab eo clementer & perquam honorifice exceptus. Post interstitium 18. mensium, vigente adhuc monachorum factione, regimini Spanheimensi renunciavit, & Laurentii Herbipolensis Antistitis literis evocatus, cœnobio S. Jacobi Majoris in Suburbano Herbipolensi Octob. 15. 1506. præfectus est: ubi otio abundans, & dirioris turbulentiorisq; monasterii curis vacuus, totum deinceps ad literas prosequendas animum appulit, usq; ad obitum, qui ipsi contigit Decemb. xiii. an. 1518. vel ut alii, 1519. ætat. an. 57. Homo quidem impensè eruditus, quiq; inter sui sæculi doctrinâ claros paucos habuit æquales, vix ullum superiorem. Nec vulgares modò trivit semitas, sed & intima reconditioris eruditionis penetralia reseravit, & forsan curiose nimis rimatus est: unde, ipsomet conquerente *, vulgò pro Mago habebatur; nec deerant, qui ipsum suscitasse mortuos, evocasse ab inferis dæmones, prædixisse futura, fures latronesq; carminibus ligasse clamitarent. Ficta quidem hæc, & ementita, se tamen libros magorum plerosque legisse non diffitetur, quod & steganographiæ opus abunde testatur. Nec sibi solum Musisq; cecinit, sed & plures discipulos in cœnobio suo melioribus literis instituit, adeo ut ad illum confluerent non solum ex Germania tota viri doctissimi atq; spectabiles multi, sed ex Italia quoq; & tripartita Gallia plures, ut ipse nos docet †. In monasterii Spanheimensis usum simul & ornamentum egregiam plane bibliothecam plusquam 2000. melioris notæ Codicum MSS. in quavis facultate, & quavis fere lingua, Hebraica, Græca, Latina, Chaldaica, Arabica, Indiana, Ruthenica, Tartarica (ut alias taceam) ingenti ære erexit. De hac Bibliotheca pluribus ipse agit, tum alibi, tum præsertim lib. 1. Epist. 32. lib. 2. Epist. 46. Quin & proprio marte scripsit, quæ vel sola ad mediocrem bibliothecam sufficere possint, quorum proinde catalogum hic exhibemus.

* Lib. 2. Epist. 42. p. 303.

† L. 2. Epist. 3. p. 195.

OPERA.

Chronologia mystica de secundis sive Intelligentiis orbes post Deum moventibus ad Maximilianum Imp. *Colon.* 1567. 8°.

Compendium, sive *Breviarium primi Voluminis Chronicorum de origine gentis & Regum Francorum* per annos 1189. à Marcomiro (viz. anno ante Christum 433.) usq; ad Pipinum Regem. Opus cum primis fabulosum, & ex mendacissimis Scriptoribus collectum. Alia etiam duo volumina scripserat Trithemius, quibus Historiam Francorum à Pipino ad 29m Maximiliani Cæsaris annum, Christi 1514. pertexuit. Prodiit istius primi voluminis Compendium *Paris.* 1539. f.

De origine gentis Francorum liber, ex putidissimis spurii Hunibaldi Figmentis consarcinatus. Prodiit unà cum præcedente Opere *Basil.* 1547. & habetur apud Schardium Rerum German. Tom. i. p. 170.

Chronicon successionis Ducum Bavariæ, & Comitum Palatinorum. Francofurt. 1544, 1549. 4°.

SÆC. XV. ab An. MCCCC.

Catalogus illustrium virorum Germaniam suis ingeniis & lucubrationibus omnifariam exornantium, ad Jacobum Wimphelingium.

Catalogus Scriptorum Ecclesiasticorum, septennali labore compositus, & anno demum 1404. tertiò emendatus ac completus. In eo Scriptorum DCCCCLXX. circiter vitæ breviter describuntur, elogia texuntur, & scripta enumerantur. Prodiit *Moguntiæ* 1494. cum Anonymi cujusdam Appendice *Paris.* 1512. 4°. cum insigni Balthazaris Werlini Appendice *Colon.* 1531, 1546. 4°. *Basil.* 1594.

Chronicon Cœnobii Hirsaugiensis in Diœcesi Spirensi, ab anno 830. ad annum 1370. à Trithemio emendatum & auctum. Id rursus Trithemius anno 1514. ad incudem revocavit & ita demum adauxit, ut quadruplum primæ editionis conficeret. Nonnisi prior tamen editio typis excusa in lucem prodiit (*Basil.* 1559. f. & alibi evulgata.) Ex posteriore amplum satis Excerptum, quod Vitam & res gestas Frederici Comitis Palatini Victoriosi dicti complectitur, seorsim edidit Marquardus Freherus *Heidelbergæ* 1602. 4°.

Chronicon Monasteris S. Martini Spanheimensis in Diœcesi Moguntinâ, ab anno 1044. ad 1511. ad annum usq; 1526. continuatum ab Anonymo quodam, qui Trithemii etiam Opus non rarò interpolavit.

Epistolæ familiares ab excessu de Cœnobio Spanheimensi scriptæ & historiis istius sæculi refertæ, libris ii. quorum primus Epistolas LXXIX. secundus LXI. continet. *Hagenoæ* 1536. 4°.

Opera Trithemii Historica, sc. omnia hactenus enumerata, edi curavit Marquardus Freherus *Francofurt.* 1601. 2 Tom. f.

Chronicon Monasterii S. Jacobi Majoris in Diœcesi Herbipolitanâ.

De Viris illustribus Ordinis S. Benedicti libri iv. Prodierunt seorsim *Colon.* 1575. 4°.

Commentarius in Regulam S. Benedicti. Valencenis 1608. 8°.

Sermonum vel Exhortationum ad Monachos libri ii. *Argentinæ* 1486. f. *Antverp.* 1574. 8°. *Florentiæ* 1577. 4°.

De triplici regione Claustralium.

Modus & forma quotidiani exercitii Monachorum.

Compendium Spiritualis exercitii.

De Religiosorum tentationibus libri ii.

De vitio proprietatis Monachorum liber.

De laude Scriptorum manualium.

De vitæ Sacerdotalis institutione.

De vanitate & miseriâ humanæ vitæ.

Liber Penthicus, seu lugubris, de statu & ruinâ Ordinis S. Benedicti. Florentiæ 1577. 4°.

Orationes in annuo Abbatum Bursfeldensis Congregationis conventu habitæ.

Epistolarum ad familiares liber.

Modus & forma celebrandi Capitulum Provinciale in Provinciâ Moguntinâ.

De visitatione Monachorum liber.

Constitutiones Provincialium Capitulorum per provinciam Moguntinam & Diœcesin Bambergensem celebratorum.

De Miraculis B. Mariæ Virginis in Ecclesiâ novâ prope Dittelbach, Franciæ Orientalis oppidum, libri ii.

De Miraculis in Urticeto juxta Heilbrunnam, Wurtzburgensis Diœceseos oppidum, ad Invocationem B. Virginis factis, libri iii.

Opera omnia à Chronico Monasterii S. Jacobi inclusive recensita collegit atq; evulgavit Joannes Busæus *Moguntiæ* 1604. f.

Antipalus maleficiorum libris iv.

Curiositas Regia, seu Quæstiones viii. Theologicæ à Maximiliano Imp. propositæ, & à Trithemio solutæ *Oppenheimii* 1515. *Francofurt.* 1550. 8°. *Duaci* 1621. 8°.

De laudibus Ordinis Fratrum Carmelitarum. Florentiæ 1593. 4°. *Lugduni* 1639.

De laudibus S. Annæ, matris B. Mariæ Virginis.

Cursus

Cursus Horarum, Officiiq; divini pro festo S. Annæ, & S. Joachim.

Orationes & Sequentiæ variæ in honorem Christi & Sanctorum.

Catalogus Græcorum Codicum in Bibliothecâ Trithemianâ Spanheimensi.

Opera proximè annumerata ab Antipalo maleficiorum inclusivè simul edidit titulo *Paralipomenon Trithemii* idem Busæus *Moguntiæ* 1605. 8°. *Colon.* 1624. 8°.

Vita S. Maximini Archiepiscopi Trevirensis. Habetur apud Surium die xvi. Novembris.

Vita S. Maximi Episcopi Moguntini. Extat ibid. die xviii. Novembr.

Epistola ad Petrum Abbatem Amerbachiensem, antea inedita, habetur apud Lambecium Comment. de Biblioth. Vindob. Tom. iii. Append. p. 342.

Polygraphiæ libri vi. ad Maximilianum Cæsarem, quibus infinitos scribendi, animiq; nostri arcana quibus ferè lingua tutè enunciandi modos miranda subtilitate accurate explicat. Prodierunt unà cum clave suo — 1518. f. *Colon.* 1571. 8°.

Steganographia, seu de ratione occultè scribendi. Prodiit cum clave suo *Francofurt.* 1606. 4°. *magnum* (uti ipse vocat) *& nimis arduum opus*, quod octo libris absolvere aggressus est. Duos priores jam an. 1505. ad finem perduxerat, reliquos diutius suppressit, rationes verò cur ita fecerit, ipse nobis enarrat lib. 2. Epist. 43. p. 303. Librum istum multi apertè damnant, & Magiæ accusant. Alii illum scriptis propugnarunt, & in his Jo. Caramuel Lobkovitz, qui Vindicias Steganographiæ Trithemianæ edidit *Colon.* 1635. 4°. & Illustrissimus Princeps, Augustus Brunsvicensium Dux, qui in Systemate suo Cryptographiæ (quod sub ficto Gustavi Seleni nomine *Luneburgæ* 1624. f. evulgavit) opus istud ab omni suspicionis Magicæ labe purgare nititur.

Tractatus de Providentiâ Dei. Altorfii 1611. 8°.

Historia belli Bavarici anno 1504. *gesti.* Extat in Collectione Scriptorum German. Freherianâ Tom. iii. p. 97.

Tractatus Chymicus. Prodiit — 1611. 8°. *Argentinæ* 1613. 8°. *Liber de Veneficis.* Germanicè excusus *Ingolstad.* 1555. 4°.

Alia quamplurima Trithemii Opera, nondum typis impressa, longo satis agmine recenset Jos. Simlerus Biblioth. Tigurin. p. 421. & Hieronymus Ghilinus in Theatro virorum literatorum p. 13. De libris verò propriis, quo tempore, qua occasione scriptis ad annum usq; 1506. exeuntem, deq; iis, quæ deinceps scribere meditatus erat, accurate agit ipse Trithemius Epistol. lib. 2. Ep. 50.

AUGUSTINUS PATRICIUS, alias ab Augustino Patricio Senensi de quo supra, primò sub Innocentio VIII. Ceremoniarum Magister, dein ab an. 1483. Episcopus Poientinus. Scripsit ad Bartholomæum Paganuccium *Vitam Fabiani Bencii Politianensis* S. Canonum Professoris, *Descriptionem adventus Frederici* III. *Imp. ad Paulum Papam* II. Hæc duo opuscula primus eruit, & in lucem dedit Joan. Mabillonius Musæi Ital. Tom. i. par. 2. p. 251. qui & aliud ejusdem Augustini opus *de Ritibus Ecclesiæ Romanæ* penès se habere testatur, quod in Collectione Ritualium Romanorum à se propediem in lucem edenda publici juris se facturum pollicetur. 1483.

JACOBUS GRUYTRODIUS, natione Germanus, Ordinis Carthusiani Monachus, & Cœnobii SS. Apostolorum propè Leodium Prior. Vir *in divinis Scripturis*, inquit Trithemius, *studiosus & eruditus, vitâ & conversatione devotus, ingenio præstans, & dulcis eloquio.* Claruit anno 1483. Obiit anno 1492. prid. Id. Februarias. Scripsit *Speculum Quintuplex, Prælatorum, Subditorum, Sacerdotum, Secularium hominum, & Senum:* quod Dionysio Carthusiano falsò inscriptum prodiit. Multa alia Grutrodii Opuscula enumerat Trithemius de Script. Eccl. p. 179. plura adhuc Simlerus Biblioth. Tigurin. p. 316. 1483.

SÆC. XV. ab An. MCCCC. 1484. INNOCENTIUS VIII. *Joannes Baptista Cibo* antea appellatus, patriâ Genuensis, origine tamen Græcus, Aronis proregis Neapolitani filius, in Alfonsi & Ferdinandi Regum Neapolitanorum, & Philippi Calandrini, Cardinalis Bononiensis, contubernio educatus; à Paulo II. Pontifice Episcopus primùm Savonensis, mox Melfitensis, dein Datarius, ac demum anno 1473. Presbyter Cardinalis titulo S. Balbinæ constitutus. Anno 1484. Pontifex Romanus electus est die xxix. Augusti, coronatus die xii. Septembris. Anno 1485. Venetos a Sixto decessore anathematizatos absolvit & in Ecclesiam recepit. Anno 1487. atq; iterum 1489. Ferdinando Neapolis Regi, tributum à Sixto Pontifice relaxatum Ecclesiæ reddere recusanti, anathema incussit, regno deponi jussit, subditosq; obsequii vinculum abrogavit. Anno 1491. Norwegis, ut sine vino siccam Synaxin celebrare possent, indulsit. Obiit sexagenarius anno 1492. die xxv. Julii. Extat *Epistola ad Henricum* VII. *Angliæ Regem de Clericis in sæculare forum non trahendis.* Concil. Tom. xiii. p. 1457. *Epistolæ & Constitutiones* VIII. apud Bzovium ad an. 1484, &c. *plures* in Bullariis, aliisq; Constitutionum Pontif. Collectionibus; *nonnullæ* inter Angeli Politiani Epistolas. *Epistolarum volumen*, MS. in Bibliothecâ Cæsareâ. *Regula*, MSS. in Bibliotheca Cœlestinorum Avenionensium.

1484. JOANNES PICUS, Mirandulæ & Concordiæ Princeps, *Phœnix* dictus, natione Italus, patriâ Mirandulanus, Joannis Francisci Pici comitis Mirandulani & Juliæ filius, natus est anno 1463. Puer adhuc, summis animi corporisq; dotibus ad miraculum usq; ornatus, dum sub ferulâ ageret non infimum inter Poetas & Oratores locum obtinuit. Decimo quarto ætatis anno. Juris Pontificii discendi causâ Bononiam se contulit. Id cùm biennio degustasset, Decretalium squalorem atq; nugas exosus, juvenis ad majora natus, altiora meditari cœpit; & rerum abditissimarum speculationi, ac Philosophiæ tum humanæ tum divinæ studio se totum dedit. Perlustratis igitur primariis Galliæ & Italiæ Academiis, eruditissimos utriusq; Philosophiæ Professores ubivis conquisivit; Philosophorum ferè omnium scripta pervolvit, remq; suam tam indefesso animi studio agebat; ut Theologus simul ac Philosophus omnibus numeris absolutus, imberbis adhuc juvenis haberetur. Quòd ad molliores verò literas attinet, is fanè erat, qui sermonis elegantiâ, facetiis, & gratiis; eloquentiæ viribus, disputandi subtilitate, & dilfusâ linguarum scientiâ omnibus sui seculi viris palmam præripuit. Accuratæ enim linguarum Græcæ & Latinæ notitiæ Hebræam, Chaldaicam, & Arabicam adjecerat dialectos, Italiæ antea ne famâ quidem auditas. Claruit anno 1484. Septennio in Academiis pervisendis exacto, gloriæ ac famæ cupidus Romam perrexit: ubi publicè disputandas proposuit nongentas quæstiones de rebus Dialecticis, Metaphysicis, & Mathematicis, ex reconditis Latinorum & Græcorum scriniis, perobscurâ Hebræorum Cabalâ, & abditissimis veterum Philosophorum mysteriis petitas. Quæstiones illas in scholis & compitis ubiq; locorum per Europam totam affigi curavit, se itineris insuper impensas omnibus eruditis Romam disputandi ergò advolantibus soluturum pollicitus. Tanti certaminis & triumphi gloriam Mirandulano abstulit malesferiatorum quorundam invidia; qui universa Theologiæ ac Philosophiæ mysteria juveni patere, & in vulgus disceptari ægrè ferentes, quæstiones ejus strophis primùm ac cuniculis aggressi sunt: mox tredecim ex iis seligentes erroris & hæreseos accusârunt. Mirandulanus editâ statim Apologiâ, quæstionum veritatem propugnavit, & adversariorum calumnias diluit. Innocentius tamen Papa, nescio quo livore ductus, libelli Quæstionum lectione interdixit, spemq; omnem disputationis penitùs sustulit. Provectior ætate factus Mirandulanus ingentem illum disputandi pruritum odio habere cœpit: & misso Philosophiæ, artiumq; externarum cultu, castiori Theologiæ totus incubuit; sacros Codices diligenter pervolvit; versiones Latinam & Græcam cum Hebraicis fontibus sedulò contulit; Christianæ religionis veritatem adversùs Judæos & Muhammedanos tuendam suscepit;

præsertim

præsertim verò impiam non minùs quàm ineptam Astrologorum gentem aggressus funditùs debellavit. Anno 1491. deposito Principatus Mirandulani & Concordiensis regimine, maximam thesauri partem in pauperes distribuit; & in peramœnam agri Ferrariensis villam secedens, Deo & Musis solus vacavit, pietate & effusa in egenos charitate non minùs illustris, quàm doctrinâ olim conspicuus. Quin & paulò ante mortem tanto Christi & religionis amore exarsit, ut reliquas opes pauperibus elargiri, & solo Crucifixo munitus, nudatis pedibus orbem peragrare, & per urbes, per oppida, per vicos Christianam fidem prædicare in animo haberet. Obiit Florentiæ (ubi Marsilii Ficini, & Angeli Politiani consuetudine delectatus, moram agere solebat) gravissimâ febre correptus, xv. Cal. Decembr. anno 1494. ætatis suæ 32. in Templo S. Marci sepultus in habitu Fratrum prædicatorum, quem suscepturum pridem voverat, & induerat. Vir planè portentosi ingenii, & pro ætate eruditionis laude nulli secundus. Audiamus Epitaphium tumulo ejus inscriptum. SÆC. XV. ab An. MCCCC.

Joannes jacet hic Mirandula; cætera norunt
Et Tagus, & Ganges, forsan & Antipodes.

Indoles planè divina, (inquit Erasmus *) *& ingenium ad omnia factum: sed hujus quoq; dictionem nonnihil vitiavit linguarum ac Philosophiæ atq; etiam Theologiæ cura.* * Ciceronian.

OPERA.

H*Eptaplus*, seu in Hexameron libri vii.
Quæstiones DCCCC. *Romæ ad disputandum proposita.* Romæ 1486. f. Norimbergæ 1532. Colon. 1619. 8°.
Apologia adversùs Quæstionum suarum calumniatores.
De ente & uno Opus.
De Hominis dignitate.
Regulæ seu Præcepta xii *ad Christianæ vitæ institutionem.*
Commentarius in Psalmum XV. *Conserva me Domine.*
De Christi regno, & vanitate hujus mundi.
Expositio in Orationem Dominicam.
Epistolarum aurearum & familiarium liber, à Christophoro Cellario cum notis editus *Jenæ* 1682. 8°.
In Apologiam Disputationum libri. xii.
In Platonis Convivium libri iii.
Elegia ad Florentiam, in laudem Hieronymi Benivenii.
Prodierunt omnia Pici Opera *Venet.* 1498. *Argentinæ* 1504. *Basil.* 1573. *Mirandulæ* 1596. *Basil.* 1601. f.

Alia Pici scripta enumerat Joannes Fr. Picus, Comes Mirandulanus, nepos atq; hæres ejus, in Vitâ illius, viz. *Librum de veritate translationis Hieronymi adversùs Hebræorum calumnias. Defensionem* LXX. *Interpretum, quantum ad Psalmos attinet, adversùs eosdem. Libellum de verâ temporum supputatione. Commentaria in Novum Testamentum. Opus adversùs septem Ecclesiæ hostes*, (sc. Atheos, Ethnicos, Judæos, Muhammedanos, Christianos hæreticos, Christianos impios at orthodoxos, Christianos impios simul & hæreticos.) *Libros* xii. *adversùs divinatricem Astrologiam. Ptolomæi Centiloquii versionem & refutationem. Opera contra omnes Hæreticos, De curatione morborum, De concordiâ Platonis & Aristotelis, Poemata Latinâ & Hetruscâ linguâ*, &c. quæ nondum in lucem prodierunt.

CAROLUS FERNANDUS, seu *Phernandus*, gente Belga, civitate Brugensis, ab ipsis quidem vitæ primordiis cœcus, haud vulgariter tamen doctus; Orator, Philosophus, Poeta, & Concionator insignis: publicus humaniorum literarum in Academiâ Parisiensi Professor. Claruit anno 1486. 1486.
Postea

SÆC. XV. ab An. MCCCC. Postea cucullum induit, & in Vincentiano apud Cœnomannos Cœnobio quod Casalinum dicitur, Monachis Benedictinis se adjunxit. Obiit anno 1496.

SCRIPTA.

D*E animi tranquillitate libri* ii.

De immaculata B. Virginis Conceptione libri ii. adversùs Vincentium de Castro Novo Ord. Prædicat.

Collationum Monasticarum libri iv.

Speculum Disciplinæ Monasticæ.

De observatione Regulæ Benedictinæ.

Prodierunt Opuscula ista quinq; typis Badianis impressa, priora tria *Paris.* 1512. quartum *ibid.* 1515. quintum 1516.

Præter ista scripsisse dicitur Fernandus *Epistolarum Libros* ii. *Orationum & Epigrammatum libras* iii. *Laudes Ordinis Carmelitarum*, *Odarum in laudem Christi libros* iv. *Elegias de contemptu mundi*, *Orationem de S. Catharinâ*, *& Orationem de Conceptione ad Carthusianos:* quæ MSS. adhuc delitescunt.

1488. ÆLIUS ANTONIUS NEBRISSENSIS, vernaculâ linguâ *de Lebrixâ* dictus, natione Hispanus, ex cognomine oppido in æstuariis Bætis fluvii sito oriundus, natus est anno 1444. Joannis Martinez de Cala, & Catharinæ de Xatana filius. Postquam in patriâ Grammatices & Dialectices elementa hauserat; Salmanticam missus, Apollonium in Mathematicis, Paschalem de Arandâ in Physicis, Petrum Oxomensem in Ethicis quinquennio audivit. Anno 1463. in Italiam profectus, cunctas fere Academias lustravit; insigniores artium Professores frequentavit; & uberrimum Theologiæ, Juris utriusque, Medicinæ, linguarum Latinæ, Græcæ, & Hebraicæ notitiam consecutus est. Anno 1473. ab Alphonso Fonsecâ, Episcopo Hispalensi, in patriam revocatus, primus omnium humaniorum literarum scientiam postliminio intulit Hispaniæ; quæ mille circiter annis Vandalorum & Arabum armis oppressa Latinæ linguæ splendore & elegantiâ caruerat. Antonius in Episcopi familiam allectus, ludum literarium Hispali aperuit, & triennio rexit. Anno circiter 1476. post patroni sui obitum, Salmanticam se contulit; & duplici stipendio honestatus, duas cathedras (quod nemini antea contigit) Grammaticæ alteram, alteram Poeticæ, regendas suscepit. In hoc stadio literario, barbariei, quâ tot sæculis squaluerant Hispanorum ingenia, expugnandæ totus incubuit, duram sanè provinciam nactus. Morosæ enim Scholasticorum genti unà cum sermonis vitiis inoleverat & vitiorum amor. Acriter illi adversùs Antonium decertàrunt, rerum novarum dicam illi inscripserunt, & tantùm non hæreseos accusàrunt. Isti scilicet erant, quos Antonio, antiquas sermones sordes repurganti, victoriæ erat instar, persuadere, ut sanari vellent. Claruit anno 1488. quo liberali stipendio invitatus, in Joannis Stunicæ, summi Alcantarensis militiæ præfecti, familiam transiit: ubi otium opportunum nactus, Dictionarium suum, aliaq; ad Grammaticam illustrandam facientia scripta confecit. Primario interim Professore Salmanticensi è vivis sublato, Antonius defuncto sufffectus est, & Salmanticam repetiit. Anno 1504. à Ferdinando Rege, cui summo in honore fuit, in aulam accersitus est; ut rerum ab ipso gestarum historiam scripto consignaret. Anno circiter 1508. egregiam Ximenio Cardinali trilinguem Bibliorum editionem molienti operam præstitit. Anno 1513. nescio quâ ignominiâ ab ingratis Academicis affectus, Salmanticâ recessit, & in Ximenii clientelam se dedit. Ab eo lauto stipendio donatus, & primus Academiæ Complutensis Professor factus, ibi loci rem literariam scriptis & prælectionibus pro virili auxit. Obiit Compluti, apoplexiâ extinctus, die ii. Julii, anno 1522. ætatis suæ 77. *Magnus Hispaniæ Aristarchus, præclarus Orator, multæ & variæ lectionis, cælestis necnon ingenii & eminentis doctrinæ vir, Romanæ togæ gloria:* uti illum vocat Alphonsus Matamorus *; qui tamen alibi † agnoscit Historiam, quam de gestis à Ferdinando Rege conscripsit, Antonium tenui ac dejecto quidem stylo, parúmq; diligenter prosecutum esse.

* Apologetic.
† Lib. de eruditis Hispaniæ viris & Academiis.

OPERA.

OPERA.

P*Araphrasis in Sedulii Poema de miraculis Christi.* Prodiit *Compluti* 1524. 4°.

Annotationes in Hymnos & Psychomachiam Aurelii Prudentii. Lucronii 1512. 4°. Antverp. 1540. 8°. Hanov. 1613. 8°.

Quinquagena locorum S. Scripturæ non vulgariter enarratorum, sive Critica Relio ad totidem Quæstiones Biblicas. *Basil.* 1543. 8°. *Paris.* 1520. 4°. *Antverp.* 1600. 8°. & inter Criticos Sacros *Londini* 1660. Tom. xiii. p. 1165. *Duas alias Quinquagenas* scripserat Antonius: Verùm istas extorsit, & æternis tenebris damnavit Fidei Inquisitorum injuria.

Scholia in Segmenta ex Epistolis SS. Pauli, Jacobi, Petri, & Joannis, necnon & Prophetis, quæ in re divinâ leguntur per anni circulum. Granatæ 1545.

Annotationes in Orationes, quæ in universali Ecclesiâ decantantur per totum annum. Editæ sunt alicubi 1549.

Expositio in Hymnos in Ecclesiâ decantatos. Prodiit unà cum duobus præcedentibus Operibus *Granatæ* 1541. 4°.

Homiliæ diversorum Authorum in Evangelia, quæ diebus Dominicis leguntur, ex collatione variorum exemplarium castigatæ, & additâ expositione illustratæ. *Ibid.* & *Granatæ* 1549.

Acta Sanctorum, seu Vitæ nonnullæ, olim descriptæ, cum additionibus marginalibus. *Lucronii* 1527.

Homiliæ iii. *de vineâ spirituali nostræ mentis & sapientiæ.* Habentur inter Orthodoxogr. p. 1934.

De Rebus à Ferdinando & Elizabethâ Hispaniarum Regibus usq; ad annum 1509. *gestis Historiarum Decades* ii. quibus præmittitur *Geographica* quædam *Hispaniarum descriptio.* Sunt qui Historiam istam à Ferdinando quodam Pulgare Hispanicè compositam esse volunt, & Antonio nonnisi versionis Latinæ gloriam relinquunt. Utut sit, interierunt hodie prioris Decadis tres postremi libri, posterioris pars quarti & sex sequentes. Quod superest, prodiit *Granatæ* 1545. f. *Francofurt.* 1579. f. & Hispaniæ Illustr. Tom. i. p. 786.

De Bello Navarrensi, à Ferdinando Rege contra Joannem Navarræ Regem anno 1512. gesto Historiarum libri ii. Prodierunt ubiq; ad calcem præcedentis Historiæ.

Lexicon Juris Civilis contra quosdam insignes Accursii errores. *Antverp.* 1527. 8°. *Lugduni* 1537. *Paris.* 1594. *Venet.* 1606. 8°.

Lexicon artis Medicamentariæ. Compluti 1518.

Dictionarium quadruplex, viz. Latino-Hispanicum, & Hispanico-Latinum. Nominum propriorum, & Latino-Hispanico-Theologicum. *Compluti* 1532. f. *Antverp.* 1572. *Granatæ* 1554, 1585. *Antiquariæ* 1600. *Hispali* 1612. *Lugduni* 1655.

Introductiones in Latinam Grammaticam, seu Commentariorum de sermone Latino libri V. *Barcinone* 1523. f. *Compluti* 1524. *Lugduni* 1541. *Antiquariæ* 1601. 8°.

Repetitio seu Prælectio de vi & potestate literarum. *Salmanticæ* 1507.

Repititio de Accentu Latino. Hispali 1513. 4°.

Lexicon seu *Vocabularium parvum*, in quo reperire est vocabula Scholasticis maximè necessaria. *Barcinone* 1523. f.

Repetitiones iii. viz. *De Mensuris, De Ponderibus, & De Numeris.* Prodierunt simul *Compluti* 1529.

De Digitorum supputatione. Granatæ 1535.

Introductorium in Cosmographiæ libros. Paris. ——. 4°.

Collationes Antiquitatum. *Hispali* editæ.

Ecphrases in Virgilii Opera. Granatæ 1546. 4°.

Annotationes in Auli Persii Satyras. Lucronii 1529. 8°.

De profectione Regum ad Compostellam Carmen.

Salutationes aliqua ad patriam metrica.

Epitha-

SÆC. XV. An. MCCCC.

Epithalamium in nuptiis Alphonsi & Elizabethæ, Lusitaniæ Principum.
Vafrè dicta Philosophorum carminibus Latinis reddita.
Prodierunt simul Poemata ista *Granatæ* 1534. 4°. & cum notis *Antiquariæ* 1577.
Alia quædam Nebrissensis Opera, Philologica ferè aut Grammatica, recenset Nicolaus Antonius Biblioth. Hispan. Tom. i. p. 107. quæ & typis nondum impressa sunt, & ad hunc locum minùs spectant.

1483. **AURELIUS BRANDOLINUS**, *Lippus* cognomento dictus, patria Florentinus, Theologus disertus, Musicæ & Rhetoricæ peritissimus, Poeta verò consummatissimus, adeò promptus & facilis in pangendis versibus, ut quicquid dicturus erat, versus vel invito excideret. Claruit anno 1488. A Matthiâ Corvino Rege in Hungariam accitus, Rhetoricam Budæ & Strigonii per plures annos docuit. In Italiam redux, Ordini Eremitarum Augustiniano nomen dedit, in Monasterio Florentino habitum indutus; & sacris demum Ordinibus initiatus, inter clarissimos sæculi sui Concionatores nomen tulit. Obiit Romæ, peste correptus, anno 1498.

SCRIPTA.

Paradoxa Christiana libris ii.
De ratione scribendi libri iii. *Colon.* 1573. 8°.
De humanæ vitæ conditione & tolerandâ corporis ægritudine Dialogus ad Matthiam Corvinum Hungariæ Regem.
Prodierunt simul tria ista Opera *Basil.* 1498, 1543.
Carmina de morte Platinæ. Habentur in calce Operu[illegible]næ.
Nondum tenebris exierunt, *Historia omnes Vet. T[illegible]i elegantiore stylo reddita, Historia Sanctorum multæ, Utrumq; Testamentu[illegible]ro enarratum, Commentaria in Epistolas S. Pauli, & Orationes plurimæ:* quæ Brandolinus scripsisse dicitur.

1488. **PETRUS SCHOTTUS**, gente Germanus, patriâ Argentoratensis, anno circiter 1459. præclaris parentibus natus. A Joanne Mullero Grammaticâ primisq; literarum elementis imbutus, Lutetiam unà cum præceptore suo se contulit; ubi plures annos moratus nil in omni scientiarum genere intentatum reliquit. Post quam ibi maximam nominis sui famam apud eruditos omnes excitâsset, & Baccalaureatûs gradum tulisset: patriam repetiit. Salutatis obiter amicis, Bononiam se contulit; & Poeticæ, Rhetoricæ, ac Græcarum literarum studio se dedit, in his præceptorem nactus Antonium Britonniensem. Jus verò Canonicum pariter ac Civile inprimis coluit; & utriusq; Doctoratum meruit. Claruit anno 1488. In Patriam redux, Ecclesiæ S. Petri Canonicus constitutus fuit. Obiit medio ætatis cursu fatis immaturis abreptus anno 1491. ætatis suæ 31. teste Trithemio *. Extant *Vitæ SSS. Joannum Baptistæ, Evangelistæ, & Chrysostomi*, carmine elegiaco; & *Laudes Joannis Gersonis* metro itidem descriptæ: item *Epistolæ aliquot*, & *Quæstiones variæ de rebus ad conscientiam pertinentibus.* Argentinæ 1498.

* De Script. p. 190.

1489. **ARNOLDUS BOSTIUS**, seu *Boschus*, natione Germanus, Ordinis Carmelitani Monachus in Monasterio Gandavensi, claruit anno 1489. Trithemio, Hermolao Barbaro, Gaguino, aliisq; reipublicæ literariæ primoribus admodùm familiaris. Obiit Gandavi prid. Non. April. anno 1499. Extant *Libri* ii. *de Viris illustribus Ordinis Carthusiani*, Colon. 1609. 8°. Cætera illius scripta recenset Trithemius de Script. Eccl. p. 204. & in his *Librum tertium de Illustribus Ordinis Carmelitani Viris*, quem Mechliniæ MS. asservari prodit Miræus Auctuar. cap. 494. Certè penes Baleum olim fuit; necnon alius ejusdem Autoris *De Patronatu Mariæ.*

HENRI-

SÆC. XV. ab An. Mcccc. 1489.

HENRICUS BEBELIUS, natione Germanus, Justingæ in Suevia natus, infimæ quidem sortis parentibus, honestis tamen, Vir omni melioris literaturæ genere apprimè instructus; quique politioris doctrinæ studium & Latinæ linguæ eloquentiam Germaniæ inter primos intulit. Poeticen verò maximè excoluit, tam uberem carminis venam nactus, ut à Maximiliano Cæsare laureâ Poeticâ donaretur. Claruit anno 1489. In Tubingensem Academiam anno 1497. evocatus, Poetas, Historicos atque Oratores priscos publicè explicandos suscepit. Obiit post annum 1506.

SCRIPTA.

Facetiarum libri iii. in quibus nonnulla pietati & honestis auribus injuria inferri possunt. *Argentinæ* 1603. 8°. & cum aliorum facetiis *Francofurt.* 1590. 8°.

Oratio ad Maximilianum i. *Cæsarem de ejus & Germaniæ laudibus.* Exstat inter Scriptores Rerum Germanicarum à Schardio editos Tom. i. p. 95.

Demonstratio Germanos esse αὐτόχθονας. ibid. p. 105.

Apologia pro defensione Imperatorum contra Leonardum Justinianum & alios, qui nomen Imperatorum extenuant, ejusque coronationem rident. ibid. p. 109.

Tractatus, quod Imperator Christianorum jure Christianissimus sit dicendus. ibid. p. 116.

De laude, antiquitate, imperio, victoriis, rebusque gestis veterum Germanorum. ibid. p. 117.

Epitome laudum Suevorum, & Ulrici principis Wirtemburgici. ibid. 135.

Apophthegmata aliquot Imperatorum Romanorum, per Æneam Sylvium & Bebelium nostrum consignata, prodierunt inter alia quædam Collectanea *Francofurt.* 1602. f. p. 175.

Ecloga triumphalis de victoriâ Maximiliani Imp. contra Bohemos. ibid. p. 251.

Ars condendorum Carminum, & Racemationes in carmine observandæ. Tubingæ 1515.

Institutio puerorum, ibid.

Triumphus Veneris, ibid.

Commentarius de Epistolis conscribendis.

De abusione linguæ Latinæ apud Germanos, & de proprietatibus ejusdem liber.

Vocabularium optimarum dictionum.

De Magistratibus Romanorum.

De nominibus artificum, & morborum corporis humani Græcis ac Latinis.

De nominibus Sanctorum cum eorum interpretatione.

Quarundam Quæstionum expositiones.

De pagis Suevorum & Neccaro fluvio.

Apologia cum Commentariis.

Retractationes.

Instructio bene scribendi.

De nominibus officiorum apud Principes.

De accentibus Hebraicis. Opuscula omnia à Commentario de conscribendis Epistolis inclusive enumerata, uno volumine impressa sunt *Argentinæ* 1513.

De Proditione Ducis Mediolanensis, De mendaciis quorundam Historicorum, atque alia quædam, quæ ex Simlero peti possunt.

GAUFRIDUS BOUSARDUS, natione Gallus, nobili apud Cenomannos loco ortus, anno 1456. in Collegium Navarrense receptus, Philosophiam & humaniores artes excoluit. Earundem scientiam haud vulgarem consecutus, cathedræ Philosophicæ apud Navarrenses præfectus est. Anno 1478. studiis Theologicis, abdicatâ Philosophiæ curâ, se totum dedit: atq; anno 1489. quo demum claruit, Doctoratus insignia suscepit. Anno circiter 1510. Romam profectus, & Româ Bononiam, coram Julio II. Pontifice de 1489.

SÆC. XV. ab An. Mcccc. nomine Jesu concionem habuit. Anno 1511. Synodo Pisanæ adfuit; & Concilii jussu Cajetani librum de Auctoritate Papæ & Concilii, Parisios secum retulit, ut responsionem à Theologis Gallis procudi obtineret. Eodem anno Academiæ Parisiensis Cancellarius, & paulò post Theologorum Decanus creatus est. Anno 1518. Cancellariatum Parisiensem Auximensi apud Cœnomannos Ecclesiâ permutavit. Obiit Cœnomannis anno 1520. ætatis suæ 81. in Templo S. Vincentii sepultus.

SCRIPTA.

Opus de Continentiâ Sacerdotum sub hac quæstione: Ut Papa possit dispensare cum Sacerdote ut uxorem ducat? Prodiit *Parif.* 1505. 8°.

De divinissimo Missæ Sacrificio compendiosa & brevis Expositio. Parif. 1511. 1520. 4°.

Nova & fructuosâ Interpretatio in vii. Psalmos Pœnitentiales. Parif. 1519. 8°.

Oratio pia & prolixa ad Christum, quâ omnia vitæ suæ gesta enarrat. Præfigitur Interpretationi in Psalmos Pœnitentiales; & habetur etiam apud Launoium Hist. Gymnas. Navarr. par. 2 p. 627.

1489. DONATUS BOSSIUS, gente Italus, Patriâ Mediolanensis, natus anno 1436. Claruit anno 1489. Scripsit *Chronicon,* seu *Conditionum & mutationum humanarum Historiam* ab initio Mundi ad sua usq; tempora; item *Chronicon de Episcopis & Archiepiscopis Mediolanensibus* ad annum usque 1489. Prodiit utrumq; simul Chronicon *Mediolani* 1492. f.

1490. MARCUS ANTONIUS COCCIUS SABELLICUS, natione Italus, Patriâ Æquicolensis, seu ut alii habent, ad vicum Varronis in viâ Valeriâ natus, patrem habuit fabrum ferrarium, bonis literis excultus, ludum literarium primùm apud Tiburtinos aperuit: dein altiora meditatus Romam transiit; & in Pomponii Læti amicitiam ac sodalitium receptus uberiorem eloquentiæ Latinæ scientiam hausit: & solenni Pompâ in Quirinali monte laureâ coronatus, Sabellici nomen tulit. Claruit anno 1490. Româ digressus, Utini prope Aquileiam nobiles pueros literis instituit; mox verò duplicato stipendio à Vicentinis evocatus, ut juventuti urbanæ præesset, illuc se transtulit. Augescente indies doctrinæ famâ, à Senatu Veneto accitus est, ut Reipublicæ res gestas literis mandaret, & liberales artes publicè edoceret; trecentorum aureorum salario donatus, & à Cardinale Bessarione Bibliothecæ ab ipso apud S. Marcum fundatæ præfectus. Obiit septuagenarius anno 1506. xiv. Cal. Maias, lue Gallicâ confectus, quam ex impuri scorti amore delirus senex contraxerat. *Vir naturâ facundus, nec artis expers,* inquit Erasmus *, *quiq; non infœliciter rhetoricatur interdum: in historiâ sat splendide versatus, sed in hac tantùm, quæ suum dicendi genus desiderat.*

* Ciceronian. p. 374.

OPERA.

Rapsodiæ Historiarum ab Orbe condito usq; ad annum 1504. *Enneades* xi. Binæ enim priores editiones—1470. f. *Venet.* 1498. ultimam Sabellici manum non subierunt.

De rebus gestis Venetorum ab Urbe conditâ ad annum circiter 1487. Historiarum libri xxxiii. *Venet.* 1487. f.

Exemplorum libri x. Prodierunt seorsim *Basil.* 1533. 8°.

De Aquileiæ antiquitate libri vi.

De Venetæ urbis situ libri iii.

De Venetis magistratibus liber.

De Prætoris officio liber.

De Officio Scribæ Dialogus.

De Latinæ linguæ reparatione Dialogus.

Epistolarum familiarum libri xii.

Ora-

Orationes xii. SEC. XV. ab An. MCCCC.
Poemata varia.
Prodierunt omnia Sabellici Opera hactenus recensita *Basil.* 1560. Tom. iv. f. omnia ab Exemplorum libris exclusivè enumerata *Venet.* 1505.

Annotationes in Horatium, Basil. 1580. *in Suetonium*, Venet. 1490. f. Paris. 1610. *in Plinium*, Francofurt. 1602. 8°. Venetiis 1508. *in Livium*, ibid. & Paris. 1573. *Oratio in Livium de laudibus Historiæ*, ibid. *Annotationes in Valerium Maximum, Lucanum, Papinium, Catullum, Ciceronem*, & *Valerium Flaccum*, à Badio una cum Annotationibus in Plinium, Livium, & Suetonium impressæ sunt simul *Parisiis* f.

PONTICUS VIRUNNIUS, seu *Virumnius*, natione Italus, Patriâ Tarvisinus, claruit anno 1490. quo circiter tempore in gratiam Badoeræ, clarissimæ Venetorum familiæ, quæ ex Britannis originem duxerat, sex priores Galfridi Monumetensis de rebus Anglicis Historiæ libros, resectis fabulosis, in epitomen redegit. Prodiit ista *Epitome*, quâ à Bruti tempore ad Arturum Regem, annum verò Christi 528. res Britannicæ libris vi. enarrantur, *Augustæ* 1534. 8°. *Londini* 1585. 8°. & inter Rerum Britannicarum Scriptores ab Hieronymo Commelino editos *Lugduni* 1587. f. p. 93. Scripsit adhuc Ponticus *Commentaria* in Virgilium, Ovidii Metamorphosin, Statii Achilleida; Claudianum, & Joannis Sacrobosci Sphæram; *De obscuris autorum locis & corruptis nominibus libros* iii. *De miseriâ literarum libros* ii. *Elegiarum & Epigrammatum librum*; ut *Versiones* Græcorum aliquot Scriptorum Latinas, aliaque *Opuscula* à Simlero p. 585. enumerata taceam. 1490.

BONIFACIUS SIMONETA, gente Italus, civitate Mediolanensis, ortu nobilis, Joannis Simonetæ historici patruus, Ordinis Cisterciensis Monachus, ac demum Abbas Monasterii S. Stephani de Cornu in regione Placentinâ. Claruit anno 1490. Scripsit ad Carolum VIII. Galliæ Regem, *Commentarios de Persecutionibus Christianis, & Pontificum historiâ* à S. Petro usq; ad Innocentium VIII. Commentarios hosce continuo narrationis filo non contexuit; sed novâ planè methodo Epistolarum libris vi. comprehendit. His Orationes nonnullæ inferuntur; singulisq; Epistolis, numero CCLXXIX. Anatomica, Medica, Geographica, Astronomica, ac Mathematica admisceri solent. Prodiit Opus istud *Mediolani* 1492. & Hieronymi Emseri curâ *Basil.* 1509. 1490.

PETRUS APOLLONIUS COLLATIUS, Presbyter Novariensis, claruit, ex Vossii * sententiâ, (quæ quidem potior videtur) circa annum 1490. à Bignæo verò, Miræo, aliisq; ad septimi sæculi finem refertur. Eundem esse conjicit Vossius cum Apollonio Collatio, Fastorum conditore, quem inter Autores vergentis istius sæculi recenset Cæsar Scaliger †; & *frigidiusculum fuisse Poetam, & cùm discedit ab elegiaco, etiam infælicem*, prodit. Scripsit Apollonius noster carmine heroico *Libros* iv. *de Excidio Hierosolymorum* à Tito expugnatorum. Prodierunt isti, curâ Joannis Gagnæi *Lutetiæ* 1516. emendatiores studio Adriani Vander-Burchii *Antverpiæ* ex officinâ Christophori Plantini, in Appendice Poetarum Christianorum Bigneanâ p. 731. & in Bibliothecâ Patrum Tom. xii. Extat etiam MS. penes reverendum Patrem * Mabillonium (quod inter alia à Cl. Magliabecchio dono acceperat) Apollonii nostri *Carmen Heroicum de Davide & Golia* ad Laurentium Medicem ex quo hoc ipsum tempore floruisse luce clarius est. 1490.

* De Hist. Lat. l. 3. par. 2. c. 10.

† Poetic. l. 6.

* It. Ital. p. 194.

ALEXANDER VI. *Rodericus*, sive, *Theodoricus Borgia* antea dictus, natione Hispanus, patria Valentinus, ex nobilissimâ Borgiarum familiâ oriundus, Callisti III. ex fratre nepos, à Callisto patruo Ecclesiæ Romanæ Cardinalis, Archidiaconus, & Vicecancellarius creatus, tandem Episcopus Portuensis, & sacri Collegii Decanus evasit. Post Innocentii VIII. obitum anno 1492. Pontifex Romanus electus est die xi. Augusti, coronatus die xxvi. id dignitatis mercatus, partim pecuniâ, partim opimis sacerdotiis, officiis, 1492.

SÆC. XV. ab An. Mcccc.

quin & sedis Romanæ fundis & castellis, inter primores Cardinales distribu-
tis. In rebus Ecclesiasticis nil memoratu dignum gessit: alia prorsus ille curæ
habuit; ut divenditis passim, nullâ juris, nullâ pudoris ratione habitâ, di-
spensationibus pecuniam undequaq; corraderet. Hinc Ludovico Galliæ Regi
anno 1498. potestatem fecit Joannam uxorem dimittendi, nullo alio nomine,
quàm quòd sterilis & invenusta esset. Id verò inprimis egit, omniq; curâ mo-
litus est; ut sæcularem Principatum Cæsari Borgiæ, filio notho, per fas &
nefas compararet, Petriq; patrimonium in Borgiæ hæreditatem commutaret.
Sanè incœpto isti nec pater nec filius defuit. Iste conscripto paternâ ope
exercitu Flaminiæ & Umbriæ Regulos civitatibus suis summâ injuriâ ejecit:
ille filium utriusq; Provinciæ Ducem, & Ecclesiasticæ ditionis Principem au-
toritate Apostolicâ creavit. Verùm sacrilegis ausis fata obstitêre. Obiit
enim Alexander anno 1503. die xviii. Augusti, fatali pincernæ errore veneno
extinctus, quod opulentioribus ipse aliquot Cardinalibus, quorum divitiis in-
hiabat, ad cœnam vocatis propinandum paraverat. Mores ejus fœdissimos,
immensam ambitionem, avaritiam turpissimam, detestandam sævitiam, ne-
fandam libidinem, & incœstos cum Lucretiâ filiâ concubitus ubertim depingunt
Historici istius ævi, Guicciardinus *, Ciacconius, aliique; ut Brietium † a-
liosq; è recentioribus taceam; adeò ut criminibus hisce illum eximere frustra
laboret Bzovius ||. Extat *Bulla super Canonizatione Anselmi Archiepiscopi Can-
tuariensis*, Concil. Tom. xiii. p. 1476. *Epistolæ & Constitutiones Ecclesiasticæ*
xxi. apud Bzovium ad an. 1493, &c. Plures in Collectione Romanâ, & Bul-
lario Laertii Cherubini. *Epistolæ aliquot ad Franciscum Ximenium Archiepisco-
pum Toletanum* in Vitâ Ximenii. *Clypeus defensionis fidei S. Romanæ Ecclesiæ*, Ar-
gentorati 1497. editu. *Liber de Cardinalium excellentiâ & officio Vicecancellarii,
& Glossa in Regulas Cancellariæ ad* Innocentium VIII. MSS. olim in Bibliothecâ
Card. Sirleti.

* De rebus Ital. lib. 1.
† Annal. ad an. 1492, 1495, 1503.
|| Annal. Tom. xviii.

1492. BERNARDUS DE CARAVAIAL, gente Hispanus, antiquâ &
nobili familiâ ex urbe Cazeres in provinciâ Extramaduræ prognatus; Allu-
ricensis, Pacensis, Carthaginensis, ac Seguntinus Episcopus, & Ferdinandi
Hispaniæ Regis ad Innocentium VIII. Orator, demum Cardinalis ab Alexan-
dro VI. factus, claruit anno 1492. Anno 1511. cùm Julius Pontifex fidem
Cardinalibus olim datam de habendo Concilio Oecumenico turpissimè violaret.
Bernardus adjunctis sibi aliis quibusdam Cardinalibus Concilium Generale
Pisis habendum indixit, & Calendis Septembribus celebravit. Eapropter à
Julio depositus dignitate Cardinalitiâ excidit. A Leone x. restitutus, De-
cani vices in sacro Cardinalium Collegio tulit, & Episcopatum Tusculanum
obtinuit, Patriarchatu Hierosolymitano titulo tenus antea cohonestatus. O-
biit Romæ in Monasterio S. Crucis Hierosolymitanæ die xiii. Decembris an-
no 1523. Extat *Oratio ad Cardinales* anno 1492. habita de eligendo Summo
Pontifice, *Romæ* 1492. excusa. Alia ejusdem commemorat Nicolaus Antonius
Biblioth. Hispan. Tom. i. p. 168. viz. *Orationem ad Sixtum* iv. *& Cardinales in die
Circumcisionis Dominicæ* anno 1484. *Homiliam in Exaltationem S. Crucis* coram
Maximiliano Imp. Mechliniæ anno 1508. recitatam; *Sermonem ad Cardinales
in commemoratione victoriæ Bazensis*; *Epistolam consolatoriam ad Ferdinandum
Regem in obitu Serenissimi Principis Joannis*; *Orationem nomine Catholicorum Re-
gum ad Alexandrum* vi. Singula ista Opuscula edita in lucem esse fidem fa-
cit Antonius; sed nec locum nec tempus editionis indicat.

1494. HIERONYMUS DONATUS, Patricius Venetus, claruit anno
1494. Cretæ insulæ aliquandiu præfectus, summisq; in Patriâ suâ honoribus
cumulatus, à Republicâ Venetâ ad Julium II. Pontificem anno 1510. legatus
pacem afflictæ civitati impetravit; ac paulò pòst Romæ diem supremum obiit,
annos circiter 53. natus. Scripsit *Apologeticum ad Græcos de Principatu Romanæ
sedis*, excusum *Romæ* 1525. & in Apparatu ad Concilia Labbeano Tom. ii. par.
2. p. 27. Græcè Tractatum istum dum in Cretâ ageret, conscripsit, ac postea
dum quartùm Romæ legationis munere fungeretur, Latinum fecit. Scripsit
adhuc

adhuc *Epistolas varias*; quarum aliquot habentur in secundo & quinto libro Epistolarum Angeli Politiani. E Græco verò in Latinum sermonem *convertit* S Dionysii Areopagitæ librum de Divinis Nominibus, & Epistolis; S. Joannis Damasceni tractatum de Immaculatis Mysteriis; & Alexandri Aphrodisæi Opus de Animâ. *Tractatus*, quem *de Processione Sp. S.* conscripsit; *Liber de Terræ motu Insulæ Cretæ*; *& Oratio ad Lusitaniæ Regem*, nondum, quod scio, in lucem prodierunt: cùm tamen Philippus Donatus, Hieronymi nostri filius in Epistola ad Clementem VII. nuncupatoriâ, Apologetico de Principatu Romanæ Sedis præfixâ, scribat sese Patris librum de processione Spiritus S. adversùs Græcos quinto antehac anno Leoni x. dicavisse. SÆC. XV. ab An. MCCCC.

NICOLAUS BARIANUS, natione Italus, patriâ Placentinus, Ordinis Augustini Eremitæ Monachus, Theologiæ & Juris Pontificii consultissimus. Claruit anno 1494. Natâ inter Augustinianos & Minoritas de præcedentiæ jure controversiâ, ipse gregalium suorum causam summâ doctrinâ egit, & penès istos à Jurisconsultis pronunciari obtinuit. Argumenta postmodùm sua scripto commisit, & titulo *Causæ Vitalianæ de præcedentiâ Eremitarum & Minorum*, typis excudi fecit *Cremonæ* 1500. Scripsit etiam *Librum de monte impietatis*, *Cremonæ* 1496. editum, & ad calcem libri de Montibus pietatis Romanensibus, qui *Lipsiæ* prodiit anno 1670. & *Quadragesimale Quodlibeticum* LXXVII. *Quæstionum Prædicabilium*, *Bononiæ* 1501. 4°. impressum. 1494.

ROBERTUS GAGUINUS, gente Belga, ex vico Callinâ in Artesiæ finibus ad Lisam fluvium oriundus. Ineunte adhuc ætate Monasterium Niepense apud Morinos ingressus, Ordini SS. Trinitatis de Redemptione captivorum nomen dedit. Lutetiam dein studiorum ergo missus, in D. Mathurini Cœnobio apud sodales suos moram egit; & utriusq; Juris lauream accepit; anno demum 1473. totius Ordinis sui Generalis factus. Claruit anno 1494. Prudentiæ non minùs, quàm doctrinæ famâ insignis, multas in Italiâ, Germaniâ, ac Britanniâ pro Carolo VIII. & Ludovico XII. Galliæ Regibus, legationes obiit: isti inprimis charus, à quo ingenti pecuniæ vi donatus est, & Bibliothecæ regiæ præfectus. Obiit Lutetiæ anno 1501. xi. Cal. Junias, apud Mathurinos suos sepultus. Vir minimè indoctus; & in historiâ, rhetoricâ ac Poeticâ haud vulgariter versatus: in quo tamen fidem in enarrandis rebus patriis, & gentilium suorum laudibus deprædicandis omnes desiderant. De stylo ejus hæc habet Erasmus *. *Robertus Gaguinus non ita pridem habitus fuit magni nominis, dictione tamen, quàm scriptis vendibilior; verùm suo sæculo; nunc vix inter Latinè loquentes reciperetur.* 1494. * Ciceronian.

SCRIPTA.

Annales rerum Gallicarum libris xi. ab anno Christi 200. usq; ad an. 1500 Prodierunt *Parisf.* 1511. & cum supplemento Huberti Vellerii usq; ad annum 1520. *Francofurti* 1577, 1580.

Liber de immaculatâ B. Mariæ Virginis Conceptione contra Vincentium de Novo-Castro Dominicanum. *Parisf.* 1598.

Alia Decertatio metro scripta de eadem re contra eundem ad Arnoldum Bostium Carmelitam. Prodiit alicubi in 4°.

Poemata de Passione S. Richardi Martyris, De variis in Ecclesiâ Ordinibus, De miseriâ humanæ conditionis, Dialogus in desides & ignavos. Parisf. 1598. cum libro de Conceptione B. Mariæ.

De arte metrorum libri iii. Phorcæ 1505.

Ejusdem Orationes, & Epistolas se typis excusas legisse testatur Labbeus †: atq; *Ordinis sui Chronicon* ab eo conscriptum memorat Trithemius ‖: ut Versiones & Opuscula vernaculo idiomate ab illo elucubrata taceam. † Dissert. Tom. ii. p. 258. ‖ De Script. Eccl. p. 199.

FELINUS SANDEUS, natione Italus, patriâ Ferrariensis, ex nobilissimâ Sandeorum familiâ oriundus, Juris utriusq; Doctor, claruit anno 1494. 1494.

SÆC. XV. ab An. Mcccc. 1494. Nondum vicesimum ætatis annum egressus Pisis Decretalium libros ab anno 1464. ad 1481. summâ eruditionis laude publicè prælegit. Dein ob insignem juris scientiam Romam ab Innocentio VIII. evocatus, Rotæ judicio præfectus est, ac die iv. Maii anno 1495. Episcopus Hadrianensis & Pinnensis constitutus, mox Referendarius Apostolicus, ac demum Nicolai Saudomnini Lucensis Episcopi Coadjutor factus, cui è vivis sublato anno 1499. in sede successit: Episcopatu statim submotus à Juliano Roboreo tunc Cardinale, postea verò Julio II. Pontifice; sed in integrum restitutus anno 1501. ibidem obiit mense Octobri anno 1503.

OPERA.

Commentarius in v. libros Decretalium. Venet. 1498. Tom. ii. Lugduni 1549 2 vol. f. ibid. 1587.

Consilia, De Constitutionibus, De Rescriptis, De Officio Ordinarii, De Majoritate & Obedientiâ, De Treugâ & Pace, De lite contestatâ, De Probationibus, De Testibus, De testibus cognatis, De fide instrumentorum, De Præsumptionibus, De Jurejurando, De Exceptionibus, De Præscriptionibus, De Sententiâ & re judicatâ, De Appellationibus, De accusationibus & inquisitionibus. Venet. 1582. Lugduni 1587.

Additiones in Decretum.

Additiones ad initiatum ab Abbate Panormitano Opus.

De jure Patronatûs Tractatus.

De Indulgentiâ plenariâ Sermo, in illud, *Hodie mecum eris in Paradiso,* inter alios Tractatus *Venet.* 1584.

Historiarum Epitome de Regibus Siciliæ & Apuliæ, nominatim de Alphonso Aragoniæ Rege. *Hanoviæ* 1611. 4°.

Quomodo puniatur conatus, quando literæ Apostolicæ noceant Patronis Ecclesiarum.

Prodierunt omnia Felini Sandei Opera, *Basileæ* ab Episcopiis aliquot voluminibus impressa, & *Venet.* 1570.

1494. JOANNES GEILERUS, *Kayserbergius* sive *Cæsarisbergius* à loco natali dictus; patriâ enim Alsatus in Monte Cæsaris oppido imperiali natus est anno 1445. die xvi. Martii; Joannis Geileri & Annæ Zuberæ filius. Post prima literarum tyrocinia, ad Friburgensem Academiam missus, Magisterii lauream adeptus est. Mox sacris initiatus, Basileam se contulit, ut Theologiæ studio vacaret. Exacto ibi quinquennio, Doctoratûs insignia obtinuit. Cùm insignem igitur consummatæ rerum Theologicarum scientiæ famam retulisset; Friburgum primò, mox Herbipolim accitus est, ut concionandi munus obiret. Anno demum circiter 1478. ampliori stipendio, & importunis civium precibus invitatus, Argentoratum concessit; ubi per triginta tres annos in primario Templo summâ facundiâ, & auditorum concursu pariter ac plausu concionatus est. Claruit anno 1494. Effusâ in egenos liberalitate, in peregrinos hospitalitate, & invicto pietatis zelo insignis, summam sibi apud Germanos authoritatem conciliavit: Maximiliano insuper Cæsari admodùm charus; à quo persæpe in aulam evocatus, maximoq; honore habitus fuit. Episcopis verò & Monachis parùm gratus, quorum pudendam literarum inscitiam, & deploratam morum corruptelam acriter ille scriptis & sermonibus corripuit. Obiit anno 1510. die x. Martii, Argentorati in majori Templo propè suggestum sepultus.

SCRIPTA.

Liber Sermonum, quibus admiscentur integri Tractatus, *De arbore humanâ, De arbore Crucifixi, De xii. Sp. S. donis, De morte gratiæ, De xxiii. mortis conditionibus, De dispositione ad fœlicem mortem,* Argentinæ 1514, 1518.

Navicula fatuorum, Argentinæ 1510.

Orationes

Orationes variæ ad Clerum.
Navicula Pœnitentiæ.
Peregrinatio.
Expositio Orationis Dominicæ.
Fragmenta Passionis.
De communicandis his, qui ultimo supplicio afficiuntur.
De amovendis Concubinis, etiamsi uterq; continere decreverit.
Quòd pueri non sint instigandi ad Religiones, in quibus Regula non servatur.
Contra statutum, quo Testamentum facere cives prohibentur.
De septem peccatis mortalibus.
Epistolæ plures.
Tropi, sive Sales.

Opera Geileri omnia adhuc enumerata variis annis, viz. 1509, 1510, 1518. *Argentinæ* apud Joannem Gruningerum excusa fuisse fidem facit Possevinus Apparat. Sacr. Tom. i. p. 880.

Oratio in Synodo Argentinensi habita. Argentinæ 1482.

Sermones plurimi de Jubilæo, anno 1500. habiti, in illud Levitici xxv. *Anno Jubilæi redibunt omnes ad possessiones suas.* Argentinæ 1513. apud Matthiam Schurerium.

Conciones in Evangelia, Germanicè *Argentinæ* 1515.

JOANNES REUCHLINUS, *Capnio* dictus, natione Germanus, patriâ Suevus, apud Phorcen Marchionatûs Badensis oppidum natus anno 1454. v. Cal. Januarii. In ætate tenerâ pueris Symphoniacis, qui in Ecclesiâ Oppidi natalis meruerunt, allectus; cùm voce admodùm valeret, in Marchionis Badensis aulam accitus fuit: ubi Grammaticam edoctus, cùm coætaneos adolescentes ingenii viribus ac præclarâ indole longè anteverteret, juveni Marchioni Badensi Comes datus est, cumq; illo ad Academiam Parisiensem missus. Hîc loci præter haud vulgarem, quam nactus est, Latinæ Linguæ ac Logicæ scientiam, Græcas literas à Georgio Hermonymo Spartiatâ accepit. Eodem præceptore usus, & literulas pulchrè pingendi artem addidicit; quâ deinceps peculium sibi comparavit, & multorum benevolentiam meruit. Anno 1474. Basileam se contulit; ubi Magistri Philosophici dignitate auctus, Græcam simul ac Latinam linguam edocere cœpit. Juris Cæsarei studium ibidem auspicatus, Aureliæ demum ad finem perduxit, & Doctoratûs insignia anno 1481. accepit. In Germaniam redux, ab Eberhardo Comite Wirtembergensi in aulam accitus, Romam primùm in comitatu ejus ductus est, & post reditum ad Fredericum Imp. legatus. Legationem in Aulâ obeunti Medicus quidam Judæus Jehiel Loans Hebraicæ linguæ elementa tradidit; quam Romam postea legatus Capnio ab Abdia quodam accuratiùs edidicit; cui pro singulis horis singulos aureos Minerval dedit. Romam missus fuerat à Philippo Comite Palatino; in cujus aulam concesserat, postquam turbatis rebus Wirtembergensibus Tubingâ exulare coactus esset. Compositis domi rebus, Tubingam rediit, & inter Quatuorviros Provinciæ Suevicæ Judices allectus, linguæ Hebrææ in Orbe Christiano propalandæ otium suum dicavit. Claruit præcipuè ab anno 1494. quo Catalogum suum scripsit Trithemius. Divinarum juxta ac humanarum literarum peritissimus; inprimis accuratissimâ linguarum Latinæ, Græcæ, Hebraicæ, & Chaldaicæ scientiâ instructus, primus in Germaniâ Hebraicas & Græcas literas, Latinasq; elegantias resuscitavit. Factum id frementibus Monachis, & Theologis Scholasticis, qui ex revocatis linguarum scientiâ & elegantiæ studio nodosæ suæ ac barbaræ Theologiæ ruinam facilè augurati sunt. Duce igitur Joanne Hocstrato Ord. Præd. Academiæ Coloniensis Decano, in Reuchlinum insurgunt, hæreseos accusant, scripta ejus comburunt, Judæis illum plùs justo favere clamant; habitiq; cum Poetis Ethnicis commercii, tanquam capitalis delicti reum agunt. Neq; intra hosce fines stetit injuria: Pontifices Romanos adeunt, & importunis clamoribus postulant; ut Reuchlinus diris, libri ejus flammis, devoveantur; literæq; Hebraicæ è republicâ Christianâ eliminentur. 1494.

SÆC. XV. ab An. MCCCC.

Istius enim linguæ studium à Christianis coli ægrè tulerunt Inquisitores; & ab Imperatore Edictum summâ astutiâ impetraverant, ut omnes Judæorum libri, præter Sacra Biblia, flammis comburerentur: eo sanè consilio ut ipsi grandem pecuniæ vim à Judæis libros suos quàm libenter redimentibus corrogarent. Imperator Reuchlinum eâ de re consuluit: iste mitiorem tulit Sententiam, ac Judæorum libros fidem Christianam oppugnantes comburi, reliquos conservari voluit. Hinc natum est acre Inquisitorum omniumq; Monachorum odium. Cucullati gregis malitiam & petulantiam acerrimis satyris (neq; enim graviori stylo refutari meruerunt ineptissimi tenebriones) ultus est Reuchlinus, inprimis verò edito Obscurorum Virorum Epistolarum volumine, admirabili lepore ac facetiis condito, quibus ad excitandum risum rudis ac ridiculus Monachorum & Scholasticorum Latine scribentium stylus exprimitur. Liber iste avidè ab omnibus exceptus & evulgatus mirùm quàm pupugit cucullatorum animos; Hocstratum verò adeò sauciavit; ut tanquam lethali percussus dolore interierit. Reliqui conjurationis socii à Leone X. Papâ demissis tandem precibus obtinuerunt; ut Epistolæ istæ Apostolico edicto legi divendive vetarentur. Edictum lepido commento elusit Reuchlinus. Secundum enim ejusdem farinæ Epistolarum volumen, priori tamen longè aculeatius, tanquam ex titulo minimè interdictum, inprimi curavit. Verùm istud leve admodùm jurgium præ capitali illâ, quam supra memoravi. controversiâ. Delegatis ista primùm à Pontifice Judicibus commissa est; qui cum penès Reuchlinum sententiam ferrent, Monachi ad Pontificem appellârunt. Reuchlino suppetias tulerunt Erasmus & Huttenus; quos eo nomine variis calumniis, nugacibus picturis & futilibus argumentis Monachi incessebant. Motâ demum in Germaniâ Lutherum inter & Indulgentiarum præcones lite, contentio illa graviori locum dedit, ac paulatim conquievit. Hisce turbis levatus Reuchlinus Græcas pariter & Hebræas literas in Academiâ Ingolstadiensi extremâ ætate docuit, donec morbo Icterico oppressus rei literariæ curam abdicare necesse haberet. Obiit Stutgardiæ prid. Cal. Sextil. anno 1521. ætatis suæ 67. *Dignus profectò*, inquit Trithemius *, *qui solis literis, non etiam perstrepenti curiæ populari incumberet. Nullum enim nobis non modo Italia, sed nec sæculum nostrum, huic tanto viro parem objiceret.*

* De Script. Eccl. f. 201.

OPERA.

De Arte Cabalisticâ libri iii. *ad Leonem* X. Prodierunt seorsim *Hagenoæ* 1517. inter Scriptores de arte Cabalisticâ *Basil.* 1550. & cum Petri Galatini Arcanis Cathol. Ver. *Francofurt.* 1612.

De Verbo mirifico libri iii. ad Episcopum Vangionum Camerarium Dalburgi Dialogi formâ conscripti; quibus Philosophiæ Græcæ, Hebraicæ, & Christianæ secreta reserantur. *Venet.* 1486. f. *Spiræ* 1494. f. *Lugduni* 1552. 8°. & cum præcedenti Opere *Basil.* 1587. Utrumque Opus in Indicibus Romanis prohibetur.

Psalmorum vii. *Pœnitentialium versio ex Hebræo facta,* & *in eosdem Commentariolus.* Tubingæ 1512. 8°.

De Arte Concionandi Libellus, cum aliis ejusdem argumenti libris excusus *Basil.* 1540. *Londini* 1570. 8°.

Defensio contra calumniatores suos. Coloniæ edita.

Dialogus an Judæorum Talmud sit supprimendum? Colon. 1518. 4°.

Breviloquium, seu Dictionarium singulas voces Latinas breviter explicans per ordinem Alphabeti, Fratrum Amerbachiorum precibus concinnatum, & ab iis impressum, *Basil.* 1480.

Lexicon Hebraicum, & *in Hebræorum Grammaticam Commentarius.* Basil. 1537, 1554. f.

Linguæ Hebraicæ Rudimenta. Phorcæ 1506.

De Accentibus & Orthographiâ Linguæ Hebraicæ libri iii. ad Hadrianum Cardinalem. *Hagenoæ* 1518. 4°.

Tabulæ

Tabulæ xx. *Institutionum in Linguam Sanctam*, & *Exegesis dictionum in Psalmos* vi. Basil. 1554.

Obscurorum Virorum ad Ortuinum Gratium Epistolarum libri ii. Francofurt. 1624. 8°. Illustrium Virorum ad Reuchlinum Epistolæ prodierunt libris ii. tacito loco atq; anno, in 4°.

Progymnasmata Iambis trimetris scripta, quæ cum Commentario Georgii Simleri edita sunt *Phorcæ* 1508. 4°.

Oratio de Palatini & nobilissimæ familiæ Ducum Bavariæ reverentia erga Ecclesiam, coram Pontifice habita, typis Aldinis excusa est.

Cæterùm Reuchlinus plurima alia conscripsit Opuscula, plura Græcorum Patrum scripta Latinè vertit. Singula dabit Simlerus Biblioth. Tigurin. p. 352. *Epitomen historicam rerum Assyriarum, Persicarum, Græcarum, & Romanarum* ab eodem in gratiam Philippi principis Palatini scriptam memorat Vossius de Hist. Lat. l. 3. c. 10.

JACOBUS WIMPHELINGIUS, natione itidem Germanus, pa- 1494.
triâ Alsatus, civitate Sletstatensis, natus est anno 1449. In scholâ patriâ Selestadiensi bonis literis institutus, ad Academias Friburgensem, Basileensem, Erfordiensem, ac Heidelbergensem ordine se contulit; ut Theologiæ ac Juris Pontificii scientiam hauriret; utriusq; demum Licentiatus Academico more factus. Inter disertissimos istius ævi Concionatores habitus, Spiram anno 1494. evocatus est, ut Ecclesiastæ munere ibi fungeretur. Fecit id annis aliquot, non sine insigni pietatis & eruditionis laude. Demum sæculi pertæsus, dignitati suæ Ecclesiasticæ renunciavit: & Heidelbergam profectus, in Gymnasio urbis literario sacros autores, ac in his Hieronymum, enarrandos suscepit: quoq; magis humani generis commodis inserviret, pædagogum agere non gravatus est; plurimosq; optimæ spei adolescentes, & in his Jacobum Sturmium Argentinensem, literis bonisq; moribus informavit. Ipse meliori literaturâ instructus, cùm Monachorum inscitiam & arrogantiam ægrè ferret, dictisq; mordacibus convelleret; hæreseos à Monachis Augustinianis apud Julium II. Papam delatus est; quòd alicubi scripsisset S. Augustinum non fuisse Monachum: aut certè non talem quales jam habentur Augustinenses, neq; Ordinis ab eo dicti hodiernum habitum tulisse. Pontifex re auditâ Wimphelingium sui ipsius voce ab importunis Monachorum clamoribus absolvit, & calumniatoribus silentium indixit. Post inchoatam à Luthero Reformationem, schisma Ecclesiæ invectum dolens, à Gymnasio Heidelbergensi recessit; & Selestadii in ædibus Magdalenæ sororis vitam deinceps otiosam egit. Obiit penè octogenarius anno 1528. die xvii. Novembr.

SCRIPTA.

E*Pitome Imperatorum, ac rerum in Germaniâ gestarum.* Basil. 1532. unà cum Witichindi Historiâ, & inter Scriptores German. Schardii Tom. i. p. 170.

Liber de vitâ & moribus Episcoporum Argentinensium, aliorumq; Principum & prælatorum. Argentinæ 1512, 1661.

Adolescentia. Opus anno 1500. scriptum, quo præcepta ad mores ingenuè formandos traduntur. *Argentinæ* 1514.

Oratio, sive *Consilium de bello movendo contra Turcas.* Islebii 1603.

De Germanicæ nationis gravaminibus contra Sedem & Curiam Romanam ad Maximilianum Imp. Habetur apud Freherum Script. German. Tom. ii. p. 373. non integer tamen.

Replica super eodem argumento contra Æneæ Sylvii Tractatum. ibid. p. 381.

Sermo ad juvenes, qui sacris initiantur. Basil. apud Hervagium excusus.

Libellus Grammaticalis. Argentinæ 1497. 4°.

Rhetorica pro pueris. Argentinæ 1515.

Philippica, seu *Dialogi* vi. *pro institutione filiorum Philippi Electoris Palatini.* Argentinæ 1498.

De Nuncio Angelico Carmen Heroicum, aliud ad Philippum Comitem Palatinum, & Elegia ad Ludovicum ejus primogenitum; excusa anno 1494, & 1499.

Soliloquium pro pace Christianorum. Opus metricum ad Bertholdum Archiepiscopum Moguntinum *de triplici candore. In laudem D. Mariæ liber. De laudibus Spirensis Ecclesiæ liber. De Spiritu S. Oratio. Ad Regem Franciæ Oratio. De arte Poeticâ liber. Poemata varia. De Hymnorum & Sequentiarum autoribus Tractatus.* Opuscula ista typis impressa extare fidem facit Simlerus Biblioth. Tigurin. p. 326.

Ad Rempublicam Argentinensem libri ii. quorum priore Argentinam cæterasq; Rheni civitates nunquam Galliæ fuisse subjectas probat: secundo reip. instituendæ præcepta tradit. *Argentinæ* —— 4°.

Oratio de Annunciatione Dominicâ. Argentinæ itidem excusa.

Scripta Wimphelingii inedita recenset Simlerus loc. cit.

1494. OLIVERIUS MAILLARDUS, patriâ Armoricus, aliis tamen Parisiensis, Ordinis Minorum Regularis Observantiæ Provincialis, ac demum Vicarius Generalis; apud Parisienses & Nannetenses, & in aulâ Gallicâ ac Burgundicâ Concionator non incelebris. Claruit anno 1494. Obiit Tolosæ anno 1502.

SCRIPTA.

Contemplatio in Salutationem Evangelicam prolixa. *Parif.* 1507.

Quadragesimalia ii.

Sermones de Adventu, Parisiis anno 1494. *habiti.* Parif. 1506.

Sermones de Tempore. Lugduni 1498. 4°.

Sermones de Sanctis, & communi Sanctorum. Lugduni 1507. Argentinæ 1514.

De peccati stipendio, & gratiæ præmio.

Prodierunt Maillardi Opera, una cum *pulcherrimis Juris quæstionibus*, ad quemlibet Sermonem & Tractatum additis, ipsomet curante, *Lugduni* 1499. recusa *Argentinæ* apud Joannem Parvum.

1494. MICHAEL FRANCISCUS, gente Gallo-Flander, patriâ Insulensis, Ordinis Dominicani Monachus, & Theologiæ Doctor Coloniensis, Philippo I. Austriaco à sacris Confessionibus, Concionibus, & Consiliis, Episcopus Salubriensis paulò ante obitum creatus. Claruit anno 1494. Obiit Insulis in patriâ suâ anno 1502. Rosarii B. Virginis cultor, si quis alius, superstitiosissimus, pluribus scriptis Confraternitatis suæ merita deprædicavit; & Beatissimæ Virginis majestatem supra jus fasq; extulit.

SCRIPTA.

Quodlibetica decisiones de vii. *Doloribus B. Mariæ Matris Dei. Antverpiæ* typis Theodori Alostensis.

Quodlibetica decisiones de Confraternitate Sanctissimi Rosarii B. Mariæ. Prodierunt unà cum præcedente Opere *Colon.* 1476. *Parif.* 1518. 8°.

Confraternitas Dolorum B. Mariæ, à Philippo Austriaco erecta. *Antverpiæ* typis Theodori Alostensis.

Clavis Cellarii divinæ & humanæ sapientiæ, à Gulielmo Oonselin Dominicano edita.

De Abusibus Aulicorum, seu *de Vanitate sequentium Curiam* liber. MS. apud Dominicanos Insulenses, teste Miræo *.

Commentarius in Antiphonam, Salve Regina: qui quidem an typis adhuc excusus fuerit, nondum comperi.

* De Script. Sæc. xvi. cap. 8.

ANTO-

855

SÆC. XV. ab An. MCCCC.

ANTONIUS BONFINIUS, natione Italus, Patriâ Apulus, domo Asculanus, & Recinetensis, Græcis Latinisq; literis apprimè excultus. Claruit anno 1495. Summo apud Matthiam Corvinum Hungariæ regem honore habitus, hortatu ejus res Hungaricas scripto consignandas suscepit. Fecit id, stylo non ineleganti usus; ac *Rerum Hungaricarum Historiam* ab ipsis gentis primordiis usq; ad annum 1495. libris XLV. in quatuor Decades cum dimidiâ distributis complexus, ad Ladislaum Hungariæ Regem anno 1495. dono misit. Prodierunt tres priores Decades curâ Martini Brenneri *Basil.* 1543. integra Historia cum additionibus & emendationibus Joannis Sambuci *Basil.* 1568.f. *Francofurt.* 1581. f. *Hanov.* 1606. f. Ejusdem *Symposium Beatricis*, seu Dialogi III. de Virginitate & fide conjugali ex Sambuci Bibliothecâ prodierunt *Basil.* 1572. 8°. recusi—1621. 8°. Cæterum Græcorum libros à Bonfinio Latinè versos enumerat Simlerus Bibl. Tigurin. p. 48. Ex his *Hermogenis de rhetoricâ libri*, & *Aphthonii Sophistæ Progymnasmata* typis impressa sunt *Lugduni* 1538. 1495.

JOANNES JOVIANUS PONTANUS, gente Italus, Cereto Umbriæ oppido oriundus. Patre, quem non ignobilem habuit, à seditiosis civibus interempto, Neapolin juvenis & egenus profugit: ubi Antonii Panormitani, Regiorum Scriniorum Magistri, ope, in Ferdinandi regis aulam simul ac favorem receptus, Alphonso Juniori, filio Regis primogenito, præceptor datus est: ac mortuo demum Panormitano, in locum ejus suffectus Epistolis conscribendis præfuit. Claruit anno 1495. Inter primores seculi Historicos, Poetas, & Oratores habitus, mordaci tamen stylo & subagresti supercilio plurimorum odium & invidiam concitavit. Hinc nata forsan calumnia, quæ ipso adhuc vivente in vulgus sparsa erat, illum volumina quædam Ciceronis, in vetustâ Monasterii Cassinatis Bibliothecâ reperta, paulùm immutata nomine suo evulgâsse. Obiit mense Augusto, anno 1503. ætatis suæ 78. Neapoli in conditorio sepultus; quod sibi, uxori, ac liberis construxerat. De stylo ejus & ingenio hæc habet Erasmus *. *Non sum vel tam hebes, vel tam invidus, ut non fatear Pontanum multis egregiis ingenii dotibus virum fuisse summum. Ac me quoq; rapit placido quodam orationis lapsu: verborum dulce quiddam resonantium amœno tinnitu demulcet aures: denique splendore quodam perstringit dignitas ac majestas orationis.——Locos verò communes sic tractat; ut ægrè possis agnoscere Christianus fuerit necne.——Vir extra controversiam in literis inter præcipuos numerandus.* 1495.

* Ciceronian.

OPERA.

De *Obedientiâ libri* v.
De Fortitudine libri ii.
De principis officiis ad Alphonsum Calabriæ Ducem.
De liberalitate.
De Beneficentiâ.
De Magnificentiâ.
De splendore, & splendidi hominis supellectile, ornamentis, &c.
De Conniventiâ.
De Prudentiâ libri v.
De Magnanimitate libri ii.
De Fortunâ libri iii.
De Immanitate & partibus ejus liber.
De Aspiratione libri ii.
Dialogi aliquot, Charon, Antonius, Actius, (seu de Historiâ) *Ægidius*, qui in x. Colloquia distribuitur.
Colloquia xi. titulo *Asini*, contra ingratum quendam.
De Sermone libri vi.
De Bello Neapolitano, quod Ferdinandus Rex Neapolitanus contra Joannem Andegavensem Ducem gessit, Historiarum libri vi. Prodierunt *Hagenoæ* 1530. *Dordraci* 1618. 8°.

Centum Ptolomæi sententiæ in Latinum sermonem conversæ, & commentariis illustratæ.

Opera ista omnia in tres Tomos digesta prælo dedit Cratander *Basil.* 1538. 3. Tom. 8°.

Poemata, viz. *De Stellis libri* v. *Meteororum liber. De hortis Hesperidum, seu de cultu malorum citreorum libri* vi. *Lepidina, seu Pastorales Pompæ* vii. *Eclogæ Bucolicæ* iii. *Amorum libri* ii. *De amore conjugali libri* iii. *Tumulorum libri* ii. *De divinis laudibus liber. Hendecasyllaborum seu Bajarum libri* ii. (unà cum Tumulis, *Argentinæ* 1515.) *Iambi de obitu Lucii filii. Versus Lyrici de rebus variis. Eridani libri* ii. Prodierunt Poemata seorsim ab Aldo excusa *Venet.* 1513. 8°. 1533. 8°.

Dialogus, quatenus credendum sit Astrologiæ. Colon. 1544.

Prodierunt omnia Pontani Opera *Venet.* 1519. 2. vol. 4°. ex Aldi officinâ, & *Basil.* 1556. 4. vol. 8°.

1495. NICOLAUS SIMONIS, natione Batavus seu Hollandus, Patriâ Harlemensis, Ordinis Carmelitani in Cœnobio Harlemensi Monachus, ac demum in inferiori Germaniâ provincialis, primariusq; Theologiæ inter gregales suos interpres. Claruit anno 1495. Obiit Harlemii grandævus anno 1511.

SCRIPTA.

Sermones de Tempore & Sanctis, quos *Vade Mecum* inscripsit. Typis alicubi excusos fuisse arbitror: locum verò & annum nondum comperi.

Repetitiones & Disputationes. Venet. 1497. Prodierat seorsim Disputatio, qua maximè inclaruit, unica, *ibid.* 1487.

Commentarius in librum ii. *Decretalium.* Mediolani 1505, 1510.

De potestate Papæ, Imperatoris, & Concilii libri iv. *Mediolani* ad calcem Operis præcedentis editi.

Plurima ejusdem Opuscula, tam Historica quàm Theologica, nondum in lucem protracta, recensent Simlerus Bibl. Tigurin. p. 525. Fr. Sweertius Athen. Belgic. p. 582. & Ant. Alegrius Paradis. Carmelit. decor. Sæc. xvi. cap. 350.

1495. JACOBUS SPRENGERUS, natione Germanus, domo, ut videtur, Coloniensis; Ordinis Dominicani Monachus, ac demum Prior Provincialis. Claruit anno 1495. Post reportatam Magisterii lauream, Hæreticæ pravitatis Inquisitor generalis unà cum Henrico Institore ejusdem Ordinis Theologo ab Innocentio VIII. seu, ut alii volunt, Sixto iv. per Germaniam constitutus est. Scripsit à collegâ adjutus opus insigne contra maleficas mulieres, tribus libris distinctum: quod *Malleum Maleficarum* inscripsit. Prodiit istud *Venet.* 1576. 8°. *Francofurti* 1580. 8°. *Lugduni* 1620. 8°. Volumen autem, quod *de Institutione, Approbatione, Miraculis & Indulgentiis SS. Rosarii B. Virginis*, composuit, adhuc ineditum videtur. Ceterùm Henricus ille Institoris Librum conscripsit *de Potestate Papæ* contra Monarchiam Antonii Roselli JC. Patavini, *Venetiis* 1499. editum, atq; alia nonnulla nondum vulgata; quæ recenset Ambr. de Altamura Biblioth. prædicat. p. 215.

1496. VINCENTIUS BANDELLUS, gente Italus, patriâ Lombardus, ex Castro Novo Diœceseos Terdonensis oriundus: Ordinis Dominicani socius, & apud illos in Academiâ Bononiensi Theologiæ professor, ac Scholæ Academicæ sæpiùs Regens, demum Ordinis sui bis Prior Bononiensis, ac toties Vicarius Generalis Congregationis Lombardiæ, seu Prior Mediolanensis. Claruit anno 1496. Tandem in Capitulo generali Romæ anno 1501. habito totius Ordinis Generalis electus est. Obiit septuagenarius in Conventu Montis Alti in Calabriâ anno 1506. Neapoli apud S. Dominicum sepultus.

SCRIPTA.

D*E Conceptione B. Virginis in peccato originali libri* iii. quibus D. Thomæ ſententia de Conceptione ex SS. Patrum & Theologorum Scholaſticorum autoritate comprobatur. *Bononiæ* 1481. *Mediolani* 1575.

Declaratio ſuper Conſtitutiones Ordinis ſui ex Actis Capitulorum Generalium collecta. *Mediolani* 15 . . 4°.

Expoſitio in Conſtitutiones Sanctimonialium Ordinis Dominicani.

Regula & Privilegia Fratrum & Sororum.

De Pœnitentiâ Ordinis S. Dominici.

Inſtructio Officialium Fratrum Ordinis ſui.

Formularium Electionum & Confirmationum Priorum.

Modus celebrandi Generalia & Provincialia Capitula.

Opuſcula iſta omnia (dempto illo de Conceptione) ſimul edita ſunt *Lugduni* 1515.

JOANNES PALÆONYDORUS, ſeu *Veteraquinas*, natione Batavus, apud Aquas Veteres, Ultrajectinæ ditionis oppidum, natus; Ordinis Carmelitani in Conventu Machlinienſi Monachus, & S. Theologiæ Doctor. Claruit anno 1496. Obiit anno 1507. ætatis ſuæ 74. Habentur ab illo ſcripta, *Faſciculus Temporum tripartitus*, ſeu *Liber*, uti ipſe inſcripſit, *trimereſtus anaphoricus panegyricus* de origine, ſtatu & progreſſu Ordinis ſui Carmelitani typis *Moguntinis* impreſſus: *Manuale ejuſdem Ordinis*, *Moguntiæ* unà cum Faſciculo editum: *Propugnaculum Carmelitarum*, ſeu de antiquitate & ſanctimonia Eremitarum montis Carmeli liber, *Venetiis* 1570. 4°. excuſus. Scripta inedita recenſent Simlerus Bibl. Tigurin. p. 402. Fr. Sweertius Athen. Belgic. p. 389. Ant. de Alegre Paradiſ. Carmel. p. 370. *Epiſtola* ejus plures penès Baleum extiterunt. 1496.

JOANNES BLÆRUS, gente Brabantus, patriâ Dieſthemius, Prior Cœnobii S. Jacobi Ordinis Benedictini intra muros Urbis Leodicenſis. Claruit anno 1456. Scripſit *Hiſtoriam Revelationis* B. Julianæ Sanctimoniali Leodicenſi anno 1230. divinitus factæ de inſtitutione Feſti Corpori Chriſti. Prodiit illa in Magno Speculo Exemplorum *Duaci* 1603. & habetur apud Bzovium Annal. Eccl. ad an. 1230. num. 16. 1496.

JOANNES NAUCLERUS, ſeu *Vergehans*, natione Germanus, patriâ Suevus, nobili loco natus, Joannis Vergehaus, equeſtris dignitatis viri, & Ludovici Comitis Wirtembergenſis aulici, filius; Juris utriuſq; Doctor, & Canonici Profeſſor in Academiâ Tubingenſi: cujus Rector primus ab Everardo Comite Wirtembergenſi, fundatore, anno 1477. conſtitutus eſt; Iſtius olim adoleſcentiæ regendæ præfectus fuerat, peſſimâ tamen indoctorum Aulicorum invidiâ impeditus, quò minùs Principem curæ ſuæ commiſſum Latinæ linguæ elementis imbueret. Ab Aulâ ad Eccleſiam ſe receperat Nauclerus, & Eccleſiæ Collegiatæ apud Stutgardianos anno circiter 1460. præpoſitus, ab Ulrico Comite Wirtemburgenſi ad Carolum Burgundiæ Ducem poſt ſeptennium legatus fuerat. Poſtquam ſupremum Academiæ magiſtratum aliquandiu obiiſſet, Eccleſiæ etiam Tubingenſis præfecturam accepit. Claruit anno 1500. Utramq; provinciam eximiâ ſanè laude obiit, plurimoſq; magni nominis viros, & in his Joannem Reuchlinum, è Scholâ Tubingenſi literis haud vulgariter imbutos emiſit. Scripſit *Chronicon Univerſale* ſuccinctè comprehendens res memorabiles ſæculorum omnium ac gentium ab Orbe Condito uſq; ad annum 1500. Prodiit primùm *Tubingæ* 1515. dein (à Philippo Melancthone auctum & perpolitum) unà cum Nicolai Baſelii Monachi Hirſaugienſis Appendice ad annum 1514. aliiq; Conradi Tigermanni & Bartholomæi Laurentis, res geſtas ab anno 1515. ad 1544. curſim memorante, *Colon.* 1544. f. dein cum Laurentii Surii Appendice ab anno 1501. ad 1564. *Colon.* 1564. 3. vol. f. deniq; *ibid.* 1579. f. 1500.

AUGU-

SÆC. XV. ab An. Mcccc. 1500. AUGUSTINUS, gente Italus, civitate Ticinensis, saltem Canonicus Regularis Ticinensis, Congregationis Lateranensis. Claruit anno 1500. Obiit post annum 1520.

SCRIPTA.

Vita B. Monicæ, S. Augustini matris.

Elucidarium Christianarum Religionum, sive Religiosorum Ordinum: in quo fusè agitur de Ordine Augustinianorum, de S. Augustini vitâ, moribus, & doctrinâ, quódq; Eremitæ Augustiniani Canonicis Regularibus sint posteriores.

Regula Sanctissimi Patris Augustini: in quâ continetur & *S. Guarini*, Episcopi Prænestini ac Cardinalis, *Vita*. Istam à Regulâ divulsam reperire est apud Surium ad vi. Februarii.

Prodierunt Opera ista tria *Brixiæ* 1511.

Porrò scripsit Augustinus noster *Compendium Speculi Crucis*, *Expositionem in Psalm. Deus in nomine tuo salvum me fac*, & *Tractatum de doctâ ignorantiâ:* quæ quidem an Brixiæ unà cum præmissis Operibus evulgata fuerint, haud satis scio. Utut sit, *Mediolani* 1603. excusa prodierunt.

Cæterùm *Chronicon Magnum*, ab illo compositum, adhuc ineditum delitescit.

1500. MANUEL, natione Græcus, patriâ Peloponnesius, Matthiæ Camariotæ discipulus, Magnæ Ecclesiæ Constantinopolitanæ Rhetor; *ὁ σοφώτατος καὶ θεολογικώτατος* Manueli Malaxo * dictus. Claruit anno 1500. quo calamum contra Latinos strinxit. Scripsit enim *Apologiam*, seu *Refutationem* x. Capitum Fr. Francisci Ord. Prædicat. de processione Sp. S. de Azymo, de Purgatorio, de primatu Papæ, &c. Fragmenta quædam exinde profert Leo Allatius lib. de Purgatorio p. 82, 165, 772, 939. Integrum ferè Tractatum (paucis siquidem in fine desideratis) Gr. Lat. in lucem extulit Vir. Cl. Steph. le Moyne inter Varia Sacra p. 270. Scripsit adhuc Manuel *Librum contra Plethonis Opusculum de Processione Spiritûs S.* quo reprehendit Plethonem, quòd non ex principiis Theologicis sed ex doctrinâ Gentilium argumenta sua de processione Sp. S. duxerit. Fragmentum exhibet L. Allatius de Consensu l. 3. c. 3. §. 6. aliud in Diatrib. de Georgiis p. 389.

* Hist. Eccl.

Finis Sæculi decimi quinti.

SÆCU-

SÆCULUM REFORMATUM.

Conspectus Sæculi.

SUB initium Sæculi Julius II. vir projectissimi in omne scelus animi, ad Pontificatum evectus, inter habendam electionem datâ fide se Concilium Generale intra biennium coacturum esse sanctissimè in se recepit. Paratum adeptus, de fide liberandâ parùm sollicitus, nonnisi copiis militaribus conscribendis, opprimendæ urbium Italicarum libertati, & ampliandis Ecclesiasticæ ditionis pomæriis, animum adjecit; repudiatis summo fastu Cardinalium, quibus Synodus in votis fuit, precibus. Viri intemperiem tandem castigavit Ludovicus XII. Galliæ Rex, qui à Pontifice bello lacessitus, Concilium Turonense anno 1510. haberi jussit. Plura adversùs authoritatem Pontificiam moliri ausa est ista Synodus; & in his Christi Vicarium plus nimis ferocientem armis jure oppugnari posse, Pragmaticam sanctionem in usum esse revocandam, & legatos ad Julium, qui de Concilio indicendo eum compellarent, mittendos esse, decrevit. Concilium indicere Julius præfractè recusavit; adeoq; Cardinales quamplurimi Ludovici Regis & Maximiliani Imp. patrocinio fulti Concilium Pisis anno 1511. celebrârunt. Inchoatâ Synodo Julium adesse jubent, nefariæ perfidiæ & violatæ fidei reum agunt, nil *in Christianâ republicâ deterius, nil perniciosius expectari posse, quàm ipsum Christi Vicarium* prædicant, ac prolato in medium longo criminum Julianorum indiculo, ipsum dignitate Papali suspendendum decernunt. Julius interim, ne causæ suæ deesset, ex adverso Concilium Romæ in Ecclesiâ Lateranensi anno 1512. celebrari curat; Patresq; Pisanos hæreseos damnari & diris devoveri efficit. Gallicis armis parùm prosperè in Italiâ cedentibus, brevi post tempore dissoluta est Synodus Pisana; & præclara Leoni X. qui Julio Concilii Lateranensis Sessioni v. intermortuo anno 1513. successerat, triumphandi materia relicta est. Concilium ille diutius produxit, resq; pro lubitu gessit; Synodum Pisanam iteratò anathematizari, Pragmaticam Sanctionem aboleri, Pontificis supra Concilium superioritatem definiri, & adversa Conciliorum Constantiensis ac Basileensis decreta cassari effecit. Rebus Gallicis in deterius vergentibus, Franciscus cum Leone Papâ famosam *Concordatam* anno 1515. iniit; & Clerum Gallicanum se *Conventui Pisano renunciare & Concilio Lateranensi adhærere* solenni decreto protestari adegit; quamvis hodie Ecclesia Gallicana Concilium Lateranense repudiet, & Oecumenicorum numero eximat. Sanè isti Concilio vix sexaginta Episcopi interfuerunt; isti etiam maximam partem Itali, vilissima sedis Romanæ mancipia. Anno 1517. Tetzelius, aliiq; Ordinis Dominicani gregales, venales Indulgentias per Germaniam circumtulerunt; à Leone Papa immissi, qui credulâ plebe pecuniam emungerent. Horum audaciæ sese obvium dedit Lutherus, & in impias Dominicanorum conciones invectus, insigniores Ecclesiæ Romanæ errores paulatim aggressus est; atq; adeò tamdiu exoptatam, toties frustra tentatam Reformationem fœliciter auspicatus est; quæ summâ alacritate & applausu à maximis Sæculi viris excepta, per potiorem Ecclesiæ Occidentalis partem brevi diffusa est; incassum frementibus Inferis & ringente sede Romanâ.

SCRI-

SÆC. XVI.
ab An. MD.

SCRIPTORES.

1501. JOANNES LUDOVICUS VIVES, gente Hispanus, patriâ Valentinus; domi Grammaticæ, Lutetiæ Dialecticæ operam dedit, tam infeliciter sane, ut præceptores Sophistarum ac Scholasticorum nugis & incultæ barbariei perditè addictos nactus, humaniores literas adeò non hauriret, ut etiam scriptis oppugnaret. Invecto enim Hispaniæ ab Antonio Nebrissensi politioris literaturæ studio, cùm Doctores Scholastici, quibus rudis ille sermonis squalor in deliciis erat, tam laudabili incepto manibus pedibusq; obviam irent, Ludovicus noster Theologo cuidam Valentino Antonium impugnanti manum commodâsse dicitur. Tandem verò Lovanii Græcis Latinisq; literis supra vulgarem sortem eruditus, cœno emersit; quoq; magis à rectâ eruditionis semitâ deflexerat, eò acriore animi contentione utriusq; linguæ elegantiis restaurandis incubuit. Claruit anno 1501. In Academiâ Lovaniensi publico, ut videtur, stipendio conductus, liberales scientias juventuti Academicæ prælegit; ubi adolescentem nobilissimum Gulielmum Croium, paulò post ad sedem Toletanam evectum discipulum habuit. Interea temporis magnus ille doctrinæ & antiquæ Theologiæ instaurator Erasmus, rem præclaram ausus, veterum Patrum Latinorum scripta è situ diuturno excutienda, mendis & sordibus repurganda, ac in lucem edenda susceperat. Ab isto in Consilii partem vocatus Vives, Celeberrimum S. Augustini Opus de Civitate Dei recognoscendum, & Commentariis elucidandum suscepit. Quanto id successu præstiterit, nôrunt eruditi; nôrunt quotquot bonas literas curæ habent. Opus suum anno 1522. absolutum, datâ ex Lovanio Epistolâ Henrico VIII. Angliæ Regi inscripsit. Regi eo nomine gratissimus, mox in Aulam Anglicam accitus est; ut Mariæ Principis, filiæ Regis unicæ, institutioni præesset. Eo munere aliquot annis perfunctus, tandem ob improbatum Henrici divortium, aulâ regnoq; excedere necesse habuit: quin & iram regiam expertus est, in custodiâ liberâ per sex menses detentus, atq; ægrè demum liberatus. Hinc in Belgium secessione factâ, Brugis deinceps sedes posuit; & uxore ductâ proli suscipiendæ ac libris scribendis operam dedit. Obiit Brugis anno 1537. seu, ut alii, 1541. *Vir in omni disciplinarum genere exercitatissimus*, inquit Jovius, *& de bonis literis optimè meritus— quo decedente doctior nemo in Hispania superfuit. Equidem nec ingenium* (hæc Erasmus *) *nec eruditionem, nec memoriam in illo desidero. Adest illi parata sententiarum ac verborum copia; quumq; fuerit initio duriusculus, indies magis ac magis in illo maturescit eloquentia: quem si nec vita nec studium destituerit, bona spes est fore, ut inter Ciceronianos numeretur.*

* Ciceronian.

OPERA.

De ratione studii puerilis Epistolæ ii. Prodierunt seorsim *Lugduni* 1532. *Basil.* 1557. *Tiguri* 1562.

Exercitatio linguæ Latinæ, seu *Dialogi. Colon.* 1494. 4°. *Norimbergæ* 1571. 8°. 1622. 12°. *Venet.* 1580. 8°. 1612. 8°.

De conscribendis Epistolis libellus. Colon. 1536, 1573. 8°.

De Ratione dicendi libri iii. Basil. 1537.

De Consultatione liber, cum præmisso Opere, *ibid.*

Declamationes vi. *de præsenti statu Europæ, & bello Turcico.* Basil. 1538.

Pompeius fugens.

Fabula de Homine.

Liber in Pseudo-Dialecticos.

Prælectiones iv. *in Varia.*

Ædes legum.

Isocratis

Isocratis, Orationes ii. viz. *Areopagitica & Nicocles*, Latine versæ. *Basil.* 1538. SÆC. XVI. ab An. MD.
De Corruptis Artibus, & tradendis Disciplinis, libri xx. *Antverp.* 1531. *Colon.* 1532. *Lugduni* 1551. 8°.
Prælectio in Georgica Virgilii, & in Suetonium quædam.
Interpretatio Allegorica in Bucolica Virgilii. Mediolani 1539. 8°.
De initiis, sectis, & laudibus Philosophiæ liber.
Anima Senis, seu prælectio in Ciceronis librum de Senectute.
De Somno & vigiliâ, seu prælectio in Somnium Scipionis. *Basil.* 1521.
Introductio ad Sapientiam.
Satellitium animi, sive Symbola, Principum institutioni potissimùm designata. Prodiit cum præcedente Opusculo *Lugduni* 1532. *Basil.* 1537. *Lugduni* 1556. 8°. *Lipsiæ* 1600. 8°.
Genethliacon Jesu Christi, seu de tempore quo natus est Christus.
De Virtute fucatâ.
Clypei Christi descriptio.
Jesu Christi Triumphus.
Virginis Deiparæ Oratio.
In Psalmos Pœnitentiales vii. *Meditationes totidem.*
De Passione Christi Meditatio in Psalmum xxxvii.
Exercitationes animi in Deum. Basil. 1543. 16°.
Commentarius in Orationem Dominicam. ibid.
Precationes & Meditationes quotidianæ ac generales. ibid.
De Sudore Jesu Christi sacrum diurnum.
Concio de nostro & Christi sudore.
De Veritate Fidei Christianæ libri v. quod quidem Opus ultimo omnium loco conscripsit. Prodiit *Basil.* 1544. 8°. *Colon.* 1564.
De Animâ & Vitâ Libri iii. Lugduni 1538, 1555, 8°.
De Officio Mariti Liber. Brugis 1528. 8°.
De Institutione Fœminæ Christianæ libri v. jussu Catharinæ Anglorum Reginæ compositi. Prodierunt *Basil.* 1538.
De Concordiâ & discordiâ in humano genere libri iv. ad Carolum V. Imp. *Antverp.* 1529. 8°. *Lugduni* 1532. 8°.
De Pacificatione Liber. ibid.
De Christianorum vitâ miserrimâ sub Turcâ. ibid.
De Subventione Pauperum, sive de Humanis necessitatibus Libri ii. *Paris.* 1530. *Lugduni* 1532.
De Communione rerum, ad Germanos inferiores.
De Europæ dissidiis, & Bello Turcico, Dialogus. Basil. 1538.
Epistolæ variæ. Harum selectiores editæ sunt *Antverpiæ* 1571, 1572, 8°. 1577. nonnullæ antea ineditæ habentur inter Erasmi Epistolas, *Londini* 1642. fol. in calce voluminis secundi.
Prodierunt Opera Vivis omnia supra enumerata *Basil.* 1555. 2 Tom. f. Prodierant antea Opuscula Varia *ibid.* 1519. 4°.
Commentarius in S. Augustini libros de Civitate Dei. Haberi solet inter S. Augustini Opera Tom. v. seorsim verò *Basil.* 1522. *Paris.* 1555. Notari verò non indignum est, in editione S. Augustini, quam curârunt Lovanienses, Opus istud à Censoribus Romanis vitiatum esse; plurimosq; illius locos, Pontificiis minùs gratos, eximi.
Descriptio Temporum & rerum Romanarum, sub Joannis Warsenii nomine *Lovanii* 1534. edita, eidem à nonnullis tribuitur.
Opuscula aliquot inedita recenset Nic. Antonius Biblioth. Hispan. Tom. i. p. 555.

JOANNES LUDOVICUS VIVALDUS, patriâ Pedemontanus, 1501.
è Monte Regali Liguriæ oppido oriundus, Ordinis Prædicatorum Theologus, claruit anno 1501. Demum à Cardinali de Valle in Consistorio Romano anno 1519. Episcopus Arborensis in Sclavoniâ sub Metropolitano Jadrensi designatus, calumniam ab æmulis quibusdam passus est; quasi verò Neophy-

SÆC. XVI. ab An. MD. Neophytus esset, & infideli sanguine prognatus. Re Cardinali de S. Cruce commissâ, postquam illum Christianis parentibus ortum esse compertum fuisset, sedem suam Episcopalem adeundi & pro munere gubernandi potestatem tulit. Scripsit Librum insignem, quod *Opus Regale* inscripsit. In eo Opuscula sequentia continentur.

Epistola de repellendis tristitiæ causis.
De officio pietatis erga defunctos.
Tractatus de pugnâ potentiæ sensitivæ cum intellectivâ.
Epistola ad Uladislaum Bohemiæ & Hungariæ Regem.
Liber de laudibus trium Liliorum insignium Regis Galliæ.
Tractatus de cognitione electorum & reproborum.
De xii. *persecutionibus Ecclesiæ Dei.*
De Magnificentiâ gloriæ Solomonis, numne salvus an damnatus fuerit.
De causâ contritionis liber. Prodiit *Lugduni* 1512.
De veritate contritionis liber alter. Paris. 1519, 1530, 1564.
Prodierunt Vivaldi Opuscula Theologica *Papiæ* 1507. *Lugduni* 1548.

1501. BAPTISTA MANTUANUS. *Spagnolus* seu *Hispaniolus* cognomento dictus, gente Italus, patriâ Mantuanus, ex Hispano Celtibero patre, matre Italâ, furtivo concubitu (si Jovio * fides) natus est anno 1448. die xvii. Aprilis. Ordinis Carmelitani in Conventu Mantuano Monachus. Poeta eximius, & Theologus non incelebris; quippe qui penitiori Latinæ linguæ scientiæ Hebraicas literas adjecerat; & Poeticam venam rebus lascivis aut profanis impendere piaculum duxit. Claruit anno 1501. Postquam sexies à Congregatione suâ Vicarius Generalis electus fuisset; demum anno 1513. Romæ in frequentissimo Carmelitarum Capitulo totius Ordinis Generalis constitutus est. Post triennium verò, se tanto oneri imparem sentiens, dignitati suæ ultroneus cessit, ut Deo ac sacris studiis faciliùs vacaret. Pauxillo sanè tempore id illi contigit. Obiit Mantuæ xi. Cal. Aprilis anno 1516. ætatis suæ 68. Mortuo Fredericus Mantuæ Princeps statuam marmoream, laureâ coronatam, in arcu triumphali juxta Virgilii Maronis simulachrum posuit. Vir certè & ingenio & dicendi ubertate plurimùm pollens; quiq; Poeta optimus haberi posset; nisi in illa incidisset tempora, quibus nullus mediocribus Poetis locus erat. Carminum utcunq; numero nulli inferior; utpote qui plusquam quinquagies quinquies millenos versus à se scriptos reliquerit. Hos quidem durinsculâ censurâ *Scabiosos esse, & ita rure natos, ut nihil sapiant urbanum,* judicat Scaliger †. Mitius paulò Lilius Gyraldus ‖. *Juvenis,* inquit, *laudabilior poeta fuit. Cùm verò ei desedit calor ille & fervor juvenilis: tanquam amnis sine obice extra ripas sordidè defluens, coerceri non potuit. Vix enim ea legere possumus, quæ longiùs ille ætate provectus carmina scripsit.* Sanè Mantuanus id infortunii habuit; ut in extremo ferè vitæ actu Criticorum ictus scripta sua confodientium editâ defensione repellere cogeretur.

* Elog. Doct. Virorum c. 61.
† Poetic. l. 6.
‖ Dialog. de Poetis sæc. sui.

OPERA.

P*Salmi* vii. *Bononiæ* anno 1482. editi, cùm civitas gravi peste premeretur.
Apologeticus in laudem Poeseos & Poetarum contra castigatores Operum suorum.
De horum temporum calamitatibus, seu de vii. peccatis mortalibus, *Bononiæ* 1478. 4°. *Paris.* 1505. 4°.
Bucolicorum libri iii. sive *adolescentiæ.*
Eclogæ x.
Contra Poetas impudicè scribentes. Paris. 1505. 4°.
Epigrammatum ad Falconem liber.
De morte contemnendâ Carmen.

Neniæ

Nenia aliquot, seu Consolationes in mortem Collæ Asculani, Petri Nebularii Carmelitæ, Frederici Hispanioli, Joannis Soreth Carmelitarum Generalis, Alexandri Cortelii, & filii Joannis Sebadini. SÆC. XVI. ab An. MD.

Exhortatio ad Principes Christianos, de armis contra Infideles semper capiendis.

Uter sit præstantior, Orator, an Poeta?

De suscepto Magisterio Theologico Carmen.

Contra Amorem Carmen, atq; aliud de naturâ Amoris.

De vitâ S. Blasii Episcopi & Martyris libri ii.

De Vitâ B. Nicolai Tolentini libri iii.

De Bello Veneto liber.

Exhortatio ad Insubres.

Angelariorum libri vi. ad Gonsalvum Ferrandum Agelarium.

De Cupidine marmoreo dormiente Carmen.

Parthenice Heroidum & virginum sanctissimarum, viz. de D. Mariâ libri iii. de S. Catharinâ libri iii. de SS. Margaretâ, Agathâ, Luciâ, Apolloniâ, & Cæciliâ libri singuli. *Bononiæ* 1487. 4°. *Daventriæ* 1497. 4°. *Venet.* 14[illegible].

De vitâ B. Dionysii Areopagitæ libri iii.

De vitâ S. Georgii liber.

De vitâ B. Ludovici Morbioli Bononiensis liber.

In laudem B. Joannis Baptistæ Carmen.

In B. Albertum Carmelitam Siculum Carmen.

Fastorum libri xii. secundum xii. anni menses digesti. *Argentinæ* 1520. 4°.

Vitæ suæ Epitome ad posteritatem.

Alphonsus, seu de Granatâ à Ferdinando & Isabellâ Hispaniæ Regibus anno 1492. expugnatâ libri vi.

Trophæum Gonzagæ, seu de Gallis ex Italiâ pulsis libri V.

De fortunâ Francisci Gonzagæ Carmen.

Carmen Panegyricum in Robertum Sanseverinatem. Venet. 1499.

Somnium Romanum de eodem.

Carmen Panegyricum in Brixiam civitatem.

In Villam Jo. Bapt. Refrigerij Carmen.

De Quercu Juliâ Carmen.

Sylvarum libri iv.

Contra detractores Dialogus.

Contra calumniatores Epistola.

Tractatus de parte corporis B. Mariæ, in quâ conceptus est Jesus Christus.

Redemptoris mundi matris Ecclesiæ Lauretanæ Historia.

De variis interpretationibus S. Scripturæ.

Apologia pro Carmelitis.

Pro Jo. Trithemii libro de laudibus Ordinis Carmelitarum.

Pro ejusdem libro de Viris illustribus ejusdem Ordinis.

De Patientiâ libri iii. Paris. 1498. 4°. ibid. 1505. 4°.

De Vitâ Beatâ Dialogus jocundissimus.

Prodierunt omnia Baptistæ Mantuani Opera, studio Laurentii Cuperi Bruxellensium Carmelitarum Prioris, *Antverp.* 1576. 4. Tom. 8°. plurima *Colon.* 1565. ferè omnia *Paris.* 1513.

PETRUS MARTYR ANGLERIUS, natione Italus, domo Mediolanensis, apud lacum tamen Verbanum in Galliâ Cisalpinâ natus, Protonotarius Apostolicus, claruit anno 1501. Patriæ discordiam atq; intestina bella detestatus, anno 1487. Tendillæ Comitem, Hispaniæ Regis legatum, in Hispaniam secutus est; & à Ferdinando Rege in aulam accitus, variis dignitatibus auctus, rebusq; gravissimis admotus fuit. Prior enim Archiepiscopatûs Granatensis constitutus, & secretis Rerum Indicarum Consiliis adhibitus, exeunte anno 1501. ad Campsonem Gaurum Ægypti Sultanum à Catholicis Regibus legatus est. Obiit post annum 1525. Historica conscripsit plu- 1501.

SÆC. XVI. ab An. MD. rima; in quibus, judice Gomecio *, *styli ruditatem rerum à se traditarum fide egregiè compensat.*

* De reb. gest. Fr. Ximenii. lib. 1.

SCRIPTA.

De *navigatione Oceani*, seu de Insulis à Christophoro Columbo nuper inventis, libri xxx. anno 1502. scripti. Prodierunt seorsim *Paris.* 1587. 8°.

De Legatione suâ Babylonicâ libri iii. Editi sunt unà cum præmisso Opere *Basil.* 1533. *Colon.* 1574. 8°.

Epistolarum Libri xxxviii. quibus integra ferè rerum in Europâ per totidem annos (ab anno sc. 1488. ad 1525.) gestarum Historia Epistolis DCCCXIII. comprehensa exhibetur. Prodiit Opus istud *Compluti* 1530. *Amstelodami* 1670. f.

1501. FRANCISCUS GEORGIUS, Patriâ Venetus, Ordinis Minorum sodalis; Platonicæ Philosophiæ & Talmudicis commentis impensè deditus, plurimos erravit errores, quos cum Origene ferè communes habuit. Ex his maximè notari meretur sententia ejus de Paradiso terrestri; cujus integram Historiam, Philonem & Origenem secutus, in Allegoricum sensum detorquet. Claruit anno 1501. Obiit anno 1510. Scripsit *Problematum in S. Scripturam Tomos* vi. *Venetiis* 1536. *Paris.* 1574. 4°. editos: & *Cantica* iii. *de Harmoniâ mundi*, Venet. 1525. *Parisiis* 1545. f. impressa.

1501. ANTONIUS TROMBETA, nonnullis *Tubeta* dictus, natione Italus, Patriâ Patavinus, Ordinis Minoritarum, Provinciæ S. Antonii Minister, & in Academiâ Patavinâ Metaphysicæ professor, eximius Scoti sectator. Illam quidem provinciam annis 22. istam 42. gessit. Claruit anno 1501. Inter legendam Patavii Metaphysicam, Monasterii S. Leonardi de Mathemauro Ordinis S. Benedicti, Commendæ titulo, à Julio ii. Pontifice donatus est. Summâ in docendo, scribendo, ac disputando assiduitate, totius ferè Curiæ Romanæ, maximè verò Petri Bembi Cardinalis doctissimi, favorem ac necessitudinem obtinuit. Tandem Archiepiscopus Athenarum titularis, ac dein Episcopus Urbinas factus, à Julio II. ad Concilium Lateranense evocatus est. Obiit in urbe Patriâ anno 1518. ætatis suæ 82. in æde D. Antonii sepultus. Scripsit *Expositiones in Isagogicas Formalitates ad Scoti Theologiam*; quas Antonius Syrrectus, Minorita, paulò ante evulgârat. Prodierunt Syrrecti Formalitates *Paris.* 1588. 1605. Trombetæ Expositio ad calcem earundem *Venet.* 1518. Cæterùm *Quæstiones in Metaphysicam, & Tractatus de futuris contingentibus*: quæ scripsisse Trombetam author est Waddingus *, nondum uti arbitror, prælo exierunt. Ejusdem verò *Tractatus contra Averroistas de Animarum humanarum purificatione* typis excusus est *Venet.* 1498. f.

* De Scriptor. Ord. Minor. p. 38.

1501. BONIFACIUS DE CEVA, gente Italus, Patriâ Ligur, Marchionis de Cevâ filius, Saxoniæ Ducum consanguineus, Juris utriusque Doctor. Post navatam diu Foro operam, Ordini Franciscano se adjunxit, & in Conventu Rubei Montis Provinciæ S. Bonaventuræ habitum suscepit. Claruit anno 1501. Ob insignem, quâ polluit, prudentiam, rerumque agendarum dexteritatem, pacis Sequester inter tumultuantes Galliæ principes plus semel adhibitus est. A consodalibus verò suis Provinciæ Franciæ Minister & Commissarius, & Provinciarum Turonensis ac S. Bonaventuræ, & magni Conventûs parisiensis Reformator factus, singulas novis ab ipsomet editis Constitutionibus ad meliorem disciplinam revocavit. Obiit Lutetiæ anno 1512. Aprilis die xii. Scripsit, præter *Constitutiones* prædictas, Minoritis satis notas, Opus haud exigui laboris, quod inscripsit, *Viaticæ Excursiones, de variis hominum vitiis*, ad Joannem Episcopum Taurinensem. Prodiit *Paris.* 1518. *Tractatum de Perfectione Christianâ.* Paris. 1517. *Quadragesimale, & Sermones Paschales*, ibid. *Tractatum de*

de scientiâ, & arte bene moriendi, & Responsionem ad quandam Apologiam contra se factam: de quibus Waddingus de Scriptor. Ord. Minor. p. 85. SÆC. XVI. ab An. MD.

ANTONIUS BONITUS, natione Italus, patriâ Cuccharanus, Ordinis Minoritarum Socius, & Provinciæ Terræ Laboris Præfectus, claruit anno 1501. Reginæ Joannæ matri, & Joannæ filiæ de Aragoniâ operam diuturnam in Sacello Palatii regendo præstitit. Dein Regi Ferdinando ab eleemosynis ascitus, Ecclesiam Montis Marani regendam suscepit, ad Acernensem denuò translatus: tantâ ubique erga Pauperes benevolentiâ usus, ut *Pater Pauperum* vulgò appellaretur. Obiit circa annum 1510. Extat *Elucidarium de Conceptione immaculatâ Virginis gloriosæ:* typis impressum *Neapoli*, 1507. *Manuale*, autem, quod scripsit, *omnium ferè definitionum & discrepationum casuum conscientiæ*, nondum prælo editum videtur. 1501.

JOANNES DE ARGAMANES, gente Hispanus, Ordinis Franciscani, Provinciæ S. Jacobi. Claruit anno 1501. Scripsit *Speculum Fratrum Minorum*, quo gravissimas, quæ in Minoritarum Regulâ deprehendi possent, difficultates explicat. Prodiit in Enchiridio seu Manuali Fratrum Minorum anno 1535. Italicè *Tarvisii* 1593. Ejusdem *Tractatus de valore Indulgentiarum*, excusus est *Hispali* 1548. 1622. *Clypeus sacrarum Monialium* extat in Enchiridio Fratrum Minorum. 1501.

PELBARTUS OSVALDUS, natione Hungarus, civitate Temeswariensis, Ordinis Minoritarum Concionator eximius. Claruit anno 1501. Scripsit Volumen satis crassum, cui titulum dedit, *Aureum S. Theologiæ Rosarium, juxta quatuor Sententiarum libros quadripartitum; ex doctrinâ Doctoris Subtilis, & D. Bonaventuræ, atque aliorum sacrorum Doctorum.* Quartum ex hisce quatuor librum à Pelbarto morte prærepto nondum absolutum supplevit Osvaldus à Lasco, Pelbarti discipulus. Prodiit integrum Opus *Hagenoæ* 1504. 1508. 2. vol. f. *Venetiis* 1586, 1589. Tom. iv. *Brixiæ* 1594. Extant præterea ab eodem conscripta, *Sermones de Tempore Dominicales, ac de Sanctis*, Paris. apud Franciscum Regnant: *Quadragesimale triplex*, viz. de pœnitentiâ, vitiis, & præceptis Decalogi; & *Stellarium* B. Virginis. Unicum Opus ex hisce tribus confici solet; quod *Pomœrium Sermonum* inscriptum, prodiit *Hagenoæ* 1475, 1498. *Venet.* 1586. 4°. Quinetiam ejusdem *Stellarium Coronæ gloriosissimæ Virginis* impressum est *Venet.* 1587. *Commentaria in Psalmos*, Hagenoæ 1504. 1501.

JOANNES MEDER, natione Germanus, Ordinis Franciscani Regularis Observantiæ Theologus, nec ignobilis apud Basileenses Concionator. Claruit anno 1501. Scripsit *Parabolam filii Prodigi*, seu integrum Sermonum totius anni volumen de eadem Parabolâ, quibus Pœnitentiæ originem, progressum & effectus fusè explicat. Prodiit *Basileæ* 1510. *Paris.* 1511. 8°. 1501.

MAURITIUS DE PORTU FILDÆUS, Patriâ linguâ *Ophihilla* dictus, gente Hibernus, *Flos Mundi* vulgò appellatus, Ordinis Franciscani socius, inter Fratres Conventuales in Italiâ ab unguiculis ferè atque adeò quadraginta plùs minus annis versatus. Claruit anno 1501. In Academiam Patavinam evocatus Theologiam diu prælegit. Tandem verò à Julio II. Pontifice Archiepiscopus Tuamensis renunciatus, Concilio Lateranensi anno 1512. interfuit; primisque duabus Sessionibus subscripsit. In Patriam redux, maximâ à conterraneis suis veneratione exceptus est; non solùm ob ingentem eruditionis & pietatis famam, verùm etiam ob plenarias Indulgentias concedendi facultatem, quam à Pontifice adeptus Hiberniæ secum intulit. Obiit Gallovidiæ ante quinquagesimum ætatis annum viii. Cal. Junii anno 1513. seu, ut alii volunt, 1514. Vir in rebus Theologicis ac Philosophicis juxta doctrinam Scoti, si quis alius versatissimus; quibus excolendis totam ferè vitam impendit. 1501.

SCRIPTA.

SÆC. XVI. ab An. MD.

SCRIPTA.

Theoremata de mente Scoti. Prodierunt *Venet.* 1514. 8°.
Annotationes in ejusdem Quæstiones in Porphyrium, Universamque Logicam. Venet. 1500. f.
Castigationes in libros iv. Sententiarum scripti Oxoniensis. Lugduni 1520.
Reportata ejusdem recognita. Paris. 1518.
Epitomata in Formalitates Scoti. Paris.—8°.
Notæ & Postillæ in universa ferè Scoti opera. Habentur in postremâ Scoti Operum editione Lugdunensi.
Dictionarium S. Scripturæ: quod quidem ultra literam E non progreditur. Prodiit *Venet.* 1603.
Enchiridion fidei. Venet. 1591. 4°.
Liber definitionum, MS. in Bibliothecis Fratrum Conventualium Ravennæ & Assisii.
Alia nonnulla ejusdem Opera recenset Lucas Waddingus de Scriptor. Ord. Minor. p. 256.

1501. NICOLAUS DIONYSII, aliis *de Nyse* dictus, natione Gallus, Ordinis Minoritarum Theologus non obscuri nominis, Conventûs Rothomagensis Præpositus, Provinciæ Franciæ Vicarius, mox Minister Provincialis. Claruit anno 1501. Obiit Rothomagi anno 1509. die xviii. Maii, in aulâ Capitulari ante altare sepultus.

SCRIPTA.

Resolutio Theologorum, seu *Commentarii in iv. libros Sententiarum.* Venet. 1568, 1574.
Summa, sive Gemma Prædicantium, seu *Sermones plures.* Prodierunt *Basil.* 1508. *Brixiæ* 1585.
Sermones æstivi & hyemales.
Sermones de Adventu duplices.
Sermones de Quadragesimâ. Prodierunt omnes isti postremùm recensiti Sermones *Rothomagi* 1508. *Argentinæ* 1510.
Sermones de Tempore à Dominicâ 2°. post Pascha usque ad Adventum. Paris. 1510.
Speculum mortalium, seu *de quatuor novissimis.* Paris. 1518.

1502. JACOBUS ALMAINUS, gente Gallus, patriâ Senonensis, Theologus magni inter Scholasticos nominis, doctrinæ Scoti, Occami, & Bielis addictissimus; Collegii Navarrensis in Academiâ Parisiensi alumnus, & Joannis Majoris auditor. Claruit anno 1502. Quamprimùm Artium Magisterium tulisset, Dialecticam & Philosophiam naturalem publicè docuit, suasq; de utrâq; disciplinâ lucubrationes ab anno 1505. ad 1508. typis dedit. Anno 1508. in Theologico Navarræ Sodalitio locum obtinuit; atq; anno demum 1511. lauream Theologicam tulit. Anno sequenti Sententias in Collegio suo prælegit, & commentariis illustravit. Eodem circiter tempore à Facultate Theologicâ electus est; qui Thomæ Cajetani librum de Pontificis supra Concilium auctoritate, à Concilio Pisano ad Parisienses transmissum, editâ responsione refutaret. Summo id acumine ac doctrinâ præstitit; librumq; suum, in frequentissimo omnium Theologorum conventu recitatum, cunctorum suffragiis comprobatum retulit. Obiit anno 1515. immaturâ morte abreptus.

OPERA.

OPERA.

Moralia, in quibus quatuor habentur Tractatus, viz. *De actuum & habituum essentiâ eorumq; impedimentis; de tribus virtutibus Theologicis, Fide, Spe, & Charitate; de humanis virtutibus; de earundem virtutum oppositis.* Prodierunt simul *Parif.* 1510, 1512.

Quæstio in Vesperiis habita de Dominio naturali, civili, & ecclesiastico. Habetur *ibid.* & inter Gersonis Opera Tom. i. p. 688.

Lectura in iv. *Librum Sententiarum* imperfecta, seu de Pœnitentiâ & Matrimonio, à distinctione 14. ad 37. Exstat *ibid.*

Lectura in iii. *Librum Sententiarum* completa. Prodiit *ibid.* & seorsim *Lugduni* 1527. 8°.

Expositio in Quæstiones seu Decisiones Gulielmi Occami de Potestate Ecclesiasticâ & seculari. Habetur apud Goldastum Monarch. Tom. i. p. 588. inter Gersonis Opera Tom. i. p. 751. seorsim verò *Parif.* 1526. 8°. & cum libris præmissis *ibid.* 1512.

Liber de autoritate Ecclesiæ & Conciliorum adversùs Thomam de Vio Cajetanum. Extat apud Gersonem Tom. i. p. 705. & seorsim *Colon.* 1514.

Dictata super Sententiis M. Roberti Holkot de actibus fidei & intellectûs, de actibus fidei, & de libertate voluntatis. Parif. 1512, & 1526. 8°.

Embammata Physicalia. Parif. 1505.

Tractatus V. *Consequentiarum.* Parif. 1508.

Prodierunt Opera Almaini (nescio tamen, annon omnia) *Parif.* 1516.

FINUS HADRIANUS, natione Italus, domo Ferrariensis, Scripturarum (ut vocant) Ducalis Fisci Magister; vivebat senex anno 1503. uti in Proœmio Operis sui testatur. Scripsit *Flagellum adversùs Judæos*, in libros ix. distributum: quod typis excusum prodiit *Venet.* 1538. 4°. 1503.

ALBERTUS CRANTZIUS, gente Germanus, ex honestâ familiâ 1504.
Hamburgi natus, Juris Canonici & Theologiæ Doctor, postquam multas Academias invisisset, anno circiter 1490. creatus. Anno 1482. Academiæ Rostochianæ Rector factus Theologiam & Jus Canonicum ibi aliquamdiu docuit. Postea in urbem patriam reversus, Hamburgensis Ecclesiæ Canonicus creatus est; & Professoris Theologici munere honestatus, tandem Canonicorum Collegii Decanus evasit. Claruit anno 1504. Ecclesiæ quidem reformationem, pristinamq; puritatem summis apprecatus est votis: Luthero tamen opus exoptatum aggredienti, quasi desperans, dicere solebat: *Frater, frater, abi in cellam, & dicito; Miserere mei Deus.* Obiit Hamburgi anno 1517. vii. Id. Decembris, in cœmiterio templi majoris sepultus.

SCRIPTA.

Metropolis, seu Historia Ecclesiastica de Ecclesiis in Germaniâ, maximè verò Saxoniâ, Caroli M. ætate fundatis vel instauratis, ab anno Christi 780. usq; ad an. 1504. libris xii. comprehensa. Prodiit *Basil.* 1548. *Colon.* 1574. 8°. *Francofurti* 1576, 1590.

Historia Saxonica libri xiii. *Colon.* 1520. *Francofurt.* 1575.

Historia Vandalica libri xiv. *Francofurt.* 1575.

Chronicon aliarum gentium Septentrionalium, viz. Daniæ, Sueciæ, & Norwegiæ. *Argentinæ* 1546. & cum additione per J. Wolfium *Francofurt.* 1575. Singulas hasce Historias à Caroli M. ætate orditur Crantzius, & in anno 1504. finit. Omnia ista Crantzii Opera, antequam expurgentur, legi interdicunt Indices Romani.

De Officio Missæ libellus, Rostochii 1505. excusus.

JOAN-

SÆC. XVI. ab An. MD.

1505. JOANNES STELLA, civitate Venetus, D. Mariæ formosæ Sacerdos, scripsit anno 1505. Quando obierit, parùm constat. Scripsit, veteri stylo ac simplicitate usus, *Commentarium de Vitâ ac moribus Pontificum Romanorum* a S. Petro usq; ad secundum Julii ii. annum, qui Christi fuit 1505. Interim multa se, novissimis præsertim temporibus, quæ literis tutò committi non possent, prætermisisse ipse in Epistolâ ad Antonium Sutrianum, Patriarcham Venetum, non diffitetur. Sane ipso tacente illum novissimis Pontificibus, & in his Alexandro VI. & Julio II. omnium non solum Pontificum sed & virorum pessimis, turpissimè adblandiri quivis facilè agnoscet. Prodiit Opus illud *Venet.* 1507. dein *Basil.* 1570. Postremò —— 1650. 24°. Scripsit adhuc Stella Librum *Augustalem* dictum *de Imperatoribus Romanis.* Prodiit iste *Venet.* 1503.

1506. DAMIANUS CRASSUS, natione Italus, ex Ripolâ, oppido in Subalpinis supra Augustam Taurinorum sito, oriundus; Ordinis Dominicani Monachus, ac demum in Lombardia Provincialis; S. interim Theologiæ Magister, Collegio S. Thomæ in Academia Ticinensi Regens datus est. Claruit anno 1506. Obiit anno 1516. Scripsit *Commentarium* satis prolixum in *Job*; atq; anno 1506. edendum curavit cum aliis aliquot Tractatibus; in quibus locum habet *Liber Quæstionum de S. Joanne Evangelistâ.* Dum Collegio enim D. Thomæ præesset Damianus, disputando adseruit propositionem istam, S. Joannem fuisse Consanguineum Christi, Consanguineum Dei, & multas alias, contra Joannem de Callisis Ord. Minor. Istas postea in librum digestas luce publicâ donavit.

1506. FRANCISCUS XIMENIUS, gente Hispanus, Cisneris, municipio regni Legionensis non ignobili, natus, ex illustrissimâ Cisneriorum familiâ ortum duxit. Patrem habuit Alphonsum Ximenium Cisnerium, matrem Mariam. Gonzalos à sacro fonte dictus, Francisci postea nomen cum cucullò induit. Sacerdotio ab incunabulis destinatus, summâ curâ literis institutus est. Compluti grammaticam, Salmanticæ Philosophiam, Theologiam, ac Jus utrumq; didicit. Hinc Romam ad causas actitandas profectus, auditâ Patris morte, in patriam rediit; expectativis, quas vocant, Pontificis literis munitus. His fretus Archipresbyteratum Uzedæ oppidi, tunc forte vacuum occupavit; ab Alphonso Carillo Archiepiscopo Toletano eo nomine captus, & in vinculis diu detentus. Tandem liberatus Archipresbyteratum suum Capellaniâ (quam appellant) maximâ Ecclesiæ Seguntinæ commutavit. Seguntiæ positus, adscito sibi Hebræo præceptore, linguarum Hebraicæ ac Chaldaicæ elementa hausit; & Joanni Lupo Mediensi instituendæ Academiæ autor fuit. Egregiâ viri famâ permotus Petrus Gonsalvus Mendozius Cardinalis, Episcopus Seguntinus, vicariam universæ diœceseos administrationem illi detulit, & sacerdotiis cum opimis auxit. Pauxillo dehinc tempore elapso, rerum mundanarum pertæsus, & secessum meditatus, sacerdotia & dignitates abdicavit; & in Cœnobio Toletano Monachis Franciscanis se adjunxit. Loci tamen celebritate offensus, secretiorem adhuc secessum cogitat; & enixis precibus impetravit, ut in angustam quandam perpaucorum sodalium domunculam, Castanetum dictam, amandaretur; paulò post haud dissimili Salzedæ Monasteriolo præfectus. Anno 1492. Isabellæ Reginæ à sacris Confessionibus admotus est; & gregalium suorum Provincialis per utramq; Castellam factus. Anno 1495. Mendozio Cardinali, Archiepiscopo Toletano successor datus est; atq; adeò sedis suæ jure totius Hispaniæ Primas & Archicancellarius evasit. Anno 1500. Academiæ Complutensis fundamenta posuit. Claruit anno 1506. Quadriennio ante præclarum illud opus, accuratam SS. Bibliorum editionem triplici linguâ Compluti adornatam exorsus fuerat: accitis undequaq; maximo sumptu, præcipuè verò ex Bibliothecâ Vaticanâ, quàm emendatissimis Codicibus MSS. & ingenti stipendio conductis viris eruditissimis, Alphonso Zamorâ, Alphonso medico Complutensi, & Paulo Coronello rerum Hebraicarum

carum

carum peritissimis, Demetrio Cretensi, Antonio Nebrissensi, Lop. de Astunigâ, & Ferdinando Pinciano Græcarum Latinarumq; literarum consultissimis. Duravit opera egregiò illi incœpto data quindecim plùs minùs annos; adeò ut editio finem penè cum Ximenii morte ceperit; postquam illi quinquaginta millibus aureorum, & ampliùs, constitisset. Eodem circiter tempore Mozarabum Liturgiam, quæ in universâ Ecclesiâ Toletanâ ab Isidori temporibus, & post expugnatum à Mauris Toletum in sex Ecclesiis, quas Christianis Barbari permiserant, usurpata fuerat; post recuperatam verò ab Alfonso VI. sub finem undecimi seculi Urbem in desuetudinem paulatim abierat; sex illis Ecclesiis postliminiò intulit; atq; anno 1504. Melchiori Gurrizio Genuensi Toleti imprimendam dedit. Anno 1506. turbatis post Isabellæ Reginæ mortem Castellæ rebus, Ximenius Joannæ Reginæ tunc delirantis Custos, Caroliq; pueri Protector ab optimatibus Castellanis unanimi suffragio electus est. Anno 1507. dignitate Cardinalitiâ à Julio II. Pontifice donatus fuit: Inquisitor Fidei Generalis per universum Castellæ regnum mox constitutus. Post Ferdinandi demum Regis mortem, ab anno 1515. universam Hispaniam, absente Carolo, vicariâ autoritate biennio rexit. Obiit Vir verè magnus, & literis juvandis natus, Pintiæ VI. Id. Novembr. anno 1517. ætatis suæ 80. circiter. Toleti in Ecclesiâ Primariâ sepultus. Magnificam, uti supra diximus SS. Bibliorum editionem, sumptu quin & dictamine proprio, à viris doctissimis adornari fecit. In eâ Veteris Testamenti libri tribus columnis per singulas paginas sunt distincti. Istarum prima textum Hebraicum, secunda vulgarem Latinum, tertia Græcum LXX. Interpretum, Latinâ etiam versione interlineari additâ illustratum, exhibent. His, in Pentateuchi libris, in margine inferiori subjicitur Chaldaica Paraphrasis, cui etiam translatio Latina κατὰ πόδας facta apponitur. In libris non Canonicis (Canonem enim Scripturarum ex Hebræorum mente instituit Ximenius) præter Græcam τῶν ό. versionem habentur duæ Latinæ, vulgaris altera, altera interlinearis de verbo ad verbum. In Novi Testamenti libris præter Græcum textum quam emendatissimum unica habetur vulgaris versio Latina. Accessit volumine postremo Hebræorum, Chaldæorum, & Græcorum vocabulorum Onomasticon copiosissimum. Prodiit Opus istud pulcherrimum, Leoni X. Pontifici nuncupatum, *Compluti* excusum sex voluminibus in folio: quorum postremum anno 1515. prælo exiit. Cæterùm *Epistolarum* à Ximenio scriptarum volumen in Ecclesiæ Toletanæ archivis MS. extare prodit Alvarus Gomecius *, qui & pauculas aliquot in Vitâ ejus repræsentat.

* De Vitâ Ximenii, l. 4.

ALPHONSUS ZAMORA, natione Hispanus, ortu tamen Judæus, 1506.
Judæis parentibus in urbe Zamorâ natus est. Hebraicis literis ac mysteriis eruditissimus, publicas inter Judæos, antequam fidem Christianam susciperet, scholas moderatus. Demum baptismo initiatus, claruit anno 1506. Ob insignem rerum Hebraicarum peritiam amplissimo stipendio à Cardinali Ximenio invitatus, nobilissimæ illi Bibliorum Complutensium editioni adornandæ quindecennem ferè operam locavit.

SCRIPTA.

Vocabularium Chaldaicum atq; Hebraicum Vet. Testamenti.

Interpretationes Hebræorum, Chaldæorum, & Græcorum nominum utriusq; Testamenti.

Catalogus eorum, quæ in utroq; Testamento aliter scripta sunt vitio Scriptorum, quàm in Hebræo & Græco, & in quibusdam Bibliis antiquis.

Introductiones Artis Grammaticæ Hebraicæ.

Opera isthæc postremum Bibliorum Complutensium volumen conficiunt; in quibus conscribendis Alphonsus noster partes primas, in sequentibus solas tulit.

SÆC. XVI. ab An. MD. *Introductiones Artis Grammaticæ Hebraicæ*; seu Grammatica alia priori *brevior, facilior, & lucidior*, (uti ipse in Præfatione loquitur) ad Alphonsum Fonsecam, præsulem Toletanum, Ximenii successorem.

Vocabularium breve omnium ferè primitivorum Hebraicorum.

Brevis Tractatus de Orthographiâ Hebraicâ, seu *de Punctis*.

Epistola ex Hispaniâ *ad Hebræos* Romæ degentes missa *ad reprehendendum eos in suâ pertinaciâ*. Extat Hebraicè & cum versione Latina interlineari.

Opuscula ista quatuor proximè enumerata prodierunt simul *Compluti* 1526. 4°.

Compendium universorum Legis veteris præceptorum —— 4°.

1507. **ANTONIUS DE BURGOS**, Hispanus, civitate Salmanticensis, Juris utriusq; Doctor Bononiensis, & S. Clementis Hispanorum Collegii, ab Ægidio Cardinali Albornozio extructi, sodalis; Jus Pontificium in Academiâ Bononiensi per 20 annos honestâ satis conditione professus est. Claruit anno 1507. Eximiam doctrinæ & probitatis famam adeptus, à Leone X. in Curiam Romanam accitus, utriusq; Signaturæ Referendarius factus est; & Pontificibus dehinc Romanis in rebus gravissimis procurandis operam usq; ad obitum dedit. Romæ è vivis excessit septuagenarius anno 1525. die x. Decembris. Extant, *Commentarius super utili & quotidiano Titulo de Emptione & Venditione in Decretalibus*. Ticini 1511. Parmæ 1574. Venet. 1575. 8o. Lugduni 1575. f. *Commentarii in alios Decretalium Titulos binos*, viz. de Constitutionibus, & de Rescriptis, cum priore excusi: & *Variæ Repetitiones in Jure Civili*, Venetiis 1587. editæ.

1507. **BERNARDUS BASINUS**, Hispanus, Theologiæ Doctor Parisiensis, Ecclesiæ Cæsaraugustanæ Canonicus, claruit anno 1507. ab anno tamen inde 1491. non incelebris, cùm Romæ in Templo S. Mariæ supra Minervam die S. Thomæ Aquinatis coram xix. Cardinalibus summa cum laude peroravit. Scripsit *Librum de Artibus magicis, & magorum maleficiis*; qui typis impressus prodiit *Paris*. 1506. 8o. *Francofurt*. 1580. 8o. & Tomi ii. pars 1° *Lugduni* 1620. 8o.

1508. **PHILIPPUS DECIUS**, gente Italus, patriâ Mediolanensis, Tristani de Dexio filius; anno ætatis decimo septimo Ticinum missus, Lancelotum fratrem, Jasonem Maynum, & Joannem Puteum Jus utrumq; docentes audivit. Dein Lancelotum fratrem a Florentinis Pisas evocatum secutus, Baldo Novello, Philippo Corneo, & Hieronymo Zanetino discipulum se dedit. Anno ætatis 22. Doctoratûs insignia meruit; & Institutionum prælectionem sibi à Pisanis demandatam accepit. Claruit anno 1508. Munus Professorium tanto acumine, eloquentiâ, & dicendi ubertate exornavit; ut Auditores ad cathedram suam confestim traheret, aliorumq; Professorum invidiam excitaret. Hinc Bartholomæus Socinus, Juris Cæsarei in eodem Gymnasio Professor, cùm se discipulis viduatum doleret; aut semetipsum aut Philippum munere suo dimitti petiit. Pisani itaq; Philippo Juris Pontificii professionem injungunt, & Felino Sandeo comitem dant. Amplioris triumphi materiam id Philippo dedit. Felinus enim extemplò cathedram suam auditorum frequentiâ spoliatam indignatus, & Philippi consortio sese imparem sentiens, Romam se contulit; & calumniis effecit, ut Philippus se docendi munere abdicare cogeretur. Is, Pisis relictis, Senensibus operam obtulit; a quibus libentissimè exceptus est. Paulò pòst turbatâ re Senensi, Pisas revocatus, Jus Canonicum docuit, Dein Ticinum transiit, opimis stipendiis à Gallo præside invitatus. Dum Cathedram Ticinensem regeret, à Concilio Pisano anno 1511. sententiam rogatus de Synodi indicendæ jure (quod ad unicam spectare sedem Romanam Julius Papa contendit) pro Concilii authoritate contra Pontificem scripsit. Ejectis itaq; è Ticino Gallis, Matthæus Cardinalis Sedunensis unicam Philippi domum militibus deripiendam dedit. Ille in Galliam se recepit; ubi Jus Pontificium apud Bituricenses biennio fer-

mè

mè edocuit. Tandem à Florentinis mille quingentorum aureorum stipendio in Italiam revocatus, pristinam dignitatem ac Provinciam Pisis obtinuit. Postremò Senis professus est; ubi unicâ filiâ Patricio Senensi collocatâ octogenario major obiit anno 1535. die xii. Octobris: Pisas delatus, & in monumento, quod sibi vivus posuerat, reconditus.

SCRIPTA.

Consilium pro Ecclesiæ authoritate supra Papam in causâ Synodi Pisanæ anno 1511. habitum. Extat apud Goldastum Monarch. Tom. ii. p. 1667.

Sermo de eâdem materiâ pro justificatione Concilii Pisani. Habetur ibid. p. 1677. & cum præcedente Opusculo apud Richerium Hist. Concil. Gener. lib. 4. par. 1. cap. 2. p. 167.

Consilium de Reprobatione Instrumenti. Venet. 1546. Spiræ 1590. 8°.

Commentarius in Decretalia, Digestum vetus, & Codicem. Lugduni 1551. f.

Commentarius de Regulis Juris. Colon. 1569. f. 1619. 8°.

Additiones in Baldum Ubaldum ad Codicem, Digestum, & Infortiatum. Lugduni 1545.

Consiliorum Tomi ii. purgati per N. Ant. Gravatium. *Venet.* 1581.

THOMAS RADINUS, TODISCHUS dictus, natione Italus, civitate Placentinus, Ordinis Dominicani Theologus subtilissimus, Poeta, Philosophus, & Orator eximius, quodq; magis adhuc mirandum, tot tantasq; scientias sine præceptoris ope adeptus. Claruit anno 1510. Scripsit ad Maximilianum Imp. *Librum de Pulchritudine Animæ*, quem *Calipsychiam* nominavit, *Mediolani* 1511. editum: alium, cui titulus, *Abyssus Sideralis*, Paris. 1514. 4°. *Orationem contra Lutherum*, Lipsiæ 1520. 4°. *& alteram contra Melancthonem*, Romæ 1522. 4°. 1510.

CYPRIANUS BENETUS, seu *Benedictus*, gente Hispanus, patriâ Aragonius, Ordinis Dominicani sodalis, & Theologiæ Doctor Parisiensis: Claruit anno 1511. tam doctrinâ quam pietate insignis. Obiit post annum 1522. 1511.

SCRIPTA.

Tractatus de primâ Orbis sede.

De Concilio.

De Ecclesiasticâ potestate.

De Pontificis Maximi authoritate.

Quatuor isti Tractatus, Julio II. & Leoni X. Papis nuncupati, in lucem prodierunt *Romæ* 1512. 4°.

Dialogus de excellentiâ & utilitate Theologiæ.

De Caroli Hispaniarum Regis præeminentiâ, de clementiâ, &c. Prodiit cum Dialogo præmisso *Romæ* 1518. 4°.

Oratio Hortatoria vehemens ad Hadrianum VI. *Papam ad accelerandum iter.* Prodiit alicubi in 4°.

Tractatum de non mutando Paschate sub Cypriani Veneti, Doctoris, nomine excusum memorat Simlerus Biblioth. Tigurin. p. 152. qui & Venetum illum eundem cum Beneto nostro fuisse, non malè forsan, conjicit.

MARCUS VIGERIUS, natione Italus, patriâ Ligur, domo Savonensis, Ordinis Minoritarum Monachus, præceptorem habuit Franciscum Roboreum civem ac sodalem suum, qui postea ad sedem Pontificalem Sixti IV. nomine evectus est. Postquam Theologiam Patavii & in Sapientiæ Romanæ Gymnasio diu prælegisset, Episcopus Senogalliensis factus est, dein inter Ecclesiæ Romanæ Cardinales allectus, & Episcopatu Prænestino auctus. Claruit anno 1512. quo Concilio Lateranensi à Julio II. Pontifice evocatus interfuit. 1512.

SÆC. XVI. ab An. MD. fuit. Obiit septuagenarius anno 1516. Calendis Junii. Exstant ab eo scripta *Decachordum Christianum de præcipuis Incarnati Verbi mysteriis*, Fani 1507. Antverp. 1616. *Lucubratio de excellentiâ Instrumentorum Dominicæ Passionis*, *Romæ* 1512. Utrumq; simul Opus prodiit *Hagenoæ* 1517. *Paris.* 1517. Tomus alter *de Vitâ, Passione, Morte, Resurrectione, & Instrumentis Passionis D. N. Jesu Christi.* Iste unà cum præmissis Operibus impressus est *Duaci* 1607. 2 Tom. *Apologiam* adhuc pro Julio Papa adversùs Pisanum Conciliabulum ab eo conscriptam esse prodit Possevinus Apparat. Sac. Tom. ii. p. 62. *Dialogum etiam de tollendis abusibus Ecclesiæ* ab eodem compositum memorat Simlerus Biblioth. Tigurin. p. 475.

1512. JOANNES AVENTINUS, *Turmarius* cognomento dictus, gente Boius, ex Abusinâ seu Abensperge, superioris Bavariæ oppidulo, oriundus; natus est anno 1466. Patrem nactus Joannem Turmaier, ejusdem oppidi Pandocheum. Post finita literarum tyrocinia, Ingolstadium à parentibus missus est; ut Philosophiam artesq; liberales edisceret. Dein Lutetiam migravit, ubi post annos plures in omni studiorum genere exactos Artium Magisterium consecutus est. Claruit anno 1512. Philologus, Mathematicus, & Historicus insignis. In Germaniam redux, Viennam petiit; ubi libros oratorios & poeticos auditoribus selectis diu prælegit. Dein Cracoviam profectus, Græcas literas publicè professus est. Mox in patriam revocatus, anno 1509. Somnium Scipionis, & Rhetoricam Ciceronis ad Herennium summâ cum laude Ingolstadii enarrare incœpit. Anno 1512. Monacum accitus, Ludovico & Ernesto Bavariæ Principibus præceptor datus est; & post annos aliquot Ernesto in Italiam peregrinanti comitem se dedit. Præceptoris officio defunctus, Annalibus Boiorum conscribendis se accinxit, Bavariæ Principibus sumptus liberalitate maximâ suppeditantibus. Post perlustratas itaq; universas totius provinciæ Bibliothecas, & Monasteriorum tabularia, modò in patriâ suâ, modo Ratisponæ apud amicum integerrimum Erasmum Brimsium consedit; atq; operi incœpto diligenter incubuit. Anno 1533. ductâ ante triennium uxore, Ingolstadii sedes posuit, à Nobilissimo Viro Leonardo Eckio accersitus, ut Oswaldum filium bonis literis institueret. Sub finem anni dum ab Ingolstadio Ratisponam vehiculo iter faceret, gravissimo correptus morbo Ratisponæ decubuit; & ingravescente indies morbo diem obiit v. Id. Januar. anno 1534. ætatis suæ 68. Ratisponæ in æde S. Haymerami sepultus.

SCRIPTA.

ANnales Boiorum libris vii. ab ipsis gentis primordiis ad annum Christi 1460. Prodierunt *Ingolstad.* 1554. f. & à Nicolao Cisnero recogniti atq; aucti *Basil.* 1580. f. Verùm primas obtinet Editio Ingolstadiensis. Annales istos, antequam expurgentur, legi prohibent Indices Romani.

Rudimenta Grammatica, de octo partibus Orationis & constructione, de Græcorum declinatione, &c. *Augustæ-Vindel.* 1519.

Explicatio veterum consuetudinis numerandi per digitos manusq;. Ratisponæ 1532.

Opera inedita enumerant Simlerus Biblioth. Tigurin. p. 339. quiq; illum exscripsit, Boissardus Icon. illust. virorum par. ii. p. 224.

1512. ALEXIUS, Episcopus in Italiâ Melfitanus, claruit anno 1512. quo Julii II. Pontificis jussu concionem ad Concilii Lateranensis Patres, sessionem tertiam iii. Nonas Decembr. celebraturos, habuit, *de ratione Synodorum habendarum optimâ, & concordiæ necessitate.* Extat ista, unà cum *Epistolâ*, quâ Julium muneris peracti certiorem facit, Concil. Tom. xiv. p. 83.

1513. JOANNES MARIA DE MONTE, Archiepiscopus Sipontinus, claruit anno 1513. quo Concilio Lateranensi adfuit; & ante inchoatam die

die xvi. Februarii Sessionem quintam ad Patres è suggesto concionatus est. Exstat iste *Sermo*, de institutione Conciliorum, Julii Pontificis laudibus, & restituendâ justitiâ, unitate ac pace, agens, Concil. Tom. xiv. p. 122.

LEO X. *Joannes Medices* antea appellatus, patriâ Florentinus, ex amplissimâ Mediceorum familiâ oriundus, Laurentii Medices & Claricis Ursinæ filius; Angelum Politianum, & Bernardum Michelotium præceptores nactus, Græcis simul ac Latinis literis institutus est. Eum infantem ferè adhuc in Laurentii patris gratiam Ludovicus XI. Galliæ Rex insigni Archiepiscopatu donavit; puerum tredecennem Innocentius VIII. Papa in Cardinalium cœtum titulo S. Mariæ in Dominicâ cooptavit. Mediceis à Carolo VIII. Galliæ rege oppressis, & rerum Florentinarum summâ dejectis, ipse Româ pulsus inter exteras gentes diu exulavit. Anno circiter 1503. Romam reversus, magnam apud Julium Papam gratiam iniit; & Legatus Bononiæ constitutus, anno 1512. in prælio apud Ravennam à Gallis captus est; & Mediolanum ductus Concilium Pisanum illuc à Cardinalibus translatum præsentiâ ac constantiâ suâ turbavit & labefactavit. Mox Gallorum manibus astu quodam elapsus, in Provinciam suam se recepit. Anno 1513. ætatis suæ 37. Pontifex Romanus 1513. à junioribus Cardinalibus electus est die xi. coronatus die xix. Martii. Concilium Lateranense a Julio decessore anno superiore inchoatum integro quadriennio continuavit; ut haberet, quod Concilio Pisano opponeret; & unde orbi Christiano reformationem votis calidissimis exoptanti fucum faceret. Omnia hic ad Pontificis nutum gesta: abrogata Synodorum Basileensis & Constantiensis decreta, prostrata funditùs Conciliorum majestas, & in supremum authoritatis culmen evecta sedes Pontificia. Maximè verò Sessione XI. anno 1516. habitâ pragmatica Sanctio, à S. Ludovico Galliæ Rege olim lata, totius Concilii suffragiis, tanquam Schismatica, nefaria, & authoritati Papali injuria, damnata & abolita est: quamvis à Concilio Basileensi approbatam esse Sanctionem, omniaq; in eo contenta, ipsi Patres totidem verbis agnoscant. In eadem revocatæ Sanctionis Bullâ definitum est, illum in Ecclesiâ esse non posse, qui Romani Pontificis cathedram deserit; Christum S. Petri successores ita vicarios suos instituisse, ut qui illis non obedierit, morte moriatur; quodq; maximi momenti erat, Pontificem Romanum pro tempore existentem, tanquam auctoritatem super omnia Concilia habentem, tam Conciliorum indicendorum, quàm transferendorum ac dissolvendorum plenum jus & potestatem habere; idq; ex S. Scripturæ testimonio, dictis SS. Patrum, Canonum decretis, propriâq; Conciliorum confessione manifestò constare. Cæterùm Leo, purus putus, si quis unquam, Atheus, cui vitam genialiter agere unica erat religio; sub initio Pontificatûs, postquam bellum contra Ludovicum XII. Galliæ Regem, à decessore suo excommunicatum, parùm prosperè succedere animadverteret; rupto summâ perfidiâ fœdere cum Maximiliano Cæsare & Helvetiis olim inito, in Galli partes transiit; illiq; Imperium Constantinopolitanum authoritate Apostolica dono dedit. Anno circiter 1515. Tezelium Monachum Dominicanum in Germaniam, alios alibi, amandavit, immensam pecuniæ vim ex indulgentiarum venditione corrasuros. Factum id impietate atq; impudentiâ summâ; dum effrontes Indulgentiarum propolæ (teste Episcopo coævo ac Pontificio *) passim prædicarent, tum vivos tum mortuos per plenarias indulgentias passim absq; omni delectu ab universis pœnis pariter ac culpâ solvi, statimq; salvari; ——— *usq; adeò ut si contingeret peccatorem plenas venias assecutum mori, mox in cœlum evolaret absq; aliâ satisfactione temporali seu purgatoriâ.* Obiit Leo non sine veneni suspicione anno 1521. die i. Decembris. Extant *Epistolæ & Constitutiones* xxxiii. Concil. Tom. xiv. p. 129, &c. *aliæ* LVIII. apud Bzovium Annal. Eccl. ad an. 1513, &c. (ex his verò XLIV. habentur apud Bembum) *aliæ* plures in Laertii Cherubini Bullario Magno; deniq; *Epistolarum libri* xvi. à Petro Bembo (qui ipsi ab Epistolis fuit) nomine illius scripti, *Basil.* 1566. 8°. editi.

* Onus Eccl. Colon. 1531. f. cap. 15.

SIMON

1513. SIMON BENIGNIUS, Modrusiæ in Croatiâ Episcopus, claruit anno 1513. quo Concilii Lateranensis Patribus Sessionem sextam die xxvii. Aprilis celebraturis verba fecit de schismatibus sæculi postremi, promissâ toties (ut ipsius verbis utar) Ecclesiæ reformatione, & bello Turcis inferendo. Extat iste *Sermo*, unà cum *Epistolâ* ad Bernardinum de Frangepanibus dedicatoriâ, Concil. Tom. xiv. p. 144.

1513. BALTHASAR DEL RIO, gente Hispanus, civitate Palentinus, Scholasticus apud Gallæcos Mindoniensis, Archidiaconus Cesenatensis, Leonis X. Cubicularius, Protonotarius Apostolicus, & Cardinalis Alborensis Secretarius; claruit anno 1513. quo Concilii Lateranensis Sessionem septimam Sermone de expeditione contra Turcas ineundâ recitato, in illud Matthæi xvii. *Nihil impossibile erit vobis*, die xvii. Junii auspicatus est. Habetur ille *Sermo*, præfixâ *Epistolâ* ad Ferdinandum Hispaniarum Regem nuncupatoriâ, Concil. Tom. xiv. p. 165. & seorsim excusa *Romæ* 1513. 4°.

1513. JOANNES BAPTISTA GARGHA, natione Italus, patriâ Senensis, Eques Hierosolymitanus, claruit anno 1513. quando ad Synodi Lateranensis Patres Sessionem octavam die xvii. Decembris habituros è sacris rostris peroravit, de bello contra Turcas suscipiendo, & subsidiis Rhodo insulæ ferendis. Extat *Oratio* illa, cum *Epistola* ad Fabricium Carretum Hierosolymitani Ordinis Magistrum præmissa, Concil. Tom. xiv. p. 195.

1514. ANTONIUS PUCCIUS, domo Romanus, Cameræ Apostolicæ Clericus, Patris sui eo in munere successor, claruit anno 1514. cùm Leonis X. jussu Concilii Lateranensis Sessioni nonæ die V. Maii celebratæ Sermone de Ecclesiæ majestate ac privilegiis, paceq; ac pietate in Christianam rempublicam reducendis habito prælusit. Turpissimè verò Leoni Papæ, in Synodo tunc præsenti, adulatur; cui verba Psalm. LXXII. 2. *Omnes reges terræ adorabunt eum, & servient ei*, tribuere non erubescit. Extat ille *Sermo*, cum *Epistolâ* ad Leonem Pontificem, Concil. Tom. xiv. p. 231.

1515. STEPHANUS, Torcellanus in ditione Venetâ Episcopus, & Archiepiscopus Patracensis, claruit anno 1515. quo coram Pontifice & Episcopis Concilii Lateranensis Sessionem decimam die iv. Maii habituris de necessariâ ac desideratissimâ totius Ecclesiæ reformatione, & Apostolicæ sedis autoritate, septuagenarius concionatus est. Immani sanè erga Pontificem adulatione usus, cui datam esse omnem potestatem in cœlo & in terrâ prædicat, ita ut ipse toti imperaret mundo, & soli Deo unicè obediret; tantamq; obedientiam à subditis exigeret, quantam ipse Deo præstaret. Habetur ille *Sermo* Concil. Tom. xiv. p. 261.

1516. PETRUS GALATINUS, Patriâ, ut videtur, Italus, saltem in Convento Barensi Provinciæ Apulæ vitam egit, ex Judæo Christianus, Ordinis Franciscani Monachus, Artium ac Theologiæ Doctor; L. Puccii SS. Quatuor Coronatorum Cardinalis necessarius, ac demum Pœnitentiarius Apostolicus. Claruit anno 1516. Obiit post annum 1532. Rerum Hebraicarum satis peritus, Maximiliani Imp. & Leonis Papæ hortatu, ut Judæorum ineptias Talmudicas & Cabalisticas, Christianæ autem fidei veritatem demonstraret; & Joannis Reuchlini famam à Theologis Scholasticis vellicatam tueretur; Dialogi inter Galatinum, Capnionem, & Hocstratum habiti formâ composuit *Opus de Arcanis Catholicæ Veritatis*, in libros xii. digestum: quod quidem pene integrum, pauculis de suo additis, portentoso plagio (ut à Joanne Morino * merito vocatur) ex Raymundi Martini *Pugione*, saltem Porcheti Salvatici *Victoriâ*, compilavit, iisdem ferè verbis, sententiis, versionibus, exemplis, & auctorum locis ubiq; servatis; Porcheto tamen, unde sua plena manu transcripserat, ne semel quidem nominato. Prodiit Galatini Opus

* Exercit. Bibl. l. cap. 2. p. 16.

SÆC. XVI. ab An. MD.

Opus primùm *Orthuæ-mariæ* 1518. (multis tamen antehac annis inchoatum) *Basil.* 1550. f. *ibid.* 1561. *Paris.* 1602. *Francofurt.* 1612. f. 1672. f. Alia adhuc scripsit Galatinus puta *Summam Theologiæ*; *Commentarium in Apocalypsin* fusissimum, *Tractatum de rectâ S. Scripturæ interpretatione.* *Opus singulare de Ecclesiâ institutâ, destitutâ & restitutâ*: *Tractatum de Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento*; *De animâ intellectivâ*; *De homine*; *De septem Ecclesiæ temporibus & statibus*; *De cognoscendis pestilentibus hominibus*; *De Angelico Pastore*; *Expositionem cujusdam vaticinii Romani subobscuri*; *De vaticiniis Methodii, S. Cataldi, & B. Cyrilli*; *De optimi principis Diademate.* Ista ex autographo Vaticano descripta MSS. penès se extitisse testatur Waddingus *; qui eadem in lucem se daturum esse recepit, datam autem fidem nunquam præstitit.

* De Scriptor. Ord. Minor. p. 280.

MARTINUS LUTHERUS, natione Germanus, patriâ Saxo, Islebii Mansfeldensis ditionis oppidi natus est anno 1483. die x. Novembris. Patrem habuit Joannem Lutherum, qui Mansfeldiæ magistratum aliquando gessit, matrem Margaretam Lindemanuam. Anno ætatis decimo quarto Magdeburgum, anno sequente Isenacum missus est; ut posita domi literarum tyrocinia penitiori scientiâ cumularet. Exacto apud Isenacum quadriennio, anno 1501. Academiam Erphordiensem se contulit; ubi Magisterii Philosophici gradu anno 1503. honestatus, Philosophiam docere cœpit. Mox verò parentum consilio ingenium ad omnia factum ad Jurisprudentiæ studium deflexit. Anno 1504. violentâ condiscipuli cujusdam morte territus, Ordinis Augustiniani Monachis in Cœnobio Erfordiensi, insciis amicis, nomen dedit; & S. Scripturæ lectioni (hic loci enim in obscuro quodam Bibliothecæ angulo Latinos Bibliorum Codices ei primùm videre contigit) & pervolvendis S. Augustini ac Scholasticorum scriptis sedulò incubuit. Anno 1507. cucullum induit; & sacris initiatus, Missam cantare incœpit. Anno 1508. ab Erphordiâ ad Academiam Wittebergensem à Joanne Staupicio traductus est: ubi logicam & Physicam Aristotelis triennio explicavit. Anno 1512. Romam Conventûs sui nomine legatus, corruptos aulæ Romanæ mores vidit & ingemuit. Wittebergam reversus, anno 1513. Theologiæ Doctor creatus est, Frederico Saxoniæ Duce, qui concionibus illius admodum delectabatur, sumptus suppeditante. Lauream adeptus, Græcæ Hebrææq; linguarum studio se dedit; & Epistolam ad Romanos è cathedrâ enarrandam suscipiens, justificationis dogma in scholis & concionibus passim receptum refutavit. Claruit anno 1517. quo, favente numine, Religioni reformandæ se ducem & Antesignanum præbuit. Tunc primùm enim immani Tecelii ac sociorum indulgentias venales per Germaniam circumferentium audaciâ, & impiis dogmatibus offensus, propositiones suas contra Indulgentias Pontificias Templo Wittembergensi affixit. Furiunt Tecelius & ærol[illegible] socii, Lutherum hæreseos damnant, & ad flammas rogant. Inde nata i[illegible]vero ansa uberiùs & accuratiùs controversiam tractandi. Tantâ tamen id modestiâ præstitit, ut silentium simul promitteret, modò id adversariis indiceretur; scriptaq; sua Episcopi, & provincialis sui, quin & Leonis Papæ censuræ submitteret; nec aliud postularet, quàm ut alia prædicandi forma Indulgentiarum præconibus imponeretur. Densa interim inimicorum acies in Lutherum insurgunt, Joannes Eckius, Sylvester Prierias, Jacobus Hocstratus, aliiq; qui illum conviciis & calumniis proscindunt; Pontificem, ut in eum flammis animadverteret, exhortati. Ægerrimè id tulit Lutherus, vir fervidioris animi, & minimè ad injurias ferendas natus; majoraq; ausus ipsam oppugnare sedem Pontificiam non dubitavit. Certiora enim indies edoctus vir S. Scripturæ & SS. Patrum studiosissimus, Ecclesiæ Romanæ errores magis magisq; agnovit, agnitosq; scriptis editis refutare non desiit. Anno 1518. ab Augustinianis suis ad Capitulum Heidelbergense citatus, eo profectus est; habitâq; disputatione dogmatum suorum veritatem demonstravit. Exeunte anno Augustam petiit, ut coram Cajetano legato, cui rem dijudicandam Pontifex commiserat, causam ageret. Cajetanus ei sententiam suam revocare jubet. Ille meliora è S. Scripturâ edoceri petit; seq; nihil pertinaciter adserere, & in omnibus Ecclesiæ judicio stare paratum 1517.

SÆC. XVI. ab An. MD.

paratum esse professus, ad Papam provocat. Domum reversus, ne turbes in Ecclesia aut republica excitaret, secessum cogitavit, & in Gallias abitum molitus est. Verùm explorato consilio à Frederico principe Wittebergæ manere jussus est; & a Pontifice ad Concilium Generale appellavit. Anno 1519. Lipsiam profectus, prolixam cum Jo. Eckio de Pontificis autoritate, Purgatorio, & Indulgentiis disputationem instituit. Anno 1520. à Leone Papâ damnatus & anathemate percussus, internecinum ab eo tempore bellum autoritati Pontificiæ indixit, publicè statim Wittembergæ combustis Jure Pontificio, & Leonis bulla. Anno 1521. à Carolo Imp. ad Comitia Wormatiensia data fide publica evocatus, invictâ animi constantia fidem a se literis proditam confessus est; nec ut libros suos damnaret, ullis minis adduci potuit. Mox à Cæsare proscriptus, Frederici Principis jussu in arce Wartenburgensi integro fermè anno delituit. Anno 1522. latibulo egressus Wittebergam insc io Frederico se contulit; & religionis causam deinceps palam egit. Anno 1524. cucullum monasticum deposuit; missamq; in Ecclesia cathedrali Wittembergensi abrogari obtinuit. Anno 1525. Catharinam Boram, virginem nobilem, antea monialem, uxorem duxit; nuptiis forsan haud opportunis, quas tamen numen multiplici prole ratas fecit. Anno 1529. satagente Philippo Hassiæ Landgravio colloquium Marpergi habuit cum Theologis Zuinglii & Carolostadii sequacibus de pace ineundâ. Verùm laudabili Principis voto obstitit nimia utrorumq; Theologorum pertinacia. Anno 1534. Biblia sacra Germanicè à se olim per partes versa editaque, absoluta demum & in unum compacta corpus, typis commisit. Obiit, vir verè maximus, Islebii in solo natali, quo a Comitibus Mansfeldicis dissidii componendi causâ accitus venerat, anno 1546. die xviii. Februarii, anno ætatis suæ climacterico, Wittembergæ honorificè sepultus. Ingenium nactus est à natura sagax, acre, præfervidum, ad magna quævis aggredienda factum, vir, si quis alius, invicti atque imperterriti animi. Quoties veritatis agebatur causa, nec amorem cujusvis curabat nec odium; Pontificis fulmina, imperatoris edicta, non minus quam plebis convicia insuper habuit, & fortiter contempsit. Interim haud iverim inficias, Lutherum affectibus liberius quam par erat, sæpius indulsisse, atque etiam in majorum gentium principes impotenti animo strinxisse calamum. Verum *quisque suos patimur manes.* In re literaria non segniter desudavit, ipse prout ea ferebant tempora, haud mediocriter eruditus. In indagandis S. Scripturæ sensibus studium præcipuè posuit, ejusq; bene magnam partem commentariis explicavit. Theologiam à multis retro sæculis corruptam ad pristinam integritatem pro virili revocavit. Qua quidem in re si minus forsan alicubi orthodoxus videatur, vitio non tam ipsi, quam temporis, quo vixit, conditioni vertendum est, nec mirum, si maculas quasdam contraheret, qui Augiæ stabulum repurgare aggreditur. Primævæ antiquitatis normam ante oculos habuit, & certè (ut in Epistola * ad Cardinalem Albertum, rectè olim notavit Erasmus) multa in libris Lutheri damnantur ut hæretica, quæ in Bernardi Augustiniq; libris ut orthodoxa, immò ut pia leguntur; additque, Lutherum multa imprudenter magis quam impie scripsisse. Nec præteriri debet quod in Lutheri vita refert M. Adamus †, Erasmum Pontificis Oratoribus ipsum ad Lutherum oppugnandum incitantibus respondisse, *Major est, Lutherus, quam ut in illum scribam: imò tantus, ut ex Lutheri unicâ pagella perlecta plus erudiar, quam ex Thoma toto.* Stylo usus est sanè duriusculo, rari quippe adhuc erant Erasmi, Politiani, Longolii, Bembi, Sadoleti, qui cum Cicerone, Livio, Terentio familiariter versabantur. Utcumq; vero incompta & inelaborata sit, genuinam certe pietatem, & ingentem ubiq; Zelum spirat vivida Lutheri dictio, nec tam verba, quam res fundere videtur. Multa, variiq; argumenti, conscripsit Lutherus; quæ, diversis annis Wittembergæ typis excusa prodierunt, in vii. Tomos digesta. Horum indiculum nos Lectori propediem dabimus.

* Epist. l. 12. Ep. 10.

† P. 115.

OPERA.

SÆC. XVI. ab An. MD.

OPERA.

Tomus I. *Wittembergæ* 1582. f. continens scripta ab anno 1517. ad annum 1520.

Decem Præcepta ante controversiam de Indulgentiis motam Wittembergæ prædicata.

Propositiones de Pœnitentiâ & Indulgentiis, & quædam aliæ disputationes initio causæ propositæ. 1517.

Conciones xii. *de Indulgentiis, de Pœnitentiâ,* &c.

Epistola ad Albertum Cardinalem & Archiep. Moguntinum.

Epistola ad Hieronymum Episcopum Brandeburgensem.

Epistola ad Joannem Staupicium Augustinianorum Vicarium.

Epistola ad Leonem Pontificem Resolutionibus præmissa. 1518.

Resolutiones Disputationum de virtute Indulgentiarum.

Probationes Conclusionum, quas disputavit in Capitulo Heidelbergensi.

Asterisci adversùs Obeliscos Eccii.

Responsio ad Dialogum Sylvestris Prieriatis.

Protestatio Lutheri brevis.

Epistola ad Lectorem contra Jac. Hocstratenum.

Quod Justus etiam inter bene operandum peccet.

Instructio pro confessione peccatorum abbreviandâ.

Epistola ad pium Lectorem.

Acta Lutheri apud Legatum Apostolicum Cajetanum Augustæ.

Epistolæ ad Melancthonem.

Epistolæ ii. *ad Cajetanum Cardinalem.*

Appellatio prima à Cajetano ad Papam.

Epistola ad Fredericum Saxoniæ Electorem.

Appellatio secunda à Papâ ad Concilium.

Acta Lutheri cum Carolo Miltitio. 1519.

Epistola ad Leonem Papam.

Epistola ad Monachos Jutterbocenses.

Defensio contra criminationes Eccii.

Disputatio Lipsica.

Sermo Lipsiæ prædicatus.

Resolutiones super propositionibus suis Lipsiæ disputatis.

Epistola Resolutionibus præmissa.

Additio ad Ægocerotem Emseranum.

Epistola ad Eccium.

Defensio contra malignum Eccii judicium.

Articuli hæretici Joannis Eccii.

Disputationes ab anno 1519. ad 1545.

Loci doctrinæ Christianæ præcipui.

Tomus II. *Witteberge* 1546. continens scripta ab anno 1520. ad annum 1527.

Epistola ad Leonem x.

De Libertate Christianâ liber.

Tessaradecas consolatoria ad Fredericum Electorem.

Confitendi ratio.

Responsio ad schedulam inhibitionis.

Responsio ad condemnationem doctrinæ suæ per quosdam Magistros Lovanienses & Colonienses.

Epistola ad Carolum Imp.

Protestatio.

Epistola ad Cardinalem Moguntinum.

Epistola ad Episcopum Mersburgensem.

Appellatio à Papâ ad Concilium.

SEC. XVI. ab An. MD.

De Captivitate Babylonicâ.
Adversùs Antichristi Bullam.
Assertio Articulorum suorum per Bullam damnatorum.
Acta exustionis Antichristianorum Decretalium.
Responsio ad librum Catharini. 1521.
Epistola ad Fredericum Elect. de Conventu Wormatiensi.
Acta in Conventu Wormatiensi.
Epistola ad Carolum Imp. & alia ad Principes Imperii.
Responsio extemporalis ad articulos.
Ludus Lutheri à stolidâ Sorbonâ damnati.
Defensio ad Fredericum Electorem.
Confutatio rationis Latomianæ.
De abrogandâ Missâ privatâ.
De Votis Monasticis. 1522.
Epistola ad I. Brismannum.
Epistola ad Capitonem.
Epistola ad Senatum Pragensem.
Adversùs falsò nominatum Ordinem Episcoporum.
Epistola ad Fredericum Electorem.
Contra Henricum Angliæ Regem.
Contra calumniatores Edicti Cæsarei. 1523.
De instituendis Ministris Ecclesiæ.
Quòd Ecclesia sit potestas judicandi de quâvis doctrinâ.
De doctrinis hominum vitandis.
Refutatio quarundam sententiarum quæ pro confutatione doctrinarum humanarum allegantur.
Formula Missæ pro Ecclesiâ Wittembergensi.
De piis ceremoniis in Ecclesiâ servandis.
De abominatione Missæ privatæ. 1525.
Amen.
Interpretatio Monachovituli. 1523.
Exemplum Theologiæ & doctrinæ Papisticæ. 1523.
Adversùs armatum virum Cochlaum. 1523.
Judicium de Erasmo. 1524.
De servo arbitrio ad Erasmum. 1526.
Epistola de Erasmo.
Epistola ad Georgium Ducem Saxoniæ.
Epistola ad Henricum Regem Angliæ. 1525.
Responsio ad titulum maledici scripti Regis Angliæ. 1525.
Disputationes aliquot.

Cæterùm in binis hisce Lutheri Operum Tomis habentur & aliorum Epistolæ, Tractatus, Disputationes, & Narrationes multæ, quæ res à Luthero integro ab inceptâ reformatione decennio gestas scriptasve spectant; inprimis verò Melancthonis, Ulrici de Hutten, Ambdorffii, & Frederici Electoris è Lutheranis; Caroli verò Imp. Leonis Papæ, Cajetani, & Eccii è Pontificiis.

Tomus III. *Witteberga* 1549.
Præfatio in Vetus Testamentum, anno 1524 scripta.
Quomodo libri Mosis sint legendi. 1524.
Enarratio precationis, quâ benedicitur populo Num. vi. 1532.
Deuteronomium ex Hebræo castigatum cum Annotationibus. 1524.
Enarratio ultimorum verborum Davidis. 1543.
Operationes in Psalmos xxii. *priores.*
Argumenta Psalmorum omnium.
Prælectiones in xv. *Psalmos Graduum,* 1543.

Tomus

Tomus IV. *Witteberga* 1574.
Annotationes sive Commentaria in Ecclesiasten. 1526. 1532.
Commentaria in Cantica Canticorum. 1538.
Scholia in Esaiam. 1534.
Argumenta bina in Ezechielem.
Annotationes in Danielem. 1530.
Annotationes in xii. *Minores Prophetas* (exceptis Haggeo & Zacharia) 1526. 1534. 1536. 1542. 1545.
Argumentum Concionum Propheta Haggei. 1526.

Tomus V. *Witteberga* 1554.
Annotationes in aliquot Capita Matthei. 1528. 1538.
Commentarius in Magnificat.
Prafatio methodica totius Scriptura in Epistolam ad Romanos.
Exegesis in Caput vii. *Prima Epistola ad Corinthios.*
Sermo de Matrimonio. 1524.
Duorum Thematum de Matrimonio Analytica. 1524.
Enarratio in caput xv. *Epistola* i. *ad Corinthios.* 1534.
Enarratio in caput xviii. *S. Joannis.* 1539.
Commentarius prior in Epistolam ad Galatas. 1521.
Commentarius posterior in Epistolam ad Galatas. 1536.
Enarrationes in duas Epistolas S. Petri. 1524.
Enarratio in Epistolam S. Jude. 1524.
Commentarius in Zachariam prophetam. 1528.
De bonis operibus Libellus. 1535.
Catechismus major. 1529.
Catechismus minor. 1529.

Tom. VI. *Witteberga* 1557.
Enarrationes in v. vi. *&* vii. *Capita S. Matthei.* 1532.
Enarratio Orationis Dominica. 1520.
Enchiridion parvum Precationum. 1535.
Brevis Expositio Decalogi. 1535.
Explicatio Symboli Apostolici. 1535.
Brevis Explicatio Orationis Dominica.
Simplex orandi modus. 1534.
Tria Symbola Christiana fidei Annotationibus illustrata. 1538.
Nota vera Ecclesia. 1539.
Precatio contra Turcam. 1541.
De Jesu Christo vero Judeo & semine Abrahe. 1523.
De Judeis, & eorum mendaciis. 1543. Prodiit *Francofurti* eodem anno.
Epistola contra Sabbatharios. 1538.
De Missâ privatâ, & unctione Sacerdotum. 1533.
Conciuncula quadam cuidam amico prescripta.
Sermones xvi. *de variis rebus.*
Homilia de Baptismo. 1535.
Defensio verborum Cœna Dominica contrà Sacramentarios. 1527.
De usurâ taxandâ Commonefactio. 1540.
De constituendis Scholis. 1524.
Adversùs Papatum Romanum à Satanâ fundatum. 1545.
Farrago Epistolarum. 1534.
Enarratiuncula Psalmi xxxvi.
Commentarius in Psalmum cxviii.
Supputatio annorum Mundi. 1541.

Tomus VII. *Witteberga.* 1580.
Commentarius in Genesin. 1544.
Append.

SÆC. XVI. ab An. MD.

Editionem istam Wittebergensem adornavit Justus Jonas: alia prodiit *Jenæ* 1564. 4. Tom. f. & *ibidem* 1612. vii. vol. f. Cæterùm longè plura Lutheri scripta enumerat Simlerus Biblioth. Tigurin. p. 484. ejusq; pro more exscriptor Boissardus Icon. illustr. vir. part. iii. p. 210. qui singula Lutheri Opuscula juxta temporis ordinem, quo scripta vel edita sint, recensent: uterq; tamen parùm accuratè: Nos itaq; certiores temporis notas aliunde ut plurimùm apposuimus. Deniq; innumera ferè, quæ Germanicè edidit Lutherus, quæq; cum vernaculis Operum Latinorum versionibus in unum collecta prodierunt *Wittebergæ* 1551. xii. vol. f. scripta, utpote ad rem nostram parùm spectantia, hîc loci missa facere consultum duximus.

SOLI DEO GLORIA.

FINIS.

INDEX

INDEX *Scriptorum Alphabetico-Chronologicus; Scriptores Gentiles præmisso hoc Signo † denotantur. Litera A. Appendicem notat.*

JESUS CHRISTUS Dominus noster *pag.* 2

A.

	Clar. an.	*Pag.*
Abbo Floriacensis	970	585
Abbo Parisiensis	880	564
Abdias Babylonius	59	16
Abercius Hierapolit.	164	40
Absolon	1210	706
Acacius Beræensis	430	327
Acacius Cæsariensis	340	155
Acacius CP.	471	364
Acacius Meliten	431	328
Acca Hagulstadens.	705	477
Achaiæ Presbyteri	59	16
Achardus Clarevallens.	1140	664
† Acta Pilati	33	24
Adalardus	822	521
Adamannus Scotus	679	465
Adamus Bremensis	1080	622
Adamus Goddamus	1330	28 A.
Adamus Præmonstrat.	1160	679
Adelboldus	1008	598
Adelmannus	1048	604
Ademarus	1030	599
Adeodatus Papa	672	465
Ado Viennensis	859	554
Adrevaldus Floriac.	890	567
Adrianus	433	333
Adso	980	587
Ægidius Charlerius	1433	108 A.
Ægidius Romanus	1296	753
Ægidius Abbas	514	393
Ægil	818	518
Ælfricus	980	588
Ælnothus	1105	638
Æneas Gazæus	487	372
Æneas Parisiens.	859	544
Æneas Sylvius, vid. Pius II.		
Aetius Hæreticus	359	169
Agapetus CP.	527	400
Agapetus I. Papa	535	406
II. Papa	946	582
Agapetus Rhodiens.	457	358
Agatho Biblioth. CP.	680	468
Agatho Papa	679	465
Agnellus	555	416
Agobardus	813	513
Agrippa Castor	132	33
Ailredus Rievallens.	1150	672
Aimoinus Floriac.	1001	597
Aimoinus Parisiens.	872	561
Alanus de Insulis	1151	674
Alter junior	1215	708
Albericus Bergomens.	1350	44 A.
Albericus Casinensis	1057	612
Albertinus Mussatus	1320	21 A.
Albertus Aquensis	1120	654
Albertus de Argentina	1378	64 A.
Albertus Crantzius	1504	199 A.
Albertus Magnus	1260	731
Albertus Patavinus	1316	18 A.
Albertus Stadensis	1256	730
Albinus Alcuinus	780	495
Aldhelmus	680	466
Alexander Alexandrinus	313	125
Alexander Carpentarius	1429	104 A.
Alexander Cæsariens.	212	65
Alexander de S. Elpidio	1312	14 A.
Alexander de Hales	1230	714
Alexander Hierapolit.	431	328
Alexand. de Imola Tart.	1467	149 A.
Alexander Neckam	1215	707
Alexander II. Papa	1061	614
III. Papa	1159	677
IV. Papa	1254	723
VI. Papa	1492	179 A.
Alexius Aristenus	1166	681
Alexius Melistanus	1512	204 A.
Alexius Studita	1025	599
Alfonsus Spina	1459	143 A.
Alfonsus Tostatus	1434	110 A.
Alfonsus Vargas	1358	49 A.
Alfonsus de Zamora	1506	201 A.
Alfredus Rex	871	560
Algerus Leodiens.	1130	661
Alphanus Salernitanus	1057	613
Alvarus Cordubens.	847	543
Alvarus Pelagius	1340	37 A.
Alypius Presbyt.	430	327
Amalarius Metensis	812	509
Amalarius Trevirens.	810	508
Amatus Casinensis	1070	617
Ambrosius Alexand.	230	85
Ambrosius Alexand. jun.	392	239
Ambrosius Autpertus	760	489

A Ambro-

Index Scriptorum.

	Clar.an.	Pag.
Ambrosius Camaldulens.	1440	123 A.
Ambrosius Mediolan.	374	212
Amedeus	1144	668
† Ammianus Marcellinus	380	280
Ammon Abbas	330	150
Ammonius Alexand.	220	71
Amphilochius Iconiens.	370	203
Amulo Lugd.	841	531
Anastasia Romana	301	111
Anastasius Abbas	741	487
Anastasius Bibliothecarius	870	558
Anastasius Monachus	655	461
Anastasius I. Papa	398	252
II. Papa	496	377
IV. Papa	1153	675
Anastasius Presbyt.	655	461
Anastasius Sinaita	561	419
Anastasius Sinaita jun.	599	437
Anatolius Alexand.	270	99
Anatolius CP.	449	355
Andreas Barbatius	1460	145 A.
Andreas Craynensis	1480	161 A.
Andreas Cæsareensis	500	379
Andreas Cretensis	635	453
Andreas Horne	1320	21 A.
Andreas Novocastrensis	1301	3 A.
Andreas de Petra	1432	108 A.
Andreas Samosatens.	431	330
Andronicianus		437
Andronicus Camiterus	1156	676
Andronicus CP.	1327	24 A.
Angelus de Clavasio	1480	158 A.
Angelomus	856	547
Angradus	699	470
Anianus	401	283
Anianus Celedensis	415	303
Anonymus de Act. Felic.	202	64
Alter de rebaptiza. Hæret.	253	93
Alter Chronicographus	501	382
Alter Panopolita	700	470
Alter, Author Christ. lib.	520	395
Alii plures incertæ ætatis		438
† Anonymus Nicomediens.	302	279
Anon. Henr. IV. vit. script.	1106	638
Anna Comnena	1118	647
Anscarius Bremens.	830	523
Ansegisus Lobiens.	828	522
Anselmus Cantuar.	1093	627
Anselmus Havelberg.	1149	670
Anselmus Laudun.	1103	637
Anselmus Leod.	1049	605
Anselmus Lucens.	1071	617
Antheon Arsin.	484	369
Anthimus CP.	535	406
Antiochus Monach.	614	448
Antiochus Ptolemaitanus	401	285
Antipater Bostrens.	460	359

	Clar.an.	Pag.
† Antoninus Imperat.	161	62
Antonius Abbas	330	150
Antonius Andreas	1308	12 A.
Antonius de Balocho	1480	159 A.
Antonius Bonfinius	1495	187 A.
Antonius Bonitus	1501	197 A.
Antonius de Burgos	1507	200 A.
Antonius de Butrio	1398	72 A.
Antonius Florent.	1446	128 A.
Antonius Honoratus	437	338
Antonius Melissa	1140	666
Antonius Nebrissens.	1488	174 A.
Antonius de Padua	1220	710
Antonius Puccius	1514	206 A.
Antonius de Rosellis	1450	135 A.
Antonius Trombeta	1501	196 A.
Apelles Hæreticus	188	51
Apollinaris Hierapolit.	170	44
Apollinarius Senior	362	176
Apollinarius Junior	370	202
Apollonius	192	53
Aponius	680	467
Appion	196	61
Aprigius	540	409
Aquila Ponticus	128	32
Aquilius Severus	360	176
Arabianus	196	61
Arator	544	410
Archelaus	278	100
Arculphus	690	469
Ardo Smaragdus	836	526
Arethas Cæsar.	540	407
Aristides Atheniens.	123	32
Aristo Pellæus	136	34
Arius Hæreticus	315	126
Armandus de bello visu	1296	755
Arnaldus Tarracon	1337	32 A.
Arnobius Afer	303	112
Arnobius Jun.	461	360
Arnoldus Bostius	1489	176 A.
Arnoldus Carnotens.	1162	680
Arnoldus Halberstat.	1011	598
Arnoldus Lubecens.	1209	705
Arnulphus Luxoviens.	1141	667
† Arrianus Philosophus	147	61
Arsenius CP.	1255	725
Asclepiades Trallens.	484	370
Asclepius Afer	440	347
Asserius Menevens.	890	567
Asterius Amasenus	401	282
Asterius Arianus	330	151
Asterius Urbanus	188	51
Astesanus	1317	19 A.
Athanasius Alexandr.	326	141
Athanasius Presbyt. Alex.	451	355
Athenagoras	177	49
Athenogenes	196	60

Atticus

Index Scriptorum.

	Clar.an.	Pag.
Atticus CP.	406	294
Atio Vercellenſ.	945	582
Audentius	360	176
Audoenus	640	456
Auguſt.Triumph.Ancon.	1290	748
Auguſtinus Cantuarienſis	596	436
Auguſtinus de Roma	1419	96 A.
Auguſtinus Hipponenſis	396	242
Auguſtin.Patric. Poient.	1483	171 A.
Auguſt.Patricius Senenſis	1480	156 A.
Auguſtinus Ticinenſis	1500	190 A.
Avitus Viennenſis	490	372
Aurelius Brandolinus	1488	176 A.
Auxilius	894	569

B.

	Clar.an.	Pag.
Bachiarius	440	341
Bacchylus Corinth.	196	60
Baldericus Tornac.	1097	630
Baldricus Dolenſis	1114	642
Baldus Ubaldus	1380	64 A.
Baldwinus Cantuar.	1185	688
Baltaſar del Rio	1513	206 A.
Baptiſta Mantuan.	1501	194 A
Baptiſta Salvis	1480	158 A.
Baptiſta Trovamala	1480	158 A.
Bardeſanes Syrus	172	47
Barlaam Calaber	1340	32 A.
Barnabas Apoſtolus	34	11
Bartholomæus Albicius	1372	62 A.
Bartholomæus de Fuſniac.	1140	666
Bartholom. à S.Concord.	1331	29 A.
Barthol. de Glanvillà	1360	56 A.
Barthol. Platina	1474	153 A.
Barthol. de Urbino	1343	48 A.
Baſilides, Gnoſticus	112	29
Baſilius Achridenus	1155	676
Baſilius Ancyranus	347	160
Ancyranus alter	787	499
Baſilius Cilix	497	378
Baſilius Macedo Imp.	867	556
Baſilius Magnus	370	192
Baſilius Seleucienſis	448	354
Baſſianus Epheſ.	448	355
Beda Venerab.	701	473
Bellator	550	411
Benedictus Abbas Anan.	801	505
Benedict. Abbas Caſinenſ.	530	402
Benedictus II. Papa	684	469
III. Papa	855	545
IV. Papa	900	569
VI. Papa	972	587
VII. Papa	975	587
VIII. Papa	1012	598
XI.vulgò XII.Pap.	1335	30 A.
XIII. Papa	1394	69 A.
Benno Cardinalis	1085	622
Berengarius	1035	600
Berengoſus	1110	640
Bernardinus Aquilanus	1480	152 A.
Bernardinus de Buſtis	1480	152 A.
Bernardinus Senenſis	1426	102 A.
Bernardinus Tomitanus	1480	159 A.
Bernardus Baſinus	1507	202 A.
Bernardus de Caravaial.	1492	180 A.
Bernardus Clarevall.	1115	643
Bernardus Dapifer	1362	52 A.
Bernardus Guido	1323	22 A.
Bernardus Morlanenſis	1140	666
Berno Augienſis	1014	599
Bertharius	857	547
Bertholdus Conſtant.	1066	614
Bertramus,ſive Ratramnus	840	529
Bertrandus de Caſa-dei	1160	677
Bertrandus de Turre	1319	20 A.
Beryllus Boſtren.	230	85
Beſſarion Cardin.	1436	112 A.
Boëthius	510	387
Bonacurſus Mediol.	1163	681
Bonaventura Brocard.	1260	731
Bonaventura Cardin.	1255	728
Bonaventura Patavinus	1377	63 A.
Bonifacius de Ceva	1501	196 A.
Bonifacius Mogunt.	723	480
Bonifacius I. Papa	418	305
II. Papa	530	402
IV. Papa	606	446
V. Papa	620	448
VII. vulgò VIII.	1294	752
IX. Papa	1389	67 A.
Bonifacius Simoneta	1490	179 A.
Boſtonus Burienſis	1410	90 A.
Braulio Cæſaraug.	627	451
Brigitta	1363	59 A.
Bruno Aſtenſis	1086	624
Bruno Carthuſian.	1086	623
Bruno Herbipolit.	1033	600
Burchardus Wormat.	996	593

C.

	Clar.an.	Pag.
CÆleſtinus I. Papa	423	319
II. Papa	1143	668
III. Papa	1191	690
Cæleſtius Hæreticus	407	294
Cæſarius Arelat.	502	383
Cæſarius Naz. frater.	362	201
Cæſarius Heiſterbac.	1225	712
Caius Presbyter	210	65
Calliſtus CP.	1354	46 A.
Calliſtus II. Papa	1119	650
III. Papa	1455	139 A.
Candidus	196	61

	Clar. an.	Pag.
Candidus Arianus	364	182
Candidus Isaurus	497	378
Capreolus Carthag.	431	331
Carolus Fernandus	1486	173 A.
Carolus Magnus	768	450
Cassiodorus	514	390
Catharina Bononiensis	1438	116 A.
Catharina Senensis	1367	60 A.
† Celsus	150	61
Ceolfridus Abbas	680	466
Cerealis Castulens.	487	372
Cerinthus Hæret.	80	23
Chalcidius	330	149
Charisius Presbyter	431	327
Christianus Druthmarus	840	527
Chrodogandus	742	487
Chromatius	401	289
Chrysippus Presbyt.	455	357
Claudianus Mamertus	462	361
Claudius Scotus	820	519
Clemens Alexand.	192	54
Clemens Romanus	65	17
II. Papa	1046	603
III. Papa	1187	689
IV. Papa	1265	734
V. Papa	1305	10 A.
VI. Papa	1342	38 A.
Cogitosus	530	403
Columba	560	417
Columbanus	589	428
Commodianus	326	148
Conantius	633	453
Conon	601	445
Conradus de Marburch.	1230	715
Conradus Monachus	1290	751
Conradus Urspergens.	1215	707
Constantinus Casinensis	1072	618
Constant. Hermenop.	1150	672
Constantinus Lichudes	1058	613
Constantinus M. Imp.	316	134
Constantinus Manasses	1150	672
Constant. Meliteniot.	1276	738
Constantinus Papa	708	477
Constant. Porphyrogen.	911	576
Constantius Lugdun.	440	346
Cornelius Papa	251	91
Cosmas Hierosol.	730	481
Cresconius Afer	690	469
Cummeneus Albus	660	463
Cummianus	640	455
Cuthbertus	740	486
Cyprianus Benetus	1511	203 A.
Cyprianus Carthag.	248	87
Cypr. vitæ Cæsar. Script.	546	411
Cyrillus Alexandrinus	412	301
Cyrillus Hierosolym.	350	161
Cyrillus Scythopol.	555	416

	Clar. an.	Pag.
Cyrus Alexandrinus	460	360
Cyrus Alexandr. alter	620	448

D.

DAcius Mediolan.	527	401
Dacrianus		502
† Damascius	540	439
Damasus Papa	366	182
Damianus Crassus	1506	200 A.
David de Augusta	1250	721
Demetrius Chrysolor.	1430	104 A.
Demetrius Cydonius	1357	47 A.
Demetrius Tornicius	1193	191
Deodvinus Leodiensis	1045	603
Desiderius Cadurcensis	629	452
Diadochus Photic.	450	355
Didymus Alexand.	370	205
Dinus Mugellanus	1301	8 A.
Diodorus Presbyt.	278	101
Diodorus Tarsensis	378	217
Dionysius Alexandrin.	254	95
Dionysius Areopagita	50	15
Pseudo-Dionysius	362	177
Dionysius Carthusianus	1450	135 A.
Dionysius Corinthius	170	44
Dionysius Exiguus	533	404
Dionysius Papa	259	97
Dominicus Gradensis	1040	632
Donatus Afer	329	149
Donatus Bossius	1489	178 A.
Dorotheus Archimandr.	191	444
Dorotheus Marcianop.	431	328
Dorotheus Tyrius	303	114
Dracontius	440	341
Drogo	1128	659
Ducas	1453	137 A.
Dungalus	821	520
Dunstanus Cantuar.	961	584
Durandus à S. Portiano	1320	20 A.
Durandus Troarnensis	1070	617
Dynamius Patricius	593	433

E.

EAdmerus Cantuar.	1121	656
Earnulphus	1115	642
Ebbo Remensis	816	517
Eberhardus Altahensis	1305	9 A.
Ecbertus Eborac.	732	486
Ecbertus Schonhaug.	1154	676
Ecclesia Vien. & Lugdun.	177	50
Edmundus Rich	1234	715
Eginhardus	814	516
Elias de Coxida	1190	689
Elias Cretensis	787	499
Eligius Lemovicensis	640	455

Eliza-

	Clar. an.	Pag.
Elizabeth Schonhaug.	1154	675
Emanuel Imp. CP.	1384	66 A.
Engelbertus	1297	755
Ennodius	511	389
Ephræm Syrus	370	188
Ephræmius Antiochenus	526	397
Epiphanes Hæreticus	120	31
Epiphanius CP.	520	394
Epiphanius Catanensis	787	499
Epiphanius Constantiensis	368	184
Epiphanius Cyprius	870	560
Epiphanius Scholasticus	510	387
Erchiefridus Abbas	1012	598
Ermenricus	850	544
Esaias Abbas	371	207
Etherius seu Heterius	783	498
Ethelwerdus	980	587
Esaias Cyprius	1430	105 A.
Erricus Antissiod.	880	564
Evagrius Antioch.	388	235
Evagrius Ponticus	380	227
Evagrius Scholasticus	594	433
Evagrius alter	430	325
Evantus	581	426
Eucherius Lugdunens.	434	335
Eudocia Augusta	421	312
Eugenius Carthag.	480	368
Eugenius II. Papa	824	521
III. Papa	1145	669
IV. Papa	1431	106 A.
Eugenius Toletanus	646	460
Eugesippus	1040	602
Eugippius Africanus	553	414
Eugippius Lucullan.	511	389
Eulogius Alexandr.	581	424
Eulogius Cordubensis	847	543
† Eunapius Sardianus	380	280
Eunomius hæreticus	360	169
Euodius Uzalensis	420	311
Eusebius Alexandrinus	259	97
Eusebius Pamphilus Cæsar.	315	127
Eusebius Dorilæens.	448	353
Eusebius Emisenus	340	156
Eusebius alter	284	401
Eusebius Nicomed.	324	138
Eusebius Vercellens.	354	166
Eusebius Thessalonic.	601	444
Eustasius Abbas	610	447
Eustathius Antioch.	325	138
Eustathius Epiphan.	496	378
Eustathius Basil. Interpres	440	340
Eustathius Thessalonic.	1170	683
Eustratius CP.	560	416
Eustratius Nicænus	1110	639
Eutropius Presbyt.	430	325
Eutropius Valent.	599	437
Euthalius	396	252
Eutherius	431	329
Euthymius Zigabenus	1116	646
Eutyches Presbyt.	448	352
Eutychius Alexandr.	933	580
Eutychius CP.	553	413
Euzoius Arianus	366	184
Ezekiel Tragicus	190	52

F.

	Clar. an.	Pag.
FAcundus Hermianens.	540	408
Fastidius Priscus	420	310
Fastredus Clarevall.	1161	679
Faustinus Diaconus	384	231
Faustus Apollon.	484	369
Faustus Cassinensis	606	446
Faustus Reiensis	472	366
Felinus Sandeus	1494	181 A.
Felix Croilandensis	715	479
Felix III. Papa	483	369
IV. Papa	526	397
Felix Toletanus	693	469
Ferreolus	553	414
Finus Hadrianus	1503	199 A.
Firmilianus	233	86
Flavianus Antioch.	381	229
Flavianus CP.	447	351
Flaccus Alcuinus.	780	495
Florus Monachus	760	490
Flavius Blondus	1440	123 A.
Flavius Dexter	388	235
Flodoardus	940	581
Florentius Wigorniens.	1118	650
Florus Magister	837	526
Folmarus Abbas	1160	678
Formosus Papa	891	568
Fortunatianus Afer	340	156
Franciscus Assisias	1208	704
Franciscus Georgius	1501	196 A.
Franciscus Mayronius	1315	15 A.
Franciscus Petrarcha	1350	42 A.
Francisc. Ximenius Card.	1506	200 A.
Francisc. Ximen. Eloens.	1400	73 A.
Frotharius	814	517
Franciscus Zabarella	1400	73 A.
Franco Abbas Afflig.	1111	640
Freculphus	840	521
Fredegarius Scholast.	740	486
Fridegodus Cantuar.	960	584
Fructuosus	656	462
Fulbertus Carnotens.	1007	597
Fulcherius Carnotens.	1124	658
Fulcuinus Lobiens.	965	585
Fulgentius Ferrandus	533	405
Fulgentius Ruspensis	507	384

G.

	Clar. an.	Pag.
Gabriel Barletta	1470	150 A.
Gabriel Bi.l	1480	157 A.
Galfridus Monumetensf.	1151	674
Galfridus Vinesauf.	1199	693
Gallus Abbas	630	452
Gallus Cisterciensis	1370	62 A.
Galterus Magalon.	1103	638
Gaudentius Brixiensis	387	235
Gauferius Casinensis	1060	614
Gaufredus Clarevall.	1148	670
Gaufridus Boufardus	1489	177 A.
Gaufridus Vosiens.	1183	688
Gauterius, Cancellar.	1120	654
Geldius Cæsariensis	380	226
Gelasius Cyzicenus	476	366
Gelasius Papa	492	373
II. Papa	1118	649
Geminus Antioch.	232	85
Gennadius CP.	458	359
Gennadius alter CP.	1453	137 A.
Gennadius Massiliens.	495	376
Georgius Acropolita	1261	733
Georgius Alexandr.	620	449
Georgius Cedrenus	1057	612
Georgius Corcyrens.	1136	663
Georgius Codinus	1460	147 A.
Georgius Elmacinus	1238	718
Georg. Gemist. Pletho	1438	115 A.
Georgius Hamartolus	842	532
Geor. Hermonym. Charit.	1460	147 A.
Georg. Laodicenus	340	157
Georgius Lecapenus	1354	46 A.
Georg. Metochita	1276	738
Georg. Moschamper	1276	738
Georg. Nicomediensis	880	564
Geor. Pachymeres	1280	743
Geor. Phranza	1424	100 A.
Georgius Pisides	640	454
Georg. Scholarius	1438	114 A.
Geor. Scholar. Patr. CP.	1453	137 A.
Georgius Syncellus	792	495
Georgius Trapezunt.	1440	118 A.
Georgius Xiphilinus	1102	691
Gerardus Landrianus	1433	109 A.
Gerardus Magnus	1370	61 A.
Gerardus Odonis	1329	25 A.
Gerardus à Nazareth	1140	666
Gerardus Suession.	932	580
Gerardus Zutphan.	1390	68 A.
Gerbertus, vid. Silvest. II.		
Germanus CP.	715	479
CP. jun.	1222	711
Germanus Parisiens.	555	415
Gertrudis Monialis	1251	722

	Clar.an.	Pag.
Guido Baifius	1283	745
Guido de Perpiniano	1330	27 A.
Guido Carthuf.	1120	653
Guilielmus Abbas Rhem.	1140	665
Guilielmus de S. Amore	1253	722
Guilielmus de Baldenfel	1337	31 A.
Guilielmus Bibliothecar.	890	567
Guilielmus Durantes	1286	746
Guilielmus Durantus jun.	1311	13 A.
Guilielmus Houpelandus	1457	140 A.
Guilielmus Lindwood	1422	99 A.
Guilielmus Major	1290	250
Guilielmus Mandagotus	1301	8 A.
Guilielmus Malmsburienf. vid. Willelmus		
Guilielmus de Nangiaco	1301	7 A.
Guilielmus Neubrigenfis	1195	691
Guilielmus Ocham	1330	25 A.
Guilielmus Parifienfis	1228	713
Parifienfis jun.	1305	11 A.
Guilielmus Peraldus	1272	736
Guilielmus de Seligniaco	1206	702
Guilielmus Tyrius	1174	686
Guilielmus Thorn	1380	64 A.
Guilielmus Vorilongus	1450	136 A.
Guitmundus	1066	615
Guntherus Monachus	1210	706
H.		
HAdrianus I. Papa	772	493
II. Papa	867	556
IV. Papa	1154	675
Haitonus	1307	11 A.
Halitgarius	816	518
Hartmarus Monachus	872	562
Hatto Bafilienfis	811	508
Haymo Halberftat.	841	530
Hectus five Hetto	814	517
Heddius	720	480
Hegefippus	170	45
Hegefippus alter	374	216
Helias Hierofolym.	881	565
Helinandus Monachus	1212	707
Heliodorus Antiochenus	440	342
Heliodorus Presbyter	340	158
Helladius Cæfarienfis	378	218
Helladius Tarfenfis	431	329
Helmoldus	1165	681
Helvidius	382	231
Henricus Bebelius	1489	177 A.
Henricus de Gandavo	1280	743
Henricus Gorcomius	1460	147 A.
Henricus Harphius	1468	149 A.
Henricus de Haffia	1418	96 A.
Henricus Huntingdon.	1150	671
Henricus de Kaltheifem	1433	109 A.

	Clar.an.	Pag.
Henricus Knighton	1395	70 A.
Henricus Rebdorf	1362	58 A.
Henricus Remenfis	1170	684
Henricus de Segufio	1262	734
Henricus Stero	1301	8 A.
Henricus Sufo	1290	752
Henricus de Urimaria	1340	36 A.
Herardus Turonenfis	855	545
Heraclianus		437
Heraclides	401	288
Heraclitus	156	62
Herembertus	887	566
Herigerus Lobienf.	990	591
Hermannus Contractus	1040	602
Hermannus de Lerbeke	1414	92 A.
Herman. ex Judæo Chrift.	1116	646
Hermas Paftor	65	22
Hermes Presbyter	130	33
Hermes Trifmegiftus	120	32
Hermias	177	50
Hermolaus Barbarus	1480	157 A.
Hervardus Leod.	1201	700
Herveus Dolenfis	1130	659
Herveus Natalis	1312	14 A.
Herveus Remenfis	900	569
Hefychius Ægyptius	256	108
Hefychius CP.		438
Hefychius Hierofolym.	601	442
Hefychius Salonit.	418	306
Heterius Uxamenfis, vid. Etherius		
Hettius	814	517
Hieracas Hæreticus	302	111
† Hierocles	302	279
Hieronymus Donatus	1494	180 A.
Hieronymus de S. Fide	1412	91 A.
Hieronymus Pragenf.	1400	76 A.
Hieronymus Savonarola	1480	162 A.
Hieronymus Stridonenfis	378	218
Hilario Monachus	1450	136 A.
Hilarion	397	152
Hilarius Arelatenfis	430	326
Hilarius Diaconus	354	168
Hilarius Pictavienfis	354	164
Hilarius Papa	461	360
Hildebertus de Lavard.	1097	629
Hildegardis	1170	684
Hilduinus	814	516
† Himerius	361	280
Hincmarus Laudun.	856	546
Hincmarus Remenfis	845	536
Hippolytus Portuenfis	220	66
Hippolytus Thebanus	933	580
Honoratus Maffil.	490	372
Honorius Auguftodun.	1130	659
Honorius I. Papa	626	451
II. Papa	1124	659
III. Papa	1216	709

	Clar. an.	Pag.
Honorius IV. Papa	1285	746
Hormisdas Papa	514	392
Hosius Cordubensis	316	137
Hubaldus	916	578
Hugo de S. Caro	1245	720
Hugo Cluniacensis	1048	604
Hugo Diensis	1077	621
Hugo Etherianus	1177	686
Hugo Flaviniac.	1110	636
Hugo Floriac.	1120	654
Hugo Lingonens.	1030	600
Hugo Pratensis	1313	15 A.
Hugo Salvaniensis	1164	681
Hugo Turonensis	1020	599
Hugo de S. Victore	1120	655
Hugolinus Ostiensis	1207	704
Hulderichus	860	555
Humbertus Cardin.	1054	608
Humbertus de Romanis	1254	723

I.

	Clar. an.	Pag.
Jacobus Almainus	1502	198 A.
Jacobus Apostolus	31	9
Jacobus de Benedictis	1301	8 A.
Jacobus Gruytrodius	1483	171 A.
Jacobus de Lausannâ	1317	19 A.
Jacobus Magni	1400	72 A.
Jacobus Nisibenus	325	140
Jacobus de Paradiso	1457	140 A.
Jacobus Picolomineus	1460	145 A.
Jacobus de Vitriaco	1220	310
Jacobus Perezius	1468	149 A.
Jacobus Sprengerus	1495	188 A.
Jacobus de Voragine	1290	749
Jacobus Wimfelingius	1494	185 A.
Ibas Edessenus	436	337
Idatius Clarus	385	232
Idatius Lemicens.	445	351
Jesse Ambianensis	790	502
Ignatius Diaconus CP.	810	507
Ignatius Martyr	101	26
Ignatius Patr. CP.	847	544
Ildefonsus	657	462
Ingulphus	1076	620
Innocentius I. Papa	402	289
II. Papa	1130	660
III. Papa	1198	692
IV. Papa	1243	719
V. Papa vid. Pet. de Tarantasia.		
VI. Papa	1352	45 A.
VII. Papa	1484	172 A.
Joachimus Calaber	1201	700
Joannes Ægeates	483	368
Algrinus	1227	713
Anagnosta	1430	105 A.
Joannes Ananiensis	1440	119 A.
Andreas	1336	31 A.
Antiochenus	427	322
Alter	477	367
Alter	620	449
Alter	1150	672
Alter	1434	111 A.
Apostolus	31	10
de Argamanes	1501	197 A.
Argyropulus	1450	137 A.
Aventinus	1512	204 A.
Joannes Baconus	1329	24 A.
Bapt. Gargha	1513	206 A.
Bassolius	1322	22 A.
Beccus sive Vecc.	1276	736
de Beka	1350	43 A.
Beleth	1162	680
Blærus	1496	189 A.
Bromiardus	1390	69 A.
Brompton	1198	691
de Burgo	1385	67 A.
Burgundio	1148	670
Joannes Cæsaraugust.	615	448
Calderinus	1360	55 A.
Cameniata	904	576
Camiterus	1199	693
Canales	1450	136 A.
Cananus	1422	100 A.
Canon	1329	25 A.
Cantacuzenus	1342	37 A.
Capistranus	1440	121 A.
Capgravius	1450	132 A.
Capnio, vid. Reuchlinus		
Capreolus	1415	92 A.
Carpathius	701	473
Cassianus	424	319
Casinensis	915	577
Chrysostomus	398	252
de Circyo	1476	154 A.
Cinnamus	1160	679
Climacus	564	421
CP.	517	393
CP. alter	712	478
Cornubiensis	1170	682
Joannes Damascenus	730	482
Joannes de Deo	1247	721
Joannes Diaconus Rom.	875	562
Duns Scotus	1301	2 A.
Joannes Erigena	858	548
Euchaitensis	1054	608
Joannes Eugenicus	1438	115 A.
Joannes Fiscamnensis	1028	599
Joannes Friburgensis	1302	9 A.
Joannes Geilerus	1494	182 A.
Gerson	1404	79 A.
Gerundensis sive Biclarensis	584	428

Index Scriptorum.

	Clar. an.	Pag.
Joan. de S. Geminiano	1244	720
Joan. Guallensis	1260	730
Joan. Gobelinus	1458	143 A.
Joannes Grossius	1411	91 A.
Joannes de Hexam	1160	678
Joan. Hierosolymitanus	386	233
Joannes Hierosol. alter	842	532
Honsemius	1348	41 A.
Huss	1401	76 A.
Joannes Jejunator	585	426
Jacobit. Patr.	1440	119 A.
de Janduno	1338	32 A.
Jovian. Pontanus	1495	187 A.
de Imola	1425	101 A.
Joannes Latteburius	1406	85 A.
Joannes Lydgatus	1440	118 A.
Lud. Vivaldus	1501	193 A.
Lud. Vives	1501	192 A.
Lugdunensis	1112	642
Lyddensis	1194	691
Joannes Malela	601	442
Maria de Monte	1513	204 A.
Maxentius	520	395
Meder	1501	197 A.
Moschus	630	453
Naucierus	1500	189 A.
de Neapoli	1315	17 A.
Nider	1431	105 A.
Joannes Palæonydorus	1496	189 A.
Philoponus	601	441
Phocas	1185	688
Joannes I. Papa	523	396
II. Papa	532	404
IV. Papa	640	455
VII. Papa	705	477
VIII. Papa	872	561
IX. Papa	898	569
X. Papa	915	577
XII. Papa	956	584
XIII. Papa	965	585
XV. Papa	986	591
XIX. Papa	1276	738
XX. Papa	1316	17 A.
XXIII. Papa	1410	90 A.
Parisiensis	1290	749
Peachamus	1278	740
Picus Mirandul.	1484	172 A.
Plusiadenus	1450	136 A.
de Polemar	1433	109 A.
Poggius	1420	98 A.
Patr. Antioch.	1150	672
Joannes de Raytu, vid. Joan. Climac.		
Ragusæus	1433	109 A.
Raulinus	1479	156 A.
Reuchlinus	1494	183 A.
Ruysbrokius	1360	56 A.
Joannes Sapiens Cypariss.	1360	55 A.
Sarisburiensis	1172	685
Scholasticus, vid. Jo. Climacus		
Alter CP.	564	421
Scylitzes	1081	622
Semeca	1250	721
Stella	1505	200 A.
Joannes Talaia	477	367
Tambacus	1384	66 A.
Tarentinus	1432	108 A.
Taulerus	1350	44 A.
Trithemius	1483	168 A.
de Turrecrem.	1439	117 A.
Wesselus	1476	154 A.
Wiclefus	1360	50 A.
Xiphilinus	1066	615
Zonaras	1118	648
Jobius Monachus	530	402
Joel Chronographus	1204	702
Jonas Aurelianensis	821	520
Jonas Hibernus	630	452
Jonas Fontellanensis	729	481
Jordanus Brixius	1433	109 A.
Jordanus de Saxonia	1223	712
Jornandes	552	413
Josephus Arabicus	1390	68 A.
Josephus Bryennius	1420	96 A.
Josephus Alexandrinus	869	558
Josephus Confessor	808	507
Josephus Judæus	67	21
Josephus Methonensis	1440	119 A.
Josephus Patr. CP.	1416	94 A.
Irenæus Lugd.	167	40
Irenæus Tyrius	444	350
Isaac	430	325
Isaacus Argyrus	1373	63 A.
Isaac Syrus	440	347
Isaac Armenus	1150	672
Isaac Lingonensis	859	555
Isaias Hierosol.	1434	111 A.
Ischyrion Alexand.	451	356
Isidorus Cordub.	420	311
Isidorus Gnosticus	130	33
Isidorus Hispalensis	595	434
Isidorus Mercator	830	524
Isidorus Pelusiota	412	300
Isidorus Ruthenus	1438	115 A.
Judas Apostolus	31	10
Judas Theologus	202	65
Julianus Cæsarinus	1420	101 A.
Julianus Coensis	457	358
Julianus Hæreticus	420	308
Julianus Halicarnass.	510	386
† Julianus Imp.	361	286
Julianus Pomerius	498	378
Julianus Toletan.	680	467
Julius Africanus	220	72

	Clar. an.	Pag.
Julius Cassianus	174	48
Julius Firmicus	340	154
Julius I. Papa	337	154
Junilius	550	413
Justinianus Imp.	527	398
Justinianus Valent.	529	401
Justinus Martyr	140	36
Justinus Siculus	484	370
Justus Orgellitanus	529	402
Justus à Tiberiade	90	23
Justus Toletanus	633	453
Ivo	1092	626
Juvenalis Hierosol.	431	330
Juvencus Presbyter.	330	150

L.

	Clar. an.	Pag.
Lactantius	303	112
Lambertus Atrebat.	1094	629
Lambertus Schafnab.	1077	620
Lanfrancus Cantuar.	1070	616
Laonicus Chalcondylas	1468	149 A.
Laurent. Justinianus	1431	107 A.
Laurent. Novariensis	507	384
Laurentius Valla	1440	121 A.
Leander Hispalens.	585	427
Leidradus	798	501
Leo I. Papa	440	342
II. Papa	682	468
III. Papa	795	501
IV. Papa	847	543
VII. Papa	936	581
IX. Papa	1049	604
X. Papa	1513	205 A.
Leo Achridenus	1051	608
Leo Bituricensis	453	357
Leo Grammaticus	1013	599
Leo Ostiensis	1101	634
Leo Sapiens Imp.	886	565
Leonardus Aretinus	1420	97 A.
Leonardus de Utino	1444	128 A.
Leontius Arabissi		438
Leontius Arelat.	461	361
Leontius Byzant.	590	429
Leontius Cyprius	590	432
Leporius	420	310
† Libanius	360	272
Liberatus Diaconus	553	414
Liber Diurnus	715	479
Libellus Synodicus	880	563
Liberius Papa	352	163
Licinianus	584	428
Linus Papa	64	16
Lucas Evangelista	49	15
Luc. Legion. sive Tudens.	1236	717
Lucas Abbas	1140	665
Lucas Chrysoberges	1155	676
Lucianus Antioc.	294	107
Lucianus Byzens.	457	358
† Lucianus Epicuræus	176	62
Lucianus Presbyter	415	304
Lucifer Calaritan.	354	167
Lucius Arianus	371	206
Lucius Charinus		437
Lucius II. Papa	1144	668
III. Papa	1181	687
Lucius de Stignano	1368	61 A.
Ludgerus	802	506
Lupoldus sive Ludolphus Bamberg.	1340	36 A.
Ludolphus Saxo	1330	28 A.
Lugdun. & Vienn. Ecclesia	177	50
Luitprandus Cremon	946	582
Lupus Servatus Abbas	830	523
Lupus Tricassinus	426	321

M.

	Clar. an.	Pag.
Macarius Ægypt.	373	207
Macarius Alexand.	373	208
Macarius alter	373	212
Macarius Romanus	401	283
Macarius Ancyranus	1430	104 A.
Macarius Antioch.	680	467
Macarius Macres	1420	99 A.
Macrobius Afer	344	159
Magnes	350	161
Malachias Hibernus	1134	663
Malachias Hib. alter	1310	13 A.
Malchion Antioch.	270	99
Malchus Sophista	496	377
Manasses Remens.	1068	615
Manes Hæreticus	277	99
Mansuetus Mediol.	680	467
Manuel Caleca	1360	55 A.
Manuel Charitopulus	1240	718
Manuel Chrysoloras	1389	67 A.
Manuel Rhetor CP.	1500	190 A.
Maphæus Vegius	1448	130 A.
Marcellinus Comes	534	405
Marcellinus Eborac.	755	489
Marcellinus Presbyter.	384	231
Marcellus Ancyranus	330	152
Marcellus S. Petri Discip.	50	16
Marcion Hæreticus	140	34
Marculphus	660	463
Marcus Ant. Sabell.	1490	178 A.
Marcus Benedictinus	606	446
Marcus Ephesius	1436	111 A.
Marcus Eremita	401	282
Marcus Evangelista	40	14
Marcus Gazensis	402	290
Marcus Hydruntinus	750	488
Marcus Vigerius	1512	203 A.

Marianus

	Clar.an.	Pag.
Marianus Scotus	1052	613
Marinus Papa	882	565
Marinus Sanutus	1312	13 A.
Marius Aventicenſis	581	424
Marius Mercator	418	306
Marſilius Ficinus	1480	166 A.
Marſilius ab Ingen.	1384	66 A.
Marſilius Patavinus	1324	23 A.
Martialis Lemovic.	70	22
Martinus Braccarenſ.	560	418
Martinus Lutherus	1517	207 A.
Martinus Magiſter	1473	151 A.
Martinus I. Papa	649	460
IV. Papa	1281	744
V. Papa	1417	95 A.
Martinus Polonus	1277	739
Martinus Turonenſis	375	217
Martyres Lugdunenſes	177	50
Matronianus	385	232
Matthæus Apoſtolus	31	8
Matth. de Bappenheim	1480	156 A.
Matthæus Blaſtares	1335	30 A.
Matthæus Camariota	1453	138 A.
Matthæus Palmerius	1449	131 A.
Matthæus Paris	1240	718
Matthæus Vindocin.	1201	700
Matthæus Weſtmonaſt.	1377	63 A.
Matthias Palmerius	1481	168 A.
Mauritius de portu Fild.	1501	197 A.
Mauricius Rothom.	1231	715
Maurus Ravennat.	649	461
Maximinianus CP.	431	329
Maximinus Anizarb.	431	329
Maximus	196	60
Maximus Alexandr.	380	228
Maximus Confeſſor	645	457
Maximus Cæſaraug.	599	437
Maximus Monachus	1400	73 A.
Maximus Planudes	1340	33 A.
Maximus Rhegienſis	433	334
Maximus Taurinenſis	422	312
Mechtildis Monialis	1280	744
Meffrethus	1443	124 A.
Meletius Antioch.	360	175
Meletius Mopſueſt.	428	324
Melito Sardenſis	170	43
Memnon Epheſin.	431	328
Mennas CP.	536	407
Metellus Tegerenſis	1060	614
Methodius CP.	842	532
Methodius Tyrius	290	105
Metrodorus		438
Metrophanes Smyrn.	858	554
Michael Alexandr.	869	558
Michael Anchialus	1167	681
Michael Angrianus	1381	65 A.
Michael Attaliata	1072	618

	Clar.an.	Pag.
Michael Cæſeas	1316	19 A.
Michael Cerularius	1051	607
Michael Choniata	1204	701
Michael Franciſcus	1494	186 A.
Michael Glycas	1120	654
Michael de Mediolano	1480	161 A.
Michael Monachus CP.	878	562
Michael Pſellus	870	558
Michael Pſellus jun.	1050	605
Michael Syncellus	830	522
Michael Theſſalon.	1160	679
Micrologus	1080	621
Miltiades Rhetor	180	50
Minutius Felix	220	66
Modeſtus	176	49
Modeſtus Hieroſol.	620	448
Montanus Hæreticus	172	45
Montanus Toletan.	531	403
Monaldus Beneventanus	1330	28 A.
Moſchimus	457	358
Moſes Barcepha	990	591
Muſanus	176	49
Muſæus Maſſilienſ.	458	359
Mutianus Scholaſticus	550	411

N.

NAucratius	813	512
Nectarius CP.	381	229
Nemeſius Emiſenus	380	228
Nennius	620	449
Neophytus Presbyt.	1190	689
Nepos Ægyptius	244	86
Neſtorius Hæreticus	428	322
Niceas	420	308
Nicephorus Blemmida	1255	725
Nicephorus Bryennius	1118	647
Nicephorus Calliſtus	1333	29 A.
Niceph. Chartophylax	801	505
Niceph. CP.	806	506
Niceph. CP. alter	895	569
Niceph. Gregoras	1345	39 A.
Nicetas Byzant.	1120	655
Nicetas Choniates	1205	702
Nicetas Maronita	1201	701
Nicetas Paphlago	880	562
Nicetas Pectoratus	1050	605
Nicetas Seidus	1110	639
Nicetas Serron Heracl.	1077	621
Nicetius Trevirenſ.	527	401
Nicias Monachus	601	445
Nicodemus	34	11
Nicodemus Abbas	1440	119 A.
Nicol. Auximanus Picenſ.	1430	105 A.
Nicolaus Barianus	1494	181 A.
Nicolaus Cabaſilas	1350	44 A.
Nicolaus Clarevall.	1152	675

	Clar. an.	Pag.
Nicolaus de Clemangiis	1416	92 A.
Nicolaus de Cusa	1448	130 A.
Nicol. Dinchelfphulius	1420	99 A.
Nicolaus Dionyſii	1501	198 A.
Nicolaus Eymericus	1356	47 A.
Nicolaus de Gorham	1400	72 A.
Nicolaus Grammaticus	1084	622
Nicolaus Hanapus	1270	735
Nicolaus Hydrunt.	1201	701
Nicolaus Lyranus	1320	20 A.
Nicolaus Methonenſ.	1090	625
Nicolaus Myſticus	892	568
Nicolaus de Orbellis	1456	139 A.
Nicolaus Orem	1361	57 A.
Ni.Panormitanus,vid.Nic.Tudeſchuum		
Nicolaus I. Papa	858	550
II. Papa	1058	613
IV. Papa	1288	747
V. Papa	1447	129 A.
Nicolaus Simonis	1495	188 A.
Nicolaus Trivethus	1310	12 A.
Nicolaus Tudeſchus	1428	103 A.
Nicon Armenus	961	585
Nilus Abbas	440	340
Nilus Cabaſilas	1340	34 A.
Nilus Damyla	1400	73 A.
Nilus Doxopatrius	1043	603
Nilus Rhodius	1360	49 A.
Nithardus	843	534
Nonnoſus	540	407
Nonnus	410	299
Norbertus Magdeb.	1127	659
Notgerus Leodienſis	971	586
Novatianus Hæreticus	251	91

O.

	Clar. an.	Pag.
ODilo	994	592
Oddo Remenſis	1135	663
Odericus Vitalis	1140	666
Odo Aſtenſis	1106	638
Odo Cameracenſ.	1105	638
Odo Cantuar.	1160	677
Odo Cluniac.	926	578
Oliverius Maillardus	1494	186 A.
Occumenius	990	592
† Olympiodorus	425	379
Olympiodorus	990	591
Olympius	430	325
Optatus Afer	368	186
Ordo Romanus	730	485
Orentius Eliberit.	516	393
Oreſieſis	344	158
Origenes	230	74
Oroſius	416	304
Oſmundus Aſturic.	1059	614
Otho Friſingenſ.	1144	668

P.

	Clar. an.	Pag.
PAchomius	340	158
Pacianus	370	187
Pacificus Novar.	1480	158 A
Palladius Galata	401	28
Pamphilus Abyden.	448	369
Pamphilus Cæſar.	294	106
Panadorus	401	283
Pantænus	181	51
Papias	110	29
Pardulus	847	539
Paſchalis I. Papa	817	518
II. Papa	1099	630
Paſchaſinus Lilybætanus	443	347
Paſchaſius Diaconus	501	382
Paſchaſius Radbertus	844	534
Paſtor	458	359
Paterius	601	444
Patricius Hibernus	432	331
Patricius Ararſius		554
Paulinus Aquileienſis	776	495
Paulinus Biterrenſ.	410	299
Paulinus Nolanus	393	240
Paulinus Petricorius	461	361
Paulinus Presbyter	420	311
Paulus Anglicus	1404	78 A.
Paulus Apoſtolus	33	6
Paulus Burgenſis	1415	92 A.
Paulus Cyrus Florus	555	416
Paulus CP.	642	457
Paulus Diaconus	757	489
Paulus Emiſenus	431	330
Paulus Epiſcopus	401	284
Paulus Pannonius	430	325
Paulus I. Papa	757	489
II. Papa	1464	148 A.
Paulus Samoſatenus	260	98
Paulus Warnefridus	774	493
Pelagius Hæreticus	405	291
Pelagius I. Papa	555	415
II. Papa	579	423
Pelbartus Oſvaldus	1501	197 A.
Perpetuus Turonenſ.	461	361
Peregrinus Laureac.	971	586
Petronius Bononienſ.	440	347
Petrus Abailardus	1120	650
Alexandrinus	301	111
Alexand. jun.	371	206
de Alliaco	1396	70 A.
Alphonſus	1106	638
de Ancharano	1410	89 A.
Antiochenus	1040	602
Apollon.Collatius	1490	179 A.
Apoſtolus	31	3
Aureolus	1321	22 A.

274

Index Scriptorum.

	Clar. an.	Pag.
Petrus Berchorius	1360	55 A.
Bertrandus	1325	24 A.
Blæſenſis	1160	677
Petrus Cameracenſis, vid. Pet. de Alliaco		
Cellenſis	1182	688
Caſſinenſis	1137	664
Caſſiodori	1250	721
Chryſolanus	1110	639
Chryſologus	433	333
Cluniacenſis	1123	658
de Columbario	1355	47 A.
Comeſtor	1170	682
Petrus Damiani	1057	610
Diaconus	520	394
Diaconus CP.	1092	627
de Duiburg	1326	24 A.
Edeſſenus	450	355
Galatinus	1516	206 A.
Herentalius	1390	68 A.
Jeremiæ	1430	105 A.
Lombardus	1141	667
Martyr	1501	195 A.
Mongus	477	367
Natalis	1470	150 A.
Nicomedienſis	680	467
Paludanus	1330	27 A.
de Pilichdorf	1444	128 A.
de Riga	1170	682
Schottus	1488	576 A.
Sebaſtenus	370	198
Siculus	870	558
Tarentaſienſis	1276	736
de Vineis	1230	715
Philaſtrius	380	228
Phileas Thmuit.	296	108
Philippus Eyſtetenſis	1307	11 A.
Philippus Decius	1508	202 A.
Philippus Gortynenſ.	172	45
Philippus Grevius	1230	715
Philippus Harvengius	1140	665
Philippus de Leidis	1369	61 A.
Philip. de Monte Calerio	1340	36 A.
Philippus Presbyter	440	347
Philippus Ribotus	1368	61 A.
Philippus Sideta	418	306
Philippus Solitarius	1105	638
Philippus Tarent.	1136	663
Philo Carpathius	401	284
Philo Diaconus & Agath.	107	27
Philo Judæus	40	13
Philoſtorgius	425	320
Philotheus Achillinus	1370	62 A.
Philotheus CP.	1362	58 A.
Phœbadius	359	168
Photinus CP.	596	436
Photinus Hæreticus	344	159
Photius CP.	858	550

	Clar. an.	Pag.
Photius Tyrius	451	356
Pierius Alexand.	283	101
Pilgrimus, vid. *Peregrinus*		
Pinytus Cretenſis	172	45
Pirminius	750	488
Pius I. Papa	158	39
II. Papa	1458	140 A.
† Plinius Secundus	100	61
Polemius	448	352
Polybius	402	290
Polycarpus	108	27
Polycrates Epheſius	196	69
Polychronius	410	299
Ponticus Virunnius	1490	179 A.
Pontius Diaconus	251	92
Porchetus Salvaticus	1315	15 A.
† Porphyrius	270	109
Poſſeſſor Afer	520	395
Poſſidius Calam.	430	324
Potho	1152	675
Potamius Odyſſip.	357	168
Primaſius	550	412
Priſcillianus	381	230
Proba Falconia	371	207
Prochorus	70	23
Proclus CP.	434	334
† Proclus Diadochus	500	438
Procopius Cæſarienſ.	527	400
Procopius Gazæus	520	394
Proculus	210	65
Proſper Aquitanus	444	348
Proterius Alexandr.	451	356
Prudentius	405	290
Prudens Tricaſſinus	846	539
Ptolomæus Hæreticus	150	39
Ptolomæus Lucenſis	1303	9 A.
Q.		
Quadratus Athenienſis	123	31
Quintianus Aſculan.	484	369
R.		
Rabanus Maurus	847	540
Rabbulas	431	331
Radulphus Ardens	1101	636
Radulphus de Columna	1290	749
Radulphus de Diceto	1197	691
Radulphus Flaviacenſ.	1157	676
Radulphus de Rivo	1390	68 A.
Ranulphus Higden	1357	48 A.
Ratherius Veronen.	928	579
Raymundus de Agiles	1095	629
Raymundus Jordanus	1381	65 A.
Raymundus Lullius	1301	4 A.
Raymundus Martini	1278	742

	Clar. an.	Pag.
Raymund. de Pennaforti	1228	714
Raymundus de Sabunde	1430	104 A.
Raynerius Pisanus	1301	4 A.
Reginaldus Peacock	1444	125 A.
Regino Prumien.	892	568
Reinerius Sachonus	1254	723
Remigius Antissiod.	880	563
Remigius Lugdunensis	855	545
Remigius Remensis	471	363
Rheticius Augustodun.	313	125
Rheginus Constant.	431	330
Rhodon	189	52
Richardus Armachanus	1347	40 A.
Richardus Buriensis	1333	29 A.
Richardus Hagulstad.	1180	687
Richardus Hampolus	1340	35 A.
Richardus de Mediavilla	1290	751
Richardus de S. Victore	1150	673
Richardus Ullerston	1408	85 A.
Riculphus Suessionensis	889	567
Robertus Caracciolus, vid. Robertum de Licio		
Robertus Flemyngus	1477	155 A.
Robertus Gaguinus	1494	181 A.
Robertus Grosthead	1235	716
Robertus Holkot	1340	35 A.
Robertus Kilwarbius	1272	735
Robertus de Licio	1480	160 A.
Robertus Montensis	1210	706
Robertus Pullenus	1144	669
Robertus de Remigio	1101	635
Robertus Retinensis	1120	655
Robertus de Sorbona	1252	722
Rodericus de Arevalo	1466	148 A.
Rodericus Ximenius	1208	704
Rodulphus Trudon.	1120	653
Rogerus Baconus	1278	741
Rogerus Connovius	1350	45 A.
Rogerus de Hoveden	1198	692
Roswida	980	588
Rodolphus Agricola	1474	151 A.
Ruffinus Aquileiens.	390	237
Rupertus Tuitiensis	1111	641
Ruricius	470	363
Rusticus	454	357
Rusticus Diaconus	550	411
Rusticus Episcopus	454	357
Rusticus Elpidius	498	378
S.		
Sabbatius	440	341
Sabinus Heracleensis	425	321
Salonius	453	357
Salvianus	440	345
Samona	1072	618
Samuel Edessenus	468	363
Samuel Marochianus	1070	617

	Clar. an.	Pag.
Saxo Grammaticus	1170	684
Sedulius Presbyter	434	336
Sedulius Scotus	818	518
Serapion Ægyptius	347	160
Serapion Antioch.	190	52
Sergius CP.	608	446
Sergius Cyprius	645	459
Sergius, Historicus	828	522
Sergius I. Papa	688	469
II. Papa	844	534
Servus Dei	467	363
Severianus	401	285
Severus Antioch.	513	390
Severus Balear.	418	306
Severus Malacitanus	584	428
Severus Milevitanus	420	311
Severus Sulpitius	401	284
Sextus	196	61
Sibyllina Oracula	130	33
Sidonius Apollinaris	472	365
Siffridus	1307	11 A.
Sigebertus Gemblacensis	1101	636
Sigifridus Mogunt.	1069	616
Simeon de Cassia	1335	31 A.
Simeon Dunelmensis	1130	660
Simeon Metaphrastes	901	573
Sim. Logotheta junior	1170	683
Simeon S. Mamantis	1051	608
Simeon Stylites sen.	448	352
Simeon Stylites jun.	527	398
Simeon Thessalonic.	1410	89 A.
Simon Benignius	1513	206 A.
Simon Hieromonachus	1276	738
Simon Magus	35	12
Simon Tornacensis	1216	709
Simplicianus Mediol.	397	252
Simplicius Monachus	560	417
Simplicius Papa	467	362
Siricius Papa	385	232
Sisinnius CP.	994	592
Sixtus III. Papa	432	332
IV. Papa	1471	150 A.
Smaragdus Verdunens.	810	508
Smyrnensis Ecclesia	147	39
Socrates Scholasticus	432	339
Solomon Constantiens.	891	567
Sophronius	390	236
Sophronius Hierosolym.	629	451
Sophronius alter		438
Soter Papa	164	40
Sozomenus	440	339
Stephanus Æduensis	1113	642
Stephanus Brulifer	1480	161 A.
Stephanus Hardingus	1109	639
Stephanus Langtonus	1206	702
Stephanus Leodiens.	903	576
Stephanus I. Papa	253	92

Stepha-

Index Scriptorum.

	Claruit	Pag.
Stephanus II. Papa	752	488
III. Papa	768	490
V. Papa	885	565
VI. Papa	896	569
IX. Papa	1057	609
Stephanus Parisiensis	1132	663
Stephanus Torcellanus	1515	206 A.
Stephanus Tornacensis	1192	690
Stylianus Mapa	870	558
† Suetonius	112	61
Suidas Grammaticus	980	587
Sulpitius Bituric.	624	451
Syagrius	437	338
Sylverius Papa	536	407
Sylvester II. Papa	999	593
Sylvester Giraldus	1200	699
Sylvester Sguropulus	1438	116 A.
† Symmachus	384	280
Symmachus Ebionita	201	64
Symmachus Papa	498	379
Synesius	410	299
Syricius Barcelon.	657	463
T.		
† Tacitus	100	61
Taio Cæsaraug.	646	460
Tarasius CP.	785	498
Tatianus Syrus	172	46
Tertullianus	192	56
Testament. XII. Patriarch.	190	52
Tetradius	530	403
Thalassius	640	456
Theganus	837	527
Themison Hæreticus	172	46
Themistius	601	445
Theobaldus Stampensis	1250	721
Theobaudus Bezuens.	1130	662
Theodoricus Engelhus.	1420	99 A.
Theodoricus de Niem.	1408	67 A.
Theodoricus Trudon.	1101	636
Theo. Thuring. de Apold.	1289	748
Theodoritus	423	314
Theodorus Abucara	867	557
Theo. Alexand. Monachus	601	445
Theodorus Balsamon	1180	686
Theodorus Cantuar.	668	464
Theodor. Campedonensis	680	467
Theodorus Diaconus Alex.	451	356
Theodorus Graptus	818	519
Theodorus Heracleens.	334	153
Theodorus Lælius	1460	146 A.
Theodorus Lector	518	393
Theodorus Lascaris	1255	724
Theodorus Metochita	1301	4 A.
Theodorus & Theodosius Monachi	668	463

	Claruit	Pag.
Theodorus Mopsuestenus	407	296
Theodorus Papa	642	456
Theodorus Pharan.	640	456
Theodorus Presbyter	344	158
Theodorus de Rhaytu	646	460
Theodorus Studites	813	509
Theodosius Alexandr.	535	406
Theodosius Ammor.	787	492
Theodosius Hierosol.	869	557
Theodosius Monachus	601	445
Theodotion Ponticus	175	48
Theodotus Ancyranus	430	325
Theodotus Hæreticus	192	53
Theodulphus Aurelian.	794	500
Theodulus Presbyter	480	368
Theognostus Alexandr.	270	98
Theognostus CP.	858	554
Theophanes Byzantius	580	424
Theophanes Cerameus	1040	602
Theophanes Confessor	792	500
Theophanes Graptus	818	519
Theophanes Nicænus	1347	40 A.
Theophilus Alexandr.	385	231
Theophilus Antioch.	1680	42
Theophilus Cæsariens.	192	53
Theophylactus	1077	620
Theophylactus Simocatta	611	447
Theorianus	1170	683
Theosterictus	828	522
Theotimus Scytha	392	239
Alter Scytha	457	358
Thomas Aquinas	1255	726
Thomas de Argentina	1345	40 A.
Thomas de Becket	1162	680
Thomas Brabantius sive Cantipratens.	1255	730
Thomas Bradwardinus	1348	41 A.
Thomas Cisterciensis	1201	701
Thom. Jorsius, sive Joisius	1305	10 A.
Thomas à Kempis	1450	132 A.
Thomas Maurigniac.	1144	668
Thomas Morus	1320	20 A.
Thomas Radinus	1510	203 A.
Thomas Stubbs	1360	49 A.
Thomas Waldensis	1409	88 A.
Thomas Walleis	1332	29 A.
Thomas Walsinghamus	1440	120 A.
Thomas Wiccius	1299	756
Tiberianus Bæticus	385	232
Ticonius Afer	390	236
Timotheus Alexandr.	380	226
Timotheus Ælurus	457	357
Timotheus alter	415	304
Timotheus CP.	610	447
Titus Bostrensis	362	180
Trifolius Presbyter	520	396
Triphon	235	86

	Clar. an.	Pag.
Triphyllius Cyprius	340	156
Turcius Rufus Asterius	494	376
V.		
Valentinus Hæreticus	120	30
Valentinus Philipp.	457	359
Valerianus Cemeliens.	439	338
Valerius Asturic.	902	576
Ubertinus de Casali	1315	16 A.
Udalricus de Argent.	1280	743
Venantius Fortunatus	560	417
Verecundus Juncensis	546	411
Verus Rotinensis	625	451
Victor Antiochenus	401	283
Victor Capuanus	545	411
Victor Cartennensis	460	36
Victor Carthagin.	646	46
Victor I. Papa	192	5
II. Papa	1055	60
III. Papa	1086	62
Victor Tununensis	555	41
Victor Vitensis	484	37
Victorinus Afer	362	18
Victorinus Massiliens.	434	33
Victorinus Petavionens.	290	10
Victorius Aquitanus	457	35
Vigilantius	406	25
Vigilius Afer	484	37
Vigilius Diaconus	420	3
Vigilius Papa	540	40
Vigilius Trident.	390	2
Vincentius Bandellus	1496	188
Vincentius Bellovacensis	1244	7
Vincentius Ferrerius	1414	91
Vincentius Lirinensis	434	3
Vitalianus Papa	657	4
Vitalis è Furno	1312	14

	Cl. a.	Pg.
[illegible]	344	159
[illegible]	1135	463
[illegible]	365	182
[illegible]	320	309
[illegible]	460	360
Uranius Presbyter	431	331
Urbanus II. Papa	1087	625
III. Papa	1185	689
IV. Papa	1261	734
V. Papa	1362	38 A.
VI. Papa	1378	63 A.
Ursinus	440	342
Usuardus	876	962
W.		
Walafridus Strabo	842	533
Waldramnus	895	569
Wandelbertus	850	544
Warinus	1028	599
Walcirus Monalius	1130	662
Wernerus Rolwinck	1480	168 A.
Willelmus Malmsburien.	1130	661
Willelmus Metensis	1073	620
Willelmus Woodford	1390	69 A.
Willibaldus	742	488
Willibrand. ab Oldenb.	1211	707
Wittikindus Corbeiens.	940	581
Wolfhadus	866	555
Wolfhardus	886	566
Z.		
Zacharias Chrysopol.	1157	676
Zacharias Papa	741	487
Zacharias Scholasticus	536	407
Zeno Veronensis	360	176
† Zosimus Historicus.	425	380
Zosimus Papa	417	305

INDEX

INDEX RERUM

Memorabilium, quæ in hoc Opere continentur.

Monendus eſt Lector, in hunc Indicem (miſſis quæ ad ſingulos Scriptores propriè ſpectant) ea tantummodò referri, quæ quaſi obitèr nota, prima ſtatim fronte ſuis locis non ita commodè reperiri poſſent.

Pr. Prolegomena, A. Appendicem notat. Ubi plures ſimul numeri Appendicem reſpiciunt, Uncis includuntur.

A.

ABercius Marcellus, 51.
'Αβεγξας Baſilidianorum quid voluerit 29, 30.
Abgari Epiſtola ad Chriſtum, Chriſtique Reſponſoria 1
earum fides aſtruitur, 2
Argumenta in contrarium ſolvuntur, ibid.
Acæmetæ Monachi, qui & unde ita dicti, 28. *Neſtorianis favebant*, ibid.
Acta rerum apud ſe geſtarum Romam tranſmittere ſolebant Provinciarum Rectores, 24.
Acta Pilati de Chriſto quæ, ibid.
Acta SS. Martyrum, 64
Academiæ & Scholæ celebriores ſub Carolo Magno florentes, 503.
Academia Complutenſis fundata, 200. A.
Heidelbergenſis, 66. A.
Tubingenſis, 157. A. 159. A.
Adda Hæreticus, 100.
Adimantus Manichæus, 100.
Albingenſes, vid. Waldenſes.
Andreas Trapezuntius, 118. A.
Angli Eccleſiaſticæ antiquitatis ſtudio inſignes, Pr. 33.
Angliæ Epiſcopos ordinandi poteſtas à Pontifice injuſtè arrogata, 448.
Anglo-Saxones ad fidem Chriſti converſi, 282.
Annatarum onus Eccleſiæ invectum, 65. A.
Antiochenſium ſeditio adverſus Imperatoris Statuas, 230, 253.
Antiquitatis Eccleſiaſticæ neglectus falsò Proteſtantibus objectus, Pr. 33.
Antiquitatis Eccleſiaſticæ ſtudium commendatum, Pr. 34.
Antonius Syrrectus, 196. A.
Appellationes ad ſedem Rom. à Pontifice Rom. injuſte vindicatæ, 305.
Ab Eccleſiis Africanis damnatæ & prohibitæ, ibid. & 319.
Apocriſiarii ſedis Rom. apud Aulam Imperatoriam quando primùm facti, 343.
Apollonius Martyr ſub Commodo an Scriptor Eccleſiaſticus, 53.
Apollonius Tyanæus Chriſto Domino à Gentilibus comparatus, 279.
Apoſtoli quandiu in Judæâ remanſerint antequam ad Gentes abirent, 4.
Apoſtolorum Series & Acta juxta Dorotheum, 120.
Arelatenſis Eccleſiæ jura ab Hilario adverſus Leonem Papam defenſa, 326.
Ariana Hæreſis, 110. *ejuſque Sectæ variæ*, ibid. *unde primum orta*, 125, 126.
Ariani S. Scripturam corruperunt, 223.
Arſacius in depoſiti Chryſoſtomi locum quo tempore ſubrogatus, 274. (*fac.* 2ª.) *quamdiu ſedem ſuam tenuit*, ibid.
Aſtrologia vana à veteri Eccleſiâ damnata, 32.
S. *Auguſtinus nunquam fuit Monachus*, 185. A.
Auguſtinus Juſtinianus, 15. A.

B.

BAbylon in primâ S. Petri Epiſtolâ, quem locum deſignat, 5.
Banchorenſium Monachorum ſtrages an ad Auguſtinum Cant. referenda, 436.
De *Baptiſmo Hæreticorum controverſia*, 63, 87, 92, 93.

E *Baronis*

Baronii laus, Pr. 25. de ejus Annalibus judicium, ib. & 26.
Barcabas & Parchor Gnosticorum Prophetæ, 33.
Bardesanes Babylonius, an idem cum Bardesane Syro, 48.
Bardesianistæ quænam docuerunt, 47.
Barlaamitæ, (2, 32, 39, 49, 137. A.)
Basilidis dogmata quæ, 29.
Basilicarum dedicationes in publicis solennius fieri solitæ, 128.
Basilius amicus Chrysostomi neque Cæsariensis, neque Seleuciensis, 253.354
Begvards seu Begvini, 1. A.
Benedictinus Ordo, quando fundatus, 381, 402.
Biblia Complutensia, (200, 201. A.)
Bibliotheca Hierosolymitana à quibus extructa & aucta, 65, 106.
Bogomilorum hæresis quæ, 679.
Botarii quo tempore conversi, 382.
Bonicontus J.C. 31. A.
Bonifacius Ferrerius, 82. A.
Byzantina sedes à quo fundata, 116.
Catalogus, series & successio Episcoporum Byzantinorum usque ad tempora Constantini M. 117, 118, 119, 124.
Controversia inter sedem C.P. & Rom. de præcedentia, unde or. 4, 120. ab Origine sua prolixius r. petita, 123.
Privilegia Byzantinæ sedis concessa, 124, 281, 343.

C

Calix Laicis interdictus, 75. A.
Tria Capitulaque, 381. à Synodo 5. Generali damnantur, 410.
Controversia de his à quo primum mota, ibid.
Caritatis mirandæ exemplum insigne, 240.
Cardinalium institutio, dignitas, insignia, 59.
Carolini libri de non adorandis imaginibus, à quo conditi, 492. eorum fides & auctoritas vindicatur, ibid.
Catalogus librorum V. Test. à Melitone confectus, 43. quænam in eo observanda, ibid.
Caxtonus (Gul.) Hæreticus, (48, 49. A.)
Cerinthi hæresis qualis, 22.
Chiliasmi opinio ab antiquis quibusdam Scriptoribus recepta, 29, 35, 86, 102. hæc opinio unde ac quo autore, 29.
Christiani ob Kτ... sub Trajano accusati, 25. Trajani de iis sententia, ibid.
Circumcisio nonnunquam iterata, 64.
Christianæ Religionis professio publicè fieri debet, 181.

[...] Ecclesiasticæ Scriptores [...] ibid.
[...] Lateranum, [...]
[...] Hereticum, Pr. 28.
[...] 58.
Clericorum conjugium veteribus [...] 61. A.
[...] 158, 164, 187, 240, 254, 259, 308, 331, 127. A.
[...] jugum non imponendum, [...] Ecclesiæ veteris quænam [...] 45.
[...] Editores insignores, Pr. 28.
Concilium Basiliense, (75, 76, 101, 105, 106, 107, 108, 109, 140. A.) Pr. 26.
Concilium Constantiense, (74, 75, 77, 79, 85, 90, 95. A.)
Concilium C.P. Generale VI. 440.
Concilium Antiochenum adversus Paulum Samosatenum, 86, 94, 95, 98, 99.
Concilium Ephesinum quo tempore, quâ occasione habitum, 301.
Concilium Ferrariense & Florentinum, (76, 94, 107, 111, 112, 113, 115, 116, 120, 123. A.)
Concilium Lateranense sub Innocentio III. 696.
De Concilio ejusdem quid sentiendum, ibid.
Concilium Lateranense ultimum, (191, 205. A.)
Concilium Hierosolymitanum I. 1.
Concilio Niceno non præsit Hosius, tanquam Papæ legatus, 137.
Concilium Quini Sextum, 440.
Concilium Pisanum I. (75, 85. A.)
Concilium Pisanum II. (180, 191, 202. A.)
Concilium Senense, 95. A.
Concilium Turonense (anno 1510.) 191. A.
Concilium Viennense, (1, 5, 10. A.)
Concordata Gallica, 191. A.
Concordia inter Latinos & Græcos in Concilio Lugdun. facta, 697. frustrà, 698.
Confessio Sacerdotalis primis Ecclesiæ seculis necessaria non est habita, 144. A.
Confirmatio, Episcoporum solennis munus, 93.
Con-Lucianistæ qui, 126.
Constantini Donatio à Pontificiis impugnata, (122, 126, 129, 131, 142. A.)
Conventus Francofurtensis sub Ludovico Bavaro Imp. (30, 31. A.)

Corporis

INDEX RERUM.

Corporis Christi Festum à quo & quando institutum, 720, 734.
Crucigeri Patriarchales quinam, 116. A.
Cyprianus *Episcopus Antiochenus alius à Cypriano Carthaginensi,* 90.

D.

Διακρινόμενοι *qui,* 368.
Διδασκαλίαι *apud veteres variæ,* 27, 29, 69.
Disputationes in Concilio Nicæno habitæ fabulosæ, 367.
Docetæ *Heretici,* 48.
Dogmata Scriptori alicui afficta, veræ ejus doctrinæ contraria, scriptum illud spurium esse ostendunt, Pr. 11.
Dominicanorum Ordo à quo primùm institutus, & quando confirmatus, 696.
Donatistæ, quid de iis actum, 281.
Dorothei *Monembasiensis de Athanasii exilio error,* 142.

E.

EBionis Heresis, 1, 64
Ecclesiam Orientalem inter & Occidentalem de causâ Acacii pax facta, 392.
Eclipsis Solis tempore passionis Christi, 15.
Editiones S. Patrum quibus regulis seligendæ, Pr. 13.
Quò vetustiores, eò fideliores, ibid.
Editionum vetustiorum precium, & raritas, Pr. 14.
Editio Chrysostomi Saviliana cur neglecta, Pr. 18.
Eggelingus Brunsvicensis, 157. A.
Eleutherius Papa Montanismo infectus, 50.
Encratitæ, 46.
Enthusiasmus diversorum Pontificiorum, (8, 60, 117, 121, 132. A.)
Episcopi duo eodem tempore in eâdem sede, 65, 243, 513.
Epistola Catholica S. Jacobi cur B. Petri Epistolis præponatur, 475.
Epistolæ Honorii & Innocentii Papæ in causâ Chrysostomi post ejus mortem scriptæ, spuriæ, 275. & (*fac.* 2ª.)
Epistolæ decretales quando & à quo confictæ, 524, 525.
Evangelia varia sub Apostolorum nominibus conficta, Pr. 8.
Evangelium secundum Hebræos, 5, 8.
Evangelium S. Matthæi à Pantæno in Indiâ repertum, 51.
Proto Evangelium admodum fabulosum, 140.
Evangelium ÆTERNUM quando, & à quibus conditum, 697.
blasphema dogmata in eo contenta, ibid.
ægre à Papâ damnatum, ibid.
Eucharistiam sub utrâque specie recipere Leonis I. *tempore solebat Rom. Ecclesia,* 342, 374.
Poculum Eucharisticum recusare nota Manichæi, ibid.
Eucharistiæ sine vino celebrandæ permissio ab Innocentio VIII. *Norwegis facta,* 172. A.
Eucharistia à Luciano martyre super proprium pectus celebrata, 107.
Eudoxiæ Aug. in Chrysostomum ira quâ ex causâ, & quo tempore orta, 274.
mortis ejus tempus accuratè definitur, ibid. (*fac.* 2ª.)
Eunomii in Christum blasphemiæ, 173, 174.
Eusebii Cæsariensis fides & authoritas, 2.
Eusebiani unde dicti, 138.
Eutychius scriptor ignobilis, 72.
Eutychianorum Sectæ variæ, 381.

F.

FAbulæ inanes in libris vet. Patribus attributis suppositionis argumentum, Pr. 10.
Festum Annunciationis B. Virginis institutum, 68. A.
Festum immaculatæ conceptionis institutum, (2. 150. A.)
Festum Transfigurationis D.N.J.C. institutum, 139. A.
Festum SS. Trinitatis institutum, 70. A.
Vox Filioque *Symbolo addita, à Pontifice Rom. damnata,* 501. *Græcorum cum Latinis hâc de re controversia,* 503.
Fortalitium Fidei cuinam Authori debeatur, 143. A.
Franciscani Ordinis institutio, 704.
Franciscanorum dissidia, (1, 14, 16, 17, 19, 20. A.)
Fratricelli, (1, 17, 18. A.
Frobenii (Joannis) Typographi encomium, Pr. 16. *Mors & Epitaphium,* 17.
Officinæ ejus Typographicæ laus, ibid.

G.

GAbriel Bareletus, 150. A.
Galeri coccinei usus Cardinalibus appropriatus, 148. A. *Vid. in* Cardinales.

Gaudentius

Gaudentius Episcopus Donatista alius à Gaudentio Brixiano, 235.
Gelasii Decretum de libris Apocryphis in Synodo Romana latum, spurium esse variis argumentis demonstratur, 274.
Gentilium filius possibilis an à Scriptoribus antiquis credita fuerit, 39.
Gentilium Scholæ à Juliano Christianis interdictæ, 176, 198, 279. (fac. 2.)
Gentilium cultus à Juliano restitutus, 279. (fac. 2.)
Gentilium adversùs fidem Christianam scripta à Christianis Impp. abolita, & quare, Pr. 4.
Geographiæ sacræ antiquæ Scriptores varii, Pr. 29.
Gnostici, 25, 29, 30, 31, 35, 39, 42, 52.
Gothi in Hispaniâ ab Arianismo à quo conversi, 427.
Græcæ linguæ studium apud primos Typographiæ curatores, Pr. 18.
Græcæ linguæ studium in Occidente resuscitatum, (67, 75, 97. A.)
Græcorum quorundam opiniones aniles de vitâ functorum animis, 208, 209.

H.

Hæretici juxta Pontificios nequaquam tolerandi, 144. A
De Hæresibus veteris Ecclesiæ Scriptore optimus, Pr. 27
Hebrææ literæ in Occidente resuscitatæ 183. A
Hegemonius Scriptor. 10
Henricus Institor, 188.
Heracleon scriptor Hæreticus, 3
Helychista Monachi, 32.
Hexapla, Tetrapla, Octapla, Orige qualia, 82, &
Hierocles duo, 131. viri doctiss. hi re error, il
Hieronymus Pragensis, (76, 78.
Hierosolymorum eversio,
Hippolytus martyr, de quo Prude alius ab Hippolyto Portuensi,
Historici Ecclesiastici celebriores, Pr.
Honorius Papa Monothelismi reus de tus, 67.
Homuncionistæ Hæretici qui, 5.
Hydroparastatæ, 79.
Hymnus, Te Deum dictus, à quando compositus, 59.
Hymnorum alternatim decantati rigo, 46.
Hypatiæ Philosophæ cædes Cyrill Alex. 219.

J

Ingratitudinis pessimæ exemplum, 14.
Josephus Gorionides, Scriptor insulsus & fabulosus, 22.
Jubilæus

Indulgentiæ 11000. annorum, 151. A.
Indulgentiarum turpissima mercatura, (191, 205, 207. A.)
S. Inquisitionis Officium quando & qua occasione institutum, 697.
Joannes de Athenâ, 100. A.
Joannes Baptista qualis antiquis Patribus habitus, 1.
Joannitæ qui, 254. sævitia quam in eos exercebant adversarii, 276.
Joannes de Gessen, 133. A.
Joannes de Glanvillâ, 56. A.
Joannis Hoeftrati cum Reuchlino certamen, (183, 184. A.)
Joannes de Lapide, 124. A.
Joannes Linturius, 168. A.
Joannes Trevisa, Historicus, 48, 49. A.
Joannes Marcus,
Joannes Warsenius, 193. A.
228.
285.

Jubilæum Christianum, seu Romanum, à quo primùm institutum, 753.
Jubilæus ab anno centesimo ad quinquagesimum reductus, 38. A.
Judæi ex variis Occidentis regionibus pulsi, 698.
Judæorum & Mahometanorum objectiones contra Transubstantiationem & Imaginum cultum, (144, 145. A.)
Juraturis mos Evangelii tangendi, 227.
Julius II. *Papa,* 191. A.
Justinus Siculus, 38.

K.

K*Ερβ@ in Hieronymi catalogo quid,* 187.

L.

L*Exicographi Ecclesiastici insigniores,* Pr. 29.
Liturgiæ variæ Apostolis affictæ, 6, 9.
Λόγ@ *ab antiquis Patribus quo sensu usurpatus,* 39.

M.

M*Anuscripti Codices à Pontificiis purgati,* Pr. 23.
Manuscriptorum Codicum catalogos quinam dederint, Pr. 32.
Marcioniticæ Hæreseos principia quænam, 35.
Marcus Priscilliani Præceptor, 41.
Marianus Florentinus, 134. A.
Matthias de Sueciâ, 59, A.
Mediolanensis Ecclesia adhuc sæculo 11°. *sedi Romanæ non subjecta,* 610.
Mendicantium Ordinum intestina dissidia, (1, 16, 19, 20, 25. A.)
Mendicantium Ordinum & secularis Cleri dissidia, (1, 41, 45, 50, 143, 144. A.)
Meretricium vectigal à Sixto IV. *excogitatum,* 151. A.
Meritorum thesaurus Pontificius à Fr. Mayronio negatus, 16. A.
Michael de Carcano, 161. A.
Missa Mozarabica à quo composita, 428. *ubinam & quamdiu usurpata,* 201. A.
Monachismus Ecclesiæ veteris à quibus descriptus, Pr. 28.
Monicæ de Augustini filii salute pia sollicitudo, 242.
Monothelitæ Hæretici qui, & quando orti, 440.
Mons pietatis erectus, 159. A.
Moravis sacra publica linguâ suâ vernaculâ celebrare, à Pontifice concessum, 562.
Muhamed Arabum impostor quando ortus, 440.

N.

N*Arcissus Hierosolymitanus Episcopus,* 65.
Naturæ, sive φύσεως, vox quo sensu à Cyrillo usurpata, 302.
Nero Romam incendio consumpsit quo anno, 4.
Hâc occasione primus in Christianos persecutionem movit, 1, 4.
Nicolaus Baselius, 189. A.
Νόθοι *libri quid Eusebio significent,* 11.
Nomen D. N. J. C. circulo primum depictum, 102. A. *cultu superstitioso affectum,* ibid. & 160. A.
Nominales Scholastici Theologi, 25. A.
Nuptiæ secundæ ab Hieronymo durè nimis notatæ, 220.

O.

O*Bservantes Fratres instituti,* 102. A.
Oecumenici *Episcopi titulus à quo primùm introductus,* 426. *à Pelagio* Papâ, ibid. *item à Gregorio M. acerrime damnatus,* 440.
Ogdoas Gnosticorum quid fuerit, 42.
Ordinum Monasticorum incrementa, 596, 633.
Organa Pneumatica à quonam primum in Ecclesias invecta, 13. A.
Origenes Philosophus Gentilis, 85.
Osvaldus à Lasco, 197. A.

P.

P*Alamitæ,* (2, 32, 46. A.)
Papæ nomen è Diptychis C. P. excussum, 364.
S. Patrum opera à Pontificiis detruncata, 268. Pr. 19.
Patriarchatus Venetus fundatus, 107. A.
Paschalis controversia, 25, 28, 41, 43, 53, 60, 93, 95.
Paulus Apostolus ad Occidentis terminum usque venit, 1.
S. Pauli stylus ab Hieronymo protervè & insolenter nimis notatus, 220
Persecutio prima sub Nerone, 1, 4.
Secunda sub Domitiano, 1.
Tertia sub Trajano, 25, 26.

Quarta sub Adriano & Antonino Pio, 25, 31, 36, 43, 50.
Quinta, aliis sexta sub Severo, 40, 65. ejus sævitia, 58, 63. unde orta, ibid.
63.
Sexta sub Maximino, 63, 87.
Septima sub Decio, 63, 87, 95.
Octava sub Valeriano, 63.
Nona sub Aureliano,
Decima sub Dioclesiano, ejusque sævitia, 110.
Persecutiones Ecclesiæ primitivæ quinam descripserunt, Pr. 27.
Petri Joannis de Olivâ dogmata, 1. A.
Petrus Numagen, 162. A.
Philander (Gul.) an Autor Amatoriorum sub Athenagoræ nomine, 50.
Philippus de Mazeriis, 62. A.
Philumene Pseudo-Prophetissa, 52.
Plagium literarium, (40, 63, 64, 70, 97, 99, 118, 124, 132, 187, 206. A.)
Ex Platonica Schola veteres plura dogmata in Christianam Theologiam induxerunt, 77, 177.
Pontificiorum in supprimenda Chrysostomi ad Cæsarium Epistola, fraus, 267.
Possevini (Ant.) de opere imperfecto in Matthæum error notatus, 262.
Pontificum Rom. electio ab Imp. confirmari solita, 479.
Pontifices Rom. hæreseos à Pontificiis accusati, (1, 17, 18, 19, 26, 27, 29. A.) à Pontificibus damnati, 30. A. à Conciliis, 90. A.
Pontificis Rom. primatus impugnatus (23, 26, 32, 33, 50, 63, 79, 103, 106, 110, 130, 135, 146, 154, 19[illegible] 202. A.
Pontificiorum in edendis Patrum, aliorumque scriptis fraudes, (89, 100, 1[illegible] 193. A.
De Pontificibus Romanis Scriptores p[ræ]cipui, Pr.
Prædictio Astrologica eventum for[illegible] 10[illegible]
Pragmatica Sanctio, (76, [illegible] 205.
Presbyteris locus in Concilio dene[gatus] 10[illegible]
Procleani, seu οἱ κατὰ Πρόκλον, qui, [illegible]
Prophetissæ Montanisticæ quæ, [illegible] A.
Psalmi à Paulo Samosateno in pro[priam] laudem compositi, & in Eccles[iis can]tati, 65.
Publius Optatianus Porphyrius P[oeta], 98. 109.

[illegible]

R[illegible]
R[illegible]
D[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] in lucem [illegible], 60. A.
[illegible] 3. A.
[R]eformationis [illegible] 63, 86, 89.
Reformatio à Luthero inchoata, (107, 126, 162, 163, 199. A.)
Regula ad sporia S. Patrum opera dignoscenda necessaria, Pr. 9.
Reliquiæ Sanctorum ab antiquis Christianis non cultæ, 208. A.
Roberts Lincolniensis Episcopi laus, 28.
Romana urbs ab Imperatoribus deserenda, cur primum Pontifices fasces detulere, 86. A.
Romanæ Curiæ avaritia, (30, 45, 68. A.)
Romanorum Pontificum primorum successio admodum incerta, 87. A.
Romanorum Pontificum catalogi varii quo tempore confecti, 17.
Rosarii sodalitas confirmata, 183. 151. A.

S.

SAbellii Hæresis, 63, 92, 95.
Sacramentaria controversia quo tempore fervere cœpit, 504. renovata quando, 595.
Sanctii (Christophori) oscitantia, verumque Ecclesiasticarum imperitia, 37.
Sapientiæ liber apud antiquos Scriptores Proverbia Solomonis designat, 43.
Satan unde derivatus, 36.
Scaliger (Josephus) in Eusebii Chronico haud satis accuratus, 73.
Schisma Antiochenum à quo & quando extinctum, 230.
Schisma in Ecclesiâ Corinthiacâ quo tempore factum, 18.
Schismata Ecclesiæ Romanæ, 91. (17, 85, 106, 107, 129, 162. A.)
Schismata, seu dissidia inter Eccles. Orientalem & Occidentalem causæ variæ, 503.
Schisma

Schisma diuturnum inter Pontifices Romæ ac Avenione sedentes, (2, 63, 64, 69, 75, 85, 90, 95. A.)
Schola Catechetica Alexandrina, 51.
Scholasticorum Theologorum odium melioris literaturæ, (174, 183, 184, 185, 192. A.)
Scholastica Theologia. Vid. in Theologia.
Scythianus Hæreticus, 100.
Scriptores Ecclesiastici; de iis quinam in genere agunt, Pr. 30. *quinam ex professo & in particulari*, ib. 31.
Scriptorem vel genuinum esse, vel supposititium prodit ipsius ætas, Pr. 9.
Scripta Veterum ab Hæreticis corrupta, 44, 55, 77.
alia sub Veterum nomine conficta, Pr. 8.
Scripta Patrum genuina à spuriis quomodo discernenda, Pr. 9, &c.
Scriptura S. in vulgarem linguam traducenda, 182.
Scripturæ S. versiones vernaculæ, (41, 53, 57, 60, 208. A.)
Secerius (Johan.) ob editionem Druthmari à Pontificiis injustè damnatus, 527.
Scriptura S. apud Pontificios contemptus, (87, 207. A.)
Scripturæ Canonicæ quænam, (22, 127. A.)
Scripturæ S. sufficientia, (104, 125, 126, 143, 154. A.)
Sæculum Obscurum cur ita dictum, 571. *tristissima tunc Ecclesiæ facies*, ibid.
Sæculum Hildebrandinum unde sic dictum, 595.
Symbolum Athanasianum quem Autorem habeat, 146.
De Symbolis veteris Ecclesiæ quinam egerint, Pr. 27.
Sedes Pontificia Avenionem translata, 10. A.
Romam relata, 62. A.
Sorbonæ Collegium Parif. à quo & quando erectum, 697.
Spirituales Franciscani, (1, 16, 19, 30. A.)
Spiritualis tantummodo Christi in Eucharistia præsentia, 56. A.
Spuria scripta Apostolorum & Apostolicorum virorum nomine olim circumlata, 5, 6.
Stephani Papæ cum aliis Episcopis lites, 86, 87, 93.
S. Stephani reliquiæ ubi & quando inventa, 304. *pars earum ab Orosio in Hispaniam delata*, ibid.
Stephani (Roberti) doctrina, & rei typographicæ cura accurata, Pr. 14, 15.
Editiones ejus quanti faciendæ ib. 15.
Stylus Scriptorum Provincialium minus accuratus, 165.
Stylus Scriptorem vel spurium esse vel genuinum ostendit, Pr. 11.
Susannæ Historia à Julio Africano impugnata, 73.
Symmachus ab Epiphanio Theodotismi præpositus, unde, 64.
Symmachiani, 64.

T.

TAscodrugitæ, 46.
Templariorum Ordo extinctus, (1, 10. A.)
Τύρμα τῆς Δύσεως, *in S. Clementis Epistola, quid*, 1.
Testamentum XII. *Patriarcharum quid*, 52.
Theodosii junioris Aug. laus, & in rem literariam studium, 281. *Codex Theodosianus quando conditus*, ibid.
Theologia Ecclesiastica qualis olim, 695.
Theologiæ Scholasticæ origo, progressus, methodus, ibid. *abusus*, 696.
Scriptores illius clari, 696.
Theotimus Scytharum Episcopus Origenis nomini amicus, 78.
Therapeutæ Ægypti, 14.
Thomas Scropus, al. Bradlæus, 61. A.
Transubstantiationis dogma quâ Synodo primò definitum, 696. *vocabulum à quo primùm usurpatum*, 678.
Trapezuntium imperium quo tempore natum, 696.
Magna Tribulatio *in Hermæ visione quartâ, quid*, 20.
Tryphon, Rabbi Judæus, 37.
Typographi iidem simul & Professores, Pr. 16.
Typographiæ ars Angliæ primùm invecta 49. A.
Typographia Vaticana fraudis meritò suspecta, Pr. 24.

V.

VAlentinus Hæreticus quæ docuit, 30.
Valerius Diaconus, 92.
Vocabula nova, vel novatæ significationis, veteris alicujus Scriptoris suppositionem arguunt, Pr. 9.
Usserii Bibliotheca Theologica qualis, Pr. 7.

Waldensium

INDEX R[illegible]

W.

WAldensium origo, progressus, persecutiones, 632.
Innoxii eorum mores & dogmata, testantibus ipsis adversariis, ibid.

FINIS.

Prostant venales ap[illegible]

DE Legibus Hebræorum ritualibus & earum ra[illegible] … rationibus, Libri tres, Authore Joanne Spencero, S. T. D. fol.

De Sacrificiis Lib. duo. Quorum altero explican[illegible] … r omnia Judæorum, nonnulla Gentium Prophanarum Sacrificia. Altero Sacrificium Chr[illegible] … sti, utroque Ecclesiæ Cathol. his de rebus Sententia contra Faustum Socinum ejusque S[illegible] … ctatores defenditur. Authore Guil. Outramo. S. T. P. 4°.

Herodoti Halicarn. Historiarum Libri IX. Ejus[illegible] … ro narratio de Vitâ Homeri excerpta è Ctesiæ libris de Rebus Persicis & Judaicis, Gr. Lat. [illegible] … Hen. Stephani Apologia pro Herodoto. Accesserunt huic editioni Chronologia Historiæ, [illegible] … Tabulæ Geographiæ Herodoteæ; nec non Variantes Lectiones & Notæ ex pluribus MSS. C[illegible] … r. & Antiquis Scriptoribus collectæ, unà cum Indice Gr. Lat. fol.

Bibliotheca Norfolciana, sive Catalogus Libr. M[illegible] … S. & Impress. in omni Arte & Lingua, quos Hen. Dux Norfolciæ Regiæ Societati Londinensi p[illegible] … Scientiâ naturali promovendâ donavit. 4°.

Gul. Ten-Rhyne, Med. Doct. Dissertationes de [illegible] … rthritide, Mantissa Schematica, & de Acupunctura. Item Orationes tres de Chemiæ & B[illegible] … aniæ antiquit. & dignitate; de Physiognomia, & de Monstris, cum Figuris & Authoris Notis i[illegible] … strata. 8°.

Disquisitiones Criticæ de variis per diversa lo[illegible] … & tempora Bibliorum editionibus. Quibus accedunt Castigationes Theologi cujusdam Pa[illegible] … iensis ad Opusculum Is. Vossii de Sibyllinis Oraculis & ejusdem Responsionem ad Objectiones n[illegible] … uperæ Criticæ Sacræ. 4°.

Pharmacopœia Collegii Regalis Londini rem[illegible] … ia succinctè descripta, atque serie alphabetica ita digesta, ut singula promptiùs primo intui[illegible] … investigari possint. Editio altera. In Calce annexus est Catalogus Simplicium. Cura Ja. Shipt[illegible] … Pharmac. Lond.